

Šis dokuments ir tikai informatīvs, un tam nav juridiska spēka. Eiropas Savienības iestādes neatbild par tā saturu. Attiecīgo tiesību aktu un to preambulu autentiskās versijas ir publicētas Eiropas Savienības “Oficiālajā Vēstnesī” un ir pieejamas datubāzē “Eur-Lex”. Šie oficiāli spēkā esošie dokumenti ir tieši pieejami, noklikšķinot uz šajā dokumentā iegultajām saitēm

► **B** **KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2017/373**

(2017. gada 1. marts),

ar ko nosaka kopīgas prasības gaisa satiksmes pārvaldības/aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem un citu gaisa satiksmes pārvaldības tīkla funkciju nodrošinātājiem un to uzraudzībai, ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 482/2008, Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1034/2011, (ES) Nr. 1035/2011 un (ES) 2016/1377 un groza Regulu (ES) Nr. 677/2011

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(OV L 62, 8.3.2017., 1. lpp.)

Grozīta ar:

Oficiālais Vēstnesis

		Nr.	Lappuse	Datums
► <u>M1</u>	Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2020/469 (2020. gada 14. februāris)	L 104	1	3.4.2020.
► <u>M2</u>	grozīta ar Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2020/1177 (2020. gada 7. augusts)	L 259	12	10.8.2020.
► <u>M3</u>	Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2021/665 (2021. gada 22. aprīlis)	L 139	184	23.4.2021.
► <u>M4</u>	Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2021/1338 (2021. gada 11. augusts)	L 289	12	12.8.2021.
► <u>M5</u>	Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2022/938 (2022. gada 26. jūlijs)	L 209	1	10.8.2022.
► <u>M6</u>	Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2022/2345 (2022. gada 1. decembris)	L 311	58	2.12.2022.
► <u>M7</u>	Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2023/1771 (2023. gada 12. septembris)	L 228	49	15.9.2023.

Labota ar:

- **C1** Kļūdu labojums, OV L 106, 6.4.2020., 14. lpp. (2020/469)
- **C2** Kļūdu labojums, OV L 108, 7.4.2022., 69. lpp. (2020/469)

▼B**KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2017/373**

(2017. gada 1. marts),

ar ko nosaka kopīgas prasības gaisa satiksmes pārvaldības/aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem un citu gaisa satiksmes pārvaldības tīkla funkciju nodrošinātājiem un to uzraudzībai, ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 482/2008, Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1034/2011, (ES) Nr. 1035/2011 un (ES) 2016/1377 un groza Regulu (ES) Nr. 677/2011

(Dokuments attiecas uz EEZ)

▼M1*1. pants***Priekšmets**

Šī regula nosaka kopīgas prasības:

- a) gaisa satiksmes pārvaldības un aeronavigācijas pakalpojumu ("ATM/ANS") sniegšanai vispārējai gaisa satiksmei, jo īpaši prasības juridiskām vai fiziskām personām, kas sniedz šos pakalpojumus un nodrošina šīs funkcijas;
- b) kompetentajām iestādēm, kuras attiecībā uz a) punktā minētajiem pakalpojumiem īsteno sertifikācijas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumus, kā arī kvalificētajām struktūrām, kas rīkojas minēto iestāžu vārdā;
- c) noteikumiem un procedūrām gaisa telpas struktūru plānošanai.

▼B*2. pants***Definīcijas**

Šajā regulā piemēro I pielikumā iekļautās definīcijas un šādas definīcijas:

- 1) Regulas (EK) Nr. 549/2004 2. pantā un Regulas (EK) Nr. 216/2008 3. pantā iekļautās definīcijas, izņemot jēdziena "sertifikāts" definīciju Regulas (EK) Nr. 549/2004 2. panta 15. punktā;

▼M1

- 2) "ATM/ANS pakalpojumu sniedzējs" ir jebkura juridiska vai fiziska persona, kas vispārējai gaisa satiksmei nodrošina jebkurus ATM/ANS, kā definēts Regulas (ES) 2018/1139 3. panta 5. punktā, atsevišķi vai apkopotus;

▼M7

- 3) "tīkla pārvaldnieks" ir struktūra, kurai uzticēts veikt uzdevumus, kas nepieciešami, lai izpildītu Regulas (EK) Nr. 551/2004 6. pantā minētās funkcijas;

▼B

- 4) "Eiropas līmeņa pakalpojums" ir darbība, kas izstrādāta un iedibināta, lai to izmantotu lietotāji lielākajā daļā dalībvalstu vai visās dalībvalstīs, un ko var arī paplašināt ārpus tādas teritorijas gaisa telpas, kurā piemēro Līgumu;

▼ B

- 5) “datu pakalpojumu sniedzējs (*DAT* sniedzējs)” ir organizācija, kas ir:
- a) 1. tipa *DAT* sniedzējs, kurš kontrolētos apstākļos apstrādā aeronavigācijas datus izmantošanai gaisa kuģi un uztur *DQR* atbilstošu aeronavigācijas datubāzi, kam nav noteikta atbilstoša sadarbība ar gaisa kuģa lietotni/aprīkojumu;
  - b) 2. tipa *DAT* sniedzējs, kurš apstrādā aeronavigācijas datus un izmantošanai sertificētā gaisa kuģa lietotnē/aprīkojumā uztur *DQR* atbilstošu aeronavigācijas datubāzi, kam ir noteikta sadarbība ar šo lietotni/ aprīkojumu;

▼ M1

- 6) “gaisa telpas struktūru plānošana” ir process, kas nodrošina, ka gaisa telpas struktūras tiek pienācīgi plānotas, apsektas un validētas, pirms tās ievieš un gaisa kuģi tās izmanto;
- 7) “gaisa kuģa sadursmju novēršanas sistēma (*ACAS*)” ir gaisa kuģa sistēma, kas balstīta uz sekundārās novērošanas radara (*SSR*) retranslatora signāliem un kas darbojas neatkarīgi no zemes aprīkojuma, lai pilotam sniegtu informāciju par iespējamu sadursmi ar tādu gaisa kuģi, kurš aprīkots ar *SSR* retranslatoriem;
- 8) “aeronavigācijas datus un aeronavigācijas informāciju ģenerējoša struktūra” ir jebkura publiska vai privāta struktūra, kas atbild par tādu aeronavigācijas datu un tādas aeronavigācijas informācijas ģenerēšanu, ko izmanto kā avotu aeronavigācijas informācijas produktu un pakalpojumu vajadzībām. Šīs struktūras nav šīs regulas 2. panta 2. punktā minētie *ATM/ANS* pakalpojumu sniedzēji un Regulas (ES) 2018/1139 2. panta 1. punkta e) apakšpunktā noteiktie lidlauki;

▼ M7

- 9) “S režīma pieprasītājs” ir sistēma, kura sastāv no antenas un elektroniskas aparatūras un kura caur *Select* (atlases) režīmu (“S režīms”), atbalsta pieprasījuma nosūtīšanu atsevišķam lidaparātam;
- 10) “atbilstīgs S režīma pieprasītājs” ir S režīma pieprasītājs, kurš atbilst vismaz vienam no šādiem nosacījumiem:
- a) S režīma mērķu detektēšanā pieprasītājs vismaz daļēji balstās uz S režīma kopējā izsaukuma pieprasījumiem un atbildēm;
  - b) pieprasītājs pastāvīgi vai periodiski bloķē detektētos S režīma mērķus, atbildot uz S režīma kopējā izsaukuma pieprasījumiem visā savā pārklājuma zonā vai kādā tās daļā; vai
  - c) pieprasītājs datu savienojuma lietojumprogrammās izmanto vairākpozīciju sakaru protokolus;

▼ M7

- 11) “S režīma operators” ir persona, organizācija vai uzņēmums, kas ekspluatē vai piedāvā ekspluatācijai S režīma pieprasītāju, citstarp:
- a) novērošanas pakalpojuma sniedzēji;
  - b) S režīma pieprasītāju ražotāji;
  - c) lidlauka ekspluatanti;
  - d) pētnieciski nodibinājumi;
  - e) visas pārējās organizācijas, kam ir tiesības ekspluatēt S režīma pieprasītāju;
- 12) “kaitīgi traucējumi” ir traucējumi, kas neļauj sasniegt veikspējas prasības;
- 13) “pieprasītāja kodu piešķiršanas plāns” ir visjaunākais apstiprinātais pilnais pieprasītāja kodu komplekts.

▼ B*3. pants***▼ M1****ATM/ANS sniegšana un gaisa telpas struktūru plānošana**

1. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecīgie *ATM/ANS* tiek sniegti un gaisa telpas struktūras tiek plānotas saskaņā ar šo regulu tādā veidā, kas veicina vispārējo gaisa satiksmi, vienlaikus ņemot vērā drošuma apsvērumus, satiksmes prasības un ietekmi uz vidi.

▼ B

2. Ja dalībvalstis pieņem papildu noteikumus šīs regulas papildināšanai par jebkuriem jautājumiem, kuri saskaņā ar šo regulu atstāti dalībvalstu ziņā, šie noteikumi atbilst Čikāgas konvencijā noteiktajiem standartiem un ieteicamajai praksei. Ja tiek izmantoti Čikāgas konvencijas 38. panta noteikumi, dalībvalstis papildus paziņošanai Starptautiskajai Civilās aviācijas organizācijai ne vēlāk kā divus mēnešus pēc papildu noteikumu pieņemšanas informē Eiropas Aviācijas drošības aģentūru (Aģentūru), sniedzot attiecīgu pamatojumu.

3. Dalībvalstis minētos papildu noteikumus atbilstīgi Čikāgas konvencijai publicē savos aeronavigācijas informatīvajos izdevumos.

4. Ja dalībvalsts nolemj, ka noteikti specifiski gaisa satiksmes pakalpojumi ir sniedzami konkurences apstākļos, dalībvalsts veic visu nepieciešamo, lai gādātu, ka saskaņā ar attiecīgajiem Savienības un valsts tiesību aktiem šo pakalpojumu sniedzēji neveic darbības, kuru mērķis vai rezultāts ir konkurences nepieļaušana, ierobežošana vai kropļošana, kā arī neveic darbības, kuras ir dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana.

▼ **M1**

5. Dalībvalstis nodrošina, ka:
- a) aeronavigācijas datus vai aeronavigācijas informāciju ģenerējošas struktūras atbilst prasībām, kas noteiktas:
    - i) III pielikuma ATM/ANS.OR.A.085. punktā, izņemot tā c) un d) apakšpunktā, f) apakšpunkta 1) punktā un i) apakšpunktā noteiktās prasības;
    - ii) III pielikuma ATM/ANS.OR.A.090. punktā;
  - b) aeronavigācijas datus un aeronavigācijas informāciju ģenerē, apstrādā un nosūta pienācīgi apmācīts, kompetents un pilnvarots personāls.

Ja aeronavigācijas datus vai aeronavigācijas informāciju paredzēts izmantot *IFR* vai speciālajiem *VFR* lidojumiem, pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētās prasības piemēro visām šādu datus un šādu informāciju ģenerējošām struktūrām.

6. Ja tiek noteikts, ka gaisa satiksmes pakalpojumi ir jāsniedz konkrētās gaisa telpas daļās vai konkrētos lidlaukos, dalībvalstis nodrošina, ka šādas gaisa telpas daļas vai šādi lidlauki ir precizēti attiecībā uz gaisa satiksmes pakalpojumiem, kas ir jāsniedz.

▼ **M7**

- 6a. Dalībvalstis nodrošina, ka uz zemes bāzēta raidītāja, kas darbojas to teritorijā, izmantošana nerada kaitīgus traucējumus citās novērošanas sistēmās.

▼ **M1**

7. Dalībvalstis nodrošina, ka ir ieviesta atbilstoša kārtība, kādā attiecīgie *ATM/ANS* pakalpojumu sniedzēji un gaisa kuģu ekspluatanti pienācīgi koordinē darbības un sniegtos pakalpojumus, kā arī apmainās ar būtiskajiem datiem un informāciju.

8. Dalībvalstis norāda personas vai organizācijas, kas atbild par gaisa telpas struktūru plānošanu, un nodrošina, ka minētās personas vai organizācijas piemēro XI pielikuma (*Part-PPD*) 1. papildinājumā noteiktās prasības.

9. Dalībvalstis nodrošina, ka tiek veikta dalībvalstu pārziņā esošo lidlauku un gaisa telpas lidojuma procedūru uzturēšana un periodiska pārskatīšana. Šajā nolūkā dalībvalstis norāda personas vai organizācijas, kas atbild par minēto uzdevumu veikšanu, un nodrošina, ka minētās personas vai organizācijas izpilda 6. panta a) un k) punktā noteiktās prasības.

3.a pants

Vajadzības sniegt gaisa satiksmes pakalpojumus noteikšana

1. Dalībvalstis nosaka vajadzību sniegt gaisa satiksmes pakalpojumus, ņemot vērā visus šos faktorus:

- a) attiecīgās gaisa satiksmes veidus;

▼ **M1**

- b) gaisa satiksmes blīvumu;
- c) meteoroloģiskos apstākļus;
- d) citus būtiskus faktorus, kas saistīti ar IV pielikuma ATS.TR.100. punktā definētajiem gaisa satiksmes pakalpojumu mērķiem.

2. Nosakot vajadzību sniegt gaisa satiksmes pakalpojumus, dalībvalstis neņem vērā to, ka gaisa kuģos ir gaisa kuģa sadursmju novēršanas sistēmas.

*3.b pants***Koordinācija starp militārām vienībām un gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējiem**

Neskarot Regulas (EK) Nr. 2150/2005 6. pantu, dalībvalstis ievieš īpašas procedūras, lai:

- a) gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzēji tiktu informēti, ja militāra vienība novēro, ka gaisa kuģis, kas ir vai varētu būt civilās aviācijas gaisa kuģis, tuvojas jebkurai zonai, kurā varētu būt vajadzīgs šādu gaisa kuģi pārtvert, vai ir ielidojis šādā zonā;
- b) gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs ciešā koordinācijā ar militāro vienību apstiprinātu gaisa kuģa identitāti un sniegtu tam navigācijas norādījumus, kas nepieciešami, lai izvairītos no vajadzības to pārtvert.

*3.c pants***Civilajai aviācijai potenciāli bīstamu lidojuma operāciju koordinēšana**

1. Dalībvalstis nodrošina, ka operācijas, kas ir potenciāli bīstamas civilās aviācijas gaisa kuģiem, kuri lido virs to teritorijas, tiktu koordinētas (arī virs atklātas jūras), ja kompetentā iestāde atbilstoši *ICAO* reģionālajam aeronavigācijas nolīgumam ir uzņēmusies pienākumu sniegt gaisa satiksmes pakalpojumus attiecīgajā gaisa telpā. Koordinēšanu īsteno pietiekami agrīni, lai varētu savlaicīgi paziņot informāciju par šādām darbībām.

2. Dalībvalstis ievieš atbilstošus pasākumus nolūkā paziņot informāciju par 1. punktā minētajām darbībām.

*3.d pants***Ļoti augstas frekvences (VHF) avārijas frekvence**

1. Neskarot 2. punktu, dalībvalstis nodrošina, ka *VHF* avārijas frekvence (121,500 MHz) tiek izmantota tikai īstās avārijas situācijās, kā noteikts IV pielikuma ATS.OR.405. punkta a) apakšpunktā.

2. Dalībvalstis izņēmuma kārtā var atļaut 1. punktā minēto *VHF* avārijas frekvenci izmantot citām vajadzībām, kas nav minētas IV pielikuma ATS.OR.405. punkta a) apakšpunktā, ja vien šāda izmantošana tiek ierobežota līdz tam, kas ir nepieciešams tās mērķa sasniegšanai un lai mazinātu ietekmi uz briesmu vai avārijas situācijās esošiem gaisa kuģiem un uz gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienību darbībām.

▼ M7*3.e pants***S režīma pieprasītāja kodu piešķiršana**

1. Dalībvalstis nodrošina, ka par pieprasītāja kodu piešķiruma izmaiņām, kas radušās pieprasītāja kodu piešķiršanas plāna aktualizācijas rezultātā, tiek paziņots to kompetences sfērā esošajiem relevantajiem S režīma operatoriem 14 kalendārajās dienās pēc aktualizētā pieprasītāja kodu piešķiršanas plāna saņemšanas.

2. Dalībvalstis vismaz reizi sešos mēnešos caur pieprasītāja kodu piešķiršanas sistēmu nodrošina pārējām dalībvalstīm piekļuvi atjauninātiem datiem par pieprasītāja kodu piešķirumiem un to izmantošanu no tādu atbilstīgo S režīma pieprasītāju puses, kuri atrodas dalībvalsts atbildības teritorijā.

3. Ja kādas dalībvalsts atbildības teritorijā esoša S režīma pieprasītāja pārklājuma zona pārklājas ar kādas trešās valsts atbildības teritorijā esoša S režīma pieprasītāja pārklājuma zonu, šī dalībvalsts:

a) nodrošina, lai šī trešā valsts būtu informēta par drošības prasībām saistībā ar pieprasītāja kodu piešķiršanu un izmantošanu;

b) veic nepieciešamos pasākumus, lai saskaņotu pieprasītāja kodu izmantošanu ar šo trešo valsti.

4. Dalībvalsts paziņo tās jurisdikcijā esošajiem gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējiem par S režīma pieprasītājiem, kas tiek ekspluatēti kādas trešās valsts atbildībā, ja šāds pieprasītāja kodu piešķirums nav koordinēts.

5. Pirms pieprasītāja kodu piešķiršanas sistēmā, kas paredzēta Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2019/123 ⁽¹⁾ IV pielikuma 15. punktā, dalībvalstis pārbauda no S režīma operatoriem saņemto pieprasītāja kodu pieteikumu derīgumu.

6. Dalībvalstis nodrošina, ka S režīma operatori, kas nav novērošanas pakalpojumu sniedzēji, ievēro prasības, kas noteiktas VIII pielikuma CNS.TR.205. punktā.

7. Šā panta 1.–6. punktā noteiktās prasības nepiemēro Eiropas vienotajā gaisa telpā, kas nav daļa no Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (ICAO) Eiropas (EUR) reģiona.

⁽¹⁾ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2019/123 (2019. gada 24. janvāris), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus gaisa satiksmes pārvaldības (ATM) tīkla funkciju īstenošanai un atceļ Regulu (ES) Nr. 677/2011 (OV L 28, 31.1.2019., 1. lpp.).

▼ **M7***3.f pants***Eiropas vienotās gaisa telpas izmantošana**

1. Radiofrekvenču spektra aizsardzības kontekstā dalībvalstis nodrošina, ka, pārlidojot dalībvalsti, sekundārā novērošanas radara transponderi, kas atrodas gaisa kuģos, netiek pakļauti pārmērīgiem pieprasījumiem, kurus pārraida uz zemes bāzēti novērošanas pieprasītāji un kuri vai nu izsauc atbildes, vai, pat neizsaucot atbildi, ir ar pietiekamu jaudu, lai pārsniegtu saņēmēja sekundārā novērošanas radara atbildētāja minimālo uztvērēja sliekšņa līmeni. Ja dalībvalstīm rodas domstarpības par vajadzīgajiem pasākumiem, attiecīgās dalībvalstis iesniedz konkrēto jautājumu izskatīšanai Komisijā.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka visus balss sakaru frekvenču piešķirumus konvertē uz kanālu atstatumu 8,33 kHz. Prasības par konvertēšanu nepiemēro frekvenču piešķirumiem:

a) kuros saglabāsies kanālu atstatums 25 kHz šādās frekvencēs:

- (1) ārkārtas situāciju frekvence (121,5 MHz);
- (2) papildu frekvence meklēšanas un glābšanas operācijām (123,1 MHz);
- (3) *VHF* digitālā savienojuma (*VDL*) frekvences, kas piešķirtas izmantošanai Eiropas vienotajā gaisa telpā;
- (4) gaisa kuģu sakaru adresēšanas un ziņošanas sistēmas (*ACARS*) frekvences (131,525 MHz, 131,725 MHz un 131,825 MHz);

b) kuros izmanto nesējfrekvences nobīdi kanālos, starp kuriem ir 25 kHz atstatums.

3. Šā panta 2. punktā noteiktās prasības nepiemēro Eiropas vienotajā gaisa telpā, kas neietilpst *ICAO EUR* reģionā, un Kanāriju salu lidojumu informācijas reģionā (*FIR*)/augšējā informācijas reģionā (*UIR*).

4. Gadījumos, kuros ietekme uz tīklu ir ierobežota, spēkā ir atbrīvojumi no pienākuma nodrošināt, ka uz kanālu atstatumu 8,33 kHz tiek konvertēti visi frekvenču piešķirumi, kurus dalībvalstis piešķirušas saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1079/2012 14. panta 2. punktu un par kuriem paziņots Komisijai.

5. Dalībvalstis attiecīgā gadījumā izstrādā un valsts aeronavigācijas informācijas publikācijās publicē procedūras, kā rīkoties attiecībā uz gaisa kuģiem, kas nav aprīkoti ar:

a) sekundārā novērošanas radara S režīma transponderiem;

b) radioiekārtām, kas spēj nodrošināt kanālu atstatumu 8,33 kHz.

4. pants

Sertifikācijas, uzraudzības un izpildes kompetentā iestāde

1. Kompetentā iestāde, kas atbild par sertifikātu izsniegšanu pakalpojumu sniedzējiem, attiecīgā gadījumā par 7. pantā norādīto lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzēju deklarāciju pieņemšanas apliecināšanu un par uzraudzības un izpildes nodrošināšanu attiecībā uz pakalpojumu sniedzējiem, ir Regulas (EK) Nr. 549/2004 4. pantā norādītā valsts uzraudzības iestāde dalībvalstī, kurā atrodas juridiskā vai fiziskā persona, kas piesakās sertifikāta saņemšanai vai sniedz deklarāciju, galvenā darbības vieta vai, ja tāda ir, juridiskā adrese, izņemot gadījumus, kad kompetentā iestāde saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 22.a pantu ir Aģentūra.

Šīs regulas vajadzībām datu pakalpojumu sniedzējus un tīkla pārvaldnieku uzskata par Eiropas līmeņa pakalpojumu sniedzējiem, attiecībā uz kuriem saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 22.a panta c) punktu kompetentā iestāde ir Aģentūra.

2. Šā panta 1. punktā minētās kompetentās iestādes ievēro II pielikumā izklāstītās prasības.

3. Ja viens no attiecīgajiem pakalpojumu sniedzējiem ir organizācija, attiecībā uz kuru kompetentā iestāde ir Aģentūra, attiecīgo dalībvalstu kompetentās iestādes savu darbību koordinē ar Aģentūru, lai nodrošinātu, ka tiek ievērotas II pielikuma ATM/ANS.AR.A.005. punkta b) apakšpunkta 1., 2. un 3. punktā noteiktās prasības (alternatīvi):

a) pakalpojumu sniedzēji sniedz pakalpojumus funkcionālajos gaisa telpas blokos, kas aptver gaisa telpu, par kuru atbild vairāk nekā viena dalībvalsts atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 550/2004 2. panta 3. punktā minētajam;

b) pakalpojumu sniedzēji sniedz pārrobežu aeronavigācijas pakalpojumus atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 550/2004 2. panta 5. punktā minētajam.

4. Ja dalībvalsts ir noteikusi vai izveidojusi vairāk nekā vienu kompetento iestādi atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 549/2004 4. pantam vai Regulas (EK) Nr. 550/2004 2. panta 3.–6. punktā minētajam, lai pildītu šajā regulā noteiktos sertifikācijas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumus, tā nodrošina, ka katras minētās iestādes kompetences jomas ir skaidri noteiktas, jo īpaši attiecībā uz pienākumiem un ģeogrāfiskajām un gaisa telpas robežām. Šādā gadījumā šīm iestādēm savstarpēji jānodrošina koordinācija saskaņā ar rakstisku vienošanos, lai gādātu par efektīvu uzraudzību un izpildes nodrošināšanu attiecībā uz visiem pakalpojumu sniedzējiem, kam tās izdevušas sertifikātus vai, attiecīgā gadījumā, kas tām iesnieguši deklarācijas.

5. Pildot šajā regulā noteiktos sertifikācijas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumus, kompetentās iestādes ir neatkarīgas no jebkura pakalpojumu sniedzēja. Šo neatkarību nodrošina, pienācīgi nodalot, vismaz funkcionālajā līmenī, kompetentās iestādes no šiem pakalpojumu sniedzējiem. Šajā saistībā dalībvalstis nodrošina, lai kompetentās iestādes izmantotu savas pilnvaras objektīvi un pārredzami.

6. Dalībvalstis un, ja kompetentā iestāde ir Aģentūra, Komisija nodrošina, ka kompetentās iestādes neļauj to darbiniekiem piedalīties minēto iestāžu sertifikācijas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumu veikšanā saskaņā

▼B

ar šo regulu, ja ir pazīmes, ka šāda piedalīšanās varētu tieši vai netieši radīt interešu konfliktu, jo īpaši attiecībā uz ģimenes vai finanšu interesēm.

7. Aģentūra uztur datubāzi ar 1. punktā minēto kompetento iestāžu kontaktinformāciju. Šim nolūkam dalībvalstis paziņo Aģentūrai to kompetento iestāžu nosaukumus un adreses, kā arī jebkuras vēlākas to izmaiņas.

8. Dalībvalstis un, ja kompetentā iestāde ir Aģentūra, Komisija nosaka kompetentajām iestādēm nepieciešamos resursus un iespējas to uzdevumu izpildei saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 549/2004 4. panta 4. punktu un Regulas (EK) Nr. 216/2008 22.a pantu, ņemot vērā visus nozīmīgos faktorus, tostarp attiecīgo kompetento iestāžu veiktu novērtējumu, lai noteiktu nepieciešamos resursus to uzdevumu izpildei, kuri tām uzticēti saskaņā ar šo regulu.

*5. pants***Regulas 4. pantā norādītās kompetentās iestādes pilnvaras**

1. Kompetentajām iestādēm, ja tas nepieciešams, lai īstenotu tām šajā regulā noteiktos sertifikācijas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumus, ir tiesības:

- a) pieprasīt, lai to uzraudzītie pakalpojumu sniedzēji sniegtu visu nepieciešamo informāciju;
- b) pieprasīt, lai jebkurš minēto pakalpojumu sniedzēju pārstāvis, vadītājs vai cits darbinieks sniegtu mutiskus paskaidrojumus par jebkuru faktu, dokumentu, objektu, procedūru vai citu jautājumu, kam ir nozīme pakalpojumu sniedzēja uzraudzībā;
- c) piekļūt visām minēto pakalpojumu sniedzēju telpām un zemes īpašumiem, ieskaitot darbības telpas, un transportlīdzekļiem;
- d) izskatīt un kopēt visus dokumentus, ierakstus un datus, kas ir minēto pakalpojumu sniedzēju rīcībā vai kas ir tiem pieejami, un veikt izrakstus no tiem neatkarīgi no nesēja, kurā šī informācija saglabāta;
- e) veikt minēto pakalpojumu sniedzēju revīziju, novērtēšanu, izmeklēšanu un pārbaudes.

2. Kompetentajām iestādēm, ja tas nepieciešams, lai īstenotu tām šajā regulā noteiktos sertifikācijas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumus, ir tiesības īstenot 1. punktā minētās pilnvaras arī attiecībā uz nolīgtajām organizācijām, kuru uzraudzību veic pakalpojumu sniedzēji, kā minēts III pielikuma ATM/ANS.OR.B.015. punktā.

▼B

3. Šā panta 1. un 2. punktā minētās pilnvaras īsteno, ievērojot tās dalībvalsts tiesību aktus, kurā notiek konkrētās darbības, ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt minēto pilnvaru efektīvu īstenošanu un pakalpojumu sniedzēja un jebkuru skarto trešo personu tiesību un likumīgo interešu aizsardzību, un atbilstīgi proporcionalitātes principam. Ja saskaņā ar piemērojamajiem valsts tiesību aktiem ir vajadzīga attiecīgās dalībvalsts tiesu iestādes iepriekšēja atļauja iekļūt telpās, zemes īpašumos un transportlīdzekļos, kā minēts 1. punkta c) apakšpunktā, attiecīgās pilnvaras īsteno tikai pēc šādas iepriekšējas atļaujas saņemšanas.

Īstenojot 1. un 2. punktā paredzētās pilnvaras, kompetentā iestāde nodrošina, ka tās personāls un, ja nepieciešams, jebkurš cits eksperts, kas piedalās konkrētajās darbībās, ir pienācīgi tam pilnvarots.

4. Kompetentās iestādes veic vai sāk jebkādas piemērotus izpildes pasākumus, kas ir nepieciešami, lai nodrošinātu, ka pakalpojumu sniedzēji, kuriem tās izsniegušas sertifikātu vai – attiecīgā gadījumā – kuri tām snieguši deklarāciju, ievēro un turpina ievērot šīs regulas prasības.

*6. pants***Pakalpojumu sniedzēji**

Pakalpojumu sniedzējiem piešķir sertifikātu un viņiem ir tiesības izmantot ar šo sertifikātu piešķirtās privilēģijas, ja tie papildus Regulas (EK) Nr. 216/2008 8.b panta 1. punktā minētajām prasībām ievēro un turpina ievērot šādas prasības:

- a) visiem pakalpojumu sniedzējiem – prasības, kas noteiktas III pielikuma (Part-ATM/ANS.OR) A un B apakšsadaļā un XIII pielikumā (Part-PERS);
- b) pakalpojumu sniedzējiem, kas nav gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzēji, – papildus a) punkta prasībām arī III pielikuma (Part-ATM/ANS.OR) C apakšsadaļā noteiktās prasības;
- c) aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem, gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības nodrošinātājiem un tīkla pārvaldniekam – papildus a) punkta prasībām arī III pielikuma (Part-ATM/ANS.OR) D apakšsadaļā noteiktās prasības;

▼M1

- d) gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējiem – papildus a) un c) punkta prasībām arī IV pielikumā (Part-ATS) noteiktās prasības un Regulā (ES) Nr. 923/2012 noteiktās prasības;

▼B

- e) meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējiem – papildus a), b), c) punkta prasībām arī V pielikumā (Part-MET) noteiktās prasības;
- f) aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzējiem – papildus a), b) un c) punkta prasībām arī VI pielikumā (Part-AIS) noteiktās prasības;

▼ B

- g) datu pakalpojumu sniedzējiem – papildus a) un b) punkta prasībām arī VII pielikumā (Part-DAT) noteiktās prasības;
- h) sakaru, navigācijas vai novērošanas pakalpojumu sniedzējiem – papildus a), b) un c) punkta prasībām arī VIII pielikumā (Part-CNS) noteiktās prasības;
- i) gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzējiem – papildus a), b) un c) punkta prasībām arī IX pielikumā (Part-ATFM) noteiktās prasības;
- j) gaisa telpas pārvaldības nodrošinātājiem – papildus a) un b) punkta prasībām arī X pielikumā (Part-ASM) noteiktās prasības;

▼ M1

- k) lidojuma procedūru izstrādes pakalpojumu sniedzējiem – papildus a) un b) punkta prasībām arī XI pielikumā (*Part-FPD*) noteiktās prasības;

▼ B

- l) tīkla pārvaldniekam – papildus a), b) un c) punkta prasībām arī XII pielikumā (Part-NM) noteiktās prasības.

*7. pants***Lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzēju deklarācija**

Ja dalībvalstis saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 8.b panta 3. punktu atļauj lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzējiem deklarēt spējas un līdzekļus to pienākumu izpildei, kas saistīti ar sniegtajiem pakalpojumiem, šiem pakalpojumu sniedzējiem papildus Regulas (EK) Nr. 216/2008 8.b panta 1. punktā minētajām prasībām jāievēro arī šīs regulas III pielikuma ATM/ANS.OR.A.015. punktā noteiktās prasības.

*8. pants***Esošie sertifikāti**

1. Sertifikātus, kuri izdoti saskaņā ar Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1035/2011, uzskata par izdotiem saskaņā ar šo regulu.
2. Ne vēlāk kā 2021. gada 1. janvārī sertifikātus, kas minēti 1. punktā, dalībvalstis aizstāj ar sertifikātiem, kas atbilst II pielikuma 1. papildinājumā noteiktajam formātam.

*9. pants***Atceļšana un grozīšana**

1. Regulu (EK) Nr. 482/2008 un Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1034/2011 un (ES) Nr. 1035/2011 atceļ.

▼B

2. Īstenošanas regulu (ES) 2016/1377 atceļ.
3. Regulas (ES) Nr. 677/2011 12. un 21. pantu un tās VI pielikumu svītro.

*10. pants***Stāšanās spēkā**

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2020. gada 2. janvāra.

Tomēr:

- 1) regulas 9. panta 2. punktu piemēro, sākot no šīs regulas spēkā stāšanās dienas;
- 2) attiecībā uz Aģentūru 4. panta 1., 2., 5., 6. un 8. punktu un 5. pantu piemēro, sākot no šīs regulas spēkā stāšanās dienas;
- 3) attiecībā uz datu pakalpojumu sniedzējiem 6. pantu jebkurā gadījumā piemēro, sākot no 2019. gada 1. janvāra, un, ja šāds pakalpojumu sniedzējs piesakās sertifikāta saņemšanai un saņem to saskaņā ar 6. pantu, sākot no šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

▼B*I PIELIKUMS***▼M1**

SATURA RADĪTAJS

- I PIELIKUMS. II–XIII PIELIKUMĀ IZMANTOTO TERMINU DEFINĪCIJAS (Part-DEFINITIONS)
- II PIELIKUMS. PRASĪBAS KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM – PAKALPOJUMU UZRAUDZĪBA UN CITAS *ATM* TĪKLA FUNKCIJAS (Part-ATM/ANS.AR)
- A APAKŠDAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS (ATM/ANS.AR.A)
- B APAKŠDAĻA. PĀRVALDĪBA (ATM/ANS.AR.B)
- C APAKŠDAĻA. UZRAUDZĪBA, SERTIFICĒŠANA UN IZPILDES NODROŠINĀŠANA (ATM/ANS.AR.C)
1. papildinājums. SERTIFIKĀTS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJAM
- III PIELIKUMS. KOPIĢĀS PRASĪBAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (Part-ATM/ANS.OR)
- A APAKŠDAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS (ATM/ANS.OR.A)
- B APAKŠDAĻA. PĀRVALDĪBA (ATM/ANS.OR.B)
- C APAKŠDAĻA. ĪPAŠĀS ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM, IZŅEMOT ATS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJUS (ATM/ANS.OR.C)
- D. APAKŠDAĻA. ĪPAŠĀS ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS ANS UN ATFM PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM UN TĪKLA PĀRVALDNIĒKAM (ATM/ANS.OR.D)
1. papildinājums. AERONAVIGĀCIJAS DATU KATALOGS
- IV PIELIKUMS. ĪPAŠĀS PRASĪBAS GAISA SATIKSMES PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (Part-ATS)
- A APAKŠDAĻA. PAPILDU ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS GAISA SATIKSMES PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (ATS.OR)
1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS
2. SADAĻA. PAKALPOJUMU DROŠĪBA
3. SADAĻA. ĪPAŠĀS CILVĒCISKĀ FAKTORA PRASĪBAS GAISA SATIKSMES VADĪBAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM
4. SADAĻA. PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ SAKARIEM
5. SADAĻA. PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ INFORMĀCIJU
- B APAKŠDAĻA. TEHNISKĀS PRASĪBAS GAISA SATIKSMES PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (ATS.TR)
1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS
2. SADAĻA. GAISA SATIKSMES VADĪBAS PAKALPOJUMI
3. SADAĻA. LIDOJUMU INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMI
4. SADAĻA. BRĪDINĀŠANAS PAKALPOJUMI

▼ **M1**

1. papildinājums Atsevišķa gaisa kuģa identifikācija, izmantojot gaisa kuģa identifikācijas funkciju no gaisa kuģa uz zemi, kā noteikts ATS.OR.446. punkta b) apakšpunktā
  2. papildinājums Procesi, kas jāīsteno automatizētas koordinācijas nolūkā, kā prasīts ATS.TR.230. punkta c) apakšpunktā
- V PIELIKUMS. ĪPAŠĀS PRASĪBAS METEOROLOĢISKO PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (Part-MET)
- A APAKŠDAĻA. PAPILDU ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS METEOROLOĢISKO PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (MET.OR)
1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS
  2. SADAĻA. ĪPAŠĀS PRASĪBAS
    1. nodaļa. Prasības aeronavigācijas meteoroloģiskajām stacijām
    2. nodaļa. Prasības lidlauka meteoroloģiskajiem birojiem
    3. nodaļa. Prasības meteoroloģiskās novērošanas dienestiem
    4. nodaļa. Prasības vulkānisko pelnu konsultatīvajiem centriem (*VAAC*)
    5. nodaļa. Prasības tropisko ciklonu konsultatīvajiem centriem (*TCAC*)
    6. nodaļa. Prasības pasaules zonālo prognožu centriem (*WAFc*)
- B APAKŠDAĻA. TEHNISKĀS PRASĪBAS METEOROLOĢISKO PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (MET.TR)
1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS
  2. SADAĻA. ĪPAŠĀS PRASĪBAS
    1. nodaļa. Tehniskās prasības aeronavigācijas meteoroloģiskajām stacijām
    2. nodaļa. Tehniskās prasības lidlauku meteoroloģiskajiem birojiem
    3. nodaļa. Tehniskās prasības meteoroloģiskās novērošanas dienestiem
    4. nodaļa. Tehniskās prasības vulkānisko pelnu konsultatīvajiem centriem (*VAAC*)
    5. nodaļa. Tehniskās prasības tropisko ciklonu konsultatīvajiem centriem (*TCAC*)
    6. nodaļa. Tehniskās prasības pasaules zonālo prognožu centriem (*WAFc*)
1. papildinājums. *METAR* veidne
  2. papildinājums. Noteiktas aptvēruma zonas *WAFS* prognozēm kartes veidā
  3. papildinājums. *TAF* veidne
  4. papildinājums. Veidne brīdinājumiem par vēja novirzi
  5. papildinājums. *SIGMET* un *AIRMET* ziņojumu un īpašo ziņojumu no gaisa kuģa veidne (augšuplīnija)
  6. papildinājums. Veidne brīdinājumam par vulkāniskajiem pelniem
  7. papildinājums. Veidne brīdinājumam par tropiskajiem cikloniem

▼ **M1**

8. papildinājums. Brīdinājumā par vulkāniskajiem pelniem, brīdinājumā par tropiskajiem cikloniem, *SIGMET*, *AIRMET*, lidlauka brīdinājumā un brīdinājumā par vēja novirzi ietverti skaitlisko elementu diapazoni un izšķirtspēja
- VI PIELIKUMS. ĪPAŠĀS PRASĪBAS AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (Part-AIS)
- A APAKŠDAĻA. PAPILDU ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (AIS.OR)
1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS
2. SADAĻA. DATU KVALITĀTES PĀRVALDĪBA
3. SADAĻA. AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PRODUKTI
1. nodaļa. Aeronavigācijas informācija standartizētā noformējumā
2. nodaļa. Digitālās datu kopas
4. SADAĻA. IZPLATĪŠANAS UN PIRMSLIDOJUMA INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMI
5. SADAĻA. AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PRODUKTU ATJAUNINĀJUMI
6. SADAĻA. PRASĪBAS PERSONĀLAM
- B APAKŠDAĻA. TEHNISKĀS PRASĪBAS AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (AIS.TR)
2. SADAĻA. DATU KVALITĀTES PĀRVALDĪBA
3. SADAĻA. AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PRODUKTI
1. nodaļa. Aeronavigācijas informācija standartizētā noformējumā
2. nodaļa. Digitālās datu kopas
4. SADAĻA. IZPLATĪŠANAS UN PIRMSLIDOJUMA INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMI
5. SADAĻA. AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PRODUKTU ATJAUNINĀJUMI
1. papildinājums. AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PUBLIKĀCIJAS SATURS
2. papildinājums. *NOTAM* FORMĀTS
3. papildinājums. *SNOWTAM* FORMĀTS
4. papildinājums. *ASHTAM* FORMĀTS
- VII PIELIKUMS. ĪPAŠĀS PRASĪBAS DATU PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (Part-DAT)
- A APAKŠDAĻA. PAPILDU ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS DATU PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (DAT.OR)
1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS
2. SADAĻA. ĪPAŠĀS PRASĪBAS
- B APAKŠDAĻA. TEHNISKĀS PRASĪBAS DATU PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (DAT.TR)
1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

▼ **M1**

- VIII PIELIKUMS. ĪPAŠĀS PRASĪBAS SAKARU, NAVIGĀCIJAS VAI NOVĒROŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (Part-CNS)
- A APAKŠDAĻA. PAPILDU ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS SAKARU, NAVIGĀCIJAS VAI NOVĒROŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (CNS.OR)
1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS
- B APAKŠDAĻA. TEHNISKĀS PRASĪBAS SAKARU, NAVIGĀCIJAS VAI NOVĒROŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (CNS.TR)
1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS
2. SADAĻA. —TEHNISKĀS PRASĪBAS NOVĒROŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM
- IX PIELIKUMS. ĪPAŠĀS PRASĪBAS GAISA SATIKSMES PLŪSMAS PĀRVALDĪBAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (Part-ATFM)
- TEHNISKĀS PRASĪBAS GAISA SATIKSMES PLŪSMAS PĀRVALDĪBAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (ATFM.TR)
1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS
- X PIELIKUMS. ĪPAŠĀS PRASĪBAS GAISA Telpas PĀRVALDĪBAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (Part-ASM)
- TEHNISKĀS PRASĪBAS GAISA Telpas PĀRVALDĪBAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (ASM.TR)
1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS
- XI PIELIKUMS. ĪPAŠĀS PRASĪBAS LIDOJUMA PROCEDŪRU IZSTRĀDES PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (Part-FPD)
- A APAKŠDAĻA. PAPILDU ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS LIDOJUMA PROCEDŪRU IZSTRĀDES PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (FPD.OR)
1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS
- B APAKŠDAĻA. TEHNISKĀS PRASĪBAS LIDOJUMA PROCEDŪRU IZSTRĀDES PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (FPD.TR)
1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS
1. papildinājums. PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ GAISA Telpas STRUKTŪRĀM UN TAJĀS IETVERTAJĀM LIDOJUMA PROCEDŪRĀM
- XII PIELIKUMS. ĪPAŠĀS PRASĪBAS TĪKLA PĀRVALDNIĒKAM (Part-NM)
- TEHNISKĀS PRASĪBAS TĪKLA PĀRVALDNIĒKAM (NM.TR)
1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS
2. SADAĻA. —TEHNISKĀS PRASĪBAS GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBAS TĪKLA FUNKCIJU IZPILDEI (TĪKLA FUNKCIJAS)
- XIII PIELIKUMS. PRASĪBAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM ATTIECĪBĀ UZ PERSONĀLA APMĀCĪBU UN KOMPETENCES NOVĒRTĒŠANU (Part-PERS)
- A APAKŠDAĻA. PAR GAISA SATIKSMES DROŠĪBAS ELEKTRONIKU ATBILDĪGAIS PERSONĀLS
1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS
2. SADAĻA. APMĀCĪBAS PRASĪBAS
3. SADAĻA. KOMPETENCES NOVĒRTĒŠANAS PRASĪBAS

▼ M1

4. SADAĻA. PRASĪBAS INSTRUKTORIEM UN VĒRTĒTĀJIEM
1. papildinājums. Pamatapmācība – kopīgi
  2. papildinājums. Pamatapmācība pa jomām
  3. papildinājums. Kvalifikācijas apmācība – kopīgi
  4. papildinājums. Kvalifikācijas apmācība pa jomām

▼ B

II–XIII PIELIKUMĀ IZMANTOTO TERMINU DEFINĪCIJAS
(Part-DEFINITIONS)

II–XIII pielikumā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “pieņemami līdzekļi atbilstības panākšanai (*AMC*)” ir nesaistoši standarti, ko Aģentūra pieņēmusi, lai piedāvātu līdzekļu klāstu, ar kuriem panākt atbilstību Regulai (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumiem;
- 2) “speciālie aviācijas darbi” ir gaisa kuģa lidojums, kura laikā gaisa kuģis tiek izmantots specializētiem pakalpojumiem, piemēram, lauksaimniecībai, būvniecībai, fotografēšanai, topogrāfiskajai uzmērīšanai, novērošanai un patulēšanai, meklēšanai un glābšanai, avioreklāmai;
- 3) “lidlauka klimatoloģiskais pārskats” ir uz statistikas datiem balstīts kopsavilkums par noteiktiem meteoroloģiskajiem elementiem lidlaukā;
- 4) “lidlauka klimatoloģiskā tabula” ir tabula, kurā ir iekļauti statistiskie dati par novērotu vienu vai vairāku meteoroloģisko elementu veidu sastopamību lidlaukā;
- 5) “lidlauka pacēlums” ir nosēšanās zonas augstākā punkta pacēlums;

▼ M1

- 6) “lidlauka lidojumu informācijas pakalpojums (*AFIS*)” ir lidojumu informācijas pakalpojums par lidlauka satiksmi, ko sniedz norīkots gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs;

▼ B

- 7) “lidlauka meteoroloģiskais birojs” ir birojs, kas atbild par meteoroloģisko pakalpojumu sniegšanu lidlaukā;
- 8) “lidlauka brīdinājums” ir lidlauka meteoroloģiskā biroja sniegta informācija par tādu laikapstākļu iestāšanos vai paredzamo iestāšanos, kas var nelabvēlīgi ietekmēt uz zemes esošus gaisa kuģus, tostarp stāvvietā novietotus gaisa kuģus, un lidlauka iekārtas un pakalpojumus;
- 9) “aeronavigācijas dati” ir aeronavigācijas faktu, jēdzienu vai instrukciju atveidojums formalizētā veidā, kas piemērots komunikācijai, interpretācijai vai apstrādei;
- 10) “aeronavigācijas datubāze” ir tādu aeronavigācijas datu apkopojums, kas organizēti un sakārtoti kā strukturēts datu kopums, tiek elektroniski uzglabāti sistēmās, ir derīgi noteiktu laiku un var tikt atjaunināti;
- 11) “aeronavigācijas fiksētais pakalpojums (*AFS*)” ir telesakaru pakalpojums starp noteiktiem stacionāriem punktiem, kuru nodrošina galvenokārt aeronavigācijas drošībai un gaisa satiksmes pakalpojumu regulārai, efektīvai un ekonomiskai darbībai;
- 12) “aeronavigācijas stacionārais telesakaru tīkls (*AFTN*)” ir pasaules mēroga sistēma, kas sastāv no stacionārām aeronavigācijas sakaru ķēdēm, kuras *AFS* ietvaros nodrošina ziņojumu un/vai digitālu datu apmaiņai starp stacionārām aeronavigācijas stacijām ar vienādiem vai saderīgiem sakaru parametriem;

▼ B

- 13) “aeronavigācijas informācija” ir informācija, ko iegūst aeronavigācijas datu apkopošanas, analīzes un formatēšanas rezultātā;
- 14) “lidlauka kartogrāfiskie dati” ir dati, ko vāc, lai apkopotu lidlauka kartogrāfisko informāciju;
- 15) “lidlauka kartogrāfisko datu bāze (*AMDB*)” ir lidlauka kartogrāfisko datu apkopojums, kas organizēts un sakārtots kā strukturēts datu kopums;
- 16) “aeronavigācijas meteoroloģiskā stacija” ir stacija, kurā veic novērojumus un sagatavo meteoroloģiskos ziņojumus izmantošanai aeronavigācijā;
- 17) “ziņojums no gaisa kuģa” ir ziņojums no lidojumā esoša gaisa kuģa, kas ir sagatavots atbilstīgi prasībām ziņošanai par atrašanās vietu, lidojuma gaitu un/vai meteoroloģiskajiem apstākļiem;
- 18) “gaisa kuģis” ir ikviens lidaparāts, ko atmosfērā notur mijiedarbība ar gaisu, ja tā nav no zemes virsmas reflektēta mijiedarbība ar gaisu;

▼ MI

- 19) “*AIRMET*” ir meteoroloģiskās novērošanas dienesta izplatīta informācija par noteiktām faktiskām vai gaidāmām meteoroloģiskajām parādībām lidojuma maršrutā, kuras var ietekmēt gaisa kuģa ekspluatācijas drošumu mazā augstumā, un par šo parādību izmaiņām laikā un telpā, ja šī informācija jau nav iekļauta prognozē lidojumiem mazā augstumā attiecīgajā lidojumu informācijas reģionā vai tā daļā;

▼ B

- 20) “par gaisa satiksmes drošības elektroniku atbildīgais personāls (*ATSEP*)” ir visi pilnvarotie darbinieki, kuri ir kompetenti funkcionālas sistēmas aprīkojuma ekspluatācijā, apkopē, izņemšanā no ekspluatācijas un atkārtotā nodošanā ekspluatācijā;
- 21) “gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienība” ir vispārējs termins, ar ko pēc vajadzības apzīmē gaisa satiksmes vadības struktūrvienību, lidojumu informācijas centru, lidlauka lidojumu informācijas dienesta struktūrvienību vai gaisa satiksmes vadības ziņojumu savākšanas punktu;
- 22) “rezerves lidlauks” ir lidlauks, uz kuru gaisa kuģis var doties, kad tam nav iespējams vai nav ieteicams turpināt lidojumu uz plānotās nosēšanās lidlauku vai veikt tajā nosēšanos, un kurā ir pieejami vajadzīgie pakalpojumi un iekārtas, un kurš atbilst gaisa kuģa veiktspējas prasībām un darbojas paredzamajā izmantošanas laikā;
- 23) “alternatīvi līdzekļi atbilstības panākšanai (*AltMOC*)” ir tādi atbilstības līdzekļi, kas nodrošina alternatīvu esošiem *AMC* vai nodrošina jaunus līdzekļus, lai varētu panākt atbilstību Regulai (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumiem, par kuriem Aģentūra nav pieņēmusi attiecīgus *AMC*;
- 24) “absolūtais augstums” ir vertikālais attālums no vidējā jūras līmeņa līdz plaknei, punktam vai par punktu pieņemtam objektam;
- 25) “lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centrs (*ACC*)” ir struktūrvienība, kas izveidota, lai nodrošinātu gaisa satiksmes vadības pakalpojumus gaisa kuģiem, kuri tās jurisdikcijā esošajos gaisa satiksmes vadības rajonos veic kontrolējamus lidojumus;

▼ B

- 26) “lidojumu rajona prognoze lidojumiem mazā augstumā” ir meteoroloģisko parādību prognoze lidojumu informācijas rajonam vai tā daļai, kas attiecas uz līmeni, kas ir zemāks par lidojuma līmeni 100 (vai zemāks par lidojuma līmeni 150 kalnainos rajonos, vai augstāks, ja nepieciešams);
- 27) “zonālā navigācija (*RNAV*)” ir navigācijas metode, kas nodrošina gaisa kuģu lidojumus pa jebkuru vēlamo trajektoriju uz zemes vai kosmosā esošu aeronavigācijas līdzekļu darbības zonās vai autonomo līdzekļu iespēju robežās, vai to kombinācija;
- 28) “arguments” ir prasījums, kas pamatots ar secinājumiem, kuri izriet no pierādījumu kopuma;
- 29) “*ASHTAM*” ir īpaša *NOTAM* sērija, kas, izmantojot specifisku formātu, informē par vulkāna, vulkāna izvirduma un/vai vulkānisko pelnu mākoņa aktivitātes izmaiņām, kad šīs izmaiņas kļūst būtiskas gaisa kuģa ekspluatācijai;
- 30) “*ATM* tīkla funkcijas” ir funkcijas, ko pilda tīkla pārvaldnieks saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 677/2011;

▼ M7

- 30 a) “*ATM/ANS* iekārta” ir *ATM/ANS* komponenti, kas definēti Regulas (ES) 2018/1139 3. panta 6. punktā, un *ATM/ANS* sistēmas, kas definētas minētās regulas 3. panta 7. punktā, izņemot gaisa kuģu komponentus, uz kuriem attiecas Komisijas Regula (ES) Nr. 748/2012 ⁽¹⁾;

▼ B

- 31) “revīzija” ir sistemātisks, neatkarīgs un dokumentēts process pierādījumu iegūšanai un to objektīvai novērtēšanai, lai noteiktu, cik lielā mērā ir ievērotas prasības;
- 32) “autoritatīvs avots” ir:
- a) valsts iestāde(-es) vai
  - b) organizācija, kuru valsts iestāde oficiāli atzinusi par tiesīgu radīt un/vai publicēt datus, kas atbilst attiecīgajā valstī piemērojamajām datu kvalitātes prasībām (*DQR*);
- 33) “automātiska novērošanas sistēma” ir novērošanas sistēma, kas bez cilvēka iejaukšanās mēra, atvasina un paziņo visu nepieciešamo informāciju;
- 34) “aviācijas uzņēmums” ir struktūra, persona vai organizācija, izņemot šīs regulas reglamentētos pakalpojumu sniedzējus, kuru ietekmē pakalpojumu sniedzēja sniegtais pakalpojums vai kura ietekmē šo pakalpojumu;

▼ M7

- 34 a) “robeža” ir horizontāla vai vertikāla plakne, kas norobežo gaisa telpu, kurā *ATC* struktūrvienība sniedz gaisa satiksmes pakalpojumus;

▼ B

- 35) “pārtraukums” ir laikposms darba perioda ietvaros, kad gaisa satiksmes vadības dispečeram nav jāpilda darba pienākumi, un kas paredzēts, lai nodrošinātu personāla atpūtu;
- 36) “sertificēta gaisa kuģa lietotne” ir programmatūras lietotne, kuru Aģentūra apstiprinājusi kā gaisa kuģa daļu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 4. pantu;

▼ M4

- 37) “lidojumiem nozīmīgs mākonis” ir mākonis, kura apakšējās robežas augstums ir zemāks par 5 000 pēdām vai zemāks par minimālo sektora absolūto augstumu, izvēloties lielāko lielumu, vai lietus gubmākonis vai dižais gubmākonis jebkurā augstumā;

⁽¹⁾ Komisijas Regula (ES) Nr. 748/2012 (2012. gada 3. augusts), ar ko paredz īstenošanas noteikumus par sertifikāciju attiecībā uz gaisa kuģu un ar tiem saistīto ražojumu, daļu un ierīču lidojumderīgumu un atbilstību vides aizsardzības prasībām, kā arī projektēšanas un ražošanas organizāciju sertifikāciju (OV L 224, 21.8.2012., 1. lpp.).

▼ B

- 38) “komerciāli gaisa pārvadājumi” ir jebkura gaisa kuģa ekspluatācija, pārvadājot pasažierus, kravu vai pastu un saņemot par to atalgojumu vai citu mantisku atbildību;

▼ M5

- 38 a) “parastais navigācijas maršruts” ir *ATS* maršruts, kas noteikts, atsaucoties uz navigācijas līdzekļiem uz zemes;

▼ B

- 39) “gaisa satiksmes vadības rajons” ir kontrolējama gaisa telpa virs zemes virsmas augstāk par noteiktu robežu;

▼ M7

- 39 a) “koordinācijas dati” ir operatīvos darbiniekus interesējošie dati saistībā ar lidojumu paziņošanas, koordinācijas un nodošanas procesu, un civilo un militāro koordinācijas procesu;

- 39 b) “koordinācijas punkts” (*COP*) ir punkts uz robežas vai tās tuvumā, ko izmanto *ATC* struktūrvienības un uz kuru atsaucas koordinācijas procesā;

▼ B

- 40) “kritisko incidentu radītā spriedze” ir neparastu un/vai galēju indivīda emocionālu, fizisku un/vai uzvedības reakciju izpausme pēc notikuma vai negadījuma;

▼ M7

- 40 a) “datu pārraides pakalpojums” ir saistītu gaisa satiksmes pārvaldības darbību kopums, kuru sakaru režīmā “gaiss–zeme” atbalsta datu pārraides sakari un kuram ir skaidri noteikts darbības mērķis, kā arī darbības sākums un beigas;

▼ B

- 41) “datu kvalitāte” ir pakāpe vai līmenis ticamībai, ka iesniegtie dati atbilst lietotāja datu prasībām attiecībā uz precizitāti, izšķirtspēju, integritāti (vai citu līdzīgu drošuma līmeni), izsekojamību, savlaicīgumu, pilnīgumu un formātu;

- 42) “datu kvalitātes prasības (*DQR*)” ir datu īpašību (t. i., datu precizitāte, izšķirtspēja, integritāte (vai cits līdzīgs drošuma līmenis), izsekojamība, savlaicīgums, pilnīgums un formāts) specifikācija, kas nodrošina šo datu atbilstību paredzētajam lietojumam;

- 43) “rezerves lidlauks lidojuma galamērķī” ir rezerves lidlauks, kurā gaisa kuģis varētu nosēsties gadījumos, kad nav iespējams vai nav ieteicams nosēsties plānotajā nosēšanās lidlaukā;

- 44) “darba pienākums” ir jebkurš uzdevums, kuru gaisa satiksmes vadības dispečeram uzdod pildīt gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējs;

- 45) “darba periods” ir periods, kas sākas, kad gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējs uzdod gaisa satiksmes vadības dispečeram ierasties darba pienākuma pildīšanai, būt gatavam tā pildīšanai vai sākt pildīt darba pienākumu, un beidzas, kad gaisa satiksmes vadības dispečers tiek atbrīvots no darba pienākuma;

- 46) “pacēlums” ir vertikāls attālums no punkta vai plaknes, kas atrodas uz zemes virsmas vai ir piesaistīta tai, mērot no vidējā jūras līmeņa;

▼ M7

- 46 a) “atbilstīgs pieprasītāja kods” ir jebkurš no II kodiem un SI kodiem, izņemot:
- a) II 0. kodu;
  - b) pieprasītāja kodu(-us), kas rezervēts(-i) militārām organizācijām, citstarp starpvalstu organizācijām, un jo īpaši Ziemeļatlantijas līguma organizācijas pārvaldībai un piešķiršanai;

▼ B

- 47) “rezerves lidlauks maršrutā” ir rezerves lidlauks, kurā gaisa kuģis varētu nosēsties gadījumā, ja šāda novirzīšanās kļūtu nepieciešama lidojuma laikā;

▼ M7

- 47 a) “provizorisks aprēķini” ir koordinācijas punkts, gaisa kuģa aprēķinātais laiks un tā paredzamais lidojuma līmenis koordinācijas punktā;

▼ B

- 48) “nogurums” ir fizioloģisks stāvoklis, kam raksturīga garīgo vai fizisko darba spēju samazināšanās, ko izraisa miega trūkums vai ilgstošs nomoda stāvoklis, diennakts posms vai darba slodze (garīgā vai fiziskā aktivitāte vai abas), un kas var pazemināt indivīda modrību un spēju droši pildīt uzdevumus;
- 49) “lidojuma dokumentācija” ir dokumenti, tostarp diagrammas vai veidlapas, ar lidojuma meteoroloģisko informāciju;
- 50) “lidojumu informācijas centrs (*FIC*)” ir struktūrvienība, kas izveidota, lai nodrošinātu lidojumu informācijas un brīdināšanas pakalpojumus;
- 51) “lidojumu informācijas rajons (*FIR*)” ir noteiktu izmēru gaisa telpa, kurā tiek nodrošināti lidojumu informācijas un brīdināšanas pakalpojumi;
- 52) “lidojuma līmenis (*FL*)” ir pastāvīga atmosfēras spiediena līmenis, kas noteikts attiecībā pret atmosfēras standarta spiediena līmeni 1 013,2 hPa un atšķiras no pārējiem līmeņiem par noteiktu spiediena intervālu;
- 53) “izmēģinājuma lidojums” ir lidojums jauna projekta (gaisa kuģa, dzinēju sistēmu, daļu un ierīču) izstrādes posmā, lidojums, lai pierādītu atbilstību sertifikācijas bāzei vai tipa projektam attiecībā uz gaisa kuģi, kas izlaists no ražošanas līnijas, lidojums ar mērķi izmēģināt jaunas projekta koncepcijas, kurām nepieciešami neparasti manevri vai profili un ar kurām būtu iespējams atkāpties no iepriekš apstiprinātā gaisa kuģa režīmu diapazona, vai mācību lidojums, lai veiktu kādu no minētajiem lidojumiem;
- 54) “prognoze” ir gaidāmo laikapstākļu apraksts konkrētam laikam vai laikposmam un konkrētam gaisa telpas rajonam vai daļai;
- 55) “pacelšanās prognoze” ir prognoze konkrētam laikposmam, ko sagatavojis lidlauka meteoroloģiskais birojs un kurā iekļauta informācija par gaidāmajiem apstākļiem skrejceļu kompleksā, norādot piezemes vēja virzienu un ātrumu, jebkuras tā izmaiņas, temperatūru, spiedienu (*QNH*) un jebkuru citu informāciju, par ko vienojas vietējā līmenī;

▼ B

- 56) “funkcionāla sistēma” ir procedūru, cilvēkresursu un aprīkojuma, tostarp aparatūras un programmatūras, kombinācija, kas organizēta tā, lai pildītu kādu funkciju saistībā ar *ATM/ANS* un citām *ATM* tīkla funkcijām;
- 57) “vispārējās nozīmes aviācija” ir jebkura civilā gaisa kuģa ekspluatācija, izņemot speciālos aviācijas darbus vai komerciālos gaisa pārvadājumus;
- 58) “digitalizēti koordinātu tīkla punktu dati” ir ar datoru apstrādāti meteoroloģiskie dati attiecībā uz ar regulārām atstarpēm atdalītu punktu kopumu diagrammā, kas paredzēti kodētai pārsūtīšanai no meteoroloģiskā datora uz citu datoru un piemēroti automatizētai lietošanai;
- 59) “norādes” ir Aģentūras izstrādāts nesaistošs dokuments, kas palīdz izskaidrot prasību vai specifikāciju nozīmi un ko izmanto kā palīgmateriālu, lai interpretētu Regulu (EK) Nr. 216/2008, tās īstenošanas noteikumus un *AMC*;
- 60) “koordinātu tīklā attēlotas globālās prognozes” ir meteoroloģisko elementu gaidāmo lielumu prognozes globālajā koordinātu tīklā ar definētu vertikālo un horizontālo izšķirtspēju;
- 61) “apdraudējums” ir jebkurš stāvoklis, notikums vai apstākļi, kas var radīt kaitīgu ietekmi;
- 62) “relatīvais augstums” ir vertikālais attālums no plaknes, punkta vai par punktu uzskatīta objekta līdz noteiktam līmenim;

▼ M7

- 62 a) “ieviešanas secība” ir piešķirto pieprasītāja kodu ieviešanas secība laikā, kas *S* režīma operatoriem ir jāievēro, lai izvairītos no īslaicīgiem pieprasītāja kodu konfliktiem;

▼ B

- 63) “līmenis” ir vispārējs termins, kas attiecas uz lidojumā esoša gaisa kuģa stāvokli vertikālā plaknē un pēc vajadzības var nozīmēt gan relatīvo augstumu, gan absolūto augstumu, gan lidojuma līmeni;
- 64) “vietējais regulārais ziņojums” ir meteoroloģiskais ziņojums, ko sagatavo noteiktos laika intervālos un kas paredzēts vienīgi izplatīšanai izcelsmes lidlaukā, kur veikti novērojumi;
- 65) “vietējais speciālais ziņojums” ir meteoroloģiskais ziņojums, ko sagatavo saskaņā ar kritērijiem, kuri izvirzīti speciālajiem novērojumiem, un kas paredzēts vienīgi izplatīšanai izcelsmes lidlaukā, kur veikti novērojumi;
- 66) “meteoroloģiskais biļetens” ir dokuments, kas satur meteoroloģisko informāciju ar attiecīgu virsrakstu;
- 67) “meteoroloģiskā informācija” ir meteoroloģiskais ziņojums, analīze, prognoze un jebkurš cits apraksts par faktiskiem vai gaidāmiem laikapstākļiem;
- 68) “meteoroloģiskais novērojums” ir viena vai vairāku meteoroloģisko elementu mērījums un/vai vērtējums;

▼ B

- 69) “meteoroloģiskais ziņojums” ir novēroto meteoroloģisko apstākļu apraksts attiecībā uz konkrētu laiku un vietu;
- 70) “meteoroloģiskais satelīts” ir mākslīgs Zemes pavadoņs, kas veic meteoroloģiskus novērojumus un pārraida šos novērojumus uz Zemi;

▼ M1

- 71) “meteoroloģiskās novērošanas dienests (*MWO*)” ir dienests, kas novēro meteoroloģiskos apstākļus, kuri ietekmē lidojumu operācijas, un sniedz informāciju par tādu konkrētu meteoroloģisko parādību un citu parādību sastopamību vai paredzamo sastopamību atmosfērā lidojuma maršrutā, kuras var ietekmēt gaisa kuģu ekspluatācijas drošumu noteiktajā tā atbildības rajonā;

▼ B

- 72) “minimālais sektora absolūtais augstums (*MSA*)” ir zemākais izmantojamais absolūtais augstums, kas nodrošina minimālo 300 m (1 000 pēdu) attālumu virs visiem rajonā izvietotajiem objektiem, kas ietilpst tāda apļa sektorā, kura rādiuss ir 46 km (25 jūras jūdzes) un kura centrs atrodas nozīmīgā punktā, lidlauka atskaites punktā (*ARP*) vai helikopteru nosēšanās laukuma atskaites punktā (*HRP*);
- 73) “*NOTAM*” ir paziņojums, ko izplata, izmantojot telesakaru līdzekļus, un kas satur informāciju par jebkuras aeronavigācijas iekārtas, pakalpojuma un procedūras ieviešanu, stāvokli vai izmaiņām tajā, kā arī par radušos apdraudējumu, par kuru ir svarīgi laikus brīdināt ar lidojumu saistīto personālu;

▼ M7

- 73 a) “informētā struktūrvienība” ir *ATC* struktūrvienība, kas ir saņēmusi paziņojuma informāciju;

▼ B

- 74) “šķērslis” ir visi stacionārie (pagaidu vai pastāvīgie) un mobilie objekti vai to daļas, kas:
- atrodas zonā, kura paredzēta gaisa kuģu manevrēšanai uz zemes; vai
  - ir izvirzīti virs noteiktām virsmām, kuras paredzētas lidojošu gaisa kuģu aizsardzībai; vai
  - atrodas ārpus minētajām virsmām un ir novērtēti kā tādi, kas var būt bīstami aeronavigācijai;
- 75) “*OPMET*” ir ar ekspluatāciju saistīta meteoroloģiskā informācija, ko izmanto lidojumu sagatavošanas plānošanā vai plānošanā lidojuma laikā;
- 76) “*OPMET* datubanka” ir datubanka, kas izveidota ar ekspluatāciju saistītās meteoroloģiskās informācijas uzglabāšanai un starptautiskai pieejamībai, lai to izmantotu aeronavigācijā;
- 77) “vulkāniskā aktivitāte pirms izvirduma” ir neparasta un/vai pieaugoša vulkāniskā aktivitāte, kas var būt vulkāna izvirduma priekšvēstnesis;
- 78) “dominējošā redzamība” ir lielākais redzamības lielums, kas novērots saskaņā ar “redzamības” definīciju un sasniegts vismaz pusē no apvāršņa loka vai vismaz pusē no lidlauka platības. Šīs zonas var sastāvēt gan no blakus esošiem, gan blakus neesošiem sektoriem;

▼ B

- 79) “problemātiska psihoaktīvu vielu lietošana” ir vienas vai vairāku psihoaktīvu vielu lietošana, kad lietotājs tās lieto veidā, kas:
- a) rada tiešu apdraudējumu lietotājam vai apdraud citu personu dzīvību, veselību vai labklājību; un/vai
  - b) rada vai padziļina profesionālas, sociālas, garīgas vai fiziskas problēmas vai traucējumus;
- 80) “prognožu diagramma” ir prognoze par konkrētiem meteoroloģiskiem elementiem konkrētā laikā vai laikposmā un par konkrētu virsmu vai gaisa telpas daļu, kas grafiski attēlota diagrammā;
- 81) “psihoaktīvas vielas” ir alkohols, opiāti, kanabinoīdi, sedatīvi un miega zāles, kokaīns, citi psihostimulatori, halucinogēni un gaistoši šķīdinātāji, izņemot kofeīnu un tabaku;

▼ M7

- 81 a) “saņēmēja struktūrvienība” ir gaisa satiksmes vadības struktūrvienība, kas saņem datus;

▼ B

- 82) “glābšanas koordinācijas centrs (RCC)” ir struktūrvienība, kas atbild par meklēšanas un glābšanas dienestu efektīvas organizācijas veicināšanu un meklēšanas un glābšanas darbību koordinēšanu konkrētā meklēšanas un glābšanas rajonā;
- 83) “atpūtas periods” ir tāds nepārtraukts un noteikts laikposms pēc un/vai pirms darba perioda, kura laikā gaisa satiksmes vadības dispečers tiek atbrīvots no visiem darba pienākumiem;
- 84) “dežūru sistēma” ir gaisa satiksmes vadības dispečeru darba un atpūtas periodu struktūra saskaņā ar tiesību aktu un ekspluatācijas prasībām;
- 85) “risks” ir apdraudējuma radītas kaitīgas ietekmes vispārējas varbūtības vai sastopamības biežuma un šīs ietekmes smaguma apvienojums;
- 86) “skrejceļš” ir noteikts sauszemes lidlauka taisnstūrveida iecirknis, kas sagatavots gaisa kuģu nosēšanās un pacelšanās vajadzībām;
- 87) “redzamība uz skrejceļa (RVR)” ir attālums, kura robežās uz skrejceļa ass līnijas esoša gaisa kuģa pilots var redzēt skrejceļa marķējumu vai skrejceļu ierobežojošās ugunis, vai skrejceļa ass līnijas ugunis;

▼ M7

- 88) “norādes par drošību” ir kompetentas iestādes izdots vai pieņemts dokuments, kurā:
- (1) noteiktas darbības, kas drošības atjaunošanas nolūkos jāveic attiecībā uz funkcionālu sistēmu, vai šīs sistēmas ekspluatācijas ierobežojumi, ja konstatēts, ka pretējā gadījumā aviācijas drošība ir apdraudēta; vai

▼ M7

- (2) noteiktas darbības, kas jāveic ATM/ANS iekārtās, uz kurām attiecas atbilstības apliecinājums, kas izdots saskaņā ar 6. pantu Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2023/1768 ⁽¹⁾, lai novērstu nedrošu apstākli, kas ir identificēts, un atjaunotu minētās ATM/ANS iekārtas veiktspēju un sadarbību, ja pierādījumi liecina, ka konkrētās iekārtas drošums, drošība, veiktspēja vai sadarbība var tikt citādi apdraudēta;

▼ B

- 89) “drošības pārvaldības sistēma (SMS)” ir sistēmiska pieeja drošības pārvaldībai, tostarp nepieciešamās organizatoriskās struktūras, pārskatatbildība, politika un procedūras;
- 90) “meklēšanas un glābšanas dienesta struktūrvienība” ir vispārējs termins, ar ko attiecīgā gadījumā apzīmē glābšanas koordinācijas centru vai tā nodaļu, vai brīdināšanas posteni;

▼ M1**▼ B**

- 92) “pusautomātiska novērošanas sistēma” ir novērošanas sistēma, kas pieļauj izmērāmo elementu pavairošanu un kam nepieciešama cilvēka iejaukšanās attiecīgu ziņojumu sagatavošanai;

▼ M1

- 93) “*SIGMET*” ir meteoroloģiskās novērošanas dienesta izplatīta informācija par tādu konkrētu meteoroloģisko parādību un citu parādību sastopamību vai paredzamo sastopamību atmosfērā lidojuma maršrutā, kuras var ietekmēt gaisa kuģu ekspluatācijas drošumu, un par šo parādību izmaiņām laikā un telpā;

▼ B

- 95) “īpašais ziņojums no gaisa kuģa” ir gaisa kuģa meteoroloģiskais ziņojums, kas sagatavots saskaņā ar kritērijiem, pamatojoties uz lidojuma laikā veiktajiem novērojumiem;
- 96) “spriedze” ir indivīda izjūtas saskarē ar potenciālu cēloni (“spriedzes izraisītāju”), kas rada izmaiņas cilvēka darbībā. Spriedzes izraisītāja iedarbība var ietekmēt indivīda darbības negatīvi (radot diskomforta izjūtu), neitrāli vai pozitīvi (liekot mobilizēties) atkarībā no indivīda priekšstata par to, kā viņš spēj kontrolēt spriedzes izraisītāju;
- 97) “sistēmu un iekārtu kvalifikācijas apmācība” ir mācības ar mērķi apgūt konkrētas zināšanas par sistēmām/iekārtām un prasmes, kas stiprina kompetenci ekspluatācijas jomā;
- 98) “pielāgoti dati” ir aeronavigācijas dati, ko nodrošina gaisa kuģa ekspluatants vai datu pakalpojumu sniedzējs gaisa kuģa ekspluatanta uzdevumā un kas sagatavoti šā gaisa kuģa ekspluatanta vajadzībām to paredzētajam lietošanas veidam saistībā ar ekspluatāciju;

⁽¹⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2023/1768 (2023. gada 14. jūlijs), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus par gaisa satiksmes pārvaldības/aeronavigācijas pakalpojumu sistēmu un komponentu sertifikāciju un deklarāšanu (OV L 228, 15.9.2023., 1. lpp.).

▼ M1

- 99) “pacelšanās rezerves lidlauks” ir rezerves lidlauks, kurā gaisa kuģis vajadzības gadījumā varētu nosēsties īsi pēc pacelšanās, ja nav iespējams izmantot izlidošanas lidlauku;

▼ B

- 100) “galīgā lidlauka prognoze (*TAF*)” ir kodolīgs apraksts par gaidāmajiem laikapstākļiem lidlaukā kādā konkrētā laikposmā;
- 101) “reljefs” ir Zemes virsma, kas ietver tādus dabas veidojumus kā kalni, pakalni, kalnu grēdas, ieļejas, ūdenstilpes un pastāvīgi ledus vai sniega veidojumi, izņemot šķēršļus;
- 102) “skrejceļa sliekšnis” ir nosēšanās veikšanai izmantojamā skrejceļa iecirkņa sākums;
- 103) “zemskares zona” ir skrejceļa daļa aiz skrejceļa sliekšņa, kurā paredzēta gaisa kuģa pirmā saskare ar skrejceļu nosēšanās laikā;
- 104) “tropiskais ciklons” ir vispārējs termins, ar ko apzīmē nefrontālu sinoptiska mēroga ciklonu, kas izveidojies tropu vai subtropu ūdeņos un kam ir organizēta konvekcija un noteikta cikloniska piezemes vēja cirkulācija;
- 105) “tropisko ciklonu konsultatīvais centrs (*TCAC*)” ir meteoroloģiskais centrs, kas nodrošina konsultatīvu informāciju meteoroloģiskās novērošanas dienestiem, globāla mēroga prognozēšanas centriem un starptautiskajām *OPMET* datu bankām attiecībā uz tropisko ciklonu atrašanās vietu, paredzamo pārvietošanās virzienu un ātrumu, spiedienu centrā un maksimālo piezemes vēja stiprumu;
- 106) “redzamība” ir redzamība aeronavigācijas nolūkiem, proti, lielākais no šādiem lielumiem:
- a) lielākais attālums, kādā uz spilgta fona ir iespējams saskatīt un atpazīt atbilstoša izmēra tumšu objektu, kas atrodas netālu no zemes;
  - b) lielākais attālums, kādā uz neapgaismota fona ir iespējams saskatīt un identificēt aptuveni 1 000 kandelu spilgtas ugunis;

▼ M4

- 107) “vulkānisko pelnu konsultatīvais centrs (*VAAC*)” ir meteoroloģiskais centrs, kas meteoroloģiskās novērošanas dienestiem, lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centriem, lidojumu informācijas centriem, pasaules zonālo prognožu centriem un starptautiskajām *OPMET* datu bankām nodrošina konsultatīvu informāciju par vulkānisko pelnu laterālo un vertikālo izkliedi un paredzamo pārvietošanos atmosfērā;

▼ M7

- 107 a) “dispečerpunkts” ir mēbelēta telpa ar tehnisko aprīkojumu, kurā gaisa satiksmes pakalpojumu personāls veic savus darba pienākumus;
- 107 b) “brīdinājums” ir paziņojums, kas parādās dispečerpunktā uz ekrānpults, ja nenostādā automatizētā koordinācija;

▼ M1

- 108) “globāla mēroga prognozēšanas centrs (*WAFS*)” ir meteoroloģiskais centrs, kas sagatavo un digitālā veidā izplata nozīmīgas laikapstākļu (*SIGWX*) prognozes un augšējo atmosfēras slāņu stāvokļa prognozes globālā mērogā tieši dalībvalstīm aeronavigācijas fiksētā dienesta (*AFS*) internetā balstīto pakalpojumu ietvaros;

▼ B

- 109) “globāla mēroga prognozēšanas sistēma (*WAFS*)” ir pasaules mēroga sistēma, ar kuru globāla mēroga prognozēšanas centri vienotos standartizētos formātos nodrošina aeronavigācijas meteoroloģiskās prognozes lidojuma maršrutā;

▼ M1

- 110) “lidlauka vadības tornis” ir struktūrvienība, kas izveidota gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniegšanai lidlauka satiksmei;
- 111) “lidlauka satiksme” ir jebkāda satiksme lidlauka manevrēšanas teritorijā un visi gaisa kuģu lidojumi lidlauka apkaimē. Gaisa kuģis, kas lido lidlauka apkaimē, citu starpā ir gaisa kuģis, kas ielido lidlauka lidojumu riņķī vai izlido no tā;
- 112) “lidlauka lidojumu riņķis” ir noteikti maršruti, kuros jālido gaisa kuģiem, veicot lidojumus lidlauka apkaimē;
- 113) “aeronavigācijas fiksētā stacija” ir aeronavigācijas fiksētā dienesta stacija;
- 114) “zemes aeronavigācijas uguns” ir jebkura uguns, kas nav uzstādīta uz gaisa kuģa, kura speciāli paredzēta, lai to izmantotu kā aeronavigācijas līdzekli;
- 115) “aeronavigācijas informācijas cirkulārs (*AIC*)” ir paziņojums, kurā ir informācija, kas netiek iekļauta ne *NOTAM*, ne aeronavigācijas informācijas publikācijā, bet attiecas uz lidojumu drošumu, aeronavigāciju, tehniskiem, administratīviem vai juridiskiem jautājumiem;
- 116) “aeronavigācijas informācijas pārvaldība (*AIM*)” ir dinamiskā, integrētā aeronavigācijas informācijas pārvaldība, sadarbībā ar visām iesaistītajām personām nodrošinot pārbaudītas kvalitātes digitālos aeronavigācijas datus un apmainoties ar šādiem datiem;
- 117) “aeronavigācijas informācijas produkts” ir aeronavigācijas dati un aeronavigācijas informācija, ko nodrošina kā digitālās datu kopas vai standarta noformējumā papīra formātā vai elektroniskā datu nesējā. Aeronavigācijas informācijas produkti citu starpā ir:
- aeronavigācijas informācijas publikācijas, tostarp to grozījumi un papildinājumi;
  - *AIC*;
  - aeronavigācijas kartes;
  - *NOTAM*;
  - digitālās datu kopas;
- 118) “aeronavigācijas informācijas publikācija (*AIP*)” ir publikācija, ko izdod attiecīga valsts pilnvarota iestāde vai ko izdod kopīgi ar šo iestādi un kas satur ilgtermiņā izmantojamu aeronavigācijas informāciju;

▼ **M1**

- 119) “AIP grozījumi” ir paliekošas AIP ietvertās informācijas izmaiņas;
- 120) “AIP papildinājums” ir īslaicīgas AIP ietvertās informācijas izmaiņas, kas tiek sagatavotas kā īpašas lapas;
- 121) “aeronavigācijas informācijas reglamentēšana un kontrole” (*AIRAC*) ir sistēma, kuras mērķis ir uz kopējiem izpildes datumiem balstīta iepriekšēja ziņošana par apstākļiem, kuru dēļ vajadzīgas nozīmīgas izmaiņas ekspluatācijas praksē;
- 122) “aeronavigācijas mobilais dienests” ir dienests mobilo sakaru nodrošināšanai starp aeronavigācijas stacijām un gaisa kuģu radiostacijām vai starp gaisa kuģu radiostacijām, kurā var iekļaut glābšanas līdzekļu radiostacijas, kā arī avārijas vietu norādošās radiobākas, kas darbojas noteiktās briesmu un avārijas ziņojumu raidīšanas frekvencēs;
- 123) “aeronavigācijas stacija” ir aeronavigācijas mobilā dienesta zemes stacija. Noteiktos gadījumos aeronavigācijas stacija var atrasties, piemēram, uz kuģa vai uz platformas jūrā;
- 124) “aeronavigācijas telesakaru stacija” ir stacija telesakaru dienestā, kas paredzēts jebkuriem aeronavigācijas mērķiem;
- 125) “*AFIS* lidlauks” ir lidlauks, kurā ar to saistītajā gaisa telpā tiek sniegts *AFIS*;
- 126) “*AFIS* struktūrvienība” ir struktūrvienība, kas izveidota *AFIS* un brīdināšanas pakalpojuma sniegšanai;
- 127) “gaisa kuģa identifikācija” ir burtu, ciparu grupa vai to kombinācija, kas ir vai nu identiska gaisa kuģa izsaukuma signālam, vai ir tās kodēts ekvivalents, kas izmantojama “gaiss-zeme” sakaros un kas tiek izmantota gaisa kuģa identificēšanai gaisa satiksmes pakalpojuma “zeme-zeme” sakaros;
- 128) “sakari “gaiss-zeme”” ir divvirzienu sakari starp gaisa kuģiem un stacijām vai atrašanās vietām uz zemes virsmas;
- 129) “gaisa satiksmes konsultatīvais pakalpojums” ir noteiktu izmēru gaisa telpā vai noteiktā maršrutā (konsultatīvajā gaisa telpā) sniegts pakalpojums, lai, ciktāl tas ir praktiski iespējams, nodrošinātu distanci starp gaisa kuģiem, kuri tiek ekspluatēti saskaņā ar instrumentālo lidojumu noteikumu (*IFR*) lidojuma plāniem;
- 130) “gaisa satiksmes vadības atļauja” jeb “*ATC* atļauja” ir atļauja gaisa kuģim turpināt darbību saskaņā ar gaisa satiksmes vadības struktūrvienības paredzētajiem nosacījumiem;
- 131) “gaisa satiksmes vadības norādījumi” jeb “*ATC* norādījumi” ir *ATC* norādījumi, kas liek pilotam veikt konkrētu darbību;
- 132) “gaisa satiksmes vadības struktūrvienība” jeb “*ATC* struktūrvienība” ir vispārējs termins, ar ko var apzīmēt lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centru, pieejas kontroles struktūrvienību vai lidlauka vadības torni;

▼ M1

- 133) “*ALERFA*” ir trauksmes fāzes apzīmēšanai lietojams kodēts vārds;
- 134) “brīdināšanas pakalpojums” ir pakalpojums, kuru sniedz, lai informētu attiecīgās organizācijas par gaisa kuģiem, kam vajadzīga meklēšanas un glābšanas dienestu palīdzība, un lai šīm organizācijām sniegtu vajadzīgo palīdzību;
- 135) “trauksmes fāze” ir situācija, kurā ir bažas par gaisa kuģa un tajā esošo personu drošību;
- 136) “pieejas kontroles struktūrvienība” ir struktūrvienība, kas izveidota, lai nodrošinātu gaisa satiksmes vadības pakalpojumus gaisa kuģiem, kas veic kontrolējamus lidojumus un kas ielido vienā vai vairākos lidlaukos vai izlido no tiem;
- 137) “aeronavigācijas maršruts” ir noteikts *ATS* maršruts gaisa kuģiem, kuri var izmantot zonālo navigāciju;
- 138) “datu apkopošana” ir datu apvienošana no vairākiem avotiem datu bāzē un bāzes līnijas izveidošana vēlākai apstrādei;
- 139) “*ATS* maršruts” ir konkrēts maršruts, kas noteikts satiksmes plūsmas novirzīšanai, kura vajadzīga *ATS* sniegšanai;
- 140) “*ATS* novērošanas pakalpojums” ir pakalpojums, ko tieši sniedz *ATS* novērošanas sistēma;
- 141) “*ATS* novērošanas sistēma” ir vispārējs termins, ar ko var apzīmēt *ADS-B*, *PSR*, *SSR* vai jebkuru salīdzināmu uz zemes esošu sistēmu, kura ļauj identificēt gaisa kuģus;
- 142) “automātiskā atkarīgā novērošana apraides režīmā (*ADS-B*)” ir līdzekļi, ar kuriem gaisa kuģis, lidlauka transportlīdzekļi un citi objekti, izmantojot datu pārraides posmu, var automātiski pārraidīt vai saņemt vai pārraidīt un saņemt tādus datus kā identifikācija, atrašanās vieta un attiecīgā gadījumā papildu dati;
- 143) “automātiskā atkarīgā novērošana – līgums (*ADS-C*)” ir līdzekļi, ar kuriem *ADS-C* vienošanās noteikumi starp zemes un gaisa kuģu sistēmām tiks apmainīti, izmantojot datu pārraides posmu, nosakot, kādos apstākļos *ADS-C* ziņojumi varētu tikt pieprasīti un kādi dati var tikt iekļauti ziņojumos;

▼ **M1**

- 144) “lidlauka rajona informācijas automātiskās pārraides dienests (*ATIS*)” ir kārtējās ikdienas informācijas automātiska sniegšana visu diennakti vai noteiktā diennakts laikā ielidojošiem un izlidojošiem gaisa kuģiem;
- 145) “lidlauka rajona informācijas automātiskās pārraides dienests, kas izmanto datu pārraides posmu (*D-ATIS*)” ir *ATIS* informācijas pārraide, izmantojot datu pārraides posmu;
- 146) “balss informācijas automātiskās pārraidīšanas dienests lidlauka rajonā (balss *ATIS*)” ir *ATIS* informācijas pārraide, izmantojot ilgstošu un atkārtotu balss pārraidi;
- 147) “apraide” ir ar aeronavigāciju saistītas informācijas pārraidīšana, kas netiek adresēta konkrētai stacijai vai stacijām;
- 148) “apakšējās mākoņu robežas augstums” ir attālums no zemes vai ūdens virsmas līdz pašam zemākajam mākoņu slānim zem 6000 m (20 000 ft), kas aizsedz vairāk nekā pusi debess;
- 149) “atļaujas darbības robeža” ir punkts, līdz kuram ir spēkā gaisa kuģim piešķirtā *ATC* atļauja;
- 150) “mākoņu apakšējā robeža” – lidlauka vai ekspluatācijas vietas apkaimē vai īpašā darbības vietā – ir zemākās redzamās vai prognozētās mākoņa daļas apakšējās robežas augstums, ko parasti mēra no lidlauka pacēluma vai – attiecībā uz ekspluatāciju atklātā jūrā – no vidējā jūras līmeņa;
- 151) “pilnīgums” attiecībā uz datiem ir ticamības pakāpe, ka ir sniegti visi dati, kas vajadzīgi, lai atbilstītu paredzēto izmantojumu;
- 152) “ticamības līmenis” ir varbūtība, ka parametra patiesā vērtība atbilst konkrētam tā vērtības aplēses intervālam;
- 153) “konferencsakari” ir sakaru līdzekļi, kas ļauj vienlaikus uzturēt tiešu sarunu starp trim un vairāk punktiem;
- 154) “gaisa satiksmes vadības zona” ir no zemes virsmas līdz noteiktai augšējai robežai kontrolējama gaisa telpa;
- 155) “kontrolējams lidlauks” ir lidlauks, kurā lidlauka satiksmei tiek nodrošināti gaisa satiksmes vadības pakalpojumi;
- 156) “kontrolējama gaisa telpa” ir noteiktu izmēru gaisa telpa, kurā tiek nodrošināti gaisa satiksmes vadības pakalpojumi atbilstoši gaisa telpu klasifikācijai;
- 157) “kontrolējams lidojums” ir lidojums, kam vajadzīga *ATC* atļauja;
- 158) “dispečera–pilota datu pārraides sakari (*CPDLC*)” ir sakaru līdzekļi starp gaisa satiksmes dispečeru un pilotu, izmantojot datu pārraides posmu *ATC* sakariem;
- 159) “kritiskā zona” ir zona ar definētu platību, kura plešas ap precīzas instrumentālās nolaišanās zemes aprīkojumu un kurā transportlīdzekļu vai gaisa kuģu klātbūtnē izraisīs nepieņemamus vadības signālu traucējumus;
- 160) “kreisēšanas līmenis” ir līmenis, ko saglabā ievērojamā lidojuma daļā;

▼ **M1**

- 161) “cikliskā redundances pārbaude” (*CRC*) ir matemātisks algoritms, kuru piemēro digitālo datu pareizības pārbaudei, izmantojot kļūdu atklājošu kodu;
- 162) “bīstama zona” ir noteiktu izmēru gaisa telpa, kuras robežās noteiktos laika periodos var notikt darbības, kas ir bīstamas gaisa kuģa lidojumam;
- 163) “datu precizitāte” ir aprēķinātās vai izmērītās vērtības atbilstības pakāpe faktiskajai vērtībai;
- 164) “datu vākšanas virsma” ir noteikta virsma, kas paredzēta, lai vāktu apvidus un šķēršļu datus;
- 165) “datu integritāte” ir pārliecības līmenis tam, ka aeronavigācijas dati un to vērtība kopš datu ģenerēšanas vai sankcionētas grozīšanas nav zudusi vai mainīta;
- 166) “datu elements” ir veselas datu kopas viens raksturotājs, kuram piešķirta vērtība, kas definē tā pašreizējo statusu;
- 167) “datu pārraides sakari” ir sakaru veids, kas paredzēts ziņojumu apmaiņai, izmantojot datu pārraides posmu;

▼ **M4**

- 168) “datu pārraides posma *VOLMET (D-VOLMET)*” ir lidlauka regulārā meteoroloģiskā ziņojuma (*METAR*), lidlauka speciālā meteoroloģiskā ziņojuma (*SPECI*), *TAF*, *SIGMET*, tīpašo ziņojumu no gaisa kuģa, kas nav iekļauti *SIGMET*, un – ja pieejams – *AIRMET* pārraide, izmantojot datu pārraides posmu;

▼ **M1**

- 169) “datu ģenerēšana” ir jauna datu elementa un ar to saistītās vērtības veidošana, pastāvoša datu elementa vērtības mainīšana vai pastāvoša datu elementa dzēšana;
- 170) “datu produkta specifikācija” ir sīks datu kopas vai datu kopu apkopojuma apraksts kopā ar papildu informāciju, kas to ļauj radīt, piegādāt citai personai un izmantot citai personai;
- 171) “datu kopa” ir identificējams datu krājums;
- 172) “dati” ir jebkurš lielums vai lielumu kopa, kas var būt par atsauci vai pamatu citu lielumu aprēķināšanai;
- 173) “*DETRESFA*” ir briesmu fāzes apzīmēšanai lietojams kodēts vārds;
- 174) “briesmu fāze” ir situācija, kurā ir pamatota pārliecība, ka gaisa kuģim un tajā esošajām personām draud nopietnas un tiešas briesmas vai ir vajadzīga tūlītēja palīdzība;
- 175) “iepriekšēja nosacīta atļauja” ir atļauja, ko gaisa kuģim izdod gaisa satiksmes vadības struktūrvienība, kura konkrētajā brīdī nav pilnvarota veikt šā gaisa kuģa lidojuma vadīšanu;
- 176) “būtiska satiksme” ir kontrolēta satiksme, uz kuru attiecas noteikums par distancēšanu, kas jānodrošina gaisa satiksmes vadības dienestam, bet kura attiecībā uz konkrētu kontrolējamu lidojumu netiek vai netiks nošķirta no citas kontrolētas satiksmes, piemērojot atbilstošo distancēšanas minimumu;
- 177) “būtiska vietēja satiksme” ir jebkurš gaisa kuģis, transportlīdzeklis vai personāls, kas atrodas manevrēšanas teritorijā vai tās tuvumā, vai satiksme pacelšanās un augstuma uzņemšanas zonā vai pieejas pēdējā posma zonā, kas var radīt bīstamību attiecīgajam gaisa kuģim;

▼ **M1**

- 178) “aprēķinātais ierašanās laiks” ir:
- a) *IFR* lidojumos – ar aeronavigācijas līdzekli aprēķinātais laiks, kad gaisa kuģis ieradīsies šajā noteiktajā punktā, no kura paredzams uzsākt instrumentālās pieejas procedūru, vai, ja nav ar lidlauku saistīta aeronavigācijas līdzekļa, gaisa kuģa ierašanās laiks punktā virs šā lidlauka,
  - b) vizuālo lidojumu noteikumu (*VFR*) lidojumos – aprēķinātais laiks, kad gaisa kuģis ieradīsies virs lidlauka;
- 179) “pazīme” ir reālas parādības abstrakcija;
- 180) “pazīmju raksturotājs” ir nosaukums, datu tips un ar to saistītais definētais vērtību apgabals;
- 181) “pazīmju tips” ir reālu parādību klase ar kopējām īpašībām, kas pazīmju katalogā ir klasifikācijas pamatlīmenis;
- 182) “pieejas pēdējais posms” ir instrumentālās pieejas procedūras daļa, kas:
- a) sākas noteiktajā kontrolpunktā vai punktā vai, ja šāds kontrolpunkts vai punkts nav noteikts, vienā vai otrā no šīm vietām:

pēdējā procedūras pagrieziena beigās, pēc pagrieziena uz nosēšanās taisni vai pēc pagrieziena ieejai “hipodroma” procedūrā, ja tāda ir paredzēta,

pieejas procedūras pēdējās ceļa līnijas sākuma punktā,
  - b) un beidzas lidlaukam tuvā punktā, no kura var veikt nosēšanos vai uzsākt otrā riņķa procedūru;
- 183) “lidojumu informācijas zona” ir noteikta izmēra gaisa telpa, kurā tiek nodrošināti lidlauka lidojumu informācijas pakalpojumi un brīdināšanas pakalpojumi lidlauka satiksmei;
- 184) “lidojuma procedūru izstrādes pakalpojumi” ir pakalpojumi to lidojuma procedūru izstrādei, dokumentēšanai, validēšanai, uzturēšanai un periodiskai pārskatīšanai, kuras vajadzīgas aeronavigācijas drošumam, regularitātei un efektivitātei;
- 185) “lidojuma procedūru izstrādātājs” ir kvalificēta persona, kura veic lidojuma procedūru izstrādi, dokumentēšanu, validēšanu, pastāvīgu uzturēšanu un periodisku pārskatīšanu;
- 186) “lidojuma procedūra” ir iepriekš noteiktu lidojuma manevru kopums, kas jāievēro pilotam un ko publicē elektroniskā, drukātā un/vai digitālā formātā. Lidojuma procedūru veic saskaņā ar instrumentālo lidojumu noteikumiem (*IFR*) vai vizuālo lidojumu noteikumiem (*VFR*);
- 187) “lidojuma plāns” ir gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām iesniedzama noteikta informācija par paredzamo gaisa kuģa lidojumu vai lidojuma posmu;
- 188) “redzamība lidojumā” ir redzamība lidojuma laikā no gaisa kuģa pilotu kabīnes lidojuma virzienā;

▼ M1

- 189) “formāts” attiecībā uz datiem ir datu elementu, ierakstu un datņu struktūra, kas sakārtota tā, lai tā atbilstu standartiem, specifikācijām vai datu kvalitātes prasībām;
- 190) “ģeoīds” ir tāda ekvipotenciāla virsma Zemes gravitācijas laukā, kura sakrīt ar vidējo jūras līmeni (*MSL*), ko nepārtraukti turpina cauri kontinentiem;
- 191) “ģeoīda vilnis” ir attālums starp matemātisko atskaites elipsoīdu un ģeoīdu virs tā (pozitīvs vilnis) vai zem tā (negatīvs vilnis);
- 192) “glisāde” ir nolaišanās profils, kas noteikts vertikālajiem norādījumiem pieejas pēdējā posmā;
- 193) “redzamība uz zemes” ir redzamība lidlaukā, par ko ziņo pilnvarots novērotājs vai automātiskas sistēmas;
- 194) “kurss” ir virziens, kurā ir vērsta gaisa kuģa garenvirziena ass un kuru parasti izsaka grādos no ziemeļiem (patiesais kurss, magnētiskais kurss, kurss pēc kompasa, kurss pēc koordinātām);
- 195) “helikopteru lidlauks” ir lidlauks vai tāds noteikts laukums uz struktūras, kuru pilnībā vai daļēji paredzēts izmantot helikopteru atlidošanai, aizlidošanai un kustībai pa šo virsmu;
- 196) “integritātes klasifikācija” attiecībā uz aeronavigācijas datiem ir klasifikācija, kas balstīta uz potenciālo risku, kurš izriet no bojātu datu, noteiktu parasto datu, būtisko datu un kritisko datu izmantošanas;
- 197) “starptautisks *NOTAM* birojs” ir dalībvalsts izraudzīts birojs *NOTAM* starptautiskajai apmaiņai;
- 198) “gaidīšanas punkts” ir ģeogrāfiskā atrašanās vieta, kas kalpo par atsauci gaidīšanas procedūrai;
- 199) “gaidīšanas procedūra” ir iepriekš noteikts manevrs, pēc kura veikšanas gaisa kuģis paliek noteiktā gaisa telpā gaidām turpmāku atļauju;
- 200) “identifikācija” ir situācija, kāda pastāv, kad konkrēta gaisa kuģa atrašanās vietas norāde ir redzama stāvokļa displejā un tiek pozitīvi identificēta;
- 201) “instrumentālo lidojumu noteikumi” ir noteikumi, kas ļauj gaisa kuģim, kurā ir piemērots aeronavigācijas aprīkojums, kas ir atbilstošs maršrutam, veikt lidojumu saskaņā ar piemērojamām prasībām par lidojuma operācijām;
- 202) “*INCERFA*” ir nenoteiktības fāzes apzīmēšanai lietojams kodēts vārds;
- 203) “instrumentālās pieejas operācijas” ir pieejas un nosēšanās, izmantojot instrumentus, kas sniedz navigācijas norādījumus, pamatojoties uz instrumentālās pieejas procedūru. Ir divas metodes instrumentālās nolaišanās operāciju veikšanai:
- divdimensiju (2D) instrumentālās pieejas operācija, kurā izmanto tikai horizontālos navigācijas norādījumus;
  - trīsdimensiju (3D) instrumentālās pieejas operācija, kurā izmanto horizontālos un vertikālos navigācijas norādījumus;

▼ **M1**

- 204) “instrumentālās pieejas procedūra (*IAP*)” ir virkne iepriekš noteiktu manevru, kurus veic, vadoties pēc pilotēšanas instrumentiem, lai izvairītos no sadursmēm ar šķēršļiem, no pieejas sākuma posma kontrolpunkta vai, attiecīgos gadījumos, no noteikta atlidošanas maršruta sākuma līdz punktam, no kura var tikt pabeigta nosēšanās, bet, ja nosēšanās nav pabeigta, tad līdz punktam, no kura ievēro šķēršļu pārlidošanas kritērijus gaidīšanas rajonā vai maršrutā. Instrumentālās pieejas procedūras klasificē šādi:
- a) “neprecīzas pieejas (*NPA*) procedūra” ir instrumentālās pieejas procedūra, kas paredzēta A tipa 2D instrumentālās pieejas operācijām;
  - b) “pieejas procedūra, izmantojot vertikālos norādījumus (*APIV*)”, ir veiktspējas navigācijas (*PBN*) instrumentālās pieejas procedūra, kas paredzēta A tipa 3D instrumentālās pieejas operācijām;
  - c) “precīzas pieejas (*PA*) procedūra” ir instrumentālās pieejas procedūra, kas pamatojas uz navigācijas sistēmām (*ILS*, *MLS*, *GLS* un *SBAS* I kategorija) un paredzēta A vai B tipa 3D instrumentālās pieejas operācijām;
- 205) “instrumentālie meteoroloģiskie apstākļi (*IMC*)” ir meteoroloģiskie apstākļi, kas izteikti tādos lielumos kā redzamība, attālums līdz mākoņiem un mākoņu apakšējās robežas augstums; šie lielumi ir mazāki par minimumiem, kas noteikti vizuālajiem meteoroloģiskajiem apstākļiem;

▼ **M5**

- 206) “eksploatācija sliktas redzamības apstākļos (*LVO*)” ir nolaišanās vai pacelšanās darbības uz skrejceļa, uz kura redzamība ir mazāka nekā 550 m vai kura lēmuma pieņemšanas relatīvais augstums ir mazāks nekā 200 pēdas;
- 206 a) “ierobežotas redzamības procedūras” ir procedūras, ko lidlaukā piemēro, lai garantētu drošumu, kad notiek eksploatācija ierobežotas redzamības apstākļos;

▼ **M1**

- 207) “manevrēšanas teritorija” ir lidlauka daļa bez peroniem, kas paredzēta gaisa kuģu pacelšanās, nosēšanās un manevrēšanas veikšanai;
- 208) “metadati” ir dati par datiem;
- 209) “kustības zona” ir lidlauka daļa, kas paredzēta gaisa kuģu pacelšanās, nosēšanās un manevrēšanas veikšanai un kas sastāv no manevrēšanas teritorijas un perona;
- 210) “aeronavigācijas līdzeklis” ir ārpus gaisa kuģa uzstādīta iekārta vai sistēma, kas ģenerē elektromagnētiskos signālus, kuri jāizmanto gaisa kuģu navigācijas sistēmām atrašanās vietas noteikšanai vai lidojuma trajektorijas ievērošanai;
- 211) “režīms “sekundārais novērošanas radars (*SSR*)”” ir vispārpieņemts identifikators, kas saistīts ar konkrētām *SSR* vaicājumu pārraidītu vaicājumu signālu funkcijām. Pastāv četri režīmi, kas precizēti *ICAO* konvencijas 10. pielikumā: A, C, S un starprežīms;
- 212) “gandrīz paralēli skrejceļi” ir nekrustojošies skrejceļi, kuru asu līniju pagarinājumu savirzes/izvērsuma leņķis ir 15 grādi vai mazāks.

▼ **M5**

- 212a) “darbība ar ekspluatācijas kredītiem” ir darbība ar specifisku gaisa kuģa vai uz zemes esošu aprīkojumu vai ar gaisa kuģa un uz zemes esoša aprīkojuma kombināciju, kas ļauj izpildīt kādu no šiem elementiem:
- a) darbības klasifikācijai tiek piemēroti ekspluatācijas minimumi, kas ir zemāki nekā lidlaukam noteiktais standarts;
  - b) var izpildīt vai samazināt redzamības prasības;
  - c) ir nepieciešams mazāks skaits uz zemes esošo iekārtu;

▼ **M1**

- 213) “gaisa kuģa kapteinis” ir pilots, kuru izraudzījies ekspluatants vai – vispārējās nozīmes aviācijas gadījumā — īpašnieks, lai atbildētu par gaisa kuģa vadīšanu un lidojuma drošu norisi;
- 214) (ģeogrāfiskā) “atrašanās vieta” ir koordinātas (ģeogrāfiskais platums un garums), kas piesaistītas matemātiski aprēķinātam atskaites elipsoīdam un kas definē punkta atrašanās vietu uz Zemes virsmas;
- 215) “atrašanās vietas norāde” ir vizuālā norāde nesimbolu un/vai simbolu veidā uz stāvokļa displeja par gaisa kuģa, lidlauka transportlīdzekļa vai cita objekta atrašanās vietu;
- 216) “barometriskais augstums” ir absolūtā augstuma mērvienībās izteikts atmosfēras spiediens, kas atbilst šim spiedienam standarta atmosfērā;
- 217) “primārais radars” ir radara sistēma, kas izmanto atstarotus radiosignālus;
- 218) “druksakari” ir sakari, kas katrā ķēdes galapunktā nodrošina visu ķēdē raidīto ziņojumu patstāvīgu automātisku drukāšanu;
- 219) “aizliegtā zona” ir noteiktu izmēru gaisa telpa virs dalībvalsts sauszemes teritorijas vai teritoriālajiem ūdeņiem, kurā ir aizliegti gaisa kuģu lidojumi;
- 220) “radionavigācijas dienests” ir dienests, kas sniedz informāciju par vadību vai datus par atrašanās vietu, lai garantētu efektīvu un drošu gaisa kuģa ekspluatāciju, izmantojot vienu vai vairākus radionavigācijas līdzekļus;
- 221) “radiotelefonijs” ir radiosakaru veids, kas galvenokārt paredzēts informācijas apmaiņai mutvārdos;
- 222) “vajadzīgās sakaru veiktspējas specifikācija” jeb “RCP specifikācija” ir prasību kopums attiecībā uz gaisa satiksmes pakalpojumu sniegšanu un saistīto zemes aprīkojumu, gaisa kuģu spēju un operācijām, kas vajadzīgas sakaru veiktspējas atbalstam;
- 223) “vajadzīgās novērošanas veiktspējas specifikācija” jeb “RSP specifikācija” ir prasību kopums attiecībā uz gaisa satiksmes pakalpojumu sniegšanu un saistīto zemes aprīkojumu, gaisa kuģu spēju un operācijām, kas vajadzīgas novērošanas veiktspējas atbalstam;
- 224) “izšķirtspēja” attiecībā uz datiem ir vienību vai ciparu skaits, līdz kuram izsaka un izmanto izmērīto vai aprēķināto vērtību;
- 225) “ierobežotu lidojumu zona” ir noteiktu izmēru gaisa telpa virs kādas dalībvalsts sauszemes teritorijas vai teritoriālajiem ūdeņiem, kuras robežās gaisa kuģa lidojumi ir ierobežoti saskaņā ar atsevišķiem konkrētiem nosacījumiem;
- 226) “maršruta posms” ir maršruts vai maršruta daļa, kurā lidojumu veic bez starpnošanās;
- 227) “izmantojamais skrejceļš” ir skrejceļš vai skrejceļi, ko gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienība konkrētā brīdī uzskata par vispiemērotāko(-ajiem) tā veida gaisa kuģiem, kuri plāno nosēšanos vai pacelšanos lidlaukā. Par izmantojamo skrejceļu ielidojošiem vai izlidojošiem gaisa kuģiem var noteikt atsevišķus vai vairākus skrejceļus;

▼ M1

- 228) “sekundārais radars” ir radara sistēma, kurā radiosignāls, kas tiek pārraidīts no radara stacijas, iniciē radiosignāla pārraidi no citas stacijas;
- 229) “sekundārais novērošanas radars (*SSR*)” ir novērošanas radara sistēma, kas izmanto raidītājus un uztvērējus (vaicātājus), un retranslatorus;
- 230) “jutīgā zona” ir zona, kura plešas aiz kritiskās zonas un kurā gaisa kuģu vai transportlīdzekļu novietošana stāvvietā vai kustība ietekmēs vadības signālu tiktāl, ka tas var kļūt par nepieņemamu traucējumu gaisa kuģiem, kas izmanto signālu;

▼ M5

- 231) “*SNOWTAM*” ir īpašas sērijas *NOTAM*, kuru sagatavo standarta formātā un kurā iekļauj virsmas stāvokļa ziņojumu par bīstamiem apstākļiem sakarā ar sniega, ledus, šķīdoņa, sarmas vai ar to saistīta ūdens klātbūtni kustības zonā vai šādu apstākļu izbeigšanos;

▼ M1

- 232) “nozīmīgs punkts” ir noteikta ģeogrāfiska vieta, kas tiek izmantota *ATS* maršruta vai gaisa kuģa lidojuma trajektorijas noteikšanai un citiem navigācijas un gaisa satiksmes pakalpojumu mērķiem;
- 233) “stāvokļa displejs” ir elektronisks displejs, kurā tiek parādīta gaisa kuģa atrašanās vieta un kustība un cita informācija pēc vajadzības;
- 234) “standarta instrumentālā ielidošana (*STAR*)” ir noteikts *IFR* ielidošanas maršruts, kas savieno nozīmīgu punktu, kurš parasti atrodas *ATS* maršrutā, ar punktu, no kura var uzsākt publicēto instrumentālās pieejas procedūru;
- 235) “standarta instrumentālā izlidošana (*SID*)” ir noteikts izlidošanas maršruts, kas savieno lidlauku vai konkrētu lidlauka skrejceļu ar konkrētu nozīmīgu punktu, kurš parasti atrodas norādītā *ATS* maršrutā un no kura sākas lidojuma posms maršrutā;
- 236) “speciāls *VFR* lidojums” ir *VFR* lidojums, kuru *ATC* atļāvusi veikt vadības zonā, ja meteoroloģiskie apstākļi ir sliktāki nekā vizuālie meteoroloģiskie apstākļi (*VMC*);
- 237) “manevrēšana” ir gaisa kuģa virzīšanās kustība pa lidlauka vai ekspluatācijas vietas virsmu, izmantojot savu piedziņu, izņemot pacelšanos vai nosēšanos;
- 238) “manevrēšanas ceļš” ir noteikts ceļš sauszemes lidlaukā, kas izveidots gaisa kuģu manevrēšanai un paredzēts, lai savienotu vienu lidlauka daļu ar citu;
- 239) “lidlauka gaisa satiksmes vadības rajons (*TMA*)” ir gaisa satiksmes vadības rajons, kas parasti tiek izveidots *ATS* maršrutu savienošanās vietās viena vai vairāku lielāko lidlauku apkaimē;
- 240) “savlaicīgums” attiecībā uz datiem ir ticamības pakāpe, ka dati ir attiecināmi uz to paredzētā izmantojuma periodu;
- 241) “izsekojamība” attiecībā uz datiem ir pakāpe, kādā sistēma vai datu produkts var nodrošināt pārskatu par produktā ieviestajām izmaiņām un tādējādi ļauj sekot izmaiņām no galalietotāja līdz datu ģenerētājam;
- 242) “ceļa līnija (“treks”)” ir gaisa kuģa lidojuma trajektorijas projekcija uz zemes virsmas, kuras virziens jebkurā punktā parasti tiek izteikts grādos no ziemeļiem (patiesais kurss, magnētiskais kurss, kurss pēc koordinātām);

▼ **MI**

- 243) “informācija par satiksmi” ir gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienību sniegta informācija, lai brīdinātu pilotu par citiem zināmiem vai novērotiem gaisa kuģiem, kas var būt tā atrašanās vietas vai paredzētā lidojuma maršruta tuvumā, un palīdzētu pilotam izvairīties no sadursmes;
- 244) “vadības nodošanas punkts” ir noteikts punkts gaisa kuģa lidojuma trajektorijā, kurā atbildību par gaisa satiksmes vadības pakalpojumiem no vienas gaisa satiksmes vadības struktūrvienības vai dispečera darba vietas nodod citai;
- 245) “nododošā struktūrvienība” ir gaisa satiksmes vadības struktūrvienība, kas atrodas maršrutā esoša gaisa kuģa gaisa satiksmes vadības pakalpojumu atbildības nodošanas procesā nākamajai gaisa satiksmes vadības struktūrvienībai vai gaisa satiksmes vadības dispečeram;
- 246) “pārejas absolūtais augstums” ir augstums, kurā (vai zemāk par kuru) gaisa kuģa vertikālo stāvokli kontrolē atbilstoši tā absolūtajiem augstumiem;
- 247) “pārejas slānis” ir gaisa telpa starp pārejas absolūto augstumu un pārejas līmeni;
- 248) “pārejas līmenis” ir pats zemākais lidojuma līmenis, kurš var tikt izmantots lidojumam augstāk par pārejas absolūto augstumu;
- 249) “validācija” attiecībā uz datiem ir process, kura laikā tiek nodrošināts, lai dati atbilstu prasībām attiecībā uz to konkrēto lietojumu vai paredzēto izmantojumu;
- 250) “verifikācija” attiecībā uz datiem ir aeronavigācijas datu procesa izvades izvērtēšana, lai nodrošinātu pareizību un konsekveni attiecībā pret ievaddatiem un piemērojamiem datu standartiem, noteikumiem un konvencijām, kas lietoti minētajā procesā;
- 251) “nenoteiktības fāze” ir situācija, kurā pastāv nenoteiktība par gaisa kuģa un tajā esošo personu drošību;
- 252) “bezpilota brīvais gaisa balons” ir par gaisu vieglāks bezpilota gaisa kuģis bez dzinēja brīvā lidojumā;
- 253) “vektorēšana” ir gaisa kuģu navigācijas vadīšanas nodrošināšana specifisku kursu veidā, izmantojot *ATS* novērošanas sistēmu;
- 254) “vizuālo lidojumu noteikumu lidojums” jeb “*VFR* lidojums” ir lidojums, ko veic atbilstoši vizuālo lidojumu noteikumiem;
- 255) “vizuālā pieeja” ir pieeja *IFR* lidojumā, kad daļēji vai pilnībā neizpilda instrumentālās pieejas procedūru un pieeju veic, izmantojot vizuālos apvidus orientierus.
- 256) “vizuālie meteoroloģiskie apstākļi (*VMC*)” ir meteoroloģiskie apstākļi, kas izteikti tādos lielumos kā redzamība, attālums līdz mākoņiem un apakšējās mākoņu robežas augstums un kas atbilst noteiktajam minimumam vai ir labāki;
- 257) “*VOLMET*” ir meteoroloģiskā informācija lidojumā esošiem gaisa kuģiem;
- 258) “*VOLMET* radioaprāide” attiecīgā gadījumā ir pašreizējo *METAR*, *SPECI*, *TAF* un *SIGMET* pārraide, izmantojot nepārtrauktu un atkārtotu balss radioraidīšanu;

▼ M1

- 259) “maršruta punkts” ir konkrēts ģeogrāfiskais punkts, ko izmanto zonālās navigācijas maršruta vai zonālo navigāciju izmantojoša gaisa kuģa lidojuma trajektorijas noteikšanai. Maršruta punktus identificē šādi:
- a) apstēdzes pagriezienu maršruta punkts – punkts, kas paredz pagriezienu sākumu ar apstēdzi un iekļaušanos nākamajā maršruta segmentā pa pieskari, vai
  - b) pagriezienu maršruta punkts – punkts, kurā uzsāk pagriezienu, lai iekļautos nākamajā maršruta segmentā vai procedūrā;

▼ M3

- 260) ““U-space” gaisa telpa” ir dalībvalstu noteikta *UAS* ģeogrāfiskā zona, kurā *UAS* operācijas ir atļautas tikai ar “U-space” pakalpojumu atbalstu;
- 261) ““U-space” pakalpojums” ir pakalpojums, kura pamatā ir digitālie pakalpojumi un funkciju automatizācija un kurš paredzēts, lai atbalstītu to, ka lielam skaitam *UAS* ir droša, neapdraudēta un efektīva piekļuve “U-space” gaisa telpai;
- 262) “kopīgs informācijas pakalpojums” ir pakalpojums, ko veido statisko un dinamisko datu izplatīšana nolūkā dot iespēju sniegt “U-space” pakalpojumus bezpilota gaisa kuģu satiksmes pārvaldības vajadzībām;
- 263) “dinamiska gaisa telpas konfigurācijas maiņa” ir “U-space” gaisa telpas pagaidu izmaiņas, kuru mērķis ir ņemt vērā pilotējamo gaisa kuģu satiksmes pieprasījuma īstermiņa izmaiņas, pielāgojot attiecīgās “U-space” gaisa telpas ģeogrāfiskās robežas;

▼ M4

- 264) “vulkānu novērošanas centrs” ir pakalpojumu sniedzējs, kuru izvēlas kompetentā iestāde un kurš novēro viena vulkāna vai vulkānu grupas aktivitāti un par šiem novērojumiem informē aviācijas nozares adresātus, kas iekļauti saskaņotā sarakstā;
- 265) “ģeogrāfiskā iezīmēšanas valoda (*GML*)” ir atvērtā ģeotelpiskā konsorcijs (*OGC*) kodēšanas standarts;
- 266) “kosmisko laikpārkāpumu centrs (*SWXC*)” ir centrs, kura uzdevums ir veikt novērošanu un sniegt konsultatīvu informāciju par kosmiskajām meteoroloģiskajām parādībām, kas varētu ietekmēt augstfrekvences radiosakarus, satelītsakarus, GNSS navigācijas un novērošanas sistēmas un/vai radīt radiācijas risku gaisa kuģī esošajām personām.

▼ B*II PIELIKUMS***PRASĪBAS KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM – PAKALPOJUMU
UZRAUDZĪBA UN CITAS ATM TĪKLA FUNKCIJAS****(Part-ATM/ANS.AR)****A APAKŠIEDAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS****ATM/ANS.ARA.001. Joma**

Šis pielikums nosaka prasības to kompetento iestāžu administrēšanas un pārvaldības sistēmām, kuras atbild par sertificēšanu, uzraudzību un izpildes nodrošināšanu saistībā ar to, kā pakalpojumu sniedzēji piemēro III–XIII pielikuma prasības saskaņā ar 6. pantu.

ATM/ANS.ARA.005. Sertificēšanas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumi

- a) Kompetentā iestāde pilda sertificēšanas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumus attiecībā uz pakalpojumu sniedzējiem piemērojamo prasību izpildi, uzrauga viņu sniegto pakalpojumu drošumu un pārbauda piemērojamo prasību izpildi.
- b) Kompetentās iestādes apzina un īsteno pienākumus sertificēšanas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas jomā tādā veidā, lai nodrošinātu, ka:
  - 1) ir konkrēti atbildības punkti, lai īstenotu katru šīs regulas noteikumu;
  - 2) ir informētība par drošības uzraudzības mehānismiem un to piemērošanas rezultātiem;
  - 3) starp kompetentajām iestādēm ir nodrošināta attiecīgas informācijas apmaiņa.

Attiecīgās kompetentās iestādes regulāri pārskata vienošanos par to pakalpojumu sniedzēju uzraudzību, kuri sniedz aeronavigācijas pakalpojumus funkcionālajos gaisa telpas blokos (*FAB*), kas iekļauj vairāk nekā vienas dalībvalsts atbildībā esošu gaisa telpu, kā minēts Regulas (EK) Nr. 550/2004 2. panta 3. punktā, bet gadījumos, kad tiek sniegti pārrobežu aeronavigācijas pakalpojumi – vienošanos par Regulas (EK) Nr. 550/2004 2. panta 5. punktā minēto uzraudzības uzdevumu savstarpēju atzīšanu, kā arī šo vienošanos praktisko īstenošanu, jo īpaši ņemot vērā minēto iestāžu uzraudzībā esošo pakalpojumu sniedzēju sasniegtos drošības rādītājus.

- c) Kompetentā iestāde izveido mehānismus koordinācijai ar citām kompetentajām iestādēm attiecībā uz paziņotām izmaiņām funkcionālās sistēmās, kurās iesaistīti citu kompetento iestāžu uzraudzībā esoši pakalpojumu sniedzēji. Šie koordinācijas mehānismi nodrošina minēto paziņoto izmaiņu efektīvu atlasīšanu un pārskatīšanu saskaņā ar ATM/ANS.AR.C.025. punktu.

ATM/ANS.ARA.010. Sertificēšanas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas dokumentācija

Kompetentā iestāde saviem darbiniekiem nodrošina attiecīgos tiesību aktus, standartus, noteikumus, tehniskās publikācijas un saistītos dokumentus, lai šie darbinieki varētu veikt savas funkcijas un izpildīt uzdevumus.

▼ B**ATM/ANS.AR.A.015. Līdzekļi atbilstības panākšanai**

- a) Aģentūra izstrādā pieņemamos līdzekļus atbilstības panākšanai (*AMC*), ko var izmantot, lai nodrošinātu atbilstību šīs regulas prasībām. Kad *AMC* ir atbilstīgi piemēroti, šīs regulas attiecīgās prasības uzskatāmas par izpildītām.
- b) Arī alternatīvus līdzekļus atbilstības panākšanai (*AltMOC*) var izmantot, lai nodrošinātu atbilstību šīs regulas prasībām.
- c) Kompetentā iestāde izveido sistēmu, lai varētu konsekventi novērtēt, vai visi *AltMOC*, ko tā izmanto pati vai ko izmanto tās uzraudzībā esošie pakalpojumi sniedzēji, ļauj nodrošināt atbilstību šīs regulas prasībām.
- d) Kompetentā iestāde novērtē visus *AltMOC*, ko piedāvā pakalpojumu sniedzējs saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.020. punktu, analizējot iesniegto dokumentāciju un, ja atzīts par nepieciešamu, veicot pakalpojumu sniedzēja pārbaudi.

Ja kompetentā iestāde secina, ka *AltMOC* ir pietiekami, lai nodrošinātu atbilstību piemērojamašām šīs regulas prasībām, tā bez liekas kavēšanās:

- 1) paziņo pieteikuma iesniedzējam, ka *AltMOC* var īstenot, un attiecīgā gadījumā atbilstoši groza pieteikuma iesniedzēja sertifikātu;
  - 2) informē Aģentūru par šo alternatīvo līdzekļu saturu, tostarp iesniedz visu attiecīgo dokumentu kopijas;
  - 3) informē citas dalībvalstis par apstiprinātajiem *AltMOC*.
- e) Ja kompetentā iestāde pati izmanto *AltMOC*, lai nodrošinātu atbilstību piemērojamašām šīs regulas prasībām, tā:
- 1) dara šos līdzekļus pieejamus visiem tās uzraudzībā esošajiem pakalpojumu sniedzējiem;
  - 2) bez liekas kavēšanās informē Aģentūru.

Kompetentā iestāde iesniedz Aģentūrai pilnīgu aprakstu par *AltMOC*, tostarp visus būtiskos procedūru labojumus, kā arī novērtējumu, kas pierāda šīs regulas piemērojamo prasību izpildi.

▼ M4**ATM/ANS.AR.A.020. Informācija Aģentūrai****▼ M7**

- a) Kompetentā iestāde bez liekas kavēšanās informē Aģentūru par jebkādām būtiskām problēmām, kas saistītas ar Regulas (ES) 2018/1139 un uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu relevanto noteikumu īstenošanu vai pakalpojumu sniedzējiem piemērojamašām Regulas (EK) Nr. 549/2004, (EK) Nr. 550/2004 un (EK) Nr. 551/2004 īstenošanu.

▼ M4

- b) Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 376/2014 ⁽¹⁾ un tās deleģētos un īstenošanas aktus, kompetentā iestāde iespējami drīz sniedz Aģentūrai drošumam būtisku informāciju, kas izriet no ziņojumiem par atgadījumiem, kuri tiek glabāti attiecīgās valsts datubāzē saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 376/2014 6. panta 6. punktu.

▼ B**ATM/ANS.AR.A.025. Tūlītēja reakcija uz drošības problēmām**

- a) Neskarot Regulas (ES) Nr. 376/2014 noteikumus, kompetentā iestāde ievieš sistēmu pienācīgai drošības informācijas vākšanai, analizēšanai un izplatīšanai.
- b) Aģentūra ievieš sistēmu jebkuras tādas būtiskas drošības informācijas pienācīgai analizēšanai, kura saņemta no kompetentajām iestādēm, un bez liekas kavēšanās sniedz attiecīgi dalībvalstīm un Komisijai jebkuru informāciju, tostarp ieteikumus vai veicamos koriģējošos pasākumus, kas nepieciešami, lai varētu laikus reaģēt uz drošības problēmu, kurā iesaistīti pakalpojumu sniedzēji.
- c) Kompetentā iestāde, saņēmusi a) un b) apakšpunktā norādīto informāciju, veic attiecīgus pasākumus drošības problēmas risināšanai, tostarp izdodot norādes par drošību saskaņā ar ATM/ANS.AR.A.030. punktu.
- d) Pasākumus, kas veikti saskaņā ar c) apakšpunktu, nekavējoties paziņo attiecīgajiem pakalpojumu sniedzējiem, lai tie nodrošinātu atbilstību, saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.060. punktu. Kompetentā iestāde šos pasākumus dara zināmus arī Aģentūrai un, ja nepieciešama kopīga rīcība – arī citām kompetentajām iestādēm, uz kurām tie attiecas.

▼ M7**ATM/ANS.AR.A.030. Norādes par drošību**

- a) Kompetentā iestāde izdod norādes par drošību, ja tā ir konstatējusi, ka pastāv kāds no šādiem apstākļiem:
- 1) nedrošs stāvoklis funkcionālajā sistēmā, kura novēršanai vajadzīga tūlītēja rīcība;
  - 2) drošuma un drošības trūkums, nepilnības vai sadarbības trūkums iekārtā, uz kuru attiecas paziņojums par atbilstību saskaņā ar Deleģētās regulas (ES) 2023/1768 6. pantu, un šis nosacījums, visticamāk, pastāvēs vai attīstīsies citā ATM/ANS iekārtā.
- b) Norādes par drošību nosūta attiecīgajiem ATM/ANS pakalpojumu sniedzējiem, un tajās iekļauj vismaz šādu informāciju:
- 1) nedrošo apstākļu identifikācija;
  - 2) apdraudētās funkcionālās sistēmas identifikācija;
  - 3) nepieciešamās darbības un to pamatojums;
  - 4) termiņš nepieciešamo darbību veikšanai;
  - 5) to spēkā stāšanās datums.
- c) Kompetentā iestāde nosūta norāžu par drošību kopiju Aģentūrai un jebkurai citai iesaistītai kompetentajai iestādei viena mēneša laikā pēc to izdošanas.
- d) Kompetentā iestāde pārliecinās par ATM/ANS pakalpojumu sniedzēju atbilstību attiecīgi norādēm par drošību un ATM/ANS iekārtu direktīvām.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 376/2014 (2014. gada 3. aprīlis) par ziņošanu, analīzi un turpmākajiem pasākumiem attiecībā uz atgadījumiem civilajā aviācijā un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 996/2010 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/42/EK, Komisijas Regulas (EK) Nr. 1321/2007 un (EK) Nr. 1330/2007 (OV L 122, 24.4.2014., 18. lpp.).

▼ B**B APAKŠIEDAĻA. PĀRVALDĪBA (ATM/ANS.AR.B)****ATM/ANS.AR.B.001. Pārvaldības sistēma**

- a) Kompetentā iestāde izveido un uztur pārvaldības sistēmu, kas sastāv vismaz no šādiem elementiem:

▼ M4

- 1) dokumentētas politikas nostādnes un procedūras, kuras raksturo organizāciju, līdzekļus un metodes, ar ko panāk atbilstību Regulai (ES) 2018/1139 un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem, kā nepieciešams sertificēšanas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumu veikšanai. Procedūras ir regulāri jāatjaunina, un tās ir minētās kompetentās iestādes darba pamatdokumenti visu attiecīgo uzdevumu veikšanai;

▼ B

- 2) pietiekams skaits darbinieku, tostarp inspektori, kompetentās iestādes funkciju veikšanai un pienākumu izpildei saskaņā ar šo regulu. Šiem darbiniekiem jābūt attiecīgai kvalifikācijai, lai tie varētu veikt uzticētos uzdevumus, un nepieciešamajām zināšanās, pieredzē, sākotnējai, praktiskajai un periodiskajai apmācībai, lai nodrošinātu pastāvīgu kompetenci. Jābūt sistēmai, kā plānot darbinieku pieejamību, lai nodrošinātu visu saistīto uzdevumu pienācīgu izpildi;
- 3) piemērotas iekārtas un biroju telpas uzticēto uzdevumu izpildei;
- 4) process, kurā uzrauga pārvaldības sistēmas atbilstību attiecīgajām prasībām un procedūru piemērotību, tostarp iekšējās revīzijas procesa un drošības riska pārvaldības procesa izveide. Atbilstības uzraudzība iekļauj atgriezeniskās saites sistēmu revīzijā gūto atzinumu nosūtīšanai kompetentās iestādes augstākajai vadībai, lai vajadzības gadījumā veiktu korigējošas darbības;
- 5) persona vai personu grupa, kas attiecībā uz atbilstības uzraudzības funkciju ir tieši pakļauta kompetentās iestādes augstākajai vadībai.
- b) Kompetentā iestāde katrai darbības jomai, kas iekļauta pārvaldības sistēmā, ieceļ vismaz vienu personu, kas ir pilnībā atbildīga par attiecīgā(-o) uzdevuma(-u) pārvaldību.

▼ M4

- c) Kompetentā iestāde izveido procedūras dalībai visas nepieciešamās informācijas apmaiņā ar citām attiecīgajām kompetentajām iestādēm un savstarpējā palīdzības sniegšanā neatkarīgi no tā, vai kompetentās iestādes atrodas attiecīgajā dalībvalstī vai citās dalībvalstīs, ietverot šādu informāciju:

- 1) attiecīgos secinājumus un turpmākos pasākumus, kas veikti to *ATM/ANS* pakalpojumu sniedzēju uzraudzības rezultātā, kuri darbojas vienas dalībvalsts teritorijā, bet kurus ir sertificējusi citas dalībvalsts kompetentā iestāde vai Aģentūra; un
- 2) informāciju, kas izriet no obligātās un brīvprātīgās ziņošanas par atgadījumiem, kā prasīts *ATM/ANS.OR.A.065.* punktā.

▼ B

- d) Standartizācijas nolūkos Aģentūrai tiek iesniegta ar pārvaldības sistēmu saistīto procedūru un to grozījumu kopija.

ATM/ANS.AR.B.005. Uzdevumu uzticēšana kvalificētām struktūrām

- a) Kompetentā iestāde var uzticēt kvalificētām struktūrām šajā regulā minētos uzdevumus, kas saistīti ar pakalpojumu sniedzēju sertificēšanu vai uzraudzību, izņemot pašu sertifikātu izdošanu. Uzticot šādus uzdevumus, kompetentā iestāde nodrošina, lai tai būtu:

- 1) izveidota sistēma, ar kuru sākotnēji un regulāri novērtēt šīs kvalificētās struktūras atbilstību Regulas (EK) Nr. 216/2008 V pielikuma prasībām. Šī sistēma un novērtējumu rezultāti ir jādokumentē; un

▼ B

- 2) ar kvalificēto struktūru panākta dokumentēta vienošanās, kas abpusēji apstiprināta attiecīgajā vadības līmenī un kur skaidri noteikti:
  - i) veicamie uzdevumi;
  - ii) sniedzamās deklarācijas, ziņojumi un dokumenti;
  - iii) tehniskie nosacījumi, kas jāizpilda šādu uzdevumu veikšanā;
  - iv) attiecīgais atbildības nodrošinājums;
  - v) šādu uzdevumu izpildes laikā iegūtās informācijas aizsardzība.
- b) Kompetentā iestāde nodrošina, ka ATM/ANS.AR.B.001. punkta a) apakšpunkta 4. punktā prasītais iekšējās revīzijas process un drošības risku pārvaldības process attiecas uz visiem kvalificētās struktūras izpildītājiem uzdevumiem, kas veikti kompetentās iestādes vārdā.

▼ M4**ATM/ANS.AR.B.010. Pārvaldības sistēmas izmaiņas**

- a) Kompetentajai iestādei jāizveido sistēma, kuras mērķis ir apzināt izmaiņas, kas ietekmē tās spēju veikt uzdevumus un izpildīt pienākumus, kuri paredzēti Regulā (ES) 2018/1139 un uz tās pamata pieņemtajos deleģētajos un īstenošanas aktos. Minētā sistēma ļauj tai attiecīgi rīkoties, lai nodrošinātu pārvaldības sistēmas pastāvīgu piemērotību un efektivitāti.
- b) Kompetentā iestāde atjaunina savu pārvaldības sistēmu, lai laikus atspoguļotu visas Regulā (ES) 2018/1139 un uz tās pamata pieņemtajos deleģētajos un īstenošanas aktos veiktās izmaiņas un tādējādi nodrošinātu pārvaldības sistēmas efektīvu īstenošanu.
- c) Kompetentā iestāde informē Aģentūru par izmaiņām, kas ietekmē kompetentās iestādes spēju veikt uzdevumus un izpildīt pienākumus, kuri paredzēti Regulā (ES) 2018/1139 un uz tās pamata pieņemtajos deleģētajos un īstenošanas aktos.

▼ B**ATM/ANS.AR.B.015. Uzskaitē**

- a) Kompetentā iestāde izveido uzskaites sistēmu, kas nodrošina turpmāk minēto dokumentu atbilstošu uzglabāšanu, pieejamību un drošu izsekojamību:
  - 1) pārvaldības sistēmas dokumentētās politikas nostādnes un procedūras;
  - 2) personāla apmācība, kvalifikācija un apstiprināšana, kā paredzēts ATM/ANS.AR.B.001. punkta a) apakšpunkta 2. punktā;
  - 3) uzdevumu uzticēšana, iekļaujot gan ATM/ANS.AR.B.005. punktā prasītos elementus, gan informāciju par uzticētajiem uzdevumiem;
  - 4) sertificēšanas un/vai deklarēšanas procesi;
  - 5) gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzēju un meteoroloģisko pakalpojumu sniedzēju izraudzīšana, attiecīgā gadījumā;
  - 6) to pakalpojumu sniedzēju sertificēšana un uzraudzība, kas veic darbības vienas dalībvalsts teritorijā, bet ko sertificējusi citas dalībvalsts kompetentā iestāde vai Aģentūra saskaņā ar šo iestāžu vienošanos;

▼ B

- 7) pakalpojumu sniedzēju piedāvāto *AltMOC* izvērtēšana un paziņošana Aģentūrai un pašas kompetentās iestādes izmantoto *AltMOC* izvērtēšana;
  - 8) pakalpojumu sniedzēju atbilstība piemērojamajām šīs regulas prasībām pēc sertifikāta izdošanas vai, attiecīgā gadījumā, deklarācijas iesniegšanas, iekļaujot visu veikto revīziju slēdzienus, secinājumus, korigējošos pasākumus un datumu, kad pasākums slēgts, kā arī novērojumus un citus ar drošību saistītus ierakstus;
  - 9) veiktie izpildes nodrošināšanas pasākumi;
  - 10) drošības informācija, norādes par drošību un turpmākie pasākumi;
  - 11) elastīguma noteikumu izmantošana saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 14. pantu.
- b) Kompetentā iestāde uztur sarakstu ar visiem izdotajiem pakalpojumu sniedzēju sertifikātiem un saņemtajām deklarācijām.
  - c) Visus dokumentus uzglabā vismaz piecus gadus pēc tam, kad sertifikāts zaudē spēku vai deklarācija tiek anulēta, ievērojot piemērojamos datu aizsardzības tiesību aktus.

C APAKŠIEDAĻA. UZRAUDZĪBA, SERTIFICĒŠANA UN IZPILDES NODROŠINĀŠANA (ATM/ANS.AR.C)

ATM/ANS.AR.C.001. Drošības rādītāju uzraudzība

- a) Kompetentās iestādes regulāri uzrauga un novērtē to uzraudzībā esošo pakalpojumu sniedzēju drošības rādītājus.
- b) Kompetentās iestādes izmanto drošības rādītāju uzraudzības rezultātus, jo īpaši veicot ar risku saistītu uzraudzību.

ATM/ANS.AR.C.005. Pakalpojumu sniedzēju atbilstības prasībām sertificēšana, deklarēšana un pārbaude

▼ M7

- a) Kā paredzēts ATM/ANS.AR.B.001. punkta a) apakšpunkta 1. punktā, kompetentā iestāde izveido procesu, lai varētu pārliecināties par:
  - 1) pakalpojumu sniedzēju atbilstību piemērojamajām prasībām, kas noteiktas III–XIII pielikumā, un visiem piemērojamajiem nosacījumiem, kas pievienoti sertifikātam pirms tā izdošanas. Sertifikātu izdod saskaņā ar šā pielikuma 1. papildinājumu;
  - 2) jebkuru ar drošību saistīto pienākumu izpildi, kas paredzēti saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 550/2004 8. pantu izdotā izraudzīšanās aktā;
  - 3) tās uzraudzībā esošo pakalpojumu sniedzēju pastāvīgu atbilstību piemērojamajām prasībām;
  - 4) to drošuma, drošības un sadarbības mērķu, piemērojamo prasību un citu nosacījumu īstenošanu, kas norādīti paziņojumā par ATM/ANS iekārtu atbilstību; ATM/ANS iekārtu sertificētos un/vai deklarācijās norādīto tehnisko un veiktspējas ierobežojumu un nosacījumu īstenošanu; un drošības pasākumu, citstarp ATM/ANS iekārtu direktīvu, īstenošanu, ko Aģentūra uzdevusi saskaņā ar Deleģētās regulas (ES) 2023/1768 I pielikuma ATM/ANS.EQMT.AR.A.030. punktu;
  - 5) norāžu par drošību, korigējošo darbību un izpildes panākšanas pasākumu īstenošanu.

▼B

- b) Šā punkta a) apakšpunktā minētais process:
- 1) ir balstīts uz dokumentētām procedūrām;
  - 2) ir pamatots ar dokumentāciju, kas īpaši paredzēta norādījumu sniegšanai personālam par to, kā izpildīt uzdevumus, kas saistīti ar sertificēšanu, uzraudzību un izpildes nodrošināšanu;
  - 3) sniedz attiecīgajai organizācijai norādi par sertificēšanas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas darbību rezultātiem;
  - 4) tā pamatā ir revīzijas, pārskatīšanas un inspekcijas, ko īstenojusi kompetentā iestāde;
  - 5) attiecībā uz sertificētiem pakalpojumu sniedzējiem nodrošina kompetentajai iestādei nepieciešamos pierādījumus, lai pamatotu turpmāko rīcību, tostarp pasākumus, kas norādīti Regulas (EK) Nr. 549/2004 9. pantā, Regulas (EK) Nr. 550/2004 7. panta 7. punktā un Regulas (EK) Nr. 216/2008 10., 25. un 68. pantā, situācijās, kad prasības nav izpildītas;
  - 6) attiecībā uz pakalpojumu sniedzējiem, kas iesniedz deklarācijas, nodrošina kompetentajai iestādei pierādījumus, ka attiecīgā gadījumā jāveic koriģējoši pasākumi, kas var ietvert izpildes nodrošināšanas darbības, tostarp, attiecīgā gadījumā, saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

ATM/ANS.AR.C.010. Uzraudzība

- a) Kompetentā iestāde vai kvalificētās struktūras, kas rīkojas tās vārdā, veic revīziju saskaņā ar 5. pantu.
- b) Šā punkta a) apakšpunktā minētais process:
- 1) sniedz kompetentajai iestādei pierādījumus par atbilstību piemērojamajām prasībām un īstenošanas mehānismiem;
  - 2) ir neatkarīga no jebkurām iekšējās revīzijas darbībām, ko īsteno pakalpojumu sniedzējs;
  - 3) attiecas uz visiem īstenošanas mehānismiem un to elementiem, kā arī procesiem un pakalpojumiem;
  - 4) nosaka, vai:
    - i) īstenošanas mehānismi atbilst piemērojamajām prasībām;
    - ii) veiktie pasākumi atbilst īstenošanas mehānismiem un piemērojamajām prasībām;
    - iii) veikto pasākumu rezultāti atbilst no īstenošanas mehānismiem gaidītajiem rezultātiem.
- c) Kompetentā iestāde, pamatojoties uz tās rīcībā esošajiem pierādījumiem, uzrauga, vai tiek nodrošināta tās uzraudzībā esošo pakalpojumu sniedzēju pastāvīga atbilstība piemērojamajām šīs regulas prasībām.

ATM/ANS.AR.C.015. Uzraudzības programma

- a) Kompetentā iestāde izstrādā un katru gadu atjaunina uzraudzības programmu, ņemot vērā pakalpojumu sniedzēju īpatnības, viņu darbības sarežģītību un

▼ B

iepriekšējo sertificēšanas un/vai uzraudzības darbību rezultātus un pamatojoties uz novērtējumu par saistītajiem riskiem. Tajā iekļauj revīzijas, kas:

- 1) aptver visas jomas, kas potenciāli var izraisīt bažas attiecībā uz drošību, jo īpaši pievēršoties tām jomām, kurās atklātas problēmas;
- 2) attiecas uz visiem kompetentās iestādes uzraudzībā esošajiem pakalpojumu sniedzējiem;
- 3) attiecas uz līdzekļiem, ko pakalpojumu sniedzējs izmanto personāla kompetences nodrošināšanai;
- 4) nodrošina, ka revīzija notiek samērīgi ar riska līmeni pakalpojumu sniedzēja darbībās un sniegtajos pakalpojumos; un
- 5) nodrošina, ka tās uzraudzībā esošajiem pakalpojumu sniedzējiem tiek piemērots uzraudzības plānošanas cikls, kas nepārsniedz 24 mēnešus.

Uzraudzības plānošanas ciklu var saīsināt, ja tiek pierādīts, ka pasliktinājušies pakalpojumu sniedzēja drošības rādītāji.

Attiecībā uz pakalpojumu sniedzēju, kuru sertificējusi kompetentā iestāde, uzraudzības plānošanas ciklu var pagarināt līdz ne vairāk kā 36 mēnešiem, ja kompetentā iestāde konstatē, ka iepriekšējos 24 mēnešos:

- i) pakalpojumu sniedzējs ir lietpratīgi noteicis aviācijas drošības apdraudējumus un veicis ar tiem saistīto risku pārvaldību;
- ii) pakalpojumu sniedzējs ir pastāvīgi pierādījis atbilstību izmaiņu pārvaldības prasībām saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.040. un ATM/ANS.OR.A.045. punktu;
- iii) nav izdoti 1. līmeņa konstatējumi;
- iv) visas koriģējošās darbības ir izpildītas kompetentās iestādes pieņemtajā vai pagarinātajā laikposmā, kā noteikts ATM/ANS.AR.C.050. punktā.

Ja papildus iepriekš minētajam pakalpojumu sniedzējs ir izveidojis efektīvu sistēmu regulārai ziņošanai kompetentajai iestādei par pakalpojumu sniedzēja drošības rādītājiem un atbilstību tiesību aktu prasībām, kuru apstiprinājusi kompetentā iestāde, uzraudzības plānošanas ciklu var pagarināt līdz ne vairāk kā 48 mēnešiem;

- 6) nodrošina turpmākos pasākumus attiecībā uz koriģējošo darbību īstenošanu;
- 7) ir apspriestas ar attiecīgajiem pakalpojumu sniedzējiem un pēc tam paziņotas;
- 8) norāda plānotos inspekciju intervālus dažādos objektos, ja ir.

▼ B

- b) Kompetentā iestāde var pieņemt lēmumu mainīt iepriekš ieplānotas revīzijas mērķus un jomu, tostarp attiecībā uz dokumentu pārskatīšanu un papildu revīziju, ja rodas tāda vajadzība.
- c) Kompetentā iestāde pieņem lēmumu, kuru mehānismu, elementu, pakalpojumu, funkciju, fizisko atrašanās vietu un darbību revīzija ir jāveic noteiktā laikposmā.
- d) Revīzijas novērojumus un konstatējumus, kas izdoti saskaņā ar ATM/ANS.AR.C.050. punktu, dokumentē. Tos pamato ar pierādījumiem un norāda piemērojamās prasības un to īstenošanas mehānismus, saistībā ar kuriem revīzija veikta.
- e) Revīzijas ziņojums, tostarp informācija par konstatējumiem un novērojumiem, tiek sagatavots un nosūtīts attiecīgajam pakalpojumu sniedzējam.

ATM/ANS.AR.C.020. Sertifikātu izdošana

- a) Ievērojot procesu, kas izklāstīts ATM/ANS.AR.C.005. punkta a) apakšpunktā, un saņēmusi pieteikumu par sertifikāta izdošanu pakalpojumu sniedzējam, kompetentā iestāde pārbauda pakalpojumu sniedzēja atbilstību piemērojamajām šīs regulas prasībām.
- b) Kompetentā iestāde pirms sertifikāta izdošanas var pieprasīt veikt jebkuru revīziju, inspekciju vai novērtējumu, ko tā atzīst par nepieciešamu.
- c) Sertifikātu izdod uz neierobežotu laiku. Ar tām darbībām saistītās tiesības, kuru veikšanai pakalpojumu sniedzējs ir saņēmis apstiprinājumu, norāda pakalpojumu sniegšanas nosacījumos, ko pievieno sertifikātam.
- d) Sertifikātu nedrīkst izdot, ja paliek atklāts kāds 1. līmeņa konstatējums. Izņēmuma gadījumā pirms sertifikāta izdošanas konstatējumus, izņemot 1. līmeņa konstatējumus, novērtē un, ja nepieciešams, mīkstina pakalpojumu sniedzējs, un koriģējošo rīcības plānu konstatējumu slēgšanai apstiprina kompetentā iestāde.

ATM/ANS.AR.C.025. Izmaiņas

- a) Saņēmusi paziņojumu par izmaiņām saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.045. punktu, kompetentā iestāde nodrošina atbilstību ATM/ANS.AR.C.030., ATM/ANS.AR.C.035. un ATM/ANS.AR.C.040. punktam.
- b) Saņēmusi paziņojumu par izmaiņām saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.040. punkta a) apakšpunkta 2. punktu, kam vajadzīgs iepriekšējs apstiprinājums, kompetentā iestāde:
  - 1) pārbauda pakalpojumu sniedzēja atbilstību piemērojamajām prasībām pirms izmaiņu apstiprinājuma izdošanas;
  - 2) nekavējoties veic piemērotus pasākumus, neskarot nevienu izpildes nodrošināšanas papildu pasākumu, ja pakalpojumu sniedzējs īsteno izmaiņas, kam vajadzīgs iepriekšējs apstiprinājums, bez kompetentās iestādes apstiprinājuma, kā norādīts 1. punktā.
- c) Lai pakalpojumu sniedzējs varētu īstenot izmaiņas attiecīgi pārvaldības sistēmā un/vai drošības pārvaldības sistēmā bez iepriekšēja apstiprinājuma saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.040. punkta b) apakšpunktu, kompetentā iestāde apstiprina procedūru, kas definē šādu izmaiņu apjomu un nosaka, kā šādas

▼ B

izmaiņas paziņojamas un pārvaldāmas. Pastāvīgās uzraudzības procesā kompetentā iestāde izvērtē paziņojumā sniegto informāciju, lai pārbaudītu, vai veiktās darbības atbilst apstiprinātajām procedūrām un piemērojamajām prasībām. Ja konstatēta neatbilstība prasībām, kompetentā iestāde:

- 1) par šo neatbilstību informē pakalpojuma sniedzēju un pieprasa papildu izmaiņas;
- 2) 1. un 2. līmeņa konstatējumu gadījumā rīkojas saskaņā ar ATM/ANS.AR.C.050. punktu.

ATM/ANS.AR.C.030. Izmaiņu pārvaldības procedūru apstiprināšana funkcionālām sistēmām

a) Kompetentā iestāde pārskata:

- 1) funkcionālo sistēmu izmaiņu pārvaldības procedūras vai jebkurus būtiskus grozījumus šajās procedūrās, ko pakalpojumu sniedzējs iesniedzis saskaņā ar ATM/ANS.OR.B.010. punkta b) apakšpunktu;
- 2) jebkuras atkāpes no procedūrām, kas minētas 1. punktā, attiecībā uz konkrētām izmaiņām, ja pakalpojumu sniedzējs to pieprasa saskaņā ar ATM/ANS.OR.B.010. punkta c) apakšpunkta 1. punktu.

b) Kompetentā iestāde apstiprina procedūras, grozījumus un atkāpes, kas minētas a) apakšpunktā, ja tā konstatē, ka tās ir nepieciešamas un pietiekamas, lai pakalpojumu sniedzējs varētu pierādīt atbilstību attiecīgi ATM/ANS.OR.A.045., ATM/ANS.OR.C.005., ATS.OR.205. un ATS.OR.210. punktam.

ATM/ANS.AR.C.035. Lēmums pārskatīt paziņotās izmaiņas funkcionālā sistēmā

a) Saņēmusi paziņojumu saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.045. punkta a) apakšpunkta 1. punktu vai saņēmusi grozītu informāciju saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.045. punkta b) apakšpunktu, kompetentā iestāde pieņem lēmumu par to, vai pārskatīt šīs izmaiņas. Kompetentā iestāde pieprasa no pakalpojumu sniedzēja jebkuru nepieciešamo papildu informāciju, lai pamatotu minēto lēmumu.

b) Kompetentā iestāde nosaka pārskatīšanas nepieciešamību, pamatojoties uz konkrētiem, derīgiem un dokumentētiem kritērijiem, kas nodrošina vismaz to, ka paziņotās izmaiņas tiek pārskatītas, ja ir liela varbūtība, ka arguments ir sarežģīts vai pakalpojumu sniedzējam nezināms un ka izmaiņu iespējamā ietekme ir būtiska.

c) Ja kompetentā iestāde pieņem lēmumu par pārskatīšanas nepieciešamību, pamatojoties uz citiem ar risku saistītiem kritērijiem papildus b) apakšpunktam, tādā gadījumā šiem kritērijiem jābūt konkrētiem, derīgiem un dokumentētiem.

d) Kompetentā iestāde informē pakalpojumu sniedzēju par lēmumu pārskatīt paziņotās izmaiņas funkcionālā sistēmā un nodrošina pakalpojumu sniedzējam attiecīgu loģisko pamatojumu pēc tā pieprasījuma.

▼ B**ATM/ANS.AR.C.040. Paziņoto izmaiņu funkcionālā sistēmā pārskatīšana**

- a) Kad kompetentā iestāde pārskata argumentu par paziņotām izmaiņām, tā:
- 1) novērtē iesniegtā argumenta derīgumu saskaņā ar ATM/ANS.OR.C.005. punkta a) apakšpunkta 2. punktu vai ATS.OR.205. punkta a) apakšpunkta 2. punktu;
  - 2) koordinē savu darbību ar citām kompetentajām iestādēm, ja nepieciešams.
- b) Kompetentā iestāde alternatīvi:
- 1) apstiprina argumentu, kas minēts a) apakšpunkta 1. punktā, ja nepieciešams – izvirzot nosacījumus, kad ir pierādīts tā derīgums, un informē par to pakalpojumu sniedzēju;
  - 2) noraida argumentu, kas minēts a) apakšpunkta 1. punktā, un informē par to pakalpojumu sniedzēju, pievienojot arī loģisko pamatojumu.

ATM/ANS.AR.C.045. Lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzēju deklarācijas

- a) Saņēmusi deklarāciju no lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzēja, kas vēlas sniegt šādus pakalpojumus, kompetentā iestāde pārbauda, vai deklarācijā ir iekļauta visa ATM/ANS.OR.A.015. punktā noteiktā informācija, un izsniedz pakalpojumu sniedzējam apstiprinājumu, ka deklarācija ir saņemta.
- b) Ja deklarācija nesatur prasīto informāciju vai tajā iekļautā informācija liecina par neatbilstību piemērojamajām prasībām, kompetentā iestāde par šo neatbilstību informē attiecīgo lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzēju un pieprasa papildu informāciju. Vajadzības gadījumā kompetentā iestāde veic lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzēja revīziju. Ja neatbilstība apstiprinās, kompetentā iestāde rīkojas, kā noteikts ATM/ANS.AR.C.050. punktā.
- c) Kompetentā iestāde uztur to lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzēju deklarāciju reģistru, kas tai iesniegtas saskaņā ar šo regulu.

ATM/ANS.AR.C.050. Konstatējumi, koriģējošas darbības un izpildes nodrošināšanas pasākumi

- a) Kompetentā iestāde izveido sistēmu, lai analizētu konstatējumu svarīgumu drošības ziņā, un pieņem lēmumu par izpildes nodrošināšanas pasākumiem, pamatojoties uz drošības riskiem, ko rada pakalpojumu sniedzēja neatbilstība.
- b) Apstākļos, kad nebūtu papildu drošības riska vai tas būtu ļoti mazs, ja nekaļējoties veiktu piemērotus mazināšanas pasākumus, kompetentā iestāde var piekrist pakalpojumu sniegšanai, lai nodrošinātu šā pakalpojuma nepārtrauktību, kamēr tiek veiktas koriģējošas darbības.

▼ M7

- c) Kompetentā iestāde izdod 1. līmeņa konstatējumu, atklājot kādu smagu neatbilstību piemērojamajām prasībām, kas iekļautas Regulā (ES) 2018/1139 un uz tās pamata pieņemtajos deleģētajos un īstenošanas aktos, kā arī Regulā (EK) Nr. 549/2004, (EK) Nr. 550/2004 un (EK) Nr. 551/2004 un to īstenošanas noteikumos, ATM/ANS pakalpojumu sniedzēja procedūrām un rokasgrāmatām, sertifikāta vai attiecīgā gadījumā sertifikāta ar izraudzīšanās aktu nosacījumiem vai deklarācijas saturam, ja šī neatbilstība rada būtisku risku lidojumu drošībai vai kā citādi liek apšaubīt pakalpojumu sniedzēja spēju turpināt darbību.

▼ **M7**

1. līmeņa konstatējumi ir šādi konstatējumi (bet ne tikai):
  - (1) ekspluatācijas procedūru izmantošana un/vai pakalpojumu sniegšana tādā veidā, kas rada būtisku risku lidojumu drošībai;
  - (2) pakalpojumu sniedzēja sertifikāta iegūšana vai tā uzturēšana spēkā, iesniežot viltotus dokumentāros pierādījumus;
  - (3) pierādīta nelikumīga rīcība ar pakalpojumu sniedzēja sertifikātu vai tā krāpnieciska izmantošana;
  - (4) atbildīgā pārvaldnieka neesamība.
- d) Kompetentā iestāde izdod 2. līmeņa konstatējumu, atklājot jebkuru citu neatbilstību piemērojamajām prasībām, kas iekļautas Regulā (ES) 2018/1139 un uz tās pamata pieņemtajos deleģētajos un īstenošanas aktos, kā arī Regulā (EK) Nr. 549/2004, (EK) Nr. 550/2004 un (EK) Nr. 551/2004 un to īstenošanas noteikumos, ATM/ANS pakalpojumu sniedzēja procedūrām un rokasgrāmatām, sertifikāta nosacījumiem vai deklarācijas saturam.
- e) Ja konstatējums ir atklāts uzraudzības pasākumu laikā vai citiem līdzekļiem, kompetentā iestāde, neskarot nevienu papildu darbību, kas paredzēta Regulā (ES) 2018/1139 un uz tās pamata pieņemtajos deleģētajos un īstenošanas aktos, kā arī Regulā (EK) Nr. 549/2004, (EK) Nr. 550/2004 un (EK) Nr. 551/2004 un to īstenošanas noteikumos, paziņo šo konstatējumu pakalpojumu sniedzējam rakstveidā un pieprasa veikt koriģējošas darbības atklāto neatbilstību novēršanai.
  - 1) Kompetentā iestāde 1. līmeņa konstatējuma gadījumā veic tūlītējas un piemērotas darbības un, ja nepieciešams, var sertifikātu ierobežot, apturēt vai anulēt pilnībā vai daļēji, vienlaikus nodrošinot pakalpojumu nepārtrauktību, ja drošība nav apdraudēta, un tīkla pārvaldnieka gadījumā – informē Komisiju. Veicamie pasākumi ir atkarīgi no konstatējuma apmēra, un tie jāturpina līdz brīdim, kad ATM/ANS pakalpojumu sniedzējs sekmīgi veicis koriģējošas darbības.
  - 2) Kompetentā iestāde 2. līmeņa konstatējuma gadījumā:
    - i) nosaka pakalpojumu sniedzējam laikposmu, kurā jāizpilda rīcības plānā iekļautā koriģējošā darbība atbilstoši konstatējuma būtībai;
    - ii) izvērtē pakalpojumu sniedzēja ierosināto koriģējošo darbību un īstenošanas plānu un pieņem tos, ja novērtējumā secināts, ka tie ir pietiekami neatbilstības(-u) novēršanai.
  - 3) Ja 2. līmeņa konstatējuma gadījumā pakalpojumu sniedzējs neiesniedz koriģējošo darbību plānu, kas pieņemams kompetentajai iestādei saistībā ar šo konstatējumu, vai ja pakalpojumu sniedzējs neveic koriģējošo darbību termiņā, ko pieņēmusi vai pagarinājusi kompetentā iestāde, konstatējumu var klasificēt kā 1. līmeņa konstatējumu un veic darbības, kas minētas 1. punktā.
- f) Ja kompetentā iestāde konstatē, ka ATM/ANS pakalpojumu sniedzējs integrē ATM/ANS iekārtu savā funkcionālajā sistēmā, nenodrošinot atbilstību ATM/ANS.OR.A.045. punkta g) apakšpunktā noteiktajam, tā, pienācīgi ņemot vērā vajadzību nodrošināt darbību drošumu un nepārtrauktību, veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai ierobežotu attiecīgo ATM/ANS iekārtas piemērošanas jomu vai aizliegto tās uzraudzībā esošajiem ATM/ANS pakalpojumu sniedzējiem to izmantot.
- g) Gadījumos, kad nav vajadzīgs noformēt 1. vai 2. līmeņa konstatējumus, kompetentā iestāde var sniegt novērojumus.

1. papildinājums

SERTIFIKĀTS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJAM

EIROPAS SAVIENĪBA

KOMPETENTĀ IESTĀDE

PAKALPOJUMU SNIEDZĒJA SERTIFIKĀTS

[SERTIFIKĀTA NUMURS/IZDOŠANAS Nr.]

Saskaņā ar Īstenošanas regulu (ES) 2017/373 un turpmāk norādītajiem nosacījumiem [kompetentā iestāde] ar šo apstiprina, ka

[PAKALPOJUMU SNIEDZĒJA NOSAUKUMS]

[PAKALPOJUMU SNIEDZĒJA ADRESE]

ir pakalpojumu sniedzējs ar tiesībām, kas norādītas pievienotajos pakalpojumu sniegšanas nosacījumos.

NOSACĪJUMI

Šis sertifikāts ir izdots saskaņā ar pakalpojumu sniegšanas un funkciju nodrošināšanas nosacījumiem un apjomu, kā norādīts pievienotajos pakalpojumu sniegšanas nosacījumos.

Šis sertifikāts ir spēkā, kamēr sertificētais pakalpojumu sniedzējs atbilst Īstenošanas regulas (ES) 2017/373 un citu piemērojamo noteikumu prasībām, kā arī, attiecīgā gadījumā, procedūrām, kas paredzētas pakalpojumu sniedzēja dokumentācijā.

Ja tiek ievērota atbilstība iepriekš minētajiem nosacījumiem, šis sertifikāts ir spēkā, ja vien sertifikāts nav atdots atpakaļ, ierobežots, apturēts vai anulēts.

Izdošanas datums:

Paraksts:

[Kompetentā iestāde]

PAKALPOJUMU SNIEDZĒJA

SERTIFIKĀTS

PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS NOSACĪJUMI

Pielikums pakalpojumu sniedzēja sertifikātam

[SERTIFIKĀTA NUMURS/IZDOŠANAS Nr.]

[PAKALPOJUMU SNIEDZĒJA NOSAUKUMS]

ir ieguvis tiesības nodrošināt turpmāk minēto pakalpojumu/funkciju apjomu.

(Liekās rindīgas svītrot)

Pakalpojumi/funkcijas	Pakalpojumu/funkciju veids	Pakalpojumu/funkciju apjoms	Ierobežojumi (*)
Gaisa satiksmes pakalpojumi (ATS) (***)	Gaisa satiksmes vadība (ATC)	Lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības pakalpojumi	
		Piecejas vadības pakalpojumi	
		Lidlauka satiksmes vadības pakalpojumi	
	Lidojumu informācijas pakalpojumi (FIS)	Lidlauka lidojumu informācijas pakalpojumi (AFIS)	
		Lidojumu informācijas pakalpojumi maršrutā (maršruta FIS)	
Konsultāciju pakalpojumi	N/p		
Gaisa satiksmes plūsmas pārvaldība (ATFM)	ATFM	ATFM nodrošināšana uz vietas	
Gaisa telpas pārvaldība (ASM)	ASM	ASM nodrošināšanas uz vietas (taktiskie/3. līmeņa ASM) pakalpojumi	
Nosacījumi (**)			

Pakalpojumi/funkcijas	Pakalpojumu/funkciju veids	Pakalpojumu/funkciju apjoms	Ierobežojumi (*)
Gaisa satiksmes pakalpojumi (ATS) izmēģinājuma lidojumiem (***) (****)	Gaisa satiksmes vadība (ATC)	Lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības pakalpojumi	
		Piecejas vadības pakalpojumi	
		Lidlauka satiksmes vadības pakalpojumi	
	Lidojumu informācijas pakalpojumi (FIS)	Lidlauka lidojumu informācijas pakalpojumi (AFIS)	
		Lidojumu informācijas pakalpojumi maršrutā (maršruta FIS)	
Konsultāciju pakalpojumi	N/p		
Nosacījumi (**)			

▼ **B**

Pakalpojumi/funkcijas	Pakalpojumu/funkciju veids	Pakalpojumu/funkciju apjoms	Ierobežojumi (*)
Sakaru, navigācijas vai novērošanas pakalpojumi (CNS)	Sakari (C)	Aeronavigācijas mobilie pakalpojumi (sakari "gaiss–zeme")	
		Aeronavigācijas fiksētais pakalpojums (sakari "zeme–zeme")	
		Aeronavigācijas mobilie satelītpakalpojumi (AMSS)	
	Navigācija (N)	NDB signāla nodrošināšana kosmosā	
		VOR signāla nodrošināšana kosmosā	
		DME signāla nodrošināšana kosmosā	
		ILS signāla nodrošināšana kosmosā	
		MLS signāla nodrošināšana kosmosā	
		GNSS signāla nodrošināšana kosmosā	
	Novērošana (S)	Datu nodrošināšana no primārās novērošanas (PS)	
Datu nodrošināšana no sekundārās novērošanas (SS)			
Automātiskās atkarīgās novērošanas (ADS) datu nodrošināšana			
Nosacījumi (**)			

▼ **M1**

Pakalpojumi/funkcijas	Pakalpojumu/funkciju veids	Pakalpojumu/funkciju apjoms	Ierobežojumi (*)
Aeronavigācijas informācijas pakalpojumi (AIS)	Aeronavigācijas informācijas produkti (tostarp izplatīšanas pakalpojumi)	Aeronavigācijas informācijas publikācija (AIP)	
		Aeronavigācijas informācijas cirkulārs (AIC)	
		NOTAM	
		AIP datu kopa	
		Šķēršļu datu kopas	
		Lidlauka kartogrāfisko datu kopas	
		Instrumentālo lidojumu procedūru datu kopas	
	Pirmslidojuma informācijas pakalpojumi	N/p	
Nosacījumi (**)			

▼ **B**

Pakalpojumi/funkcijas	Pakalpojumu/funkciju veids	Pakalpojumu/funkciju apjoms	Ierobežojumi (*)
Datu pakalpojumi (DAT)	1. veids	1. veida DAT nodrošināšana dod tiesības piegādāt aeronavigācijas datu bāzes šādos formātos: [vispārējo datu formātu saraksts]. 1. veida DAT nodrošināšana nedod tiesības piegādāt aeronavigācijas datu bāzes tieši galalietotājiem/gaisa kuģu ekspluatantiem.	

▼ **B**

Pakalpojumi/funkcijas	Pakalpojumu/funkciju veids	Pakalpojumu/funkciju apjoms	Ierobežojumi (*)
	2. veids	2. veida <i>DAT</i> nodrošināšana dod tiesības piegādāt aeronavigācijas datu bāzes galalietotājiem/gaisa kuģu ekspluatantiem turpmāk norādītajai gaisa kuģa lietotnei/aprīkojumam, kam pierādīta sadarbība: [Ražotājs] sertificēts lietotnes/aprīkojuma modelis [XXX], daļas Nr. [YYY]	
Nosacījumi (**)			

Pakalpojumi/funkcijas	Pakalpojumu/funkciju veids	Pakalpojumu/funkciju apjoms	Ierobežojumi (*)
Meteoroloģiskie pakalpojumi (MET)	MET	Meteoroloģiskās novērošanas dienests	
		Lidlauka meteoroloģiskie biroji	
		Aeronavigācijas meteoroloģiskās stacijas	
		VAAC	
		W AFC	
		TCAC	
Nosacījumi (**)			

▼ **M1**

Pakalpojumi/funkcijas	Pakalpojumu/funkciju veids	Pakalpojumu/funkciju apjoms	Ierobežojumi (**)
Lidojuma procedūru izstrāde (FPD)	Lidojuma procedūru izstrāde, dokumentēšana un validēšana (****)	N/p	
Nosacījumi (**)			

▼ **B**

Pakalpojumi/funkcijas	Pakalpojumu/funkciju veids	Pakalpojumu/funkciju apjoms	Ierobežojumi (*)
ATM tīkla funkcijas	<i>ERN</i> projekts	N/p	
	Ierobežoti resursi	Radiofrekvence	
		Retranslatora kods	
ATFM	Centralizēta <i>ATFM</i> nodrošināšana		

▼ B

Pakalpojumi/funkcijas	Pakalpojumu/funkciju veids	Pakalpojumu/funkciju apjoms	Ierobežojumi (*)
Nosacījumi (**)			

Izdošanas datums:

Paraksts: [Kompetentā iestāde]

Dalībvalsts/EASA vārdā

EASA 157. veidlapas 1. izdevums – 4./4 lpp.

-
- (*) Kā to noteikusi kompetentā iestāde.
(**) Vajadzības gadījumā.
(***) Ja kompetentā iestāde atzīst par nepieciešamu izvirzīt papildu prasības.
(****) *ATS* ietver brīdināšanas pakalpojumu.
(*****) Lidojuma procedūru izstrāde, dokumentēšana un validēšana ietver uzturēšanas un periodiskās pārskatīšanas darbības.

▼M4*III PIELIKUMS***KOPĪGAS PRASĪBAS ATM/ANS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM****(Part-ATM/ANS.OR)****▼B****A APAKŠIEDAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS (ATM/ANS.OR.A)****ATM/ANS.OR.A.001. Joma**

Saskaņā ar 6. pantu šis pielikums nosaka prasības, kas jāizpilda pakalpojumu sniedzējiem.

ATM/ANS.OR.A.005. Pieteikums pakalpojumu sniedzēja sertifikāta iegūšanai

a) Pieteikumu pakalpojumu sniedzēja sertifikāta iegūšanai vai esoša sertifikāta grozīšanai iesniedz tādā veidā, kā noteikusi kompetentā iestāde, ņemot vērā piemērojamās šīs regulas prasības.

b) Saskaņā ar 6. pantu, lai iegūtu sertifikātu, pakalpojumu sniedzējam jāatbilst:

- 1) prasībām, kas minētas Regulas (ES) Nr. 216/2008 8.b panta 1. punktā;
- 2) kopīgajām prasībām, kas noteiktas šajā pielikumā;
- 3) īpašajām prasībām, kas noteiktas IV–XIII pielikumā, ja tās piemērojamas, ņemot vērā pakalpojumus, ko pakalpojumu sniedzējs nodrošina vai plāno nodrošināt.

ATM/ANS.OR.A.010. Pieteikums ierobežota sertifikāta iegūšanai

a) Neskarot b) apakšpunktu, gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs var pieteikties uz sertifikātu, kas ierobežots ar pakalpojumu sniegšanu gaisa telpā, kura ir tās dalībvalsts atbildībā, kur atrodas viņa galvenā uzņēmējdarbības vieta vai, ja ir, juridiskā adrese, ja šis pakalpojumu sniedzējs nodrošina vai plāno nodrošināt pakalpojumus tikai attiecībā uz vienu vai vairākām šādām kategorijām:

- 1) speciālie aviācijas darbi;
- 2) vispārējas nozīmes aviācija;
- 3) komerciāli gaisa pārvadājumi tikai ar gaisa kuģiem, kuru maksimālā pacelšanās masa ir mazāka nekā 10 tonnas vai kuros ir mazāk nekā 20 pasažieru vietu;
- 4) komerciāli gaisa pārvadājumi ar mazāk nekā 10 000 kustībām gadā, neatkarīgi no maksimālās pacelšanās masas un pasažieru vietu skaita; šajā noteikumā “kustības” kārtējā gadā ir vidējais lielums no iepriekšējo trīs gadu kopējā pacelšanās un nosēšanās reižu skaita.

b) Turklāt uz ierobežotu sertifikātu var pieteikties arī šādi aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji:

- 1) aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs, izņemot gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējus, kura bruto gada apgrozījums ir EUR 1 000 000 vai mazāks attiecībā uz pakalpojumiem, ko tas sniedz vai plāno sniegt;

▼ B

- 2) aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs, kurš sniedz lidlauka lidojumu informācijas pakalpojumus, regulāri darbojoties ne vairāk kā vienā darba vietā jebkurā lidlaukā.
- c) Kā noteikusi kompetentā iestāde, aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs, kurš iesniedz pieteikumu, lai iegūtu ierobežotu sertifikātu saskaņā ar a) apakšpunktu vai b) apakšpunkta 1. punktu, atbilst vismaz šādām prasībām, kas izklāstītas:
- 1) ATM/ANS.OR.B.001. punktā “Tehniskā un darbības spēja un iespējas”;
  - 2) ATM/ANS.OR.B.005. punktā “Pārvaldības sistēma”;
  - 3) ATM/ANS.OR.B.020. punktā “Prasības personālam”;
  - 4) ATM/ANS.OR.A.075. punktā “Atklāta un pārredzama pakalpojumu sniegšana”;
  - 5) IV, V, VI un VIII pielikumā, ja tās piemērojamas, ņemot vērā pakalpojumus, ko pakalpojumu sniedzējs nodrošina vai plāno nodrošināt, saskaņā ar 6. pantu.
- d) Kā noteikusi kompetentā iestāde, aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs, kurš iesniedz pieteikumu, lai iegūtu ierobežotu sertifikātu saskaņā ar b) apakšpunkta 2. punktu, atbilst vismaz prasībām, kas noteiktas c) apakšpunkta 1.–4. punktā, un īpašajām prasībām, kas noteiktas IV pielikumā.
- e) Piesakoties uz ierobežotu sertifikātu, iesniedzējs iesniedz pieteikumu kompetentajai iestādei tādā veidā, kā noteikusi šī kompetentā iestāde.

ATM/ANS.OR.A.015. Lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzēju deklarācijas

- a) Saskaņā ar 7. pantu lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzējs var deklarēt savas spējas un līdzekļus to pienākumu izpildei, kas saistīti ar sniegtajiem pakalpojumiem, ja papildus prasībām, kas minētas Regulas (ES) Nr. 216/2008 8.b panta 1. punktā, tas atbilst šādām alternatīvām prasībām:
- 1) lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzējs sniedz vai plāno sniegt savus pakalpojumus, regulāri darbojoties ne vairāk kā vienā darba vietā;
  - 2) šie pakalpojumi ir pagaidu rakstura, un to ilgums ir saskaņots ar kompetento iestādi, lai varētu nodrošināt samērīgu drošības līmeni.
- b) Lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzējs, kas deklarē savu darbību:
- 1) iesniedz kompetentajai iestādei visu būtisko informāciju pirms darba sākšanas un tādā veidā, kā noteikusi kompetentā iestāde;
  - 2) iesniedz kompetentajai iestādei sarakstu, kurā uzskaitīti alternatīvie līdzekļi atbilstības panākšanai saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.020. punktu;
  - 3) uztur atbilstību piemērojamajām prasībām un deklarācijā sniegtajai informācijai;
  - 4) visas izmaiņas savā deklarācijā vai izmantotajos līdzekļos atbilstības panākšanai paziņo kompetentajai iestādei, iesniedzot deklarāciju ar attiecīgajiem grozījumiem;

▼ B

- 5) sniedz pakalpojumus saskaņā ar savu ekspluatācijas rokasgrāmatu un ievēro visus attiecīgos noteikumus, kas tajā iekļauti.
- c) Pirms pakalpojumu sniegšanas izbeigšanas lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzējs, kas deklarē savu darbību, informē par to kompetento iestādi termiņā, ko noteikusi kompetentā iestāde.
- d) Lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzējs, kas deklarē savu darbību, atbilst šādām prasībām, kas izklāstītas:
- 1) ATM/ANS.OR.A.001. punktā “Joma”;
  - 2) ATM/ANS.OR.A.020. punktā “Līdzekļi atbilstības panākšanai”;
  - 3) ATM/ANS.OR.A.035. punktā “Atbilstības pierādīšana”;
  - 4) ATM/ANS.OR.A.040. punktā “Vispārīgās izmaiņas”;
  - 5) ATM/ANS.OR.A.045. punktā “Izmaiņas funkcionālā sistēmā”;
  - 6) ATM/ANS.OR.A.050. punktā “Atvieglošana un sadarbība”;
  - 7) ATM/ANS.OR.A.055. punktā “Konstatējumi un korigējošās darbības”;
  - 8) ATM/ANS.OR.A.060. punktā “Tūlītēja reakcija uz drošības problēmām”;
  - 9) ATM/ANS.OR.A.065. punktā “Atgadījumu paziņošana”;
  - 10) ATM/ANS.OR.B.001. punktā “Tehniskā un darbības spēja un iespējas”;
  - 11) ATM/ANS.OR.B.005. punktā “Pārvaldības sistēma”;
  - 12) ATM/ANS.OR.B.020. punktā “Prasības personālam”;
  - 13) ATM/ANS.OR.B.035. punktā “Ekspluatācijas rokasgrāmatas”;
  - 14) ATM/ANS.OR.D.020. punktā “Atbildības un apdrošināšanas segums”;
  - 15) IV pielikumā.
- e) Lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzējs, kas deklarē savu darbību, sāk darbību tikai pēc tam, kad saņēmis no kompetentās iestādes apliecinājumu par deklarācijas saņemšanu.

ATM/ANS.OR.A.020. Līdzekļi atbilstības panākšanai

- a) Pakalpojumu sniedzējs var izmantot arī Aģentūras pieņemtajiem *AMC* alternatīvus līdzekļus atbilstības panākšanai (*AltMOC*), lai nodrošinātu atbilstību šīs regulas prasībām.

▼ B

- b) Kad pakalpojumu sniedzējs vēlas izmantot *AltMOC*, pirms to izmantošanas tas iesniedz kompetentajai iestādei šo *AltMOC* pilnu aprakstu. Aprakstā iekļauj visas iespējami būtiskās rokasgrāmatu vai procedūru izmaiņas, kā arī novērtējumu, kas pierāda atbilstību šīs regulas prasībām.

Pakalpojumu sniedzējs var izmantot šos alternatīvus līdzekļus atbilstības panākšanai pēc tam, kad saņemta iepriekšēja atļauja no kompetentās iestādes un saņemts paziņojums saskaņā ar ATM/ANS.AR.A.015. punkta d) apakšpunktu.

ATM/ANS.OR.A.025. Sertifikāta pastāvīgais derīgums

- a) Pakalpojumu sniedzēja sertifikāts ir derīgs, kamēr:
- 1) pakalpojumu sniedzējs joprojām atbilst šīs regulas piemērojamajām prasībām, tostarp tām, kas attiecas uz atvieglošanu un sadarbību, lai kompetentās iestādes varētu izmantot savas pilnvaras, un tām, kas attiecas uz konstatējumu apstrādi, kā minēts attiecīgi ATM/ANS.OR.A.050. un ATM/ANS.OR.A.055. punktā;
  - 2) šis sertifikāts nav atdots atpakaļ, apturēts vai anulēts.
- b) Ja sertifikāts tiek anulēts vai atdots atpakaļ, tas nekavējoties jānodod kompetentajai iestādei.

ATM/ANS.OR.A.030. Lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzēja deklarācijas pastāvīgais derīgums

Deklarācija, ko iesniedzis lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzējs saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.015. punktu, ir derīga, kamēr:

- a) lidojumu informācijas pakalpojumi joprojām atbilst šīs regulas piemērojamajām prasībām, tostarp tām, kas attiecas uz atvieglošanu un sadarbību, lai kompetentās iestādes varētu izmantot savas pilnvaras, un tām, kas attiecas uz konstatējumu apstrādi, kā minēts attiecīgi ATM/ANS.OR.A.050. un ATM/ANS.OR.A.055. punktā;
- b) šādu pakalpojumu sniedzējs deklarāciju nav atsaucis vai kompetentā iestāde to nav svītrojusi no reģistra.

ATM/ANS.OR.A.035. Atbilstības pierādīšana

Pakalpojumu sniedzējs pēc kompetentās iestādes pieprasījuma iesniedz visus attiecīgos pierādījumus, lai pamatotu savu atbilstību piemērojamajām šīs regulas prasībām.

ATM/ANS.OR.A.040. Vispārīgās izmaiņas

- a) Paziņošana un pārvaldība attiecībā uz:
- 1) izmaiņām funkcionālā sistēmā vai izmaiņām, kas ietekmē funkcionālu sistēmu, tiek veikta saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.045. punktu;
  - 2) izmaiņām pakalpojumu sniegšanā, pakalpojumu sniedzēja pārvaldības sistēmā un/vai drošības pārvaldības sistēmā, kas neietekmē funkcionālu sistēmu, tiek veikta saskaņā ar b) apakšpunktu.
- b) Jebkurām izmaiņām, kas minētas a) apakšpunkta 2) punktā, pirms īstenošanas nepieciešams iepriekšējs apstiprinājums, ja vien šīs izmaiņas netiek paziņotas un pārvaldītas saskaņā ar kompetentās iestādes apstiprinātu procedūru, kas izklāstīta ATM/ANS.AR.C.025. punkta c) apakšpunktā.

▼ B**ATM/ANS.OR.A.045. Izmaiņas funkcionālā sistēmā**

- a) Pakalpojumu sniedzējs, kas plāno izmaiņas funkcionālā sistēmā:
- 1) paziņo šīs izmaiņas kompetentajai iestādei;
  - 2) pēc pieprasījuma iesniedz kompetentajai iestādei visu papildu informāciju, kas tai ļauj pieņemt lēmumu par to, vai pārskatīt argumentu attiecībā uz izmaiņām;
  - 3) informē citus pakalpojumu sniedzējus un, ja iespējams, arī aviācijas uzņēmumus, kurus skar plānotās izmaiņas.
- b) Pēc izmaiņu paziņošanas pakalpojumu sniedzējs informē kompetento iestādi, tiklīdz informācija, kas iesniegta saskaņā ar a) apakšpunkta 1. un 2. punktu, tiek būtiski mainīta, un attiecīgos pakalpojumu sniedzējus un aviācijas uzņēmumus – tiklīdz informācija, kas iesniegta saskaņā ar a) apakšpunkta 3. punktu, tiek būtiski mainīta.
- c) Pakalpojumu sniedzējs ļauj sākt tikai to izmaiņu daļu ekspluatāciju, attiecībā uz kurām ir pabeigtas darbības, kas nepieciešamas ATM/ANS.OR.B.010. punktā minētajām procedūrām.
- d) Ja kompetentā iestāde izmaiņas pārskata saskaņā ar ATM/ANS.AR.C.035. punktu, pakalpojumu sniedzējs ļauj sākt tikai to izmaiņu daļu ekspluatāciju, attiecībā uz kurām kompetentā iestāde ir apstiprinājusi argumentu.
- e) Ja izmaiņas skar citus pakalpojumu sniedzējus un/vai aviācijas uzņēmumus, kā norādīts a) apakšpunkta 3. punktā, pakalpojumu sniedzējs un šie citi pakalpojumu sniedzēji saskaņojot nosaka:
- 1) savstarpēji atkarīgos apstākļus un, ja iespējams, savstarpējo atkarību ar iesaistītajiem aviācijas uzņēmumiem;
  - 2) pieņēmumus un riska mazināšanas pasākumus, kas attiecas uz vairāk nekā vienu pakalpojumu sniedzēju vai aviācijas uzņēmumu.
- f) Tie pakalpojumu sniedzēji, uz kuriem attiecas e) apakšpunkta 2. punktā norādītie pieņēmumi un riska mazināšanas pasākumi, argumentā par izmaiņām izmanto tikai tādus pieņēmumus un riska mazināšanas pasākumus, kas saskaņoti un koordinēti savstarpēji un, ja iespējams, ar aviācijas uzņēmumiem.

▼ M7

- g) Pirms ATM/ANS iekārtas integrēšanas funkcionālajā sistēmā ATM/ANS pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka:
- (1) jaunu vai pārveidotu ATM/ANS iekārtu ir sertificējusi Aģentūra saskaņā ar Deleģēto regulu (ES) 2023/1768 un ražojusi apstiprināta konstruēšanas vai ražošanas organizācija saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2023/1769 ⁽¹⁾; vai
  - (2) jaunu vai pārveidotu ATM/ANS iekārtu deklarē apstiprināta konstruēšanas organizācija saskaņā ar Deleģēto regulu (ES) 2023/1768 un ražojusi apstiprināta konstruēšanas vai ražošanas organizācija saskaņā ar Īstenošanas regulu (ES) 2023/1769; vai

⁽¹⁾ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2023/1769 (2023. gada 12. septembris), ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras to organizāciju apstiprināšanai, kuras iesaistītas gaisa satiksmes pārvaldības/aeronavigācijas pakalpojumu sistēmu un komponentu konstruēšanā vai ražošanā, un ar ko groza Īstenošanas regulu (ES) 2023/203 (OV L 228, 15.9.2023., 19. lpp.).

▼ M7

- (3) jaunai vai pārveidotai ATM/ANS iekārtai ir izdots paziņojums par atbilstību saskaņā ar Deleģētās regulas (ES) 2023/1768 6. panta 1. punktu; vai
- (4) ja uz ATM/ANS iekārtu neattiecas atbilstības novērtēšana saskaņā ar Deleģēto regulu (ES) 2023/1768, konkrētā ATM/ANS iekārta ir verificēta, lai tā atbilstu piemērojamajām specifikācijām un kvalifikācijām.
- h) ATM/ANS pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka ATM/ANS iekārta ir verificēta tā, lai tā atbilstu iekārtas ražotāja specifikācijām, citstarp prasībām attiecībā uz uzstādīšanu un testēšanu uz vietas.
- i) Pirms ATM/ANS pakalpojumu sniedzējs nodod ekspluatācijā ATM/ANS iekārtu, tas nodrošina, ka pārveidotā funkcionālā sistēma, kurā integrē šo ATM/ANS iekārtu, atbilst visām piemērojamajām prasībām, un identificē visas novirzes un ierobežojumus.
- j) Kad ATM/ANS pakalpojumu sniedzējs nodod ATM/ANS iekārtu ekspluatācijā, tas nodrošina, ka ATM/ANS iekārta vai pārveidotā iekārta tiek izmantota saskaņā ar izmantošanas nosacījumiem, kā arī jebkādiem piemērojamajiem ierobežojumiem un atbilst visām piemērojamajām prasībām.

▼ B**ATM/ANS.OR.A.050. Atvieglošana un sadarbība**

Pakalpojumu sniedzējs atvieglo kompetentās iestādes vai kvalificētās struktūras, kas rīkojas tās vārdā, organizētās inspekcijas un revīzijas un nepieciešamības gadījumā sadarbojas, lai kompetentās iestādes, kas minētas 5. pantā, varētu lietderīgi un efektīvi izmantot savas pilnvaras.

ATM/ANS.OR.A.055. Konstatējumi un koriģējošās darbības

Saņemot no kompetentās iestādes paziņojumu par konstatējumiem, pakalpojumu sniedzējs:

- a) nosaka neatbilstības galveno iemeslu;
- b) izstrādā koriģējošu rīcības plānu, kas saņem kompetentās iestādes apstiprinājumu;
- c) pierāda, ka koriģējošās darbības ir īstenotas tā, lai kompetentā iestāde būtu apmierināta, termiņā, kuru ierosina pakalpojumu sniedzējs un apstiprina minētā iestāde, kā norādīts ATM/ANS.AR.C.050. punkta e) apakšpunktā.

▼ M7**ATM/ANS.OR.A.060. Tūlītēja reakcija uz drošības problēmām**

- a) Pakalpojumu sniedzējs īsteno jebkuru drošības pasākumu, citstarp norādes par drošību, kuru kompetentā iestāde uzdevusi saskaņā ar ATM/ANS.AR.A.025. punkta c) apakšpunktu.

Ja ir izdotas norādes par drošību, lai labotu nosacījumu, kas minēts paziņojumā par atbilstību, kurš izdots saskaņā ar Deleģētās regulas (ES) 2023/1768 6. pantu, ATM/ANS pakalpojumu sniedzējs, ja vien kompetentā iestāde nav noteikusi citādi, gadījumā, ja ir nepieciešama steidzama rīcība:

- (1) ierosina piemērotu koriģējošo darbību un ziņas par šo priekšlikumu iesniedz kompetentajā iestādē apstiprināšanai;
- (2) pēc kompetentās iestādes apstiprinājuma saņemšanas ievēro minēto koriģējošo darbību.

▼ **M4****ATM/ANS.OR.A.065. Ziņošana par atgadījumiem**

- a) *ATM/ANS* pakalpojumu sniedzējs savas pārvaldības sistēmas satvarā izveido un uztur sistēmu ziņošanai par atgadījumiem, tostarp obligātai un brīvprātīgai ziņošanai. *ATM/ANS* pakalpojumu sniedzēji, kuri veic uzņēmējdarbību kādā dalībvalstī, nodrošina, ka sistēma atbilst Regulas (ES) Nr. 376/2014 un Regulas (ES) 2018/1139, kā arī uz minēto regulu pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu prasībām.
- b) *ATM/ANS* pakalpojumu sniedzējs ziņo kompetentajai iestādei un visām citām organizācijām, kas ir jāinformē attiecīgajā dalībvalstī, kurā *ATM/ANS* pakalpojumu sniedzējs sniedz pakalpojumus, par visiem ar drošumu saistītiem notikumiem vai apstākļiem, kas apdraud vai, ja tie netiek laboti vai novērsti, varētu apdraudēt gaisa kuģi, tajā esošās personas vai jebkuru citu personu, un jo īpaši par visiem nelaimes gadījumiem vai nopietniem incidentiem.
- c) Neskarot b) apakšpunktu, *ATM/ANS* pakalpojumu sniedzējs ziņo kompetentajai iestādei un organizācijai, kas atbild par *ATM/ANS* sistēmu un komponentu projektēšanu un/vai tehnisko apkopi, ja tā nav pats *ATM/ANS* pakalpojumu sniedzējs, par visām kļūmēm, tehniskiem defektiem, tehniski pieļaujamo robežu pārsniegšanu, atgadījumiem vai citiem neparastiem apstākļiem, kas ir apdraudējuši vai būtu varējuši apdraudēt pakalpojumu drošumu, bet nav izraisījuši nelaimes gadījumu vai nopietnu incidentu.
- d) Neskarot Regulas (ES) Nr. 376/2014 un uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu noteikumus, ziņojumus:
- 1) sniedz iespējami drīz, bet jebkurā gadījumā 72 stundu laikā no brīža, kad *ATM/ANS* pakalpojumu sniedzējam kļuvis zināms par notikumu vai apstākļiem, uz ko attiecas ziņojums, izņemot gadījumus, kad tas nav iespējams ārkārtas apstākļu dēļ;
  - 2) sagatavo tādā veidā, kā noteikusi kompetentā iestāde;
  - 3) sagatavo, ietverot visu attiecīgo *ATM/ANS* pakalpojumu sniedzējam zināmo informāciju par apstākļiem.
- e) Attiecībā uz *ATM/ANS* pakalpojumu sniedzējiem, kuri neveic uzņēmējdarbību kādā dalībvalstī, sākotnējos obligātos ziņojumus:
- 1) sniedz, pienācīgi aizsargājot ziņotāja un ziņojumā minēto personu identitātes konfidencialitāti;
  - 2) sniedz iespējami drīz, bet jebkurā gadījumā 72 stundu laikā no brīža, kad *ATM/ANS* pakalpojumu sniedzējam kļuvis zināms par atgadījumu, izņemot gadījumus, kad tas nav iespējams ārkārtas apstākļu dēļ;
  - 3) sagatavo tādā veidā, kā noteikusi kompetentā iestāde;
  - 4) sagatavo, ietverot visu attiecīgo *ATM/ANS* pakalpojumu sniedzējam zināmo informāciju par apstākļiem.
- f) Neskarot Regulas (ES) Nr. 376/2014 un tās deleģēto un īstenošanas aktu noteikumus, attiecīgā gadījumā jā sagatavo turpinājuma ziņojums, kurā sniegta informācija par darbībām, ko organizācija paredzējusi veikt, lai turpmāk novērstu līdzīgus atgadījumus, un kuru sagatavo, tiklīdz šīs darbības ir noteiktas; minētos turpinājuma ziņojumus:
- 1) nosūta attiecīgajām struktūrām, kurām sākotnēji sniegts ziņojums saskaņā ar b) un c) apakšpunktu; un
  - 2) sagatavo tādā veidā, kā noteikusi kompetentā iestāde.

▼ B**ATM/ANS.OR.A.070. Ārkārtas rīcības plāni**

Pakalpojumu sniedzējs izstrādā ārkārtas rīcības plānus visiem sniegtajiem pakalpojumiem tādiem gadījumiem, kuru rezultātā tiek būtiski paslīktināta vai traucēta tā darbība.

ATM/ANS.OR.A.075. Atklāta un pārredzama pakalpojumu sniegšana

- a) Pakalpojumu sniedzējs sniedz pakalpojumus atklātā un pārredzamā veidā. Tas publisko savu pakalpojumu pieejamības nosacījumus un to izmaiņas un izveido procesu, lai regulāri vai pēc vajadzības individuāli vai kolektīvi apspriestos ar pakalpojumu lietotājiem par konkrētām izmaiņām pakalpojumu sniegšanā.
- b) Pakalpojumu sniedzējs nediskriminē pakalpojumu lietotājus vai lietotāju grupas pēc to valstspiederības vai citām pazīmēm veidā, kas neatbilst Savienības tiesību normām.

▼ M1**ATM/ANS.OR.A.080. Aeronavigācijas datu sniegšana**

- a) Pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka aeronavigācijas dati, kas attiecas uz tā pakalpojumiem, tiek savlaicīgi sniegti *AIS* sniedzējam.
- b) Ja aeronavigācijas dati, kas attiecas uz tā pakalpojumiem, tiek publicēti, pakalpojumu sniedzējs:

- (1) uzrauga datus;
- (2) informē *AIS* sniedzēju par visām izmaiņām, kas ir vajadzīgas, lai nodrošinātu, ka dati ir pareizi un pilnīgi;
- (3) informē *AIS* sniedzēju, ja dati ir nepareizi vai neatbilstoši.

ATM/ANS.OR.A.085. Aeronavigācijas datu kvalitātes pārvaldība

Veicot datu ģenerēšanu, apstrādi vai pārraidīšanu *AIS* sniedzējam, pakalpojumu sniedzējs:

- a) nodrošina, ka 1. papildinājumā minētie aeronavigācijas dati atbilst aeronavigācijas datu katalogā noteiktajām specifikācijām;
- b) nodrošina, ka tiek izpildītas šādas datu kvalitātes prasības:
  - (1) aeronavigācijas datu precizitāte ir tāda, kā norādīts aeronavigācijas datu katalogā;
  - (2) aeronavigācijas datu integritāte ir saglabāta;
  - (3) pamatojoties uz integritātes klasifikāciju, kas norādīta aeronavigācijas datu katalogā, ir ieviestas procedūras, lai:
    - i) attiecībā uz parastajiem datiem – tiktu novērsta to sabojāšana visā to apstrādes procesā;
    - ii) attiecībā uz būtiskajiem datiem – tie netiktu sabojāti nevienā visa procesa posmā un lai pēc vajadzības tiktu iekļauti papildu procesi nolūkā novērst iespējamus riskus vispārējā sistēmas arhitektūrā, tādējādi nodrošinot datu integritāti arī šajā līmenī;

▼ M1

- iii) attiecībā uz kritiskajiem datiem – tie netiktu sabojāti nevienā visa procesa posmā un lai tiktu ietverti papildu integritātes nodrošināšanas procesi, kas pilnībā novērš tādu kļūmju izraisītas sekas, kuras vispārējās sistēmas arhitektūras pamatīgā analīzē identificētas kā iespējami datu integritātes apdraudējumi;
  - (4) aeronavigācijas datu izšķirtspēja ir samērīga ar faktisko datu precizitāti;
  - (5) ir nodrošināta aeronavigācijas datu izsekojamība;
  - (6) ir nodrošināts aeronavigācijas datu savlaicīgums, ietverot datu spēkā esības termiņu ierobežojumus;
  - (7) ir nodrošināts aeronavigācijas datu pilnīgums;
  - (8) sniegto datu formāts atbilst norādītajām formāta prasībām;
- c) attiecībā uz datu ģenerēšanu noslēdz īpašu oficiālu vienošanos ar datu ģenerētāju, kurā ietver norādījumus par datu radīšanu, pārveidošanu vai dzēšanu un kurā kā minimums:
  - (1) ir iekļauts to aeronavigācijas datu skaidrs apraksts, kuri jārada, jāpārveido vai jādzēš;
  - (2) ir norādīts subjekts, kam aeronavigācijas dati ir sniedzami;
  - (3) ir norādīts datums un laiks, līdz kuram aeronavigācijas dati ir sniedzami;
  - (4) ir norādīts datu ģenerēšanas ziņojuma formāts, kas jāizmanto;
  - (5) ir norādīts pārraidāmo aeronavigācijas datu formāts;
  - (6) ir noteikta prasība norādīt visus datu izmantošanas ierobežojumus;
- d) nodrošina, ka tiek izmantotas datu validācijas un verifikācijas metodes, kas nodrošina aeronavigācijas datu atbilstību saistītajām datu kvalitātes prasībām, turklāt:
  - (1) verifikācija nodrošina, ka aeronavigācijas dati tiek saņemti nebojāti un tie netiek sabojāti nevienā visā aeronavigācijas datu procesa posmā;
  - (2) aeronavigācijas datus un aeronavigācijas informāciju, ko ievada manuāli, verificē neatkarīgā kārtā, lai atklātu jebkādas kļūdas, kas varētu būt ieviešušās;
  - (3) ja aeronavigācijas datus izmanto, lai iegūtu vai aprēķinātu jaunus aeronavigācijas datus, sākotnējos datus verificē un validē, izņemot, ja tos saņem no autoritatīva avota;
- e) aeronavigācijas datus pārraida, izmantojot elektroniskus līdzekļus;
- f) noslēdz oficiālu vienošanos ar:
  - (1) visām personām, kas tam pārraida datus;
  - (2) citiem pakalpojumu sniedzējiem vai lidlauka ekspluatantiem, kad notiek apmaiņa ar aeronavigācijas datiem un aeronavigācijas informāciju;

▼ C2

- g) nodrošina, ka AIS sniedzējam tiek savlaicīgi sniegta AIS.TR.505. punkta a) apakšpunktā uzskaitītā informācija;

▼ M1

- h) vāc un pārraida metadatus, kuros kā minimums norāda:
- (1) to organizāciju vai struktūru identifikāciju, kuras veic jebkādas datu ģenerēšanas, pārraidīšanas vai datu manipulācijas darbības;
  - (2) veikto darbību;
  - (3) darbības veikšanas datumu un laiku;
- i) nodrošina, ka rīki un programmatūra, ko izmanto, lai atbalstītu vai automatizētu aeronavigācijas datu apstrādes procesus, pilda to funkcijas, neradot nelabvēlīgu ietekmi uz aeronavigācijas datu un aeronavigācijas informācijas kvalitāti;
- j) nodrošina, ka aeronavigācijas datu pārraidīšanas un/vai uzglabāšanas laikā tiek izmantotas digitālas datu kļūdu atklāšanas metodes, lai atbalstītu piemērojamos datu integritātes līmeņus;
- k) nodrošina, ka aeronavigācijas datu pārsūtīšanā izmanto piemērotu autentificēšanas procesu, kas ļauj saņēmējiem apstiprināt, ka dati ir pārraidīti no sankcionēta avota;
- l) kļūdas, ko konstatē datu ģenerēšanas laikā un pēc datu nodošanas, tiek ņemtas vērā, izlabotas vai atrisinātas un ka prioritāte tiek piešķirta tādu kļūdu pārvaldībai, kas atklātas kritiskajos un būtiskajos datos.

ATM/ANS.OR.A.090. Kopējās atsaucēs sistēmas aeronavigācijai

Aeronavigācijas vajadzībām pakalpojumu sniedzēji izmanto:

- a) Pasaules ģeodēzisko sistēmu 1984 (*WGS-84*) kā horizontālo atsaucēs sistēmu;
- b) vidējā jūras līmeņa (*MSL*) datus kā vertikālo atsaucēs sistēmu;
- c) Gregora kalendāru un koordinēto universālo laiku (*UTC*) kā laika atskaites sistēmas.

▼ B**B APAKŠIEDAĻA. PĀRVALDĪBA (ATM/ANS.OR.B)****ATM/ANS.OR.B.001. Tehniskā un darbības spēja un iespējas**

Pakalpojumu sniedzējs nodrošina savas spējas sniegt pakalpojumus droši, efektīvi, nepārtraukti un ilgtspējīgi, atbilstoši jebkuram paredzamajam vispārējā pieprasījuma līmenim konkrētajā gaisa telpā. Tādēļ tas gādā par atbilstošām tehniskajām un darbības spējām un profesionalitāti.

ATM/ANS.OR.B.005. Pārvaldības sistēma

- a) Pakalpojumu sniedzējs ievieš un uztur pārvaldības sistēmu, kas ietver:
- 1) skaidri noteiktus atbildības un pakļautības virzienus visā organizācijā, tostarp paredzot tiešu pakļautību atbildīgajam vadītājam;
  - 2) aprakstu par pakalpojumu sniedzēja vispārējo koncepciju un principiem attiecībā uz viņa sniegto pakalpojumu drošumu, kvalitāti un drošību, kuri kopā veido politiku, ko paraksta atbildīgais vadītājs;
  - 3) līdzekļus pakalpojumu sniedzēja organizācijas darbības kvalitātes pārbaudei, pamatojoties uz pārvaldības sistēmas darbības rādītājiem un darbības mērķiem;
  - 4) procesu, kurā apzina izmaiņas pakalpojumu sniedzēja organizācijā un darbības vidē, kuras var ietekmēt izveidotos procesus, procedūras un pakalpojumus, un, ja nepieciešams, maina pārvaldības sistēmu un/vai funkcionālo sistēmu, lai pielāgotos šīm izmaiņām;

▼ B

- 5) procesu, kurā pārskata pārvaldības sistēmu, apzina cēloņus, kādēļ pārvaldības sistēma nedarbojas pietiekami kvalitatīvi, nosaka šādas nepietiekami kvalitatīvas darbības sekas un novērš vai mīkstina minētos cēloņus;
- 6) procesu, kurā nodrošina, ka pakalpojumu sniedzēja personāls ir apmācīts un kompetents pildīt savus pienākumus drošā, efektīvā, pastāvīgā un ilgtspējīgā veidā. Tādēļ pakalpojumu sniedzējs izstrādā politikas nostādnes personāla pieņemšanai darbā un apmācībai;
- 7) formālus saziņas līdzekļus, kas nodrošina, ka visi pakalpojumu sniedzēja darbinieki pilnībā pārzina pārvaldības sistēmu, nodrošina kritiskas informācijas nodošanu un rada iespēju izskaidrot, kādēļ tiek veikti kādi pasākumi un ieviestas vai mainītas kādas procedūras;

▼ M7

- 8) procesu, kura mērķis ir nodrošināt, ka ATM/ANS iekārtas konstrukcija vai izmaiņas tajā, ievērojot Deleģētās regulas (ES) 2023/1768 6. pantu, atbilst piemērojamajām specifikācijām, citstarp atbilstības pierādīšanas neatkarīgas pārbaudes funkcijai, uz kuras pamata ATM/ANS pakalpojuma sniedzējs izdod paziņojumu par atbilstību un ar to saistīto dokumentāciju par atbilstību.

▼ B

- b) Pakalpojumu sniedzējs dokumentē visus galvenos pārvaldības sistēmas procesus, tostarp procesu, kā informēt darbiniekus par viņu pienākumiem, un procedūru šo procesu grozīšanai.
- c) Pakalpojumu sniedzējs izveido funkciju, kas uzrauga tā organizācijas atbilstību piemērojamajām prasībām un procedūru piemērotību. Atbilstības uzraudzība ietver atgriezeniskās saites sistēmu, ar kuru konstatējumus paziņo atbildīgajam vadītājam, lai pēc vajadzības nodrošinātu koriģējošo darbību lietpratīgu īstenošanu.
- d) Pakalpojumu sniedzējs uzrauga savas funkcionālās sistēmas darbību un, konstatējot nepilnības, noskaidro to cēloņus un novērš tos, vai arī pēc tam, kad ir noteicis nepilnību sekas, mīkstina to ietekmi.
- e) Pārvaldības sistēmai jāatbilst pakalpojumu sniedzēja lielam un tā darbību sarežģītībai, ņemot vērā ar šīm darbībām saistītos apdraudējumus un riskus.
- f) Pārvaldības sistēmas ietvaros pakalpojumu sniedzējs izveido oficiālus kontaktus ar attiecīgajiem pakalpojumu sniedzējiem un aviācijas uzņēmumiem, lai:
  - 1) nodrošinātu, ka tā darbības radītie apdraudējumi aviācijas drošībai tiek apzināti un izvērtēti un ar to saistītie riski tiek attiecīgi pārvaldīti un mazināti;
  - 2) nodrošinātu pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar šīs regulas prasībām.
- g) Ja pakalpojumu sniedzējam ir arī lidlauka ekspluatanta sertifikāts, pakalpojumu sniedzējs nodrošina, lai pārvaldības sistēma attiektos uz visām darbībām, kas ietilpst tā sertifikātu darbības jomā.

▼ B**ATM/ANS.OR.B.010. Izmaiņu pārvaldības procedūras**

- a) Pakalpojumu sniedzējs izmanto procedūras, lai pārvaldītu, novērtētu un, ja nepieciešams, mazinātu izmaiņu ietekmi uz funkcionālām sistēmām saskaņā ar attiecīgi ATM/ANS.OR.A.045., ATM/ANS.OR.C.005., ATS.OR.205. un ATS.OR.210. punktu.
- b) Procedūras, kas minētas a) apakšpunktā, vai jebkuri būtiski šo procedūru grozījumi:
  - 1) pakalpojumu sniedzējam jāiesniedz apstiprināšanai kompetentajai iestādei;
  - 2) tos nedrīkst izmantot bez kompetentās iestādes apstiprinājuma.
- c) Ja b) apakšpunktā minētās apstiprinātās procedūras nav piemērotas konkrētām izmaiņām, pakalpojumu sniedzējs:
  - 1) iesniedz kompetentajai iestādei atbrīvojuma pieprasījumu, lai atkāptos no apstiprinātajām procedūrām;
  - 2) iesniedz kompetentajai iestādei informāciju par atkāpēm un to izmantošanas pamatojumu;
  - 3) neizmanto atkāpi, kamēr to nav apstiprinājusi kompetentā iestāde.

ATM/ANS.OR.B.015. Darbības, par kurām slēgti apakšlīgumi

- a) Darbības, par kurām slēgti apakšlīgumi, ir visas pakalpojumu sniedzēja darbības jomā ietilpstošās darbības atbilstīgi sertificēta noteikumiem, kuras veic cita organizācija, kura pati ir sertificēta šādu darbību izpildei vai, ja tā nav sertificēta, darbojas pakalpojumu sniedzēja uzraudzībā. Pakalpojumu sniedzējs nodrošina, lai, slēdzot līgumus ar ārējām organizācijām vai iepērkot no tām kādu daļu no darbībām, apakšuzņēmējam nodotā vai no tā iepirktā darbība, sistēma vai komponents atbilstu piemērojamajām prasībām.
- b) Kad pakalpojumu sniedzējs nodod apakšlīgumā kādu daļu no darbībām organizācijai, kas pati nav saskaņā ar šo regulu sertificēta veikt minētās darbības, tas nodrošina, lai nolīgta organizācija strādātu tā uzraudzībā. Pakalpojumu sniedzējs nodrošina, lai kompetentā iestāde varētu piekļūt nolīgtajai organizācijai un noteikt, vai tiek nodrošināta pastāvīga atbilstība piemērojamajām prasībām saskaņā ar šo regulu.

ATM/ANS.OR.B.020. Prasības personālam

- a) Pakalpojumu sniedzējs norīko atbildīgo vadītāju, kas ir pilnvarots nodrošināt, lai visām darbībām būtu finansējums un tās tiktu veiktas saskaņā ar piemērojamajām prasībām. Atbildīgais vadītājs atbild par efektīvas pārvaldības sistēmas izveidi un uzturēšanu.
- b) Pakalpojumu sniedzējs nosaka izraudzīto amatpersonu pilnvaras, pienākumus un atbildību, jo īpaši vadošajam personālam, kas atbild par attiecīgām funkcijām saistībā ar drošumu, kvalitāti, drošību, finansēm un cilvēkresursiem.

▼ B**ATM/ANS.OR.B.025. Prasības iekārtām un telpām**

Pakalpojumu sniedzējs nodrošina atbilstošas un piemērotas iekārtas un telpas, lai varētu veikt un pārvaldīt visus uzdevumus un darbības saskaņā ar piemērojamajām prasībām.

ATM/ANS.OR.B.030. Uzskaitē

- a) Pakalpojumu sniedzējs izveido uzskaites sistēmu, lai atbilstīgi uzglabātu ierakstus un droši izsekotu visas darbības, kas jo īpaši attiecas uz visiem ATM/ANS.OR.B.005. punktā norādītajiem elementiem.
- b) Šā punkta a) apakšpunktā minēto ierakstu formātu un uzglabāšanas termiņu nosaka, izmantojot pakalpojumu sniedzēja pārvaldības sistēmas procedūras.
- c) Ierakstus uzglabā tā, lai pasargātu no bojājumiem, izmaiņām un nozagšanas.

ATM/ANS.OR.B.035. Eksploatācijas rokasgrāmatas

- a) Pakalpojumu sniedzējs izstrādā un regulāri atjaunina eksploatācijas rokasgrāmatas saistībā ar pakalpojumu sniegšanu, kas paredzētas eksploatācijas personāla lietošanai un vadlīnijām.
- b) Pakalpojumu sniedzējs nodrošina, lai:
  - 1) eksploatācijas rokasgrāmatās būtu instrukcijas un informācija, kas nepieciešama eksploatācijas personālam viņu darba veikšanai;
  - 2) attiecīgajiem darbiniekiem būtu pieejamas darbam nepieciešamās daļas eksploatācijas rokasgrāmatās;
  - 3) eksploatācijas personāls būtu informēts par eksploatācijas rokasgrāmatu grozījumiem attiecībā uz viņu pienākumiem tādā veidā, kas nodrošina to piemērošanu no spēkā stāšanās brīža.

**C APAKŠIEDAĻA. ĪPAŠĀS ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS
PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM, IZNEMOT ATS PAKALPOJUMU
SNIEDZĒJUS (ATM/ANS.OR.C)**

ATM/ANS.OR.C.001. Joma

Šī apakšiedaļa paredz prasības, kas jāizpilda pakalpojumu sniedzējiem, izņemot gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējus, papildus A un B apakšiedaļās noteiktajām prasībām.

ATM/ANS.OR.C.005. Drošības atbalsta novērtējums un izmaiņu nodrošināšana funkcionālā sistēmā

- a) Attiecībā uz jebkurām izmaiņām, kas paziņotas saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.045. punkta a) apakšpunkta 1. punktu, pakalpojumu sniedzējs, izņemot gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējus:
  - 1) nodrošina drošības atbalsta novērtējuma veikšanu attiecībā uz izmaiņu apjomu, kas ietver:
    - i) izmaināmos aprīkojuma, procedūru un personāla elementus;
    - ii) saskarpunktus un mijiedarbību starp izmaināmajiem elementiem un pārējo funkcionālo sistēmu;
    - iii) saskarpunktus un mijiedarbību starp izmaināmajiem elementiem un kontekstu, kurā paredzēta eksploatācija;

▼ B

- iv) izmaiņu dzīves ciklu no definēšanas līdz ekspluatācijai, tostarp nodošanu ekspluatācijā;
  - v) plānotos traucētas darbības režīmus;
- 2) ar pietiekamu ticamību nodrošina, iesniedzot pilnīgu, dokumentētu un derīgu argumentu, ka pakalpojums darbosies un turpinās darboties vienīgi tā, kā paredzēts konkrētajā kontekstā.
- b) Pakalpojumu sniedzējs, izņemot gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējus, nodrošina, ka a) apakšpunktā minētais drošības atbalsta novērtējums ietver:
- 1) pārbaudi, ka:
    - i) novērtējums atbilst izmaiņu jomai, kā definēts a) apakšpunkta 1. punktā;
    - ii) pakalpojums darbojas vienīgi tā, kā paredzēts konkrētajā kontekstā;
    - iii) veids, kādā pakalpojums darbojas, atbilst visām piemērojamajām šīs regulas prasībām un nav pretrunā ne ar vienu no tām attiecībā uz pakalpojumiem, ko nodrošina izmainītā funkcionālā sistēma; un
  - 2) to uzraudzības kritēriju specifikāciju, kuri nepieciešami pierādīšanai, ka pakalpojums, ko nodrošina izmainītā funkcionālā sistēma, turpinās darboties vienīgi tā, kā paredzēts konkrētajā kontekstā.

D APAKŠIEDAĻA. ĪPAŠĀS ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS ANS UN ATFM PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM UN TĪKLA PĀRVALDNIĒKAM (ATM/ANS.OR.D)

ATM/ANS.OR.D.001. Joma

Šī apakšiedaļa nosaka prasības, kas jāizpilda aeronavigācijas pakalpojumu (ANS) un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības (ATFM) pakalpojumu sniedzējiem un tīkla pārvaldniekam, papildus A, B un C apakšiedaļās noteiktajām prasībām.

ATM/ANS.OR.D.005. Uzņēmējdarbības, gada un darbības rādītāju plāni

a) *Uzņēmējdarbības plāns*

- 1) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji izstrādā uzņēmējdarbības plānu vismaz pieciem gadiem. Uzņēmējdarbības plānā:
  - i) nosaka aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēju vispārējos mērķus un uzdevumus, kā arī stratēģijas to sasniegšanai atbilstoši visiem aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēju vispārīgajiem ilgtermiņa plāniem un Savienības tiesību aktu attiecīgajām prasībām attiecībā uz infrastruktūras vai citas tehnoloģijas attīstību;
  - ii) iekļauj darbības uzlabošanas mērķus attiecībā uz drošību, kapacitāti, vidi un izmaksu efektivitāti, ko var piemērot saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 390/2013 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Komisijas 2013. gada 3. maija Īstenošanas regula (ES) Nr. 390/2013, ar ko nosaka aeronavigācijas pakalpojumu un tīkla funkciju darbības uzlabošanas sistēmu (OV L 128, 9.5.2013., 1. lpp.).

▼B

- 2) Informācija, kas minēta 1. punkta i) un ii) apakšpunktā, jāaskaņo ar darbības rādītāju plānu, kas minēts Regulas (EK) Nr. 549/2004 11. pantā, un attiecībā uz drošības datiem tai jābūt saskaņotai ar valsts aviācijas drošības programmu, kas minēta 3.1.1. standartā Čikāgas konvencijas 19. pielikuma pirmajā, 2013. gada jūlijā, izdevumā.
- 3) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji izstrādā drošības un uzņēmējdarbības pamatojumus lielākajiem ieguldījumu projektiem, tostarp vajadzības gadījumā novērtē paredzamo ietekmi uz atbilstošajiem darbības uzlabošanas mērķiem, kas minēti 1. punkta ii) apakšpunktā, un precizē ieguldījumus, ko paredz juridiskās prasības, kas saistītas ar Eiropas vienotās gaisa telpas *ATM* pētījumu programmas (*SESAR*) īstenošanu.

b) *Gada plāns*

- 1) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji izstrādā gada plānu nākamajam gadam un tajā papildus precizē uzņēmējdarbības plāna iezīmes un raksturo jebkuras izmaiņas, salīdzinot ar iepriekšējo plānu.
- 2) Gada plānā iekļauj šādus aspektus attiecībā uz pakalpojumu sniegšanas līmeni un kvalitāti, piemēram, attiecībā uz paredzamo kapacitātes, drošības, nekaitīguma videi un izmaksu efektivitātes līmeni:
  - i) informāciju par jaunas infrastruktūras ieviešanu vai citām izmaiņām un aprakstu par to, kā tās uzlabos aeronavigācijas pakalpojumu vai gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēja darbību, tostarp pakalpojumu sniegšanas līmeni un kvalitāti;
  - ii) darbības rādītājus, ja attiecināms, kuri atbilst darbības rādītāju plānam, kas minēts Regulas (EK) Nr. 549/2004 11. pantā, un ar kuriem var pietiekami novērtēt pakalpojumu sniegšanas līmeni un kvalitāti;
  - iii) informāciju par pasākumiem, kas paredzēti, lai mazinātu drošības riskus, kurus apzinājis aeronavigācijas pakalpojumu vai gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzējs, tostarp drošības rādītājiem drošības risku uzraudzībai un vajadzības gadījumā riska mazināšanas pasākumu plānotajām izmaksām;
  - iv) aeronavigācijas pakalpojumu vai gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēja plānoto finanšu stāvokli īstermiņā, kā arī jebkuras izmaiņas uzņēmējdarbības plānā vai ietekmes uz to.

c) *Plānu darbības rādītāju daļa*

Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji pēc Komisijas pieprasījuma nodod tās rīcībā savu uzņēmējdarbības plānu un gada plānu darbības rādītāju daļu saturu, ievērojot nosacījumus, ko kompetentā iestāde noteikusi saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

ATM/ANS.OR.D.010. Drošības pārvaldība

- a) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji un tīkla pārvaldnieks, kā paredzēts ATM/ANS.OR.B.005. punktā, kā to pārvaldības sistēmas neatņemamu daļu izveido drošības pārvaldības sistēmu, lai nodrošinātu:
  - 1) telpu, iekārtu un personāla drošību nolūkā izvairīties no nelikumīgas iejaukšanās pakalpojumu sniegšanā;

▼ B

- 2) to ekspluatācijas datu drošību, kurus tie saņem vai sagatavo, vai izmanto citādi, lai piekļuve datiem būtu iespējama tikai pilnvarotām personām.
- b) Drošības pārvaldības sistēma nosaka:
- 1) procedūras attiecībā uz drošības riska novērtējumu un mazināšanu, drošības uzraudzību un uzlabošanu, drošības pārskatiem un gūtās pieredzes izplatīšanu;
  - 2) līdzekļus, kas nepieciešami, lai konstatētu drošības pārkāpumus un pievērstu personāla uzmanību attiecīgajiem drošības brīdinājumiem;
  - 3) līdzekļus, ar kuriem kontrolē drošības noteikumu pārkāpumu ietekmi un nosaka nepieciešamo rīcību situācijas labošanai un attiecīgās riska mazināšanas procedūras, lai izvairītos no situācijas atkārtšanās.
- c) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji un tīkla pārvaldnieks vajadzības gadījumā nodrošina personāla drošības pārbaudes un sadarbības ar attiecīgām civilām un militārām iestādēm, lai nodrošinātu telpu, iekārtu, personāla un datu drošību.
- d) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji un tīkla pārvaldnieks veic nepieciešamos pasākumus, lai aizsargātu sistēmas, to izmantotos komponentus un datus un novērstu apdraudējumus tīklam, ko rada informācijas drošības un kibernetikas riski saistībā ar nelikumīgu iejaukšanos pakalpojumu sniegšanā.

ATM/ANS.OR.D.015. Finanšu stabilitāte – ekonomiskās un finansiālās spējas

Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzējiem jāspēj izpildīt finansiālās saistības, piemēram, segt darbības fiksētās un mainīgās izmaksas vai kapitālieguldījumu izmaksas. Tiem jāizmanto piemērota izmaksu uzskaites sistēma. Tiem jāpierāda savas spējas, šādā nolūkā izmantojot gada plānu, kas minēts ATM/ANS.OR.D.005. punkta b) apakšpunktā, kā arī bilances un finanšu pārskatus atbilstoši to juridiskajam statusam, un regulāri jāorganizē neatkarīga finanšu revīzija.

ATM/ANS.OR.D.020. Atbildības un apdrošināšanas segums

- a) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji un tīkla pārvaldnieks izveido mehānismus, ar ko sedz atbildību, kas attiecas uz pienākumu izpildi saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem.
- b) Izmantotajai seguma nodrošināšanas metodei jābūt atbilstošai attiecīgajiem iespējamajiem zaudējumiem un kaitējumam, ņemot vērā šo pakalpojumu sniedzēju un tīkla pārvaldnieka tiesisko statusu un pieejamo komerciālās apdrošināšanas seguma līmeni.
- c) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji un tīkla pārvaldnieks, kas izmanto cita pakalpojumu sniedzēja pakalpojumus, nodrošina, ka šim nolūkam slēgtajos nolīgumos tiek norādīta atbildības sadale starp tiem.

▼ B**ATM/ANS.OR.D.025. Ziņošanas prasības**

- a) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji iesniedz gada darbības ziņojumu kompetentajai iestādei.
- b) Attiecībā uz aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzējiem šajā gada ziņojumā apraksta finansiālos rezultātus, neskarot Regulas (EK) Nr. 550/2004 12. pantu, kā arī darbības rezultativitāti un jebkādu citu nozīmīgu rīcību un notikumus, it sevišķi drošības jomā.

▼ M7

- c) Tīkla pārvaldnieks iesniedz Komisijai un Aģentūrai gada ziņojumu par savām darbībām. Šajā ziņojumā apraksta tā darbības rezultativitāti, kā arī nozīmīgu rīcību un notikumus, jo īpaši drošības jomā.

▼ B

- d) Gada ziņojumos, kas minēti a) un c) apakšpunktā, iekļauj vismaz:

- 1) sniegto pakalpojumu kvalitātes līmeņa novērtējumu;
- 2) attiecībā uz aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzējiem – to darbības rezultātus, kas salīdzināti ar darbības uzlabošanas mērķiem, kuri paredzēti ATM/ANS.OR.D.005. punkta a) apakšpunktā minētajā uzņēmējdarbības plānā, salīdzinot faktisko darbību ar to, kas plānota gada plānā, pamatojoties uz šajā gada plānā iekļautajiem darbības rādītājiem;

▼ M7

- 3) attiecībā uz tīkla pārvaldnieku – tā darbības rezultātus, kas salīdzināti ar tīkla stratēģijas plānā paredzētajiem darbības mērķiem, salīdzinot faktisko darbību ar to, kas plānota tīkla darbības plānā, pamatojoties uz šajā tīkla darbības plānā iekļautajiem darbības rādītājiem;

▼ B

- 4) paskaidrojumu par atkāpēm no attiecīgajiem mērķiem un uzdevumiem un informāciju par pasākumiem, kas nepieciešami jebkuru atšķirību novēršanai starp plāniem un faktisko darbību atsaucēs periodā, kas minēts Regulas (EK) Nr. 549/2004 11. pantā;
  - 5) informāciju par darbības un infrastruktūras attīstību;
  - 6) finanšu rezultātus, ja vien tos nepublicē atsevišķi atbilstoši Regulas (EK) Nr. 550/2004 12. panta 1. punktam;
  - 7) informāciju par oficiālo procesu, saskaņā ar kuru veic apspriešanos ar pakalpojumu lietotājiem;
  - 8) informāciju par cilvēkresursu politiku.
- e) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji un tīkla pārvaldnieks pēc pieprasījuma iesniedz savus gada ziņojumus Komisijai un Aģentūrai. Tie arī publisko šos ziņojumus, pamatojoties uz nosacījumiem, kurus kompetentā iestāde izvirzījusi saskaņā ar Savienības un valsts tiesību aktiem.

▼ M1*1. papildinājums***AERONAVIGĀCIJAS DATU KATALOGS****Ievads**

a) Aeronavigācijas datu katalogs ir atsauce uz aeronavigācijas datu subjektiem, rekvizītiem un apakšrekvizītiem, kas strukturēta šādās datu grupās:

- (1) lidlauka dati;
- (2) gaisa telpas dati;
- (3) *ATS* un citu maršrutu dati;
- (4) instrumentālo lidojumu procedūru dati;
- (5) radionavigācijas līdzekļu/sistēmu dati;
- (6) šķēršļu dati;
- (7) ģeogrāfiskās atrašanās vietas dati.

b) Tabulas aeronavigācijas datu katalogā sastāv no šādām ailēm:

- (1) subjekts, par kuru var vākt datus;
- (2) rekvizīts – identificējama subjekta iezīme, ko var sīkāk iedalīt apakšrekvizītos;
- (3) tāda pati kā 2. aile;
- (4) tipi – datus klasificē dažādos tipos;
- (5) apraksts – datu elementa apraksts;
- (6) piezīmes – iekļauj papildu informāciju vai nosacījumus datu sniegšanai;
- (7) precizitāte – prasības aeronavigācijas datiem ir balstītas uz 95 % ticamības līmeni;
- (8) integritātes klasifikācija;
- (9) ģenerēšanas tips – datus identificē kā apsekotus, aprēķinātus vai deklarētus;
- (10) publikācijas izšķirtspēja;
- (11) kartes izšķirtspēja.

Piezīme par 2. un 3. pozīciju b) punktā: kataloga elementa klasifikācija par subjektu, rekvizītu vai apakšrekvizītu nenosaka konkrētu datu modeli.

Piezīme par 7. pozīciju b) punktā: kontrolpunktiem un punktiem, kam ir divkārsš mērķis, piemēram, gaidīšanas punktam un otrā riņķa sākumpunktam, piemēro augstāko precizitāti. Precizitātes prasības apvidus un šķēršļu datiem ir balstītas uz 90 % ticamības līmeni.

Piezīme par 10. pozīciju b) punktā: publikācijas izšķirtspējas vērtības, kas noteiktas ģeogrāfiskās atrašanās vietas datiem (ģeogrāfiskais platums un garums), ir piemērojamas attiecībā uz koordinātām, kas izteiktas grādos, minūtēs, sekundēs. Ja izmanto citu formātu (piemēram, decimālgādus digitālajām datu kopām) vai ja atrašanās vieta atrodas ievērojami tālāk uz ziemeļiem/dienvidiem, publikācijas izšķirtspējai jābūt samērīgai ar precizitātes prasībām.

1. Lidlauka dati

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Lidlauks/ helikopteru lidlauks				Noteikta teritorija uz zemes vai ūdens (tostarp visas ēkas, iekārtas un ierīces), kas pilnībā vai daļēji paredzēta gaisa kuģu atlidošanai, aizlidošanai un kustībai pa šo virsmu.						
	Apzīmējums			Lidlauka/ helikopteru lidlauka apzīmējums						
		ICAO atrašanās vietas indikators	Teksts	Lidlauka/ helikopteru lidlauka ICAO atrašanās vietas četrburtu indikators, kas norādīts ICAO dokumentā Nr. 7910 "Atrašanās vietas indikators"	Ja ir					
		IATA apzīmējums	Teksts	Identifikators, kas piešķirts atrašanās vietai saskaņā ar IATA noteikumiem (Rezolūcija Nr. 767)	Ja ir					
		Cits	Teksts	Vietēji noteikts lidostas identifikators, kas nav ICAO atrašanās vietas indikators						
	Nosaukums		Teksts	Lidlauka primārais oficiālais nosaukums, ko piešķirusi kompetentā iestāde						
	Apkalpotā pilsēta		Teksts	Tās pilsētas pilns nosaukums (teksts brīvā formā), kuru lidlauks/ helikopteru lidlauks apkalpo						
	Atļautās satiksmes veids									

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Starptautiska/ iekšzemes	Kodu saraksts	Norāde, vai lidlaukā/ helikopteru lidlaukā ir atļauti starptautiskie un/vai vietējie lidojumi						
		Instrumētālo lidojumu noteikumi (IFR)/ vizuālo lidojumu noteikumi (VFR)	Kodu saraksts	Norāde, vai lidlaukā/ helikopteru lidlaukā ir atļauti IFR un/vai VFR lidojumi						
		Regulāri/ neregulāri	Kodu saraksts	Norāde, vai lidlaukā/ helikopteru lidlaukā ir atļauti regulārie un/vai neregulārie lidojumi						
		Civilā/militārā aviācija	Kodu saraksts	Norāde, vai lidlaukā/ helikopteru lidlaukā ir atļauti komerciālās civilās aviācijas un/vai vispārējās nozīmes aviācijas, un/vai militārie lidojumi						
		Ierobežota izmantošana	Teksts	Norāde, ja lidlauks vai helikopteru lidlauks nav publiski pieejams (to var izmantot tikai īpašnieki)						
	Helikopteru lidlauka tips		Teksts	Helikopteru lidlauka tips (virsmas līmenī, paaugstināts, kuģa klājs vai helikopteru klājs)						
	Kontroles veids		Teksts	Norāde, ja lidlauks ir civilā, militārā vai kopējā kontrolē						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Sertificēts		Teksts	Norāde, vai lidlauks ir/nav sertificēts saskaņā ar ICAO noteikumiem vai Regulu (ES) Nr. 139/2014						
	Sertifikācijas datums		Datums	Datums, kurā kompetentā iestāde izdevusi lidostas sertifikāciju						
	Sertifikāta derīguma termiņa beigu datums		Datums	Datums, kurā lidlauka sertifikāts zaudē spēku						
	Lauka pacēlums									
		Pacēlums	Pacēlums	Vertikālais attālums virs vidējā jūras līmeņa (MSL) no nosēšanās zonas augstākā punkta		0,5 m	Būtiski	Apsekoti	1 m vai 1 ft	1 m vai 1 ft
		Ģeoīda vilnis	Augstums	Ģeoīda vilnis lidlauka/ helikopteru lidlauka pacēluma vietā	Vajadzības gadījumā	0,5 m	Būtiski	Apsekoti	1 m vai 1 ft	1 m vai 1 ft
	Aplēses temperatūra		Vērtība	Lidlaukā novēroto viskarstākā gada mēneša dienas maksimālo temperatūru pārrēķins mēneša vidējā temperatūrā; šai temperatūrai jābūt aprēķinātai kā vidējai temperatūrai par vairāku gadu periodu.						
	Vidējā zemākā temperatūra		Vērtība	Gada visaukstākā mēneša vidējā zemākā temperatūra par pēdējiem pieciem gadiem, par kuriem apkopoti dati, lidlauka pacēlumā		5 grādi				

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Magnētiskā deklinācija			Leņķiskā starpība starp ģeogrāfiskajiem ziemeļiem un magnētiskajiem ziemeļiem.						
		Leņķis	Leņķis	Magnētiskās deklinācijas leņķa vērtība		1 grāds	Būtiski	Apsekoti	1 grāds	1 grāds
		Datums	Datums	Datums, kurā magnētiskajai deklinācijai bija atbilstošā vērtība						
		Gada izmaiņas	Vērtība	Magnētiskās deklinācijas izmaiņu rādītājs gadā						
	Atskaites punkts			Lidlauka noteiktā ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
		Pozīcija	Punkts	Lidlauka atskaites punkta ģeogrāfiskā atrašanās vieta		30 m	Parastie	Apsekoti/ Aprēķināti	1 sek.	1 sek.
		Objekts	Teksts	Atskaites punkta atrašanās vieta lidlaukā						
		Virziens	Teksts	Lidlauka atskaites punkta virziens no tās pilsētas centra, kuru lidlauks apkalpo						
		Attālums	Attālums	Lidlauka atskaites punkta attālums no tās pilsētas centra, kuru lidlauks apkalpo						
Nosēšanās virziena rādītājs				Ierīce, kas vizuāli norāda pašreiz noteikto nosēšanās un pacelšanās virzienu.						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Vieta		Teksts	Nosēšanās virziena rādītāja atrašanās vieta						
	Apgaismojums		Teksts	Nosēšanās virziena rādītāja apgaismojums	Ja ir					
Sekundārais barošanas avots										
	Parametri		Teksts	Sekundārā barošanas avota apraksts						
	Pārslēgšanās laiks		Vērtība	Sekundārā barošanas avota pārslēgšanās laiks						
Anemometrs				Ierīce, ko izmanto vēja ātruma mērīšanai						
	Vieta		Teksts	Anemometra atrašanās vieta						
	Apgaismojums		Teksts	Anemometra apgaismojums	Ja ir					
Lidlauka bāka (ABN)/ identifikācijas bāka (IBN)				Lidlauka bāka/ identifikācijas bāka, ko izmanto, lai no gaisa noteiktu lidlauka atrašanās vietu						
	Vieta		Teksts	Lidlauka bākas/ identifikācijas bākas atrašanās vieta	Ja ir					
	Parametri		Teksts	Lidlauka bākas/ identifikācijas bākas apraksts						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Ekspluatācijas laiks		Grafiks	Lidlauka bākas/ identifikācijas bākas ekspluatācijas laiks						
Vēja virziena rādītājs										
	Vieta		Teksts	Vēja virziena rādītāja atrašanās vieta						
	Apgaismojums		Teksts	Vēja virziena rādītāja apgaismojums						
Redzamības uz skrejceļa (RVR) novērošanas vieta				RVR novērošanas vieta						
	Pozīcija		Punkts	RVR novērošanas vietu ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
Frekvences zona				Noteiktā zemes kustības zonas daļa, kurā ATC vai zemes satiksmes vadībai ir vajadzīga konkrēta frekvence.						
	Stacija		Teksts	Tās stacijas nosaukums, kura sniedz pakalpojumu						
	Frekvence		Vērtība	Tās stacijas frekvence, kura sniedz pakalpojumu						
	Robeža		Daudzstūris	Frekvences zonas robeža						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Karstais punkts				Vieta lidlauka kustības zonā, kur iepriekš ir notikusi – vai pastāv risks, ka varētu notikt – sadursme vai sadursme uz skrejceļa un kur vajadzīga īpaša pilotu/vadītāju uzmanība						
	Identifikators		Teksts	Karstā punkta identifikators						
	Anotācija		Teksts	Papildu informācija par karsto punktu						
	Ģeometrija		Daudzstūris	Karstā punkta ģeogrāfiskā atrašanās vieta						

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
RWY				Noteikts sauszemes lidlauka taisnstūra laukums, kas sagatavots gaisa kuģu nosēšanās un pacelšanās vajadzībām						
	Apzīmējums		Teksts	Pilns RWY tekstuālais apzīmējums, ko izmanto, lai unikāli identificētu RWY lidlaukā/helikopteru lidlaukā (piemēram, 09/27, 02R/20L, RWY 1)						
	Nominālais garums		Attālums	Deklarētais RWY gareniskais apmērs ekspluatācijas (veiktspējas) aprēķiniem.		1 m	Kritisks	Apsekoti	1 m vai 1 ft	1 m
	Nominālais platums		Attālums	Deklarētais RWY šķērseniskais apmērs ekspluatācijas (veiktspējas) aprēķiniem.		1 m	Būtiski	Apsekoti	1 m vai 1 ft	1 m

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Ģeometrija		Daudzstūris	RWY elementa, RWY novirzes zonas un RWY krustojuma ģeometrija						
	Ass līnijas punkti									
		Pozīcija	Punkts	RWY ass līnijas ģeogrāfiskā atrašanās vieta katrā RWY galā, pie skrejceļa gala bremsēšanas joslas (SWY) un katras pacelšanās trajektorijas zonas sākumpunktā, kā arī katrā vietā, kur būtiski mainās RWY un SWY slīpums	Definīcija no 4. pielikuma 3.8.4.2. punkta	1 m	Kritisks	Apsekoti		
		Pacēlums	Pacēlums	Atbilstošā ass līnijas punkta pacēlums. Attiecībā uz neprecīzu pieeju visus būtiskos augstākos un zemākos starppunktus visā RWY garumā mēra līdz pusmetra vai pēdas precizitātei,		0,25 m	Kritisks	Apsekoti		
		Ģeoīda vilnis	Augstums	Ģeoīda vilnis atbilstošajā ass līnijas punktā						
	RWY izejas līnija									
		Izejas marķējošā līnija	Līnija	RWY izejas līnijas ģeogrāfiskā atrašanās vieta		0,5 m	Būtiski	Apsekoti	1/100 sek.	1 sek.
		Krāsa	Teksts	RWY izejas līnijas krāsa						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Stils	Teksts	RWY izejas līnijas stils						
		Virzienība	Kodu saraksts	RWY izejas līnijas virzienība (vienvirziena vai divvirzienu)						
	Virsmas tips		Teksts	RWY virsmas tips						
	Stiprums									
		Seguma klasifikācijas skaitlis (PCN)	Teksts	PCN						
		Seguma tips	Teksts	Seguma tips gaisa kuģa klasifikācijas numura–seguma klasifikācijas numura (ACN-PCN) noteikšanai						
		Grunts pamatnes kategorija	Teksts	RWY grunts pamatnes izturības kategorija						
		Pieļaujамais spiediens	Teksts	Maksimālā pieļaujамā riepu spiediena kategorija vai maksimālā pieļaujамā riepu spiediena vērtība						
		Novērtēšanas metode	Teksts	Izmantotā novērtēšanas metode						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Lidjosla			Noteikta zona, kurā ietverts RWY un SWY, ja tāda ir: lai samazinātu risku nodarīt bojājumus gaisa kuģiem, kas nobrauc no RWY, kā arī aizsargātu gaisa kuģus, kas lido pāri RWY pacelšanās vai nosēšanās laikā.						
		Garums	Attālums	RWY joslas gareniskais apmērs						
		Platums	Attālums	RWY joslas šķērseniskais apmērs						
		Virsmas tips	Teksts	RWY joslas virsmas tips						
	Plecs			Zona, kas pieguļ mākslīgā seguma robežai un ir sagatavota tā, lai nodrošinātu pārejas zonu no mākslīgā seguma uz piegulošo virsmu						
		Ģeometrija	Daudzstūris	RWY sānu drošības joslas ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
		Virsmas tips	Teksts	RWY sānu drošības joslas virsmas tips						
		Platums	Attālums	RWY sānu drošības joslas platums		1 m	Būtiski	Apsekoti	1 m vai 1 ft	

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Gaisa strūklas laukums			Īpaši sagatavota virsma, kas izvietota pie RWY gala, lai mazinātu lidmašīnu radīto lielo vēja spēku erodīvo ietekmi to pacelšanās ieskrējiena uzsākšanā						
		Ģeometrija	Daudzstūris	Gaisa strūklas laukuma ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	Šķēršļbrīva zona		Teksts	Šķēršļbrīvas zonas esība I kategorijas precīzas pieejas RWY	Ja ierīkota					
	RWY marķējums									
		Veids	Teksts	RWY marķējuma tips						
		Apraksts	Teksts	RWY marķējuma apraksts						
		Ģeometrija	Daudzstūris	RWY marķējuma ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	RWY ass līnijas LGT									
		Garums	Attālums	RWY ass līnijas ugunu gareniskais apmērs						
		Atstatums	Attālums	Atstatums starp RWY ass līnijas ugunīm						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Krāsa	Teksts	RWY ass līnijas uguņu krāsa						
		Intensitāte	Teksts	RWY ass līnijas uguņu intensitāte						
		Pozīcija	Punkts	Katras atsevišķas RWY ass līnijas uguns ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	RWY malu LGT									
		Garums	Attālums	RWY malu uguņu gareniskais apmērs						
		Atstatums	Attālums	Atstatums starp RWY malu ugunīm						
		Krāsa	Teksts	RWY malu uguņu krāsa						
		Intensitāte	Teksts	RWY malu uguņu intensitāte						
		Pozīcija	Punkts	Katras atsevišķas RWY malu uguns ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	Atsauces kods			Atsauces kods ir paredzēts kā vienkārša metode, lai savstarpēji sasaistītu daudzās specifikācijas attiecībā uz lidlauku raksturlielumiem, lai nodrošinātu lidlauka iekārtu kopumu, kas ir atbilstošs lidmašīnām, kuras paredzēts ekspluatēt lidlaukā.						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Skaitis	Kodu saraksts	Numurs, kā pamatā ir lidmašīnas tipam aprēķinātais lauka garums						
		Burts	Kodu saraksts	Burts, kura pamatā ir lidmašīnas spārnu vēziens un galvenās šasijas ārējo riteņu atstatums						
	Ierobežojums		Teksts	Attiecībā uz RWY noteikto ierobežojumu apraksts						
RWY virziens										
	Apzīmējums		Teksts	Nosēšanās un pacelšanās virziena pilns tekstuālais apzīmējums, piemēram, 27, 35L, 01R						
	Patiesais azimuts		Azimuts	RWY patiesais azimuts		1/100 grāda	Parastie	Apsekoti	1/100 grāda	1 grāds
	Veids		Teksts	RWY tips: precīzas nolaišanās (I, II, III kat.)/ neprecīzas nolaišanās/ neinstrumentālas nolaišanās						
	Robežlielums			Tās RWY daļas sākums, ko var izmantot nosēšanās vajadzībām						
		Pozīcija	Punkts	RWY sliekšņa ģeogrāfiskā atrašanās vieta		1 m	Kritisks	Apsekoti	1/100 sek.	1 sek.
		Pacēlums	Pacēlums	RWY sliekšņa pacēlums		Skatīt 1. piezīmi				
		Ģeoīda vilnis	Augstums	Ģeoīda vilnis atbilstoši WGS-84 RWY sliekšņa atrašanās vietā		Skatīt 2. piezīmi				

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Veids	Teksts	Norāde, sliekšnis ir pārvietots vai nav pārvietots; pārvietots skrejceļa sliekšnis neatrodas RWY galā						
		Pārvietojums	Attālums	Pārvietotā sliekšņa attālums	Ja sliekšnis ir pārvietots	1 m	Parastie	Apsekoti		
	RWY gals			RWY gals (lidojuma trajektorijas izlīdzināšanas punkts)						
		Pozīcija	Punkts	RWY gala atrašanās vieta izlidošanas virzienā		1 m	Kritisks	Apsekoti	1/100 sek.	1 sek.
		Pacēlums	Pacēlums	RWY gala atrašanās vietas pacēlums		Sk. "RWY ass līnijas punkti"				
	RWY izlidošanas līnija (DER)			Tās zonas beigas, kura atzīta par piemērotu pacelšanās vajadzībām (t. i., RWY beigas vai — ja ir nodrošināta šķēršļbrīva josla — šķēršļbrīvās joslas beigas)	Izlidošanas procedūras sākšana					
		Pozīcija	Punkts	DER ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
		Pacēlums	Pacēlums	DER pacēlums ir augstākais no RWY beigu vai šķēršļbrīvās joslas beigu pacēlumiem						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Zemskares zona			RWY daļa aiz skrejceļa sliekšņa, kas paredzēta lidmašīnu pirmajai saskarei ar RWY, veicot nosēšanos						
		Pacēlums	Pacēlums	Precīzas pieejas RWY zemskares zonas augstākais pacēlums	Precīzas pieejas RWY	0,25 m vai 0,25 ft				
		Slīpums	Vērtība	RWY zemskares zonas slīpums						
	Slīpums		Vērtība	RWY slīpums						
	Nosēšanās un īslaicīgas gaidīšanas operācijas (LAHSO)			LAHSO						
		Ģeometrija	Līnija	LAHSO ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
		Aizsargājams elements	Teksts	Aizsargājamā RWY vai manevrēšanas ceļa (TWY) nosaukums						
	Novirzes zona			RWY daļa starp RWY sākumu un pārvietoto sliekšni						
		Ģeometrija	Daudzstūris	Novirzes zonas ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
		PCN	Teksts	Novirzes zonas PCN						
		Virsmas tips	Teksts	Novirzes zonas virsmas tips						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Gaisa kuģu ierobežojums	Teksts	Izmantošanas ierobežojums konkrētam gaisa kuģu tipam						
	SWY			Noteikta taisnstūrveida zemes virsmas zona pieejamā pacelšanās RWY beigās, kas sagatavota kā piemērota zona, kurā gaisa kuģus iespējams apstādināt pārtrauktas pacelšanās gadījumā						
		Garums	Attālums	SWY gareniskais apmērs	Ja ir	1 m	Kritisks	Apsekoti	1 m vai 1 ft	1 m
		Platums	Attālums	SWY platums		1 m	Kritisks	Apsekoti	1 m vai 1 ft	1 m
		Ģeometrija	Daudzstūris	SWY ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
		Slīpums	Vērtība	SWY slīpums						
		Virsmas tips	Teksts	SWY virsmas tips						
	Šķēršļbrīva josla			Pilnvarotās iestādes kontrolē esoša noteikta taisnstūrveida zona uz zemes vai ūdens, kas izvēlēta vai sagatavota kā piemērota zona, virs kuras lidmašīna var veikt daļu no sākotnējās augstuma uzņemšanas līdz noteiktam augstumam						
		Garums	Attālums	Šķēršļbrīvās joslas gareniskais apmērs		1 m	Būtiski	Apsekoti	1 m vai 1 ft	
		Platums	Attālums	Šķēršļbrīvās joslas šķērseniskais apmērs		1 m	Būtiski	Apsekoti	1 m vai 1 ft	

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Zemes profils		Šķēršļbrīvās joslas vertikālais profils (jeb slīpums)	Ja ir					
	RWY gala drošības zona (RESA)			Zona, kas atrodas simetriski uz abām pusēm no RWY ass līnijas turpinājuma un pieguļ lidjoslas galam un kas ir paredzēta galvenokārt lidmašīnas bojājuma riska samazināšanai, veicot priekšlaicīgu zemsvari vai RWY pārskreju						
		Garums	Attālums	RESA gareniskais apmērs						
		Platums	Attālums	RESA šķērseniskais apmērs						
		Garenvirziena slīpums	Vērtība	RESA garenvirziena slīpums						
		Šķērsvirziena slīpums	Vērtība	RESA šķērsvirziena slīpums						
	Deklarētās distances									
		Pieejamais pacelšanās ieskrējiena garums (TORA)	Attālums	RWY garums, kas tiek deklarēts par pieejamu un derīgu ieskrējenam lidmašīnai, kura veic pacelšanos		1 m	Kritisks	Apsekoti	1 m vai 1 ft	1 m
		Pieejamā pacelšanās distance (TODA)	Attālums	Pieejamais pacelšanās ieskrējiena garums plus šķēršļbrīvās joslas garums, ja tāda ir		1 m	Kritisks	Apsekoti	1 m vai 1 ft	1 m

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Pieejamā pārtrauktās pacelšanās distance (ASDA)	Attālums	Pieejamais pacelšanās ieskrējiena garums plus SWY garums, ja tāda ir		1 m	Kritisks	Apsekoti	1 m vai 1 ft	1 m
		Pieejamā nosēšanās distance (LDA)	Attālums	RWY garums, kas tiek deklarēts par pieejamu un derīgu lidmašīnas noskrējienam pēc nosēšanās.		1 m	Kritisks	Apsekoti	1 m vai 1 ft	1 m
		Piezīmes	Teksts	Piezīmes, tostarp RWY ieejas vai sākuma punkts, ja ir deklarētas alternatīvas samazinātas distances						
	RWY gala LGT									
		Krāsa	Teksts	RWY gala uguņu krāsa						
		Pozīcija	Punkts	Katras atsevišķas RWY gala uguns ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	SWY LGT									
		Garums	Attālums	SWY uguņu gareniskais apmērs						
		Krāsa	Teksts	SWY uguņu krāsa						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Pozīcija	Punkts	Katras atsevišķas SWY uguns ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	Pieejas apgaismojuma sistēma									
		Veids	Teksts	Pieejas apgaismojuma sistēmas klasifikācija, par kritērijiem izmantojot Regulu (ES) Nr. 139/2014 un CS-ADR-DSN, jo īpaši CS ADR-DSN.M.625 un CS ADR-DSN.M.626.						
		Garums	Attālums	Pieejas apgaismojuma sistēmas gareniskais apmērs.						
		Intensitāte	Teksts	Kods, kas norāda pieejas apgaismojuma sistēmas relatīvo intensitāti						
		Pozīcija	Punkts	Katras atsevišķas pieejas apgaismojuma sistēmas uguns ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	RWY sliekšņa ugunis									
		Krāsa	Teksts	RWY sliekšņa ugunu krāsa						
		Flanga horizontu krāsa	Teksts	RWY sliekšņa flanga horizontu krāsa						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Pozīcija	Punkts	Katras atsevišķas sliekšņa uguns un flanga horizonta uguņu ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	Zemskares zonas uguns									
		Garums	Attālums	RWY zemskares zonas uguņu gareniskais apmērs						
		Pozīcija	Punkts	Katras atsevišķas RWY zemskares zonas uguns ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	Vizuālā pieejas trajektorijas indikācijas sistēma									
		Acu līmeņa minimālais acu augstums virs sliekšņa (MEHT)	Augstums	MEHT						
		Vieta	Punkts	Vizuālās pieejas trajektorijas indikācijas sistēmas ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
		Leņķis	Leņķis	Nominālais pieejas trajektorijas leņķis(-i)						
		Veids	Teksts	Vizuālās pieejas indikatora sistēmas veids (PAPI, A-PAPI utt.)						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Novirzes leņķis	Leņķis	Ja sistēmas ass nav paralēla RWY ass līnijai — novirzes leņķis un virziens, t. i., pa kreisi vai pa labi						
		Novirzes virziens	Teksts	Ja sistēmas ass nav paralēla RWY ass līnijai — novirzes leņķis un virziens, t. i., pa kreisi vai pa labi						
	Apturēšanas iekārta		Līnija	Apturēšanas iekārtas kabeļa ģeogrāfiskā atrašanās vieta uz RWY						
	Apturēšanas sistēma			Enerģiju īpaši absorbējošs materiāls, kas novietots RWY vai SWY galā un ir veidots tā, lai sadruptu zem līdmasīnas svāra, kad tas iedarbojas ar palēninājuma spēku uz gaisa kuģa šasiju						
		Ģeometrija	Daudzstūris	Apturēšanas sistēmas ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
		Atsitiens	Attālums	Apturēšanas sistēmas atsitiens						
		Garums	Attālums	Apturēšanas sistēmas gareniskais apmērs						
		Platums	Attālums	Apturēšanas sistēmas šķērseniskais apmērs						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Radioaltimetra zona										
	Garums		Attālums	Radioaltimetra zonas gareniskais apmērs						
	Platums		Attālums	Radioaltimetra zonas šķērseniskais apmērs						
	Ģeometrija		Daudzstūris	Radioaltimetra zonas ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
			1. piezīme	Sliekšņa pacēlums RWY ar neprecīzas pieejas operācijām		0,5 m	Būtiski	Apsekoti	1 m vai 1 ft	1 m vai 1 ft
				Sliekšņa pacēlums RWY ar precīzas pieejas operācijām		0,25 m	Kritisks	Apsekoti	0,1 m vai 0,1 ft	0,5 m vai 1 ft
			2. piezīme	Ģeoīda vilnis atbilstoši WGS-84 RWY sliekšņa atrašanās vietā neprecīzas pieejas operācijām		0,5 m	Būtiski	Apsekoti	1 m vai 1 ft	1 m vai 1 ft
				Ģeoīda vilnis atbilstoši WGS-84 RWY atrašanās vietā sliekšņa precīzas pieejas operācijām		0,25 m	Kritisks	Apsekoti	0,1 m vai 0,1 ft	0,5 m vai 1 ft

▼ M5

Prīekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Pieejas pēdējā posma un pacelšanās zona (FATO)				Noteikta zona, virs kuras tiek pabeigta pieejas manevra pēdējā fāze līdz karāšanās vai nosēšanās darbībai vai no kuras tiek sākts pacelšanās manevrs; ja FATO izmanto 1. klases parametru helikopteru lidojumiem, noteiktā zona ietver pieejamo pārtrauktās pacelšanās zonu.						
	Sliekšņa punkts			Tās FATO daļas sākums, ko var izmantot nosēšanās vajadzībām						
		Pozīcija	Punkts	FATO sliekšņa punkta ģeogrāfiskā atrašanās vieta		1 m	Kritisks	Apsekoti	1/100 sek.	1 sek.
		Pacēlums	Pacēlums	FATO sliekšņa pacēlums		Skatīt 1. piezīmi				
		Ģeoīda vilnis	Augstums	Ģeoīda vilnis atbilstoši WGS-84 FATO sliekšņa atrašanās vietā		Skatīt 2. piezīmi				
	DER			Tās zonas beigas, kura atzīta par piemērotu pacelšanās vajadzībām (t. i., RWY beigas vai — ja ir nodrošināta šķēršļbrīva josla — šķēršļbrīvās joslas beigas vai FATO zonas beigas)						
		Pozīcija	Punkts	DER ģeogrāfiskā atrašanās vieta		1 m	Kritisks	Apsekoti	1/100 sek.	1 sek.
		Pacēlums	Pacēlums	Augstākais no pacēlumiem RWY/FATO sākumā un beigās						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Veids		Teksts	FATO tips						
	Apzīmējums		Teksts	Nosēšanās un pacelšanās zonas pilns tekstuālais apzīmējums.						
	Garums		Attālums	FATO gareniskais apmērs		1 m	Kritisks	Apsekoti	1 m vai 1 ft	1 m
	Platums		Attālums	FATO šķērseniskais apmērs						
	Ģeometrija		Daudzstūris	FATO elementa ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	Slīpums		Vērtība	FATO slīpums						
	Virsmas tips		Teksts	FATO virsmas tips						
	Patiesais azimuts		Azimuts	FATO patiesais azimuts		1/100 grāda	Parastie	Apsekoti	1/100 grāda	
	Deklarētās distances									
		Pieejamā pacelšanās distance (TODAH)	Attālums	FATO garums un helikopteru šķēršļbrīvās joslas (ja tāda ir) garums	Un, ja piemērojams, alternatīvās samazinātās deklarētās distances	1 m	Kritisks	Apsekoti	1 m vai 1 ft	

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Pieejamā pārtrauktas pacelšanās distance (RTODAH)	Attālums	FATO garums, kas deklarēts kā pieejams un derīgs 1. klases parametru helikopteriem pārtrauktas pacelšanās veikšanai		1 m	Kritisks	Apsekoti	1 m vai 1 ft	
		Pieejamā nosēšanās distance (LDAH)	Attālums	FATO garums plus un jebkuras tāds papildu zonas garums, kura deklarēta kā pieejama un derīga helikopteriem nosēšanās manevra veikšanai no noteikta augstuma		1 m	Kritisks	Apsekoti	1 m vai 1 ft	
		Piezīmes	Teksts	Piezīmes, tostarp RWY ieejas vai sākuma punkts, ja ir deklarētas alternatīvas samazinātas distances						
	FATO marķējums									
		Apraksts	Teksts	FATO marķējumu apraksts						
	Pieejas apgaismojuma sistēma									
		Veids	Teksts	Pieejas apgaismojuma sistēmas klasifikācija, par kritērijiem izmantojot Regulu (ES) Nr. 139/2014 un CS-ADR-DSN, jo īpaši CS ADR-DSN.M.625 un CS ADR-DSN.M.626.						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Garums	Attālums	Pieejas apgaismojuma sistēmas gareniskais apmērs.						
		Intensitāte	Teksts	Kods, kas norāda pieejas apgaismojuma sistēmas relatīvo intensitāti						
		Pozīcija	Punkts	Katras atsevišķas pieejas apgaismojuma sistēmas uguns ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	Zonas ugunis									
		Apraksts	Teksts	Zonas uguņu apraksts						
		Pozīcija	Punkts	Katras atsevišķas zonas uguns ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	Mērķējumpunkta ugunis									
		Apraksts	Teksts	Mērķējumpunkta uguņu apraksts						
		Pozīcija	Punkts	Katras atsevišķas mērķējumpunkta uguns ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
Zemskares un atrašanās zona (TLOF)				Zona, kurā helikopters var veikt zems kari vai atrašanos.						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Apzīmējums		Teksts	TLOF pilns tekstuālais apzīmējums						
	Viduspunkts									
		Pozīcija	Punkts	TLOF sliekšņa punkta ģeogrāfiskā atrašanās vieta		1 m	Kritisks	Apsekoti	1/100 sek.	1 sek.
		Pacēlums	Pacēlums	TLOF sliekšņa pacēlums		Skatīt 1. piezīmi				
		Ģeoīda vilnis	Augstums	Ģeoīda vilnis atbilstoši WGS-84 TLOF viduspunktā		Skatīt 2. piezīmi				
	Garums		Attālums	TLOF gareniskais apmērs		1 m	Kritisks	Apsekoti	1 m vai 1 ft	1 m
	Platums		Attālums	TLOF šķērseniskais apmērs		1 m	Kritisks	Apsekoti	1 m vai 1 ft	1 m
	Ģeometrija		Daudzstūris	TLOF elementa ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	Slīpums		Vērtība	TLOF slīpums						
	Virsmas tips		Teksts	TLOF virsmas tips						
	Nestspēja		Vērtība	TLOF nestspēja					1 tonna	

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Vizuālās pieejas trajektorijas indikācijas sistēmas tips		Teksts	Vizuālās pieejas trajektorijas indikācijas sistēmas tips						
	Marķējums									
		Apraksts	Teksts	TLOF marķējumu apraksts						
Drošības zona				Noteikta zona helikopteru lidlaukā, kura atrodas apkārt FATO un kurā nav citu šķēršļu kā tikai tie, kas vajadzīgi aeronavigācijas nolūkiem, un kura ir paredzēta, lai samazinātu bojājumu risku helikopteriem, kas nejauši novirzījušies no FATO.						
	Garums		Attālums	Drošības zonas gareniskais apmērs						
	Platums		Attālums	Drošības zonas šķērseniskais apmērs						
	Virsmas tips		Teksts	Drošības zonas virsmas tips						
Šķēršļbrīva josla helikopteriem				Noteikta zona uz zemes vai ūdens, kas izvēlēta un/vai sagatavota par piemērotu zonu, virs kuras 1. klases parametru helikopters var uzņemt ātrumu un sasniegt noteiktu augstumu						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Garums		Attālums	Šķēršļbrīvās joslas helikopteriem gare-niskais apmērs						
	Zemes profils		Vērtība	Šķēršļbrīvās joslas helikopteriem verti-kālais profils (jeb slīpums)						
			1. piezīme	FATO sliekšnis helikopteru lidlaukiem ar helikopteru precīzo (PinS) pieeju vai bez tās		0,5 m	Būtiski	Apsekoti	1 m vai 1 ft	
				FATO sliekšnis helikopteru lidlaukiem, ko plānots ekspluatēt.		0,25 m	Kritisks	Apsekoti	1 m vai 1 ft (neprecīza nolaišanās) 0.1 m vai 0.1 ft (precīza nolaišanās)	
			2. piezīme	Ģeoīda vilnis atbilstoši WGS-84 FATO sliekšņa atrašanās vietā un TLOF ģeometriskajā centrā helikopteru lidlaukiem ar PinS pieeju vai bez tās		0,5 m	Būtiski	Apsekoti	1 m vai 1 ft	
				Ģeoīda vilnis atbilstoši WGS-84 FATO sliekšņa atrašanās vietā un TLOF ģeometriskajā centrā helikopteru lidlaukiem, ko paredzēts ekspluatēt.		0,25 m	Kritisks	Apsekoti	1 m vai 1 ft (neprecīza nolaišanās); 0,1 m vai 0,1 ft (precīza nolaišanās)	

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Perons				Noteikts sauszemes lidlauka iecirknis, kas paredzēts gaisa kuģu novietošanai, pasažieru izkāpšanai vai iekāpšanai, bagāžas, pasta vai kravas iekraušanai un izkraušanai, stāvēšanai vai tehniskajai apkopei.						
	Apzīmējums		Teksts	Pilns tekstuālais nosaukums vai apzīmējums, ko izmanto, lai identificētu peronu lidlaukā/ helikopteru lidlaukā						
	Ģeometrija		Daudzstūris	Perona elementa ģeogrāfiskā atrašanās vieta		1 m	Parastie	Apsekoti	1/10 sek.	1 sek.
	Veids		Teksts	Perona primārā izmantojuma klasifikācija						
	Gaisa kuģu ierobežojums		Teksts	Izmantošanas ierobežojums (aizliegums) konkrētam gaisa kuģu tipam						
	Virsmas tips		Teksts	Perona virsmas tips						
	Stiprums									
		PCN	Teksts	Perona PCN						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Seguma tips	Teksts	ACN-PCN noteikšana						
		Grunts pamatnes kategorija	Teksts	Perona grunts pamatnes izturības kategorija						
		Pieļaujamais spiediens	Teksts	Maksimālā pieļaujamā riepu spiediena kategorija vai maksimālā pieļaujamā riepu spiediena vērtība						
		Novērtēšanas metode	Teksts	Novērtēšanas metode, kas izmantota perona stiprības noteikšanai						
	Pacēlums		Pacēlums	Perona pacēluma						
TWY				Noteikts ceļš sauszemes lidlaukā, kas izveidots gaisa kuģu manevrēšanai un paredzēts, lai savienotu vienu lidlauka daļu ar citu						
	Apzīmējums		Teksts	TWY pilns tekstuālais apzīmējums						
	Platums		Attālums	TWY šķērseniskais apmērs		1 m	Būtiski	Apsekoti	1 m vai 1 ft	
	Ģeometrija		Daudzstūris	TWY elementa ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	Tilts		Teksts	Tilta veids (nav, pārvads, apakšzemes pāreja)						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Virsmas tips		Teksts	TWY virsmas tips						
	Stiprums									
		PCN	Teksts	TWY PCN						
		Seguma tips	Teksts	ACN-PCN noteikšana						
		Grunts pamatnes kategorija	Teksts	TWY grunts pamatnes izturības kategorija						
		Pieļaujamais spiediens	Teksts	Maksimālā pieļaujamā riepu spiediena kategorija vai maksimālā pieļaujamā riepu spiediena vērtība						
		Novērtēšanas metode	Teksts	Novērtēšanas metode, kas izmantota manevrēšanas ceļa stiprības noteikšanai						
	Gaisa kuģu ierobežojums		Teksts	Izmantošanas ierobežojums (aizliegums) konkrētam gaisa kuģu tipam						
	Atsauces koda burts		Kodu saraksts	Burts, kura pamatā ir lidmašīnas spārnu vēziens un galvenās šasijas ārējo riteņu atstatums						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Spārnu galu paplašinājuma atrašanās vieta		Punkts/ daudzstūris	Lidlaukos, kuros atrodas lidmašīnas ar salokāmiem spārnu galiem — vieta, kur paplašināt spārnu galus;						
	Ass līnijas punkti									
		Pozīcija	Punkts	TWY ass līnijas punktu ģeogrāfiskās koordinātas		0,5 m	Būtiski	Apsekoti	1/100 sek.	1/100 sek.
		Pacēlums	Pacēlums	Manevrēšanas ceļa ass līnijas punktu pacēlums		1 m	Būtiski	Apsekoti		
	Plecs			Zona, kas pieguļ mākslīgā seguma robežai un ir sagatavota tā, lai nodrošinātu pāreju no mākslīgā seguma uz piegulošo virsmu						
		Ģeometrija	Daudzstūris	TWY sānu drošības joslas ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
		Virsmas tips	Teksts	TWY sānu drošības joslas virsmas tips						
		Platums	Attālums	TWY sānu drošības joslas platums		1 m	Būtiski	Apsekoti	1 m vai 1 ft	
	Marķējamo līnijas									

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Ģeometrija	Līnija	Marķējošo līniju ģeogrāfiskā atrašanās vieta		0,5 m	Būtiski	Apsekoti	1/100 sek.	1/100 sek.
		Krāsa	Teksts	TWY marķējošo līniju krāsa						
		Stils	Teksts	TWY marķējošo līniju stils						
		Spārnu vēziens	Vērtība	Spārnu vēziens						
		Maksimālais ātrums	Vērtība	Maksimālais ātrums						
		Virziens	Teksts	Virziens						
	Gaidīšanas vietas manevrēšanas starposmā marķējošā līnija		Līnija	Gaidīšanas vietas manevrēšanas starposmā marķējošā līnija		0,5 m	Būtiski	Apsekoti	1/100 sek.	1 sek.
	TWY marķējums									
		Apraksts	Teksts	TWY marķējuma apraksts						
	TWY malu ugunis									
		Apraksts	Teksts	TWY malu ugunu apraksts						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Pozīcija	Punkts	Katras atsevišķas TWY malu uguns ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	TWY ass līnijas uguns									
		Apraksts	Teksts	TWY ass līnijas ugunu apraksts						
		Pozīcija	Punkts	Katras atsevišķas TWY ass līnijas uguns ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	Stopugunis									
		Apraksts	Teksts	Stopugunu apraksts	Ja ir					
		Vieta	Līnija	Stopugunu atrašanās vieta						
	RWY aizsargugunis									
		Apraksts	Teksts	RWY aizsargugunu un citu RWY aizsargpasākumu apraksts	Ja ir					
		Vieta	Punkts	Stopuguns atrašanās vieta	A konfigurācija					

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Vieta	Līnija	Stopuguns atrašanās vieta	B konfigurācija					
	Gaidīšanas vieta pie RWY			Noteikta vieta, kas paredzēta, lai aizsargātu RWY, šķēršļu ierobežošanas virsmu vai instrumentālās nosēšanās sistēmas (ILS)/ nosēšanās vadības mikroviļņu sistēmas (MLS) kritisko/ jutīgo zonu un kurā manevrējošiem gaisa kuģiem un transportlīdzekļiem jāapstājas un jāgaida, ja nav citu norādījumu no lidlauka vadības torņa						
		Ģeometrija	Līnija	Gaidīšanas vietas pie RWY ģeogrāfiskā atrašanās vieta		0,5 m	Būtiski	Apsekoti	1/100 sek.	1 sek.
		Aizsargājams RWY	Teksts	Aizsargājamā RWY apzīmējums						
		Apstāšanās kat.	Kodu saraksts	RWY kategorija (CAT) (0, I, II, III)						
		Teksts "priekšā RWY"	Teksts	Faktiskais teksts, kāds tas ir marķējumā, piemēram, "RWY AHEAD" vai "RUNWAY AHEAD"						
	Gaidīšanas vieta manevrēšanas starposmā	Ģeometrija	Līnija	Gaidīšanas vietas manevrēšanas starposmā ģeogrāfiskā atrašanās vieta — noteikta kustības vadīšanai paredzēta vieta, kurā manevrējošs gaisa kuģis un transportlīdzekļi apstājas un gaida līdz brīdim, kad no lidlauka vadības torņa tiek saņemta atļauja kustības turpināšanai						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Helikopteru zemes TWY				Zemes TWY, kas paredzēts tādu helikopteru kustībai pa zemi, kuriem ir riteņu šasija.						
	Apzīmējums		Teksts	Helikopteru zemes TWY pilns tekstuālais apzīmējums						
	Ass līnijas punkti		Punkts	Helikopteru zemes TWY ass līnijas punktu ģeogrāfiskā atrašanās vieta		0,5 m	Būtiski	Apsekoti/ aprēķināti		
	Pacēlums		Pacēlums	Helikopteru zemes TWY pacēlums		1 m	Būtiski	Apsekoti		
	Platums		Attālums	Helikopteru zemes TWY šķērseniskais apmērs		1 m	Būtiski	Apsekoti		
	Virsmas tips		Teksts	Helikopteru zemes TWY virsmas tips						
	Krustojumu marķējošā līnija		Līnija	Helikopteru zemes TWY krustojumu marķējošā līnija		0,5 m	Būtiski	Apsekoti	1/100 sek.	1 sek.
	Apgaismojums									
		Apraksts	Teksts	Helikopteru zemes TWY ugunu apraksts						
		Pozīcija	Punkts	Katras atsevišķas helikopteru zemes TWY uguns ģeogrāfiskā atrašanās vieta						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Marķējums									
		Apraksts	Teksts	Helikopteru zemes TWY marķējuma apraksts						
Helikopteru gaisa TWY				Noteikta trajektorija uz virsmas, kas paredzēta helikopteru manevrēšanai gaisā						
	Apzīmējums			Helikopteru gaisa TWY pilns tekstuālais apzīmējums						
	Ass līnijas punkti		Punkts	Helikopteru gaisa TWY ass līnijas punktu ģeogrāfiskā atrašanās vieta		0,5 m	Būtiski	Apsekoti/ aprēķināti		
	Pacēlums		Pacēlums	Helikopteru gaisa TWY pacēlums		1 m	Būtiski	Apsekoti		
	Platums		Attālums	Helikopteru gaisa TWY šķērseniskais apmērs		1 m	Būtiski	Apsekoti		
	Virsmas tips		Teksts	Helikopteru gaisa TWY virsmas tips						
	Apgaismojums									
		Apraksts	Teksts	Helikopteru gaisa TWY apgaismojuma apraksts						
		Pozīcija	Punkts	Katras atsevišķas helikopteru gaisa TWY uguns ģeogrāfiskā atrašanās vieta						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Marķējums									
		Apraksts	Teksts	Helikopteru gaisa TWY marķējuma apraksts						
Helikopteru gaisa manevrēšanas maršruti				Noteikts ceļš, kas izveidots helikopteru kustībai no vienas helikopteru lidlauka daļas uz citu; manevrēšanas maršruts ietver helikopteru gaisa vai zemes TWY, kas atrodas manevrēšanas maršruta centrā.						
	Apzīmējums		Teksts	Helikopteru gaisa manevrēšanas maršruta apzīmējums						
	Ģeometrija		Līnija	Helikopteru gaisa manevrēšanas maršruta ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	Platums		Attālums	Helikopteru gaisa manevrēšanas maršruta šķērseniskais apmērs		1 m	Būtiski	Apsekoti		
INS kontrolpunkts										
	Vieta		Punkts	INS kontrolpunkta ģeogrāfiskā atrašanās vieta	Attiecīgā gadījumā	0,5 m	Parastie	Apsekoti	1/100 sek.	1/100 sek.
Ļoti augstas frekvences (VHF) riņķa darbības radiobākas (VOR) kontrolpunkts										

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Vieta		Punkts	VOR kontrolpunkta ģeogrāfiskā atrašanās vieta	Attiecīgā gadījumā					
	Frekvence		Vērtība	VOR kontrolpunkta frekvence						
Altimetra kontrolpunkts										
	Vieta		Punkts	Altimetra kontrolpunktu ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	Pacēlums		Pacēlums	Altimetra kontrolpunktu pacēlums						
Gaisa kuģa stāvvietā				Noteikts iecirknis uz perona, kas paredzēts gaisa kuģa stāvēšanai						
	Nosaukums		Teksts	Gaisa kuģa stāvvietas punkta nosaukums						
	Gaisa kuģa stāvvietas punkti	Vieta	Punkts	Gaisa kuģa stāvvietas punkta ģeogrāfiskā atrašanās vieta		0,5 m	Parastie	Apsekoti	1/100 sek.	1/100 sek.
		Izmantojamie gaisa kuģi	Kodu saraksts	Izmantojamie gaisa kuģi						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Identifikācijas zīme		Teksts	Gaisa kuģa stāvvietas identifikācijas zīmes apraksts						
	Vizuālā savienošanas/novietošanas stāvvietā vadības sistēma		Teksts	Vizuālās savienošanas/novietošanas stāvvietā vadības sistēmas, kas atrodas gaisa kuģa stāvvietā, apraksts						
	Stāvvietas zona		Daudzstūris	Stāvvietas zonas ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	Teleskopiskā izeja		Kodu saraksts	Gaisa kuģa stāvvietā pieejamā teleskopiskā izeja						
	Degviela		Kodu saraksts	Gaisa kuģa stāvvietā pieejamā degviela						
	Zemes elektropievads		Kodu saraksts	Gaisa kuģa stāvvietā pieejamais zemes elektropievads						
	Vilkšana		Kodu saraksts	Gaisa kuģa stāvvietā pieejamā vilkšana						
	Lidlauks		Teksts	Lidlauka ēkas atsauce						
	Virsmas tips		Teksts	Gaisa kuģa stāvvietas virsmas tips						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Gaisa kuģu ierobežojums		Teksts	Izmantošanas ierobežojums (aizliegums) konkrētam gaisa kuģu tipam						
	PCN		Teksts	Gaisa kuģa stāvvietas PCN						
	Stāvvietas vadošā līnija									
		Ģeometrija	Līnija	Stāvvietas vadošās līnijas ģeogrāfiskā atrašanās vieta		0,5 m	Būtiski	Apsekoti	1/100 sek.	
		Pacēlums	Pacēlums	Stāvvietas vadošās līnijas punktu pacēlums		1 m	Būtiski	Apsekoti		
		Virziens	Teksts	Stāvvietas vadošās līnijas virziens						
		Spārnu vēziens	Vērtība	Spārnu vēziens						
		Krāsa	Kodu saraksts	Stāvvietas vadošās līnijas krāsa						
		Stils	Kodu saraksts	Stāvvietas vadošās līnijas stils						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Helikopteru stāvvietā				Gaisa kuģa stāvvietā, kura paredzēta helikoptera stāvēšanai un kurā veic manevrēšanas operācijas uz zemes vai kurā helikopters veic zemskari un atrašanās no zemes manevrēšanas operāciju veikšanai gaisā.						
	Nosaukums		Teksts	Helikoptera stāvvietas nosaukums						
	Vieta		Punkts	Helikoptera stāvvietas punkta/ INS kontrolpunktu ģeogrāfiskā atrašanās vieta		0,5 m	Būtiski	Apsekoti	1/100 sek.	
Atledošanas zona				Vieta, kur no lidmašīnas virsmas novāc sarmu, ledu vai sniegu (atledošana), lai nodrošinātu tīru virsmu, un/vai kur lidmašīnas tīro virsmu uz zināmu laiku aizsargā no sarmas vai apledošanas veidošanās un sniega vai šķīdoņa uzkrāšanās (pretapledošanas apstrāde)						
	Identifikators		Teksts	Atledošanas zonas identifikators						
	Ģeometrija		Daudzstūris	Atledošanas zonas ģeogrāfiskā atrašanās vieta		1 m	Parastie	Apsekoti	1/10 sek.	1 sek.
	Virsmas tips		Teksts	Atledošanas zonas virsmas tips						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Pamatelementa identifikators		Teksts	TWY, stāvvietas vai perona pamatelementa nosaukums						
	Gaisa kuģu ierobežojums		Teksts	Izmantošanas ierobežojums (aizliegums) konkrētam gaisa kuģu tipam						

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Sakaru līdzekļi										
	Pakalpojuma apzīmējums		Teksts	Sniegtā pakalpojuma apzīmējums						
	Izsaukuma signāls		Teksts	Sakaru līdzekļu izsaukuma signāls						
	Kanāls		Teksts	Sakaru līdzekļu kanāls/frekvence						
	Pieteikšanās adrese		Teksts	Sakaru līdzekļu pieteikšanās adrese	Pēc vajadzības					
	Ekspluatācijas laiks		Grafiks	Struktūrvienību apkalpojošās stacijas darba laiks						

2. Gaisa telpas dati

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
ATS gaisa telpa				Ar atbilstošu alfabēta burtu apzīmēta noteiktu izmēru gaisa telpa, kurā drīkst veikt noteiktu veidu lidojumus un attiecībā uz kuru ir precizēti ATS un gaisa satiksmes ekspluatācijas noteikumi						
	Tips		Teksts	ATS gaisa telpas tips saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) Nr. 923/2012 (SERA) 4. papildinājumu						
	Apzīmējums		Teksts	Apzīmējums, ko gaisa telpai piešķirusi atbildīgā iestāde						
	Sānu robežas		Daudzstūris	Virsmas, kas nosaka gaisa telpas horizontālo formu		Sk. 1. piezīmi				
	Vertikālās robežas									
		Augšējā robeža	Absolūtais augstums	Gaisa telpas augšējā robeža						
		Apakšējā robeža	Absolūtais augstums	Gaisa telpas apakšējā robeža		50 m	Parastie	Aprēķināti	50 m vai 100 ft	50 m vai 100 ft
	Gaisa telpas klase		Kodu saraksts	Gaisa telpas iedalījums kategorijās, kas nosaka ekspluatācijas noteikumus, lidojuma prasības un sniegtos pakalpojumus.						

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Pārejas absolūtais augstums		Absolūtais augstums	Absolūtais augstums, kurā (vai zemāk par kuru) gaisa kuģa vertikālo stāvokli kontrolē atbilstoši tā absolūtajiem augstumiem						
	Izmantojamības stundas		Grafiks	Gaisa telpas izmantošanas stundas						
	ATS struktūrvienība			Struktūrvienība, kas sniedz pakalpojumu						
		Nosaukums	Teksts	Struktūrvienības, kas sniedz pakalpojumu, nosaukums						
		Izsaukuma signāls	Teksts	Struktūrvienību apkalpojošās aeronavigācijas stacijas izsaukuma signāls						
		Valoda	Kodu saraksts	Informācija par izmantoto(-ajām) valodu(-ām), norādot zonu un nosacījumus, kā arī to, kad un kur tā(tās) izmantojama(-as), ja piemērojams						
		Piemērojamība	Teksts	Informācija par izmantošanas zonu un nosacījumiem						
		Darba laiks	Grafiks	Struktūrvienību apkalpojošās stacijas darba laiks						
	Frekvence									
		Vērtība	Vērtība	ATS gaisa telpas frekvence						
		Mērķis	Teksts	Norādes par īpašiem frekvences izmantošanas mērķiem						

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
			1. piezīme	<i>FIR, UIR</i>		2 km	Parastie	Deklarēti	1 min.	Atbilstoši noliktajam kursam
				<i>TMA, CTA</i>		100 m	Būtiski	Aprēķināti	1 sek.	Atbilstoši noliktajam kursam
				Gaisa satiksmes vadības zona (<i>CTR</i>)		100 m	Būtiski	Aprēķināti	1 sek.	Atbilstoši noliktajam kursam

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Īpašām darbībām paredzēta gaisa telpa										
	Tips		Kodu saraksts	Īpašām darbībām paredzētas gaisa telpas tips (sk. 1. piezīmi)						
	Identifikācija		Teksts	Identifikācija, kas piešķirta, lai unikāli identificētu gaisa telpu						
	Nosaukums		Teksts	Nosaukums, ko gaisa telpai piešķirusi dalībvalsts izraudzīta iestāde						
	Sānu robežas		Daudzstūris	Virsmas, kas nosaka gaisa telpas horizontālo formu		Sk. 2. piezīmi tikai attiecībā uz P, R un D zonu				
	Vertikālās robežas									

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Augšējā robeža	Absolūtais augstums	Gaisa telpas augšējā robeža						
		Apakšējā robeža	Absolūtais augstums	Gaisa telpas apakšējā robeža						
	Ierobežojums		Teksts	Ierobežojuma veids vai bīstamības raksturs						
	Aktivizēšana		Teksts	Informācija par sistēmu un līdzekļiem aktivizācijas paziņojumu sniegšanai kopā ar informāciju, kas attiecas uz civilās aviācijas lidojumiem un ir piemērojama pretgaisa aizsardzības identifikācijas zonas (ADIZ) procedūrām						
	Darbības laiks		Grafiks	Laika intervāls, kurā notiek īpašā darbība						
	Pārtveršanas risks		Teksts	Pārtveršanas risks gadījumā, ja notiek ielidošana gaisa telpā						
			1. piezīmes tips	Aizliegtā zona	2. piezīme	100 m	Būtiski	Aprēķināti	1 sek.	Atbilstoši noliktajam kursam
				Ierobežotu lidojumu zona		2 km	Parastie	Deklarēti	1 min.	Atbilstoši noliktajam kursam
				Bīstamā zona						
				Militāro mācību zona						
				Militārās apmācības zona						
				ADIZ						
				Citi						

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Cita regulēta gaisa telpa										
	Tips		Teksts	Gaisa telpas tips (samazināts vertikālās distancēšanas minimums (<i>RVSM</i>), avārijas vietas noteicējraidītājs (<i>ELT</i>) utt.						
	Identifikācija		Teksts	Identifikācija, kas piešķirta, lai unikāli identificētu gaisa telpu						
	Nosaukums		Teksts	Nosaukums, ko gaisa telpai piešķirusi dalībvalsts izraudzīta iestāde						
	Sānu robežas		Daudzstūris	Virsmas, kas nosaka gaisa telpas horizontālo formu						
	Vertikālās robežas									
		Augšējā robeža	Absolūtais augstums	Gaisa telpas augšējā robeža						
		Apakšējā robeža	Absolūtais augstums	Gaisa telpas apakšējā robeža						
	Ierobežojums		Teksts	Ierobežojuma (ja tāds ir) veids						
	Aktivizēšana		Teksts	Informācija par sistēmu un līdzekļiem aktivizācijas paziņojumu sniegšanai kopā ar informāciju, kas attiecas uz civilās aviācijas lidojumiem un ir piemērojama pretgaisa aizsardzības identifikācijas zonas <i>ADIZ</i> procedūrām						
	Darbības laiks		Grafiks	Laika intervāls, kurā notiek īpašā darbība						

▼ **M1**

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
ATS vadības sektors										
	Identifikācija		Teksts	Sektoram piešķirtā identifikācija						
	Sānu robežas		Daudzstūris	Virsmas, kas nosaka gaisa ATC sektora horizontālo formu						
	Vertikālās robežas									
		Augšējā robeža	Absolūtais augstums	Sektora augšējā robeža						
		Apakšējā robeža	Absolūtais augstums	Sektora apakšējā robeža						

▼ **M5**

3. ATS un citu maršrutu dati

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
ATS maršruts				Konkrēts maršruts, kas noteikts satiksmes plūsmas novirzīšanai, kura vajadzīga ATS sniegšanai						
	Apzīmējums		Teksts	ATS maršrutu apzīmējumi saskaņā ar šīs regulas XI pielikumu (Part-FPD)						
	Apzīmējuma prefikss		Teksts	Maršruta apzīmējuma, kas norādīts 1. piezīmē, prefikss						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Cits maršruts				Konkrēts maršruts, kas noteikts satiksmes plūsmas novirzīšanai, kad tas vajadzīgs, bez ATS sniegšanas						
	Apzīmējums		Teksts	Maršruta apzīmējums						
	Veids		Teksts	Maršruta tips (piemēram, VFR nekontrolēti navigācijas maršruti)						
	Lidojuma noteikumi		Kodu saraksts	Informācija par lidojuma noteikumiem, kas attiecas uz maršrutu (IFR/VFR)						
Maršruta segments										
	No punkta			Atsauce uz maršruta segmenta pirmo punktu						
		Nosaukums	Teksts	Nozīmīga punkta kodētie apzīmējumi vai kodu nosaukumi						
		Ziņošana	Kodu saraksts	Norāde, vai ATS/MET ziņošanas prasība ir "obligāta" vai "pēc pieprasījuma"						
	Līdz punktam			Atsauce uz maršruta segmenta otro punktu						
		Nosaukums	Teksts	Nozīmīga punkta kodētie apzīmējumi vai kodu nosaukumi						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Ziņošana	Kodu saraksts	Norāde, vai ATS/MET ziņošanas prasība ir “obligāta” vai “pēc pieprasījuma”						
	Ceļa līnija		Azimuts	Ceļa līnija, maršruta segmenta VOR radiālais vai magnētiskais azimuts		1/10 grāda (ielidošana lidlaukā/izlidošana)	Parastie (ielidošana lidlaukā/izlidošana)	Aprēķināti (ielidošana lidlaukā/izlidošana)	1 grāds (ielidošana lidlaukā/izlidošana)	1 grāds (ielidošana lidlaukā/izlidošana)
	Pārslēgšanās punkts		Punkts	Punkts, kurā gaisa kuģis, veicot lidojumu kādā ATS maršruta segmentā, ko nosaka, izmantojot VOR diapazonu, no gaisa kuģa aizmugurē esošas radiobākas frekvences pārslēdzas uz nākamo tam priekšā esošas radiobākas frekvenci	Radiālā VOR gadījumā					
	Garums		Attālums	Ģeodēziskais attālums starp “no punkta” līdz “līdz punktam”		Skatīt 2. piezīmi				
	Augšējā robežvērtība		Augstums	Maršruta segmenta augšējā robeža						
	Apakšējā robežvērtība		Augstums virs jūras līmeņa	Maršruta segmenta apakšējā robeža						
	Minimālais lidojuma maršruta absolūtais augstums (MEA)		Augstums virs jūras līmeņa	Lidojuma maršruta segmenta absolūtais augstums, kas nodrošina attiecīgo navigācijas iekārtu un ATS sakaru adekvātu uztveršanu, atbilst gaisa telpas struktūrai un nodrošina vajadzīgo šķēršļu pārlidošanas augstumu		50 m	Parastie	Aprēķināts	50 m vai 100 ft	50 m vai 100 ft

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Minimālais šķēršļu pārlidošanas augstums (MOCA)		Augstums	Minimālais absolūtais augstums noteiktā segmentā, kas nodrošina vajadzīgo šķēršļu pārlidošanas augstumu		50 m	Parastie	Aprēķināts	50 m vai 100 ft	50 m vai 100 ft
	Minimālais lidojuma absolūtais augstums		Augstums	Minimālais lidojuma absolūtais augstums		50 m	Parastie	Aprēķināts	50 m vai 100 ft	50 m vai 100 ft
	Sānu robežas		Attālums	Maršruta sānu robežas						
	Lidojuma minimālais absolūtais augstums zonā (AMA)		Augstums	Minimālais absolūtais augstums, kas izmantojams instrumentālajos meteoroloģiskajos apstākļos (IMC) un nodrošina minimālo šķēršļu pārlidošanas augstumu noteiktā zonā, kuru parasti veido paralēles un meridiāni						
	Minimālais vektorēšanas absolūtais augstums (MVA)		Augstums	MVA						
	Ierobežojumi		Teksts	Norāde uz jebkādiem ātruma un līmeņa/absolūtā augstuma ierobežojumiem zonā, ja tādi ir noteikti						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Kreisēšanas līmeņu virziens			Norāde uz kreisēšanas līmeņa virzienu (pāra, nepāra, nulle (NIL))						
		Uz priekšu	Kodu saraksts	Norāde uz kreisēšanas līmeņa virzienu (pāra, nepāra, NIL) no maršruta segmenta pirmā punkta līdz otrajam punktam						
		Atpakaļ	Kodu saraksts	Norāde uz kreisēšanas līmeņa virzienu (pāra, nepāra, NIL) no maršruta segmenta otrā punkta līdz pirmajam punktam						
	Pieejamība		Teksts	Informācija par maršruta pieejamību						
	Gaisa telpas klase		Teksts	Gaisa telpas iedalījums klasēs, kas paredz ekspluatācijas noteikumus, lidojuma prasības un sniegtos pakalpojumus						
	Veiktspējas navigācijas (PBN) prasības			Zonālā navigācija, kas balstīta uz PBN prasībām gaisa kuģiem, kuri veic lidojumus ATS maršrutā, instrumentālās pieejas procedūru vai lido norādītā gaisa telpā	Tikai PBN					

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Navigācijas specifikācija	Teksts	Tās (to) navigācijas specifikācijas(-ju) apzīmējums, kas piemērojama(-as) konkrētajam segmentam vai segmentiem; ir divu veidu navigācijas specifikācijas: a) nepieciešamās navigācijas veiktspējas (RNP) specifikācija: navigācijas specifikācija, kas balstīta uz zonālo navigāciju, kura ietver prasību par veiktspējas uzraudzību un trauksmes izziņošanu, un ko apzīmē ar prefiksu RNP, piemēram, RNP 4, RNP APCH; b) zonālās navigācijas (RNAV) specifikācija: navigācijas specifikācija, kas balstīta uz zonālo navigāciju, kura neietver prasību par veiktspējas uzraudzību un trauksmes izziņošanu, un ko apzīmē ar prefiksu RNAV, piemēram, RNAV 5, RNAV 1.						
		Navigācijas veiktspējas prasības	Teksts	Navigācijas precizitātes prasība katram PBN (RNAV vai RNP) maršruta segmentam						
		Prasības sensoram	Teksts	Norāde uz prasībām sensoram, tostarp jebkādiem navigācijas specifikāciju ierobežojumiem						
	Kontroles struktūrvienība									

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Nosaukums	Teksts	Tās struktūrvienības nosaukums, kura sniedz pakalpojumu						
		Kanāls	Teksts	Kontroles struktūrvienības darbības kanāls/frekvence						
		Pieteikšanās adrese	Teksts	Noteikts kods, ko lieto, lai, izmantojot datu pārraides posmu, pieteiktos ATS vadības struktūrvienībā	Attiecīgā gadījumā					
			1. piezīme	U = augšējais	2. piezīme	1/10 km	Parastie	Aprēķināts	1/10 km vai 1/10 nm	1 km vai 1 nm
				H = helikopters		1/100 km	Būtiski	Aprēķināts	1/100 km vai 1/100 nm	1 km vai 1 nm
				S = virsskaņas						
				T = Takan sistēma						
				Cits						

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Maršruta punkts										
	Identifikācija		Teksts	Nozīmīgam punktam piešķirtie nosaukumi, kodētie apzīmējumi vai kodu nosaukumi						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Pozīcija		Punkts	Maršruta punkta ģeogrāfiskā atrašanās vieta		100 m	Būtiski	Apsekoti/ aprēķināti	1 sek.	1 sek.
	Veidojums									
		Aeronavigācijas līdzeklis ("navaid")	Teksts	VOR/DME atsaucē stacijas identifikācija						
		Azimuts	Azimuts	VOR/DME atsaucē azimuts, ja maršruta punkts neatrodas tam blakus		Sk. 1. piezīmi turpmāk				
		Attālums	Attālums	Attālums no VOR/DME atsaucē, ja maršruta punkts neatrodas tam blakus		Sk. 2. piezīmi turpmāk				
					1. piezīme	1/10 grāda	Parastie	Aprēķināts	1/10 grāda	1/10 grāda
						1/100 grāda	Būtiski	Aprēķināts	1/100 grāda	1/10 grāda
								Aprēķināts		
					2. piezīme	1/10 km	Parastie	Aprēķināts	1/10 km vai 1/10 nm	2/10 km (1/10 nm)
						1/100 km	Būtiski	Aprēķināts	1/100 km vai 1/100 nm	2/10 km (1/10 nm)

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Gaidīšana maršrutā				Iepriekšnoteikts manevrs, kuru veicot, gaisa kuģis paliek noteiktajā gaisa telpā gaidām turpmāku atļauju						
	Identifikācija		Teksts	Gaidīšanas procedūras identifikācija						
	Kontrolpunkts		Teksts	Gaidīšanas procedūras kontrolpunkta identifikācija		100 m	Būtiski	Apsekoti/ aprēķināti	1 sek.	1 sek.
	Maršruta punkts		Punkts	Gaidīšanas maršruta punkta ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	Ienākošais maršruts		Azimuths	Gaidīšanas procedūras ienākošais maršruts						
	Pagrieziena virziens		Teksts	Procedūras pagrieziena virziens						
	Ātrums		Vērtība	Maksimālais norādītais gaisa ātrums						
	Līmenis									
		Minimālais gaidīšanas līmenis	Augstums	Gaidīšanas procedūras minimālais gaidīšanas līmenis						
		Maksimālais gaidīšanas līmenis	Augstums	Gaidīšanas procedūras maksimālais gaidīšanas līmenis						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Izlidošanas laiks/ distance		Vērtība	Gaidīšanas procedūras laika/distances vērtība						
	Kontroles struktūrvienība									
		Nosaukums	Teksts	Norāde uz kontroles struktūrvienību						
		Frekvence	Vērtība	Kontroles struktūrvienības darba frekvence/kanāls						
	Īpašā gaidīšanas ielidošanas procedūra		Teksts	Īpašās VOR/DME ielidošanas procedūras tekstuāls apraksts	Ja VOR/DME gaidīšanas režīmam ir noteikts ielidošanas radiāls uz sekundāro kontrolpunktu izlidošanas beigu posmā					

4. Instrumentālo lidojumu procedūru dati

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Procedūra										
	Identifikācija									
		Pieejas pēdējā posma segmenta (FAS) norādes	Kodu saraksts	Nosaukums, kas raksturo tā radionavigācijas līdzekļa tipu, kurš sniedz pieejas pēdējā posma horizontālos norādījumus, piemēram, <i>ILS</i> , <i>VOR</i> , <i>RNAV</i> utt.	APCH					
		RWY	Teksts	Nolaišanās un pacelšanās virziena <i>RWY</i> apzīmējums, piemēram, 27, 35L, 01R						
		Riņķa pieeja	Kodu saraksts	Norāde, vai procedūra ir/nav riņķa pieeja	APCH					
		Salikts kods	Teksts	Ja divas vai vairākas procedūras, kas tiek veiktas uz vienu un to pašu <i>RWY</i> , nevar atšķirt, vadoties tikai pēc radionavigācijas līdzekļa tipa, aiz radionavigācijas līdzekļa tipa norāda viena burta sufiksu, kas sākas ar burtu "z", piemēram, <i>VOR y RWY 20</i> vai <i>VOR z RWY 20</i> .	APCH					
		NS ierobežotājs	Teksts	Informācijas, kas attiecas uz konkrētu sensoru, izmantošanas ierobežojuma gadījumā	Tikai <i>PBN</i>					
		Nosaukums	Teksts	Instrumentālo lidojumu procedūras nosaukums						

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Nešifrēts apzīmējums									
		Pamatrādītājs	Teksts	Pamatrādītājs ir tā nozīmīgā punkta nosaukums vai kodu nosaukumi, kurā beidzas standarta izlidošanas maršruts.	<i>SID, STAR</i>					
		Derīguma rādītājs	Teksts	Derīguma rādītājs ir cipars no 1 līdz 9.	<i>SID, STAR</i>					
		Maršruta rādītājs	Teksts	Maršruta rādītājs ir viens alfabēta burts. Burtus "I" un "O" neizmanto.	<i>SID, STAR</i>					
		Vizuālā norāde	Teksts	Norāde, vai maršruts ir noteikts gaisa kuģiem, kas veic lidojumus saskaņā ar <i>VFR</i>	Tikai <i>VFR</i>					
	Kodēts apzīmējums									
		Nozīmīgs punkts	Teksts	Nozīmīgā punkta kodētais apzīmējums vai kodu nosaukumi	<i>SID, STAR</i>					
		Derīguma rādītājs	Teksts	Procedūras derīguma rādītājs	<i>SID, STAR</i>					
		Maršruta rādītājs	Teksts	Procedūras maršruta rādītājs	<i>SID, STAR</i>					
	Procedūras veids		Kodu saraksts	Procedūras tipa (izlidošana, ielidošana, pieeja, cits) norāde						

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	<i>PBN</i> vai tradicionāla		Kodu saraksts	Norāde, vai procedūra ir <i>PBN</i> vai tradicionāla procedūra	Tikai IFR					
	Precizitātes tips		Teksts	Instrumentālās procedūras tips; instrumentālās pieejas procedūras klasificē šādi: a) neprecīzas pieejas (<i>NPA</i>) procedūra: instrumentālās pieejas procedūra, kurā izmanto horizontālos norādījumus, bet ne vertikālos norādījumus; b) pieejas procedūra, izmantojot vertikālos norādījumus (<i>API</i>): instrumentālā procedūra, kurā izmanto horizontālos un vertikālos norādījumus, bet kura neatbilst prasībām, kas noteiktas precīzas pieejas un nosēšanās operācijām; c) precīzas pieejas (<i>PA</i>) procedūra: instrumentālās pieejas procedūra, kurā izmanto precīzus horizontālos un vertikālos norādījumus ar minimumiem, kas noteikti attiecīgajai operācijas kategorijai.	APCH					
	Gaisa kuģa kategorija		Kodu saraksts	Norāde, kurai gaisa kuģu kategorijai procedūra ir paredzēta						
	Magnētiskā deklinācija		Vērtība	Magnētiskā deklinācija, kas ņemta vērā procedūras izstrādei						

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Šķēršļu pārlidošanas absolūtais/relatīvais augstums (OCA/H)			OCA/H	APCH					
		Gaisa kuģa kategorija	Kodu saraksts	Gaisa kuģa kategorija	APCH					
		Pieejas veids	Kodu saraksts	Pieejas veids (piemēram, pa taisni, I. kat., II kat., LLZ, riņķa pieeja utt.) vai īpašs aeronavigācijas līdzeklis (piemēram, pakāpeniskas nolaišanās kontrolpunkti), vai īpaša navigācijas specifikācija	APCH					
		Absolūtais augstums	Absolūtais augstums	Zemākais absolūtais augstums, kas izmantots, lai noteiktu atbilstību attiecīgajiem šķēršļu pārlidošanas kritērijiem	APCH		Būtiski			
		Augstums	Augstums	Zemākais relatīvais augstums virs attiecīgā RWY sliedzņa pacēluma vai attiecīgā gadījumā virs lidlauka pacēluma, ko izmanto, lai noteiktu atbilstību attiecīgajiem šķēršļu pārlidošanas kritērijiem	APCH		Būtiski			
	lēmuma pieņemšanas absolūtais/relatīvais augstums (DA/H)			DA/H	APCH					
		Gaisa kuģa kategorija	Kodu saraksts	Gaisa kuģa kategorija	APCH					

▼M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Pieejas veids	Kodu saraksts	Pieejas veids (piemēram, pa taisni, riņķa pieeja utt.) vai īpašs aeronavigācijas līdzeklis (piemēram, pakāpeniskas nolaišanās kontrolpunkti), vai īpaša navigācijas specifikācija	APCH					
		Absolūtais augstums	Absolūtais augstums	Noteikts absolūtais augstums, veicot 3D instrumentālo nolaišanos, kurā uzsāk aiziešanu uz otro riņķi, ja nav pieejas turpināšanai vajadzīgā vizuālā kontakta ar orientieriem	APCH					
		Augstums	Augstums	Noteikts relatīvais augstums, veicot 3D instrumentālo nolaišanos, kurā jāuzsāk aiziešana uz otro riņķi, ja nav pieejas turpināšanai vajadzīgā vizuālā kontakta ar orientieriem	APCH					
	Minimālais nolaišanās relatīvais augstums (MDA/H)			MDA/H	APCH					
		Gaisa kuģa kategorija	Kodu saraksts	Gaisa kuģa kategorija	APCH					
		Pieejas veids	Kodu saraksts	Pieejas veids (piemēram, pa taisni, riņķa pieeja utt.) vai īpašs aeronavigācijas līdzeklis (piemēram, pakāpeniskas nolaišanās kontrolpunkti), vai īpaša navigācijas specifikācija	APCH					

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Absolūtais augstums	Absolūtais augstums	Noteikts absolūtais augstums, veicot 2D instrumentālo pieejas operāciju vai riņķa pieeju, zemāk par kuru nedrīkst sākt nolaišanos, ja nav vajadzīgā vizuālā kontakta ar orientieriem	APCH					
		Augstums	Augstums	Noteikts relatīvais augstums, veicot 2D instrumentālo pieejas operāciju vai riņķa pieeju, zemāk par kuru nedrīkst sākt nolaišanos, ja nav vajadzīgā vizuālā kontakta ar orientieriem	APCH					
	Minimālais sektora absolūtais augstums (MSA)			Zemākais absolūtais augstums, kuru var izmantot un kurš nodrošina minimālo 300 m (1000 ft) distanci virs visiem objektiem, kas atrodas sektorā ar 46 km (25 nm) rādiusu, kura centrā atrodas radionavigācijas līdzeklis	Tikai <i>IFR</i>					
		Sektora sākuma leņķis	Leņķis	Sektora sākuma leņķis						
		Sektora beigu leņķis	Leņķis	Sektora beigu leņķis						
		Pamatojoties uz kontrolp unktu	Teksts	<i>MSA</i> centrs						
		Absolūtais augstums	Absolūtais augstums	Minimālais absolūtais augstums katram sektoram						

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Ierobežojumi	Teksts	<i>MSA</i> : zemākais absolūtais augstums, kuru var izmantot un kurš nodrošina minimālo 300 m (1000 ft) distanci virs visiem objektiem, kas atrodas sektorā ar 46 km (25 nm) rādiusu, kura centrā atrodas radionavigācijas līdzeklis.						
		Rādiuss	Vērtība	Katra sektora rādiuss						
	Ielidošanas galapunktā absolūtais augstums (<i>TAA</i>)			Zemākais absolūtais augstums, kurš nodrošina 300 m (1 000 ft) minimālo distanci virs visiem objektiem, kas izvietoti riņķa lokā ar rādiusu 46 km (25 NM), kura centrā atrodas pieejas sākumposma kontrolpunkts (<i>LAF</i>) vai, ja <i>LAF</i> nav, pieejas starposma kontrolpunkts (<i>IF</i>) un kuru norobežo taisnas līnijas, kas savienojas ar <i>IF</i> loka galā; ar pieejas procedūru saistītajiem apvienotajiem <i>TAA</i> jābūt 360 grādu teritorijā ap <i>IF</i> .	Tikai <i>APCH</i> vai <i>PBN</i>					
		Atskaites punkts	Teksts	<i>TAA</i> atskaites punkts (<i>LAF</i> vai <i>IF</i>)						
		<i>IAF</i>	Teksts	<i>TAA IAF</i> atskaites punkts						
		<i>IF</i>	Teksts	<i>TAA IF</i> atskaites punkts						
		Attālums līdz <i>IAF</i>	Attālums	Attālums līdz <i>TAA</i> zonas robežai no <i>IAF</i>						
		Absolūtais augstums	Absolūtais augstums	Ielidošanas galapunktā absolūtais augstuma vērtība						

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Sektora sākuma leņķis	Leņķis	Sektora sākuma leņķis (peilējums līdz TAA atskaites punktam)						
		Sektora beigu leņķis	Leņķis	Sektora beigu leņķis (peilējums līdz TAA atskaites punktam)						
		Pakāpeniskas nolaišanās loks	Attālums	Iekšējās zonas rādiuss zemākajā absolūtajā augstumā.						
	Navigācijas specifikācijas nosaukums		Teksts	<p>Gaisa kuģa un lidojuma apkalpes prasību kopums, kas vajadzīgs, lai atbalstītu <i>PBN</i> operācijas noteiktā gaisa telpā; ir divu veidu navigācijas specifikācijas:</p> <p>a) <i>RNP</i> specifikācijas: navigācijas specifikācijas, kas balstītas uz zonālo navigāciju, kura ietver prasību par veikspējas uzraudzību un trauksmes izziņošanu, un ko apzīmē ar prefiksu <i>RNP</i>, piemēram, <i>RNP 4</i>, <i>RNP APCH</i>,</p> <p>b) <i>RNAV</i> specifikācijas: navigācijas specifikācijas, kas balstītas uz zonālo navigāciju, kura neietver prasību par veikspējas uzraudzību un trauksmes izziņošanu, un ko apzīmē ar prefiksu <i>RNAV</i>, piemēram, <i>RNAV 5</i>, <i>RNAV 1</i></p>	Tikai <i>PBN</i>					

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Ekspluatācijas minimumi		Teksts	Lidlauka ekspluatācijas minimumi: lidlauka izmantojamības ierobežojumi attiecībā uz: a) pacelšanos, kas izteikti, norādot <i>RVR</i> un/vai redzamību un, ja vajadzīgs, mākoņainību; b) nosēšanas precīzas pieejas un nosēšanās operācijās, kas izteikti, norādot redzamību un/vai <i>RVR</i> un lidojuma kategorijai atbilstošo <i>DA/H</i> ; c) nosēšanas, veicot pieejas un nosēšanās operācijas pēc vertikālajiem norādījumiem, norādot redzamību un/vai <i>RVR</i> un <i>DA/H</i> , un d) nosēšanas neprecīzas pieejas un nosēšanās operācijās, kas izteikti, norādot redzamību un/vai <i>RVR</i> , minimālo nolaišanās absolūto/relatīvo augstumu (<i>DA/H</i>) un, ja vajadzīgs, mākoņainību	<i>APCH, DEP</i>					
	Temperatūra									
		Minimālā temperatūra	Vērtība	Minimālās temperatūras atsauce	Tikai <i>APCH</i> vai <i>PBN</i>					
		Maksimālā temperatūra	Vērtība	Maksimālās temperatūras atsauce	Tikai <i>APCH</i> vai <i>PBN</i>					
	Attālināts altimetra avots		Teksts	Brīdinājums, kurā norāda altimetra avotu	<i>APCH</i>					

▼M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Proc. ats. punkts		Teksts	Lidlauks vai nolaišanās sliekšnis	APCH					
	<i>PBN</i> prasības			Konkrētas prasības attiecībā uz <i>PBN</i> procedūru	PBN					
			Kodu saraksts	Navigācijas specififikācijas identifikācija (<i>RNAV 5</i> , <i>RNP 0.3</i> utt.)						
		Navigācijas specififikācija	Teksts	Jebkādi navigācijas sensoru ierobežojumi (vajadzīgā globālā navigācijas satelītu sistēma (GNSS))						
		Funkcionālās prasības	Teksts	Visas vajadzīgās funkcijas, kas aprakstītas kā opcijas navigācijas specififikācijā, proti, nav iekļautas navigācijas pamatspecififikācijā (vajadzīgā radiofrekvence (<i>RF</i>))						
Procedūras segments					<i>SID</i> , <i>STAR</i> , <i>APCH</i>					
	Sākums		Teksts	Segmenta sākuma punkta identifikācija						
	Beigas		Teksts	Segmenta beigu punkta identifikācija vai segmenta beigu apraksts						

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Beigu kontrolpunkta funkcija		Kodu saraksts	Norāde, ja beigu kontrolpunkts ir apsteidzes punkts (punkts, kas paredz pagrieziena sākumu ar apsteidzi un iekļaušanos nākamajā maršruta segmentā vai procedūrā pa pieskari) vai pagrieziena punkts (punkts, kurā uzsāk pagriezienu, lai iekļautos nākamajā maršruta segmentā vai procedūrā)	PBN					
	Beigu kontrolpunkta loma		Kodu saraksts	Norāde uz beigu kontrolpunkta, otrā riņķa sākumpunkta (<i>MAPt</i>), <i>IF</i> , <i>IAF</i> , pieejas pēdējā posma kontrolpunkta (<i>FAF</i>), otrā riņķa gaidīšanas punkta (<i>MAHF</i>) utt. lomu.						
	Procedūras absolūtais/relatīvais augstums		Absolūtais/relatīvais augstums	Noteikts absolūtais/relatīvais augstums, kurā tiek veikts lidojums, virs minimālā absolūta/relatīvā augstuma, un kurš paredzēts, lai tajā veiktu stabilu augstuma samazināšanu noteiktajā nosēšanās gradientā/leņķī pieejas starposma/pēdējā posma segmentā	Tikai konkrēti <i>SID</i> , <i>STAR</i> , <i>APCH</i> segmenti		Būtiski			
	Minimālais šķēršļu pārlidošanas augstums (<i>MOCA</i>)		Absolūtais augstums	Minimālais absolūtais augstums noteiktā segmentā, kas nodrošina vajadzīgo šķēršļu pārlidošanas augstumu	<i>SID</i> , <i>STAR</i> , <i>APCH</i>					
	Attālums		Attālums	Ģeodēziskais attālums (noapaļots līdz tuvākajai kilometra vai jūras desmitdaļai) starp katru secīgu apzīmētu nozīmīgo punktu		1/100 km	Būtiski	Aprēķināti	1/100 km vai 1/100 nm	1 km vai 1 nm

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Patiesais azimuts		Azimuts	Patiesā ceļa līnija (ar precizitāti līdz grāda desmitdaļai) starp katru secīgu nozīmīgo punktu	<i>SID, STAR, APCH</i>	1/10 grāda	Parastie	Aprēķināti	1/10 grāda	
	Magnētiskais azimuts		Azimuts	Magnētiskā ceļa līnija (ar precizitāti līdz grāda desmitdaļai) starp katru secīgu nozīmīgo punktu	<i>SID, STAR, APCH</i>	1/10 grāda	Parastie	Aprēķināti	1 grāds	1 grāds
	Slīpums		Vērtība		<i>APCH, DEP</i>					
	Ātrums		Vērtība	Ātruma ierobežojums nozīmīgā punktā, izteikts 10 kt vienībās, ja piemērojams						
	Noteicošais šķērslis				<i>APCH, DEP</i>					
		Tips	Teksts	Norāde, vai šķērslis ir izgaismots/neizgaismots, šķēršļa tips (baznīca/vēja turbīna u. tml.)						
		Atrašanās vieta	Punkts	Noteicošā šķēršļa koordinātas		Sk. 6. sadaļu "Šķēršļu dati".				
		Pacēlums:	Pacēlums	Noteicošā šķēršļa augšgala pacēlums		Sk. 6. sadaļu "Šķēršļu dati"				
Pieejas pēdējā posma segments				Instrumentālās pieejas procedūras segments, kurā tiek veikta gaisa kuģa izlīdzināšana un augstuma samazināšana nosēšanās veikšanai	<i>SBAS APCH, GBAS APCH</i>					

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Darbības tips		Teksts	Cipars, kas norāda pieejas pēdējā posma segmenta tipu (piemēram, kodu "0" izmanto nolaišanās pa taisni procedūrai, kas ietver novirzīšanās procedūras)						
	Pieejas veikspējas apzīmējums		Teksts	Cipars, ar ko apzīmē pieejas veidu ("0" izmanto, lai identificētu kursa bākas veikspēju pieejas procedūrā, kurā izmanto vertikālos norādījumus (<i>LPV</i>), un ar "1" apzīmē I kategorijas pieejas procedūru)						
	<i>SBAS</i> sniedzējs		Teksts	Konkrētas satelītvadītas pieejas sistēmas pakalpojumu sniedzēja identifikators	Tikai <i>SBAS</i>					
	Atskaītes trajektorijas datu selektors (<i>RPDS</i>)		Teksts	Skaitlisks identifikators, kas ir unikāls frekvencei attiecīgajā apraides reģionā un ko izmanto, lai atlasītu <i>FAS</i> datu bloku	Tikai <i>GBAS</i>					
	Atskaītes trajektorijas identifikators (<i>RPI</i>)		Teksts	Četrzīmju identifikators, ko izmanto, lai apstiprinātu pareizās pieejas procedūras atlasī						
	Nolaišanās sliekšņa punkts (<i>LTP</i>) vai iedomāts skrejceļa sliekšnis (<i>FTP</i>)			<i>LTP/FTP</i>						

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Atrašanās vieta	Punkts	<i>LTP/FTP</i> ģeogrāfiskais platums un garums		0,3 m (1 ft)	Kritiski		0,0005 “(0,01”)	
		Elipsoidālais augstums	Pacēlums	<i>LTP/FTP</i> augstums virs <i>WGS-84</i> elipsoīda		0,25 m	Kritiski		0,1 m	
		Ortometri- skais augstums	Pacēlums	<i>LTP/FTP</i> augstums, kas iestatīts attiecībā pret ģeoīdu un attēlots kā <i>MSL</i> pacēlums						
	Lidojuma trajektorijas izlīdzināšanas punkts (<i>FPAP</i>)			FPAP						
		Atrašanās vieta	Punkts	<i>FPAP</i> ģeogrāfiskais platums un garums		0,3 m (1 ft)	Kritiski		0,0005 “(0,01”)	
		Ortometri- skais augstums	Pacēlums	<i>FPAP</i> augstums, kas iestatīts attiecībā pret ģeoīdu un attēlots kā <i>MSL</i> pacēlums						
	Piecejas sliekšņa šķērsošanas augstums (<i>TCH</i>)		Augstums	Norādītais lidojuma trajektorijas leņķa šķērsošanas augstums virs <i>LTP</i> (vai <i>FTP</i>)		0,5 m	Kritiski	Aprēķināti	0,05 m	
	Glisādes leņķis (<i>GPA</i>)		Vērtība	Piecejas trajektorijas (glisādes) leņķis attiecībā pret horizontālo plakni, kas definēts saskaņā ar <i>WGS-84</i> , atrodoties <i>LTP/FTP</i>		0,01°m	N/p		0,01°m	

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Kursa platums sliekšņa atrašanās vietā		Vērtība	Kursa platuma pusplatums, atrodies <i>LTP/FTP</i> , kas nosaka sānisko novirzi, pie kuras uztvērējs sasniedz pilnas skalas novirzi.		N/p	Kritiski		0,25 m	
	Delta garuma novirze		Attālums	Attālums no <i>RWY</i> tālākā gala līdz <i>FPAP</i> ; tas nosaka vietu, kur laterālā sensitivitāte mainās uz otrā riņķa sensitivitāti.		N/p	N/p		8 m	
	Horizontālā trauksmes robeža (<i>HAL</i>)		Vērtība	CYO	Tikai <i>SBAS</i>					
	Vertikālā trauksmes robeža (<i>VAL</i>)		Vērtība	VAL	Tikai <i>SBAS</i>					
	<i>FAS</i> datu bloks		Teksts	Binārā virkne, kas raksturo <i>FAS</i> datu bloku, kurš ģenerēts, izmantojot atbilstošu programmatūras rīku; <i>FAS</i> datu bloks ir parametru kopums, ko izmanto, lai identificētu atsevišķu precīzu pieeju vai <i>APV</i> un noteiktu ar to saistīto pieeju.						
	<i>CRC</i> atlikums		Teksts	Aprēķināto atlikušo bitu astoņzīmju heksadecimāls atspoguļojums, ko izmanto, lai noteiktu <i>FAS</i> datu bloka integritāti pārraidīšanas un uzglabāšanas laikā.						

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Procedūras kontrolpunkts										
	Identifikācija		Teksts	Nozīmīgam punktam piešķirtie nosaukumi, kodētie apzīmējumi vai kodu nosaukumi						
	<i>ATC</i> ziņošanas prasības		Teksts	Norāde, vai <i>ATS/MET</i> ziņošanas prasība ir "obligāta", "pēc pieprasījuma" vai " <i>NIL</i> "						
	<i>VFR</i> ziņošanas punkts		Teksts	Tilta vai baznīcas nosaukums	VFR					
	Atrašanās vieta		Punkts	Kontrolpunkta ģeogrāfiskā atrašanās vieta		Sk. 1. piezīmi				
	Tips		Teksts	Kontrolpunkta tipa norāde, piemēram, navigācijas līdzeklis, <i>Int</i> , maršruta punkts						
	Veidojumi									
		Navigācijas aprīkojums	Teksts	<i>VOR/DME</i> atsaucē stacijas identifikācija						
		Azimuths	Azimuths	<i>VOR/DME</i> atsaucē azimuths, ja maršruta punkts neatrodas tam blakus		Sk. 2. piezīmi				

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Attālums	Attālums	Attālums no <i>VOR/DME</i> atsaucēs, ja maršruta punkts neatrodas tam blakus		1/100 km	Būtiski	Aprēķināti	1/100 km vai 1/100 nm	2/10 km (1/10 nm)
					1. piezīme	100 m	Būtiski	Apsekoti/ aprēķināti	1 sek.	1 sek.
						3 m	Būtiski	Apsekoti/ aprēķināti	1/10 sek.	1 sek.
					2. piezīme	1/10 grāda	Parastie	Aprēķināti	1/10 grāda	1/10 grāda
						1/10 grāda	Būtiski	Aprēķināti	1/10 grāda	1/10 grāda

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Gaidīšanas procedūra				Iepriekšnoteikts manevrs, kuru veicot, gaisa kuģis paliek noteiktajā gaisa telpā gaidām turpmāku atļauju						
	Identifikācija		Teksts	Gaidīšanas procedūras identifikācija						
	Kontrol-punkts		Punkts	Ģeogrāfiskā atrašanās vieta, kas kalpo par atsauci gaidīšanas procedūrai		Tāds pats kā procedūras kontrol-punkts				

▼M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Ielidošanas kurss		Kurss	Ielidošanas patiesais kurss					1/10 grāda	
	Izlidošanas kurss		Kurss	Izlidošanas patiesais kurss					1/10 grāda	
	Beigu posma attālums		Attālums	Izlidošanas beigu posma attālums					1/10 km vai 1/10 nm	
	Beigu posma laiks		Vērtība	Izlidošanas beigu posma laiks						
	Ierobežojošais radiāls		Leņķis	Ierobežojošais radiāls no <i>VOR/DME</i> , uz kuru balstīta gaidīšana						
	Pagrieziena virziens		Vērtība	Procedūras pagrieziena virziens						
	Minimālais absolūtais augstums		Absolūtais augstums	Minimālais gaidīšanas līmenis ar precizitāti līdz augstākajam (50 m vai 100 ft)/lidojuma līmenim		50 m	Parastie	Aprēķināti	50 m vai 100 ft/ lidojuma līmenis	
	Maksimālais augstums virs jūras līmeņa		Absolūtais augstums	Maksimālais gaidīšanas līmenis, noapaļots līdz tuvākajam augstākajam (50 m vai 100 ft)/lidojuma līmenim					50 m vai 100 ft/ lidojuma līmenis	
	Ātrums		Vērtība	Maksimālais norādītais gaisa ātrums					10 kt	
	Magnētiskā deklinācija									
		Leņķis	Leņķis	Procedūras radionavigācijas līdzekļa magnētiskā deklinācija						

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Datums	Datums	Datums, kurā magnētiskajai deklinācijai bija atbilstošā vērtība						
	Navigācijas specifikāciju nosaukums		Teksts	Navigācijas specifikācijas nosaukums – gaisa kuģu un apkalpes prasību kopums, kas vajadzīgs, lai atbalstītu navigācijas lietojumu noteiktā gaisa telpas koncepcijā	<i>RNAV/RNP</i>					

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Helikoptera procedūras specifika										
	Helikoptera procedūras nosaukums (<i>RNAV 263</i>)		Teksts	Helikoptera procedūras identifikācija						
	Helikopteru lidlauka šķērsošanas augstums (<i>HCH</i>)		Augstums	Helikopteru lidlauka šķērsošanas augstums			Būtiski		1 m vai 1 ft	1 m vai 1 ft
	Izlidošanas sākumposma kontrolpunkts (<i>IDF</i>)		Punkts	Izlidošanas sākumposma kontrolpunkts	DEP					

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Otrā riņķa sākumpunkts (<i>MAPt</i>)		Punkts	MAPt	APCH					
	Tiešais vizuālais segments			Attiecībā uz <i>PinS APP</i> – lidojuma daļa, kas tieši savieno <i>PinS</i> ar nosēšanās vietu; attiecībā uz <i>PinS DEP</i> – lidojuma daļa, kas tieši savieno nosēšanās vietu ar <i>IDF</i>						
		Ceļa līnija	Līnija							
		Attālums	Attālums							
		Azimuths	Leņķis							
		Šķērsošanas augstums	Augstums							
	Manevrēšanas vizuālais segments (<i>VS</i>)			<i>PinS VS</i> , kas aizsargāts šādiem manevriem: a) attiecībā uz <i>PinS APCH</i> – vizuālajam manevram no <i>MAPt</i> ap helikopteru lidlauku vai nosēšanās vietu, lai nosēstos no cita virziena, nevis tieši no <i>MAPt</i> , un b) attiecībā uz <i>PinS DEP</i> – lai paceltos citā virzienā, nevis tieši uz <i>IDF</i> , pēc tam veicot vizuālu manevru, lai iekļautos <i>IDF</i> instrumentālajā segmentā	APCH DEP					
		Ass līnija	Leņķis	Augstuma uzņemšanas virsmas ass līnija	DEP					

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
		Manevrēšanas teritorija	Daudzstūris	Teritorija, kurā pilotam paredzēts manevrēt, vadoties pēc redzes	APCH DEP					
		Manevru aizlieguma teritorija	Daudzstūris	Teritorija, kurā manevrēšana ir aizliegta	APCH DEP					
		Ielidošanas ceļa līnijas	Līnija	<i>PinS VS</i> , kas aizsargāts šādiem manevriem: a) attiecībā uz <i>PinS APCH</i> – vizuālajam manevram no <i>MAPt</i> ap helikopteru lidlauku vai nosēšanās vietu, lai nosēstos no cita virziena, nevis tieši no <i>MAPt</i> , un b) attiecībā uz <i>PinS DEP</i> – lai paceltos citā virzienā, nevis tieši uz <i>IDF</i> , pēc tam veicot vizuālu manevru, lai iekļautos <i>IDF</i> instrumentālajā segmentā	APCH DEP					
	HAS			Augstums virs virsmas diagrammas	APCH					
		Rādiuss	Attālums							
		Augstums virs virsmas	Augstums							
	Teksts “turpināt lidojumu pēc redzes”		Teksts	Teksts, kas norāda, ka procedūrā ir dots norādīts “turpināt lidojumu pēc redzes”						

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Teksts “turpināt <i>VFR</i> lidojumu”		Teksts	Teksts, kas norāda, ka procedūrā ir dots norādīts “turpināt <i>VFR</i> lidojumu”						
	Vizuālā segmenta nolaišanās leņķis (<i>VSDA</i>)		Vērtība	<i>VSDA</i>						
	Ielidošanas ceļa līnijas									
		Garums	Attālums							
		Platums	Attālums							
		Azimuts	Leņķis							

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
AITF				Piezīmes par kartēm (aeronavigācijas informācija tekstuālā formātā)						
	Bez saskaņojuma starp instrumentālajiem un vizuālajiem slīpuma norādījumiem		Teksts							

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Otrā riņķa apraksts		Teksts	Procedūras otrā riņķa apraksts						
	<i>SID/STAR</i> maršruta apraksts		Teksts	<i>SID</i> vai <i>STAR</i> procedūras tekstuāls apraksts						
	Augstuma uzņemšanas gradients otrajā riņķī		Vērtība	Augstuma uzņemšanas gradients nolaišanās procedūras otrajā riņķī						
	<i>CAT H</i> piezīme		Teksts							
	<i>CAT D</i> liels		Teksts							
	Vajadzīga atļauja (<i>AR</i>)		Teksts	Norāde, ka vajadzīga <i>RNP AR</i>						
	Mērvienības		Teksts							
	GNSS aizstāšanai									
	Sakaru atteice		Teksts	Sakaru atteices apraksts						
	Vajadzīga novērošana/radars									

▼ **M1**

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Piezīme par <i>SID</i> šķērslī tuvējā pieejā		Teksts	Norāde ikreiz, kad tuvējā pieejā ir šķēršļi, kas netika ņemti vērā publicētās procedūras izstrādes gradienta noteikšanā						
	Novirzes izlīdzināšana									
	<i>PDG</i> lielāks nekā 3 %									

▼ **M5**

5. Radionavigācijas līdzekļu/ sistēmu dati

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Radionavigācijas līdzeklis										
	Veids		Teksts	Radionavigācijas līdzekļa tips						
	Identifikācija		Teksts	Kods, kas piešķirts, lai unikāli identificētu navigācijas līdzekli						
	Nosaukums		Teksts	Navigācijas līdzeklim piešķirtais tekstuālais nosaukums						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	ILS iekārtu klasifikācija		Kodu saraksts	Klasifikācija, kuras pamatā ir ILS funkcionālās un veiktspējas spējas	ILS					
	GBAS iekārtu klasifikācija		Kodu saraksts	Klasifikācija, kuras pamatā ir GBAS funkcionālās un veiktspējas spējas	GBAS					
	GBAS pieejas iekārtas apzīmējums		Kodu saraksts	Klasifikācija, kuras pamatā ir GBAS pakalpojumu apjoma un veiktspējas prasības katrai atbalstītajai pieejai	GBAS					
	Darbības telpa		Teksts	Norāde, vai aeronavigācijas līdzekli izmanto maršruta (E), lidlauka (A) vai divkāršam (AE) nolūkam						
	Apkalpotais lidlauks/helikopteru lidlauks		Teksts	ICAO atrašanās vietas indikators vai apkalpoto lidlauku nosaukumi						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Apkalpotais RWY		Teksts	Apkalpotā RWY apzīmējums						
	Regulētā tirgus organizētājs		Teksts	Iekārtu ekspluatējošās struktūrvienības nosaukums						
	Atbalstīto operāciju tips		Kodu saraksts	Norāde par atbalstītās operācijas tipu ILS/MLS, pamata GNSS, satelīta funkcionālā papildinājuma sistēmai (SBAS) un zemes funkcionālā papildinājuma sistēmai (GBAS)						
	Izvietošana		Teksts	Informācija par to, ka navigācijas līdzeklis ir izvietots kopā ar citu navigācijas līdzekli						
	Ekspluatācijas laiks		Grafiks	Radionavigācijas līdzekļa ekspluatācijas laiks						
	Magnētiskā deklinācija			Leņķiskā starpība starp ģeogrāfiskajiem ziemeļiem un magnētiskajiem ziemeļiem						
		Leņķis	Leņķis	Magnētiskā deklinācija radionavigācijas līdzekļa atrašanās vietā	ILS/NDB	Sk. 1. piezīmi turpmāk				
		Datums	Datums	Datums, kurā magnētiskajai deklinācijai bija atbilstošā vērtība						
	Stacijas deklinācija		Leņķis	Navigācijas līdzekļa nulles radiāla novirze no ģeogrāfiskajiem ziemeļiem, kas noteikta stacijas kalibrēšanas laikā	VOR/ILS/MLS					

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Nulles azimuta virziens		Teksts	Stacijas norādītais "nulles azimuta" virziens, piemēram, magnētiskie ziemeļi, ģeogrāfiskie ziemeļi utt.	VOR					
	Frekvence		Vērtība	Radionavigācijas līdzekļa frekvence vai noregulēšanas frekvence						
	Kanāls		Teksts	Radionavigācijas līdzekļa kanāla numurs	DME vai GBAS					
	Pozīcija		Punkts	Radionavigācijas līdzekļa ģeogrāfiskā atrašanās vieta		Sk. 2. piezīmi turpmāk				
	Pacēlums		Pacēlums	DME raidošās antenas pacēlums vai GBAS atskaites punkta pacēlums	DME vai GBAS	Sk. 3. piezīmi turpmāk				
	Elipsoidālais augstums		Augstums	GBAS atskaites punkta elipsoidālais augstums	GBAS					
	Kursa radiobākas noregulējums									
		Azimuts	Azimuts	Kursa radiobākas kurss	ILS kursa radiobāka	1/100 grāda	Būtiski	Apsekoti	1/100 grāda (ja uz ģeogrāfiskajiem ziemeļiem)	1 grāds
		Veids	Teksts	Kursa radiobākas noregulējuma tips — ģeogrāfiskie vai magnētiskie ziemeļi	ILS kursa radiobāka					
	Nulles azimuta noregulējums		Azimuts	MLS nulles azimuta noregulējums	MLS	1/100 grāda	Būtiski	Apsekoti	1/100 grāda (ja uz ģeogrāfiskajiem ziemeļiem)	1 grāds

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Leņķis		Leņķis	ILS glisādes leņķis vai MLS iekārtas normālais glisādes leņķis	ILS GP/MLS					
	RDH		Vērtība	ILS atskaites punkta augstuma vērtība (ILS RDH)	ILS GP	0,5 m	Kritisks	Aprēķināts		
	Attālums no kursa radiobākas antenas līdz RWY galam		Attālums	Attālums no ILS kursa radiobākas līdz RWY/FATO galam	ILS kursa radiobāka	3 m	Parastie	Aprēķināts	1 m vai 1 ft	Atbilstoši noliktajam kursam
	Attālums no ILS glisādes antenas līdz TRSH		Attālums	Attālums no ILS glisādes antenas līdz sliekšnim gar ass līniju	ILS GP	3 m	Parastie	Aprēķināts	1 m vai 1 ft	Atbilstoši noliktajam kursam
	Attālums no ILS marķiera radiobākas līdz TRSH		Attālums	Attālums no ILS marķiera radiobākas līdz sliekšnim	ILS	3 m	Būtiski	Aprēķināts	1 m vai 1 ft	2/10 km (1/10 nm)
	Attālums no ILS DME antenas līdz TRSH		Attālums	Attālums no ILS DME antenas līdz sliekšnim gar ass līniju	ILS	3 m	Būtiski	Aprēķināts	1 m vai 1 ft	Atbilstoši noliktajam kursam
	Attālums no MLS azimuta antenas līdz RWY galam		Attālums	Attālums no MLS azimuta antenas līdz RWY/FATO galam	MLS	3 m	Parastie	Aprēķināts	1 m vai 1 ft	Atbilstoši noliktajam kursam

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Attālums no MLS pacēluma antenas līdz TRSH		Attālums	Attālums no MLS pacēluma antenas līdz sliksnim gar ass līniju	MLS	3 m	Parastie	Aprēķināts	1 m vai 1 ft	Atbilstoši nolikhtajam kursam
	Attālums no MLS DME antenas līdz TRSH		Attālums	Attālums no MLS DME/P antenas līdz sliksnim gar ass līniju	MLS	3 m	Būtiski	Aprēķināts	1 m vai 1 ft	Atbilstoši nolikhtajam kursam
	Signāla polarizācija		Kodu saraksts	GBAS signāla polarizācija (GBAS/H vai GBAS/E)	GBAS					
	Norādītais darbības aptvērumš (DOC)		Teksts	DOC vai standarta apkalpošanas apjoms, izteikts kā diapazons vai apkalpošanas apjoma rādīuss no navigācijas līdzekļa/GBAS atskaites punkta, augstuma un sektoriem, ja vajadzīgs						
			1. piezīme		ILS kursa radiobāka	1 grāds	Būtiski	Apsekoti	1 grāds	
					NDB	1 grāds	Parastie	Apsekoti	1 grāds	
								Apsekoti		
			2. piezīme		Lidlauka navigācijas līdzeklis	3 m	Būtiski	Apsekoti	1/10 sek.	Atbilstoši nolikhtajam kursam

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
					GBAS atskaites punkts	1 m		Apsekoti		
					Maršrutā	100 m	Būtiski	Apsekoti	1 sek.	
								Apsekoti		
			3. piezīme		DME	30 m (100 ft)	Būtiski	Apsekoti	30 m (100 ft)	30 m (100 ft)
					DME/P	3 m	Būtiski	Apsekoti	3 m (10 ft)	
					GBAS atskaites punkts	0,25 m	Būtiski		1 m vai 1 ft	

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
GNSS				Globālā atrašanās vietas un laika noteikšanas sistēma, kas ietver vienu vai vairākas pamatsatelīta grupas, gaisa kuģu uztvērējus un sistēmas integritātes pārraudzības iekārtas, kas pēc vajadzības tiek papildinātas, lai uzturētu plānotajai operācijai vajadzīgo navigācijas veiktspēju						
	Nosaukums		Teksts	GNSS elementa nosaukums (GPS, GBAS, GLONASS, EGNOS, MSAS, WAAS utt.)						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Frekvence		Vērtība	GNSS frekvence	Pēc vajadzības					
	Pakalpojumu sniegšanas teritorija		Daudzstūris	GNSS apkalpošanas zonas ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	Aptvēruma zona		Daudzstūris	GNSS aptvēruma zonas ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	Ekspluatējošā iestāde		Teksts	Iekārtu ekspluatējošās iestādes nosaukums						
Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Zemes aeronavigācijas ugunis				Zemes ugunis un citas gaismas bākas, kas apzīmē ģeogrāfiskās atrašanās vietas, kuras dalībvalsts ir noteikusi par būtiskām						
	Veids		Teksts	Bākas tips						
	Apzīmējums		Teksts	Kods, kas piešķirts, lai unikāli identificētu bāku						
	Nosaukums		Teksts	Pilsētas nosaukums vai cita bākas identifikācija						
	Intensitāte		Vērtība	Bākas gaismas intensitāte					1000 cd	
	Parametri		Teksts	Informācija par bākas raksturlielumiem						

▼ M5

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Ekspluatācijas laiks		Grafiks	Bākas ekspluatācijas laiks						
	Pozīcija		Punkts	Bākas ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
Jūras ugunis										
	Pozīcija		Punkts	Bākas ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	Redzamības diapazons		Attālums	Bākas redzamības diapazons						
	Parametri		Teksts	Informācija par bākas raksturlielumiem						

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Īpaša navigācijas sistēma				Stacijas, kas saistītas ar īpašām navigācijas sistēmām (DECCA, LORAN utt.)						
	Veids		Teksts	Pieejamā pakalpojuma veids (vadības signāls, pakļautais signāls, krāsa)						
	Apzīmējums		Teksts	Kods, kas piešķirts, lai unikāli identificētu īpašo navigācijas sistēmu						
	Nosaukums		Teksts	Īpašajai navigācijas sistēmai piešķirtais tekstuālais nosaukums						
	Frekvence		Vērtība	Īpašās navigācijas sistēmas frekvence (kanāla numurs, pamatimpulsa frekvence, atkārtojumu frekvence, ja piemērojams)						

▼ **M5**

Priekšmets	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Veids	Apraksts	Piezīme:	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Pub. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Ekspluatācijas laiks		Grafiks	Īpašā navigācijas līdzekļa ekspluatācijas laiks						
	Pozīcija		Punkts	Īpašā navigācijas līdzekļa ģeogrāfiskā atrašanās vieta		100 m	Būtiski	Apsekoti/ Aprēķināti		
	Regulētā tirgus organizētājs		Teksts	Iekārtu ekspluatējošās struktūrvienības nosaukums						
	Iekārtas pārklājums		Teksts	Īpašās navigācijas sistēmas iekārtas pārklājuma apraksts						

▼ **M1**

6. Šķēršļu dati

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Šķērslis				Visi stacionārie (pagaidu vai pastāvīgie) un mobilie šķēršļi vai to daļas						
	Šķēršļa identifikators		Teksts	Šķēršļa unikālais identifikators						
	Ekspluatants/ īpašnieks		Teksts	Šķēršļa ekspluatanta vai īpašnieka nosaukums vai vārds/uzvārds un kontaktinformācija						
	Ģeometrijas tips		Kodu saraksts	Norāde, vai šķērslis ir punkts, līnija vai daudzstūris						
	Atrašanās vieta horizontālajā plaknē		Punkts, līnija vai daudzstūris	Šķēršļa Atrašanās vieta horizontālajā plaknē		Sk. 1. piezīmi turpmāk				

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Horizontālais apmērs		Attālums	Šķēršļa horizontālais apmērs						
	Pacēlums		Pacēlums	Šķēršļa augstākā punkta pacēlums		Sk. 2. piezīmi turpmāk				
	Augstums		Augstums	Šķēršļa augstums virs zemes						
	Tips		Teksts	Šķēršļa tips						
	Datuma un laika zīmogs		Datums	Datums un laiks, kad šķērslis radīts						
	Realizēšanās		Teksts	Mobilo šķēršļu pazīmju realizēšanās						
	Efektivitāte		Teksts	Pagaidu šķēršļu efektivitāte						
	Apgaismojums									
		Tips	Teksts	Apgaismojuma veids						
		Krāsa	Teksts	Šķēršļa apgaismojuma krāsa						
	Marķējums		Teksts	Šķēršļa marķējuma tips						
	Materiāls		Teksts	Dominējošais šķēršļa virsmas materiāls						
			1. piezīme	Šķēršļi 1. rajonā		50 m	Parastie	Apsekoti	1 sek.	Atbilstoši noliktajam kursam

▼M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
				Šķēršļi 2. rajonā (ieskaitot 2.a, 2.b, 2.c, 2.d rajonu, pacelšanās trajektorijas zonu un šķēršļu ierobežošanas virsmas)		5 m	Būtiski	Apsekoti	1/10 sek.	1/10 sek.
				Šķēršļi 3. rajonā		0,5 m	Būtiski	Apsekoti	1/10 sek.	1/10 sek.
				Šķēršļi 4. rajonā		2,5 m	Būtiski	Apsekoti		
			2. piezīme	Šķēršļi 1. rajonā		30 m	Parastie	Apsekoti	1 m vai 1 ft	3 m (10 ft)
				Šķēršļi 2. rajonā (ieskaitot 2.a, 2.b, 2.c, 2.d rajonu, pacelšanās trajektorijas zonu un šķēršļu ierobežošanas virsmas)		3 m	Būtiski	Apsekoti	1 m vai 1 ft	1 m vai 1 ft
				Šķēršļi 3. rajonā		0,5 m	Būtiski	Apsekoti	0,1 m vai 0,1 ft vai 0,01 m	1 m vai 1 ft
				Šķēršļi 4. rajonā		1 m	Būtiski	Apsekoti	0,1 m	

7. Ģeogrāfiskie dati

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Ēkas				(Ekspluatācijai nozīmīgas) ēkas un citas būtiskas/ievērojamas (lidlauka) iezīmes						
	Nosaukums		Teksts	Ēkas nosaukums						
	Ģeometrija		Daudzstūris	Ēkas ģeogrāfiskā atrašanās vieta						

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Apbūvētas platības				Platības, ko aizņem pilsētas un ciemi						
	Nosaukums		Teksts	Apbūvētas platības nosaukums						
	Ģeometrija		Punkts/ daudzstūris	Apbūvētas platības ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
Dzelzceļi				Visi dzelzceļi, kam ir orientiera vērtība						
	Nosaukums		Teksts	Dzelzceļa nosaukums						
	Ģeometrija		Līnija	Dzelzceļu ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
Automaģistrāles un ceļi				Visas automaģistrāles un ceļi, kam ir orientiera vērtība						
	Nosaukums		Teksts	Automaģistrāļu un ceļu nosaukumi						
	Ģeometrija		Līnija	Automaģistrāļu un ceļu ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
Orientieri				Dabas un kultūras orientieri, piemēram, tilti, nozīmīgas pārvades līnijas, pastāvīgas trošu vagonu ietaises, vēja turbīnas, iežguves objekti, nocietinājumi, drupas, uzbērumi, cauruļvadi, klintis, stāvkrasti, smilšu kāpas, savrupas bākas un peldošās bākas, ja tos uzskata par nozīmīgiem lidojumu veikšanai pēc redzes						

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Īpašības		Teksts	Orientiera apraksts						
	Ģeometrija		Līnija	Dzelzceļu ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
Politiskās robežas				Starptautiskās politiskās robežas						
	Ģeometrija		Līnija	Starptautisko politisko robežu ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
Hidrogrāfija				Visi ūdens objekti, ietverot krasta līnijas, ezerus, upes un straumes (tostarp nepastāvīgās), sālsezeri, šļūdoņi un ledāji						
	Nosaukums		Teksts	Ūdens objekta nosaukums						
	Ģeometrija		Līnija/daudzstūris	Ūdens objekta ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
Meža zeme				Meža zeme						
	Ģeometrija		Daudzstūris	Meža zemes ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
Apkalpošanas ceļi				Lidlauka virsmas daļa, ko izmanto apkalpojošie transportlīdzekļi						

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Ģeometrija		Daudzstūris	Apkalpošanas ceļu ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
	Pazīmes bāze		Teksts	Skartā pazīmes tipa identifikācija						
	Identifikatora bāze		Teksts	Dominējošā TWY, stāvvietas zonas vai perona nosaukums						
Būvdarbu zona				Lidlauka daļa, kurā notiek būvdarbi						
	Ģeometrija		Daudzstūris	Būvdarbu zonas ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
Zona, kas ir piemērota gaisa kuģu kustībai				Zonas, kas nav piemērotas gaisa kuģu kustībai						
	Ģeometrija		Daudzstūris	Attēlota kustības zona, kas pastāvīgi nav piemērota gaisa kuģiem un ir skaidri identificēta kā tāda						
Topogrāfiskais kontrolpunkts				Nostiprināts topogrāfiskais kontrolpunkts						
	Identifikatora numurs		Teksts	Īpašs unikāls identifikators, ko datu sniedzējs pastāvīgi piešķirīs pazīmei						
	Atrašanās vieta		Punkts	Topogrāfiskā kontrolpunkta ģeogrāfiskā atrašanās vieta						

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Pacēlums		Pacēlums	Topogrāfiskā kontrolpunkta pacēlums						
Lidlauka virsmas maršrutu tīkla (ASRN) mezgls				Grafika virsotne, kas nosaka ASRN						
	Identifikatora tīkls		Teksts	Loģisks nosaukums, ko veido ar pēdējām atdalīts saraksts ar nosaukumiem vienai vai vairākām pazīmēm, kuras saistītas ar ASRN pazīmi						
	Identifikatora sliekšnis		Teksts	Pazīmes eksemplāra nosaukums						
	Identifikatora numurs		Teksts	Īpašs unikāls identifikators, ko datu sniedzējs pastāvīgi piešķirīs pazīmes eksemplāram						
	Lidlauka ats.		Teksts	Ar pazīmes eksemplāru saistītā lidlauka ēka						
	Mezglā tips		Teksts	Mezglā tips						
	Apstāšanās kat.		Teksts	Gaidīšanas vietā ierobežotas redzamības apstākļos veiktās operācijas kategorija						
	Atrašanās vieta		Punkts	ASRN mezglā ģeogrāfiskā atrašanās vieta						
ASRN mezgls				Savienojums starp grafikā attēlotajiem mezgliem, kurš nosaka ASRN						

▼ M1

Subjekts	Rekvizīts	Apakšrekvizīts	Tips	Apraksts	Piezīme	Precizitāte	Integritāte	Ģenerēš. tips	Publikāc. izšķirtsp.	Kartes izšķirtsp.
	Identifikatora tīkls		Teksts	Loģisks nosaukums, ko veido ar pēdīgām atdalīts saraksts ar nosaukumiem vienai vai vairākām pazīmēm, kuras saistītas ar <i>ASRN</i> pazīmi						
	Virziens		Teksts	Atbilstošā pazīmes eksemplāra virzienīgums – vienvirziena vai divvirzienu						
	1. mezgla ats.		Teksts	Malu ģeometrijas sākumpunktam atbilstošā <i>ASRN</i> mezgla identifikatora numurs						
	2. mezgla ats.		Teksts	Malu ģeometrijas beigu punktam atbilstošā <i>ASRN</i> mezgla identifikatora numurs						
	Malu tips		Teksts	Malu tips						
	Malu atvasin.		Teksts	Malu ģeometrijas atvasināšanas metode						
	Ģeometrija		Līnija	<i>ASRN</i> malas ģeogrāfiskā atrašanās vieta						

▼ **M1****Dati tipi, kas minēti 4. ailē “Tips”**

Tips	Apraksts	Datu elementi
Punkts	Koordinātu pāris (ģeogrāfiskais platums un garums), kas piesaistīts matemātiski aprēķinātam atskaites elipsoidam un kas definē punkta atrašanās vietu uz Zemes virsmas	Ģeogrāfiskais platums Ģeogrāfiskais garums Horizontālā atsaucēs sistēma Mērvienības Sasniegtā horizontālā precizitāte
Līnija	Punktu secība, kas definē lineāru objektu	Punktu secība
Daudzstūris	Punktu secība, kas veido daudzstūra robežu; Pirmais un pēdējais punkts ir identiski	Slēgta punktu secība
Augstums	Vertikālais attālums no plaknes, punkta vai par punktu uzskaitīta objekta, mērot no noteikta punkta	Skaitliska vērtība Vertikālā atsaucēs sistēma Mērvienības Sasniegtā vertikālā precizitāte
Absolūtais augstums	Vertikālais attālums no plaknes, punkta vai par punktu uzskaitīta objekta, mērot no <i>MSL</i>	Skaitliska vērtība Vertikālā atsaucēs sistēma Mērvienības Sasniegtā vertikālā precizitāte
Pacēlums	Vertikālais attālums no punkta vai plaknes, kas atrodas uz zemes virsmas vai ir piesaistīta tai, mērot no <i>MSL</i>	Skaitliska vērtība Vertikālā atsaucēs sistēma Mērvienības Sasniegtā vertikālā precizitāte
Attālums	► C2 Lineāra vērtība ◀	Skaitliska vērtība Mērvienības Sasniegtā precizitāte
Leņķis/azimuts	Leņķiska vērtība	Skaitliska vērtība Mērvienības Sasniegtā precizitāte
Vērtība	Jebkāda izmērīta, deklarēta vai atvasināta vērtība, kas nav uzskaitīta iepriekš	Skaitliska vērtība Mērvienības Sasniegtā precizitāte
Datums	Kalendāra datums, kas apzīmē konkrētu dienu vai mēnesi	Teksts
Grafiks	Atkārtjošs laika periods, kas sastāv no viena vai vairākiem intervāliem vai īpašiem datumiem (piemēram, brīvdienām), kuri cikliski atkārtojas	Teksts
Kodu saraksts	Iepriekšdefinētu teksta virkņu vai vērtību kopums	Teksts
Teksts	Teksts brīvā formā	Rakstzīmju virkne bez ierobežojumiem

▼B*IV PIELIKUMS***ĪPAŠĀS PRASĪBAS GAISA SATIKSMES PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM****(Part-ATS)****A APAKŠIEDAĻA. PAPILDU ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS GAISA SATIKSMES PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (ATS.OR)***1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS***ATS.OR.100. Īpašumtiesības**

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs informē kompetentās iestādes par:
- 1) savu tiesisko statusu, īpašumtiesību struktūru un jebkuriem mehānismiem, kas būtiski ietekmē viņa aktīvu kontroli;
  - 2) jebkurām saiknēm ar organizācijām, kas nav saistītas ar aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanu, tostarp par komercdarbību, kurā tas iesaistījies tieši vai ar radniecīgu uzņēmumu starpniecību un kas rada vairāk nekā 1 % no plānotajiem ieņēmumiem; turklāt jāinformē arī par visām izmaiņām īpašumtiesībās, kuras veido 10 % vai vairāk no tā kopējā akciju portfeļa.
- b) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs dara visu nepieciešamo, lai izvairītos no interešu konflikta, kas varētu apdraudēt taisnīgu un objektīvu pakalpojumu sniegšanu.

ATS.OR.105. Atklāta un pārredzama pakalpojumu sniegšana

Papildus III pielikuma ATM/ANS.OR.A.075. punktam gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs neiesaistās darbībās, kuru mērķis vai rezultāts būtu konkurences nepieļaušana, ierobežošana vai kroplošana, kā arī neiesaistās darbībās, kas ir dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, saskaņā ar piemērojamiem Savienības un valsts tiesību aktiem.

▼M1**ATS.OR.110. Koordinācija starp lidlauku ekspluatantiem un gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējiem**

Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs noslēdz vienošanos ar tā lidlauka ekspluatantu, kurā tas sniedz gaisa satiksmes pakalpojumus, lai nodrošinātu darbību un sniegto pakalpojumu pienācīgu koordinēšanu, kā arī būtisko datu un informācijas apmaiņu.

ATS.OR.115. Koordinācija starp militārām vienībām un gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējiem

Neskarot Regulas (EK) Nr. 2150/2005 6. pantu, gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka tā gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības atbilstoši vietēji saskaņotām procedūrām regulāri vai pēc pieprasījuma iesniedz attiecīgajām militārājām vienībām attiecīgo lidojumu plānu un citus datus par civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumiem, lai atvieglotu to identificēšanu.

ATS.OR.120. Koordinācija starp meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējiem un gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējiem

- a) Lai nodrošinātu, ka gaisa kuģi saņem jaunāko meteoroloģisko informāciju gaisa kuģu ekspluatācijai, gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs noslēdz vienošanos ar saistīto meteoroloģisko pakalpojumu sniedzēju, lai nodrošinātu, ka gaisa satiksmes pakalpojumu sniegšanas personāls:

▼ **M1**

- (1) papildus indikācijas instrumentu izmantošanai informē par citiem meteoroloģiskajiem elementiem, par kuriem puses var būt vienojušās un kurus novēro gaisa satiksmes pakalpojumu personāls vai par kuriem ziņo gaisa kuģi;
  - (2) iespējami drīz ziņo par ekspluatācijai nozīmīgām meteoroloģiskām parādībām, kuras novēro gaisa satiksmes pakalpojumu personāls vai par kurām ziņo gaisa kuģi un kuras nav iekļautas lidlauka meteoroloģiskajā ziņojumā;
  - (3) iespējami drīz paziņo būtisku informāciju par vulkānisko aktivitāti pirms izvirduma, vulkānu izvirdumiem un informāciju par vulkānisko pelnu mākonī. Turklāt lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centri un lidojumu informācijas centri paziņo minēto informāciju saistītajam meteoroloģiskās novērošanas dienestam un vulkānisko pelnu konsultatīvajiem centriem (*VAAC*).
- b) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka tiek uzturēta cieša koordinācija starp lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centriem, lidojumu informācijas centriem un saistītajiem meteoroloģiskās novērošanas dienestiem, lai *NOTAM* un *SIGMET* ziņojumos ietvertā informācija par vulkāniskajiem pelniem būtu konsekventa.

ATS.OR.125. Koordinācija starp aeronavigācijas informācijas dienestiem un gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējiem

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs sniedz attiecīgajam aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzējam aeronavigācijas informāciju, kas jāpublicē, ja tas vajadzīgs, lai varētu izmantot šādus gaisa satiksmes pakalpojumus.
- b) Lai nodrošinātu, ka aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzēji iegūst informāciju, kas tiem ļauj sniegt aktualizētu pirmslidojuma informāciju un nodrošināt vajadzīgo informāciju lidojumu laikā, gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs un aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzējs veic pasākumus, lai atbildīgajam aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzējam ar minimālu kavēšanos paziņotu šādu informāciju:
  - (1) informācija par apstākļiem lidlaukā;
  - (2) to saistīto objektu, dienestu un aeronavigācijas līdzekļu funkcionālais statuss, kuri atrodas to atbildības rajonā;
  - (3) vulkāniskā aktivitāte, ko novēro gaisa satiksmes pakalpojumu personāls vai par ko ziņo gaisa kuģis;
  - (4) jebkāda cita informācija, kas uzskatāma par nozīmīgu ekspluatācijai.
- c) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs pirms izmaiņu ieviešanas aeronavigācijas sistēmās, kas ir tā atbildībā:
  - (1) nodrošina ciešu koordināciju ar attiecīgo(-ajiem) aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzēju(-iem);
  - (2) pienācīgi ņem vērā laiku, kas aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzējam ir vajadzīgs, lai sagatavotu, izstrādātu un izdotu attiecīgo izplatīšanai paredzēto materiālu;
  - (3) savlaicīgi iesniedz informāciju attiecīgajam aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzējam.
- d) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs, nodrošinot aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzējiem izejinformāciju un/vai datus, papildus 14 dienu termiņam nosūtīšanai pa pastu ievēro arī iepriekšnoteiktos starptautiski saskaņotos aeronavigācijas informācijas reglamentēšanas un kontroles (*AIRAC*) spēkā stāšanās datumus, ņemot vērā *AIRAC* ciklu.

▼ **M3****ATS.OR.127. Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzēju veiktā koordinācija “U-space” gaisa telpā**

Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzēji:

- a) bez diskriminācijas sniedz attiecīgo satiksmes informāciju par pilotējamiem gaisa kuģiem, kura Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2021/664 ⁽¹⁾ minēto kopīgo informācijas pakalpojumu satvarā nepieciešama attiecībā uz “U-space” gaisa telpu, kas noteikta kontrolējamā gaisa telpā, kurā gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs ir izraudzīts pakalpojumu sniegšanai;
- b) izveido koordinācijas procedūras un sakaru līdzekļus, kas nodrošina saziņu starp attiecīgajām gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām, “U-space” pakalpojumu sniedzējiem un, attiecīgā gadījumā, vienotajiem kopīgo informācijas pakalpojumu sniedzējiem un ļauj sniegt šos datus.

▼ **M1****ATS.OR.130. Laiks gaisa satiksmes pakalpojumos**

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām ir pulksteņi, kas rāda laiku stundās, minūtēs un sekundēs un kas ir skaidri saredzams no katras darbības vietas attiecīgajā struktūrvienībā.
- b) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienību pulksteņi un citas laika ierakstīšanas ierīces tiek pārbaudītas pēc vajadzības, lai tās rādītu pareizu laiku ar pieļaujamo novirzi plus vai mīnus 30 sekundes no *UTC*. Ikreiz, kad gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienība izmanto datu pārraides sakarus, pēc vajadzības pārbauda pulksteņus un citas laika ierakstīšanas ierīces, lai tās rādītu pareizu laiku ar pieļaujamo novirzi 1 sekundes diapazonā no *UTC*.
- c) Pareizu laiku nosaka pēc standarta laika stacijas vai, ja tas nav iespējams, vadoties pēc citas struktūrvienības, kura pareizu laiku noteikusi pēc šādas stacijas.

ATS.OR.135. Ārkārtas pasākumi

Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs izstrādā ārkārtas rīcības plānus, kā noteikts III pielikuma ATM/ANS.OR.A.070. punktā, ciešā koordinācijā ar gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējiem, kuri atbild par pakalpojumu sniegšanu blakus esošajās gaisa telpas daļās, un vajadzības gadījumā ar attiecīgajiem gaisa telpas lietotājiem.

ATS.OR.140. Sistēmu un aprīkojuma atteice un darbības traucējumi

Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs ievieš attiecīgus pasākumus, lai gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības nekavējoties ziņotu par katru sakaru, navigācijas un novērošanas sistēmu vai citu drošībai būtisku sistēmu vai aprīkojuma atteici vai darbības traucējumu, kas var nelabvēlīgi ietekmēt lidojuma operāciju drošumu vai efektivitāti un/vai gaisa satiksmes pakalpojumu sniegšanu.

ATS.OR.145. Gaisa satiksmes vadības dienesta darbība

Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka informācija par gaisa kuģu kustību kopā ar attiecīgajiem gaisa kuģiem izsniegto *ATC* atļauju uzskaiti tiek parādīta tā, ka to var tūlītīgi analizēt, lai uzturētu efektīvu gaisa satiksmes plūsmu ar atbilstošu distancēšanu starp gaisa kuģiem.

ATS.OR.150. Atbildības par lidojumu vadību nodošana un sakaru nodošana

Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nosaka koordinācijas procedūras, kas piemērojamas, lai nodotu atbildību par lidojumu vadību, ietverot sakaru nodošanu un kontrolpunktu nodošanu, un iekļauj šādas procedūras vienošanās dokumentos un ekspluatācijas rokasgrāmatās atkarībā no konkrētā gadījuma.

⁽¹⁾ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2021/664 (2021. gada 22. aprīlis) par “U-space” tiesisko regulējumu (OV L 139, 23.04.2021., 161. lpp.)

▼B**2. SADAĻA. PAKALPOJUMU DROŠĪBA****ATS.OR.200. Drošības pārvaldības sistēma**

Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs izveido drošības pārvaldības sistēmu (*SMS*), kas var būt *ATM/ANS.OR.B.005.* punktā prasītās pārvaldības sistēmas neatņemama daļa, iekļaujot šādus komponentus:

1) Drošības politika un mērķi

- i) vadības pienākumi un atbildība saistībā ar drošību, kas iekļaujami drošības politikā;
- ii) pakļautība drošības jomā attiecībā uz *SMS* ieviešanu un uzturēšanu un pilnvaras pieņemt lēmumus par drošību;
- iii) drošības pārvaldnieka iecelšana amatā, kurš atbild par efektīvas *SMS* ieviešanu un uzturēšanu;
- iv) ārkārtas reaģēšanas plānošanas koordinēšana ar citiem pakalpojumu sniedzējiem un aviācijas uzņēmumiem, kas sadarbojas ar *ATS* pakalpojumu sniedzēju pakalpojumu sniegšanas laikā;
- v) *SMS* dokumentēšana, raksturojot visus *SMS* elementus, saistītos *SMS* procesus un *SMS* darbības rezultātus;

2) Drošības riska pārvaldība

- i) process, kurā apzina ar pakalpojumiem saistītos apdraudējumus un kura pamatā ir reaģējošu, apstaidzošu un prognozējošu metožu apvienojums drošības datu vākšanā;
- ii) process, kas nodrošina ar apzinātajiem apdraudējumiem saistīto drošības risku analīzi, novērtēšanu un kontroli;
- iii) process, kurā nodrošina gaisa kuģa avārijas varbūtības samazināšanu līdz pamatoti iespējamam līmenim.

3) Drošības garantija

- i) drošības situācijas uzraudzības un mērīšanas līdzekļi, ar ko pārbauda organizācijas darbību drošības jomā un apstiprina drošības riska kontroles pasākumu efektivitāti;
- ii) process, kurā apzina izmaiņas, kas var ietekmēt drošības riska līmeni saistībā ar pakalpojumiem, un apzina un pārvalda drošības riskus, ko var radīt šīs izmaiņas;
- iii) process, kurā uzrauga un novērtē *SMS* efektivitāti, lai varētu pastāvīgi uzlabot *SMS* vispārējo darbību;

4) Drošības veicināšana

- i) mācību programma, kas nodrošina personāla apmācību un kompetenci *SMS* pienākumu pildīšanā;
- ii) informēšana drošības jomā, kas nodrošina personāla informētību par *SMS* īstenošanu.

ATS.OR.205. Drošības novērtējums un izmaiņu nodrošināšana funkcionālā sistēmā

a) Attiecībā uz jebkurām izmaiņām, kas paziņotas saskaņā ar *ATM/ANS.OR.A.045.* punkta a) apakšpunkta 1. punktu, gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs:

- 1) nodrošina drošības novērtējuma veikšanu attiecībā uz izmaiņu apjomu, kas ietver:
  - i) izmaināmos aprīkojuma, procedūru un personāla elementus;

▼B

- ii) saskarpunktus un mijiedarbību starp izmaināmajiem elementiem un pārējo funkcionālo sistēmu;
  - iii) saskarpunktus un mijiedarbību starp izmaināmajiem elementiem un kontekstu, kurā paredzēta ekspluatācija;
  - iv) izmaiņu dzīves ciklu no definēšanas līdz ekspluatācijai, tostarp nodošanu ekspluatācijā;
  - v) funkcionālās sistēmas plānotos traucētas darbības režīmus; un
- 2) ar pietiekamu ticamību nodrošina, iesniedzot pilnīgu, dokumentētu un derīgu argumentu, ka drošības kritēriji, kas apzināti, piemērojot ATS.OR.210. punktu, ir derīgi, tiks izpildīti un paliks izpildīti.
- b) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka a) apakšpunktā minētais drošības novērtējums ietver:
- 1) apdraudējumu apzināšanu;
  - 2) to drošības kritēriju noteikšanu un pamatošanu, kurus piemēro izmaiņām saskaņā ar ATS.OR.210. punktu;
  - 3) ar izmaiņām saistītās ietekmes riska analīzi;
  - 4) riska novērtēšanu un vajadzības gadījumā – riska mazināšanu attiecībā uz izmaiņām, lai varētu izpildīt piemērojamos drošības kritērijus;
  - 5) pārbaudi, vai:
    - i) novērtējums atbilst izmaiņu jomai, kā definēts a) apakšpunkta 1. punktā;
    - ii) izmaiņas atbilst drošības kritērijiem;
  - 6) to uzraudzības kritēriju specifikāciju, kuri nepieciešami, lai pierādītu, ka pakalpojums, ko nodrošina izmainītā funkcionālā sistēma, arī turpmāk būs atbilstošs drošības kritērijiem.

ATS.OR.210. Drošības kritēriji

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nosaka funkcionālās sistēmas izmaiņu pieņemamību drošības ziņā, analizējot riskus, ko rada izmaiņu ieviešana, attiecīgā gadījumā diferencējot pēc darbības veidiem un iesaistīto personu grupām.
- b) Izmaiņu pieņemamību drošības ziņā novērtē pēc īpašiem un pārbaudāmiem drošības kritērijiem, katru kritēriju izsakot kā nepārprotamu kvantitatīvu drošības riska līmeni vai kā citu mērījumu, kas saistīts ar drošības risku.
- c) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka drošības kritēriji:
- 1) ir pamatoti attiecībā uz konkrētām izmaiņām, ņemot vērā šo izmaiņu veidu;
  - 2) pēc izpildes rada pārliecību, ka funkcionālā sistēma pēc izmaiņām būs tikpat droša kā pirms šīm izmaiņām, vai arī gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs iesniedz argumentu, kas pamato, ka:
    - i) jebkuru drošības līmeņa pagaidu pazemināšanos kompensēs turpmāka drošības uzlabošanās; vai
    - ii) jebkura pastāvīga drošības līmeņa pazemināšanās rada citas labvēlīgas sekas;
  - 3) ja tos īsteno kopīgi, nodrošina, ka izmaiņas nerada nepieļaujamu risku pakalpojuma drošībai;

▼ B

- 4) veicina drošības uzlabojumus, kad vien pamatoti iespējams.

ATS.OR.215. Licencēšanas un medicīniskās sertifikācijas prasības gaisa satiksmes vadības dispečeriem

Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka gaisa satiksmes vadības dispečeri tiek pienācīgi licencēti un tiem ir derīga veselības apliecība saskaņā ar Regulu (ES) 2015/340.

3. SADAĻA. — ĪPAŠĀS CILVĒCISKĀ FAKTORA PRASĪBAS GAISA SATIKSMES VADĪBAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM**ATS.OR.300. Joma**

Šī sadaļa nosaka prasības, kas jāizpilda gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējam attiecībā uz cilvēku darbu, lai:

- a) novērstu un mazinātu risku, ka gaisa satiksmes vadības pakalpojumus sniedz gaisa satiksmes vadības dispečeri, kuriem ir problēmas ar psihoaktīvo vielu lietošanu;
- b) novērstu un mazinātu spriedzes negatīvo ietekmi uz gaisa satiksmes vadības dispečeriem, lai nodrošinātu gaisa satiksmes drošību;
- c) novērstu un mazinātu noguruma negatīvo ietekmi uz gaisa satiksmes vadības dispečeriem, lai nodrošinātu gaisa satiksmes drošību.

ATS.OR.305. Gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzēju pienākumi attiecībā uz gaisa satiksmes vadības dispečeru problēmām ar psihoaktīvo vielu lietošanu

- a) Gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējs izstrādā un īsteno politiku ar saistītām procedūrām, lai nodrošinātu, ka problēmas ar psihoaktīvo vielu lietošanu neietekmē gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniegšanu.
- b) Neskarot noteikumus, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 95/46/EK ⁽¹⁾, un piemērojamos valsts tiesību aktus attiecībā uz fizisku personu pārbaudēm, gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējs izstrādā un ievieš objektīvu, pārredzamu un nediskriminējošu procedūru, lai atklātu problēmas ar psihoaktīvo vielu lietošanu, kas rodas gaisa satiksmes vadības dispečeriem. Šajā procedūrā ņem vērā noteikumus, kas paredzēti Regulas (ES) 2015/340 ATCO.A.015. punktā.
- c) Procedūru, kas minēta b) apakšpunktā, apstiprina kompetentā iestāde.

ATS.OR.310. Spriedze

Saskaņā ar ATS.OR.200. punktu gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējs:

- a) izstrādā un atjaunina politiku gaisa satiksmes vadības dispečeru spriedzes pārvaldībai, tostarp īsteno kritisko incidentu radītās spriedzes pārvaldības programmu;
- b) nodrošina gaisa satiksmes vadības dispečerus ar izglītojošām un informējošām programmām par spriedzes novēršanu, tostarp attiecībā uz kritisko incidentu radīto spriedzi, tādējādi papildinot mācības par cilvēciskā faktora ietekmi, ko nodrošina saskaņā ar Regulas (ES) 2015/340 I pielikuma D apakšdaļas 3. un 4. iedaļu.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīva 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.).

▼ B**ATS.OR.315. Nogurums**

Saskaņā ar ATS.OR.200. punktu gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējs:

- a) izstrādā un atjaunina politiku gaisa satiksmes vadības dispečeru noguruma pārvaldībai;
- b) nodrošina gaisa satiksmes vadības dispečerus ar informējošām programmām par noguruma novēršanu, tādējādi papildinot mācības par cilvēciskā faktora ietekmi, ko nodrošina saskaņā ar Regulas (ES) 2015/340 I pielikuma D apakšdaļas 3. un 4. iedaļu.

ATS.OR.320. Gaisa satiksmes vadības dispečeru dežūru sistēma(-as)

- a) Gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējs izstrādā, ievieš un uzrauga dežūru sistēmu, lai pārvaldītu gaisa satiksmes vadības dispečeru profesionālā noguruma radītos riskus, droši izkārtojot darba un atpūtas periodu maiņu. Dežūru sistēmā gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējs iekļauj šādus elementus:
  - 1) maksimālo secīgo darba dienu skaitu, kurās dispečers veic darba pienākumus;
  - 2) maksimālo stundu skaitu, ko drīkst strādāt darba periodā;
  - 3) maksimālo laiku, kad bez pārtraukuma tiek nodrošināti gaisa satiksmes vadības pakalpojumi;
  - 4) darba periodu attiecību pret pārtraukumiem, nodrošinot gaisa satiksmes vadības pakalpojumus;
  - 5) minimālos atpūtas periodus;
  - 6) maksimālo secīgo darba periodu skaitu nakts laikā, ja attiecināms, atkarībā no attiecīgās gaisa satiksmes vadības struktūrvienības darba laika;
  - 7) minimālo atpūtas periodu pēc darba perioda nakts laikā;
  - 8) minimālo atpūtas periodu skaitu vienā dežūru ciklā.
- b) Gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējs dežūru sistēmas izstrādes un piemērošanas laikā apspriežas ar tiem gaisa satiksmes vadības dispečeriem, uz kuriem attieksies dežūru sistēma, vai, ja attiecināms, ar viņu pārstāvjiem, lai apzinātu un mazinātu riskus attiecībā uz nogurumu, ko var izraisīt pati šī dežūru sistēma.

▼ M1*4. SADAĻA. PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ SAKARIEM***▼ M7****ATS.OR.400. Aeronavigācijas mobilais dienests (sakari “gaiss–zeme”) – vispārīgi noteikumi**

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs sakariem “gaiss–zeme” gaisa satiksmes pakalpojumu vajadzībām izmanto balss un/vai datu pārraides sakarus.
- b) Ja balss sakari “gaiss–zeme” balstās uz kanālu atstatumu 8,33 kHz, gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka:
  - (1) visas iekārtas balss sakariem “gaiss–zeme” ietver spēju nodrošināt kanālu atstatumu 8,33 kHz, un tās var noskaņot uz kanāliem, starp kuriem ir 25 kHz atstatums;

▼ M7

- (2) visi balss frekvenču piešķirumi spēj nodrošināt kanālu atstatumu 8,33 kHz;
  - (3) procedūras, ko piemēro gaisa kuģiem, kuri aprīkoti ar radioiekārtām, kas spēj nodrošināt kanālu atstatumu 8,33 kHz, un gaisa kuģiem, kas nav aprīkoti ar šādām iekārtām, ar nosacījumu, ka tos nodod starp gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām, ir noteiktas vienošanās dokumentos starp šīm *ATS* struktūrvienībām;
  - (4) gaisa kuģus, kuri nav aprīkoti ar radioiekārtām, kas spēj nodrošināt kanālu atstatumu 8,33 kHz, apkalpo, ja to var droši veikt gaisa satiksmes pārvaldības sistēmas kapacitātes robežās UHF vai 25 kHz frekvenču piešķirumos; un
  - (5) tas katru gadu paziņo dalībvalstij, kas to izraudzījusi, savus plānus tādu valsts gaisa kuģu apkalpošanai, kuri nav aprīkoti ar radioiekārtām, kas spēj nodrošināt kanālu atstatumu 8,33 kHz, ņemot vērā kapacitātes ierobežojumus, kas saistīti ar procedūrām, kuras dalībvalstis publicējušas savos valsts aeronavigācijas informatīvajos izdevumos (*AIP*).
- c) Ja gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniegšanai izmanto tiešos pilota–di-spečera divpusējos balss vai datu pārraides sakarus, gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina ierakstīšanas ierīces visos šādos sakaru “gaiss–zeme” kanālos.
- d) Ja lidojumu informācijas pakalpojumu sniegšanai, kas ietver lidlauku lidojumu informācijas pakalpojumus (*AFIS*), izmanto tiešos divpusējos balss vai datu pārraides sakarus “gaiss–zeme”, gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina ierakstīšanas ierīces visos šādos sakaru “gaiss–zeme” kanālos, ja vien kompetentā iestāde nav noteikusi citādi.

▼ M1▼ CI**ATS.OR.405. *VHF* avārijas frekvences izmantošana un pieejamība**

- a) Kā noteikts 3.d pantā, *VHF* ārkārtas situācijas frekvenci (121,500 Mhz) izmanto reālos ārkārtas gadījumos, tostarp jebkuram no šiem mērķiem:

▼ M1

- (1) lai nodrošinātu beztraucējumu kanālu sakariem starp briesmu vai ārkārtas situācijā esošu gaisa kuģi un zemes staciju, kad parastie kanāli tiek izmantoti citiem gaisa kuģiem;
- (2) lai nodrošinātu *VHF* kanālu sakariem starp gaisa kuģi un lidlaukiem, kuru parasti neizmanto starptautiski gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzēji, gadījumā, ja rodas ārkārtas situācija;
- (3) lai nodrošinātu kopēju *VHF* kanālu sakariem starp civilās aviācijas vai militārajiem gaisa kuģiem un starp šādiem gaisa kuģiem un dienestiem uz zemes, kas iesaistīti kopējās meklēšanas un glābšanas operācijās, pirms vajadzības gadījumā pāriet uz attiecīgo frekvenci;
- (4) lai nodrošinātu sakarus “gaiss–zeme” ar gaisa kuģiem, kad gaisa kuģa aprīkojuma atteices dēļ nevar izmantot parastos kanālus;

▼ **M1**

- (5) lai nodrošinātu kanālu avārijas vietas noteicējraidītāju (*ELT*) darbībai un sakariem starp glābšanas līdzekļiem un gaisa kuģiem, kas iesaistīti meklēšanas un glābšanas operācijās;
- (6) lai nodrošinātu kopēju *VHF* kanālu sakariem starp civilās aviācijas gaisa kuģiem un gaisa kuģiem, kas veic pārtveršanu, vai pārtveršanas vadības struktūrvienībām un starp civilās aviācijas gaisa kuģiem vai gaisa kuģiem, kas veic pārtveršanu, un gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām gadījumā, ja tiek pārtverts civilās aviācijas gaisa kuģis.

b) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina 121,500 Mhz frekvenci:

- (1) lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centros un lidojumu informācijas centros;
- (2) lidlauku vadības torņos un pieejas kontroles struktūrvienībās, kas apkalpo starptautiskus lidlaukus un starptautiskus rezerves lidlaukus;
- (3) papildu vietās, ko norādījusi kompetentā iestāde, ja minētās frekvences nodrošināšanu uzskata par vajadzīgu, lai nodrošinātu briesmu izsaukumu tūlītēju uztveršanu, vai a) apakšpunktā noteiktajiem mērķiem.

ATS.OR.410. Aeronavigācijas mobilais dienests (sakari “gaiss–zeme”) – lidojumu informācijas dienests

- a) Ciktāl tas ir praktiski iespējams un ja to ir apstiprinājusi kompetentā iestāde, gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka sakaru “gaiss–zeme” iekārtas ir izmantojamas divpusējiem sakariem starp lidojumu informācijas centru un atbilstoši aprīkoti gaisa kuģiem, kas lido jebkurā vietā lidojumu informācijas reģionā.
- b) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka sakaru “gaiss–zeme” iekārtas ir izmantojamas tiešiem, ātriem, nepārtrauktiem un netraucētiem divpusējiem sakariem starp *AFIS* struktūrvienību un atbilstoši aprīkoti gaisa kuģiem, kas lido ATS.TR.110. punkta a) apakšpunkta 3. punktā minētajā gaisa telpā.

▼ **M7**

ATS.OR.415. Aeronavigācijas mobilais dienests (sakari “gaiss–zeme”) – lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības dienests

Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka:

- a) sakaru “gaiss–zeme” iekārtas ir izmantojamas divpusējiem balss sakariem starp struktūrvienību, kas sniedz lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības pakalpojumu, un atbilstoši aprīkoti gaisa kuģiem, kas lido jebkurā vietā gaisa satiksmes vadības rajonā vai rajonos; un
- b) sakaru “gaiss–zeme” iekārtas nodrošina divpusējus datu sakarus starp struktūrvienību, kas sniedz lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības pakalpojumus, un atbilstoši aprīkoti gaisa kuģiem, kas lido Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2023/1770 ⁽¹⁾ AUR.COM.2001. punktā minētajā gaisa telpā, lai sniegtu datu pārraides pakalpojumus, kas norādīti minētās Īstenošanas regulas AUR.COM.2005. punkta 1. apakšpunkta a) punktā.

⁽¹⁾ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2023/1770 (2023. gada 12. septembris), ar ko paredz noteikumus par Eiropas vienotās gaisa telpas izmantošanai nepieciešamo gaisa kuģu aprīkojumu un ar Eiropas vienotās gaisa telpas izmantošanu saistītos ekspluatācijas noteikumus un atceļ Regulu (EK) Nr. 29/2009, Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1206/2011, (ES) Nr. 1207/2011 un (ES) Nr. 1079/2012 (OV L 228, 15.9.2023., 39. lpp.).

▼ M1**ATS.OR.420. Aeronavigācijas mobilais dienests (sakari “gaiss–zeme”) – pieejas vadības pakalpojums**

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka sakaru “gaiss–zeme” iekārtas ir izmantojamas tiešiem, ātriem, nepārtrauktiem un netraucētiem divpusējiem sakariem starp struktūrvienību, kas sniedz pieejas vadības pakalpojumu, un tā vadībā esošiem atbilstoši aprīkotiem gaisa kuģiem.
- b) Ja struktūrvienība, kas sniedz pieejas vadības pakalpojumu, darbojas kā atsevišķa struktūrvienība, sakari “gaiss–zeme” tiek īstenoti sakaru kanālos, kas paredzēti izmantošanai vienīgi tās vajadzībām.

ATS.OR.425. Aeronavigācijas mobilais dienests (sakari “gaiss–zeme”) – lidlauka gaisa satiksmes vadības dienests

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka sakaru “gaiss–zeme” iekārtas ir izmantojamas tiešiem, ātriem, nepārtrauktiem un netraucētiem divpusējiem sakariem starp lidlauka vadības torni un atbilstoši aprīkotiem gaisa kuģiem, kas tiek ekspluatēti jebkurā attālumā 45 km (25 nm) diapazonā no attiecīgā lidlauka.
- b) Ja to pamato apstākļi, gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina atsevišķus sakaru kanālus satiksmes vadībai manevrēšanas teritorijā.

▼ M7**ATS.OR.430. Aeronavigācijas fiksētais dienests (sakari “zeme–zeme”) – vispārīgi noteikumi**

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka sakariem “zeme–zeme” gaisa satiksmes pakalpojumu vajadzībām izmanto tiešās sarunas sakarus un/vai datu pārraides sakarus.
- b) Ja sakari *ATC* koordinācijas vajadzībām ir automatizēti, gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka:
- (1) tiek ieviesti piemēroti līdzekļi, lai automātiski saņemtu, saglabātu, apstrādātu, izvēlētos, parādītu un pārsūtītu relevanto lidojuma informāciju;
  - (2) šādas automatizētas koordinācijas atteice tiek skaidri norādīta gaisa satiksmes vadības dispečeram vai dispečeriem, kas atbild par lidojumu koordinēšanu nododošajā struktūrvienībā;
  - (3) relevantajiem dispečerpunktiem tiek doti brīdinājumi par sistēmas informācijas apmaiņu;
  - (4) gaisa satiksmes vadības dispečeriem tiek dota informācija par relevantās sistēmas informācijas apmaiņas procesu stāvokli;
  - (5) gaisa satiksmes vadības dispečeriem dod iespēju izmainīt lidojumu informāciju, ar kuru apmainās.

▼ M1**ATS.OR.435. Aeronavigācijas fiksētais dienests (sakari “zeme–zeme”) – sakari lidojumu informācijas reģionā**

a) Sakari starp gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām

(1) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka lidojumu informācijas centram ir iekārtas sakariem ar šādām struktūrvienībām, kas sniedz pakalpojumus tā atbildības rajonā:

i) lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centrs;

ii) pieejas kontroles struktūrvienības;

iii) lidlauku vadības torņi;

iv) *AFIS* struktūrvienības.

(2) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centram papildus tam, ka tas ir savienots ar lidojumu informācijas centru, kā paredzēts 1. punktā, ir arī iekārtas sakariem ar šādām struktūrvienībām, kas sniedz pakalpojumus tā atbildības zonā:

i) pieejas kontroles struktūrvienības;

ii) lidlauku vadības torņi;

iii) *AFIS* struktūrvienības;

iv) gaisa satiksmes ziņojumu savākšanas punkti, ja tie ir atsevišķi izveidoti.

(3) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka pieejas kontroles struktūrvienībai papildus tam, ka tā ir savienota ar lidojumu informācijas centru un lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centru, kā paredzēts 1. un 2. punktā, ir arī iekārtas sakariem ar:

i) saistīto lidlauka vadības torni vai torņiem;

ii) attiecīgo *AFIS* struktūrvienību vai struktūrvienībām;

iii) saistīto gaisa satiksmes ziņojumu savākšanas punktu vai punktiem, ja tie ir atsevišķi izveidoti.

(4) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka lidlauka vadības tornim vai *AFIS* struktūrvienībai papildus tam, ka tie ir savienoti ar lidojumu informācijas centru, lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centru un pieejas kontroles struktūrvienību, kā paredzēts 1., 2. un 3. punktā, ir arī iekārtas sakariem ar saistīto gaisa satiksmes ziņojumu savākšanas punktu, ja tas ir atsevišķi izveidots.

b) Sakari starp gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām un citām struktūrvienībām

(1) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka lidojumu informācijas centram un rajona gaisa satiksmes vadības centram ir iekārtas sakariem ar šādām struktūrvienībām, kas sniedz pakalpojumus to attiecīgajā atbildības apgabalā:

i) attiecīgas militārās vienības;

ii) meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs vai sniedzēji, kas apkalpo centru;

▼ **M1**

- iii) aeronavigācijas telesakaru stacija, kas apkalpo centru;
  - iv) attiecīgie gaisa kuģu ekspluatantu biroji;
  - v) glābšanas koordinācijas centrs vai, ja šāda centra nav, jebkurš cits attiecīgs avārijas dienests;
  - vi) starptautiskais *NOTAM* birojs, kas apkalpo centru.
- (2) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka pieejas kontroles struktūrvienībai, lidlauka vadības tornim un *AFIS* struktūrvienībai ir iekārtas sakariem ar šādām struktūrvienībām, kas sniedz pakalpojumus to attiecīgajā atbildības apgabalā:
- i) attiecīgas militārās vienības;
  - ii) glābšanas un avārijas dienesti (tostarp neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests, ugunsdzēsības dienests u. c.);
  - iii) meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs, kas apkalpo attiecīgo struktūrvienību;
  - iv) aeronavigācijas telesakaru stacija, kas apkalpo attiecīgo struktūrvienību;
  - v) struktūrvienība, kas sniedz perona pārvaldības pakalpojumus, ja tāda ir atsevišķi izveidota.
- (3) Sakaru līdzekļi, kas vajadzīgi saskaņā ar b) apakšpunkta 1. punkta i) apakšpunktu un b) apakšpunkta 2. punkta i) apakšpunktu, ietver nodrošinājumu ātrai un uzticamai saziņai starp attiecīgo gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienību un militāro vienību vai vienībām, kas atbild par pārtveršanas operāciju vadību gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības atbildības apgabalā, lai izpildītu pienākumus, kas noteikti Īstenošanas regulas (ES) Nr. 923/2012 pielikuma 11. sadaļā.

c) Sakaru līdzekļu apraksts

- (1) Sakaru līdzekļi, kas vajadzīgi saskaņā ar a) apakšpunktu, b) apakšpunkta 1. punkta i) apakšpunktu un b) apakšpunkta 2. punkta i), ii) un iii) apakšpunktu, ietver nodrošinājumu šādām vajadzībām:
- i) sakari, izmantojot tikai tiešo sarunuvai tiešo sarunu apvienojumā ar datu pārraides sakariem, kur saziņa vadības nodošanai, izmantojot radaru vai *ADS-B*, tiek nodibināta tūlītēji un saziņa citiem mērķiem tiek nodibināta parasti 15 sekunžu laikā;
  - ii) druksakari, kur vajadzīgs rakstisks ieraksts; ziņojuma pārsūtīšanas laiks šādiem sakariem nav ilgāks par 5 minūtēm.
- (2) Visos gadījumos, uz kuriem neattiecas c) apakšpunkta 1. punkts, sakaru līdzekļi ietver nodrošinājumu šādām vajadzībām:
- i) sakari, izmantojot tikai tiešo sarunu vai tiešo sarunu apvienojumā ar datu pārraides sakariem, kur saziņa tiek nodibināta parasti 15 sekunžu laikā;
  - ii) druksakari, kur vajadzīgs rakstisks ieraksts; ziņojuma pārsūtīšanas laiks šādiem sakariem nav ilgāks par 5 minūtēm.

▼ **M1**

- (3) Visos gadījumos, ja ir vajadzīga automātiska datu pārsūtīšana uz un/vai no gaisa satiksmes dienestu datoriem, nodrošina atbilstošus līdzekļus automātiskai ierakstīšanai.
- (4) Sakaru līdzekļi, kas vajadzīgi saskaņā ar b) apakšpunkta 2. punkta i), ii), iii) apakšpunktu, ietver nodrošinājumu konferencsakariem, izmantojot tiešo sarunu, kur saziņa tiek nodibināta parasti 15 sekunžu laikā.
- (5) Visi līdzekļi sakariem, izmantojot tiešo sarunu, vai datu pārraides sakariem starp gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām un starp gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām un citām struktūrvienībām, kas aprakstīti b) apakšpunkta 1. un 2. punktā, ir aprīkoti ar automātiskās ierakstīšanas funkciju.

ATS.OR.440. Aeronavigācijas fiksētais dienests (sakari “zeme–zeme”) – sakari starp lidojumu informācijas reģioniem

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka lidojumu informācijas centriem un rajona gaisa satiksmes vadības centriem ir iekārtas sakariem ar visiem blakus esošajiem lidojumu informācijas centriem un rajona gaisa satiksmes vadības centriem. Minētie sakaru līdzekļi visos gadījumos ietver nodrošinājumu ziņojumu pārsūtīšanai tādā formā, kas ir piemērota, lai ziņojumu saglabātu kā pastāvīgu ierakstu, un piegādei saskaņā ar pārsūtīšanas laikiem, kas noteikti *ICAO* reģionālajos aeronavigācijas nolīgumos.
- b) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka līdzekļi sakariem starp lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centriem, kas apkalpo blakusesošos vadības rajonus, papildus ietver nodrošinājumu sakariem, izmantojot tiešo sarunu, un, ja piemērojams, datu pārraides sakariem ar automātisku ierakstīšanu, kur saziņa vadības nodošanai, izmantojot *ATS* novērošanas datus, tiek nodibināta tūlītēji un saziņa citiem mērķiem tiek nodibināta parasti 15 sekunžu laikā.
- c) Ja to paredz starp attiecīgajām valstīm noslēgts nolīgums, lai novērstu vai mazinātu vajadzību veikt pārtveršanu, ja notiek novirzīšanās no noteiktās ceļa līnijas, gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka tādi līdzekļi saziņai starp blakus esošiem lidojumu informācijas centriem vai lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centriem, kas nav minēti b) apakšpunktā:
  - (1) ietver nodrošinājumu sakariem, izmantojot tikai tiešo sarunu vai tiešo sarunu apvienojumā ar datu pārraides sakariem;
  - (2) ļauj nodibināt saziņu parasti 15 sekunžu laikā;
  - (3) ir aprīkoti ar automātiskās ierakstīšanas funkciju.
- d) Attiecīgais gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka blakus esošas gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības tiek savienotas visos gadījumos, kad pastāv īpaši apstākļi.
- e) Ikreiz, kad vietējie apstākļi ir tādi, ka jāatļauj gaisa kuģiem pirms izlidošanas ielidot kontrolētā gaisa telpā, attiecīgais gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs vai sniedzēji nodrošina, ka gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības, kas dod atļauju gaisa kuģiem, tiek savienotas ar gaisa satiksmes vadības struktūrvienību, kura apkalpo blakus esošo kontrolēto gaisa telpu.

▼ **M1**

- f) Sakaru līdzekļi, kas atbalsta savienošanu, kura vajadzīga saskaņā ar d) un e) apakšpunktu, ietver nodrošinājumu sakariem, izmantojot tikai tiešo sarunu vai tiešo sarunu apvienojumā ar datu pārraides sakariem, un, ja piemērojams, datu pārraides sakariem ar automātisku ierakstīšanu, kur saziņa vadības nodošanai, izmantojot ATS novērošanu, tiek nodibināta tūlītēji un saziņa citiem mērķiem tiek nodibināta parasti 15 sekunžu laikā.
- g) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina atbilstošus līdzekļus automātiskai ierakstīšanai visos gadījumos, kad ir vajadzīga automātiska datu apmaiņa starp gaisa satiksmes dienestu datoriem.

ATS.OR.445. Sakari tādu transportlīdzekļu kontrolēšanai vai pārvaldībai, kas nav gaisa kuģi, kuri atrodas lidlauku manevrēšanas teritorijās

- a) Izņemot, ja par pietiekamu uzskata saziņu, izmantojot vizuālo signālu sistēmu, gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina divpusējo radiotelefonijas sakaru līdzekļus jebkuram no šiem pakalpojumiem:
- (1) lidlauka gaisa satiksmes vadības pakalpojumi transportlīdzekļu kontrolēšanai manevrēšanas teritorijā;
  - (2) *AFIS* transportlīdzekļu kontrolēšanai manevrēšanas teritorijā, ja šāds pakalpojums tiek sniegts saskaņā ar ATS.TR.305. punkta f) apakšpunktu.
- b) Vajadzību pēc atsevišķiem sakaru kanāliem transportlīdzekļu kontrolēšanai vai pārvaldībai manevrēšanas teritorijā nosaka, pamatojoties uz drošuma novērtējumu.
- c) Nodrošina automātiskās ierakstīšanas ierīces visos b) apakšpunktā minētajos kanālos.

▼ **M7**

ATS.OR.446. Novērošanas dati

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzēji neizmanto datus no S režīma pieprasītājiem, kas tiek ekspluatēti kādas trešās valsts atbildībā, ja šāds pieprasītāja kodu piešķirums nav koordinēts.
- b) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzēji nodrošina, ka tiek īstenotas vajadzīgās spējas, lai gaisa satiksmes vadības dispečeri varētu izveidot individuālu gaisa kuģa identifikāciju, izmantojot gaisa kuģa identifikācijas funkciju no gaisa kuģa uz zemi, kā sīki izklāstīts 1. papildinājumā.
- c) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzēji nodrošina bezproblēmu darbību gaisa telpā, par kuru tie ir atbildīgi, un pie robežas ar blakusesošajām gaisa telpām, piemērojot atbilstīgas minimālās prasības gaisa kuģu distancēšanai.

▼ **M1**

ATS.OR.450. Novērošanas datu automātiska ierakstīšana

Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka novērošanas dati no primāro un sekundāro radaru iekārtām vai citām sistēmām (piemēram, *ADS-B*, *ADS-C*), ko izmanto par palīglīdzekļi gaisa satiksmes pakalpojumos, tiek automātiski ierakstīti, lai tos izmantotu nelaiemes gadījumu un incidentu izmeklēšanai, meklēšanai un glābšanai, gaisa satiksmes pakalpojumu un novērošanas sistēmu izvērtēšanai, kā arī apmācībai par šiem pakalpojumiem un sistēmām.

▼ **M1****ATS.OR.455. Ierakstītās informācijas un datu saglabāšana**

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs saglabā vismaz 30 dienas:
- (1) sakaru kanālu ierakstus, kā norādīts ATS.OR.400. punkta b) un c) apakšpunktā;
  - (2) datu un sakaru ierakstus, kā norādīts ATS.OR.435. punkta c) apakšpunkta 3. un 5. punktā;
  - (3) automātiskos ierakstus, kā norādīts ATS.OR.440. punktā;
  - (4) sakaru ierakstus, kā norādīts ATS.OR.445. punktā;
  - (5) datu ierakstus, kā norādīts ATS.OR.450. punktā;
  - (6) papīra formāta lidojumu lapas, lidojuma gaitas reģistrācijas elektroniskos datus un koordinācijas datus.
- b) Ja a) apakšpunktā minētie ieraksti un žurnāli ir būtiski nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanai, tos saglabā ilgāku laiku, līdz kļūst acīmredzams, ka tie vairs nebūs vajadzīgi.

ATS.OR.460. Fona sakaru un akustiskās vides ierakstīšana

- a) Ja vien kompetentā iestāde nenosaka citādi, gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības aprīko ar ierīcēm, kas ieraksta fona sakarus un akustisko vidi attiecīgi gaisa satiksmes vadības dispečera, lidojumu informācijas dienesta darbinieka vai *AFIS* darbinieka darbstacijā un kas spēj saglabāt ierakstīto informāciju vismaz 24 ekspluatācijas stundas
- b) Šādus ierakstus izmanto tikai tādu nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanai, par kuriem ir obligāti jāziņo.

*5. SADAĻA. PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ INFORMĀCIJU***ATS.OR.500. Meteoroloģiskā informācija – vispārīgi noteikumi**

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka attiecīgajām gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām tiek darīta pieejama aktuālā informācija par esošajiem un prognozētajiem meteoroloģiskajiem apstākļiem, ja tā vajadzīga to attiecīgo funkciju veikšanai.
- b) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka attiecīgajām gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām tiek sniegta sīka informācija par tādu meteoroloģisko parādību atrašanās vietu, vertikālo mērogu, virzienu un kustības ātrumu lidlauka apkaimē un jo īpaši augstuma uzņemšanas un nolaišanās zonās, kuri var būt bīstami gaisa kuģu ekspluatācijai.
- c) Informāciju, kas minēta a) un b) apakšpunktā, sniedz tādā formā, lai gaisa satiksmes pakalpojumu personālam tā būtu jāinterpretē minimāli, un ar laika intervāliem, kas atbilst attiecīgo gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienību prasībām.

ATS.OR.505. Meteoroloģiskā informācija lidojumu informācijas centriem un lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centriem

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka lidojumu informācijas centriem un lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centriem tiek sniegta meteoroloģiskā informācija, kas paredzēta V pielikuma MET.OR.245. punkta f) apakšpunktā, īpašu uzvaru liekot uz noteiktu laikapstākļu elementu parādīšanos vai paredzamu pasliktināšanos, tiklīdz ir iespējams tos noteikt. Attiecīgajos ziņojumos un prognozēs aptver lidojumu informācijas reģionu vai gaisa satiksmes vadības rajonu un citus rajonus, ja to nosaka kompetentā iestāde.

▼ **M1**

- b) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka lidojumu informācijas centriem un lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centriem ar atbilstošiem laika intervāliem tiek sniegti dati par pašreizējo atmosfēras spiedienu altimetru iestatīšanai, attiecībā uz vietām, ko norādījis attiecīgais lidojumu centrs vai lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centrs.

ATS.OR.510. Meteoroloģiskā informācija struktūrvienībām, kas sniedz pieejas vadības pakalpojumus

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka struktūrvienībām, kas sniedz pieejas vadības pakalpojumus, tiek sniegta meteoroloģiskā informācija par gaisa telpu un lidlaukiem, ar kuriem tās ir saistītas, kā paredzēts V pielikuma MET.OR.242. punkta b) apakšpunktā.
- b) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka tad, ja tiek izmantoti vairāki anemometri, displeji, ar kuriem tie ir saistīti, ir skaidri marķēti, lai identificētu skrejceļu un skrejceļa posmu, ko novēro ar katru anemometru.
- c) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka struktūrvienībām, kas sniedz pieejas vadības pakalpojumus, tiek nodrošināti dati par pašreizējo atmosfēras spiedienu altimetru iestatīšanai, attiecībā uz vietām, kuras norādījusi struktūrvienība, kas sniedz pieejas vadības pakalpojumus.
- d) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka struktūrvienības, kas sniedz pieejas vadības pakalpojumus saistībā ar pieejas pēdējo posmu, nosēšanas un pacelšanas, ir aprīkotas ar piezemes vēja displeju vai displejiem. Šāds displejs vai displeji ir piesaistīti tai pašai novērojumu vietai vai vietām, kam ir piesaistīts atbilstošais displejs vai displeji lidlauka vadības tornī un/vai *AFIS* struktūrvienībā un aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā, ja tāda pastāv, un saņem datus no tā paša sensora vai sensoriem, no kura(-iem) datus saņem atbilstošais displejs vai displeji lidlauka vadības tornī un/vai *AFIS* struktūrvienībā un aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā, ja tāda pastāv.
- e) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka struktūrvienības, kas sniedz pieejas vadības pakalpojumus saistībā ar pieejas pēdējo posmu, nosēšanas un pacelšanas lidlaukos, kuros redzamības vērtības tiek novērtētas ar instrumentāliem līdzekļiem, ir aprīkotas ar displeju vai displejiem, kas ļauj nolasīt pašreizējās redzamības uz skrejceļa vērtības. Šāds displejs vai displeji ir piesaistīti tai pašai novērojumu vietai vai vietām, kam ir piesaistīts atbilstošais displejs vai displeji lidlauka vadības tornī un/vai *AFIS* struktūrvienībā un aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā, ja tāda pastāv, un saņem datus no tā paša sensora vai sensoriem, no kura(-iem) datus saņem atbilstošais displejs vai displeji lidlauka vadības tornī un/vai *AFIS* struktūrvienībā un aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā, ja tāda pastāv.
- f) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka struktūrvienības, kas sniedz pieejas vadības pakalpojumus saistībā ar pieejas pēdējo posmu, nosēšanas un pacelšanas lidlaukos, kuros mākoņu apakšējā robeža tiek novērtēta ar instrumentāliem līdzekļiem, ir aprīkotas ar displeju vai displejiem, kas ļauj nolasīt pašreizējās mākoņu apakšējās robežas augstuma vērtības. Šādi displeji ir piesaistīti tai pašai novērojumu vietai vai vietām, kam ir piesaistīts atbilstošais displejs vai displeji lidlauka vadības tornī un/vai *AFIS* struktūrvienībā un aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā, ja tāda pastāv, un saņem datus no tā paša sensora vai sensoriem, no kura(-iem) datus saņem atbilstošais displejs vai displeji lidlauka vadības tornī un/vai *AFIS* struktūrvienībā un aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā, ja tāda pastāv.
- g) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka struktūrvienībām, kas sniedz pieejas vadības pakalpojumus saistībā ar pieejas pēdējo posmu, nosēšanas un pacelšanas, tiek sniegta informācija par vēja novirzi, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt gaisa kuģi, kurš atrodas nolaišanās un pacelšanās trajektorijās vai veic riņķa pieeju.

ATS.OR.515. Meteoroloģiskā informācija lidlauku vadības torņiem un *AFIS* struktūrvienībām

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka lidlauku vadības torņiem un, ja vien kompetentā iestāde nav noteikusi citādi, *AFIS* struktūrvienībām tiek sniegta meteoroloģiskā informācija par lidlauku, ar kuru tās ir saistītas, kā paredzēts V pielikuma MET.OR.242. punkta a) apakšpunktā.

▼ **M1**

- b) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka lidlauku vadības torņiem un *AFIS* struktūrvienībām tiek sniegti dati par pašreizējo atmosfēras spiedienu altimetru iestatīšanai par attiecīgo lidlauku.
- c) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka lidlauku vadības torņi un *AFIS* struktūrvienības ir aprīkotas ar piezemes vēja displeju vai displejiem. Šāds displejs vai displeji ir piesaistīti tai pašai novērojumu vietai vai vietām, kam ir piesaistīts atbilstošais displejs vai displeji aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā, ja tāda pastāv, un saņem datus no tā paša sensora vai sensoriem, no kura(-iem) datus saņem atbilstošais displejs vai displeji aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā, ja tāda pastāv. Ja izmanto vairākus sensorus, displeji, ar kuriem tie ir saistīti, ir skaidri marķēti, lai identificētu skrejceļu un skrejceļa posmu, ko novēro ar katru sensoru.
- d) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka lidlauka vadības torņi un *AFIS* struktūrvienības lidlaukos, kuros redzamības uz skrejceļiem vērtības tiek novērtētas ar instrumentāliem līdzekļiem, ir aprīkotas ar displeju vai displejiem, kas ļauj nolasīt pašreizējās redzamības uz skrejceļa vērtības. Šāds displejs vai displeji ir piesaistīti tai pašai novērojumu vietai vai vietām, kam ir piesaistīts atbilstošais displejs vai displeji aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā, ja tāda pastāv, un saņem datus no tā paša sensora vai sensoriem, no kura(-iem) datus saņem atbilstošais displejs vai displeji aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā, ja tāda pastāv.
- e) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka lidlauka vadības torņi un *AFIS* struktūrvienības lidlaukos, kuros mākoņu apakšējās robežas augstums tiek novērtēts ar instrumentāliem līdzekļiem, ir aprīkotas ar displeju vai displejiem, kas ļauj nolasīt pašreizējās mākoņu apakšējās robežas augstuma vērtības. Šādi displeji ir piesaistīti tai pašai novērojumu vietai vai vietām, kam ir piesaistīts atbilstošais displejs vai displeji lidlauka vadības torņi un *AFIS* struktūrvienībās, un aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā, ja tāda pastāv, un saņem datus no tā paša sensora vai sensoriem, no kura(-iem) datus saņem atbilstošais displejs vai displeji lidlauka vadības torņi un *AFIS* struktūrvienībās, un aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā, ja tāda pastāv.
- f) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka lidlauka vadības torņiem un *AFIS* struktūrvienībām tiek sniegta pieejamā informācija par vēja novirzi, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt gaisa kuģi, kas atrodas nolaišanās vai pacelšanās trajektorijās vai veic riņķa pieeju, un gaisa kuģus uz skrejceļa nosēšanās izskrējiena vai pacelšanās ieskrējiena laikā.
- g) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka lidlauku vadības torņiem un *AFIS* struktūrvienībām, un/vai citām attiecīgām struktūrvienībām tiek sniegti lidlauka brīdinājumi saskaņā ar V pielikuma MET.OR.215. punkta b) apakšpunktu.

ATS.OR.520. Informācija par apstākļiem lidlaukā un saistīto objektu funkcionālo statusu

Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka lidlauku vadības torņiem, *AFIS* struktūrvienībām un struktūrvienībām, kas sniedz pieejas vadības pakalpojumus, tiek pastāvīgi sniegta aktuālā informācija par lidlauka ekspluatanta paziņotiem ekspluatācijai būtiskiem apstākļiem kustības zonā, tostarp par pagaidu apdraudējumiem, un par jebkuru saistīto objektu funkcionālo statusu lidlaukā vai lidlaukos, ar kuriem tie ir saistīti.

ATS.OR.525. Informācija par navigācijas dienestu funkcionālo statusu

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām tiek pastāvīgi un savlaicīgi sniegta aktuālā informācija par to radionavigācijas dienestu un vizuālo līdzekļu funkcionālo statusu, kuri ir būtiski pacelšanās, izlidošanas, pieejas un nosēšanās procedūrām to atbildības rajonā, un par to radionavigācijas dienestu un vizuālo līdzekļu funkcionālo statusu, kuri ir būtiski zemes satiksmei.

▼ M1

- b) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs ievieš attiecīgus pasākumus saskaņā ar III pielikuma ATM/ANS.OR.B.005. punkta f) apakšpunktu, lai nodrošinātu, ka tiek sniegta šā punkta a) apakšpunktā paredzētā informācija attiecībā uz GNSS pakalpojumiem.

ATS.OR.530. Informācijas pārsūtīšana par bremsēšanu

Ja gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs ar balss saziņas palīdzību saņem īpašu ziņojumu no gaisa kuģa par to, ka bremsēšana nenotiek atbilstīgi ziņotajam, tas nekavējoties informē attiecīgo lidlauka ekspluatantu.

▼ B**B APAKŠIEDAĻA. TEHNISKĀS PRASĪBAS GAISA SATIKSMES PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (ATS.TR)***I. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS***▼ M1****ATS.TR.100. Gaisa satiksmes pakalpojumu (ATS) mērķi**

Gaisa satiksmes pakalpojumu mērķi ir šādi:

- a) novērst gaisa kuģu sadursmes;
- b) novērst gaisa kuģu sadursmes manevrēšanas teritorijā un novērst šķēršļus šajā teritorijā;
- c) paātrināt un uzturēt pienācīgu gaisa satiksmes plūsmu;
- d) sniegt lietderīgus ieteikumus un informāciju, lai lidojumu vadība būtu droša un efektīva;
- e) informēt attiecīgās organizācijas par gaisa kuģiem, kam vajadzīga meklēšanas un glābšanas dienestu palīdzība, un sniegt šādām organizācijām vajadzīgo palīdzību.

ATS.TR.105. Gaisa satiksmes pakalpojumu iedalījums

Gaisa satiksmes pakalpojumi ietver šādus pakalpojumus:

- a) gaisa satiksmes vadības pakalpojumi, ko sniedz, lai izpildītu ATS.TR.100. punkta a), b) un c) apakšpunktā noteiktos mērķus, un ko iedala šādās trīs daļās:
  - (1) lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības pakalpojumi – gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniegšana attiecībā uz kontrolētiem lidojumiem, izņemot šādu lidojumu daļas, kas aprakstītas šā apakšpunkta 2. un 3. punktā, lai izpildītu ATS.TR.100. punkta a) un c) apakšpunktā noteiktos mērķus;
  - (2) pieejas vadības pakalpojumi – gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniegšana attiecībā uz kontrolēto lidojumu daļām, kas saistītas ar ielidošanu vai izlidošanu, lai izpildītu ATS.TR.100. punkta a) un c) apakšpunktā noteiktos mērķus, un
  - (3) lidlauka gaisa satiksmes vadības pakalpojumi – gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniegšana attiecībā uz lidlauka satiksmi, izņemot lidojumu daļas, kas aprakstītas šā apakšpunkta 2. punktā, lai izpildītu ATS.TR.100. punkta a), b) un c) apakšpunktā noteiktos mērķus;
- b) lidojumu informācijas pakalpojumi un/vai gaisa satiksmes konsultatīvie pakalpojumi, ko sniedz, lai izpildītu ATS.TR.100. punkta d) apakšpunktā noteikto mērķi;
- c) brīdināšanas pakalpojums, ko sniedz, lai izpildītu ATS.TR.100. punkta e) apakšpunktā noteikto mērķi.

▼ **M1****ATS.TR.110. To struktūrvienību izveide, kuras sniedz gaisa satiksmes pakalpojumus**

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumus sniedz struktūrvienības, ko izveido šādi:
- (1) lidojumu informācijas centrus izveido, lai sniegtu lidojumu informācijas pakalpojumus un brīdināšanas pakalpojumus lidojumu informācijas reģionos, ja vien atbildība par šādu pakalpojumu sniegšanu lidojumu informācijas reģionā nav nodota gaisa satiksmes vadības struktūrvienībai, kurai ir atbilstošs tehniskais nodrošinājums šā pienākuma pildīšanai;
  - (2) gaisa satiksmes vadības struktūrvienības izveido, lai sniegtu gaisa satiksmes vadības pakalpojumus, lidojumu informācijas pakalpojumus un brīdināšanas pakalpojumus gaisa satiksmes vadības rajonos, gaisa satiksmes vadības zonās un kontrolētos lidlaukos;
  - (3) *AFIS* struktūrvienības izveido, lai sniegtu lidojumu informācijas pakalpojumus un brīdināšanas pakalpojumus *AFIS* lidlaukos un ar šādiem lidlaukiem saistītajā gaisa telpā.
- b) Gaisa satiksmes ziņojumu savākšanas punktu vai punktus vai citas struktūrvienības izveido, lai saņemtu ar gaisa satiksmes pakalpojumiem saistītus ziņojumus un pirms izlidošanas iesniegtos lidojumu plānus.

ATS.TR.115. Gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienību identifikācija

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības nepārprotami nodēvē šādi:
- (1) lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centru vai lidojumu informācijas centru parasti identificē pēc tuvējās pilsētas nosaukuma, ģeogrāfiskās pazīmes vai apgabala;
  - (2) lidlauka vadības torni vai pieejas kontroles struktūrvienību parasti identificē pēc tā lidlauka nosaukuma, kurā tā sniedz pakalpojumus, vai pēc tuvējās pilsētas nosaukuma, ģeogrāfiskās pazīmes vai apgabala;
  - (3) *AFIS* struktūrvienību parasti identificē pēc tā lidlauka nosaukuma, kurā tā sniedz pakalpojumus, vai pēc tuvējās pilsētas nosaukuma, ģeogrāfiskās pazīmes vai apgabala.
- b) Gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienību un pakalpojumu nosaukumus papildina ar vienu no turpmāk norādītajiem sufiksiem pēc vajadzības:
- (1) lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centrs – “*CONTROL*” (“*VADĪBA*”);
  - (2) pieejas kontrole – “*APPROACH*” (“*PIEEJA*”);
  - (3) pieejas kontrole ar radiolokāciju ielidošanai – “*ARRIVAL*” (“*IELIDOŠANA*”);
  - (4) pieejas kontrole ar radiolokāciju izlidošanai – “*DEPARTURE*” (“*IZLIDOŠANA*”);
  - (5) gaisa satiksmes vadības struktūrvienība (vispārīgi), sniedzot *ATS* novērošanas pakalpojumus – “*RADAR*” (“*RADARS*”);
  - (6) lidlauka vadība – “*TOWER*” (“*TORNIS*”);
  - (7) zemes satiksmes vadība – “*GROUND*” (“*ZEME*”);
  - (8) atļaujas piešķiršana – “*DELIVERY*” (“*PIEŠĶIRŠANA*”);
  - (9) lidojumu informācijas centrs – “*INFORMATION*” (“*INFORMĀCIJA*”);
  - (10) *AFIS* struktūrvienība – “*INFORMATION*” (“*INFORMĀCIJA*”).

▼ M1**ATS.TR.120. Valoda sakariem starp gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām**

Sakariem starp gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām izmanto angļu valodu, izņemot, ja saziņa starp tām notiek savstarpēji saskaņotā valodā.

ATS.TR.125. Gaisa kuģa vertikālā stāvokļa izteikšana

a) Lidojumiem rajonos, kuros ir noteikts pārejas absolūtais augstums, gaisa kuģa vertikālo stāvokli, izņemot b) apakšpunktā noteiktajā gadījumā, izsaka kā absolūtos augstumus pārejas absolūtajā augstumā vai zem tā un kā lidojuma līmeņus pārejas līmenī vai virs tā. Virzoties caur pārejas slāni, vertikālo stāvokli izsaka kā lidojuma līmeņus, ja augstums tiek uzņemts, un kā absolūtos augstumus, ja augstums tiek samazināts.

b) Kad gaisa kuģis, kam ir dota atļauja veikt nosēšanos, vai kad *AFIS* lidlaukos gaisa kuģis ir informēts, ka skrejceļš ir pieejams, lai nosēstos, veic pieeju, izmantojot atmosfēras spiedienu lidlauka pacēluma līmenī (*QFE*), gaisa kuģa vertikālo stāvokli izsaka kā augstumu virs lidlauka pacēluma tajā lidojuma posmā, kurā ir iespējams izmantot *QFE*, izņemot šādus gadījumus, kad to izsaka kā augstumu virs skrejceļa sliekšņa pacēluma:

(1) instrumentālajiem skrejceļiem, kuru sliekšnis ir vismaz 2 m (7 ft) zemāks nekā lidlauka pacēlums;

(2) precīzas pieejas skrejceļiem.

ATS.TR.130. Pārejas līmeņa noteikšana

a) Attiecīgā gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienība nosaka pārejas līmeni, kas izmantojams rajonos, kuros ir noteikts pārejas absolūtais augstums, attiecīgajā laikposmā, pamatojoties uz *QNH* (altimetra apakšskalā iestatījums pacēluma noteikšanai, atrodoties uz zemes) ziņojumiem un prognozēto spiedienu vidējā jūras līmenī, ja vajadzīgs.

b) Pārejas līmenis atrodas virs pārejas absolūtā augstuma tā, lai tiktu nodrošināts vismaz 300 m (1 000 ft) nominālais vertikālās distancēšanas minimums starp gaisa kuģiem, kas vienlaikus lido pārejas absolūtajā augstumā un pārejas līmenī.

ATS.TR.135. Minimālais kreisēšanas līmenis *IFR* lidojumiem

a) Gaisa satiksmes vadības struktūrvienības nepiešķir kreisēšanas līmeņus zemāk par dalībvalstu noteiktajiem minimālajiem lidojumu absolūtā augstuma līmeņiem, izņemot, ja to īpaši atļāvusi kompetentā iestāde.

b) Gaisa satiksmes vadības struktūrvienības:

(1) nosaka zemāko izmantojamo lidojumu līmeni vai līmeņus visam gaisa satiksmes vadības rajonam vai tā daļām, par kurām tās ir atbildīgas;

(2) piešķir lidojumu līmeņus vienā līmenī ar šādu līmeni vai līmeņiem vai augstākā līmenī;

(3) pēc pieprasījuma nodod zemāko izmantojamo lidojuma līmeni vai līmeņus pilotiem.

ATS.TR.140. Altimetra iestatījumu informācijas sniegšana

a) Attiecīgajām gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām lidojumā esošam gaisa kuģim vienmēr pēc pieprasījuma ir pieejama pārraidīšanai informācija, kas vajadzīga, lai noteiktu zemāko lidojuma līmeni, kas nodrošinās pietiekamu patieso augstumu virs zemes maršrutos vai maršrutu segmentos, par kuriem šāda informācija tiek prasīta.

▼ **M1**

- b) Lidojumu informācijas centriem un lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centriem pēc pieprasījuma ir pieejams pārraidīšanai gaisa kuģim atbilstošs skaits *QNH* ziņojumu vai atmosfēras spiediena prognožu lidojumu informācijas reģioniem un gaisa satiksmes vadības rajoniem, par kuriem tie ir atbildīgi, un par blakusesošajiem rajoniem.
- c) Lidojuma apkalpei pārejas līmeni norāda laikus pirms tā sasniegšanas augstuma samazināšanas laikā.
- d) Izņemot gadījumus, kad ir zināms, ka gaisa kuģis jau ir saņēmis informāciju tiešā pārraidē, *QNH* altimetra iestatījumu ietver:
  - (1) augstuma samazināšanas atļaujā, ja atļauju pirmo reizi dod augstumā zem pārejas līmeņa;
  - (2) pieejas atļaujās vai atļaujās ielidot lidojumu riņķī;
  - (3) manevrēšanas atļaujās izlidojošajiem gaisa kuģiem.
- e) *QFE* altimetra iestatījumu, kas aprakstīts ATS.TR.125. punkta b) apakšpunktā, gaisa kuģim norāda pēc pieprasījuma vai regulāri saskaņā ar vietējo kārtību.
- f) Attiecīgās gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības noapaļo gaisa kuģiem sniegtos altimetra iestatījumus uz leju līdz tuvākajam veselajam hektopaskālam.

ATS.TR.145. Saskaņā ar vizuālajiem lidojumu noteikumiem veikto operāciju apturēšana lidlaukā un tā apkaimē

- a) Jebkuras vai visas *VFR* operācijas lidlaukā un tā apkaimē var apturēt, kad vien tas ir vajadzīgs drošības apsvērumu dēļ, un to var darīt jebkura no turpmāk norādītajām struktūrvienībām, personām vai iestādēm:
  - (1) pieejas kontroles struktūrvienība vai attiecīgais lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centrs;
  - (2) lidlauka vadības tornis;
  - (3) kompetentā iestāde.
- b) Apturot jebkuras vai visas *VFR* operācijas lidlaukā un tā apkaimē, lidlauka vadības tornis ievēro šādas procedūras:
  - (1) aptur visas *VFR* izlidošanas operācijas;
  - (2) atsauc visus vietējos lidojumus, ko veic atbilstoši *VFR*, vai iegūst apstiprinājumu speciālajām *VFR* operācijām;
  - (3) informē pieejas kontroles struktūrvienību vai attiecīgā gadījumā lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centru par veikto darbību;
  - (4) pēc vajadzības vai pēc pieprasījuma informē visus ekspluatantus vai to norīkotos pārstāvjus par šādas darbības iemesliem.

ATS.TR.150. Zemes aeronavigācijas ugunis

Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs ievieš procedūras zemes aeronavigācijas ugunu ekspluatācijai neatkarīgi no tā, vai tās izvietotas lidlaukā vai tā apkaimē.

ATS.TR.155. *ATS* novērošanas pakalpojumi

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs gaisa satiksmes pakalpojumu sniegšanā var izmantot *ATS* novērošanas sistēmas. Šādā gadījumā gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs norāda funkcijas, attiecībā uz kurām tiek izmantota *ATS* novērošanas informācija.

▼ M1

b) Sniedzot *ATS* novērošanas pakalpojumus, gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs:

(1) nodrošina, ka izmantotā *ATS* novērošanas sistēma vai sistēmas paredz pastāvīgi aktualizētu novērošanas informācijas atspoguļošanu, norādot arī atrašanās vietu informāciju;

(2) sniedzot gaisa satiksmes vadības pakalpojumus:

i) nosaka gaisa kuģu skaitu, kam vienlaikus sniedz *ATS* novērošanas pakalpojumus un ko var droši pārvaldīt dominējošajos apstākļos;

ii) vienmēr nodrošina gaisa satiksmes vadības dispečeriem pilnīgu un aktuālu informāciju par:

A. noteiktajiem minimālajiem lidojumu absolūtā augstuma līmeņiem atbildības rajonā;

B. zemāko izmantojamo lidojumu līmeni vai līmeņiem, kas noteikti saskaņā ar *ATS.TR.130.* un *ATS.TR.135.* punktu;

C. noteiktajiem minimālajiem absolūtā augstuma līmeņiem, kas piemērojami procedūrām, kuras balstītas uz taktisko vektorēšanu un tiešo maršrutēšanu, tostarp vajadzīgo temperatūras korekciju vai metodi, kas izmantota, lai koriģētu zemu temperatūru ietekmi uz minimālajiem absolūtā augstuma līmeņiem.

c) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs saskaņā ar funkcijām, kurām gaisa satiksmes pakalpojumu sniegšanā izmanto *ATS* novērošanas informāciju, ievieš procedūras šādiem mērķiem:

(1) gaisa kuģa identifikācijas noteikšana;

(2) atrašanās vietas informācijas sniegšana gaisa kuģim;

(3) gaisa kuģa vektorēšana;

(4) navigācijas palīdzības sniegšana gaisa kuģim;

(5) informācijas sniegšana par nelabvēlīgiem laikapstākļiem, ja piemērojams;

(6) kontroles pār gaisa kuģi nodošana;

(7) *ATS* novērošanas sistēmas vai sistēmu atteice;

(8) *SSR* retranslatora atteice saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) Nr. 923/2012 pielikuma 13. sadaļas noteikumiem;

(9) uz *ATS* novērošanu balstīti ar drošumu saistīti brīdinājumi, ja tos īsteno;

(10) *ATS* novērošanas pakalpojuma pārtraukšana vai izbeigšana.

d) Pirms *ATS* novērošanas pakalpojuma sniegšanas gaisa kuģim nosaka identifikāciju un informē pilotu. Pēc tam identifikāciju saglabā līdz *ATS* novērošanas pakalpojuma izbeigšanai. Ja identifikāciju vēlāk zaudē, par to tiek informēts pilots un, ja vajadzīgs, tiek izdoti attiecīgi norādījumi.

e) Ja novērošanā tiek konstatēts, ka identificēta kontrolējama lidojuma un nezināma gaisa kuģa trajektorijas ir konfliktējošas un var uzskatīt, ka pastāv sadursmes draudi, kontrolējamā lidojuma pilots, kad vien tas praktiski iespējams:

(1) jāinformē par nezināmo gaisa kuģi un, ja pilots to pieprasa vai ja dispečers uzskata, ka to prasa situācija, jāiesaka rīcība sadursmes novēršanai; un

▼ **M1**

- (2) jāinformē, kad trajektorijas vairs nav konfliktējošas.
- f) Ja vien kompetentā iestāde nav noteikusi citādi, no barometriskā augstuma atvasināto informāciju par lidojuma līmeni vismaz vienu reizi pārbauda katra attiecīgi aprīkota gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienība tad, kad tiek nodibināts sākotnējais kontakts ar attiecīgo gaisa kuģi vai, ja tas nav izdarāms, iespējami drīz pēc tam.
- g) Lai noteiktu, ka gaisa kuģis ir veicis kādu no turpmāk norādītajām darbībām, izmanto tikai pārbaudītu no barometriskā augstuma atvasināto informāciju par lidojuma līmeni:
- (1) līmeņa saglabāšana;
  - (2) līmeņa atbrīvošana;
  - (3) līmeņa šķērsošana, uzņemot vai samazinot augstumu;
  - (4) līmeņa sasniegšana.

ATS.TR.160. Gaisa satiksmes pakalpojumu sniegšana izmēģinājuma lidojumu vajadzībām

Papildus nosacījumiem un procedūrām, kas paredzēti šajā B apakšdaļā, kompetentā iestāde var noteikt papildu vai alternatīvus nosacījumus un procedūras, kas gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām jāpiemēro, lai sniegtu gaisa satiksmes pakalpojumus izmēģinājuma lidojumu vajadzībām.

*2. SADAĻA. GAISA SATIKSMES VADĪBAS PAKALPOJUMI***ATS.TR.200. Piemērošana**

Gaisa satiksmes vadības pakalpojumus sniedz:

- a) visiem *IFR* lidojumiem A, B, C, D un E klases gaisa telpā;
- b) visiem *VFR* lidojumiem B, C un D klases gaisa telpā;
- c) visiem speciālajiem *VFR* lidojumiem;
- d) visai lidlauka satiksmei kontrolētos lidlaukos.

ATS.TR.205. Gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniegšana

Gaisa satiksmes vadības pakalpojumu daļas, kas aprakstītas ATS.TR.105. punkta a) apakšpunktā, dažādās struktūrvienības sniedz šādi:

- a) gaisa satiksmes vadības pakalpojumus sniedz jebkura no šīm struktūrvienībām:
  - (1) lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centrs;
  - (2) struktūrvienība, kas sniedz pieejas vadības pakalpojumus kontroles zonā vai ierobežota lieluma kontroles zonā, kura paredzēta galvenokārt pieejas vadības pakalpojumu sniegšanai un kurā nav izveidots lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centrs;
- b) pieejas vadības pakalpojumus sniedz jebkura no šīm struktūrvienībām:
  - (1) pieejas kontroles struktūrvienība, ja ir vajadzīgs vai vēlams izveidot atsevišķu struktūrvienību;
  - (2) lidlauka vadības tornis vai lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centrs, ja ir vajadzīgs vai vēlams pieejas vadības dienesta funkcijas un lidlauka vadības dienesta vai lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības dienesta funkcijas apvienot un nodot vienas struktūrvienības atbildībā;
- c) lidlauka gaisa satiksmes vadības pakalpojumus – lidlauka vadības tornis.

▼ **M1****ATS.TR.210. Gaisa satiksmes vadības dienesta darbība**

a) Lai nodrošinātu gaisa satiksmes vadības pakalpojumus, gaisa satiksmes vadības struktūrvienībai:

- (1) jābūt informētai par katra gaisa kuģa paredzēto kustību vai novirzēm no tās, kā arī jāzina jaunākā informācija par katra gaisa kuģa faktisko pārvietošanos;
- (2) izmantojot saņemto informāciju, jānosaka visu zināmo gaisa kuģu savstarpējais stāvoklis;
- (3) jāsniedz atļaujas un/vai norādījumi, un/vai informācija, lai novērstu tās kontrolēto gaisa kuģu sadursmes un paātrinātu un uzturētu pienācīgu satiksmes plūsmu;
- (4) vajadzības gadījumā atļaujas jāaskaņo ar citām struktūrvienībām:
  - i) ikreiz, kad pretējā gadījumā gaisa kuģis varētu konfliktēt ar citu šo struktūrvienību vadīto satiksmi;
  - ii) pirms nodot vadību pār kādu gaisa kuģi citai struktūrvienībai.

b) Gaisa satiksmes vadības struktūrvienībām, izdodot atļaujas, jānodrošina distancēšana:

- (1) starp visiem lidojumiem A un B klases gaisa telpā;
- (2) starp *IFR* lidojumiem C, D un E klases gaisa telpā;
- (3) starp *IFR* lidojumiem un *VFR* lidojumiem C klases gaisa telpā;
- (4) starp *IFR* lidojumiem un speciālajiem *VFR* lidojumiem;
- (5) starp speciālajiem *VFR* lidojumiem, ja vien kompetentā iestāde nav noteikusi citādi.

Pēc gaisa kuģa pilota pieprasījuma un ja tam piekrīt cita gaisa kuģa pilots, kā arī tad, kad to noteikusi kompetentā iestāde attiecībā uz pirmās daļas 2. punktā minētajiem gadījumiem, D un E klases gaisa telpā lidojumu var atļaut, ja vien gaisa kuģis uztur savu distanci attiecībā pret konkrētu lidojuma daļu augstumā zem 3050 m (10 000 ft), veicot augstuma uzņemšanu vai samazināšanu, dienas laikā vizuālos meteoroloģiskos apstākļos.

c) Izņemot gadījumus, kad notiek operācijas uz paralēliem vai gandrīz paralēliem skrejceļiem, kas minēti ATS.TR.255. punktā, vai kad lidlauku apkaimē var izmantot distancēšanas minimumu samazinājumu, gaisa satiksmes vadības struktūrvienība nodrošina distancēšanu, izmantojot vismaz vienu no šādiem elementiem:

- (1) vertikālā distancēšana, piešķirot atšķirīgus līmeņus, kas izvēlēti no kreisēšanas līmeņu tabulas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 923/2012 pielikuma 3. papildinājumā, izņemot to, ka minētajās tabulās noteikto līmeņu un ceļa līniju attiecības nav spēkā, ja attiecīgajās aeronavigācijas publikācijās vai *ATC* atļaujās norādīts citādi. Nominālais vertikālās distancēšanas minimums ir 300 m (1 000 ft) līdz FL 410 (ieskaitot) un 600 m (2 000 ft) virs šā līmeņa. Vertikālās distancēšanas noteikšanai neizmanto ģeometriskā augstuma informāciju;

▼ **M1**

- (2) horizontālo distancēšanu, kas tiek nodrošināta kādā no šiem veidiem:
- i) ar laikā vai attālumā izteiktu garendistancēšanu starp gaisa kuģiem, kuri veic lidojumus pa vienām un tām pašām saplūstošām vai pretējām ceļa līnijām;
  - ii) ar laterālo distancēšanu starp gaisa kuģiem, kuri veic lidojumus pa atšķirīgiem maršrutiem vai dažādos ģeogrāfiskos apgabalos.
- d) Ja gaisa satiksmes vadības dispečers uzzina, ka distancēšanas veidu vai minimumu, ko izmanto divu gaisa kuģu nošķiršanai, nevar uzturēt, gaisa satiksmes vadības dispečers nosaka citu distancēšanas veidu vai citu minimumu, pirms tiktu pārkāpts pašreizējais distancēšanas minimums.

**ATS.TR.215. Distancēšanas minimumu izraudzīšanās un paziņošana
ATS.TR.210. punkta c) apakšpunkta piemērošanas vajadzībām**

- a) Distancēšanas minimumus, kas jāievēro noteiktā gaisa telpas daļā, izraugās gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs, kas atbild par gaisa satiksmes pakalpojumu sniegšanu un ko apstiprinājusi attiecīgā kompetentā iestāde.
- b) Attiecībā uz satiksmi no vienas gaisa telpas uz kādu no blakus esošajām gaisa telpām un attiecībā uz maršrutiem, kuru attālums līdz kopējai robežai ar blakus esošajām gaisa telpām ir mazāks par distancēšanas minimumiem, ko piemēro konkrētajos apstākļos, distancēšanas minimumus nosaka, apspriežoties ar gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējiem, kas atbild par gaisa satiksmes pakalpojumu sniegšanu blakus esošajās gaisa telpās.
- c) Par izraudzītajiem distancēšanas minimumiem un to piemērošanas rajoniem informē:
- (1) attiecīgās gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības;
  - (2) pilotus un gaisa kuģu ekspluatantus, šo informāciju norādot aeronavigācijas informācijas publikācijās, ja distancēšanu nosaka pēc tā, kā gaisa kuģi izmanto konkrētos aeronavigācijas līdzekļus vai konkrētās navigācijas metodes.

ATS.TR.220. Pēcstrūklas turbulences distancēšanas piemērošana

- a) Gaisa satiksmes vadības struktūrvienības piemēro pēcstrūklas turbulences distancēšanas minimumus gaisa kuģiem lidojuma pieejas un izlidošanas posmos jebkuros no šiem apstākļiem:
- (1) gaisa kuģis veic lidojumu tieši aiz cita gaisa kuģa tajā pašā augstumā vai mazāk nekā 300 m (1 000 ft) zem tā;
  - (2) abi gaisa kuģi izmanto vienu un to pašu skrejceļu vai paralēlus skrejceļus, starp kuriem atstatums ir mazāk nekā 760 m (2 500 ft);
  - (3) gaisa kuģis šķērso cita gaisa kuģa trajektoriju aiz šā gaisa kuģa tajā pašā augstumā vai mazāk nekā 300 m (1 000 ft) zem tā.
- b) Šā punkta a) apakšpunkts neattiecas uz ienākošiem *VFR* lidojumiem un ienākošiem *IFR* lidojumiem, kuros veic vizuālu pieeju, ja gaisa kuģis ir ziņojis par tam priekšā esošu redzamu gaisa kuģi un tam ir dots norādījums ievērot un uzturēt savu distanci no minētā gaisa kuģa. Minētajos gadījumos gaisa satiksmes vadības struktūrvienība izdod brīdinājumu par pēcstrūklas turbulenci.

ATS.TR.225. Atbildība par vadību

- a) Kontrolēts lidojums vienlaikus ir tikai vienas gaisa satiksmes vadības struktūrvienības vadībā.

▼ **M1**

- b) Atbildību par visu to gaisa kuģu vadību, kuri veic lidojumus noteiktā gaisa telpas blokā, nodod vienai gaisa satiksmes vadības struktūrvienībai. Tomēr gaisa kuģu vai gaisa kuģu grupu vadību var deleģēt citām gaisa satiksmes vadības struktūrvienībām, ja vien tiek nodrošināta koordinācija starp visām iesaistītajām gaisa satiksmes vadības struktūrvienībām.

ATS.TR.230. Atbildības par vadību nodošana

- a) Nodošanas vieta vai laiks

Atbildību par gaisa kuģa vadību no vienas gaisa satiksmes vadības struktūrvienības citai nodod šādi.

- (1) Atbildības nodošana starp divām struktūrvienībām, kas sniedz lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības pakalpojumus

Atbildību par gaisa kuģa vadību no struktūrvienības, kas sniedz lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības pakalpojumus, nodod tai struktūrvienībai, kas sniedz lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības pakalpojumus blakus esošā gaisa satiksmes vadības rajonā, laikā, kad tiek šķērsota kopējā gaisa satiksmes vadības rajona robeža un ko nosaka struktūrvienība, kurai ir vadība pār gaisa kuģi, vai tādā citā punktā vai laikā, par kādu vienojušās abas struktūrvienības.

- (2) Atbildības nodošana starp struktūrvienību, kas sniedz lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības pakalpojumus, un struktūrvienību, kas sniedz pieejas vadības pakalpojumus, vai starp divām struktūrvienībām, kas sniedz pieejas vadības pakalpojumus

Atbildību par gaisa kuģa vadību no vienas struktūrvienības citai nodod punktā vai laikā, par ko vienojušās abas struktūrvienības.

- (3) Atbildības nodošana starp struktūrvienību, kas sniedz pieejas vadības pakalpojumus, un lidlauka vadības torni

- i) Ielidojoši gaisa kuģi – atbildību par ielidojoša gaisa kuģa vadību, attiecīgā gadījumā kā norādīts vienošanās dokumentos un ekspluatācijas rokasgrāmatās, no struktūrvienības, kas sniedz pieejas vadības pakalpojumus, nodod lidlauka vadības tornim, kad gaisa kuģis atrodas kādā no šiem stāvokļiem:

A) tas atrodas lidlauka apkaimē, un

- a) tiek uzskatīts, ka nolaišanās un nosēšanās tiks pabeigta, izmantojot vizuālus orientierus uz zemes, vai

b) tas ir sasniedzis nepārtrauktu *VMC* zonu;

B) tas atrodas noteiktā punktā vai līmenī;

C) tas ir veicis nosēšanos.

- ii) Izlidojoši gaisa kuģi – atbildību par izlidojoša gaisa kuģa vadību, attiecīgā gadījumā kā norādīts vienošanās dokumentos un ekspluatācijas rokasgrāmatās, no lidlauka vadības torņa nodod struktūrvienībai, kas sniedz pieejas vadības pakalpojumus,

A) ja lidlauka apkaimē dominē *VMC*:

c) pirms gaisa kuģis izlido no lidlauka apkaimes vai

d) pirms gaisa kuģis ielido instrumentālo meteoroloģisko apstākļu (*IMC*) zonā, vai

e) noteiktā punktā vai līmenī;

▼ M1

B) ja lidlaukā dominē *IMC*:

- f) tūlīt pēc tam, kad gaisa kuģis ir pacēlies gaisā, vai
- g) noteiktā punktā vai līmenī.

(4) Vadības nodošana starp gaisa satiksmes vadības sektoriem vai darbiniekiem vienā un tajā pašā gaisa satiksmes vadības struktūrvienībā

Atbildību par gaisa kuģa vadību no viena gaisa satiksmes vadības sektora vai darbinieka nodod citam gaisa satiksmes vadības sektoram vai darbiniekam vienā un tajā pašā gaisa satiksmes vadības struktūrvienībā tādā punktā, līmenī vai laikā, kāds norādīts gaisa satiksmes vadības struktūrvienības norādījumos.

b) Nodošanas koordinēšana

(1) Atbildību par gaisa kuģa vadību no vienas gaisa satiksmes vadības struktūrvienības nodod citai gaisa satiksmes vadības struktūrvienībai tikai ar pārņemošās gaisa satiksmes vadības struktūrvienības piekrišanu, ko iegūst saskaņā ar 2., 3., 4. un 5. punktu.

(2) Nododošā gaisa satiksmes vadības struktūrvienība dara zināmas pārņemošajai gaisa satiksmes vadības struktūrvienībai attiecīgās pašreizējā lidojuma plāna daļas un visu prasīto vadības informāciju, kas saistīta ar nodošanu.

(3) Ja vadības nodošana jāveic, izmantojot *ATS* novērošanas sistēmas, vadības informācijā, kas saistīta ar nodošanu, iekļauj informāciju par gaisa kuģa atrašanās vietu un – ja tiek prasīts – tā ceļa līniju un ātrumu, ko novērojušas *ATS* novērošanas sistēmas tieši pirms nodošanas.

(4) Ja vadības nodošana jāveic, izmantojot *ADS-C* datus, vadības informācijā, kas saistīta ar nodošanu, iekļauj atrašanās vietas četrdimensiju raksturojumu un pēc vajadzības citu informāciju.

(5) Pārņemošā gaisa satiksmes vadības struktūrvienība:

i) norāda savu spēju pārņemt vadību pār gaisa kuģi atbilstoši nododošās gaisa satiksmes vadības struktūrvienības norādītajiem nosacījumiem, izņemot, ja saskaņā ar abu attiecīgo gaisa satiksmes vadības struktūrvienību vienošanos šādas norādes neesību uzskata par piekrišanu norādītajiem nosacījumiem, vai norāda nosacījumos vajadzīgās izmaiņas;

ii) norāda jebkuru citu informāciju vai atļauju vēlākai lidojuma daļai, kāda saskaņā ar tās prasībām ir vajadzīga gaisa kuģim nodošanas laikā.

(6) Ja vien starp abām attiecīgajām gaisa satiksmes vadības struktūrvienībām noslēgta vienošanās nenosaka citādi, pārņemošajai gaisa satiksmes vadības struktūrvienībai nav jāinformē nododošā gaisa satiksmes vadības struktūrvienība, kad tā nodibina divpusējus balss vai datu pārraides sakarus ar attiecīgo gaisa kuģi un uzņemas vadību pār to.

(7) Gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienību un/vai sektoru savstarpējā koordinācijā izmanto standartizētas frāzes. Vienkāršu valodu izmanto tikai tad, kad ar standarta frāzēm nav iespējams nodrošināt nodomātā ziņojuma pārraidi.

▼ M7

c) Vadības nodošanas koordināciju starp struktūrvienībām, kas sniedz lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības pakalpojumus *ICAO EUR* reģionā, vai, ja par to vienojas ar citām gaisa satiksmes vadības struktūrvienībām vai starp tām, atbalsta ar automatizētiem procesiem, kas noteikti 2. papildinājumā.

▼ M1**ATS.TR.235. ATC atļaujas**

a) *ATC* atļauju pamatā ir tikai prasības par gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniegšanu.

- (1) Atļaujas izsniedz tikai, lai paātrinātu gaisa satiksmi un distancētu gaisa satiksmes dalībniekus, un atļauju pamatā ir zināmi satiksmes apstākļi, kas ietekmē gaisa kuģu ekspluatācijas drošumu. Šādi satiksmes apstākļi aptver ne tikai gaisa kuģus gaisā un manevrēšanas teritorijā, kurā veic satiksmes vadību, bet arī visu transportlīdzekļu satiksmi vai citus šķēršļus, kas izmantojamajā manevrēšanas teritorijā nav uzstādīti pastāvīgi.
- (2) Gaisa satiksmes vadības struktūrvienības dod tādas *ATC* atļaujas, kādas vajadzīgas, lai novērstu sadursmes un lai paātrinātu gaisa satiksmes plūsmu un uzturētu tajā kārtību.
- (3) *ATC* atļaujas dod savlaicīgi, lai nodrošinātu to pārraidīšanu gaisa kuģim, atvēlot tam pietiekami daudz laika atļauju izpildei.
- (4) Ja gaisa kuģa kapteinis informē gaisa satiksmes vadības struktūrvienību, ka *ATC* atļauja nav apmierinoša, gaisa satiksmes vadības struktūrvienība izdod grozītu atļauju, ja tas ir praktiski iespējams.
- (5) Veicot vektorēšanu vai piešķirot tiešu maršrutēšanu, kas nav iekļauta lidojuma plānā, ja veic *IFR* lidojumu ārpus publicētā *ATS* maršruta vai instrumentālās procedūras, gaisa satiksmes vadības dispečers, kas sniedz *ATS* novērošanas pakalpojumus, izdod atļaujas tā, lai vienmēr tiktu ievērots noteiktais šķēršļu pārlidošanas augstums, līdz gaisa kuģis sasniedz punktu, kur pilots atkal pievienojas lidojuma plāna maršrutam vai pievienojas publicētam *ATS* maršrutam vai instrumentālajai procedūrai.

b) Atļauju saturs

ATC atļaujā norāda:

- (1) gaisa kuģa identifikāciju, kas norādīta lidojuma plānā;
- (2) atļaujas ierobežojumu;
- (3) lidojuma maršrutu:
  - i) lidojuma maršrutu sīki izklāsta katrā atļaujā, ja to uzskata par vajadzīgu;
  - ii) piešķirot atkārtotu atļauju, neizmanto frāzi “*cleared via flight planned route*” (“atļauts pa lidojuma plānoto maršrutu”);
- (4) lidojuma līmeni vai līmeņus visa maršruta garumā vai tā daļā un vajadzīgās līmeņu izmaiņas;
- (5) vajadzīgos norādījumus vai informāciju par citiem jautājumiem, piemēram, *ATFM* izlidošanas nišu, ja tā ir pieejama, pieejas vai izlidošanas manevriem, sakariem un atļaujas beigām.

▼ **M1**

c) Lai veicinātu b) apakšpunktā uzskaitīto elementu nodošanu, gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs novērtē vajadzību noteikt standarta izlidošanas un ielidošanas maršrutus un saistītās procedūras, lai atvieglinātu:

(1) drošu, sakārtotu un ātru gaisa satiksmes plūsmu;

(2) maršruta un procedūru aprakstīšanu *ATC* atļaujās.

d) Atļaujas lidojumiem tuvu skaņas ātrumam

(1) *ATC* atļauja, kas attiecas uz virsskaņas lidojuma paātrinājuma posmu tuvu skaņas ātrumam, ir spēkā vismaz līdz šā posma beigām.

(2) *ATC* atļauja, kas attiecas uz gaisa kuģa ātruma samazināšanu un augstuma samazināšanu no virsskaņas kreisēšanas līdz zemskaņas lidojumam, tiecas uz to, lai nodrošinātu nepārtrauktu augstuma samazināšanu vismaz skaņas ātrumam tuvā posma laikā.

e) Maršruta vai līmeņa izmaiņas atļaujā

(1) Ja tiek dota atļauja, kurā ietvertas pieprasītās maršruta vai līmeņa izmaiņas, atļaujā precīzi norāda izmaiņu būtību.

(2) Ja satiksmes apstākļu dēļ nav iespējams atļaut pieprasītās izmaiņas, izmanto vārdu “*UNABLE*” (“*NAV IESPĒJAMS*”). Ja to pamato apstākļi, piedāvā alternatīvu maršrutu vai līmeni.

f) Nosacījuma atļaujas

Nosacījuma frāzes, piemēram, “*behind landing aircraft*” (“aiz gaisa kuģa, kas nosēžas”) vai “*after departing aircraft*” (“pēc izlidojošā gaisa kuģa”), neizmanto attiecībā uz kustību, kas ietekmē aktīvo skrejceļu vai skrejceļus, izņemot gadījumus, kad konkrētais gaisa satiksmes vadības dispečers un pilots redz attiecīgo gaisa kuģi vai transportlīdzekli. Gaisa kuģim vai transportlīdzeklim, kas ir par cēloni dotajā atļaujā norādītajam nosacījumam, jābūt pirmajam gaisa kuģim vai transportlīdzeklim, kas brauc pirms otra attiecīgā gaisa kuģa. Visos gadījumos nosacījuma atļauju dod šādā secībā, un to veido:

(1) izsaukuma signāls;

(2) nosacījums;

(3) atļauja;

(4) nosacījuma īss atkārtojums.

g) Atļauju, norādījumu un ar drošību saistītās informācijas atkārtošana

(1) Gaisa satiksmes vadības dispečers noklausās atkārtotās ar drošumu saistītās *ATC* atļauju un norādījumu daļas, kā norādīts Īstenošanas regulas (ES) Nr. 923/2012 pielikuma SERA.8015. punkta e) apakšpunkta 1. un 2. punktā, lai pārliecinātos, ka lidojuma apkalpe pareizi apstiprinājusi atļauju un/vai norādījumu, un nekavējoties rīkojas, lai novērstu visas atkārtošanas laikā konstatētās pretrunas.

▼ M1

- (2) *CPDLC* ziņojumu balss atkārtošana nav vajadzīga, ja vien gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nenosaka citādi.

h) Atļauju koordinēšana

Gaisa satiksmes vadības struktūrvienības savstarpēji koordinē *ATC* atļaujas, lai tās attiecinātu uz visu gaisa kuģa maršrutu vai noteiktu tā daļu.

- (1) Gaisa kuģim jāsaņem atļaujas par visu maršrutu līdz pirmajam lidlaukam, kur tam paredzēts nolaisties, jebkurā no šīm situācijām:

i) ja iespējams, pirms izlidošanas, lai koordinētu atļaujas starp visām struktūrvienībām, kuru kontrolētajā rajonā gaisa kuģis ielidos;

ii) ja ir pamatota pārliecība, ka struktūrvienības, kuru kontrolētajā rajonā gaisa kuģis pēc tam ielidos, veiks iepriekšēju savstarpējo koordināciju.

- (2) Ja nav panākta vai nav gaidāma 1. punktā aprakstītā koordinācija, gaisa kuģis saņem atļauju tikai līdz tam punktam, kur ir panākta pienācīga koordinācija; pirms šā punkta sasniegšanas vai šajā punktā gaisa kuģim jāsaņem nākamā atļauja, attiecīgi ievērojot saņemtos norādījumus.

- (3) Ja gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienība tā ir noteikusi, gaisa kuģim jāsaņem ar gaisa satiksmes vadības struktūrvienību lidojuma virzienā, lai pirms došanās uz vadības nodošanas punktu saņemtu iepriekšēju nosacītu atļauju.

i) Gaisa kuģis uztur vajadzīgos divpusējos sakarus ar pašreizējo gaisa satiksmes vadības struktūrvienību, līdz tiek saņemta nosacīta atļauja no nākamās gaisa satiksmes vadības struktūrvienības lidojuma virzienā.

ii) Atļaujai, kas izdota kā iepriekšēja nosacīta atļauja, pilotam ir jābūt skaidri identificējamai kā tādai.

iii) Ja vien tas nav koordinēts, tad iepriekšējās nosacītās atļaujas neietekmē gaisa kuģa sākotnējo lidojuma profilu nevienā gaisa telpā, izņemot tās gaisa satiksmes vadības struktūrvienības gaisa telpā, kura atbild par iepriekšējās nosacītās atļaujas sniegšanu.

- (4) Ja gaisa kuģis ir paredzējis izlidot no lidlauka vienā gaisa satiksmes vadības rajonā un ielidot citā gaisa satiksmes vadības rajonā 30 minūšu laikā vai līdzīgā laika periodā, par ko vienojušies attiecīgo lidojuma rajonu gaisa satiksmes vadības centri, koordinēšanu ar nākamā lidojuma rajona gaisa satiksmes vadības centru veic pirms izlidošanas atļaujas izsniegšanas.

- (5) Ja gaisa kuģis paredz izlidot no gaisa satiksmes vadības rajona, lai veiktu lidojumu nekontrolētā gaisa telpā, un pēc tam atkal ielidot šajā vai citā gaisa satiksmes vadības rajonā, var izdot atļauju lidojumam no izlidošanas punkta līdz lidlaukam, kur paredzēta pirmā nosēšanās. Šāda atļauja vai tās izmaiņas attiecas vienīgi uz tām lidojuma daļām, kas veiktas kontrolētā gaisa telpā.

▼ M3**ATS.TR.237. “U-space” gaisa telpas dinamiskā konfigurācijas maiņa**

Gaisa satiksmes vadības struktūrvienības:

- a) lai ņemtu vērā pilotējamo gaisa kuģu satiksmes pieprasījuma īstermiņa izmaiņas, noteiktajā “U-space” gaisa telpā uz laiku ierobežo zonu, kurā var veikt *UAS* operācijas, šādā nolūkā pielāgojot “U-space” gaisa telpas horizontālās un vertikālās robežas;
- b) nodrošina, ka attiecīgie “U-space” pakalpojumu sniedzēji un, attiecīgā gadījumā, vienotie kopīgo informācijas pakalpojumu sniedzēji tiek savlaicīgi un efektīvi informēti par noteiktās “U-space” gaisa telpas aktivizāciju, deaktivizāciju un pagaidu ierobežojumiem.

▼ M1**ATS.TR.240. Personu un transportlīdzekļu kustības kontrole kontrolētos lidlaukos**

- a) Personu vai transportlīdzekļu, tostarp vilktu gaisa kuģu, kustību lidlauka manevrēšanas teritorijā pēc vajadzības kontrolē lidlauka vadības tornis, lai novērstu briesmas šīm personām/transportlīdzekļiem vai gaisa kuģiem, kas nosēžas, manevrē vai paceļas.
- b) Ja izmanto ierobežotas redzamības procedūras:
  - (1) līdz minimumam samazina to personu un transportlīdzekļu skaitu, kas darbojas lidlauka manevrēšanas teritorijā, un pievērš īpašu uzmanību prasībām aizsargāt kritisko vai jutīgo zonu vai zonas, ko aptver radio-navigācijas līdzekļi;
  - (2) saskaņā ar c) apakšpunkta noteikumiem metode vai metodes, ko izmanto transportlīdzekļu un manevrējošu gaisa kuģu distancēšanai, ir tādas, kādas norādījis gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs un apstiprinājus kompetentā iestāde, ņemot vērā pieejamos palīgīdzekļus;
  - (3) ja uz viena skrejceļa vienlaikus tiek lietoti *ILS* un *MLS* II kategorijas vai III kategorijas precīzie instrumenti, nodrošina vairāk ierobežojošo *ILS* vai *MLS* kritisko un jutīgo zonu aizsardzību.
- c) Avārijas dienestu transportlīdzekļiem, kas dodas palīdzēt gaisa kuģim briesmu gadījumā, ir priekšroka attiecībā pret pārējo zemes satiksmi.
- d) Saskaņā ar c) punkta noteikumiem transportlīdzekļiem, kas atrodas manevrēšanas teritorijā, jāievēro šādi noteikumi:
  - (1) transportlīdzekļi un tie transportlīdzekļi, kas velk gaisa kuģi, dod ceļu gaisa kuģim, kas nosēžas, paceļas vai manevrē;
  - (2) transportlīdzekļi dod ceļu citiem transportlīdzekļiem, kuri velk gaisa kuģi;
  - (3) transportlīdzekļi dod ceļu citiem transportlīdzekļiem saskaņā ar gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības norādījumiem;
  - (4) neatkarīgi no 1., 2. un 3. punkta noteikumiem transportlīdzekļi un tie transportlīdzekļi, kas velk gaisa kuģi, ievēro lidlauka vadības torņa norādījumus.

▼ M1**ATS.TR.245. Zemes satiksmes novērošanas aprīkojuma izmantošana lidlaukos**

Ja to uzskata par vajadzīgu, gadījumos, kad nav iespējams vizuāli novērot visu manevrēšanas teritoriju vai tās daļu vai papildināt vizuālo novērošanu, gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienība izmanto uzlabotās zemes satiksmes vadības un kontroles sistēmas (*A-SMGCS*) vai citu piemērotu novērošanas aprīkojumu, lai:

- a) novērotu gaisa kuģu un transportlīdzekļu kustību manevrēšanas teritorijā;
- b) pēc vajadzības sniegtu virziena informāciju pilotiem un transportlīdzekļu vadītājiem;
- c) sniegtu padomus un palīdzību gaisa kuģu un transportlīdzekļu drošai un efektīvai kustībai manevrēšanas teritorijā.

ATS.TR.250. Informācija par būtisku satiksmi un būtisku vietējo satiksmi

- a) Kontrolētiem lidojumiem sniedz informāciju par būtisku satiksmi ikreiz, kad šādi lidojumi veido būtisku satiksmi attiecībā cits pret citu.
- b) Informāciju par būtisku vietējo satiksmi, kas ir zināma gaisa satiksmes vadības dispečeram, nekavējoties sniedz attiecīgajiem izlidojošajiem un ielidojošajiem gaisa kuģiem.

ATS.TR.255. Darbības uz paralēliem vai gandrīz paralēliem skrejceļiem

Kad tiek veiktas neatkarīgas vai atkarīgas darbības saistībā ar instrumentālo pieeju uz paralēliem vai gandrīz paralēliem lidlaukiem vai izlidošanu no paralēliem vai gandrīz paralēliem skrejceļiem, gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nosaka attiecīgas procedūras, ko apstiprina kompetentā iestāde.

ATS.TR.260. Izmantojamā skrejceļa izraudzīšanās

Lidlauka vadības tornis izraugās izmantojamo skrejceļu gaisa kuģu pacelšanās un nosēšanās vajadzībām, ņemot vērā piezemes vēja ātrumu un virzienu, kā arī citus attiecīgus vietējos faktorus, piemēram,

- a) skrejceļa konfigurāciju;
- b) meteoroloģiskos apstākļus;
- c) instrumentālās pieejas procedūras;
- d) pieejamos pieejas un nosēšanās līdzekļus;
- e) lidlauka satiksmes plūsmas un gaisa satiksmes apstākļus;
- f) skrejceļa vai skrejceļu garumu;
- g) citus vietējās instrukcijās norādītus faktorus.

▼ M1**ATS.TR.265. Lidlauka zemes satiksmes vadība ierobežotas redzamības apstākļos**

a) Ja jāveic satiksmes darbības manevrēšanas teritorijā tādos redzamības apstākļos, kas liedz lidlauka vadības tornim piemērot vizuālo distancēšanu starp gaisa kuģiem un starp gaisa kuģiem un transportlīdzekļiem, piemēro šādus noteikumus:

(1) manevrēšanas ceļu krustojumā gaisa kuģim vai transportlīdzeklim nav atļauts gaidīt vietā, kas ir tuvāk otram manevrēšanas ceļam par gaidīšanas vietas robežu, kuru nosaka pēc gaidīšanas vietām manevrēšanas starposmā, stopuguns vai manevrēšanas ceļu krustojuma marķējuma, ievērojot piemērojamās lidlauka projekta specifikācijas;

(2) metode, ko izmanto garendistancēšanai uz manevrēšanas ceļiem, ir tāda, kādu katram konkrētajam lidlaukam noteicis gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs un apstiprinājusi kompetentā iestāde, ņemot vērā novērošanai un zemes satiksmes vadībai pieejamos līdzekļus, lidlauka izkārtojuma sarežģītību un to gaisa kuģu raksturlielumus, kuri izmanto lidlauku.

b) Procedūras, kas piemērojamas attiecībā uz operāciju sākšanu un turpināšanu ierobežotas redzamības apstākļos, nosaka saskaņā ar ATS.OR.110. punktu un apstiprina kompetentā iestāde.

ATS.TR.270. Atļauja veikt speciālos VFR lidojumus

a) Ar *ATC* atļauju var atļaut speciālos *VFR* lidojumus gaisa satiksmes vadības zonā. Izņemot, ja kompetentā iestāde īpašos gadījumos atļāvusi helikopteru lidojumus, tostarp (bet ne tikai), piemēram, policijas, ugunsdzēsības palīdzības lidojumus, meklēšanas un glābšanas operācijas un ugunsdzēsības lidojumus, ir spēkā arī šādi papildu nosacījumi:

(1) šādus speciālos *VFR* lidojumus drīkst veikt tikai dienā, ja vien kompetentā iestāde nav atļāvusi citādi;

(2) pilotam:

i) nav mākoņu un ir skaidra virsmas redzamība;

ii) redzamība lidojumā ir vismaz 1500 m vai helikopteriem vismaz 800 m;

iii) lidojot ar 140 mezglu *LAS* vai mazāku ātrumu, ir iespējams laikus pamanīt citus satiksmes dalībniekus vai jebkurus šķēršļus, lai izvairītos no sadursmes;

(3) Gaisa satiksmes vadības struktūrvienība nedod speciālo *VFR* atļauju gaisa kuģim pacelties no lidlauka gaisa satiksmes vadības zonā vai nosēsties šajā lidlaukā, nedz arī ienākt lidlauka satiksmes zonā vai lidlauka lidojumu riņķī, ja ziņotie meteoroloģiskie apstākļi šajā lidlaukā ir zem šāda minimuma:

redzamība uz zemes ir mazāka nekā 1 500 m vai helikopteriem mazāka nekā 800 m;

apakšējās mākoņu robežas augstums ir mazāks nekā 180 m (600 ft).

b) Gaisa satiksmes vadības struktūrvienība pieprasījumus šādas atļaujas piešķiršanai izskata katru atsevišķi.

▼ M1**3. SADAĻA. LIDOJUMU INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMI****ATS.TR.300. Piemērošana**

a) Lidojumu informācijas pakalpojumus attiecīgās gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības sniedz visiem gaisa kuģiem, uz kuriem šī informācija varētu attiekties un kuri ir kādā no šīm situācijām:

- (1) saņem gaisa satiksmes vadības pakalpojumus;
- (2) kuri citādā veidā ir zināmi attiecīgajām gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām.

b) Ja gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības nodrošina gan lidojumu informācijas pakalpojumus, gan gaisa satiksmes vadības pakalpojumus, gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniegšanai ir lielāka prioritāte nekā lidojumu informācijas pakalpojumu sniegšanai, kad vien to nosaka gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniegšana.

c) Lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzējs ievieš pasākumus, lai:

- (1) ierakstītu un pārraidītu informāciju par lidojumu norisi;
- (2) koordinētu un nodotu atbildību par lidojumu informācijas pakalpojumu sniegšanu.

ATS.TR.305. Lidojumu informācijas pakalpojumu darbības joma

a) Lidojumu informācijas pakalpojumi nozīmē šādas piemērojamās informācijas sniegšanu:

- (1) *SIGMET* un *AIRMET* informācija;
- (2) informācija par vulkānisko aktivitāti pirms izvirduma, vulkānu izvirdumiem un vulkānisko pelnu mākoņiem;
- (3) informācija par radioaktīvu vielu vai toksisku ķīmisku vielu noplūšanu atmosfērā;
- (4) informācija par izmaiņām radionavigācijas pakalpojumu pieejamībā;
- (5) informācija par lidlauku un saistītā aprīkojuma stāvokļa izmaiņām, tostarp informācija par to lidlauka kustības zonu stāvokli, kas ir apsnigušas, apledojušas vai klātas ar lielu ūdens daudzumu;
- (6) informācija par bezpilota brīviem gaisa baloniem
- (7) informācija par neparastu gaisa kuģa konfigurāciju vai stāvokli;
- (8) jebkāda cita informācija, kas varētu ietekmēt drošumu.

b) Lidojumiem nodrošinātie lidojumu informācijas pakalpojumi nozīmē gan a) apakšpunktā minētos informācijas veidus, gan informācijas sniegšanu par šādiem tematiem:

- (1) ziņotie laikapstākļi vai laikapstākļu prognoze izlidošanas, galamērķa un rezerves lidlaukā;
- (2) sadursmes draudi ar gaisa kuģiem, kas lido C, D, E, F un G klases gaisa telpā;
- (3) lidojumiem virs ūdens tiktāl, ciktāl praktiski iespējams, un pēc pilota pieprasījuma jānodrošina visa pieejamā informācija par virsmas kuģiem šajā rajonā, piemēram, radio izsaukuma signāls, atrašanās vieta, faktiskais maršruts utt.;

▼ **M1**

- (4) ziņojumi, tostarp atļaujas, kas saņemti no citām gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām retranslēšanai gaisa kuģim.
- c) Lidojumiem nodrošinātie *AFIS* papildus attiecīgajiem informācijas veidiem, kas noteikti a) un b) apakšpunktā, nozīmē arī informācijas sniegšanu par šādiem tematiem:
- (1) sadursmes draudi ar gaisa kuģiem, transportlīdzekļiem un personām, kas veic darbības manevrēšanas teritorijā;
  - (2) izmantojamais skrejceļš.
- d) Gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības speciālos un neregulāros ziņojumus no gaisa kuģa iespējami drīz nosūta:
- (1) citiem gaisa kuģiem, uz kuriem tas attiecas;
  - (2) saistītajam meteoroloģiskās novērošanas dienestam saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) Nr. 923/2012 5. papildinājumu;
  - (3) citām attiecīgām gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām.
- Pārraides uz gaisa kuģi atkārtoti tiek bieži un turpina tik ilgi, kā noteikusi attiecīgā gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienība.
- e) *VFR* lidojumiem nodrošinātie lidojumu informācijas pakalpojumi nozīmē gan a) apakšpunktā minētos informācijas veidus, gan pieejamās informācijas sniegšanu par satiksmes apstākļiem un laikapstākļiem lidojuma maršrutā, kas neļauj veikt lidojumu atbilstīgi vizuālo lidojumu noteikumiem.
- f) Ja tā noteikusi kompetentā iestāde, *AFIS* struktūrvienība pārvalda transportlīdzekļu un personu kustību manevrēšanas teritorijā saskaņā ar ATS.TR.240. punktā paredzēto noteikumu kopumu vai apakškopumu.

ATS.TR.310. Balss informācijas automātiskās pārraidīšanas dienesta lidlauka rajonā (balss *ATIS*) apraide

- a) Balss informācijas automātiskās pārraidīšanas dienesta lidlauka rajonā (balss *ATIS*) apraide nodrošina lidlaukos, kuros ir spēkā prasība samazināt sakaru slodzi gaisa satiksmes pakalpojumu *VHF* sakaru "gaisa-zeme" kanālos. Kad šīs apraide nodrošina, tās ietver kādu no šīm:
- (1) viena apraide, kas apkalpo ielidojošos gaisa kuģus;
  - (2) viena apraide, kas apkalpo izlidojošos gaisa kuģus;
  - (3) viena apraide, kas apkalpo gan ielidojošos, gan izlidojošos gaisa kuģus;
  - (4) divas apraides, kas apkalpo attiecīgi ielidojošos un izlidojošos gaisa kuģus tajos lidlaukos, kur tādas apraides ilgums, kas apkalpo gan ielidojošos, gan izlidojošos gaisa kuģus, būtu pārmērīgi gara.
- b) kad vien tas ir praktiski iespējams, balss *ATIS* apraidēm izmanto atsevišķu *VHF* frekvenci. Ja atsevišķa frekvence nav pieejama, pārraidi var veikt lidlauka visatbilstošākā aeronavigācijas līdzekļa vai līdzekļu balss kanālā vai kanālos, vēlams, *VOR*, ja vien diapazons un lasāmība ir pietiekami un navigācijas līdzekļa identifikācija secīgi mijas ar apraidi tādā veidā, ka pēdējā netiek slāpēta.
- c) Balss *ATIS* apraidei neizmanto *ILS* balss sakaru kanālu.
- d) Vienmēr, kad nodrošina balss *ATIS* apraidi, tā ir nepārtraukta un ar atkārtotiem.

▼ **M1**

- e) Pašreizējā apraidē ietverto informāciju nekavējoties dara zināmu tai attiecīgajai gaisa satiksmes struktūrvienībai vai struktūrvienībām, kas nodrošina gaisa kuģus ar informāciju saistībā ar pieeju, nosēšanos un pacelšanos, ikreiz, kad konkrēto ziņojumu nav gatavojusi šāda struktūrvienība vai struktūrvienības.
- f) Starptautiskiem gaisa pakalpojumiem paredzētos lidlaukos nodrošinātās balss *ATIS* apraides ir pieejamas vismaz angļu valodā.

ATS.TR.315. Lidlauka rajona informācijas automātiskās pārraides dienests, kas izmanto datu posmu (*D-ATIS*)

- a) Ja *D-ATIS* papildina pieejamo esošo balss *ATIS*, informācija gan saturā, gan formāta ziņā ir identiska attiecīgajai balss *ATIS* apraidei. Ja ziņojumā tiek iekļauta reāllaika meteoroloģiskā informācija, bet dati nepārsniedz V pielikuma MET.TR.200. punkta e) un f) apakšpunktā noteikto būtisko izmaiņu kritērijus, tā paša apzīmējuma saglabāšanas nolūkos uzskata, ka informācijas saturs ir identisks.
- b) Ja *D-ATIS* papildina pieejamo esošo balss *ATIS* un *ATIS* ir jāatjaunina, gan balss *ATIS*, gan *D-ATIS* atjaunina vienlaikus.

ATS.TR.320. Lidlauka rajona informācijas automātiskās pārraides dienests (kas izmanto balss un/vai datu posmu)

- a) Ja ir nodrošināts balss *ATIS* un/vai *D-ATIS*:
  - (1) paziņotā informācija attiecas uz vienu konkrētu lidlauku;
  - (2) paziņoto informāciju nekavējoties atjaunina, tiklīdz rodas būtiskas izmaiņas;
  - (3) par *ATIS* ziņojuma sagatavošanu un izplatīšanu ir atbildīgs gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs;
  - (4) konkrētos *ATIS* ziņojumus identificē ar apzīmējumu, kam izmanto alfabēta burtu saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) Nr. 923/2012 pielikuma SERA.14020. punktu. Katram nākamajam *ATIS* ziņojumam apzīmējumu piešķir alfabētiskā secībā;
  - (5) gaisa kuģis apstiprina informācijas saņemšanu, izveidojot sakarus attiecīgi ar gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienību, kas sniedz pieejas vadības pakalpojumus, vai ar lidlauka vadības torni vai *AFIS* struktūrvienību;
  - (6) attiecīgā gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienība, kad tā atbild uz 5. punktā minēto ziņojumu vai (ielidojoša gaisa kuģa gadījumā) jebkurā citā laikā, kā noteikusi kompetentā iestāde, sniedz gaisa kuģim informāciju par pašreizējiem altimetra iestatījumiem;
  - (7) meteoroloģisko informāciju iegūst no vietējā regulārā ziņojuma vai vietējā speciālā ziņojuma.
- b) Ja mainīgu meteoroloģisko apstākļu dēļ nav vēlams *ATIS* iekļaut meteoroloģisko informāciju, kas norādīta a) apakšpunkta 7. punktā, *ATIS* ziņojumos norāda, ka attiecīgā meteoroloģiskā informācija tiks sniegta sākotnējā saziņā ar attiecīgo gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienību.
- c) Informācija, kas ietverta aktuālā *ATIS* ziņojumā, kura saņemšanu attiecīgais gaisa kuģis ir apstiprinājis, nav jāiekļauj tiešajā pārraidē gaisa kuģim, izņemot informāciju par altimetra iestatījumiem, ko sniedz saskaņā ar a) apakšpunktu.

▼ M1

d) Ja gaisa kuģis apstiprina tāda *ATIS* ziņojuma saņemšanu, kas vairs nav aktuāls, gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienība nekavējoties veic kādu no šīm darbībām:

- (1) paziņo gaisa kuģim informācijas elementu, kas jāatjaunina;
- (2) dod gaisa kuģim norādījumu iegūt aktuālo *ATIS* informāciju.

ATS.TR.325. VOLMET apraides un D-VOLMET apraides

Ja to ir noteikusi kompetentā iestāde, *HF* un/vai *VHF VOLMET* apraides un/vai *D-VOLMET* pakalpojumus nodrošina, izmantojot standarta radiotelefonijas frāzes.

4. SADAĻA. BRĪDINĀŠANAS PAKALPOJUMI**ATS.TR.400. Piemērošana**

a) Gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības sniedz brīdināšanas pakalpojumus:

- (1) visiem gaisa kuģiem, kam tiek nodrošināti gaisa satiksmes vadības pakalpojumi;
- (2) ciktāl praktiski iespējams, visiem pārējiem gaisa kuģiem, kas iesnieguši lidojuma plānu vai kā citādi ir zināmi gaisa satiksmes dienestiem;
- (3) visiem gaisa kuģiem, kuros notiek nelikumīga iejaukšanās vai ir aizdomas par to.

b) Lidojumu informācijas centri vai lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centri ir galvenais punkts, kas apkopo visu informāciju par ārkārtas situācijā esošu gaisa kuģi, kurš atrodas attiecīgajā lidojumu informācijas reģionā vai gaisa satiksmes vadības rajonā, un pārsūta šādu informāciju attiecīgajam glābšanas koordinācijas centram.

c) Ja gaisa kuģis nonāk ārkārtas situācijā brīdī, kad tas atrodas lidlauka vadības torņa vai pieejas kontroles struktūrvienības vadībā vai ir saziņā ar *AFIS* struktūrvienību, šāda struktūrvienība nekavējoties informē lidojumu informācijas centru vai lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centru, kas savukārt informē glābšanas koordinācijas centru, tomēr lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centrs, lidojumu informācijas centrs vai glābšanas koordinācijas centrs nav jāinformē, ja, ņemot vērā ārkārtas situācijas veidu, šāda informēšana būtu lieka.

d) Tomēr lidlauka vadības tornis vai atbildīgā pieejas kontroles struktūrvienība, vai attiecīgā *AFIS* struktūrvienība atbilstoši vietējām instrukcijām vispirms informē visus attiecīgos vietējos glābšanas un avārijas dienestus, kas var tūlīt sniegt vajadzīgo palīdzību, un veic visus citus vajadzīgos pasākumus šādu dienestu mobilizēšanai, ja rodas kāda no šīm situācijām:

- (1) gaisa kuģa nelaimes gadījums noticis lidlaukā vai tā apkaimē;
- (2) tiek saņemta informācija, ka tā gaisa kuģa drošība, kurš ir nonācis vai nonāks lidlauka vadības torņa vai *AFIS* struktūrvienības jurisdikcijā, var būt apdraudēta vai ir apdraudēta;
- (3) to pieprasa lidojuma apkalpe;
- (4) citos gadījumos, kad to uzskata par vajadzīgu vai vēlamu vai ja to prasa situācijas steidzamība.

▼ M1**ATS.TR.405. Paziņošana glābšanas koordinācijas centriem**

a) Neskarot citus apstākļus, kuros būtu vēlams veikt paziņošanu, izņemot, kā noteikts ATS.TR.420. punkta a) apakšpunktā, gaisa satiksmes vadības struktūrvienības nekavējoties informē glābšanas koordinācijas centrus, ja tiek uzskatīts, ka gaisa kuģis atrodas ārkārtas situācijā saskaņā ar turpmāk izklāstīto.

(1) Nenoteiktības fāze, kad pastāv kāda no šīm situācijām:

- i) 30 minūšu laikā no gaisa kuģa nav saņemti nekādi ziņojumi, skaitot no brīža, kad ziņojumam vajadzēja būt saņemtam, vai arī no pirmā nesekmīgā mēģinājuma nodibināt sakarus ar attiecīgo gaisa kuģi, atkarībā no tā, kas notiek agrāk;
- ii) gaisa kuģis nav ielidojis 30 minūšu laikā pēc pēdējā ziņojumā norādītā vai gaisa satiksmes vadības struktūrvienību aprēķinātā laika.

Nenoteiktības fāze nepastāv, ja nav nekādu šaubu par gaisa kuģa un tajā esošo personu drošību.

(2) Trauksmes fāze, kad pastāv kāda no šīm situācijām:

- i) turpinoties nenoteiktības fāzei, atkārtoti mēģinājumi nodibināt sakarus ar gaisa kuģi vai iegūt jebkādas ziņas no citiem avotiem ir nesekmīgi;
- ii) gaisa kuģis, kam ir dota atļauja nosēsties, nav veicis nosēšanos piecu minūšu laikā pēc aprēķinātā nosēšanās laika, un mēģinājumi atjaunot sakarus ar gaisa kuģi ir nesekmīgi;
- iii) *AFIS* lidlaukos – apstākļos, kurus noteikusi kompetentā iestāde;
- iv) ir saņemta informācija, ka liecina, ka gaisa kuģa ekspluatācijas efektivitāte ir pasliktinājusies, bet ne tiktāl, lai būtu veicama avārijas nosēšanās;
- v) ir zināms vai tiek uzskatīts, ka gaisa kuģī ir notikusi nelikumīga iejaukšanās.

Šā punkta i)–iv) apakšpunkts nav piemērojams, ja ir pierādījumi, kas kļiedē bažas par gaisa kuģa un tajā esošo personu drošību.

(3) Briesmu fāze, kad pastāv kāda no šīm situācijām:

- i) turpinoties trauksmes fāzei, turpmākie mēģinājumi nodibināt sakarus ar gaisa kuģi un iegūt ziņas no citiem avotiem vēl plašākā mērogā ir nesekmīgi un norāda uz varbūtību, ka gaisa kuģim draud briesmas;
- ii) tiek uzskatīts, ka gaisa kuģa degvielas krājumi ir izlietoti vai ir nepietiekami, lai sasniegtu drošas nosēšanās vietu;
- iii) ir saņemta informācija, kas norāda, ka kuģa darbības efektivitāte ir pasliktinājusies tiktāl, ka ir iespējama avārijas nosēšanās;
- iv) ir saņemta informācija vai ir pamatota pārliecība par to, ka gaisa kuģis gatavojas veikt vai ir veicis avārijas nosēšanos.

▼ M1

Briesmu fāze nav piemērojama, ja ir pamatota pārliecība, ka gaisa kuģim un tajā esošajām personām nedraud nopietnas un nenovēršamas briesmas un nav vajadzīga steidzama palīdzība.

b) Paziņojumā iekļauj šādu informāciju (ciktāl tā ir pieejama) norādītajā kārtībā:

- (1) *INCERFA*, *ALERFA* vai *DETRESFA* atkarībā no ārkārtas situācijas fāzes;
- (2) pieteicēja aģentūra un persona;
- (3) avārijas veids;
- (4) būtiska informācija no lidojuma plāna;
- (5) struktūrvienība, ar kuru notikusi pēdējā saziņa, saziņas laiks un izmantotie līdzekļi;
- (6) pēdējais ziņojums par atrašanās vietu un tās noteikšanas veids;
- (7) gaisa kuģa krāsojums un atšķirības zīmes;
- (8) bīstamās kravas, ko pārvadā;
- (9) jebkuri ziņojumu savākšanas punkta veiktie pasākumi;
- (10) citas būtiskas piezīmes.

c) To b) apakšpunktā norādīto informācijas daļu, kas nav pieejama brīdī, kad sniedz paziņojumu glābšanas koordinācijas centram, gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībā cenšas iegūt pirms briesmu fāzes pasludināšanas, ja ir pamatota pārliecība par tās drīzu iestāšanos.

d) Papildus a) apakšpunktā norādītajai paziņotajai informācijai gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības nekavējoties sniedz glābšanas koordinācijas centram:

- (1) jebkādu noderīgu papildu informāciju, jo īpaši to, kas attiecas uz ārkārtas situācijas attīstību, pārejot uz nākamo fāzi;
- (2) information that the emergency situation no longer exists.

ATS.TR.410. Sakaru līdzekļu izmantošana

Gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības pēc vajadzības izmanto visus pieejamos sakaru līdzekļus, lai censtos nodibināt un uzturēt sakarus ar ārkārtas situācijā esošu gaisa kuģi un pieprasītu ziņas no gaisa kuģa.

ATS.TR.415. Ārkārtas situācijā esoša gaisa kuģa kursa nolikšana

Ja uzskata, ka pastāv ārkārtas situācija, gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienība vai struktūrvienības, kas ir informētas par ārkārtas situāciju, attiecīgā gaisa kuģa kursu noliek uz kartes vai cita atbilstoša līdzekļa, lai noteiktu gaisa kuģa turpmāko iespējamo atrašanās vietu un maksimālo darbības rādīsim no pēdējās zināmās tā atrašanās vietas.

ATS.TR.420. Informācija ekspluatantam

- a) Ja lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centrs vai lidojumu informācijas centrs nolemj, ka gaisa kuģis ir nenoteiktības vai trauksmes fāzē, tas, ja praktiski iespējams, informē gaisa kuģa ekspluatantu pirms ziņošanas glābšanas koordinācijas centram.
- b) Kad vien tas ir praktiski iespējams, lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centrs vai lidojumu informācijas centrs visu glābšanas koordinācijas centram paziņoto informāciju nekavējoties dara zināmu arī gaisa kuģa ekspluatantam.

▼ M1**ATS.TR.425. Informācija gaisa kuģiem, kas lido netālu no ārkārtas situācijā esoša gaisa kuģa**

- a) Kad gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienība konstatējusi, ka gaisa kuģis atrodas ārkārtas situācijā, citus gaisa kuģus, par kuriem zināms, ka tie atrodas netālu no ārkārtas situācijā esošā gaisa kuģa, iespējami drīz informē par ārkārtas situācijas būtību, izņemot b) apakšpunktā noteiktos gadījumus.
- b) Kad gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienība zina vai uzskata, ka kādā gaisa kuģī notiek nelikumīga iejaukšanās, gaisa satiksmes pakalpojumu sakaros "gais-zeme" tā nesniedz nekādu informāciju par ārkārtas situācijas būtību, ja vien uz to vispirms netiek norādīts saziņā no iesaistītā gaisa kuģa un ir skaidrs, ka šādas informācijas sniegšana nepasliktinās situāciju.

▼ M7*1. papildinājums***Atsevišķa gaisa kuģa identifikācija, izmantojot gaisa kuģa identifikācijas funkciju no gaisa kuģa uz zemi, kā noteikts ATS.OR.446. punkta b) apakšpunktā**

Lai noteiktu individuālu gaisa kuģa identifikāciju, gaisa kuģa identifikācijas funkciju no gaisa kuģa uz zemi izmanto šādi.

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs paziņo tīkla pārvaldniekam gaisa telpas daļas, kurās ir izveidota individuāla gaisa kuģa identifikācija, izmantojot gaisa kuģa identifikācijas funkciju no gaisa kuģa uz zemi.
- b) Saskaņoto noteikto SSR kodu A1000 piešķir gaisa kuģim, kurā ir izveidota individuāla gaisa kuģa identifikācija, izmantojot gaisa kuģa identifikācijas funkciju no gaisa kuģa uz zemi.
- c) Izņemot gadījumus, kad piemēro vienu no d) apakšpunktā izklāstītajiem nosacījumiem, saskaņoto noteikto SSR kodu A1000 piešķir izlidojošam gaisa kuģim vai gaisa kuģim, kuram saskaņā ar g) apakšpunktu ir jāmaina kods, ja ir spēkā šādi nosacījumi:
  - 1) gaisa kuģa identifikācija no gaisa kuģa uz zemi atbilst attiecīgajam ierakstam minētā gaisa kuģa lidojuma plānā;
  - 2) tīkla pārvaldnieks ir paziņojis, ka konkrētajam gaisa kuģim var piešķirt saskaņoto noteikto SSR kodu A1000.
- d) Saskaņoto noteikto SSR kodu A1000 nepiešķir c) apakšpunktā minētajiem gaisa kuģiem, ja pastāv kāds no šādiem nosacījumiem:
  - 1) aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs ir ieviesis ārkārtas pasākumus, kas prasa diskretā SSR koda piešķiršanu gaisa kuģim, jo notikuši neplānoti zemes novērošanas sensoru darbības pārtraukumi;
  - 2) neparedzēti militāri ārkārtas pasākumi prasa, lai aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji gaisa kuģim piešķirtu diskreto SSR kodu;
  - 3) gaisa kuģis, kam var piešķirt saskaņā ar c) apakšpunktu izveidoto saskaņoto noteikto SSR kodu A1000, izlido vai kā citādi tiek novirzīts ārpus a) apakšpunktā minētās gaisa telpas daļas.
- e) Gaisa kuģim, kam nav piešķirts saskaņā ar c) apakšpunktu izveidotais saskaņotais noteiktais SSR kods A1000, piešķir SSR kodu, kas ir saskaņā ar kodu piešķiršanas sarakstu, par kuru vienojušās dalībvalstis un kuru koordinē ar trešām valstīm.
- f) Kad gaisa kuģim ir piešķirts SSR kods, to pēc iespējas ātrāk pārbauda, lai varētu apstiprināt, ka SSR kods, ko uzstāda pilots, ir identisks tam, kāds piešķirts lidojumam.
- g) SSR kodu, kas piešķirts gaisa kuģim, kuru pārsūta no gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējiem kaimiņvalstīs, automātiski pārbauda, lai noskaidrotu, vai to var saglabāt saskaņā ar kodu piešķiršanas sarakstu, par kuru vienojušās dalībvalstis un kuru koordinē ar trešām valstīm.

▼ M7

- h) Ar blakusesošajiem aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem, kas pašlaik izstrādā individuālu gaisa kuģu identifikāciju ar diskrēto *SSR* kodu, jānoslēdz oficiālas vienošanās ar šādu minimālo saturu:
- 1) pienākums blakusesošajiem aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem pārsūtīt gaisa kuģus ar verificētiem diskrētajiem *SSR* kodiem, kas piešķirti saskaņā ar kodu piešķiršanas sarakstu, par kuru vienojušās dalībvalstis un kuru koordinē ar trešām valstīm;
  - 2) pienākums informēt pārņemošās struktūrvienības par gaisa kuģi uzstādīto novērošanas sistēmu komponentu visiem novērotajiem darbības traucējumiem;
- i) gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzēji nodrošina, ka diskrēto *SSR* kodu piešķiršana saskaņā ar kodu piešķiršanas sarakstu, par kuru vienojušās dalībvalstis un kuru koordinē ar trešām valstīm, lai noteiktu atsevišķu gaisa kuģu identifikāciju, atbilst šādiem nosacījumiem:
- 1) *SSR* kodus gaisa kuģim piešķir automātiski saskaņā ar kodu piešķiršanas sarakstu, par kuru vienojušās dalībvalstis un kuru koordinē ar trešām valstīm;
  - 2) *SSR* kodu, kas piešķirts gaisa kuģim, kuru pārsūta no aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem kaimiņvalstīs, pārbauda, lai noskaidrotu, vai piešķiršanu var saglabāt saskaņā ar kodu piešķiršanas sarakstu, par kuru vienojušās dalībvalstis un kuru koordinē ar trešām valstīm;
  - 3) *SSR* kodus klasificē dažādās kategorijās, lai kodus varētu piešķirt diferencēti;
  - 4) *SSR* kodus no dažādām 3. apakšpunktā minētām kategorijām piešķir saskaņā ar lidojumu virzienu;
  - 5) vienu un to pašu *SSR* kodu vienlaikus piešķir vairākiem reisiem, kas dodas koda ziņā nekonfliktējošos virzienos;
  - 6) dispečeri tiek automātiski informēti, ja *SSR* kodu piešķiršana tiek netīši dublēta.

▼ M7

2. papildinājums

**Procesi, kas jāsteno automatizētas koordinācijas nolūkā, kā prasīts
ATS.TR.230. punkta c) apakšpunktā**

A. Obligātie procesi, kas jāsteno starp struktūrvienībām, kuras sniedz lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības pakalpojumus, vai, ja par to vienojas ar citām gaisa satiksmes vadības struktūrvienībām vai starp tām, ir šādi.

a) Paziņošana

- (1) Paziņošanas process ietver vismaz šādu lidojuma informāciju:
  - i) gaisa kuģa identifikācija;
  - ii) SSR darba režīms un kods (ja dati ir pieejami);
  - iii) izlidošanas lidlauks;
  - iv) provizoriskie aprēķini;
  - v) galamērķa lidlauks;
  - vi) gaisa kuģa numurs un tips;
  - vii) lidojuma tips;
  - viii) aparatūras funkcionālās spējas un statuss.
- (2) Informācijā par “aparatūras funkcionālajām spējām un statusu” obligāti ietver samazinātu vertikālo diferencēšanas minimumu (*RVS*M) un funkcionālo spēju nodrošināt kanālu atstatumu 8,33 kHz. Saskaņā ar vienošanās dokumentiem var iekļaut citus punktus.
- (3) Katram atbilstošajam lidojumam, kas plāno šķērsot robežu, vismaz vienu reizi veic paziņošanas procesu, ja vien uz lidojumu neattiecas paziņošana pirms pacelšanās un koordinācijas process.
- (4) Atbilstības kritērijiem paziņojumam par lidojumu robežas šķērsošanu ir jābūt saskaņā ar vienošanās dokumentiem.
- (5) Ja paziņošanas procesu nevar veikt abpusēji apstiprinātā laikā pirms sākotnējā koordinācijas procesa, darbību iekļauj sākotnējās koordinācijas procesā.
- (6) Paziņošanas procesu veic pirms sākotnējās koordinācijas procesa.
- (7) Paziņošanas procesu atkārto katru reizi, ja pirms sākotnējās koordinācijas procesa tiek izmainīti šādi dati:
  - i) koordinācijas punkts (*COP*);
  - ii) paredzētais SSR kods vadības nodošanas punktā;
  - iii) galamērķa lidlauks;
  - iv) gaisa kuģa tips;
  - v) aparatūras funkcionālās spējas un statuss.

▼ M7

(8) Ja tiek atklāta neatbilstība starp nodotajiem datiem un attiecīgajiem datiem saņēmējā sistēmā vai šāda informācija nav pieejama, saņemot nākamās sākotnējās koordinācijas datus, ir jāveic korigējoša darbība un neatbilstība attiecīgajā dispečerpunktā jāizlabo.

(9) Laika kritēriji paziņošanas procesa uzsākšanai

i) Paziņošanas procesu uzsāk parametrā noteiktajās minūtēs pirms aprēķinātā laika *COP*.

ii) Paziņošanas parametram(-iem) jābūt iekļautam(-iem) vienošanās dokumentos starp attiecīgajām *ATC* struktūrvienībām.

iii) Paziņošanas parametru(-us) var noteikt katram koordinācijas punktam atsevišķi.

b) Sākotnējā koordinācija

(1) Lidojumam, uz kuru attiecas sākotnējā koordinācija, lidojuma nodošanas nosacījumi, par kuriem ir panākta vienošanās, ir operacionāli saistoši abām gaisa satiksmes vadības struktūrvienībām, ja vien koordinācija nav atcelta vai pārskatīta.

(2) Sākotnējās koordinācijas process ietver vismaz šādu informāciju par lidojumu:

i) gaisa kuģa identifikācija;

ii) *SSR* darba režīms un kods;

iii) izlidošanas lidlauks;

iv) provizorisks aprēķini;

v) galamērķa lidlauks;

vi) gaisa kuģa numurs un tips;

vii) lidojuma tips;

viii) aparatūras funkcionālās spējas un statuss.

(3) Informācijā par “aparatūras funkcionālajām spējām un statusu” ietver vismaz *R/S/M* un funkcionālo spēju nodrošināt kanālu atstatumu 8,33 kHz. Var ietvert citus datus, kas abpusēji apstiprināti vienošanās dokumentos.

(4) Sākotnējās koordinācijas procesu veic visiem atbilstīgajiem lidojumiem, kas plānoti, lai šķērsotu robežas.

(5) Atbilstības kritērijiem par lidojumu robežas šķērsošanas sākotnējo koordināciju ir jābūt saskaņā ar vienošanās dokumentiem.

(6) Ja vien sākotnējās koordinācijas process jau nav uzsākts manuāli, to uzsāk automātiski saskaņā ar vienošanās dokumentiem:

i) abpusēji apstiprinātā atbilstoši parametram noteiktā laika periodā pirms aprēķinātā laika koordinācijas punktā vai

ii) brīdī, kurā lidojuma attālums ir abpusēji apstiprinātā attālumā no koordinācijas punkta.

▼ M7

- (7) Sākotnējo koordinācijas procesu lidojumam veic tikai vienu reizi, ja vien netiek sākta koordinācijas procesa atcelšana.
- (8) Pēc koordinācijas procesa atcelšanas sākotnējo koordinācijas procesu var atsākt ar to pašu struktūrvienību.
- (9) Sākotnējās koordinācijas procesa pabeigšanu, citstarp saņēmējas struktūrvienības apstiprinājumu, nodod nododošajai struktūrvienībai – pēc tam lidojumu uzskata par “koordinētu”.
- (10) Ja sākotnējās koordinācijas process neapstiprina pabeigšanu saskaņā ar piemērojamām pakalpojumu kvalitātes prasībām, nododotās struktūrvienības par lidojuma koordināciju atbildīgajā dispečerpunktā pienāk brīdinājums.
- (11) Sākotnējo koordinācijas informāciju dara pieejamu pārņemošās struktūrvienības attiecīgajam dispečerpunktam.

c) Koordinācijas pārskatīšana

- (1) Koordinācijas pārskatīšanas process nodrošina saistību ar iepriekš koordinēto lidojumu.
- (2) Lidojumam, uz kuru attiecas koordinācijas pārskatīšanas process, lidojuma nodošanas nosacījumi, par kuriem ir panākta vienošanās, ir operacionāli saistoši abām gaisa satiksmes vadības struktūrvienībām, ja vien koordinācija nav atcelta vai nosacījumi nav atkārtoti pārskatīti.
- (3) Koordinācijas pārskatīšanas procesā sniedz šādu lidojuma informāciju, ja tā ir mainījusies:
  - i) *SSR* darba režīms un kods;
  - ii) aprēķinātais laiks un lidojuma līmenis;
  - iii) aparatūras funkcionālās spējas un statuss.
- (4) Pēc abpusējas vienošanās koordinācijas datu pārskatīšana sniedz šādu informāciju, ja tā ir mainīta:
  - i) koordinācijas punkts;
  - ii) maršruts.
- (5) Koordinācijas pārskatīšanas process var notikt vienu vai vairākas reizes kopā ar struktūrvienību, ar kuru pašlaik tiek koordinēts lidojums.
- (6) Koordinācijas pārskatīšanas procesu veic, ja:
  - i) aprēķinātais laiks koordinācijas punktā iepriekš paziņoto pār-sniedz vairāk par abpusēji apstiprināto pieļaujamo normu;
  - ii) nodošanas līmenis(-ņi), *SSR* kods vai aparatūras funkcionālās spējas un statuss atšķiras no iepriekš paziņotā.

▼ M7

- (7) Ja par to ir panākta abpusēja vienošanās, koordinācijas pārskatīšanas process notiek, ja mainās:
    - i) koordinācijas punkts;
    - ii) maršruts.
  - (8) Par pabeigtu koordinācijas pārskatīšanas procesu, ieskaitot apstiprinājumu no saņēmējas struktūrvienības, paziņo nododošajai struktūrvienībai.
  - (9) Ja sākotnējās koordinācijas process neapstiprina pabeigšanu saskaņā ar piemērojamām pakalpojumu kvalitātes prasībām, nododošās struktūrvienības par lidojuma koordināciju atbildīgajā dispečerpunktā pienāk brīdinājums.
  - (10) Koordinācijas pārskatīšanas process notiek tūlīt pēc relevantās ievades vai atjaunināšanas.
  - (11) Koordinācijas pārskatīšanas process tiek kavēts pēc tam, kad lidojums ir abpusēji apstiprinātā laikā/attālumā no nodošanas vadības punkta saskaņā ar vienošanās dokumentiem.
  - (12) Informāciju par koordinācijas pārskatīšanu dara pieejamu saņēmējas struktūrvienības attiecīgajam dispečerpunktam.
  - (13) Ja koordinācijas pārskatīšanas procesa pabeigšana nav apstiprināta saskaņā ar piemērojamām pakalpojumu kvalitātes prasībām, nododošā struktūrvienība uzsāk verbālo koordināciju.
- d) Koordinācijas atcelšana
- (1) Koordinācijas atcelšanas process nodrošina saistību ar iepriekšējo paziņošanas vai koordinācijas procesu, kas tiek atcelts.
  - (2) Koordinācijas atcelšanas process ar koordinētā lidojuma struktūrvienību notiek, ja:
    - i) struktūrvienība vairs nav nākamā struktūrvienība koordinācijas secībā;
    - ii) lidojuma plāns tiek atcelts nosūtītājā struktūrvienībā un koordinācija vairs nav būtiska;
    - iii) no iepriekšējās struktūrvienības tiek saņemta informācija par koordinācijas atcelšanu attiecībā uz lidojumu.
  - (3) Koordinācijas atcelšanas procesu ar paziņotā lidojuma struktūrvienību var veikt, ja:
    - i) struktūrvienība vairs nav nākamā struktūrvienība koordinācijas secībā;
    - ii) lidojuma plāns tiek atcelts nosūtītājā struktūrvienībā, un koordinācija vairs nav būtiska;

▼ M7

- iii) no iepriekšējās struktūrvienības tiek saņemta informācija par koordinācijas atcelšanu attiecībā uz lidojumu;
  - iv) lidojums maršrutā kavējas un pārskatītus provizoriskos aprēķinus nevar veikt automātiski.
- (4) Par pabeigtu koordinācijas atcelšanas procesu, ieskaitot apstiprinājumu no saņēmējas struktūrvienības, paziņo nododošajai struktūrvienībai.
- (5) Ja koordinācijas atcelšanas process neapstiprina pabeigšanu saskaņā ar piemērojamām pakalpojumu kvalitātes prasībām, nododošās struktūrvienības par lidojuma koordināciju atbildīgajā dispečerpunktā pienāk brīdinājums.
- (6) Koordinācijas atcelšanas informāciju dara pieejamu attiecīgajam dispečerpunktam informētajā struktūrvienībā vai struktūrvienībā, ar kuru koordinācija ir atcelta.
- (7) Ja koordinācijas atcelšanas procesa pabeigšana nav apstiprināta saskaņā ar piemērojamām pakalpojumu kvalitātes prasībām, nododošā struktūrvienība uzsāk verbālo koordināciju.
- e) Lidojuma pamatdati
- (1) Lidojuma pamatdatu process ietver vismaz šādu informāciju:
- i) gaisa kuģa identifikācija;
  - ii) *SSR* darba režīms un kods.
- (2) Jebkura papildu informācija, ko sniedz lidojuma pamatdatu procesā, ir atkarīga no divpusēja nolīguma.
- (3) Lidojuma pamatdatu procesu veic automātiski katram atbilstīgajam lidojumam.
- (4) Atbilstības kritērijiem attiecībā uz lidojuma pamatdatiem ir jābūt saskaņā ar vienošanās dokumentiem.
- (5) Par pabeigtu lidojuma pamatdatu procesu, ieskaitot apstiprinājumu no saņēmējas struktūrvienības, paziņo piegādes struktūrvienībai.
- (6) Ja lidojuma pamatdatu procesa pabeigšanu neizdodas apstiprināt saskaņā ar piemērojamām pakalpojumu kvalitātes prasībām, atbilstošajā piegādes struktūrvienības dispečerpunktā pienāk brīdinājums.
- f) Lidojuma pamatdatu izmaiņas
- (1) Lidojuma pamatdatu izmaiņu process nodrošina sasaisti ar lidojumu, kuram iepriekš veikts lidojuma pamatdatu process.
- (2) Jebkāda cita lidojuma pamatdatu izmaiņu procesā iegūta informācija un ar tās iegūšanu saistītie kritēriji ir jāparedz divpusējās vienošanās dokumentā.
- (3) Lidojuma pamatdatu izmaiņu procesu veic tikai lidojumam, par kuru iepriekš paziņots lidojuma pamatdatu procesā.

▼ M7

- (4) Lidojuma pamatdatu izmaiņu procesu automātiski uzsāk atbilstīgi abpusēji apstiprinātiem kritērijiem.
  - (5) Par pabeigtu lidojuma pamatdatu izmaiņu procesu, ieskaitot apstiprinājumu no saņēmējas struktūrvienības, paziņo piegādes struktūrvienībai.
  - (6) Ja lidojuma pamatdatu izmaiņu procesa pabeigšanu neizdodas apstiprināt saskaņā ar piemērojamām pakalpojumu kvalitātes prasībām, atbilstošajā piegādes struktūrvienības dispečerpunktā pienāk brīdinājums.
  - (7) Informāciju par lidojuma pamatdatu izmaiņām dara pieejamu attiecīgajam saņēmējas struktūrvienības dispečerpunktam.
- B. Ja iesaistītās struktūrvienības vienojas veikt pirmspacelšanās paziņošanu, frekvences maiņas vai sakaru uzņemšanas manuālajā režīmā procesi ir šādi.
- a) Pirmspacelšanās paziņošana un koordinācija
    - (1) Pirmspacelšanās paziņošanas un koordinācijas process ietver vismaz šādu informāciju:
      - i) gaisa kuģa identifikācija;
      - ii) SSR darba režīms un kods (ja dati ir pieejami),
      - iii) izlidošanas lidlauks;
      - iv) paredzētais pacelšanās laiks vai provizorisks aprēķini pēc abpusējas vienošanās;
      - v) galamērķa lidlauks;
      - vi) gaisa kuģa numurs un tips.
    - (2) Informācija no lidlauka manevrēšanas teritorijas (*TMA*) vadības struktūrvienības vai *ACC* pirmspacelšanās paziņošanas un koordinācijas procesā ietver šādus datus:
      - i) lidojuma tips;
      - ii) aparatūras funkcionālās spējas un statuss.
    - (3) Informācijā par “aparatūras funkcionālajām spējām un statusu” ietver vismaz *R/S/M* un funkcionālo spēju nodrošināt kanālu atstatumu 8,33 kHz.
    - (4) Informācijā par “aparatūras funkcionālajām spējām un statusu” var ietvert citus datus, kas abpusēji apstiprināti vienošanās dokumentos.
    - (5) Pirmspacelšanās paziņošanas un koordinācijas procesu veic vienu vai vairākas reizes katram atbilstošajam lidojumam, kurā plānots šķērsot robežas, ja lidojuma laiks no pacelšanās līdz koordinācijas punktam nav pietiekams, lai veiktu sākotnējo koordinācijas vai paziņošanas procesu.

▼ M7

- (6) Atbilstības kritērijiem attiecībā uz robežu šķērsojošu lidojumu pirmspacelšanās paziņojumu un lidojumu koordināciju ir jābūt noteiktiem vienošanās dokumentos.
- (7) Pirmspacelšanās paziņošanas un koordinācijas procesu atkārto katru reizi, kad pirms pacelšanās tiek izmainīti jebkādi dati, uz kuriem attiecas iepriekšējais pirmspacelšanās paziņošanas un koordinācijas process.
- (8) Par pabeigtu pirmspacelšanās paziņošanas un koordinācijas procesu, ieskaitot apstiprinājumu no saņēmējas struktūrvienības, paziņo nododošajai struktūrvienībai.
- (9) Ja pirmspacelšanās paziņošanas un koordinācijas procesa pabeigšanu neizdodas apstiprināt saskaņā ar piemērojamām pakalpojumu kvalitātes prasībām, par lidojuma paziņošanu/koordināciju atbildīgajā nododošās struktūrvienības dispečerpunktā pienāk brīdinājums.
- (10) Informācijai par pirmspacelšanās paziņošanu un koordināciju ir jābūt pieejamai informētās struktūrvienības attiecīgajā dispečerpunktā.

b) Frekvences maiņa

- (1) Informācijā, uz kuru attiecas frekvences maiņas process, ietver gaisa kuģa identifikāciju un jebkurus no tālāk minētajiem datiem, ja tādi ir pieejami:
  - i) atbrīvojuma norāde;
  - ii) atļautais lidojuma līmenis;
  - iii) piešķirtais kurss/ceļa līnija vai tiešā lidojuma atļauja;
  - iv) piešķirtais ātrums;
  - v) piešķirtais augstuma uzņemšanas/samazināšanas ātrums.
- (2) Pēc abpusējas vienošanās frekvences maiņas dati ietver šādu informāciju:
  - i) pašreizējā ceļa līnijas pozīcija;
  - ii) paziņotā frekvence.
- (3) Frekvences maiņas procesu manuāli ierosina nododošais dispečers.
- (4) Par pabeigtu frekvences maiņas procesu, ieskaitot apstiprinājumu no pārņemošās struktūrvienības, paziņo nododošajai *ATC* struktūrvienībai.
- (5) Ja frekvences maiņas procesa pabeigšanu neizdodas apstiprināt saskaņā ar piemērojamām pakalpojumu kvalitātes prasībām, nododošās *ATC* struktūrvienības attiecīgajā dispečerpunktā pienāk brīdinājums.
- (6) Informācijai par frekvences maiņu nekavējoties ir jābūt pieejamai pārņemošajam dispečeram.

▼ M7

- c) Sakaru uzņemšana manuālajā režīmā
- (1) Process sakaru uzņemšanai manuālajā režīmā ietver vismaz gaisa kuģa identifikācijas informāciju.
  - (2) Pārņemošā struktūrvienība uzsāk procesu sakaru uzņemšanai manuālajā režīmā, kad sakari ir nodibināti.
  - (3) Par pabeigtu procesu sakaru uzņemšanai manuālajā režīmā, ieskaitot apstiprinājumu no nododošās struktūrvienības, paziņo pārņemošajai *ATC* struktūrvienībai.
  - (4) Ja procesa sakaru uzņemšanai manuālajā režīmā pabeigšanu neizdodas apstiprināt saskaņā ar piemērojamām pakalpojumu kvalitātes prasībām, pārņemošās *ATC* struktūrvienības attiecīgajā dispečerpunktā pienāk brīdinājums.
  - (5) Informācija par sakaru uzņemšanu manuālajā režīmā nekavējoties tiek nodota nododošās struktūrvienības dispečeram.
- d) Šķērsošanas nolūka paziņojums
- (1) Šķērsošanas nolūka paziņojuma process ietver vismaz šādu informāciju:
    - i) gaisa kuģa identifikācija;
    - ii) *SSR* darba režīms un kods;
    - iii) gaisa kuģa numurs un tips;
    - iv) atbildīgā sektora identifikators;
    - v) šķērsošanas maršruts, ieskaitot aprēķināto laiku un lidojuma līmeni katrā maršruta punktā.
  - (2) Šķērsošanas nolūka paziņojuma procesu uzsāk dispečers manuāli vai automātiski, kā noteikts vienošanās dokumentos.
  - (3) Par pabeigtu šķērsošanas nolūka paziņojuma procesu, ieskaitot apstiprinājumu no informētās struktūrvienības, paziņo struktūrvienībai, kas nodod paziņojumu.
  - (4) Ja šķērsošanas nolūka paziņojuma procesa pabeigšanu neizdodas apstiprināt saskaņā ar piemērojamām pakalpojumu kvalitātes prasībām, struktūrvienībā, kas nodod paziņojumu, pienāk brīdinājums.
  - (5) Informācijai par šķērsošanas nolūka paziņojumu ir jābūt pieejamai informētās struktūrvienības attiecīgajā dispečerpunktā.
- e) Šķērsošanas atļaujas pieprasījums
- (1) Šķērsošanas atļaujas pieprasījuma process ietver vismaz šādu informāciju:
    - i) gaisa kuģa identifikācija;
    - ii) *SSR* darba režīms un kods;
    - iii) gaisa kuģa numurs un tips;

▼ M7

- iv) atbildīgā sektora identifikators;
  - v) šķērsošanas maršruts, ieskaitot aprēķināto laiku un lidojuma līmeni katrā maršruta punktā.
- (2) Pēc abpusējas vienošanās šķērsošanas atļaujas pieprasījums ietver informāciju par aparatūras funkcionālajām spējām un statusu.
- (3) Informācijā par aparatūras funkcionālajām spējām un statusu ietver vismaz funkcionālo spēju *RVSM* un pēc abpusējas vienošanās var ietvert citus datus.
- (4) Šķērsošanas atļaujas pieprasījumu sāk pēc dispečera ieskatiem saskaņā ar nosacījumiem vienošanās dokumentos.
- (5) Par pabeigtu šķērsošanas atļaujas pieprasījuma procesu, ieskaitot apstiprinājumu no pieprasījuma saņēmējas struktūrvienības, paziņo pieprasītājai struktūrvienībai.
- (6) Ja šķērsošanas atļaujas pieprasījuma procesa pabeigšanu neizdodas apstiprināt saskaņā ar piemērojamām pakalpojumu kvalitātes prasībām, pieprasītājas struktūrvienības attiecīgajā dispečerpunktā pienāk brīdinājums.
- (7) Informācijai par šķērsošanas atļaujas pieprasījumu ir jābūt pieejamai pieprasījuma saņēmējas struktūrvienības attiecīgajā dispečerpunktā.
- (8) Uz šķērsošanas atļaujas pieprasījumu atbild ar:
- i) piedāvātā maršruta/gaisa telpas šķērsošanas detaļu akceptēšanu vai
  - ii) pretpriekšlikumu, ieskaitot citu maršrutu/citas gaisa telpas šķērsošanas detaļas, kā noteikts tālāk 6. iedaļā; vai
  - iii) piedāvātā maršruta/gaisa telpas šķērsošanas detaļu noraidījumu.
- (9) Ja operacionālā atbilde nav saņemta abpusēji apstiprinātā laikposmā, pieprasītājas struktūrvienības attiecīgajā dispečerpunktā pienāk brīdinājums.
- f) Šķērsošanas pretpriekšlikums
- (1) Šķērsošanas pretpriekšlikuma process nodrošina sasaisti ar lidojumu, kuram iepriekš veikta koordinācija.
- (2) Šķērsošanas pretpriekšlikuma process ietver vismaz šādu informāciju:
- i) gaisa kuģa identifikācija;
  - ii) šķērsošanas maršruts, ieskaitot aprēķināto laiku un lidojuma līmeni katrā maršruta punktā.
- (3) Šķērsošanas pretpriekšlikumā tiek piedāvāts jauns lidojuma līmenis un/vai maršruts.

▼ M7

- (4) Par pabeigtu šķērsošanas pretpriekšlikuma procesu, ieskaitot apstiprinājumu no sākotnējās pieprasītājas struktūrvienības, paziņo pretpriekšlikumu izteikušajai struktūrvienībai.
- (5) Ja šķērsošanas pretpriekšlikuma procesa pabeigšanu neizdodas apstiprināt saskaņā ar piemērojamām pakalpojumu kvalitātes prasībām, pretpriekšlikumu izteikušās struktūrvienības attiecīgajā dispečerpunktā pienāk brīdinājums.
- (6) Informācijai par šķērsošanas pretpriekšlikumu ir jābūt pieejamai sākotnējās pieprasītājas struktūrvienības attiecīgajā dispečerpunktā.
- (7) Sākotnējā pieprasītāja struktūrvienība pēc šķērsošanas pretpriekšlikuma informācijas veiksmīgas apstrādes apstiprinājuma saņemšanas izsūta operacionālo atbildi.
- (8) Operacionālā atbilde uz šķērsošanas pretpriekšlikumu attiecīgi ir apstiprinājums vai noraidījums.
- (9) Ja operacionālā atbilde nav saņemta abpusēji apstiprinātā laikposmā, pretpriekšlikumu izteikušās struktūrvienības attiecīgajā dispečerpunktā pienāk brīdinājums.

g) Šķērsošanas atcelšana

- (1) Šķērsošanas atcelšanas process nodrošina sasaisti ar iepriekšēju paziņošanas vai koordinācijas procesu, kas tiek atcelts.
- (2) Par lidojumu atbildīgā struktūrvienība uzsāk šķērsošanas atcelšanas procesu gadījumā, ja:
  - i) iepriekš lidojuma pamatdatu procesā paziņotais lidojums tomēr nešķērsos informētās struktūrvienības gaisa telpu vai vairs neatiecas uz informēto struktūrvienību;
  - ii) šķērsošana nenotiks šķērsošanas nolūka paziņojumā noteiktajā maršrutā;
  - iii) šķērsošana nenotiks saskaņā ar apspriežamajiem nosacījumiem vai saskaņā ar nosacījumiem, par kuriem panākta vienošanās pēc gaisa telpas šķērsošanas dialoga.
- (3) Šķērsošanas atcelšanas procesu uzsāk automātiski vai manuāli dispečers saskaņā ar vienošanās dokumentiem.
- (4) Par pabeigtu šķērsošanas atcelšanas procesu, ieskaitot apstiprinājumu no informētās struktūrvienības/struktūrvienības, kura saņēmusi pieprasījumu, paziņo atceļošajai struktūrvienībai.
- (5) Ja šķērsošanas atcelšanas procesa pabeigšanu neizdodas apstiprināt saskaņā ar piemērojamām pakalpojumu kvalitātes prasībām, atceļošās struktūrvienības attiecīgajā dispečerpunktā pienāk brīdinājums.
- (6) Informācijai par šķērsošanas atcelšanu jābūt pieejamai informētās struktūrvienības/struktūrvienības, kura saņēmusi pieprasījumu, attiecīgajā dispečerpunktā.

▼ M7

C. Starp struktūrvienībām, kas sniedz lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības pakalpojumus, kuri vajadzīgi, lai sniegtu datu pārraides pakalpojumus, kā minēts Īstenošanas regulas (ES) 2023/1770 AUR.COM.2005. punkta 1. apakšpunkta a) punktā, vai, ja par to vienojas ar citām struktūrvienībām vai tās savā starpā, automatizācija atbalsta šādus procesus.

a) Pieteikšanās datu pārsūtīšana

(1) Pieteikšanās datu pārsūtīšanas process ietver vismaz šādu informāciju:

i) gaisa kuģa identifikācija;

ii) izlidošanas lidlauks;

iii) galamērķa lidlauks;

iv) pieteikšanās tips;

v) pieteikšanās parametri.

(2) Ikvienam datu pārraides sistēmā pieteiktam lidojumam, kurā plānots šķērsot robežu, vienu reizi veic pieteikšanās datu pārsūtīšanas procesu.

(3) Pieteikšanās datu pārsūtīšanas procesu iniciē brīdī, kad ir iestājies agrākais no termiņiem (vai pēc iespējas drīz pēc to iestāšanās), kas noteikti saskaņā ar vienošanās dokumentiem, izmantojot šādus kritērijus:

i) parametrā noteiktās minūtes pirms aprēķinātā laika koordinācijas punktā;

ii) brīdis, kurā lidojums ir abpusēji apstiprinātā attālumā no koordinācijas punkta.

(4) Pieteikšanās datu pārsūtīšanas procesa izpildes kritērijiem ir jāatbilst vienošanās dokumentos noteiktajam.

(5) Saņēmējā struktūrvienībā pieteikšanās datu pārsūtīšanas informāciju iekļauj attiecīgā lidojuma informācijā.

(6) Lidojuma pieteikšanās statusu var uzrādīt attiecīgajā saņēmējas struktūrvienības dispečerpunktā.

(7) Par pabeigtu pieteikšanās datu pārsūtīšanas procesu, citstarp arī apstiprinājumu no saņēmējas struktūrvienības, paziņo nododošajai struktūrvienībai.

(8) Ja pieteikšanās datu pārsūtīšanas procesa pabeigšanu neapstiprina saskaņā ar spēkā esošajām pakalpojuma kvalitātes prasībām, tad iniciē pieprasījumu “gais–zeme” datu pārraides sakariem ar gaisa kuģi.

b) Nākamā iestāde informēta

(1) Process “nākamā iestāde informēta” ietver vismaz šādu informāciju:

i) gaisa kuģa identifikācija;

ii) izlidošanas lidlauks;

iii) galamērķa lidlauks.

▼ M7

- (2) Ikvienam atbilstošajam lidojumam, kurā plānots šķērsot robežu, vienu reizi izpilda procesu “nākamā iestāde informēta”.
- (3) Procesu “nākamā iestāde informēta” iniciē pēc tam, kad bortsistēma ir apstiprinājusi nākamās datu iestādes pieprasījumu veikt datu apmaiņu ar gaisa kuģi.
- (4) Kad procesa “nākamā iestāde informēta” informācija ir sekmīgi apstrādāta, saņēmēja struktūrvienība iniciē pieprasījumu sākt dispečera un pilota datu pārraides sakarus (*CPDLC*) ar gaisa kuģi.
- (5) Ja procesa “nākamā iestāde informēta” informācija nav saņemta divpusēji saskaņotā atbilstoši parametram noteiktā laikā, tad saņēmējai struktūrvienībai ir jāizpilda lokālās procedūras, ar kurām iniciē datu pārraides sakarus ar gaisa kuģi.
- (6) Par pabeigtu procesu “nākamā iestāde informēta”, citstarp arī apstiprinājumu no saņēmējas struktūrvienības, paziņo nododošajai struktūrvienībai.
- (7) Ja procesa “nākamā iestāde informēta” pabeigšanu neapstiprina saskaņā ar spēkā esošajām pakalpojuma kvalitātes prasībām, tad nododošajā struktūrvienībā iniciē lokālās procedūras.

▼ B*V PIELIKUMS***ĪPAŠĀS PRASĪBAS METEOROLOĢISKO PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM****(Part-MET)****A APAKŠIEDAĻA. PAPILDU ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS METEOROLOĢISKO PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (MET.OR)***I. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS***MET.OR.100. Meteoroloģiskie dati un informācija**

- a) Meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs nodrošina ekspluatantiem, gaisa kuģu apkalpes locekļiem, gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām, meklēšanas un glābšanas dienestu struktūrvienībām, lidlauka ekspluatantiem, atgādījumu un negadījumu izmeklēšanas struktūrām un citiem pakalpojumu sniedzējiem un aviācijas uzņēmumiem meteoroloģisko informāciju, kas tiem nepieciešama attiecīgo pienākumu izpildei, kā to noteikusi kompetentā iestāde.
- b) Meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs apstiprina vēlamo darbības precizitātes līmeni attiecībā uz informāciju, ko nosūta darbības vajadzībām, tostarp šādas informācijas avotus, vienlaikus gādājot arī, ka šāda informācija tiek izplatīta laikus un atjaunināta pēc nepieciešamības.

MET.OR.105. Meteoroloģiskās informācijas saglabāšana

- a) Meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs saglabā izplatīto meteoroloģisko informāciju vismaz 30 dienas no izdošanas dienas.
- b) Šo meteoroloģisko informāciju pēc pieprasījuma nodod izpētei un izmeklēšanai, un šim nolūkam to saglabā līdz izpētes vai izmeklēšanas beigām.

MET.OR.110. Meteoroloģiskās informācijas apmaiņas prasības

Meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka tam ir izstrādātas sistēmas un procesi, kā arī nodrošināta piekļuve piemērotām telesakaru iekārtām, lai:

- a) nodrošinātu apmaiņu ar operatīvo meteoroloģisko informāciju ar citiem meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējiem;
- b) laikus nodrošinātu nepieciešamo meteoroloģisko informāciju lietotājiem.

▼ M4**MET.OR.115. Meteoroloģiskie biļeteni**

Meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs, kas atbild par attiecīgo rajonu, nodrošina meteoroloģiskos biļetenus attiecīgajiem lietotājiem.

MET.OR.120. Neatbilstību paziņošana pasaules zonālo prognožu centriem (WAFc)

Meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs, kas izmanto *WAFS SIGWX* prognozes, nekavējoties informē attiecīgo *WAFc*, ja tiek konstatētas vai paziņotas būtiskas neatbilstības saistībā ar *WAFS SIGWX* prognozēm, kuras attiecas uz:

- a) apledojumus, turbulenci, neskaidriem, biežiem vai apslēptiem lietus gubmākoņiem vai lietus gubmākoņiem krāsas līnijas veidā un smilšu vai putekļu vētrām;

▼ M4

- b) vulkānu izvirdumiem vai radioaktīvo vielu izplūdēm atmosfērā, kas ir būtiskas gaisa kuģu ekspluatācijai.

▼ B**2. SADAĻA. ĪPAŠĀS PRASĪBAS****1. nodaļa. Prasības aeronavigācijas meteoroloģiskajām stacijām****▼ M4****MET.OR.200. Meteoroloģiskie ziņojumi un cita informācija**

- a) Aeronavigācijas meteoroloģiskā stacija izdod:
- 1) vietējo regulāro ziņojumu noteiktos laika intervālos vienīgi izplatīšanai izcelsmes lidlaukā;
  - 2) vietējo speciālo ziņojumu vienīgi izplatīšanai izcelsmes lidlaukā;
  - 3) *METAR* ar pusstundas intervālu lidlaukos, kas apkalpo regulāros starptautiskos gaisa komercpārvadājumus, izplatīšanai ārpus izcelsmes idlauka.
- b) Neatkarīgi no a) apakšpunkta 3. punkta aeronavigācijas meteoroloģiskā stacija var reizi stundā izdot *METAR* un *SPECI* lidlaukiem, kas neapkalpo regulāros starptautiskos gaisa komercpārvadājumus, izplatīšanai ārpus izcelsmes lidlauka, kā noteikusi kompetentā iestāde.
- c) Aeronavigācijas meteoroloģiskā stacija informē gaisa satiksmes vadības pakalpojumu struktūrvienības un lidlauka aeronavigācijas informācijas dienestu par to automatizēto iekārtu izmantojamības statusa izmaiņām, kuras izmanto, lai novērtētu redzamību uz skrejceļa.
- d) Aeronavigācijas meteoroloģiskā stacija ziņo saistītajai gaisa satiksmes vadības pakalpojumu struktūrvienībai, aeronavigācijas informācijas pakalpojumu struktūrvienībai un meteoroloģiskās novērošanas dienestam par vulkānisko aktivitāti pirms izvirduma, par vulkānu izvirdumiem un vulkānisko pelnu mākoņiem.
- e) Aeronavigācijas meteoroloģiskā stacija, apspriežoties ar attiecīgajām *ATS* struktūrvienībām, ekspluatantiem un citām iesaistītajām personām, izstrādā kritēriju sarakstu vietējo speciālo ziņojumu nodrošināšanai.

▼ B**MET.OR.205. Meteoroloģiskās informācijas ziņošana****▼ M1**

Aeronavigācijas meteoroloģiskā stacija ziņo par:

▼ B

- a) piezemes vēja virzienu un ātrumu;
- b) redzamība;
- c) redzamību uz skrejceļa, ja attiecināms;
- d) pašreizējiem laikapstākļiem lidlaukā un tā tuvumā;
- e) mākoņiem;
- f) gaisa temperatūru un rāsas punkta temperatūru;

▼ B

- g) atmosfēras spiedienu;
- h) papildu informāciju, ja attiecināms.

Ja to atļauj kompetentā iestāde, lidlaukos, kas neapkalpo regulāros starptautiskos gaisa komercpārvadājumus, aeronavigācijas meteoroloģiskā stacija var ziņot tikai to daļu no meteoroloģiskās informācijas, kas ir būtiska lidojumu veidiem šajā lidlaukā. Minētos datus publicē aeronavigācijas informatīvajā izdevumā.

MET.OR.210. Meteoroloģisko elementu novērošana**▼ M1**

Aeronavigācijas meteoroloģiskā stacija novēro un/vai mēra:

▼ B

- a) piezemes vēja virzienu un ātrumu;
- b) redzamību;
- c) redzamību uz skrejceļa, ja attiecināms;
- d) pašreizējos laikapstākļus lidlaukā un tā tuvumā;
- e) mākoņus;
- f) gaisa temperatūru un rāsas punkta temperatūru;
- g) atmosfēras spiedienu;
- h) citas parādības, ja attiecināms.

Ja to atļauj kompetentā iestāde, lidlaukos, kas neapkalpo regulāros starptautiskos gaisa komercpārvadājumus, aeronavigācijas meteoroloģiskā stacija var novērot un/vai mērīt tikai to daļu no meteoroloģiskajiem elementiem, kas ir būtiska lidojumu veidiem šajā lidlaukā. Minētos datus publicē aeronavigācijas informatīvajā izdevumā.

2. nodaļa. Prasības lidlauka meteoroloģiskajiem birojiem**MET.OR.215. Prognozes un cita informācija**

Lidlauka meteoroloģiskais birojs:

- a) sagatavo un/vai iegūst prognozes un citu būtisku meteoroloģisko informāciju, kas nepieciešama attiecīgo funkciju veikšanai lidojumiem, uz kuriem tā attiecas, kā to noteikusi kompetentā iestāde;
- b) nodrošina prognozes un/vai brīdinājumus par vietējiem meteoroloģiskajiem apstākļiem lidlaukos, par kuriem tas ir atbildīgs;
- c) regulāri pārskata prognozes un brīdinājumus un nekavējoties izdod grozījumus, ja nepieciešams, un anulē jebkuru iepriekš izdotu tāda paša veida prognozi tai pašai vietai un ar tādu pašu derīguma termiņu vai šīs prognozes daļu;
- d) nodrošina instruktāžu, konsultācijas un lidojuma dokumentāciju gaisa kuģu apkalpes locekļiem un/vai citam lidojuma ekspluatācijas personālam;

▼ B

- e) nodrošina klimatisko informāciju;
- f) nodrošina saistīto gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienību, aeronavigācijas informācijas dienesta struktūrvienību un meteoroloģiskās novērošanas dienestu ar saņemto informāciju par vulkānisko aktivitāti pirms izvirduma, vulkānu izvirdumiem un vulkānisko pelnu mākoņiem;
- g) nodrošina, ja attiecināms, meteoroloģisko informāciju meklēšanas un glābšanas dienesta struktūrvienībām un uztur sakarus ar šīm meklēšanas un glābšanas dienesta struktūrvienībām visā meklēšanas un glābšanas darbu laikā;
- h) nodrošina meteoroloģisko informāciju attiecīgajām aeronavigācijas informācijas dienesta struktūrvienībām, kam tā nepieciešama funkciju izpildei;
- i) sagatavo un/vai iegūst prognozes un citu būtisku meteoroloģisko informāciju, kas nepieciešama *ATS* struktūrvienību funkciju veikšanai saskaņā ar MET.OR.242. punktu;
- j) nodrošina saistīto gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienību, aeronavigācijas informācijas dienesta struktūrvienību un meteoroloģiskās novērošanas dienestu ar saņemto informāciju par radioaktīvo vielu izplūdēm atmosfērā.

MET.OR.220. Lidlauka prognozes

- a) Lidlauka meteoroloģiskais birojs izdod lidlauka prognozes kā *TAF* noteiktā laikā.
- b) Izdodot *TAF*, lidlauka meteoroloģiskais birojs nodrošina, lai jebkurā brīdī lidlaukā būtu spēkā ne vairāk kā tikai viena *TAF*.

MET.OR.225. Prognozes attiecībā uz nosēšanos

- a) Lidlauka meteoroloģiskais birojs sagatavo prognozes attiecībā uz nosēšanos, kā noteikusi kompetentā iestāde.
- b) Šī prognoze attiecībā uz nosēšanos tiek izdota kā *TREND* prognoze.
- c) *TREND* prognozes derīguma termiņš ir divas stundas no brīža, kad izdots ziņojums, kas ir daļa no prognozes attiecībā uz nosēšanos.

MET.OR.230. Prognozes attiecībā uz pacelšanos

Lidlauka meteoroloģiskais birojs:

- a) sagatavo prognozes attiecībā uz pacelšanos, kā to noteikusi kompetentā iestāde;
- b) piegādā prognozes attiecībā uz pacelšanos ekspluatantiem un gaisa kuģu apkalpes locekļiem pēc to pieprasījuma trīs stundu laikā pirms plānotā izlidošanas laika.

MET.OR.235. Lidlauka brīdinājumi un brīdinājumi par vēja nobīdi

Lidlauka meteoroloģiskais birojs:

- a) nodrošina lidlauka brīdinājumu informāciju;

▼ B

- b) sagatavo brīdinājumus par vēja nobīdi lidlaukiem, kur vēja nobīde tiek uzskatīta par būtisku, saskaņā ar vietējo vienošanos ar attiecīgo ATS struktūrvienību un attiecīgajiem ekspluatantiem;
- c) lidlaukos, kur vēja nobīdi nosaka, izmantojot automatizētas, uz zemes izvietotas vēja nobīdes attālās uzrādes vai detekcijas iekārtas, izdod brīdinājumus par vēja nobīdi, ko ģenerē šīs sistēmas;
- d) anulē brīdinājumus, kad apstākļi ir mainījušies un/vai vairs nav paredzama to rašanās lidlaukā.

▼ M4**MET.OR.240. Informācija ekspluatantu un gaisa kuģu apkalpes locekļu lietošanai**

Lidlauka meteoroloģiskais birojs nodrošina ekspluatantus un gaisa kuģu apkalpes locekļus ar šādu jaunāko pieejamo informāciju:

- a) prognozēm, ko sagatavo *WAFS*, par elementiem, kas minēti MET.OR.275. punkta a) apakšpunkta 1. un 2. punktā;
- b) *METAR* vai *SPECI*, to skaitā *TREND*, *TAF* vai grozītām *TAF*, attiecībā uz izlidošanas un plānotās nosēšanās lidlaukiem un attiecībā uz pacelšanās rezerves lidlaukiem, rezerves lidlaukiem maršrutā un galamērķa rezerves lidlaukiem;
- c) lidlauka prognozēm attiecībā uz pacelšanos;
- d) *SIGMET* un īpašajiem ziņojumiem no gaisa kuģa attiecībā uz visu maršrutu;
- e) konsultatīvu informāciju par vulkāniskajiem pelniem, tropiskajiem cikloniem un kosmiskajiem laikapstākļiem attiecībā uz visu maršrutu;
- f) lidojumu rajona prognozēm lidojumiem mazā augstumā, kas sagatavotas apvienojumā ar *AIRMET* izdošanu, un ar *AIRMET* attiecībā uz visu maršrutu;
- g) lidlauka brīdinājumiem attiecībā uz vietējo lidlauku;
- h) meteoroloģiskā satelīta attēliem;
- i) uz zemes izvietota laikapstākļu radara informāciju.

▼ B**MET.OR.242. Informācija, kas sniedzama gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām****▼ M1**

- a) Vajadzības gadījumā lidlauka meteoroloģiskais birojs iesniedz saistītā lidlauka vadības tornim un *AFIS* struktūrvienībai:

▼ M4

- 1) vietējo regulāro ziņojumu, vietējo speciālo ziņojumu, *METAR*, *SPECI*, *TAF* un *TREND* un to grozījumus;

▼ M1

- 2) *SIGMET*, *AIRMET*, brīdinājumus par vēja novirzi un lidlauka brīdinājumus;
- 3) jebkuru papildu meteoroloģisko informāciju, par ko vienojas vietējā līmenī, piemēram, prognozes par piezemes vēju nolūkā noteikt iespējamo skrejceļa maiņu;

▼ M1

- 4) saņemto informāciju par vulkānisko pelnu mākonī, par ko vēl nav izdots *SIGMET*, ja tā vienojas lidlauka meteoroloģiskais birojs un attiecīgais lidlauka vadības tornis vai *AFIS* struktūrvienība;
- 5) saņemto informāciju par vulkānisko aktivitāti pirms izvirduma un/vai vulkāna izvirdumu, ja tā vienojas lidlauka meteoroloģiskais birojs un attiecīgais lidlauka vadības tornis vai *AFIS* struktūrvienība.

▼ B

- b) Lidlauka meteoroloģiskais birojs nodrošina saistīto pieejas kontroles struktūrvienību ar:

▼ M4

- 1) vietējo regulāro ziņojumu, vietējo speciālo ziņojumu, *METAR*, *SPECI*, *TAF* un *TREND* un to grozījumiem;

▼ M1

- 2) *SIGMET*, *AIRMET*, brīdinājumiem par vēja novirzi, attiecīgajiem īpašajiem ziņojumiem no gaisa kuģa un lidlauka brīdinājumiem;

▼ B

- 3) jebkuru papildu meteoroloģisko informāciju, par ko vienojas vietējā līmenī;
- 4) saņemto informāciju par vulkānisko pelnu mākoņiem, par ko vēl nav izdots *SIGMET*, ja tā vienojas lidlauka meteoroloģiskais birojs un attiecīgā pieejas kontroles struktūrvienība;
- 5) saņemto informāciju par vulkānisko aktivitāti pirms izvirduma un/vai vulkānu izvirdumiem, ja tā vienojas lidlauka meteoroloģiskais birojs un attiecīgā pieejas kontroles struktūrvienība.

3. nodaļa. Prasības meteoroloģiskās novērošanas dienestiem

MET.OR.245. Meteoroloģiskā novērošana un cita informācija

Meteoroloģiskās novērošanas dienests savas atbildības ietvaros:

- a) pastāvīgi novēro meteoroloģiskos apstākļus, kas ietekmē gaisa kuģu darbību;

▼ M1

- b) sadarbojas ar organizāciju, kas atbild par *NOTAM* un/vai *ASHTAM* izdošanu, lai nodrošinātu konsekvenci meteoroloģiskajā informācijā par vulkāniskajiem pelniem, kas tiek iekļauta *SIGMET* un *NOTAM*, un/vai *ASHTAM*;

▼ B

- c) sadarbojas ar izvēlētiem vulkānu novērošanas centriem, lai nodrošinātu, ka informācija par vulkānisko aktivitāti tiek saņemta efektīvi un savlaicīgi;
- d) nodrošina saistītos *VAAC* ar saņemto informāciju par vulkānisko aktivitāti pirms izvirduma, vulkānu izvirdumiem un vulkānisko pelnu mākoņiem, par ko vēl nav izdots *SIGMET*;
- e) nodrošina aeronavigācijas informācijas dienesta struktūrvienības ar saņemto informāciju par radioaktīvo vielu izplūdēm atmosfērā rajonā vai blakus rajonos, kur tas veic regulāru novērošanu, par ko vēl nav izdots *SIGMET*;

▼ B

- f) nodrošina saistīto lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centru un lidojumu informācijas centru (*ACC/FIC*), ja nepieciešams, ar attiecīgu:

▼ M4

- 1) *METAR* un *SPECI*, ietverot pašreizējā spiediena datus par lidlaukiem un citām atrašanās vietām, *TAF*, *TREND* un to grozījumus;

▼ M1

- 2) prognozi par vējiem un gaisa temperatūru augšējos atmosfēras slāņos un būtiskām meteoroloģiskajām parādībām maršrutā un tās grozījumiem, *SIGMET*, *AIRMET* un attiecīgajiem īpašajiem ziņojumiem no gaisa kuģa;

▼ B

- 3) jebkuru citu meteoroloģisko informāciju, kas vajadzīga *ACC/FIC*, lai varētu izpildīt gaisa kuģu pieprasījumus lidojuma laikā;

- 4) saņemto informāciju par vulkānisko pelnu mākoņiem, par ko vēl nav izdots *SIGMET*, ja tā vienojas meteoroloģiskās novērošanas dienests un *ACC/FIC*;

- 5) saņemto informāciju par radioaktīvo vielu izplūdēm atmosfērā, ja tā vienojas meteoroloģiskās novērošanas dienests un *ACC/FIC*;

▼ M1

- 6) brīdinājumu par tropiskajiem cikloniem, ko izdevis *TCAC* savā atbildības rajonā;

- 7) brīdinājumu par vulkāniskajiem pelniem, ko izdevis *VAAC* savā atbildības rajonā;

- 8) saņemto informāciju par vulkānisko aktivitāti pirms izvirduma un/vai vulkāna izvirdumu, ja tā vienojas meteoroloģiskās novērošanas dienests un *ACC/FIC*;

- g) saskaņā ar vietēju vienošanos sniedz attiecīgajām gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām informāciju par toksisku ķīmisku vielu noplūdi atmosfērā, kas var ietekmēt gaisa telpu, kuru izmanto lidojumiem to atbildības rajonā, ja šāda informācija ir pieejama.

MET.OR.250. SIGMET

Meteoroloģiskās novērošanas dienests:

▼ M4

- a) izdod *SIGMET*;

▼ M1

- b) nodrošina *SIGMET* anulēšanu, kad attiecīgā parādība vairs neturpinās vai tās rašanās vairs nav gaidāma rajonā, uz kuru attiecas *SIGMET*;

- c) nodrošina, ka *SIGMET* derīguma termiņš nepārsniedz četras stundas un īpašajā gadījumā, kad *SIGMET* attiecas uz vulkānisko pelnu mākonī vai tropiskajiem cikloniem, to var pagarināt līdz sešām stundām;

- d) nodrošina, ka *SIGMET* tiek izdoti ne vairāk kā četras stundas pirms derīguma termiņa sākšanās. Īpašajā gadījumā, kad *SIGMET* attiecas uz vulkānisko pelnu mākonī vai tropiskajiem cikloniem, *SIGMET* izdod, tiklīdz tas praktiski iespējams, bet ne vairāk kā 12 stundas pirms derīguma termiņa sākšanās, atjauninot to vismaz ik pēc sešām stundām.

▼ **M1****MET.OR.255. AIRMET**

Meteoroloģiskās novērošanas dienests:

▼ **M4**

- a) izdod *AIRMET*, ja kompetentā iestāde ir noteikusi, ka satiksmes blīvums zemāk par lidojuma līmeni 100 vai līdz lidojuma līmenim 150 kalnainos rajonos, vai augstāk, ja vajadzīgs, prasa izdot *AIRMET* apvienojumā ar lidojumu rajona prognozēm lidojumiem mazā augstumā;

▼ **M1**

- b) anulē *AIRMET*, kad attiecīgā parādība vairs neturpinās vai vairs nav gaidāma tās rašanās šajā rajonā;

- c) nodrošina, ka *AIRMET* derīguma termiņš nepārsniedz četras stundas.

▼ **M4****MET.OR.260. Lidojumu rajona prognozes lidojumiem mazā augstumā**

Meteoroloģiskās novērošanas dienests:

- a) gadījumā, ja apvienojumā ar lidojumu rajona prognozēm lidojumiem mazā augstumā tiek izdots *AIRMET* saskaņā ar MET.OR.255. punkta a) apakšpunktu, nodrošina, ka lidojumu rajona prognozes lidojumiem mazā augstumā tiek izdotas ik pēc 6 stundām ar derīguma termiņu 6 stundas un ne vēlāk kā 1 stundu pirms šā derīguma termiņa sākuma nosūtītas attiecīgajiem meteoroloģiskās novērošanas dienestiem;

- b) gadījumā, ja kompetentā iestāde ir noteikusi, ka satiksmes blīvums zemāk par lidojuma līmeni 100 vai līdz lidojuma līmenim 150 kalnainos rajonos, vai augstāk, ja vajadzīgs, attaisno to, ka regulāri tiek izdotas lidojumu rajona prognozes lidojumiem mazā augstumā, kas nav apvienotas ar *AIRMET*, lidojumu rajona prognožu lidojumiem mazā augstumā izdošanas biežumu, formu un noteikto laiku vai derīguma termiņu, kā arī kritērijus to grozīšanai nosaka kompetentā iestāde.

4.nodaļa. Prasības vulkānisko pelnu konsultatīvajiem centriem (VAAC)▼ **B****MET.OR.265. Vulkānisko pelnu konsultatīvā centra pienākumi**

Vulkānisko pelnu konsultatīvais centrs savas atbildības ietvaros:

▼ **M4**

- a) ja sākas vai ir gaidāms vulkāna izvirdums vai tiek ziņots par vulkāniskajiem pelniem, izdod konsultatīvu informāciju par vulkānisko pelnu mākoņa lielumu un paredzamo kustību;

▼ **B**

- 1) Eiropas aviācijas krīzes koordinācijas vienībai;
- 2) meteoroloģiskās novērošanas dienestiem, kas apkalpo tā atbildības rajonā esošos lidojumu informācijas rajonus, kas var tikt ietekmēti;
- 3) ekspluatantiem, lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centriem un lidojumu informācijas centriem, kas apkalpo tā atbildības rajonā esošos lidojumu informācijas rajonus, kas var tikt ietekmēti;

▼ **M1**

- 4) *WAFC*, starptautiskajām *OPMET* datu bankām, starptautiskajiem *NOTAM* birojiem un centriem, kas, noslēdzot reģionālu aeronavigācijas nolīgumu, norīkoti aeronavigācijas fiksētā dienesta internetā balstīto pakalpojumu sniegšanai;

▼ **B**

- 5) citiem *VAAC*, kuru atbildības rajoni var tikt skarti.

▼ B

- b) sadarbojas ar izvēlētiem vulkānu novērošanas centriem, lai nodrošinātu, ka informācija par vulkānisko aktivitāti tiek saņemta efektīvi un savlaicīgi;
- c) nodrošina konsultatīvu meteoroloģisko informāciju, kas minēta a) apakšpunktā, vismaz ik pēc sešām stundām līdz brīdim, kad vulkānisko pelnu mākonis vairs nav identificējams satelīta datos un vairs netiek saņemti jauni meteoroloģiskie ziņojumi par vulkāniskajiem pelniem no attiecīgā rajona, kā arī vairs netiek ziņots par vulkāna izvirdumiem; un
- d) nodrošina novērošanu 24 stundas diennaktī.

▼ M4**5.nodaļa. Prasības tropisko ciklonu konsultatīvajiem centriem (TCAC)****▼ B****MET.OR.270. Tropisko ciklonu konsultatīvā centra pienākumi****▼ M4**

TCAC savas atbildības jomā izdod:

- a) konsultatīvu informāciju par ciklona centra atrašanās vietu, intensitātes izmaiņām novērošanas laikā, tā kustības virzienu un ātrumu, spiedienu ciklona centrā un maksimālo piezemes vēju centra tuvumā:

▼ B

- 1) meteoroloģiskās novērošanas dienestiem savā atbildības rajonā;
- 2) citiem TCAC, kuru atbildības rajoni var tikt skarti;

▼ M1

- 3) WAFc, starptautiskajām OPMET datu bankām un centriem, kas atbild par aeronavigācijas fiksētā dienesta internetā balstīto pakalpojumu sniegšanu;

▼ B

- b) atjauninātu konsultatīvu informāciju meteoroloģiskās novērošanas dienestiem par katru tropisko ciklonu, ja nepieciešams, bet vismaz ik pēc sešām stundām.

▼ M4**6.nodaļa. Prasības pasaules zonālo prognožu centriem (WAFc)****▼ B****MET.OR.275. Globāla mēroga prognozēšanas centra pienākumi****▼ M4**

- a) WAFc izdod:

- 1) koordinātu tīklā attēlotas globālās prognozes par:
  - i) vēju augšējās atmosfēras slāņos;
  - ii) gaisa temperatūru un gaisa mitrumu augšējās atmosfēras slāņos;
  - iii) lidojuma līmeņu ģeopotenciālo absolūto augstumu;
  - iv) lidojuma līmeni un temperatūru tropopauzē;
  - v) maksimālā vēja virzienu, ātrumu un lidojuma līmeni;
  - vi) lietus gubmākoņiem;
  - vii) apledojumu;
  - viii) turbulenci;

▼ M4

- 2) globālās prognozes par būtiskām meteoroloģiskām (*SIGWX*) parādībām, tostarp par vulkānisko aktivitāti un radioaktīvo vielu izplūdi.

▼ B

- b) *WAFc* nodrošina, lai globāla mēroga prognozēšanas sistēmas informācija digitālā veidā tiktu nosūtīta, izmantojot bināro datu sakaru tehnoloģijas.

B **APAKŠIEDAĻA. TEHNISKĀS PRASĪBAS METEOROLOĢISKO PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (MET.TR)**

1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

▼ M4

MET.TR.115. Meteoroloģiskie biļeteni

- a) Meteoroloģiskos biļetenus izplata, izmantojot noteiktus datu tipus un kodu veidus atbilstīgi sniedzamajai informācijai.
- b) Meteoroloģiskos biļetenus, kuros ietverta operatīvā meteoroloģiskā informācija, izplata, izmantojot sakaru sistēmas atbilstīgi sniedzamajai informācijai un lietotājiem, kam tā paredzēta.

▼ B

2. SADAĻA. ĪPAŠĀS PRASĪBAS

1. nodaļa. Tehniskās prasības aeronavigācijas meteoroloģiskajām stacijām

▼ M4

MET.TR.200. Meteoroloģiskie ziņojumi un cita informācija

- a) Vietējais regulārais ziņojums, vietējais speciālais ziņojums, *METAR* un *SPECI* ietver šādu informāciju, ko sniedz norādītajā secībā:
- 1) ziņojuma veida identifikācija;
  - 2) atrašanās vietas indikators;
  - 3) novērojuma laiks;
  - 4) norāde par automatizētu vai iztrūkstošu ziņojumu, ja attiecināms;
  - 5) piezemes vēja virziens un ātrums;
  - 6) redzamība;
  - 7) redzamība uz skrejceļa, ja ir izpildīti ziņošanas kritēriji;
  - 8) pašreizējie laikapstākļi;
  - 9) mākoņu daudzums, mākoņu veids – tikai attiecībā uz lietus gubmākoņiem un dižajiem gubmākoņiem – un mākoņu apakšējās robežas augstums vai, ja ir izmērīta, vertikālā redzamība;
  - 10) gaisa temperatūra un rāsas punkta temperatūra;
  - 11) *QNH* un, ja attiecināms, vietējā regulārajā un vietējā speciālajā ziņojumā arī *QFE*;
  - 12) papildu informācija, ja attiecināms.
- b) Vietējā regulārajā ziņojumā un vietējā speciālajā ziņojumā:
- 1) ja piezemes vējš tiek novērots no vairāk nekā vienas atrašanās vietas gar skrejceļu, norāda atrašanās vietas, kurām šie lielumi ir reprezentatīvi;

▼ M4

- 2) ja izmanto vairāk nekā vienu skrejceļu un novēro piezemes vēju saistībā ar šiem skrejceļiem, norāda pieejamos vēja lielumus katram skrejceļam, kā arī paziņo, uz kuru skrejceļu šie lielumi attiecas;
  - 3) paziņojot novirzes no vidējā vēja virziena saskaņā ar MET.TR.205. punkta a) apakšpunkta 3. punkta ii) apakšpunkta B punktu, norāda divus galējos virzienus, starp kuriem mainās piezemes vējš;
  - 4) paziņojot novirzes no vidējā vēja ātruma (brāzmas) saskaņā ar MET.TR.205. punkta a) apakšpunkta 3. punkta iii) apakšpunktu, tās norāda kā sasniegtā vēja ātruma maksimālos un minimālos lielumus.
- c) *METAR* un *SPECI*
- 1) *METAR* un *SPECI* izdod saskaņā ar 1. papildinājumā norādīto veidni.
  - 2) *METAR* iesniedz nosūtīšanai ne vēlāk kā 5 minūtes pēc faktiskā novērojuma laika.
- d) Informāciju par redzamību, redzamību uz skrejceļa, pašreizējiem laikapstākļiem un mākoņu daudzumu, mākoņu veidu un mākoņu apakšējās robežas augstumu visos meteoroloģiskajos ziņojumos aizstāj ar terminu “CAVOK”, ja novērošanas laikā vienlaikus iestājas šādi apstākļi:
- 1) redzamība vismaz 10 km, un nav ziņots par sliktāko redzamību;
  - 2) nav lidojumiem nozīmīgu mākoņu;
  - 3) nav aviācijai nozīmīgu laikapstākļu.
- e) Kritēriju sarakstā vietējā speciālā ziņojuma sniegšanai iekļauj:
- 1) tos lielumus, kas vistuvāk atbilst lidlauku izmantojošo ekspluatantu ekspluatācijas minimumiem;
  - 2) tos lielumus, kas atbilst citām vietējām gaisa satiksmes vadības pakalpojumu (*ATS*) struktūrvienību un ekspluatantu prasībām;
  - 3) gaisa temperatūras paaugstināšanos par 2 °C vai vairāk, salīdzinot ar iepriekšējā vietējā ziņojumā norādīto, vai citu robežvērtību, ja tā vienojas meteoroloģisko pakalpojumu sniedzēji, attiecīgā *ATS* struktūrvienība un attiecīgie ekspluatanti;
  - 4) pieejamo papildu informāciju par nozīmīgu meteoroloģisko apstākļu iestāšanos nolaišanās un augstuma uzņemšanas zonās;
  - 5) ja piemēro trokšņa mazināšanas procedūras un novirze no vidējā piezemes vēja ātruma ir mainījusies par 5 kt vai vairāk, salīdzinot ar to, kāda tā bija iepriekšējā vietējā ziņojuma laikā, – vidējo ātrumu pirms un/vai pēc tam, kad izmaiņas sasniedz 15 kt vai vairāk;
  - 6) ja vidējais piezemes vēja virziens ir mainījies par 60° vai vairāk, salīdzinot ar iepriekšējā ziņojumā norādīto, – vidējo ātrumu pirms un/vai pēc tam, kad izmaiņas sasniedz 10 kt vai vairāk;
  - 7) ja vidējais piezemes vēja ātrums ir mainījies par 10 kt vai vairāk, salīdzinot ar iepriekšējā vietējā ziņojumā norādīto;
  - 8) ja novirze no vidējā piezemes vēja ātruma (brāzmas) ir mainījusies par 10 kt vai vairāk, salīdzinot ar to, kāda tā bija iepriekšējā vietējā ziņojuma laikā, – vidējo ātrumu pirms un/vai pēc tam, kad izmaiņas sasniedz 15 kt vai vairāk;

▼ M4

- 9) ja iestājas vai izbeidzas kāda no šādām meteoroloģiskajām parādībām vai ja mainās tās intensitāte:
- sasalstoši nokrišņi;
  - mērens vai liels nokrišņu daudzums, tostarp lietusgāzes; un
  - pērkona negaiss ar nokrišņiem;
- 10) ja iestājas vai izbeidzas kāda no šādām meteoroloģiskajām parādībām:
- sasalstoša migla;
  - pērkona negaiss bez nokrišņiem;
- 11) ja mākoņu slāņa apjoms zemāk par 1 500 pēdām (450 m) mainās:
- no izkļiedēta (*SCT*) vai mazāka uz saraustītu (*BKN*) vai vienlaidu (*OVC*); vai
  - no *BKN* vai *OVC* uz *SCT* vai mazāku.
- f) Ja tā vienojas meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs un kompetentā iestāde, vietējos speciālos ziņojumus un *SPECL*, ja attiecināms, izdod, tiklīdz iestājas šādas izmaiņas:
- ja vējš mainās ekspluatācijai nozīmīgu lielumu robežās; robežvērtības nosaka meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs, apspriežoties ar attiecīgo *ATS* struktūrvienību un attiecīgajiem ekspluatantiem un ņemot vērā vēja maiņu, kas:
    - liek nomainīt izmantojamo(-os) skrejceļu(-us);
    - liecina, ka skrejceļa ceļavēja un sānvēja komponentes ir mainījušās to lielumu robežās, kas raksturo galvenās ekspluatācijas robežvērtības tipiskiem gaisa kuģiem, kurus ekspluatē attiecīgajā lidlaukā;
  - ja redzamība uzlabojas un mainās uz vienu vai vairākiem šādiem lielumiem vai tos pārsniedz vai ja redzamība pasliktinās un samazinās zem viena vai vairākiem šādiem lielumiem:
    - 800, 1 500 vai 3 000 m;
    - 5 000 m gadījumos, kad lielu skaitu lidojumu veic saskaņā ar vizuālo lidojumu noteikumiem;
  - ja redzamība uz skrejceļa uzlabojas un mainās uz vienu vai vairākiem šādiem lielumiem vai tos pārsniedz vai ja redzamība uz skrejceļa pasliktinās un samazinās zem viena vai vairākiem šādiem lielumiem: 50, 175, 300, 550 vai 800 m;
  - ja iestājas vai izbeidzas kāda no šādām meteoroloģiskajām parādībām vai ja mainās tās intensitāte:
    - putekļu vētra;
    - smilšu vētra;
    - piltuvveida mākonis (virpuļviesulis vai ūdensstabs);
  - ja iestājas vai izbeidzas kāda no šādām meteoroloģiskajām parādībām:
    - putekļu, smilšu vai sniega vilksnis (sanesas);
    - putekļu, smilšu vai sniega pūte;
    - brāzmas;

▼ M4

- 6) ja *BKN* vai *OVC* apjoma zemākā mākoņu slāņa apakšējās robežas augstums palielinās un mainās uz vienu vai vairākiem šādiem lielumiem vai tos pārsniedz vai ja *BKN* vai *OVC* apjoma zemākā mākoņu slāņa apakšējās robežas augstums samazinās un pārsniedz vienu vai vairākus šādus lielumus:
- i) 100, 200, 500 vai 1 000 pēdas;
  - ii) 1 500 pēdas gadījumos, kad lielu skaitu lidojumu veic saskaņā ar vizuālo lidojumu noteikumiem;
- 7) ja debesis ir apmākušās un vertikālā redzamība uzlabojas un mainās uz vienu vai vairākiem šādiem lielumiem vai tos pārsniedz vai ja vertikālā redzamība pasliktinās un samazinās zem viena vai vairākiem šādiem lielumiem: 100, 200, 500 vai 1 000 pēdas;
- 8) jebkuri citi kritēriji, pamatojoties uz vietējiem lidlauka ekspluatācijas minimumiem, par ko vienojas meteoroloģisko pakalpojumu sniedzēji un ekspluatanti.

▼ B**MET.TR.205. Meteoroloģiskās informācijas ziņošana**

- a) Piezemes vēja virziens un ātrums

▼ M4

- 1) Vietējā regulārajā ziņojumā, vietējā speciālajā ziņojumā, *METAR* un *SPECI* piezemes vēja virzienu un ātrumu norāda soļos attiecīgi pa 10 ģeogrāfiskajiem grādiem un 1 kt.

▼ B

- 2) Visi novērotie lielumi, kas neiekļaujas izmantotajā ziņojuma skalā, tiek noapaļoti līdz tuvākajam skalas solim.

▼ M4

- 3) Vietējā regulārajā ziņojumā, vietējā speciālajā ziņojumā, *METAR* un *SPECI*:
- i) norāda mērvienības, kas izmantotas vēja ātruma apzīmēšanai;
  - ii) novirzes no vidējā vēja virziena pēdējo 10 minūšu laikā paziņo šādā veidā, ja kopējā novirze ir 60° vai vairāk (alternatīvi):
    - A) ja kopējā novirze ir 60° vai vairāk un mazāka nekā 180° un vēja ātrums ir 3 kt vai vairāk, šīs virziena novirzes paziņo kā divus galējus virzienus, starp kuriem mainījies piezemes vējš;
    - B) ja kopējā novirze ir 60° vai vairāk un mazāka nekā 180° un vēja ātrums ir mazāks nekā 3 kt, vēja virzienu paziņo kā mainīgu, nenorādot vidējo vēja virzienu;
    - C) ja kopējā novirze ir 180° vai vairāk, vēja virzienu paziņo kā mainīgu, nenorādot vidējo vēja virzienu;
  - iii) novirzes no vidējā vēja ātruma (brāzmas) pēdējo 10 minūšu laikā paziņo, ja maksimālais vēja ātrums pārsniedz vidējo ātrumu par (alternatīvi):
    - A) 5 kt vai vairāk – vietējā regulārajā ziņojumā un vietējā speciālajā ziņojumā, ja piemēro trokšņa mazināšanas procedūras;
    - B) 10 kt vai vairāk – citādi;

▼ M4

- iv) paziņojot vēja ātrumu, kas mazāks nekā 1 kt, to apzīmē kā bezvēju;
- v) paziņojot vēja ātrumu, kas sasniedz 100 kt vai vairāk, to apzīmē kā lielāku nekā 99 kt;
- vi) paziņojot novirzes no vidējā vēja ātruma (brāzmas) saskaņā ar MET.TR.205. punkta a) apakšpunktu, paziņo sasniegtā vēja ātruma maksimālo lielumu;
- vii) ja 10 minūšu laikposms ietver ievērojamu pārtraukumu vēja virzienā un/vai ātrumā, paziņo tikai novirzes no vidējā vēja virziena un vidējā vēja ātruma, kas iestājušās pēc šā pārtraukuma.

▼ B

b) Redzamība

▼ M4

- 1) Vietējā regulārajā ziņojumā, vietējā speciālajā ziņojumā, *METAR* un *SPECI* redzamību norāda soļos pa 50 m, ja redzamība ir mazāka nekā 800 m; soļos pa 100 m, ja redzamība ir 800 m vai vairāk, bet mazāka nekā 5 km; soļos pa kilometram, ja redzamība ir 5 km vai vairāk, bet mazāka nekā 10 km, un redzamību norāda kā 10 km, ja redzamība ir 10 km vai vairāk, izņemot gadījumus, kad pastāv apstākļi *CAVOK* izmantošanai.

▼ B

- 2) Visi novērotie lielumi, kas neiekļaujas izmantotajā ziņojuma skalā, tiek noapaļoti uz leju līdz tuvākajam zemākajam skalas solim.

▼ M1

- 3) Vietējā regulārajā ziņojumā un vietējā speciālajā ziņojumā redzamību gar skrejceļu vai skrejceļiem norāda kopā ar mērvienībām, ko izmanto redzamības norādīšanai.

▼ Bc) Redzamība uz skrejceļa (*RVR*)**▼ M4**

- 1) Vietējā regulārajā ziņojumā, vietējā speciālajā ziņojumā, *METAR* un *SPECI* redzamību uz skrejceļa (*RVR*):
  - i) ziņo par visiem periodiem, kad redzamība vai redzamība uz skrejceļa ir mazāka nekā 1 500 m;
  - ii) norāda soļos pa 25 m, ja tā ir mazāka nekā 400 m, soļos pa 50 m, ja tā ir no 400 m līdz 800 m, un soļos pa 100 m, ja tā ir lielāka nekā 800 m.

▼ B

- 2) Visi novērotie lielumi, kas neiekļaujas izmantotajā ziņojuma skalā, tiek noapaļoti uz leju līdz tuvākajam zemākajam skalas solim.

▼ M4

- 3) Vietējā regulārajā ziņojumā, vietējā speciālajā ziņojumā, *METAR* un *SPECI*:
  - i) ja *RVR* pārsniedz maksimālo lielumu, ko var konstatēt izmantotā sistēma, vietējā regulārajā ziņojumā un vietējā speciālajā ziņojumā to norāda ar saīsinājumu "ABV" un *METAR* un *SPECI* to norāda ar saīsinājumu "P", pēc kura norāda maksimālo lielumu, kuru sistēma var konstatēt;

▼ **M4**

- ii) ja *RVR* ir mazāka par minimālo lielumu, ko var konstatēt izmantotā sistēma, vietējā regulārajā ziņojumā un vietējā speciālajā ziņojumā to norāda ar saīsinājumu “BLW” un *METAR* un *SPECI* to norāda ar saīsinājumu “M”, pēc kura norāda minimālo lielumu, kuru sistēma var konstatēt.

▼ **B**

- 4) ► **M1** Vietējā regulārajā ziņojumā un vietējā speciālajā ziņojumā: ◀
  - i) norāda izmantotās mērvienības;
  - ii) ja *RVR* novēro tikai no vienas vietas gar skrejceļu, piemēram, no zemskares zonas, to iekļauj, nenorādot atrašanās vietu;
  - iii) ja *RVR* novēro no vairāk nekā vienas vietas gar skrejceļu, vispirms paziņo lielumu, kas raksturo zemskares zonu, tad lielumus, kas raksturo viduspunktu un apstāšanās gala punktu, norādot arī atrašanās vietas, ko raksturo šie lielumi;
  - iv) ja izmanto vairāk nekā vienu skrejceļu, paziņo pieejamos *RVR* lielumus katram skrejceļam, kā arī norāda, uz kuru skrejceļu šie lielumi attiecas.

d) Pašreizējās meteoroloģiskās parādības

▼ **M1**

- 1) Vietējā regulārajā ziņojumā un vietējā speciālajā ziņojumā novērotās pašreizējās meteoroloģiskās parādības paziņo pēc to veida un parametriem un, ja nepieciešams, klasificē pēc intensitātes.

▼ **M4**

- 2) Novērotās pašreizējās meteoroloģiskās parādības *METAR* un *SPECI* paziņo pēc to veida un parametriem un, ja nepieciešams, klasificē pēc intensitātes vai tuvuma lidlaukam.
- 3) Vietējā regulārajā ziņojumā, vietējā speciālajā ziņojumā un *METAR* un *SPECI*, ja nepieciešams, paziņo šādus pašreizējo meteoroloģisko parādību parametrus, attiecīgā gadījumā izmantojot attiecīgos saīsinājumus un būtiskos kritērijus:
  - i) Pērkona negaiss (*TS*)

Izmanto, paziņojot par pērkona negaisu ar nokrišņiem. Ja lidlaukā 10 minūšu laikā pirms novērojuma laika ir izdzirdēts pērkons vai novērots zibens, bet lidlaukā nav konstatēti nokrišņi, saīsinājumu *TS* izmanto bez klasificēšanas.
  - ii) Sasalšana (*FZ*)

Pārdzesēti ūdens pilieni vai nokrišņi; izmanto, raksturojot pašreizējo meteoroloģisko parādību veidus saskaņā ar 1. papildinājumu.
- 4) Vietējā regulārajā ziņojumā, vietējā speciālajā ziņojumā, *METAR* un *SPECI*:
  - i) pēc vajadzības izmanto vienu vai vairākus, bet ne vairāk kā trīs pašreizējo meteoroloģisko parādību saīsinājumus kopā ar norādi, ja attiecināms, par to parametriem un intensitāti vai tuvumu lidlaukam, lai varētu sniegt pilnīgu priekšstatu par pašreizējiem laikapstākļiem, kas nozīmīgi lidojumiem;

▼ **M4**

ii) vispirms iekļauj attiecīgu norādi par intensitāti vai tuvumu, tad attiecīgi paziņo šo meteoroloģisko parādību parametrus un veidu;

iii) ja novēro divu dažādu veidu meteoroloģiskās parādības, tās paziņo divās atsevišķās grupās, un intensitātes vai tuvuma indikators attiecas uz meteoroloģisko parādību, kas norādīta pēc attiecīgā indikatora. Tomēr dažāda veida nokrišņus, kas iestājušies novērojuma laikā, paziņo kā vienu grupu, vispirms norādot dominējošo nokrišņu veidu, pirms kura iekļauj tikai vienu intensitātes apzīmētāju, kas attiecas uz kopējo nokrišņu intensitāti.

▼ **B**

e) Mākoņi

▼ **M4**

1) Vietējā regulārajā ziņojumā, vietējā speciālajā ziņojumā, *METAR* un *SPECI* mākoņu apakšējās robežas augstumu norāda soļos pa 100 pēdām līdz 10 000 pēdu augstumam un soļos pa 1 000 pēdām virs 10 000 pēdu augstuma.

▼ **B**

2) Visi novērotie lielumi, kas neiekļaujas izmantotajā ziņojuma skalā, tiek noapaļoti uz leju līdz tuvākajam zemākajam skalas solim.

3) ► **M1** Vietējā regulārajā ziņojumā un vietējā speciālajā ziņojumā: ◀

i) norāda mērvienības, ko izmanto mākoņu zemākās robežas augstuma un vertikālās redzamības izteikšanai;

ii) ja izmanto vairāk nekā vienu skrejceļu un mākoņu zemākās robežas augstumu novēro, izmantojot šo skrejceļu instrumentus, paziņo katram skrejceļam pieejamo mākoņu zemākās robežas augstumu, kā arī norāda, uz kuru skrejceļu šie lielumi attiecas.

f) Gaisa temperatūra un rāsas punkta temperatūra

▼ **M4**

1) Vietējā regulārajā ziņojumā, vietējā speciālajā ziņojumā, *METAR* un *SPECI* gaisa temperatūru un rāsas punkta temperatūru norāda soļos pa pilniem grādiem pēc Celsija.

▼ **B**

2) Visi novērotie lielumi, kas neiekļaujas izmantotajā ziņojuma skalā, tiek noapaļoti līdz tuvākajam pilnajam grādam pēc Celsija, bet novērotie lielumi, kas izteikti kā 0,5°, tiek noapaļoti līdz nākamajam augstākajam pilnajam grādam pēc Celsija.

▼ **M4**

3) Vietējā regulārajā ziņojumā, vietējā speciālajā ziņojumā, *METAR* un *SPECI* norāda temperatūru zem 0 °C.

▼ **B**

g) Atmosfēras spiediens

▼ **M4**

1) Vietējā regulārajā ziņojumā, vietējā speciālajā ziņojumā, *METAR* un *SPECI* *QNH* un *QFE* aprēķina hektopaskāļu desmitdaļās un paziņo soļos pa pilniem hektopaskāļiem, norādot četrus ciparus.

▼ **B**

2) Visi novērotie lielumi, kas neiekļaujas izmantotajā ziņojuma skalā, tiek noapaļoti uz leju līdz tuvākajam zemākajam pilnajam hektopaskāļam.

▼ B

- 3) ► **M1** Vietējā regulārajā ziņojumā un vietējā speciālajā ziņojumā: ◀
- i) norāda *QNH*;
  - ii) regulāri norāda *QFE*, ja to pieprasa lietotāji vai ja par to vietējā līmenī vienojas meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs, *ATS* struktūrvienība un attiecīgie ekspluatanti;
  - iii) norāda mērvienības, kas izmantotas *QNH* un *QFE* lielumu izteikšanai;
  - iv) ja *QFE* lielumi ir nepieciešami par vairāk nekā vienu skrejceļu, paziņo nepieciešamos *QFE* lielumus katram skrejceļam, kā arī norāda, uz kuru skrejceļu šie lielumi attiecas.

▼ M4

- 4) *METAR* un *SPECI* iekļauj tikai *QNH* lielumus.

▼ B**MET.TR.210. Meteoroloģisko elementu novērošana**

Turpmāk minētos meteoroloģiskos elementus novēro un/vai mēra ar konkrētu precizitāti un izplata, izmantojot automatizētu vai daļēji automatizētu meteoroloģiskās novērošanas sistēmu.

- a) Piezemes vēja virziens un ātrums

Mēra vidējo piezemes vēja virzienu un vidējo piezemes vēja ātrumu, kā arī būtiskas novirzes no vēja virziena un ātruma (brāzmas), un to paziņo attiecīgi pilnos grādos un mezglos.

- 1) Atrašanās vietas izvēle

Meteoroloģisko instrumentu, ko izmanto, lai mērītu piezemes vēja virzienu un piezemes vēja ātrumu, novieto tā, lai nodrošinātu datus, kas ir reprezentatīvi rajonam, par kuru nepieciešams veikt mērījumus.

▼ M4

- 2) Displejs

Aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā uzstāda ar katru sensoru savienotus displejus, kas attēlo piezemes vēju. Displejus aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā un gaisa satiksmes vadības pakalpojumu struktūrvienībās savieno ar vieniem un tiem pašiem sensoriem, un, ja nepieciešami atsevišķi sensori, displejus nepārprotami iezīmē, norādot skrejceļu un skrejceļa daļu, ko uzrauga ar katru sensoru.

▼ B

- 3) Vidējā lieluma noteikšana

Vidējā lieluma noteikšanas periods attiecībā uz piezemes vēja novērojumiem ir:

▼ M1

- i) divas minūtes attiecībā uz vietējo regulāro ziņojumu un vietējo speciālo ziņojumu un vēja attēlošanu displejos *ATS* struktūrvienībās;

▼ M4

- ii) 10 minūtes attiecībā uz *METAR* un *SPECI*, izņemot gadījumus, kad šis 10 minūšu periods ietver ievērojamu pārtraukumu vēja virzienā un/vai ātrumā; vidējo lielumu iegūšanai izmanto vienīgi datus, kas iegūti pēc šā pārtraukuma; līdz ar to laika intervālu šādos apstākļos attiecīgi saīsina.

▼ B

- b) Redzamība

- 1) Redzamību mēra vai novēro un paziņo metros vai kilometros.

▼ B

2) Atrašanās vietas izvēle

Meteoroloģisko instrumentu, ko izmanto redzamības mērīšanai, novieto tā, lai nodrošinātu datus, kas ir reprezentatīvi rajonam, par kuru nepieciešams veikt mērījumus.

▼ M4

3) Displeji

Ja redzamības mērīšanai izmanto instrumentālas sistēmas, aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā uzstāda redzamības displejus, kas savienoti ar katru sensoru. Displejus aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā un gaisa satiksmes vadības pakalpojumu struktūrvienībās savieno ar vieniem un tiem pašiem sensoriem, un, ja nepieciešami atsevišķi sensori, displejus nepārprotami iezīmē, norādot rajonu, ko uzrauga ar katru sensoru.

▼ B

4) Vidējā lieluma noteikšana

Vidējā lieluma noteikšanas periods ir desmit minūtes attiecībā uz *METAR*, izņemot gadījumus, kad šis desmit minūšu periods tieši pirms novērojuma ietver ievērojamu redzamības pārtraukumu, un tādā gadījumā vidējo lielumu iegūšanai izmanto vienīgi lielumus, kas iegūti pēc šā pārtraukuma.

▼ M4c) Redzamība uz skrejceļa (*RVR*)1) *RVR* norāda metros.

2) Atrašanās vietas izvēle

Meteoroloģisko instrumentu, ko izmanto *RVR* novērtēšanai, novieto tā, lai nodrošinātu datus, kas ir reprezentatīvi rajonam, par kuru nepieciešams veikt novērojumus.

3) Instrumentālas sistēmas

Instrumentālas sistēmas, kuru pamatā ir transmisometri vai tiešās izkliedes mērītāji, izmanto, lai novērtētu *RVR* uz skrejceļiem, kas paredzēti II un III kategorijas instrumentālās nolaišanās un nosēšanās darbībām un I kategorijas instrumentālās nolaišanās un nosēšanās darbībām, kā noteikusi kompetentā iestāde.

4) Displejs

Ja *RVR* noteikšanai izmanto instrumentālas sistēmas, aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā uzstāda vienu vai, ja nepieciešams, vairākus displejus. Displejus aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā un *ATS* struktūrvienībās savieno ar vieniem un tiem pašiem sensoriem, un, ja nepieciešami atsevišķi sensori, displejus nepārprotami iezīmē, norādot skrejceļu un skrejceļa daļu, ko uzrauga ar katru sensoru.

5) Vidējā lieluma noteikšana

i) Ja *RVR* novērtēšanai izmanto instrumentālas sistēmas, to rezultātus atjaunina vismaz ik pēc 60 sekundēm, lai nodrošinātu kārtējos reprezentatīvos lielumus.

ii) Vidējā lieluma noteikšanas periods attiecībā uz *RVR* lielumiem ir:

A) 1 minūte attiecībā uz vietējo regulāro ziņojumu un vietējo speciālo ziņojumu un *RVR* attēlošanu displejos *ATS* struktūrvienībās;

B) 10 minūtes attiecībā uz *METAR* un *SPECI*, izņemot gadījumus, kad šis 10 minūšu periods tieši pirms novērojuma ietver ievērojamu *RVR* lielumu pārtraukumu; tad vidējo lielumu iegūšanai izmanto vienīgi lielumus, kas iegūti pēc šā pārtraukuma.

▼ B

d) Pašreizējās meteoroloģiskās parādības

1) Paziņo vismaz šādas pašreizējās meteoroloģiskās parādības: lietus, smalks lietus, sniegs un sasalstoši nokrišņi, norādot arī to intensitāti, sausmigla, dūmaka, migla, sasalstoša migla un pērkona negaisi, tostarp pērkona negaisi tuvākajā apkaimē.

2) Atrašanās vietas izvēle

Meteoroloģisko instrumentu, ko izmanto pašreizējo meteoroloģisko parādību mērīšanai lidlaukā un tuvākajā apkaimē, novieto tā, lai nodrošinātu datus, kas ir reprezentatīvi rajonam, par kuru nepieciešams veikt mērījumus.

e) Mākoņi

1) Novēro un, ja nepieciešams, paziņo mākoņu daudzumu, mākoņu veidu un mākoņu zemākās robežas augstumu, lai raksturotu lidojumiem nozīmīgus mākoņus. Kad debesis ir apmākušās, mākoņu daudzuma, mākoņu veida un mākoņu zemākās robežas augstuma vietā novēro un paziņo vertikālo redzamību, ja tā ir izmērīta. Mākoņu zemākās robežas augstumu un vertikālo redzamību paziņo, izsakot pēdās.

2) Atrašanās vietas izvēle

Meteoroloģisko instrumentu, ko izmanto mākoņu daudzuma un augstuma mērīšanai, novieto tā, lai nodrošinātu datus, kas ir reprezentatīvi rajonam, par kuru nepieciešams veikt mērījumus.

▼ M4

3) Displejs

Ja mākoņu zemākās robežas augstuma mērīšanai izmanto automatizētas iekārtas, aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā uzstāda vismaz vienu displeju. Displejus aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā un gaisa satiksmes vadības pakalpojumu struktūrvienībās savieno ar vieniem un tiem pašiem sensoriem, un, ja nepieciešami atsevišķi sensori, displejus nepārprotami iezīmē, norādot rajonu, ko uzrauga ar katru sensoru.

▼ B

4) Standartlīmenis

i) Mākoņu zemākās robežas augstumu paziņo, izmērot to virs lidlauka pacēluma.

ii) Ja izmantotā precīzās nosēšanās skrejceļa sliekšņa pacēlums ir 50 pēdas (15 m) vai vairāk zem lidlauka pacēluma, izstrādā vietēja līmeņa mehānismus, lai mākoņu zemākās robežas augstumu ielidojošam gaisa kuģim paziņotu, atsaucoties uz šo sliekšņa pacēlumu.

iii) Ziņojumos no atkrastes struktūrām mākoņu zemākās robežas augstumu norāda virs vidējā jūras līmeņa.

f) Gaisa temperatūra un rasas punkta temperatūra

1) Gaisa temperatūru un rasas punkta temperatūru mēra, attēlo displejā un paziņo grādos pēc Celsija.

▼ M4

2) Ja gaisa temperatūras un rasas punkta temperatūras mērīšanai izmanto automatizētas iekārtas, aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā uzstāda attiecīgus displejus. Displejus aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā un gaisa satiksmes vadības pakalpojumu struktūrvienībās savieno ar vieniem un tiem pašiem sensoriem.

▼ B

g) Atmosfēras spiediens

1) Atmosfēras spiedienu mēra un *QNH* un *QFE* lielumus aprēķina un paziņo hektopaskālos.

▼ B

2) Displejs

▼ M4

- i) Ja atmosfēras spiediena mērīšanai izmanto automatizētas iekārtas, aeronavigācijas meteoroloģiskajā stacijā uzstāda *QNH* displeju un, ja tas prasīts saskaņā ar MET.TR.205. punkta g) apakšpunkta 3. punkta ii) apakšpunktu, arī *QFE* displeju, kas savienoti ar barometru, un atbilstošus displejus uzstāda arī attiecīgajās gaisa satiksmes vadības pakalpojumu struktūrvienībās.

▼ B

- ii) Ja displejos rāda *QFE* lielumus attiecībā uz vairāk nekā vienu skrejceļu, šos displejus nepārprotami iezīmē, lai norādītu, uz kuru skrejceļu parādītais *QFE* lielums attiecas.

3) Standartlīmenis

Izmanto standartlīmeni *QFE* aprēķināšanai.

2. nodaļa. Tehniskās prasības lidlauku meteoroloģiskajiem birojiem**▼ M4****MET.TR.215 Prognozes un cita informācija****▼ B**

a) Meteoroloģiskā informācija ekspluatantiem un gaisa kuģu apkalpes locekļiem:

- 1) aptver lidojumu attiecībā uz tā laiku, augstumu un ģeogrāfisko mērogu;
- 2) attiecas uz atbilstošiem noteiktiem laikiem vai laikposmiem;
- 3) attiecas arī uz plānotās nosēšanās lidlauku, ietverot arī meteoroloģiskos apstākļus, kas gaidāmi starp plānotās nosēšanās lidlauku un ekspluatanta izraudzītajiem rezerves lidlaukiem;
- 4) ir aktuāla.

b) Meteoroloģiskā informācija, ko sniedz glābšanas koordinācijas centriem, ietver meteoroloģiskos apstākļus, kas bijuši pēdējā zināmajā pazuduša gaisa kuģa atrašanās vietā un minētā gaisa kuģa plānotajā maršrutā, īpaši norādot elementus, kas netiek izplatīti regulāri.

c) Meteoroloģiskā informācija, ko sniedz aeronavigācijas informācijas dienestu struktūrvienībām, ietver:

- 1) informāciju par meteoroloģiskajiem pakalpojumiem, kas paredzēta iekļaušanai attiecīgajā(-os) aeronavigācijas informatīvajā izdevumā(-os);
- 2) informāciju, kas nepieciešama, lai sagatavotu *NOTAM* vai *ASHTAM*;
- 3) informāciju, kas nepieciešama, lai sagatavotu aeronavigācijas informācijas cirkulārus.

d) Meteoroloģisko informāciju, kas iekļauta lidojuma dokumentācijā, attēlo saskaņā ar turpmāk minēto:

- 1) vējus kartēs attēlo ar bultām ar spalvojumu un ieēnotiem vimpelēm pietiekami blīvā koordinātu tīklā;
- 2) temperatūras attēlo ar skaitļiem pietiekami blīvā koordinātu tīklā;

▼ B

- 3) vēja un temperatūras datus, kas atlasīti no datu kopām, kuras saņemtas no globāla mēroga prognozēšanas centra, attēlo pietiekami blīvā ģeogrāfiskā platuma un garuma koordinātu tīklā;
  - 4) vēja bultām ir prioritāte, salīdzinot ar temperatūru un kartes fonu;
  - 5) relatīvā augstuma norādes, kas attiecas uz maršrutā novērotajiem meteoroloģiskajiem apstākļiem, izsaka, kā atzīts par atbilstošu situācijai, piemēram, lidojuma līmeņos, spiedienā, augstumā vai augstumā virs zemes, turpretī visus norādījumus, kas attiecas uz lidlauka meteoroloģiskajiem apstākļiem, izsaka relatīvajā augstumā virs lidlauka pacēluma
- e) Lidojuma dokumentācija ietver:
- 1) atmosfēras augšējo slāņu vēja un gaisa temperatūras prognozes;
  - 2) *SIGWX* parādības;
  - 3) *METAR* vai, ja tāda ir izsniegta, *SPECI* attiecībā uz izlidošanas un plānotās nosēšanās lidlaukiem, kā arī pacelšanās rezerves lidlaukiem, rezerves lidlaukiem maršrutā un rezerves lidlaukiem lidojuma galamērķī;
  - 4) *TAF* vai grozītu *TAF* attiecībā uz izlidošanas un plānotās nosēšanās lidlaukiem, kā arī pacelšanās rezerves lidlaukiem, rezerves lidlaukiem maršrutā un rezerves lidlaukiem lidojuma galamērķī;

▼ M1

- 5) *SIGMET* un, ja tāds tiek izdots, *AIRMET*, un atbilstošus īpašos ziņojumus no gaisa kuģa, kas attiecas uz visu maršrutu;

▼ M4

- 6) konsultatīvu informāciju par vulkāniskajiem pelniem, tropiskajiem cikloniem un kosmiskajiem laikapstākļiem attiecībā uz visu maršrutu.

▼ B

Tomēr saskaņā ar vienošanos starp lidlauka meteoroloģisko dienestu un attiecīgajiem ekspluatantiem lidojuma dokumentācijā tādiem lidojumiem, kas nav ilgāki par divām stundām, pēc īsas apstāšanās vai apgrīšanās var norādīt tikai operatīvi nepieciešamo informāciju, taču visos gadījumos lidojuma dokumentācijā ietver vismaz 3., 4., 5. un 6. punktā uzskaitīto meteoroloģisko informāciju.

- f) Pēc ekspluatantu pieprasījuma jābūt pieejamām kartēm, kas ģenerētas no digitālajām prognozēm, noteiktām aptvēruma zonām saskaņā ar 2. papildinājumu.

▼ M1

- g) Ja atmosfēras augšējo slāņu vēja un gaisa temperatūras prognozes, kas uzskaitītas MET.OR.275. punkta a) apakšpunkta 1. punktā, tiek iesniegtas kartes formā, tām jābūt noteikta laika prognožu kartēm lidojuma līmeņiem, kā norādīts MET.TR.275. punkta b) apakšpunkta 3. punktā. Ja *SIGWX* parādību prognozes, kas uzskaitītas MET.OR.275. punkta a) apakšpunkta 2. punktā, tiek iesniegtas kartes formā, tām jābūt noteikta laika prognožu kartēm atmosfēras slānim, kuru ierobežo lidojuma līmeņi, kā norādīts MET.TR.275. punkta c) un d) apakšpunktā.

▼ B

- h) Atmosfēras augšējo slāņu vēja un gaisa temperatūras, kā arī *SIGWX* parādību prognozes virs lidojuma līmeņa 100 iesniedz, tiklīdz tās kļūst pieejamas, bet ne vēlāk kā trīs stundas pirms izlidošanas.

▼ B

- i) Aeronavigācijas klimatisko informāciju sagatavo lidlauka klimatiskās informācijas tabulu un lidlauka klimatiskās informācijas kopsavilkumu veidā.

MET.TR.220. Lidlauka prognozes

- a) Lidlauka prognozes un to grozījumus izdod kā *TAF* un tajās ietver turpmāk minēto norādītajā secībā:
- 1) prognozes veida identifikācija;
  - 2) atrašanās vietas indikators;
  - 3) prognozes izdošanas laiks;
  - 4) trūkstošas prognozes identifikācija – attiecīgā gadījumā;
  - 5) prognozes datums un derīguma termiņš;
  - 6) atceltas prognozes identifikācija – attiecīgā gadījumā;
  - 7) piezemes vējš;
  - 8) redzamība;
  - 9) laikapstākļi;
  - 10) mākoņi;
  - 11) paredzamās būtiskās viena vai vairāku minēto elementu izmaiņas derīguma termiņa laikā.

▼ M4

- b) *TAF* izdod saskaņā ar 3. papildinājumā norādīto veidni.
- c) Regulārās *TAF* derīguma termiņš ir 9 vai 24, vai 30 stundas, ja vien kompetentā iestāde, ņemot vērā satiksmes prasības lidlaukiem, kuri darbojas mazāk nekā 9 stundas, nenosaka citādi.
- d) *TAF* ierindo pārraidīšanai ne agrāk kā 1 stundu pirms tās derīguma termiņa sākuma.

▼ B

- e) *TAF* prognozē iekļauj turpmāk minētos meteoroloģiskos elementus:
- 1) Piezemes vējš
    - i) Prognozējot piezemes vēju, jānorāda gaidāmais dominējošais virziens;
    - ii) ja nav iespējams prognozēt dominējošo piezemes vēja virzienu tā gaidāmā mainīguma dēļ, prognozēto vēja virzienu norāda kā mainīgu, apzīmējot ar *VRB*;

▼ M4

- iii) ja tiek prognozēts, ka vēja ātrums būs mazāks nekā 1 kt, prognozēto vēja ātrumu norāda kā bezvēju;
- iv) ja prognozētais maksimālais vēja ātrums pārsniedz prognozēto vidējo vēja ātrumu par 10 kt vai vairāk, norāda prognozēto maksimālo vēja ātrumu;
- v) ja tiek prognozēts, ka vēja ātrums būs 100 kt vai vairāk, norāda, ka vēja ātrums būs lielāks nekā 99 kt.

▼ B

2) Redzamība

- i) Ja tiek prognozēts, ka redzamība būs mazāka nekā 800 m, to izsaka soļos pa 50 m; ja tā tiek prognozēta 800 m vai vairāk, bet mazāk nekā 5 km, to izsaka soļos pa 100 m; ja tā tiek prognozēta 5 km vai vairāk, bet mazāk nekā 10 km, to izsaka kilometra lielos soļos; un ja tā tiek prognozēta 10 km vai vairāk, to izsaka kā 10 km, izņemot, ja tiek prognozēts, ka tiks piemēroti *CAVOK* nosacījumi. Prognozē iekļauj dominējošo redzamību;
- ii) ja tiek prognozēts, ka redzamība dažādos virzienos atšķirsies un dominējošo redzamību nevar prognozēt, tiek norādīta mazākā prognozētā redzamība;

3) Meteoroloģiskās parādības

- i) Prognozē vienu vai vairākas, bet ne vairāk kā trīs šādas meteoroloģiskās parādības vai to kombinācijas, norādot to parametrus un, vajadzības gadījumā, intensitāti, ja paredzams, ka tās būs sastopamas lidlaukā:

A) sasalstoši nokrišņi;

B) sasalstoša migla;

C) mērens vai liels nokrišņu daudzums (tostarp lietusgāzes);

D) putekļu, smilšu vai sniega vilksnis (sanesas);

E) putekļu, smilšu vai sniega pūte;

F) putekļu vētra;

G) smilšu vētra;

H) pērkona negaiss (ar nokrišņiem vai bez tiem);

I) brāzmas;

J) piltuvveida mākonis (viesuļvētra vai ūdensstabs virpuļvētras laikā);

K) citas meteoroloģiskās parādības saskaņā ar to, kā par to vienojies lidlauka meteoroloģiskais birojs ar gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām un attiecīgajiem ekspluatantiem.

- ii) Ar saīsinājumu "*NSW*" norāda gaidāmo šo parādību beigšanos.

4) Mākoņi

- i) Mākoņu daudzumu prognozē norāda, pēc nepieciešamības izmantojot saīsinājumus "*FEW*", "*SCT*", "*BKN*" vai "*OVC*". Ja gaidāms, ka debesis saglabāsies neskaidras vai kļūs tādas, bet mākoņus nevar prognozēt un informācija par vertikālo redzamību ir pieejama lidlaukā, vertikālā redzamība tiek prognozēta "*VV*" veidā, kam pievieno vertikālās redzamības prognozēto lielumu.

- ii) Ja tiek prognozēti vairāki mākoņu slāņi vai mākoņu masas, to daudzumu un mākoņu apakšējās robežas augstumu iekļauj šādā secībā:

A) zemāko slāni vai masu neatkarīgi no apjoma prognozē pēc nepieciešamības kā "*FEW*", "*SCT*", "*BKN*" vai "*OVC*";

B) nākamo slāni vai masu, kas pārklāj vairāk nekā 2/8, prognozē pēc nepieciešamības kā "*SCT*", "*BKN*" vai "*OVC*";

▼ B

- C) nākamo augstāko slāni vai masu, kas pārklāj vairāk nekā 4/8, prognozē pēc nepieciešamības kā “*BKN*” vai “*OVC*”;
- D) lietus gubmākoņus un/vai vertikālus gubmākoņus, kad vien tie tiek prognozēti un jau nav ietverti A) līdz C) punktā.
- iii) Informācijā par mākoņiem ietver tikai lidojumiem nozīmīgus mākoņus; ja netiek prognozēts neviens lidojumiem nozīmīgs mākonis un “*CAVOK*” nav piemērojams, izmanto saīsinājumu “*NSC*”.
- f) Izmaiņu grupu izmantošana
- 1) Kritēriju, kurus izmanto izmaiņu grupu iekļaušanai *TAF* vai *TAF* grozīšanai, pamatā ir kāda no šādām meteoroloģiskajām parādībām vai to kombinācijām, ja tiek prognozēta to sākšanās, beigšanās vai intensitātes izmaiņas:
    - i) sasalstoša migla;
    - ii) sasalstoši nokrišņi;
    - iii) mērens vai liels nokrišņu daudzums (tostarp lietusgāzes);
    - iv) pērkona negaiss;
    - v) putekļu vētra;
    - vi) smilšu vētra.
  - 2) Ja nepieciešams norādīt izmaiņas kādam no a) apakšpunktā minētajiem elementiem, izmanto izmaiņu rādītājus “*BECMG*” vai “*TEMPO*”, kam pievieno laikposmu, kurā gaidāmas izmaiņas. Laikposmu norāda kā laikposma sākumu un beigas pilnās stundās atbilstoši *UTC*. Tikai tos elementus, kam gaidāmas būtiskas izmaiņas, iekļauj aiz izmaiņu rādītāja. Tomēr būtisku izmaiņu gadījumā attiecībā uz mākoņiem norāda visas mākoņu grupas, tostarp slāņus vai masas, kur izmaiņas nav gaidāmas.
  - 3) Izmaiņu rādītāju “*BECMG*” un saistīto laika grupu izmanto, lai aprakstītu izmaiņas, ja paredzams, ka attiecīgie meteoroloģiskie apstākļi sasniegs vai pārsniegs norādītās robežvērtības regulārā vai neregulārā tempā un nenoteiktā laikposma brīdī. Laikposms nedrīkst pārsniegt 4 stundas.
  - 4) Izmaiņu rādītāju “*TEMPO*” un saistīto laika grupa izmanto, lai aprakstītu paredzamas biežas vai retas meteoroloģisko apstākļu īslaicīgas svārstības, kas sasniedz vai pārsniedz norādītās robežvērtības un katru reizi ilgst mazāk par 1 stundu, un kopumā veido ne vairāk par pusi no prognozes perioda, kura laikā ir paredzamas svārstības. Ja paredzams, ka īslaicīgās svārstības ilgs 1 stundu vai ilgāk, izmaiņu grupu “*BECMG*” lieto saskaņā ar 3. punktā minēto, vai arī derīguma termiņu iedala saskaņā ar 5. punktā minēto.
  - 5) Ja gaidāms, ka kāds dominējošo laikapstākļu kopums ievērojami mainīsies uz vairāk vai mazāk atšķirīgu apstākļu kopumu, derīguma termiņu iedala atsevišķos periodos, izmantojot saīsinājumu “*FM*”, aiz kura uzreiz norāda sešu ciparu laika grupu dienās, stundās un minūtēs atbilstoši *UTC*, norādot laiku, kad gaidāms izmaiņu sākums. Nodalītais periods aiz saīsinājuma “*FM*” ir noslēgts, un visus prognozētos apstākļus, kas minēti pirms saīsinājuma, aizstāj tie, kas minēti aiz šī saīsinājuma.

▼ B

- g) Prognozes elementa vai elementu alternatīvas vērtības rašanās varbūtību iekļauj tad, ja:

▼ M1

- 1) konkrētā prognozes periodā alternatīvu meteoroloģisko apstākļu varbūtība ir 30 % vai 40 %, vai
- 2) konkrētā prognozes periodā meteoroloģisko apstākļu īslaicīgu svārstību varbūtība ir 30 % vai 40 %.

▼ B

To norāda *TAF*, izmantojot saīsinājumu “*PROB*”, aiz kura norāda varbūtību procentu desmitdaļās, un gadījumā, kas minēts 1. punktā, norāda laikposmu, kurā vērtības varētu būt sagaidāmas, vai gadījumā, kas minēts 2. punktā, lietojot saīsinājumu “*PROB*”, aiz kura norāda varbūtību procentu desmitdaļās, izmaiņu rādītāju “*TEMPO*” un saistīto laiku grupu.

MET.TR.225. Prognozes attiecībā uz nosēšanos

- a) *TREND* prognozes tiek izdotas saskaņā ar 1. papildinājumu.
- b) *TREND* prognozē izmantotās vienības un mērogi ir tādi paši, kādi tiek izmantoti ziņojumā, kuram prognoze tiek pievienota.
- c) *TREND* prognoze norāda būtiskas izmaiņas attiecībā uz vienu vai vairākiem šādiem elementiem: piezemes vējš, redzamība, meteoroloģiskās parādības un mākoņi. Iekļauj tikai tos elementus, kam gaidāmas būtiskas izmaiņas. Tomēr būtisku izmaiņu gadījumā attiecībā uz mākoņiem norāda visas mākoņu grupas, tostarp slāņus vai masas, kur izmaiņas nav gaidāmas. Ja gaidāmas būtiskas izmaiņas attiecībā uz redzamību, norāda arī to parādību, kas izraisa samazinātu redzamību. Ja izmaiņas nav gaidāmas, to norāda ar terminu “*NOSIG*”.

- 1) Piezemes vējš

TREND prognoze norāda piezemes vēja izmaiņas, kas ietver:

▼ M4

- i) vidējā vēja virziena izmaiņas par 60° vai vairāk, ja vidējais vēja ātrums pirms un/vai pēc izmaiņām ir 10 kt vai vairāk;
- ii) vidējā vēja ātruma izmaiņas 10 kt apmērā vai vairāk;

▼ B

- iii) izmaiņas attiecībā uz vēju lidojumiem nozīmīgu vērtību robežās.

- 2) Redzamība

▼ M4

- i) Ja gaidāms, ka redzamība uzlabosies un mainīsies uz vienu vai vairākām turpmāk minētajām vērtībām vai pārsniegs tās, vai ja gaidāms, ka redzamība pasliktināsies un mainīsies uz vienu vai vairākām turpmāk minētajām vērtībām vai pārsniegs tās: 150, 350, 600, 800, 1 500 vai 3 000 m, *TREND* prognozē norāda šīs izmaiņas.

▼ B

- ii) Ja ievērojams skaits lidojumu tiek veikti saskaņā ar vizuālo lidojumu noteikumiem, prognozē papildus norāda izmaiņas, ja redzamība mainās uz vai pārsniedz 5 000 m.

▼ M4

- iii) *METAR* un *SPECI* pievienotajās *TREND* prognozēs redzamība attiecas uz prognozēto dominējošo redzamību.

▼ B

3) Meteoroloģiskās parādības

- i) *TREND* prognozē norāda turpmāk minēto meteoroloģisko parādību vai to kombinācijas paredzamo sākšanos, beigšanos vai intensitātes izmaiņas:
- A) sasalstoši nokrišņi;
  - B) mērens vai liels nokrišņu daudzums, tostarp lietusgāzes;
  - C) pērkona negaiss ar nokrišņiem;
  - D) putekļu vētra;
  - E) smilšu vētra;
  - F) citas meteoroloģiskās parādības saskaņā ar to, kā par to vienoties lidlauka meteoroloģiskais birojs ar gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām un attiecīgajiem ekspluatantiem.
- ii) *TREND* prognozē norāda turpmāk minēto meteoroloģisko parādību vai to kombinācijas paredzamo sākšanos vai beigšanos:
- A) sasalstoša migla;
  - B) putekļu, smilšu vai sniega vilksnis (sanesas);
  - C) putekļu, smilšu vai sniega pūte;
  - D) pērkona negaiss (bez nokrišņiem);
  - E) brāzmas;
  - F) piltuvveida mākonis (viesuļvētra vai ūdensstabs virpuļvētras laikā).
- iii) Kopējais saskaņā ar i) un ii) apakšpunktu paziņoto parādību skaits nepārsniedz trīs parādības.
- iv) Ar saīsinājumu “*NSW*” norāda meteoroloģisko parādību paredzamo beigšanos.

4) Mākoņi

- i) Ja gaidāms, ka *BKN* vai *OVC* mākoņu slāņa apakšējās robežas augstums paaugstināsies un mainīsies uz vienu vai vairākām turpmāk minētajām vērtībām vai pārsniegs tās, vai ja gaidāms, ka *BKN* vai *OVC* mākoņu slāņa apakšējās robežas augstums pazemināsies un mainīsies uz vienu vai vairākām turpmāk minētajām vērtībām vai pārsniegs tās: 100, 200, 500, 1 000 un 1 500 pēdas (30, 60, 150, 300 un 450 m), *TREND* prognozē norāda izmaiņas.
- ii) Ja mākoņu slāņa apakšējās robežas augstums ir zemāks par vai ir gaidāms, ka tas pazemināsies zem vai paaugstināsies virs 1 500 pēdām (450 m), *TREND* prognozē arī norāda izmaiņas mākoņu daudzumā, no *FEW* vai *SCT* palielinoties uz *BKN* vai *OVC*, vai izmaiņas, no *BKN* vai *OVC* samazinoties līdz *FEW* vai *SCT*.
- iii) Ja netiek prognozēts neviens lidojumiem nozīmīgs mākonis un “*CAVOK*” nav piemērojams, izmanto saīsinājumu “*NSC*”.

5) Vertikālā redzamība

Ja paredzams, ka debesis saglabāsies neskaidras vai kļūs tādas, un vertikālās redzamības novērojumi ir pieejami lidlaukā, un tiek prognozēts, ka vertikālā redzamība uzlabosies un mainīsies uz vienu vai vairākām turpmāk minētajām vērtībām vai pārsniegs tās, vai tiek prognozēts, ka vertikālā redzamība pasliktināsies un mainīsies uz vienu vai vairākām turpmāk minētajām vērtībām vai pārsniegs tās: 100, 200, 500 vai 1 000 pēdas (30, 60, 150 vai 300 m), *TREND* prognozē norāda izmaiņas.

▼ B

6) Papildu kritēriji

Lidlauka meteoroloģiskais birojs un lietotāji, pamatojoties uz vietējiem lidlauka ekspluatācijas minimumiem, var vienoties par papildu kritērijiem, kas jāizmanto.

7) Izmaiņu grupu izmantošana

(i) Ja paredzams, ka notiks izmaiņas, *TREND* prognozi sāk ar kādu no izmaiņu rādītājiem – “*BECMG*” vai “*TEMPO*”.

(ii) Izmaiņu rādītāju “*BECMG*” izmanto, lai raksturotu prognozes izmaiņas, ja paredzams, ka attiecīgie meteoroloģiskie apstākļi sasniegs vai pārsniegs norādītās vērtības regulārā vai neregulārā tempā. Laikposmu vai laiku, kurā prognozētas izmaiņas, norāda, pēc vajadzības izmantojot saīsinājumus “*FM*”, “*TL*” vai “*AT*”, un aiz katra no tiem norāda laika grupu stundās un minūtēs.

(iii) Izmaiņu rādītāju “*TEMPO*” izmanto, lai raksturotu prognozētas meteoroloģisko apstākļu īslaicīgas svārstības, kas sasniedz vai pārsniedz norādītās vērtības un katru reizi ilgst mazāk par 1 stundu, un kopumā veido ne vairāk par pusi no perioda, kura laikā ir prognozētas svārstības. Laikposmu vai laiku, kurā prognozētas īslaicīgas svārstības, norāda, pēc vajadzības izmantojot saīsinājumus “*FM*” un/vai “*TL*”, un aiz katra no tiem norāda laika grupu stundās un minūtēs.

8) Iespējamības rādītāja izmantošana

Rādītāju “*PROB*” nedrīkst izmantot *TREND* prognozēm.

MET.TR.230. Prognozes attiecībā uz pacelšanos

a) Pacelšanās prognoze attiecas uz konkrētu laikposmu, un tajā iekļauj informāciju par gaidāmajiem apstākļiem skrejceļu kompleksā, norādot piezemes vēja virzienu un ātrumu, jebkuras tā izmaiņas, temperatūru, spiedienu un jebkuru citu elementu, par ko vienojas lidlauka meteoroloģiskais dienests un ekspluatanti.

b) Pacelšanās prognozēs izmanto tādu pašu elementu norādīšanas secību un terminoloģiju, vienības un mērogus, kādi tiek izmantoti ziņojumos par to pašu lidlauku.

MET.TR.235. Lidlauka brīdinājumi un brīdinājumi par vēja nobīdi

a) Brīdinājumus par vēja nobīdi izdod saskaņā ar 4. papildinājumā norādīto veidni.

b) 4. papildinājumā norādītajā veidnē minētajam kārtas numuram jāatbilst to brīdinājumu par vēja nobīdi skaitam, kas lidlaukā izdoti kopš attiecīgās dienas plkst. 00.01 *UTC*.

▼ M4

c) Brīdinājumus par vēja nobīdi sniedz kodolīgu aktuālo informāciju, kas saistīta ar novēroto vēja nobīdi, ja pretvēja/ceļavēja izmaiņas ir 15 kt apmērā vai vairāk, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt gaisa kuģi tā nolaišanās pēdējā posma trajektorijā vai sākotnējā pacelšanās trajektorijā un gaisa kuģi uz skrejceļa nosēšanās izskrējienā vai ieskrējiena distancē.

▼ **B**

- d) Brīdinājums par vēja nobīdi, ja tas praktiski iespējams, attiecas uz noteiktiem skrejceļa posmiem un distancēm pieejas trajektorijā vai pacelšanās trajektorijā saskaņā ar vienošanos starp lidlauka meteoroloģisko biroju, attiecīgajām gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām un attiecīgajiem ekspluatantiem.

3. nodaļa. Tehniskās prasības meteoroloģiskās novērošanas dienestiem

▼ **M1****MET.TR.250. SIGMET**▼ **M4**

- a) *SIGMET* izdod saskaņā ar 5. papildinājumā norādīto veidni.

▼ **M1**

- b) *SIGMET* sastāv no trīs veidiem:

- 1) *SIGMET* par tādām meteoroloģiskajām parādībām maršrutā, kas nav vulkāniskie pelni vai tropiskie cikloni;
- 2) *SIGMET* par vulkāniskajiem pelniem;
- 3) *SIGMET* par tropiskajiem cikloniem.

- c) *SIGMET* kārtas numurs sastāv no trīs rakstzīmēm, ko veido viens burts un divi cipari.

▼ **M4**

- d) *SIGMET* iekļauj tikai vienu no 5. papildinājumā uzskaitītajām parādībām, izmantojot atbilstošus saīsinājumus un piezemes vēja ātruma robežvērtību 34 kt apmērā vai vairāk attiecībā uz tropiskajiem cikloniem.

▼ **M1**

- e) *SIGMET* par pērkonu negaisiem vai tropiskajiem cikloniem neietver atsauces uz saistīto turbulenci un apledojuumu.

▼ **M4**

_____

▼ **M1****MET.TR.255. AIRMET**▼ **M4**

- a) *AIRMET* izdod saskaņā ar 5. papildinājumā norādīto veidni.

▼ **M1**

- b) Kārtas numurs, kas minēts 5. papildinājumā norādītajā veidnē, atbilst to *AIRMET* skaitam, kas lidojumu informācijas reģionā izdoti kopš attiecīgās dienas plkst. 00.01 *UTC*.

▼ **M4**

- c) *AIRMET* iekļauj tikai vienu no 5. papildinājumā uzskaitītajām parādībām, izmantojot atbilstošus saīsinājumus un turpmāk norādītās robežvērtības, ja parādība ir zemāk par lidojuma līmeni 100 vai zemāk par lidojuma līmeni 150 kalnainos rajonos, vai augstāk, ja vajadzīgs:

- 1) plašā zonā vērojams piezemes vēja ātrums, kas pārsniedz 30 kt, norādot attiecīgo virzienu un vienības;
- 2) plašās zonas, kuras ietekmē samazināta redzamība, kas ir mazāka nekā 5 000 m, norādot meteoroloģisko parādību, kas izraisa samazinātu redzamību;
- 3) plašās zonās saraustīts vai vienlaidus mākoņainums ar mākoņu apakšējās robežas augstumu mazāk nekā 1 000 pēdas virs zemes.

▼ M1

- d) *AIRMET* par pērkona negaisiem vai lietus gubmākoņiem neietver atsauces uz saistīto turbulenci un apledojuumu.

▼ M4**▼ B****MET.TR.260. Lidojumu rajona prognozes lidojumiem mazā augstumā**

- a) Ja lidojumu rajona prognozes lidojumiem mazā augstumā tiek veidotas kartes formā, atmosfēras augšējo slāņu vēja un gaisa temperatūras prognozi izdod punktiem, kurus nošķir ne vairāk kā 300 NM, un vismaz šādiem absolūtajiem augstumiem: 2 000, 5 000 un 10 000 pēdas (600, 1 500 un 3 000 m) un 15 000 pēdas (4 500 m) kalnainos rajonos. Uz atmosfēras augšējo slāņu vēja un gaisa temperatūras prognozēm 2 000 pēdu (600 m) augstumā var attiekties vietējie orogrāfiskie apsvērumi, ko nosaka kompetentā iestāde.
- b) Ja lidojumu rajona prognozes lidojumiem mazā augstumā tiek veidotas kartes formā, *SIGWX* parādību prognozi izdod kā *SIGWX* prognozi lidojumiem mazā augstumā lidojuma līmeņiem līdz 100 vai līdz lidojuma līmenim 150 kalnainos rajonos, vai augstāk, ja nepieciešams. *SIGWX* prognozēs lidojumiem mazā augstumā iekļauj:

▼ M4

- 1) šādas parādības, kuru dēļ tiek izdots *SIGMET*: stiprs apledojuums, stipra turbulence, neskaidri, bieži vai apslēpti lietus gubmākoņi un pērkona negaisi vai lietus gubmākoņi un pērkona negaisi krasas līnijas veidā, smilšu vētras/putekļu vētras un vulkānu izvirdumi vai radioaktīvo vielu izplūde atmosfērā, kas var ietekmēt lidojumus mazā augstumā;

▼ B

- 2) turpmāk minētos elementus lidojumu rajona prognozēs lidojumiem mazā augstumā: piezemes vējš, piezemes redzamība, būtiskas meteoroloģiskās parādības, kalnu aizēnojuums, mākoņi, apledojuums, turbulence, orogrāfiskais vilnis un nulles grādu izoterma relatīvais augstums.

▼ M4

- c) Ja kompetentā iestāde ir noteikusi, ka satiksmes blīvums zem lidojuma līmeņa 100 vai līdz lidojuma līmenim 150 kalnainos rajonos, vai augstāk, ja vajadzīgs, prasa izdot *AIRMET* apvienojumā ar lidojumu rajona prognozēm lidojumiem mazā augstumā, lidojumu rajona prognozes aptver slāni starp zemi un lidojuma līmeni 100 vai līdz lidojuma līmenim 150 kalnainos rajonos, vai augstāk, ja vajadzīgs, un ietver informāciju par maršrutā sastopamajām meteoroloģiskajām parādībām, kas ir bīstamas lidojumiem mazā augstumā.

4. nodaļa. Tehniskās prasības vulkānisko pelnu konsultatīvajiem centriem (VAAC)

MET.TR.265. Vulkānisko pelnu konsultatīvā centra pienākumi

Konsultatīvo informāciju par vulkāniskajiem pelniem izdod saskaņā ar 6. papildinājumā norādīto veidni. Ja saīsinājumi nav pieejami, izmantojams vienkāršs teksts angļu valodā, pēc iespējas īsāk.

5. nodaļa. Tehniskās prasības tropisko ciklonu konsultatīvajiem centriem (TCAC)

MET.TR.270. Tropisko ciklonu konsultatīvā centra pienākumi

Konsultatīvo informāciju par tropiskajiem cikloniem izdod saskaņā ar 7. papildinājumā norādīto veidni attiecībā uz tropiskajiem cikloniem tad, ja gaidāms, ka maksimālais vidējais piezemes vēja ātrums 10 minūšu periodā sasniegs vai pārsniegs 34 kt periodā, uz ko attiecas brīdinājums.

▼ B**6. nodaļa. Tehniskās prasības attiecībā uz globāla mēroga prognozēšanas centriem (WAFc)****MET.TR.275. Globāla mēroga prognozēšanas centra pienākumi****▼ M4**

a) Lai nodrošinātu koordinātu tīklā attēlotas globālās prognozes un prognozes par būtiskām meteoroloģiskajām parādībām, *WAFc* izmanto apstrādātus meteoroloģiskos datus režģkartes krustpunktu vērtību veidā.

▼ B

b) Koordinātu tīklā attēlotām globālajām prognozēm *WAFc*:

1) sagatavo prognozes attiecībā uz:

- i) vēju augšējos atmosfēras slāņos;
- ii) gaisa temperatūru augšējos atmosfēras slāņos;
- iii) mitrumu;
- iv) maksimālā vēja virzienu, ātrumu un lidojuma līmeni;
- v) lidojuma līmeni un temperatūru troposfēras saskarē ar stratosfēru;
- vi) lietus gubmākoņu zonām;
- vii) apledojumu;

▼ M4

viii) turbulenci;

▼ B

ix) lidojuma līmeņu ģeopotenciālo augstumu,

četras reizes dienā, un tās ir derīgas noteiktiem derīguma laikiem 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30, 33 un 36 stundas pēc sinoptisko datu laika (plkst. 00.00, 06.00, 12.00 un 18.00 *UTC*), kas ir prognozes pamatā;

▼ M4

2) izdod 1. punktā minētās prognozes un pabeidz to izplatīšanu, tiklīdz tas ir tehniski iespējams, bet ne vēlāk kā 5 stundas pēc standarta novērojuma laika;

3) regulārā koordinātu tīklā sniedz prognozes režģkartes tīkla krustpunktos, ietverot:

- i) informāciju par vēju lidojuma līmeņiem 50 (850 hPa), 80 (750 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 210 (450 hPa), 240 (400 hPa), 270 (350 hPa), 300 (300 hPa), 320 (275 hPa), 340 (250 hPa), 360 (225 hPa), 390 (200 hPa), 410 (175 hPa), 450 (150 hPa), 480 (125 hPa) un 530 (100 hPa) ar horizontālo izšķirtspēju 1,25 ģeogrāfiskā platuma un garuma grādi;
- ii) informāciju par temperatūru lidojuma līmeņiem 50 (850 hPa), 80 (750 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 210 (450 hPa), 240 (400 hPa), 270 (350 hPa), 300 (300 hPa), 320 (275 hPa), 340 (250 hPa), 360 (225 hPa), 390 (200 hPa), 410 (175 hPa), 450 (150 hPa) 480 (125 hPa) un 530 (100 hPa) ar horizontālo izšķirtspēju 1,25 ģeogrāfiskā platuma un garuma grādi;
- iii) informāciju par mitrumu lidojuma līmeņiem 50 (850 hPa), 80 (750 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa) un 180 (500 hPa) ar horizontālo izšķirtspēju 1,25 ģeogrāfiskā platuma un garuma grādi;

▼ M4

- iv) informāciju par ģeopotenciālo absolūto augstumu lidojuma līmeņiem 50 (850 hPa), 80 (750 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 210 (450 hPa), 240 (400 hPa), 270 (350 hPa), 300 (300 hPa), 320 (275 hPa), 340 (250 hPa), 360 (225 hPa), 390 (200 hPa), 410 (175 hPa), 450 (150 hPa) 480 (125 hPa) un 530 (100 hPa) ar horizontālo izšķirtspēju 1,25 ģeogrāfiskā platuma un garuma grādi;
- v) informāciju par maksimālā vēja virzienu, ātrumu un lidojuma līmeni ar horizontālo izšķirtspēju 1,25 ģeogrāfiskā platuma un garuma grādi;
- vi) informāciju par lidojuma līmeni un temperatūru tropopauzē ar horizontālo izšķirtspēju 1,25 ģeogrāfiskā platuma un garuma grādi;
- vii) informāciju par apledojumu slāņos, kas ir lidojuma līmeņu 60 (800 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 240 (400 hPa) un 300 (300 hPa) centrā, ar horizontālo izšķirtspēju 0,25 ģeogrāfiskā platuma un garuma grādi;
- viii) informāciju par turbulenci slāņos, kas ir lidojuma līmeņu 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 240 (400 hPa), 270 (350 hPa), 300 (300 hPa), 340 (250 hPa), 390 (200 hPa) un 450 (150 hPa) centrā, ar horizontālo izšķirtspēju 0,25 ģeogrāfiskā platuma un garuma grādi;
- ix) informāciju par lietus gubmākoņu apakšējās un augšējās robežas horizontālo apjomu un lidojuma līmeņiem ar horizontālo izšķirtspēju 0,25 ģeogrāfiskā platuma un garuma grādi.

▼ B

- c) Būtisku meteoroloģisko parādību prognozēm maršrutā *WAFc*:

▼ M4

- 1) četras reizes dienā sagatavo *SIGWX* prognozes, un tās ir derīgas noteiktiem derīguma laikiem 24 stundas pēc to sinoptisko datu laika (plkst. 00.00, 06.00, 12.00 un 18.00 *UTC*), kas ir prognozes pamatā. Katras prognozes izplatīšanu pabeidz, tiklīdz tas ir tehniski iespējams, bet ne vēlāk kā 7 stundas pēc standarta novērojuma laika, veicot parastās darbības, un ne vēlāk kā 9 stundas pēc standarta novērojuma laika, veicot atbalsta darbības;

▼ B

- 2) izdod *SIGWX* prognozes kā *SIGWX* prognozes lidojumiem lielā augstumā attiecībā uz lidojuma līmeņiem starp 250 un 630;
- 3) *SIGWX* prognozēs ietver šādus elementus:

▼ M4

- i) tropiskais ciklons, ar nosacījumu, ka gaidāmais maksimālais vidējais piezemes vēja ātrums 10 minūšu periodā sasniegs vai pārsniegs 34 kt;

▼ B

- ii) spēcīgas vētras līnijas;
- iii) mērena vai stipra turbulence (mākoņos vai skaidrā laikā);
- iv) mērens vai stiprs apledojums;
- v) plaša smilšu vētra/putekļu vētra;
- vi) lietus gubmākoņi, kas saistīti ar pērkona negaisu un ar i) līdz v) apakšpunktā minētajiem elementiem;
- vii) nekonvektīvo mākoņu zonas, kas saistītas ar mērenu vai stipru mākoņu turbulenci un/vai mērenu vai stipru apledojumu;

▼ **B**

- viii) lidojuma līmenis troposfēras saskarē ar stratosfēru;
  - ix) strūklveida plūsmas;
  - x) informācija par tādu vulkāna izvirdumu atrašanās vietu, kas rada gaisa kuģu ekspluatācijai nozīmīgus pelnu mākoņus, ietverot turpmāk minēto: vulkāna izvirduma simbolu vulkāna atrašanās vietā un atsevišķā kartes tekstlodziņā – vulkāna izvirduma simbolu, vulkāna nosaukumu, ja tas ir zināms, un izvirduma ģeogrāfisko platumu/garumu. Papildus *SIGWX* kartes apzīmējumos norāda “*CHECK SIGMET, ADVISORIES FOR TC AND VA, AND ASHTAM AND NOTAM FOR VA*” (pārbaudīt *SIGMET*, konsultatīvo informāciju par tropiskajiem cikloniem un vulkāniskajiem pelniem un *ASHTAM* un *NOTAM* attiecībā uz vulkāniskajiem pelniem);
  - xi) informācija par atrašanās vietu, kurā notiek gaisa kuģu ekspluatācijai nozīmīga radioaktīvo vielu izplūde atmosfērā, ietverot turpmāk minēto: simbolu, kas apzīmē radioaktīvās vielas atmosfērā, izplūdes vietā un atsevišķā kartes tekstlodziņā – simbolu, kas apzīmē radioaktīvās vielas atmosfērā, izplūdes vietas ģeogrāfisko platumu/garumu un, ja ir zināms, radioaktīvā avota atrašanās vietas nosaukumu. Turklāt *SIGWX* kartēs, kurās norādīta starojuma izplūde, apzīmējumos ietver “*CHECK SIGMET AND NOTAM FOR RDOACT CLD*” (Pārbaudīt *SIGMET* un *NOTAM* attiecībā uz *RDOACT CLD*)
- 4) *SIGWX* prognozēs piemēro šādus kritērijus:
- i) 3. punkta i) līdz vi) apakšpunktu iekļauj tikai tad, ja šie elementi gaidāmi starp *SIGWX* prognozes apakšējo un augšējo līmeni;
  - ii) saīsinājumu “*CB*” iekļauj tikai tad, ja tas attiecas uz esošo vai gaidāmo tādu lietus gubmākoņu parādīšanos:
    - A) kas ietekmē zonu, kuras maksimālais telpiskais pārklājums ir 50 % vai vairāk no attiecīgā rajona;
    - B) gar līniju, kurā ir neliela atstarpe starp atsevišķiem mākoņiem vai tādās nav; vai
    - C) kas ieslēpti mākoņu slāņos vai dūmakas aizsegti;
  - iii) “*CB*” iekļaušanu saprot kā tādu, kas ietver visas meteoroloģiskās parādības, kuras parasti tiek saistītas ar lietus gubmākoņiem, t. i., pērkona negaiss, mērens vai stiprs apledojums, mērena vai stipra turbulence un krusa;
  - iv) ja dēļ vulkāna izvirduma vai radioaktīvo vielu izplūdes atmosfērā *SIGWX* prognozēs iekļaujami vulkāniskās aktivitātes vai radioaktivitātes simboli, simbolus *SIGWX* prognozēs iekļauj neatkarīgi no paziņotā vai gaidāmā pelnu staba vai radioaktīvo vielu augstuma;
  - v) daļējas vai pilnīgas 3. punkta i), x) un xi) apakšpunkta pārklāšanās gadījumā augstāko prioritāti piešķir x) apakšpunktam, kam seko xi) un i) apakšpunkts. Punktu ar visaugstāko prioritāti novieto notikuma vietā un ar bultu savieno cita(-u) punkta(-u) atrašanās vietu ar tā (to) saistīto(-ajiem) simbolu(-iem) vai tekstlodziņu(-iem).

▼ **M4**

- d) Izdod *SIGWX* prognozes lidojumiem vidējā augstumā attiecībā uz lidojuma līmeņiem no 100 līdz 450 ierobežotos ģeogrāfiskajos apgabalos.

▼ M4

1. papildinājums

METAR un SPECI veidne				
<i>Skaidrojums:</i>				
M = obligāti iekļaujams;				
C = iekļaušana ar nosacījumu atkarībā no meteoroloģiskajiem apstākļiem vai novērošanas metodes;				
O = iekļaušana pēc izvēles.				
1. <i>piezīme.</i> METAR un SPECI ietverto skaitlisko elementu diapazoni un izšķirtspēja ir norādīti atsevišķā tabulā pēc šīs veidnes.				
2. <i>piezīme.</i> Saīsinājumu skaidrojumus skatīt ICAO dokumentā Nr. 8400 "Aeronavigācijas dienestu procedūras – Saīsinājumi un kodi (PANS-ABC)" (Procedures for Air Navigation Services – Abbreviations and Codes (PANS-ABC)).				
3. <i>piezīme.</i> Rindas numuri slejā "Atsauce" ir iekļauti tikai skaidrības un ērtības labad un nav daļa no METAR un SPECI.				
Atsauce	Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)	
1	Ziņojuma veida identifikācija (M)	Ziņojuma veids (M)	METAR, METAR COR, SPECI vai SPECI COR	
2	Atrašanās vietas indikators (M)	ICAO atrašanās vietas indikators (M)	nnnn	
3	Novērojuma laiks (M)	Novērojuma diena un faktiskais laiks pēc UTC (M)	nnnnnnZ	
4	Automatizēta vai trūkstoša ziņojuma identifikācija (C)	Automatizēta vai trūkstoša ziņojuma identifikators (C)	AUTO vai NIL	
5	METAR BEIGAS, JA ZIŅOJUMA NAV.			
6	Piezemes vējš (M)	Vēja virziens (M)	nnn vai/// (1)	VRB
		Vēja ātrums (M)	[P]nn[n] vai// (1)	
		Būtiskas ātruma izmaiņas (C)	G[P]nn[n]	
		Mērvienības (M)	KT	
		Būtiskas virziena izmaiņas (C)	nnnVnnn	
7	Redzamība (M)	Dominējošā vai minimālā redzamība (M)	nnnn vai//// (1)	C A V O K
		Minimālā redzamība un minimālās redzamības virziens (C)	nnnn[N] vai nnnn[NE] vai nnnn[E] vai nnnn[SE] vai nnnn[S] vai nnnn[SW] vai nnnn[W] vai nnnn[NW]	
8	Redzamība uz skrejceļa (C) (2)	Elementa nosaukums (M)	R	
		Skrejceļš (M)	nn[L]/vai nn[C]/vai nn[R]/	
		Redzamība uz skrejceļa (M)	[P vai M]nnnn vai//// (1)	
		Redzamības uz skrejceļa pagātnes tendence (C)	U, D vai N	

▼M4

Atsauce	Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)		
9	Pašreizējie laikapstākļi C)	Pašreizējo laikapstākļu intensitāte vai tuvums (C)	– vai +	–	VC
		Pašreizējo laikapstākļu parametri un veids (M)	DZ vai RA, vai SN, vai SG, vai PL, vai DS, vai SS, vai FZDZ, vai FZRA, vai FZUP ⁽⁴⁾ , vai FC ⁽³⁾ , vai SHGR, vai SHGS, vai SHRA, vai SHSN, vai SHUP ⁽⁴⁾ , vai TSGR, vai TSGS, vai TSRA, vai TSSN, vai TSUP ⁽⁴⁾ , vai UP ⁽⁴⁾	FG vai BR, vai SA, vai DU, vai HZ, vai FU, vai VA, vai SQ, vai PO, vai TS, vai BCFG, vai BLDU, vai BLSA, vai BLSN, vai DRDU, vai DRSA, vai DRSN, vai FZFG, vai MIFG, vai PRFG vai // ⁽¹⁾	FG vai PO, vai FC, vai DS, vai SS, vai TS, vai SH, vai BLSN, vai BLSA, vai BLDU, vai VA
10	Mākoņi (M)	Mākoņu daudzums un mākoņu apakšējās robežas augstums vai vertikālā redzamība (M)	FEWnnn vai SCTnnn, vai BKNnnn, vai OVCnnn, vai FEW/// ⁽¹⁾ , vai SCT/// ⁽¹⁾ , vai BKN/// ⁽¹⁾ , vai OVC/// ⁽¹⁾ , vai ///nnn ⁽¹⁾ , vai ///// ⁽¹⁾	VVnnn vai VV/// ⁽¹⁾	NSC vai NCD ⁽⁴⁾
		Mākoņu veids (C)	CB vai TCU, vai/// ⁽¹⁾ , ⁽⁵⁾	–	
11	Gaisa un rāsas punkta temperatūra (M)	Gaisa un rāsas punkta temperatūra (M)	[M]nn/[M]nn vai///[M]nn ⁽¹⁾ , vai [M]nn/// ⁽¹⁾ , vai///// ⁽¹⁾		
12	Spiediena vērtības (M)	Elementa nosaukums (M)	Q		
		QNH (M)	nnnn vai/// ⁽¹⁾		
13	Papildu informācija (C)	Jaunākie laikapstākļi (C)	RERASN vai REFZDZ, vai REFZRA, vai REDZ, vai RE[SH]RA, vai RE[SH]SN, vai RESG, vai RESHGR, vai RESHGS, vai REBLSN, vai RESS, vai REDS, vai RETSRA, vai RETSSN, vai RETSGR, vai RETSGS, vai RETS, vai REFC, vai REVA, vai REPL, vai REUP ⁽⁴⁾ , vai REFZUP ⁽⁴⁾ , vai RETSUP ⁽⁴⁾ , vai RESHUP ⁽⁴⁾ , vai RE// ⁽¹⁾		
		Vēja nobīde (C)	WS Rnn[L] vai WS Rnn[C], vai WS Rnn[R], vai WS ALL RWY		
		Jūras virsmas temperatūra un jūras viļņošanās vai nozīmīgs viļņu augstums (C)	W[M]nn/Sn vai W///Sn ⁽¹⁾ , vai W[M]nn/S/ ⁽¹⁾ , vai W[M]nn/Hn[n][n], vai W///Hn[n][n] ⁽¹⁾ , vai W[M]nn/H/// ⁽¹⁾		

▼M4

Atsauce	Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)				
14	Tendenču prognoze (O)	Izmaiņu rādītājs (M)	NOSIG	BECMG <i>vai</i> TEMPO			C A V O K
		Izmaiņu periods (C)		FMnnnn <i>un/vai</i> TLnnnn <i>vai</i> ATnnnn			
		Vējš (C)		nnn[P]nn[G[P]nn]KT			
		Dominējošā redzamība (C)		nnnn			
		Meteoroloģiskā parādība: intensitāte (C)		- <i>vai</i> +	-	N S W	
		Meteoroloģiskā parādība: parametri un veids (C)		DZ <i>vai</i> RA, <i>vai</i> SN, <i>vai</i> SG, <i>vai</i> PL, <i>vai</i> DS, <i>vai</i> SS, <i>vai</i> FZDZ, <i>vai</i> FZRA, <i>vai</i> SHGR, <i>vai</i> SHGS, <i>vai</i> SHRA, <i>vai</i> SHSN, <i>vai</i> TSGR, <i>vai</i> TSGS, <i>vai</i> TSRA, <i>vai</i> TSSN	FG <i>vai</i> BR, <i>vai</i> SA, <i>vai</i> DU, <i>vai</i> HZ, <i>vai</i> FU, <i>vai</i> VA, <i>vai</i> SQ, <i>vai</i> PO, <i>vai</i> FC, <i>vai</i> TS, <i>vai</i> BCFG, <i>vai</i> BLDU, <i>vai</i> BLSA, <i>vai</i> BLSN, <i>vai</i> DRDU, <i>vai</i> DRSA, <i>vai</i> DRSN, <i>vai</i> FZFG, <i>vai</i> MIFG, <i>vai</i> PRFG		
		Mākoņu daudzums un mākoņu apakšējās robežas augstums <i>vai</i> vertikālā redzamība (C)		FEWnnn <i>vai</i> SCTnnn, <i>vai</i> BKNnnn, <i>vai</i> OVCnnn	VVnnn <i>vai</i> VV///	N S C	
Mākoņu veids (C)	CB <i>vai</i> TCU	-					
<p>(¹) Ja meteoroloģiskā elementa uz laiku trūkst vai tā vērtība uz laiku tiek uzskatīta par nepareizu, to aizstāj ar slīpsvītru (“/”) katras teksta ziņojuma saīsinājuma rakstzīmes vietā un norāda kā trūkstošu, lai nodrošinātu ticamu translējumu uz citām koda formām.</p> <p>(²) Jāiekļauj, ja redzamība vai redzamība uz skrejceļa ir < 1 500 m; līdz četriem skrejceļiem.</p> <p>(³) Terminu “spēcīgs” izmanto, lai norādītu “virpuļviesuli” vai “ūdensstabu”; terminu “mērens” (bez kvalifikatora) – lai norādītu “piltuvveida mākonī, kas nesasniedz zemi”.</p> <p>(⁴) Tikai automatizētiem ziņojumiem.</p> <p>(⁵) Automatizēto ziņojumu gadījumā ar slīpsvītām (“//”) attiecīgā gadījumā var aizstāt attiecīgo mākoņu tipu atkarībā no automatiskās novērošanas sistēmas spējas. Turklāt ar slīpsvītām var aizstāt ziņotā <i>CB</i> vai <i>TCU</i> slāņa mākoņu daudzumu un/vai mākoņu augstumu.</p>							

▼ **M4**

<i>METAR</i> un <i>SPECI</i> ietverto skaitlisko elementu diapazoni un izšķirtspēja			
Atsauce	Elementi	Diapazons	Izšķirtspēja
1	Skrejceļš: (nav vienību)	01–36	1
2	Vēja virziens: ģeogrāfiskie grādi	000–360	10
3	Vēja ātrums: KT	00–99 P99	1 Neattiecas (100 vai vairāk)
4	Redzamība: M	0000–0750	50
		0800–4 900	100
		5 000–9 000	1 000
		10 000 vai vairāk	0 (noteikta vērtība: 9 999)
5	Redzamība uz skrejceļa: M	0000–0375	25
		0400–0750	50
		0800–2 000	100
6	Vertikālā redzamība: simti FT	000–020	1
7	Mākoņi: mākoņu apakšējās robežas augstums: simti FT	000–099 100–200	1 10
8	Gaisa temperatūra: Rasas punkta temperatūra: °C	–80 – +60	1
9	<i>QNH</i> : hPa	0850–1 100	1
10	Jūras virsmas temperatūra: °C	–10 – +40	1
11	Jūras viļņošanās: (nav vienību)	0–9	1
12	Nozīmīgs viļņu augstums: M	0–999	0,1

▼ B

2. papildinājums

Noteiktas aptvēruma zonas *WAFS* prognozēm kartes veidā

Merkatora projekcija

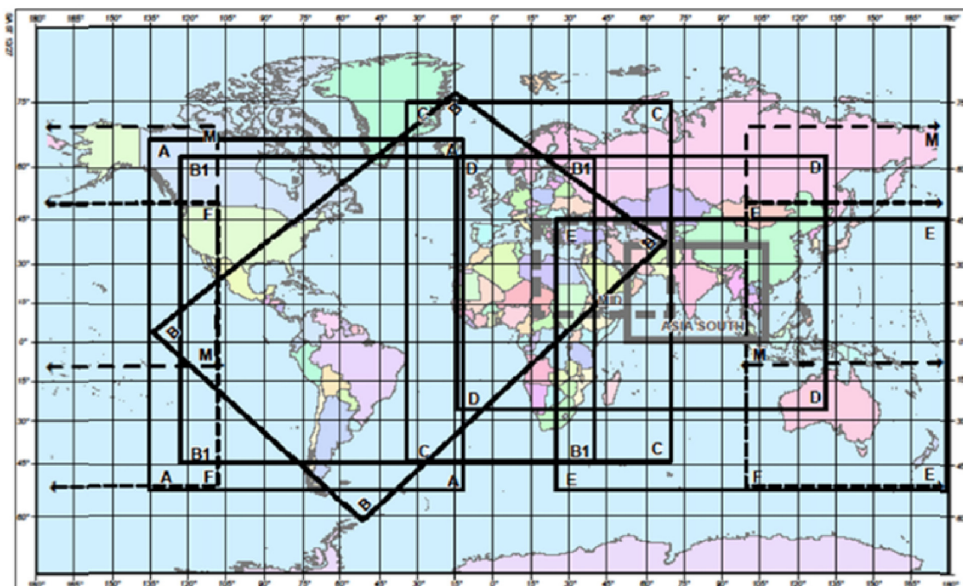

CHART	LATITUDE	LONGITUDE	CHART	LATITUDE	LONGITUDE
A	N6700	W13724	D	N6300	W01500
A	N6700	W01236	D	N6300	E13200
A	S5400	W01236	D	S2700	E13200
A	S5400	W13724	D	S2700	W01500
ASIA	N3600	E05300	E	N4455	E02446
ASIA	N3600	E10800	E	N4455	E18000
ASIA	0000	E10800	E	S5355	E18000
ASIA	0000	E05300	E	S5355	E02446
B	N0304	W13557	F	N5000	E10000
B	N7644	W01545	F	N5000	W11000
B	N3707	E06732	F	S5242	W11000
B	S6217	W05240	F	S5242	E10000
B1	N6242	W12500	M	N7000	E10000
B1	N6242	E04000	M	N7000	W11000
B1	S4530	E04000	M	S1000	W11000
B1	S4530	W12500	M	S1000	E10000
C	N7500	W03500	MID	N4400	E01700
C	N7500	E07000	MID	N4400	E07000
C	S4500	E07000	MID	N1000	E07000
C	S4500	W03500	MID	N1000	E01700

▼B

Polārā stereogrāfiskā projekcija (ziemeļu puslode)

CHART	LATITUDE	LONGITUDE	CHART	LATITUDE	LONGITUDE
EUR	N4633	W05634	I	N1912	E11130
EUR	N5842	E06824	I	N3330	W06012
EUR	N2621	E03325	I	N0126	W12327
EUR	N2123	W02136	I	S0647	E16601
G	N3552	W02822	L	N1205	E11449
G	N1341	E15711	L	N1518	E04500
G	S0916	E10651	L	N2020	W06900
G	S0048	E03447	L	N1413	W14338
H	N3127	W14836	NAT	N4439	W10143
H	N2411	E05645	NAT	N5042	E06017
H	S0127	W00651	NAT	N1938	E00957
H	N0133	W07902	NAT	N1711	W05406

▼ B

Polārā stereogrāfiskā projekcija (dienvidu puslode)

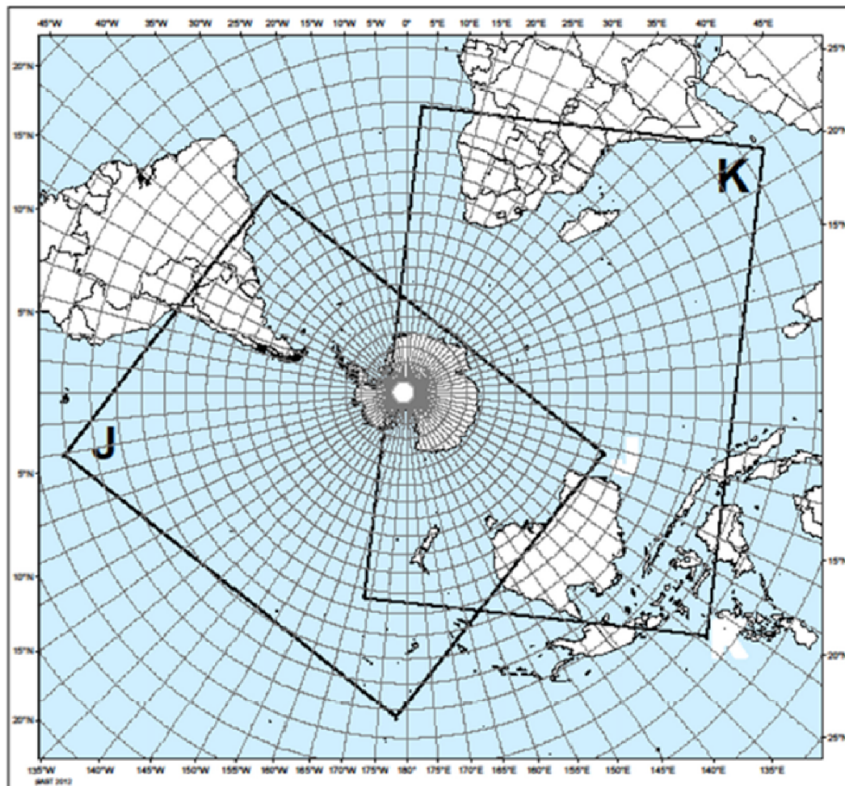

CHART	LATITUDE	LONGITUDE
J	S0318	W17812
J	N0037	W10032
J	S2000	W03400
J	S2806	E10717
K	N1255	E05549
K	N0642	E12905
K	S2744	W16841
K	S1105	E00317

▼ **M4**

3. papildinājums

TAF veidne			
<i>Skaidrojums:</i>			
M = obligāti iekļaujams;			
C = iekļaušana ar nosacījumu atkarībā no meteoroloģiskajiem apstākļiem vai novērošanas metodes;			
O = iekļaušana pēc izvēles.			
1. <i>piezīme.</i> TAF ietvertu skaitlisko elementu diapazoni un izšķirtspēja ir norādīti atsevišķā tabulā pēc šīs veidnes.			
2. <i>piezīme.</i> Saīsinājumu skaidrojumus skatīt ICAO dokumentā Nr. 8400 "Aeronavigācijas dienestu procedūras – ICAO saīsinājumi un kodi (PANS-ABC)" (<i>Procedures for Air Navigation Services – Abbreviations and Codes (PANS-ABC)</i>).			
3. <i>piezīme.</i> Rindas numuri slejā "Atsauce" ir iekļauti tikai skaidrības un ērtības labad un nav daļa no TAF.			

Atsauce	Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)
1	Prognozes veida identifikācija (M)	Prognozes veids (M)	TAF vai TAF AMD, vai TAF COR
2	Atrašanās vietas indikators (M)	ICAO atrašanās vietas indikators (M)	nnnn
3	Prognozes izdošanas laiks (M)	Prognozes izdošanas diena un laiks pēc UTC (M)	nnnnnnZ
4	Trūkstošas prognozes identifikācija (C)	Trūkstošas prognozes identifikators (C)	NIL
5	TAF BEIGAS, JA PROGNOZES NAV.		
6	Prognozes dienas un derīguma termiņš (M)	Prognozes dienas un derīguma termiņš pēc UTC (M)	nnnn/nnnn
7	Atceltas prognozes identifikācija (C)	Atceltas prognozes identifikators (C)	CNL
8	TAF BEIGAS, JA PROGNOZE ATCELTA.		
9	Piezemes vējš (M)	Vēja virziens (M)	nnn vai VRB
		Vēja ātrums (M)	[P]nn[n]
		Būtiskas ātruma izmaiņas (C)	G[P]nn[n]
		Mērvienības (M)	KT

▼M4

Atsauce	Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)			
10	Redzamība (M)	Dominējošā redzamība (M)	nnnn			C A V O K
11	Laikapstākļi (C)	Meteoroloģisko parādību intensitāte (C) ⁽¹⁾	– vai +	–		
		Meteoroloģisko parādību parametri un veids (C)	DZ vai RA, vai SN, vai SG, vai PL, vai DS, vai SS, vai FZDZ, vai FZRA, vai SHGR, vai SHGS, vai SHRA, vai SHSN, vai TSGR, vai TSGS, vai TSRA vai TSSN	FG vai BR, vai SA, vai DU, vai HZ, vai FU, vai VA, vai SQ, vai PO, vai FC, vai TS, vai BCFG, vai BLDU, vai BLSA, vai BLSN, vai DRDU, vai DRSA, vai DRSN, vai FZFG, vai MIFG, vai PRFG		
12	Mākoņi (M) ⁽²⁾	Mākoņu daudzums un apakšējās robežas augstums vai vertikālā redzamība (M)	FEWnnn vai SCTnnn, vai BKNnnn, vai OVCnnn	VVnnn vai VV///	N S C	
		Mākoņu veids (C)	CB vai TCU	–		
13	Temperatūra (O) ⁽³⁾	Elementa nosaukums (M)	TX			
		Maksimālā temperatūra (M)	[M]nn/			
		Maksimālās temperatūras sasniegšanas diena un laiks (M)	nnnnZ			
		Elementa nosaukums (M)	TN			
		Minimālā temperatūra (M)	[M]nn/			
		Minimālās temperatūras sasniegšanas diena un laiks (M)	nnnnZ			
14	Paredzamās būtiskās viena vai vairāku minēto elementu izmaiņas derīguma termiņa laikā (C)	Izmaiņu vai iespējamības rādītājs (M)	PROB30 [TEMPO] vai PROB40 [TEMPO], vai BECMG, vai TEMPO, vai FM			
		Rašanās vai izmaiņu periods (M)	nnnn/nnnnvai nnnnnn			
		Vējš (C)	nnn[P]nn[G[P]nn]KT vai VRBnnKT			

▼M4

Atsauce	Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)			
		Dominējošā redzamība (C)	nnnn			C A V O K
		Meteoroloģiskā parādība: intensitāte (C)	– vai +	–	N S W	
		Meteoroloģiskā parādība: parametri un veids (C)	DZ <i>vai</i> RA, <i>vai</i> SN, <i>vai</i> SG, <i>vai</i> PL, <i>vai</i> DS, <i>vai</i> SS, <i>vai</i> FZDZ, <i>vai</i> FZRA, <i>vai</i> SHGR, <i>vai</i> SHGS, <i>vai</i> SHRA, <i>vai</i> SHSN, <i>vai</i> TSGR, <i>vai</i> TSGS, <i>vai</i> TSRA, <i>vai</i> TSSN	FG <i>vai</i> BR, <i>vai</i> SA, <i>vai</i> DU, <i>vai</i> HZ, <i>vai</i> FU, <i>vai</i> VA, <i>vai</i> SQ, <i>vai</i> PO, <i>vai</i> FC, <i>vai</i> TS, <i>vai</i> BCFG, <i>vai</i> BLDU, <i>vai</i> BLSA, <i>vai</i> BLSN, <i>vai</i> DRDU, <i>vai</i> DRSA, <i>vai</i> DRSN, <i>vai</i> FZFG, <i>vai</i> MIFG, <i>vai</i> PRFG		
15		Mākoņu daudzums un apakšējās robežas augstums vai vertikālā redzamība (C)	FEWnnn <i>vai</i> SCTnnn, <i>vai</i> BKNnnn, <i>vai</i> OVCnnn	VVnnn <i>vai</i> VV///	N S C	
		Mākoņu veids (C)	CB <i>vai</i> TCU	–		
<p>(¹) Iekļaujams pēc vajadzības. Nav kvalifikatora mērenai intensitātei. (²) Līdz četriem mākoņu slāņiem. (³) Sastāv no ne vairāk kā četrām temperatūrām (divas maksimālās temperatūras un divas minimālās temperatūras).</p>						

TAF ietvertu skaitlisko elementu diapazoni un izšķirtspēja

Atsauce	Elementi	Diapazons	Izšķirtspēja
1	Vēja virziens: ģeogrāfiskie grādi	000–360	10
2	Vēja ātrums: KT	00–99	1
3	Redzamība: M	0000–0750	50
		0800–4 900	100
		5 000–9 000	1 000
		10 000 vai vairāk	0 (noteikta vērtība: 9 999)
4	Vertikālā redzamība: simti FT	000–020	1
5	Mākoņi: mākoņu apakšējās robežas augstums: simti FT	000–099 100–200	1 10
6	Gaisa temperatūra (maksimālā un minimālā): °C	–80 – +60	1

▼ **M4**

4. papildinājums

Veidne brīdinājumiem par vēja nobīdi			
<i>Skaidrojums:</i>			
M = obligāti iekļaujams;			
C = iekļaujams ar nosacījumu attiecīgos gadījumos.			
1. <i>piezīme.</i> Brīdinājumos par vēja nobīdi ietverti skaitlisko elementu diapazoni un izšķirtspēja norādīti 8. papildinājumā.			
2. <i>piezīme.</i> Saīsinājumu skaidrojumus skatīt ICAO dokumentā Nr. 8400 “Aeronavigācijas dienestu procedūras – ICAO saīsinājumi un kodi (PANS-ABC)” (<i>Procedures for Air Navigation Services – Abbreviations and Codes (PANS-ABC)</i>).			
3. <i>piezīme.</i> Rindas numuri slejā “Atsauce” ir iekļauti tikai skaidrības un ērtības labad un nav daļa no brīdinājuma par vēja nobīdi.			
Atsauce	Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)
1	Lidlauka atrašanās vietas indikators (M)	Lidlauka atrašanās vietas indikators	nnnn
2	Ziņojuma veida identifikācija (M)	Ziņojuma veids un kārtas numurs	WS WRNG [n]n
3	Ģenerēšanas laiks un derīguma termiņš (M)	Izdošanas diena un laiks, un attiecīgā gadījumā derīguma termiņš pēc <i>UTC</i>	nnnnnn [VALID TL nnnnnn] <i>vai</i> [VALID nnnnnn/nnnnnn]
4	JA BRĪDINĀJUMS PAR VĒJA NOBĪDI JĀANULĒ, SĪKĀKU INFORMĀCIJU SKATĪT VEIDNES BEIGĀS.		
5	Parādība (M)	Parādības identifikācija un tās atrašanās vieta	[MOD] <i>vai</i> [SEV] WS IN APCH <i>vai</i> [MOD] <i>vai</i> [SEV] WS [APCH] RWYnnn, <i>vai</i> [MOD] <i>vai</i> [SEV] WS IN CLIMB-OUT, <i>vai</i> [MOD] <i>vai</i> [SEV] WS CLIMB-OUT RWYnnn, <i>vai</i> MBST IN APCH, <i>vai</i> MBST [APCH] RWYnnn, <i>vai</i> MBST IN CLIMB-OUT, <i>vai</i> MBST CLIMB-OUT RWYnnn
6	Novērotā, paziņotā vai prognozētā parādība (M)	Norāde uz to, vai parādība ir novērota vai paziņota un gaidāms, ka tā turpināsies, vai tiek prognozēta	REP AT nnnn nnnnnnnn <i>vai</i> OBS [AT nnnn], <i>vai</i> FCST
7	Informācija par parādību (C)	Tās parādības apraksts, kuras dēļ izdots brīdinājums par vēja nobīdi	SFC WIND: nnn/nnKT nnnFT – WIND: nnn/nnKT <i>vai</i> nnKT LOSS nnNM (<i>vai</i> nnKM) FNA RWYnn, <i>vai</i> nnKT GAIN nnNM (<i>vai</i> nnKM) FNA RWYnn
VAI			
8	Brīdinājuma par vēja nobīdi atcelšana	Brīdinājuma par vēja nobīdi atcelšana, atsaucoties uz tā identifikāciju	CNL WS WRNG [n]n nnnnnn/nnnnnn;

▼ **M1**▼ **M4**

5. papildinājums

SIGMET un AIRMET veidne				
<i>Skaidrojums:</i>				
M = obligāti iekļaujams;				
C = iekļaujams ar nosacījumu attiecīgos gadījumos; un				
1. <i>piezīme.</i> SIGMET vai AIRMET ietverti skaitlisko elementu diapazoni un izšķirtspēja norādīti 8. papildinājumā.				
2. <i>piezīme.</i> Nav jāiekļauj informācija par stipru vai mērenu apledojuumu (<i>SEV ICE, MOD ICE</i>) un stipru vai mērenu turbulenci (<i>SEV TURB, MOD TURB</i>), kas saistīta ar pērkona negaisiem, lietus gubmākoņiem vai tropiskajiem cikloniem.				
3. <i>piezīme.</i> Rindas numuri slejā "Atsauce" ir iekļauti tikai skaidrības un ērtības labad un nav daļa no SIGMET vai AIRMET.				
Atsauce	Elements	Satura izklāsts	SIGMET veidne	AIRMET veidne
1	<i>FIR/CTA</i> atrašanās vietas indikators (M)	Tās <i>ATS</i> struktūrvienības <i>ICAO</i> atrašanās vietas indikators, kura sniedz pakalpojumus <i>FIR</i> vai <i>CTA</i> , uz ko attiecas <i>SIGMET/AIRMET</i>	nnnn	
2	Identifikācija (M)	<i>SIGMET</i> vai <i>AIRMET</i> identifikācija un kārtas numurs	SIGMET nnn	AIRMET [n][n]n
3	Derīguma termiņš (M)	Datuma-laika grupas, kas norāda derīguma termiņu pēc <i>UTC</i>	VALID nnnnnn/nnnnnn	
4	<i>MWO</i> atrašanās vietas indikators (M)	Tā <i>MWO</i> atrašanās vietas indikators, kas ģenerē <i>SIGMET</i> vai <i>AIRMET</i> , ar sadalošo defīsi	nnnn-	
5	Jauna rinda			
6	<i>FIR/CTA</i> nosaukums (M)	Tā <i>FIR/CTA</i> atrašanās vietas indikators un nosaukums, kam ir izdots <i>SIGMET/AIRMET</i>	nnnn nnnnnnnnnn <i>FIR</i> vai <i>UIR</i> , vai <i>FIR/UIR</i> , vai nnnn nnnnnnnnnn <i>CTA</i>	nnnn nnnnnnnnnn <i>FIR</i> [n]
7	JA <i>SIGMET</i> VAI <i>AIRMET</i> JĀANULĒ, SĪKĀKU INFORMĀCIJU SKATĪT VEIDNES BEIGĀS.			
8	Statusa indikators (C) (1)	Testa vai mācību indikators	TEST vai EXER	TEST vai EXER
9	Jauna rinda			

▼M4

Atsauce	Elements	Satura izklāsts	SIGMET veidne	AIRMET veidne
10	Parādība (M)	Tās parādības apraksts, kuras dēļ izdots <i>SIGMET</i> / <i>AIRMET</i>	OBSC TS[GR] EMBD TS[GR] FRQ TS[GR] SQL TS[GR] TC nnnnnnnnn PSN Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] CB, vai TC NN (?) PSN Nnn[nn], vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] CB SEV TURB SEV ICE SEV ICE (FZRA) SEV MTW HVY DS HVY SS [VA ERUPTION] [MT nnnnnnnnnn] [PSN Nnn[nn] vai Snn[nn] Ennn[nn], vai Wnnn[nn]] VA CLD RDOACT CLD	SFC WIND nnn/nn[n]KT SFC VIS [n][n]nnM (nn) ISOL TS[GR] OCNL TS[GR] MT OBSC BKN CLD BKN CLD [n]nnn/ [ABV][n]nnnnFT vai BKN CLD SFC/ [ABV][n]nnnnFT, vai OVC CLD [n]nnn/ [ABV][n]nnnnFT, vai OVC CLD SFC/ [ABV][n]nnnnFT ISOL CB OCNL CB FRQ CB ISOL TCU OCNL TCU FRQ TCU MOD TURB MOD ICE MOD MTW
11	Novērota vai prognozēta parādība (M) ⁽³⁾ , ⁽⁴⁾	Norāde uz to, vai informācija ir novērota un gaidāms, ka tā turpināsies, vai tiek prognozēta	OBS [AT nnnnZ] vai FCST [AT nnnnZ]	
12	Atrašanās vieta (C) ⁽³⁾ , ⁽⁴⁾ , ⁽⁵⁾	Atrašanās vieta (norādot ģeogrāfisko platumu un garumu (grādos un minūtēs))	Nnn[nn] Wnnn[nn] vai Nnn[nn] Ennn[nn], vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Snn[nn] Ennn[nn], vai N OF Nnn[nn], vai S OF Nnn[nn], vai N OF Snn[nn], vai S OF Snn[nn], vai [UN] W OF Wnnn[nn], vai E OF Wnnn[nn], vai W OF Ennn[nn], vai E OF Ennn[nn], vai N OF Nnn[nn], vai N OF Snn[nn] UN S OF Nnn[nn], vai S OF Snn[nn], vai W OF Wnnn[nn], vai W OF Ennn[nn] UN E OF Wnnn[nn], vai E OF Ennn[nn] vai N OF LINE, vai NE OF LINE, vai E OF LINE, vai SE OF LINE, vai S OF LINE, vai SW OF LINE, vai W OF LINE, vai NW OF LINE Nnn[nn], vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] – Nnn[nn], vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] [– Nnn[nn], vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn]] [– Nnn[nn], vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn]] [UN N OF LINE vai NE OF LINE, vai E OF LINE, vai SE OF LINE, vai S OF LINE, vai SW OF LINE, vai W OF LINE, vai NW OF LINE Nnn[nn], vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] – Nnn[nn], vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] [– Nnn[nn], vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn]] [– Nnn[nn], vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn]]]	

▼M4

Atsauce	Elements	Satura izklāsts	SIGMET veidne	AIRMET veidne
			WI Nnn[nn], vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] – Nnn[nn], vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] – Nnn[nn], vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] – [Nnn[nn], vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] – Nnn[nn], vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn]] (6), vai ENTIRE UIR, vai ENTIRE FIR, vai ENTIRE FIR/UIR, vai ENTIRE CTA, vai WI nnnKM (vai nnnNM) OF TC CENTRE (7) vai WI nnKM (vai nnNM) OF Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] (8)	
13	Līmenis (C)	Lidojuma līmenis vai absolūtais augstums	[SFC]/FLnnn <i>vai</i> [SFC]/[n]nnnnFT (vai [SFC]/nnnnM) FLnnn/nnn, <i>vai</i> TOP FLnnn, <i>vai</i> [TOP] ABV FLnnn, <i>vai</i> (vai [TOP] ABV [n]nnnnFT) [[n]nnnn]/[n]nnnnFT), <i>vai</i> [n]nnnnFT/FLnnn, <i>vai</i> TOP [ABV <i>vai</i> BLW] FLnnn (7)	
14	Pārvietošanās vai gaidāmā pārvietošanās (C) (3), (9), (10)	Pārvietošanās <i>vai</i> gaidāmā pārvietošanās (virziens un ātrums) atbilstoši kādam no 16 kompasa virzieniem, <i>vai</i> pārvietošanās nenotiek	MOV N [nnKMH] <i>vai</i> MOV NNE [nnKMH], <i>vai</i> MOV NE [nnKMH], <i>vai</i> MOV ENE [nnKMH], <i>vai</i> MOV E [nnKMH], <i>vai</i> MOV ESE [nnKMH], <i>vai</i> MOV SE [nnKMH], <i>vai</i> MOV SSE [nnKMH], <i>vai</i> MOV S [nnKMH], <i>vai</i> MOV SSW [nnKMH], <i>vai</i> MOV SW [nnKMH], <i>vai</i> MOV WSW [nnKMH], <i>vai</i> MOV W [nnKMH], <i>vai</i> MOV WNW [nnKMH], <i>vai</i> MOV NW [nnKMH], <i>vai</i> MOV NNW [nnKMH] (<i>vai</i> MOV N [nnKT] <i>vai</i> MOV NNE [nnKT], <i>vai</i> MOV NE [nnKT], <i>vai</i> MOV ENE [nnKT], <i>vai</i> MOV E [nnKT], <i>vai</i> MOV ESE [nnKT], <i>vai</i> MOV SE [nnKT], <i>vai</i> MOV SSE [nnKT], <i>vai</i> MOV S [nnKT], <i>vai</i> MOV SSW [nnKT], <i>vai</i> MOV SW [nnKT], <i>vai</i> MOV WSW [nnKT], <i>vai</i> MOV W [nnKT], <i>vai</i> MOV WNW [nnKT], <i>vai</i> MOV NW [nnKT], <i>vai</i> MOV NNW [nnKT]) <i>vai</i> STNR	
15	Intensitātes izmaiņas (C) (3)	Gaidāmās intensitātes izmaiņas	INTSF <i>vai</i> WKN, <i>vai</i> NC	
16	Prognozētais laiks (C) (3), (4), (9)	Prognozētā parādības laika norāde	FCST AT nnnnZ	–
17	TC prognozētā atrašanās vieta (C) (7)	TC centra prognozētā atrašanās vieta	TC CENTRE PSN Nnn[nn] <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] <i>vai</i> TC CENTRE PSN Nnn[nn] <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] CB (11)	–
18	Prognozētā atrašanās vieta (C) (3), (4), (5) (9)	Parādības prognozētā atrašanās vieta <i>SIGMET</i> derīguma termiņa beigās (12)	Nnn[nn] Wnnn[nn] <i>vai</i> Nnn[nn] Ennn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Ennn[nn], <i>vai</i>	–

▼M4

Atsauce	Elements	Satura izklāsts	SIGMET veidne	AIRMET veidne
			<p>N OF Nnn[nn], <i>vai</i> S OF Nnn[nn], <i>vai</i> N OF Snn[nn], <i>vai</i> S OF Snn[nn] [UN] W OF Wnnn[nn], <i>vai</i> E OF Wnnn[nn], <i>vai</i> W OF Ennn[nn], <i>vai</i> E OF Ennn[nn], <i>vai</i> N OF Nnn[nn], <i>vai</i> N OF Snn[nn] UN S OF Nnn[nn], <i>vai</i> S OF Snn[nn], <i>vai</i> W OF Wnnn[nn], <i>vai</i> W OF Ennn[nn] UN E OF Wnnn[nn], <i>vai</i> E OF Ennn[nn] <i>vai</i> N OF LINE, <i>vai</i> NE OF LINE, <i>vai</i> E OF LINE, <i>vai</i> SE OF LINE, <i>vai</i> S OF LINE, <i>vai</i> SW OF LINE, <i>vai</i> W OF LINE, <i>vai</i> NW OF LINE Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] [– Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn]] [UN N OF LINE <i>vai</i> NE OF LINE, <i>vai</i> E OF LINE, <i>vai</i> SE OF LINE, <i>vai</i> S OF LINE, <i>vai</i> SW OF LINE, <i>vai</i> W OF LINE, <i>vai</i> NW OF LINE Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] [– Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn]]] <i>vai</i> WI Nnn[nn] <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] ⁽⁶⁾ <i>vai</i> ENTIRE FIR, <i>vai</i> ENTIRE UIR, <i>vai</i> ENTIRE FIR/UIR, <i>vai</i> ENTIRE CTA, <i>vai</i> NO VA EXP ⁽¹³⁾ <i>vai</i> WI nnKM (<i>vai</i> nnNM) OF Nnn[nn] <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] ⁽⁸⁾ <i>vai</i> WI nnnKM (<i>vai</i> nnnNM) OF TC CENTRE ⁽⁷⁾</p>	
19	Elementu atkārtošana (C) ⁽¹⁴⁾	To elementu atkārtošana, kuri iekļauti <i>SIGMET</i> par vulkānisko pelnu mākonu vai tropisko ciklonu	[UN] ⁽¹⁴⁾	–
20	Jauna rinda, ja elementi tiek atkārtoti			

▼ M4

Atsauce	Elements	Satura izklāsts	SIGMET veidne	AIRMET veidne
VAI				
21	<i>SIGMET/AIRMET</i> atcelšana (C)	<i>SIGMET/AIRMET</i> atcelšana, atsaucoties uz tā identifikāciju	CNL SIGMET nnn nnnnnn/ nnnnnn vai CNL SIGMET nnn nnnnnn/ nnnnnn [VA MOV TO nnnn FIR] ⁽¹³⁾	CNL AIRMET [n][n]n nnnnnn/nnnnnn
<p>(1) Izmanto tikai tad, ja <i>SIGMET/AIRMET</i> izdod, lai norādītu, ka notiek tests vai mācības. Ja ir iekļauts vārds "TEST" vai saīsinājums "EXER", ziņojumā var būt informācija, ko nevajadzētu izmantot operatīvām vajadzībām, vai arī ziņojums beigsies tūlīt pēc vārda "TEST".</p> <p>(2) Izmanto tropiskajiem cikloniem, kuriem nav vārda.</p> <p>(3) Ja vulkānisko pelnu mākonis aptver vairākas <i>FIR</i> zonas, šos elementus vajadzības gadījumā var atkārtot. Pirms katras atrašanās vietas un prognozētās atrašanās vietas norāda novērojuma laiku vai prognozēto laiku.</p> <p>(4) Ja lietus gubmākoņi, kas saistīti ar tropisko ciklonu, aptver vairākas <i>FIR</i> zonas, šos elementus vajadzības gadījumā var atkārtot. Pirms katras atrašanās vietas un prognozētās atrašanās vietas jānorāda novērojuma laiks vai prognozētais laiks.</p> <p>(5) Izdodot <i>SIGMET</i> par radioaktīvu mākonī, elementiem "atrašanās vieta" un "prognozētā atrašanās vieta" izmanto tikai apzīmējumu "iekšā" (<i>within</i>) (<i>WI</i>).</p> <p>(6) Koordinātu skaits jāsamazina līdz minimumam, un parasti nevajadzētu norādīt vairāk kā septiņas koordinātas.</p> <p>(7) Tikai attiecībā uz <i>SIGMET</i> par tropiskajiem cikloniem.</p> <p>(8) Tikai attiecībā uz <i>SIGMET</i> par radioaktīvu mākonī. Piemēro rādiusu līdz 30 km (vai 16 jūras jūdžēm) no avota un vertikālo apjomu no virsmas (<i>SFC</i>) līdz lidojumu informācijas rajona/augšējā lidojumu informācijas rajona (<i>FIR/UIR</i>) vai gaisa satiksmes vadības rajona (<i>CTA</i>) augšējai robežai.</p> <p>(9) Elementus "prognozētais laiks" un "prognozētā atrašanās vieta" neizmanto kopā ar elementu "pārvietošanās vai gaidāmā pārvietošanās".</p> <p>(10) Izdodot <i>SIGMET</i> par radioaktīvu mākonī, elementam "pārvietošanās vai gaidāmā pārvietošanās" izmanto tikai apzīmējumu "pārvietošanās nenotiek" (<i>stationary</i>) (<i>STNR</i>).</p> <p>(11) Terminu "CB" izmanto, ja tiek iekļauta lietus gubmākoņa prognozētā atrašanās vieta.</p> <p>(12) Ja prognozētā atrašanās vieta tiek norādīta lietus gubmākonim (<i>CB</i>), kas rodas saistībā ar tropisko ciklonu, tā attiecas uz tropiskā ciklona centra atrašanās vietas prognozēto laiku, nevis <i>SIGMET</i> derīguma termiņa beigām.</p> <p>(13) Tikai attiecībā uz <i>SIGMET</i> par vulkānisko pelnu mākonī.</p> <p>(14) Izmanto, ja vairāki vulkānisko pelnu mākoņi vai lietus gubmākoņi, kas saistīti ar tropisko ciklonu, vienlaikus ietekmē attiecīgo <i>FIR</i>;</p>				

▼ **M4**

6. papildinājums

Veidne brīdinājumam par vulkāniskajiem pelniem			
<p><i>Skaidrojums:</i></p> <p>M = obligāti iekļaujams;</p> <p>O = iekļaušana pēc izvēles;</p> <p>C = iekļaujams ar nosacījumu attiecīgos gadījumos.</p> <p>1. <i>piezīme.</i> Brīdinājumā par vulkāniskajiem pelniem ietverta skaitlisko elementu diapazoni un izšķirtspēja norādīti 8. papildinājumā.</p> <p>2. <i>piezīme.</i> Saīsinājumu skaidrojumus skatīt ICAO dokumentā Nr. 8400 "Aeronavigācijas dienestu procedūras – ICAO saīsinājumi un kodi (PANS-ABC)" (<i>Procedures for Air Navigation Services – Abbreviations and Codes (PANS-ABC)</i>).</p> <p>3. <i>piezīme.</i> Kola (":") iekļaušana aiz katra elementa virsraksta ir obligāta.</p> <p>4. <i>piezīme.</i> Rindas numuri slejā "Atsauce" ir iekļauti tikai skaidrības un ērtības labad un nav daļa no brīdinājuma par vulkāniskajiem pelniem.</p>			
Atsauce	Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)
1	Ziņojuma veida identifikācija (M)	Ziņojuma veids	VA ADVISORY
2	Jauna rinda		
3	Statusa indikators (C) (1)	Testa vai mācību indikators	STATUS: TEST vai EXER
4	Jauna rinda		
5	Ģenerēšanas laiks (M)	Gads, mēnesis, diena, laiks pēc UTC	DTG: nnnnnnnn/nnnnZ
6	Jauna rinda		
7	VAAC nosaukums (M)	VAAC nosaukums	VAAC: nnnnnnnnnnnn
8	Jauna rinda		
9	Vulkāna nosaukums (M)	Vulkāna nosaukums un numurs, ko piešķirusi Starptautiskā Vulkanoloģijas un Zemes dzīļu ķīmijas asociācija (IAVCEI)	VOLCANO: nnnnnnnnnnnnnnnnnnnn [nnnnnn] vai UNKNOWN, vai UNNAMED
10	Jauna rinda		
11	Vulkāna atrašanās vieta (M)	Vulkāna atrašanās vieta grādos un minūtēs	PSN: Nnnnn vai Snnnn Wnnnnn, vai Ennnnn, vai UNKNOWN
12	Jauna rinda		
13	Valsts vai reģions (M)	Valsts vai reģions, ja ziņojumā nav norādīts, ka pelni ir virs valsts	AREA: nnnnnnnnnnnnnn vai UNKNOWN

▼M4

Atsauce	Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)
14	Jauna rinda		
15	Augstākais pacēlums (M)	Augstākais pacēlums metros (<i>vai</i> pēdās)	SUMMIT ELEV: nnnnM (<i>vai</i> nnnnnFT) <i>vai</i> SFC, <i>vai</i> UNKNOWN
16	Jauna rinda		
17	Brīdinājuma numurs (M)	Brīdinājuma numurs: pilns gadaskaitlis un ziņojuma numurs (atsevišķa secība katram vulkānam)	ADVISORY NR: nnnn/nnnn
18	Jauna rinda		
19	Informācijas avots (M)	Informācijas avots, norādāms brīvā formā	INFO SOURCE: Teksts brīvā formā līdz 32 rakstzīmēm
20	Jauna rinda		
21	Krāsu kods (O)	Aviācijas krāsu kods	AVIATION COLOUR CODE: RED <i>vai</i> ORANGE, <i>vai</i> YELLOW, <i>vai</i> GREEN, <i>vai</i> UNKNOWN, <i>vai</i> NOT GIVEN, <i>vai</i> NIL
22	Jauna rinda		
23	Informācija par izvirdumu (M) (?)	Informācija par izvirdumu (ietverot izvirduma(-u) datumu/laiku)	ERUPTION DETAILS: Teksts brīvā formā līdz 64 rakstzīmēm <i>vai</i> UNKNOWN
24	Jauna rinda		
25	Vulkānisko pelnu mākoņu novērošanas (<i>vai</i> prognozes) laiks (M)	Vulkānisko pelnu mākoņu novērošanas (<i>vai</i> prognozes) diena un laiks (UTC)	OBS (<i>vai</i> EST) VA DTG: nn/nnnnZ
26	Jauna rinda		
27	Novērotie <i>vai</i> prognozētie vulkānisko pelnu mākoņi (M)	Novēroti <i>vai</i> prognozēti vulkānisko pelnu mākoņu horizontālā (grādos un minūtēs) un vertikālā izklīde novērojuma laikā <i>vai</i> , ja apakšējā robeža nav zināma, novēroti <i>vai</i> prognozēti vulkānisko pelnu mākoņu augšējā robeža; novēroti <i>vai</i> prognozēti vulkānisko pelnu mākoņu pārvietošanās	OBS VA CLD <i>vai</i> EST VA CLD: TOP FLnnn <i>vai</i> SFC/FLnnn, <i>vai</i> FLnnn/nnn [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] [– Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn]] MOV N nnKMH (<i>vai</i> KT) <i>vai</i> MOV NE nnKMH (<i>vai</i> KT), <i>vai</i> MOV E nnKMH (<i>vai</i> KT), <i>vai</i> MOV SE nnKMH (<i>vai</i> KT), <i>vai</i> MOV S nnKMH (<i>vai</i> KT), <i>vai</i> MOV SW nnKMH (<i>vai</i> KT), <i>vai</i> MOV W nnKMH (<i>vai</i> KT), <i>vai</i> MOV NW nnKMH (<i>vai</i> KT), <i>vai</i> VA NOT IDENTIFIABLE FM SATELLITE DATA WIND FLnnn/nnn nnn/nn[n]KT (?) <i>vai</i> WIND FLnnn/nnn VRBnnKT, <i>vai</i> WIND SFC/FLnnn nnn/nn[n]KT, <i>vai</i> WIND SFC/FLnnn VRBnnKT

▼M4

Atsauce	Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)
28	Jauna rinda		
29	Vulkānisko pelnu mākoņu prognozētais augstums un atrašanās vieta (+ 6 HR) (M)	Diena un laiks (<i>UTC</i>) (6 stundas pēc 12. punktā norādītā “Vulkānisko pelnu mākoņu novērošanas (<i>vai</i> prognozes) laika”) Katras vulkānisko pelnu mākoņu masas prognozētais augstums un atrašanās vieta (grādos un minūtēs) noteiktajā derīguma laikā	FCST VA CLD + +6 HR: nn/nnnnZ SFC <i>vai</i> FLnnn/[FL]nnn [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)]Nnn[nn, <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn][– Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn] (4), (5) <i>vai</i> NO VA EXP, <i>vai</i> NOT AVBL, <i>vai</i> NOT PROVIDED
30	Jauna rinda		
31	Vulkānisko pelnu mākoņu prognozētais augstums un atrašanās vieta (+ 12 HR) (M)	Diena un laiks (<i>UTC</i>) (12 stundas pēc 12. punktā norādītā “Vulkānisko pelnu mākoņu novērošanas (<i>vai</i> prognozes) laika”) Katras vulkānisko pelnu mākoņu masas prognozētais augstums un atrašanās vieta (grādos un minūtēs) noteiktajā derīguma laikā	FCST VA CLD + +12 HR: nn/nnnnZ SFC <i>vai</i> FLnnn/[FL]nnn [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)]Nnn[nn, <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn][– Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn] (4), (5) <i>vai</i> NO VA EXP, <i>vai</i> NOT AVBL, <i>vai</i> NOT PROVIDED
32	Jauna rinda		
33	Vulkānisko pelnu mākoņu prognozētais augstums un atrašanās vieta (+ 18 HR) (M)	Diena un laiks (<i>UTC</i>) (18 stundas pēc 12. punktā norādītā “Vulkānisko pelnu mākoņu novērošanas (<i>vai</i> prognozes) laika”) Katras vulkānisko pelnu mākoņu masas prognozētais augstums un atrašanās vieta (grādos un minūtēs) noteiktajā derīguma laikā	FCST VA CLD + +18 HR: nn/nnnnZ SFC <i>vai</i> FLnnn/[FL]nnn [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)]Nnn[nn, <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn][– Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn], <i>vai</i> Ennn[nn] – Nnn[nn], <i>vai</i> Snn[nn] Wnnn[nn] (4), (5) <i>vai</i> NO VA EXP, <i>vai</i> NOT AVBL, <i>vai</i> NOT PROVIDED
34	Jauna rinda		
35	Piezīmes (M) (2)	Piezīmes pēc vajadzības	RMK: Teksts brīvā formā līdz 256 rakstzīmēm <i>vai</i> NIL
36	Jauna rinda		
37	Nākamais brīdinājums (M)	Gads, mēnesis, diena un laiks pēc <i>UTC</i>	NXT ADVISORY: nnnnnnnn/nnnnZ <i>vai</i> NO LATER THAN nnnnnnnn/nnnnZ, <i>vai</i> NO FURTHER ADVISORIES, <i>vai</i> WILL BE ISSUED BY nnnnnnnn/nnnnZ

(1) Izmanto tikai tad, ja ziņojumu izdod, lai norādītu, ka notiek tests vai mācības. Ja ir iekļauts vārds “TEST” vai saīsinājums “EXER”, ziņojumā var būt informācija, ko nevajadzētu izmantot operatīvām vajadzībām, vai arī ziņojums beigsies tūlīt pēc vārda “TEST”.

(2) Terminu “atkārtoti suspendēti” lieto vulkānisko pelnu sanesām, ko gaisā pacēlis vējš.

(3) Ja tiek ziņots par vulkānisko pelnu mākonī (piemēram, *AIREP*), bet no satelīta datiem tas nav identificējams.

(4) Taisna līnija starp diviem punktiem, kura novilkta uz kartes Merkatora projekcijā, vai taisna līnija starp diviem punktiem, kura konstantā lēņķī šķērso ģeogrāfiskā garuma līnijas.

(5) Līdz 4 atlasītajiem slāņiem.;

▼ **M4**

7. papildinājums

Veidne brīdinājumam par tropiskajiem cikloniem			
<i>Skaidrojums:</i>			
M = obligāti iekļaujams;			
C = iekļaujams ar nosacījumu attiecīgos gadījumos;			
O = iekļaušana pēc izvēles;			
= = dubulta līnija norāda, ka teksts, kas ir aiz tās, novietojams nākamajā rindā.			
1. <i>piezīme.</i> Brīdinājumā par tropiskajiem cikloniem ietverto skaitlisko elementu diapazoni un izšķirtspēja norādīti 8. papildinājumā.			
2. <i>piezīme.</i> Saīsinājumu skaidrojumus skatīt ICAO dokumentā Nr. 8400 "Aeronavigācijas dienestu procedūras – ICAO saīsinājumi un kodi (PANS-ABC)" (<i>Procedures for Air Navigation Services – Abbreviations and Codes (PANS-ABC)</i>).			
3. <i>piezīme.</i> Kola (":") iekļaušana aiz katra elementa virsraksta ir obligāta.			
4. <i>piezīme.</i> Rindas numuri slejā "Atsauce" ir iekļauti tikai skaidrības un ērtības labad un nav daļa no brīdinājuma par tropiskajiem cikloniem.			
Atsauce	Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)
1	Ziņojuma veida identifikācija (M)	Ziņojuma veids	TC ADVISORY
2	Jauna rinda		
3	Statusa indikators (C) ⁽¹⁾	Testa vai mācību indikators	STATUS: TEST vai EXER
4	Jauna rinda		
5	Ģenerēšanas laiks (M)	Gads, mēnesis, diena un izdošanas laiks pēc UTC	DTG: nnnnnnnn/nnnnZ
6	Jauna rinda		
7	TCAC nosaukums (M)	TCAC nosaukums (atrašanās vietas indikators vai pilns nosaukums)	TCAC: nnnn vai nnnnnnnnnn
8	Jauna rinda		
9	Tropiskā ciklona vārds (M)	Tropiskā ciklona vārds vai "NN", ja tropiskajam ciklonam nav vārda	TC: nnnnnnnnnnnn vai NN
10	Jauna rinda		
11	Brīdinājuma numurs (M)	Brīdinājums: pilns gada-skaitlis un ziņojuma numurs (atsevišķa secība katram tropiskajam ciklonam)	ADVISORY NR: nnnn/[n][n][n]
12	Jauna rinda		

▼M4

Atsauce	Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)
13	Ciklona centra novērotā atrašanās vieta (M)	Diena un laiks (<i>UTC</i>) un tropiskā ciklona centra atrašanās vieta (grādos un minūtēs)	OBS PSN: nn/nnnnZ Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn]
14	Jauna rinda		
15	Novērotais <i>CB</i> mākonis (O) (²)	<i>CB</i> mākoņa atrašanās vieta (atsaucoties uz ģeogrāfisko platumu un garumu (grādos un minūtēs)) un vertikālais apjoms (lidojuma līmenis)	CB: WI nnnKM (vai nnnNM) OF TC CENTRE vai WI (³) Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] – [Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] TOP [ABV vai BLW] FLnnn NIL
16	Jauna rinda		
17	Pārvietošanās virziens un ātrums (M)	Pārvietošanās virziens un ātrums, kas attiecīgi norādīts atbilstoši 16 kompasas virzieniem un km/h (vai kt), vai pārvietošanās nenotiek (< 2 km/h (1 kt))	MOV: N nnKMH (vai KT) vai NNE nnKMH (vai KT), vai NE nnKMH (vai KT), vai ENE nnKMH (vai KT), vai E nnKMH (vai KT), vai ESE nnKMH (vai KT), vai SE nnKMH (vai KT), vai SSE nnKMH (vai KT), vai S nnKMH (vai KT), vai SSW nnKMH (vai KT), vai SW nnKMH (vai KT), vai WSW nnKMH (vai KT), vai W nnKMH (vai KT), vai WNW nnKMH (vai KT), vai NW nnKMH (vai KT), vai NNW nnKMH (vai KT), vai STNR
18	Jauna rinda		
19	Intensitātes izmaiņas (M)	Maksimālā piezemes vēja ātruma izmaiņas novērošanas laikā	INTST CHANGE: INTSF vai WKN, vai NC
20	Jauna rinda		
21	Spiediens ciklona centrā (M)	Spiediens ciklona centrā (hPa)	C: nnnHPA
22	Jauna rinda		
23	Maksimālais piezemes vēja ātrums (M)	Maksimālais piezemes vēja ātrums ciklona centra tuvumā (vidējais piezemes vēja ātrums 10 minūšu periodā, kt)	MAX WIND: nn[n]KT
24	Jauna rinda		

▼M4

Atsauce	Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)
25	Ciklona centra atrašanās vietas prognoze (+ 6 HR) (M)	Diena un laiks (<i>UTC</i>) (6 stundas pēc <i>DTG</i> , kas norādīts 5. punktā) Tropiskā ciklona centra atrašanās vietas prognoze (grādos un minūtēs)	FCST PSN +6 HR: nn/nnnnZ Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn]
26	Jauna rinda		
27	Maksimālā piezemes vēja ātruma prognoze (+ 6 HR) (M)	Maksimālā piezemes vēja ātruma prognoze (6 stundas pēc <i>DTG</i> , kas norādīts 5. punktā)	FCST MAX WIND +6 HR: nn[n]KT
28	Jauna rinda		
29	Ciklona centra atrašanās vietas prognoze (+ 12 HR) (M)	Diena un laiks (<i>UTC</i>) (12 stundas pēc <i>DTG</i> , kas norādīts 5. punktā); Tropiskā ciklona centra atrašanās vietas prognoze (grādos un minūtēs)	FCST PSN +12 HR: nn/nnnnZ Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn]
30	Jauna rinda		
31	Maksimālā piezemes vēja ātruma prognoze (+ 12 HR) (M)	Maksimālā piezemes vēja ātruma prognoze (12 stundas pēc <i>DTG</i> , kas norādīts 5. punktā)	FCST MAX WIND +12 HR: nn[n]KT
32	Jauna rinda		
33	Ciklona centra atrašanās vietas prognoze (+ 18 HR) (M)	Diena un laiks (<i>UTC</i>) (18 stundas pēc <i>DTG</i> , kas norādīts 5. punktā); Tropiskā ciklona centra atrašanās vietas prognoze (grādos un minūtēs)	FCST PSN +18 HR: nn/nnnnZ Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn]
34	Jauna rinda		
35	Maksimālā piezemes vēja ātruma prognoze (+ 18 HR) (M)	Maksimālā piezemes vēja ātruma prognoze (18 stundas pēc <i>DTG</i> , kas norādīts 5. punktā)	FCST MAX WIND +18 HR: nn[n]KT
36	Jauna rinda		
37	Ciklona centra atrašanās vietas prognoze (+ 24 HR) (M)	Diena un laiks (<i>UTC</i>) (24 stundas pēc <i>DTG</i> , kas norādīts 5. punktā); Tropiskā ciklona centra atrašanās vietas prognoze (grādos un minūtēs)	FCST PSN +24 HR: nn/nnnnZ Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn]
38	Jauna rinda		

▼ **M4**

Atsauce	Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)
39	Maksimālā piezemes vēja ātruma prognoze (+ 24 HR) (M)	Maksimālā piezemes vēja ātruma prognoze (24 stundas pēc <i>DTG</i> , kas norādīts 5. punktā)	FCST MAX nn[n]KT WIND +24 HR:
40	Jauna rinda		
41	Piezīmes (M)	Piezīmes pēc vajadzības	RMK: Teksts brīvā formā līdz 256 rakstzīmēm vai NIL
42	Jauna rinda		
43	Gaidāmais nākamā brīdinājuma izdošanas laiks (M)	Gaidāmais nākamā brīdinājuma izdošanas gads, mēnesis, diena un laiks (<i>UTC</i>)	NXT MSG: [BFR] nnnnnnn/nnnZ vai NO MSG EXP
<p>(¹) Izmanto tikai tad, ja ziņojumu izdod, lai norādītu, ka notiek tests vai mācības. Ja ir iekļauts vārds "TEST" vai saīsinājums "EXER", ziņojumā var būt informācija, ko nevajadzētu izmantot operatīvām vajadzībām, vai arī ziņojums beigsies tūlīt pēc vārda "TEST".</p> <p>(²) Ja <i>CB</i> mākoņi ir saistīti ar tropisko ciklonu, kas aptver vairākas atbildības rajona zonas, šo elementu vajadzības gadījumā var atkārtot.</p> <p>(³) Koordinātu skaits būtu jāsamazina līdz minimumam, un parasti nevajadzētu norādīt vairāk kā septiņas koordinātas.;</p>			

▼ M4

8. papildinājums

Brīdinājumā par vulkāniskajiem pelniem, brīdinājumā par tropiskajiem ciklo- niem, <i>SIGMET</i> , <i>AIRMET</i> , lidlauka brīdinājumā un brīdinājumā par vēja nobīdi ietverto skaitlisko elementu diapazoni un izšķirtspēja			
<i>Piezīme.</i> Rindas numuri slejā “Atsauce” ir iekļauti tikai skaidrības un ērtības labad un nav daļa no veidnes.			
Atsauce	Elementi	Diapazons	Izšķirtspēja
1	Augstākais pacēlums:	FT	000–27 000
		M	000–8 100
2	Brīdinājuma numurs:	par <i>VA</i> (indekss) ⁽¹⁾	000–2 000
		par <i>TC</i> (indekss) ⁽¹⁾	00–99
3	Maksimālais piezemes vēja ātrums:	KT	00–99
4	Spiediens ciklona centrā:	hPa	850–1 050
5	Piezemes vēja ātrums:	KT	30–99
6	Piezemes redzamība:	M	0000–0750
		M	0800–5 000
7	Mākoņi: apakšējās robežas augstums:	FT	000–1 000
8	Mākoņi: augšējās robežas augstums	FT	000–9 900
		FT	10 000–60 000
9	Ģeogrāfiskais platums:	(grādi)	00–90
		(minūtes)	00–60
10	Ģeogrāfiskais garums:	(grādi)	000–180
		(minūtes)	00–60
11	Lidojuma līmeņi:		000–650
12	Pārvietošanās:	KMH	0–300
		KT	0–150

⁽¹⁾ Bez izmēriem.

▼ M1

VI PIELIKUMS

ĪPAŠĀS PRASĪBAS AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS
PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM

(Part-AIS)

A APAKŠDAĻA. PAPILDU ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS
AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM
(AIS.OR)

I. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

AIS.OR.100. Aeronavigācijas informācijas pārvaldība

Aeronavigācijas informācijas pakalpojumu (AIS) sniedzējs ievieš informācijas pārvaldības resursus un procesus, kas ir pietiekami, lai nodrošinātu pārbaudītas kvalitātes aeronavigācijas datu un aeronavigācijas informācijas savlaicīgu savākšanu, apstrādi, uzglabāšanu, integrēšanu, apmaiņu un piegādi ATM sistēmā.

AIS.OR.105. Aeronavigācijas informācijas pakalpojumu (AIS) sniedzēju pienākumi

AIS sniedzējs nodrošina to aeronavigācijas datu un aeronavigācijas informācijas sniegšanu, kas vajadzīgi aeronavigācijas drošumam, regularitātei un efektivitātei.

AIS sniedzējs saņem, sakopo vai asemblē, rediģē, formatē, publicē, uzglabā un izplata aeronavigācijas datus un aeronavigācijas informāciju par visu dalībvalsts teritoriju, kā arī tiem rajoniem virs atklātas jūras, kuros dalībvalsts ir atbildīga par gaisa satiksmes pakalpojumu sniegšanu.

AIS sniedzējs nodrošina aeronavigācijas datu un aeronavigācijas informācijas pieejamību:

- (1) lidojumos iesaistītajam personālam, tostarp lidojuma apkalpēm, kā arī lidojumu plānošanai un lidojumu trenāžieriem;
- (2) ATS sniedzējiem, kas ir atbildīgi par lidojumu informācijas pakalpojumiem, un
- (3) dienestiem, kas ir atbildīgi par pirmslidojuma informāciju.

AIS sniedzējs nodrošina diennakts pakalpojumus NOTAM ģenerēšanai un izdošanai savā atbildības rajonā un pirmslidojuma informācijai, kas vajadzīga attiecībā uz maršruta posmiem, kuri sākas lidlaukā/helikopteru lidlaukā, kas ir tā atbildības rajonā.

AIS sniedzējs dara pieejamus citiem AIS sniedzējiem aeronavigācijas datus un aeronavigācijas informāciju, ko tie pieprasa.

AIS sniedzējs nodrošina, ka ir ieviestas procedūras, ar ko novērtē un mazina aviācijas drošuma apdraudējumus, kurus izraisa datu un informācijas kļūdas.

AIS sniedzējs skaidri norāda, ka aeronavigācijas dati un aeronavigācijas informācija, ko sniedz dalībvalstij un dalībvalsts vārdā, tiek sniegti attiecīgās dalībvalsts atbildībā neatkarīgi no tā, kādā formātā tos sniedz.

▼ M1**2. SADAĻA. DATU KVALITĀTES PĀRVALDĪBA****AIS.OR.200. Vispārīgi noteikumi**

AIS sniedzējs nodrošina, ka:

- a) aeronavigācijas dati un aeronavigācijas informācija tiek sniegta saskaņā ar aeronavigācijas datu katalogā noteiktajām specifikācijām, kas norādītas III pielikuma 1. papildinājumā (Part-ATM/ANS.OR);
- b) tiek saglabāta datu kvalitāte, un
- c) tiek izmantota automatizācija, lai būtu iespējama digitālo aeronavigācijas datu apstrāde un apmaiņa.

AIS.OR.205. Oficiālas vienošanās

AIS sniedzējs nodrošina, ka ir noslēgtas oficiālas vienošanās ar:

- a) visām personām, kas tam pārraida datus, un
- b) citiem *AIS* sniedzējiem, kad tas ar tiem apmainās ar aeronavigācijas datiem un aeronavigācijas informāciju.

AIS.OR.210. Aeronavigācijas datu un aeronavigācijas informācijas apmaiņa

AIS sniedzējs nodrošina, ka:

- a) aeronavigācijas datu formāts ir balstīts uz aeronavigācijas informācijas apmaiņas modeli, kas izstrādāts tā, lai būtu vispārēji sadarbspējīgs, un
- b) aeronavigācijas datu apmaiņa notiek, izmantojot elektroniskus līdzekļus.

AIS.OR.215. Rīki un programmatūra

AIS sniedzējs nodrošina, ka rīki un programmatūra, ko izmanto, lai atbalstītu vai automatizētu procesus saistībā ar aeronavigācijas datiem un aeronavigācijas informāciju, funkcionē, neradot nelabvēlīgu ietekmi uz aeronavigācijas datu un aeronavigācijas informācijas kvalitāti.

AIS.OR.220. Validācija un verifikācija

AIS sniedzējs nodrošina, ka verifikācijas un validācijas metodes tiek izmantotas tā, lai aeronavigācijas dati atbilstu saistītajām datu kvalitātes prasībām (*DQR*), kas norādītas AIS.TR.200. punktā.

AIS.OR.225. Metadati

AIS sniedzējs savāc un saglabā metadatus.

AIS.OR.230. Datu kļūdu atklāšana un autentifikācija

AIS sniedzējs nodrošina, ka:

- a) aeronavigācijas datu pārraidīšanas un/vai uzglabāšanas laikā tiek izmantotas digitālas datu kļūdu atklāšanas metodes, lai atbalstītu piemērojamos datu integritātes līmeņus, kas norādīti AIS.TR.200. punkta c) apakšpunktā, un
- b) aeronavigācijas datu pārsūtīšanā izmanto piemērotu autentificēšanas procesu, kas ļauj saņēmējiem apstiprināt, ka dati vai informācija ir pārraidīti no sankcionēta avota.

▼ M1**AIS.OR.235. Kļūdu paziņošana, kļūdu novērtēšana un korektīvas darbības**

AIS sniedzējs nodrošina, ka tiek ieviesti un uzturēti kļūdu paziņošanas, kļūdu novērtēšanas un korektīvo darbību mehānismi.

AIS.OR.240. Datu ierobežojumi

AIS sniedzējs aeronavigācijas informācijas produktos, izņemot *NOTAM*, norāda aeronavigācijas datus un aeronavigācijas informāciju, kas neatbilst *DQR*.

AIS.OR.250. Prasība nodrošināt konseknci

Ja aeronavigācijas dati vai aeronavigācijas informācija ir dublēta vairāku dalībvalstu *AIP*, par attiecīgajiem *AIP* atbildīgajiem *AIS* sniedzējiem izveido mehānismus, kas nodrošina dublētās informācijas konseknci.

3. SADAĻA. AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PRODUKTI**AIS.OR.300. Vispārīgi noteikumi – aeronavigācijas informācijas produkti**

Sniedzot aeronavigācijas datus un aeronavigācijas informāciju vairākos formātos, *AIS* sniedzējs nodrošina, ka tiek ieviesti procesi datu un informācijas konseknces saglabāšanai šajos formātos.

1. nodaļa. Aeronavigācijas informācija standartizētā noformējumā**AIS.OR.305. Aeronavigācijas informācijas publikācija (AIP)**

AIS sniedzējs izdod *AIP*.

AIS.OR.310. AIP grozījumi

AIS sniedzējs:

- a) izdod pastāvīgas *AIP* izmaiņas *AIP* grozījumu veidā un
- b) nodrošina, ka *AIP* tiek grozīta vai izdota atkārtoti ar tādiem regulāriem intervāliem, kādi vajadzīgi, lai nodrošinātu informācijas pilnīgumu un aktualitāti.

AIS.OR.315. AIP papildinājumi

AIS sniedzējs:

- a) izdod *AIP* papildinājumu veidā ilglaicīgas (trīs vai vairāk mēnešus ilgas) pagaidu izmaiņas un īslaicīgu informāciju, kas iekļauj izsmeļošu tekstu un/vai grafisko informāciju;
- b) regulāri nodrošina derīgo *AIP* papildinājumu kontrolsarakstu un
- c) publicē jaunu *AIP* papildinājumu, ar ko aizstāj iepriekšēju papildinājumu, ja *AIP* papildinājumā konstatēta kļūda vai ja tiek mainīts *AIP* papildinājuma derīguma termiņš.

AIS.OR.320. Aeronavigācijas informācijas cirkulārs (AIC)

AIS sniedzējs *AIC* veidā izdod:

- a) ilgtermiņa prognozi par visām būtiskajām izmaiņām tiesību aktos, noteikumos, procedūrās vai attiecībā uz aprīkojumu;

▼ M1

- b) paskaidrojošu vai konsultatīvu informāciju, kas ietekmē lidojumu drošumu;
- c) paskaidrojošu vai konsultatīvu informāciju vai paziņojumu par tehniskiem, tiesību aktu vai pilnībā administratīviem jautājumiem.

AIS sniedzēs vismaz reizi gadā pārskata spēkā esoša AIC derīgumu.

 AIS.OR.325. Aeronavigācijas kartes

AIS sniedzēs nodrošina, ka turpmāk norādītās aeronavigācijas kartes, ja tās dara pieejamas:

- a) ir daļa no AIP vai tiek nodrošinātas atsevišķi AIP saņēmējiem:

- (1) lidlauka šķēršļu karte – A tips;
- (2) lidlauka/helikopteru lidlauka karte;
- (3) lidlauka zemes manevru karte;
- (4) gaisa kuģu stāvvietu/izvietojanas karte;
- (5) precīzas pieejas apvidus karte;
- (6) *ATC* novērošanas minimālā absolūtā augstuma karte;
- (7) rajona karte;
- (8) standartielidošanas karte – instrumentālā procedūra (*STAR*);
- (9) standartizlidošanas karte – instrumentālā procedūra (*SID*);
- (10) instrumentālās pieejas karte;
- (11) vizuālās pieejas karte un
- (12) maršruta karte; un

- b) tiek nodrošinātas kā daļa no aeronavigācijas informācijas produktiem:

- (1) lidlauka šķēršļu karte – B tips;
- (2) pasaules aeronavigācijas karte mērogā 1:1 000 000;
- (3) pasaules aeronavigācijas karte mērogā 1:500 000;
- (4) aeronavigācijas karte samazinātā mērogā un
- (5) nolikto kursu karte.

 AIS.OR.330. NOTAM

AIS sniedzēs:

- a) nekavējoties izdod *NOTAM* ikreiz, kad izplatāmā informācija ir īslaicīga pagaidu informācija vai kad, par to informējot īsu laiku iepriekš, tiek veiktas ekspluatācijai būtiskas pastāvīgas izmaiņas vai ilglaicīgas pagaidu izmaiņas, izņemot attiecībā uz izsmeļošu tekstu un/vai grafisko informāciju, un

▼ M1

- b) izdod *NOTAM* veidā informāciju par jebkuras aeronavigācijas iekārtas, pakalpojuma, procedūras ieviešanu vai apdraudējuma konstatēšanu, stāvokli vai izmaiņām, par ko laikus zināt ir būtiski lidojumos iesaistītajam personālam.

Atbilstības nodrošināšana AIS.OR.200. punktam nekavē tādas aeronavigācijas informācijas steidzamu izplatīšanu, kura vajadzīga, lai lidojums būtu drošs.

2. nodaļa. Digitālās datu kopas

AIS.OR.335. Vispārīgi noteikumi – digitālās datu kopas

Ja ir pieejami digitālie dati, *AIS* sniedzējs nodrošina, ka tie ir strukturēti šādās datu kopās:

- (1) AIP datu kopa;
- (2) apvidus datu kopa;
- (3) šķēršļu datu kopas;
- (4) lidlauka kartogrāfisko datu kopas un
- (5) instrumentālo lidojumu procedūru datu kopas.

Kad dara pieejamus apvidus datus, tos sniedz apvidus datu kopu veidā.

Regulāri nodrošina derīgo datu kopu kontrolsarakstu.

AIS.OR.340. Prasības attiecībā uz metadatiem

Katrā datu kopā iekļauj minimālo metadatu kopu, kas iesniedzama nākamajam lietotājam.

AIS.OR.345. AIP datu kopa

AIS sniedzējs nodrošina, ka AIP datu kopa, ja tā ir pieejama, ietver ilgstošas aeronavigācijas informācijas digitālo atspoguļojumu, tostarp pastāvīgo informāciju un ilglaicīgas pagaidu izmaiņas.

AIS.OR.350. Apvidus un šķēršļu dati – vispārīgās prasības

AIS sniedzējs nodrošina, ka apvidus un šķēršļu dati, ja tie ir pieejami, tiek sniegti saskaņā ar AIS.TR.350. punktu.

AIS.OR.355. Apvidus datu kopas

AIS sniedzējs nodrošina, ka apvidus dati, ja tie ir pieejami, tiek sniegti:

- a) par 1. rajonu, kā noteikts AIS.TR.350. punktā, un
- b) par lidlaukiem, aptverot:
  - (1) 2.a rajonu vai tā daļas, kā noteikts AIS.TR.350. punkta b) apakšpunkta 1. punktā;
  - (2) 2.b, 2.c un 2.d rajonu vai to daļas, kā noteikts AIS.TR.350. punkta b) apakšpunkta 2., 3. un 4. punktā, par apvidu:
    - i) 10 km rādiusā no lidlauka atskaites punkta (*ARP*) un

▼ M1

- ii) tālāk par 10 km no *ARP*, ja apvidus iesniedzas horizontālajā plaknē 120 m virs zemākā skrejceļa pacēluma;
- (3) pacelšanās trajektorijas zonu vai tās daļas;
- (4) zonu (vai tās daļas), kas robežojas ar lidlauka šķēršļu ierobežošanas virsmu garenisko apmēru;
- (5) 3. rajonu vai tā daļas, kā noteikts AIS.TR.350. punkta c) apakšpunktā, par apvidu, kas stiepjas 0,5 m virs horizontālās plaknes, kura šķērso tuvāko punktu lidlauka kustības zonā, un
- (6) 4. rajonu vai tā daļas, kā noteikts AIS.TR.350. punkta d) apakšpunktā, par visiem skrejceļiem, kuriem noteiktas II vai III kategorijas precīzas pieejas operācijas un attiecībā uz kuriem ekspluatantiem ir vajadzīga detalizēta apvidus informācija, lai tie varētu novērtēt apvidus ietekmi uz lēmuma pieņemšanas relatīvā augstuma noteikšanu, izmantojot altimetrus.

AIS.OR.360. Šķēršļu datu kopas

AIS sniedzējs nodrošina, ka šķēršļu dati, ja tie ir pieejami, tiek sniegti:

- a) par šķēršļiem 1. rajonā, kuru augstums ir 100 m vai vairāk virs zemes;
- b) par lidlaukiem – par visiem šķēršļiem 2. rajonā, kuri novērtēti kā tādi, kas apdraud aeronavigāciju, un
- c) par lidlaukiem, aptverot:
  - (1) 2.a rajonu vai tā daļas – par šķēršļiem, kas iesniedzas attiecīgajā šķēršļu datu vākšanas virsmā;
  - (2) objektus pacelšanās trajektorijas zonā vai tās daļās, kuri izvirzīti virs plaknes virsmas ar 1,2 % slīpumu un sākas turpat, kur sākas pacelšanās trajektorijas zona;
  - (3) lidlauka šķēršļu ierobežošanas virsmu vai to daļu izvirzījumus;
  - (4) 2.b, 2.c un 2.d rajonu vai to daļas – par šķēršļiem, kas iesniedzas attiecīgajās šķēršļu datu vākšanas virsmās;
  - (5) 3. rajonu vai tā daļas – par šķēršļiem, kas iesniedzas attiecīgajā šķēršļu datu vākšanas virsmā, un
  - (6) 4. rajonu vai tā daļas – par visiem skrejceļiem, kuriem noteiktas II vai III kategorijas precīzas pieejas operācijas.

AIS.OR.365. Lidlauka kartogrāfisko datu kopas

AIS sniedzējs nodrošina, ka lidlauka kartogrāfisko datu kopas, ja tās ir pieejamas, tiek iesniegtas saskaņā ar AIS.TR.365. punktu.

▼ **M1****AIS.OR.370. Instrumentālo lidojumu procedūru datu kopas**

AIS sniedzējs nodrošina, ka instrumentālo lidojumu procedūru datu kopas, ja tās ir pieejamas, tiek iesniegtas saskaņā ar AIS.TR.370. punktu.

4. *SADAĻA. IZPLATĪŠANAS UN PIRMSLIDOJUMA INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMI*

AIS.OR.400. Izplatīšanas pakalpojumi

AIS sniedzējs:

- a) izplata pieejamos aeronavigācijas informācijas produktus lietotājiem, kas tos pieprasa;
- b) izmantojot visātrākos līdzekļus, dara pieejamus AIP, AIP grozījumus, AIP papildinājumus, *NOTAM* un AIC;
- c) nodrošina, ka *NOTAM* tiek izplatīti ar aeronavigācijas fiksētā dienesta (*AFS*) starpniecību, kad vien tas ir iespējams;
- d) nodrošina, ka *NOTAM* starptautiskā apmaiņa notiek tikai pēc savstarpējas vienošanās starptautiskajiem *NOTAM* birojiem un attiecīgajām daudz-nacionālajām *NOTAM* apstrādes vienībām, un
- e) pēc vajadzības noorganizē ar telesakaru starpniecību izplatīto *NOTAM* izdošanu un saņemšanu, lai izpildītu ekspluatācijas prasības.

AIS.OR.405. Pirmslidojuma informācijas pakalpojumi

AIS sniedzējs nodrošina, ka:

- a) par ikvienu lidlauku/helikopteru lidlauku aeronavigācijas informācija, kas attiecas uz maršruta posmiem, kuri sākas lidlaukā/helikopteru lidlaukā, tiek darīta pieejama lidojumu personālam, tostarp lidojuma apkalpei un par pirmslidojuma informāciju atbildīgajiem dienestiem, un
- b) aeronavigācijas informācijā, ko sniedz pirmslidojuma plānošanas nolūkos, ir ietverta ekspluatācijai nozīmīga informācija no aeronavigācijas informācijas produktu elementiem.

5. *SADAĻA. AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PRODUKTU ATJAUNINĀJUMI*

AIS.OR.500. Vispārīgi noteikumi – aeronavigācijas informācijas produktu atjauninājumi

AIS sniedzējs nodrošina, ka aeronavigācijas dati un aeronavigācijas informācija tiek grozīta vai izdota atkārtoti, lai tā vienmēr būtu aktuāla.

AIS.OR.505. Aeronavigācijas informācijas reglamentēšana un kontrole (*AIRAC*)

AIS sniedzējs nodrošina, ka informācija, kas attiecas uz AIS.TR.505. punkta a) apakšpunktā uzskaitītajiem apstākļiem, tiek izplatīta saskaņā ar *AIRAC* sistēmu.

AIS sniedzējs nodrošina, ka:

- (1) informācija, kas paziņota saskaņā ar *AIRAC* sistēmu, vairs netiek mainīta vismaz 28 dienas no *AIRAC* spēkā stāšanās datuma, izņemot gadījumus, kad paziņotie apstākļi ir īslaicīgi un neturpināsies visu laikposmu;

▼ M1

- (2) informācija, kas sniegta saskaņā ar *AIRAC* sistēmu, tiek izplatīta/darīta pieejama tā, lai tā sasniegtu saņēmējus vismaz 28 dienas pirms *AIRAC* spēkā stāšanās datuma, un
- (3) īstenošanas datumi, kas nav *AIRAC* spēkā stāšanās datumi, netiek izmantoti iepriekš plānotām ekspluatācijai būtiskām izmaiņām, kam vajadzīgs kartogrāfisks darbs, un/vai navigācijas datubāzu atjaunināšanai.

AIS.OR.510. NOTAM

AIS sniedzējs:

- a) nodrošina, ka *NOTAM* tiek iesniegti saskaņā ar AIS.TR.510. punktu, un
- b) iesniedz “*trigger NOTAM*”, kā noteikts AIS.TR.510. punkta f) apakšpunktā, kad tiek publicēts AIP grozījums vai AIP papildinājums saskaņā ar *AIRAC* procedūrām.

AIS.OR.515. Datu kopu atjauninājumi

AIS sniedzējs:

- a) groza vai atkārtoti izdod datu kopas ar tādiem regulāriem intervāliem, kādi var būt vajadzīgi, lai uzturētu to aktualitāti, un
- b) izdod pastāvīgas izmaiņas un ilglaicīgas (trīs vai vairāk mēnešus ilgas) pagaidu izmaiņas, ko dara pieejamas kā digitālus datus tādas pilnīgas datu kopas un/vai apakškopas veidā, kurā iekļauj tikai izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekš izdoto pilnīgo datu kopu.

6. SADAĻA. PRASĪBAS PERSONĀLAM**AIS.OR.600. Vispārīgās prasības**

Papildus III pielikuma ATM/ANS.OR.B.005. punkta a) apakšpunkta 6. punktā noteiktajam *AIS* sniedzējs nodrošina, ka par aeronavigācijas datu un aeronavigācijas informācijas sniegšanu atbildīgais personāls:

- a) zina un piemēro:
  - (1) prasības attiecībā uz aeronavigācijas informācijas produktiem un pakalpojumiem, kas norādītas 2.–5. sadaļā;
  - (2) atjauninājumu ciklus, ko piemēro, izdodot AIP grozījumus un AIP papildinājumus, attiecībā uz jomām, par kurām tie sniedz aeronavigācijas datus vai aeronavigācijas informāciju;
- b) ir pienācīgi apmācīts, kompetents un pilnvarots konkrēto darba pienākumu veikšanai.

B APAKŠDAĻA. PAPILDU TEHNISKĀS PRASĪBAS AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (AIS.TR)**2. SADAĻA. DATU KVALITĀTES PĀRVALDĪBA****AIS.TR.200. Vispārīgi noteikumi**

- a) Aeronavigācijas datu precizitāte ir tāda, kā norādīts aeronavigācijas datu katalogā (“datu katalogs”), kas noteikts III pielikuma (Part-ATM/ANS.OR) 1. papildinājumā.
- b) Aeronavigācijas datu izšķirtspēja ir samērīga ar faktisko datu precizitāti.

▼ M1

c) Tiek saglabāta aeronavigācijas datu integritāte. Pamatojoties uz integritātes klasifikāciju, kas norādīta datu katalogā, ir ieviestas procedūras, lai:

- (1) attiecībā uz parastajiem datiem – tiktu novērsti to bojājumi visā to apstrādes procesā;
- (2) attiecībā uz būtiskajiem datiem – to bojājumi nerastos nevienā visa procesa posmā un lai pēc vajadzības tiktu iekļauti papildu procesi nolūkā novērst iespējamus riskus vispārējā sistēmas arhitektūrā, tādējādi nodrošinot datu integritāti arī šajā līmenī;
- (3) attiecībā uz kritiskajiem datiem – to bojājumi nerastos nevienā visa procesa posmā un lai tiktu ietverti papildu integritātes nodrošināšanas procesi, kas pilnībā novērs tādu kļūmju izraisītas sekas, kuras vispārējās sistēmas arhitektūras pilnīgā analizē identificētas kā iespējami datu integritātes apdraudējumi.

d) Tiek nodrošina aeronavigācijas datu izsekojamība.

e) Tiek nodrošināts aeronavigācijas datu savlaicīgums, ietverot datu spēkā esības termiņa ierobežojumus.

f) Tiek nodrošināts aeronavigācijas datu pilnīgums.

g) Iesniegto datu formāts atbilstoši nodrošina, ka dati tiek interpretēti atbilstoši paredzētajam to izmantojumam.

AIS.TR.210. Aeronavigācijas datu un aeronavigācijas informācijas apmaiņa

Izņemot apvidus datus, aeronavigācijas datu apmaiņas formāts:

- a) dara iespējamu datu apmaiņu gan attiecībā uz atsevišķām pazīmēm, gan pazīmju apkopojumiem,
- b) dara iespējamu pastāvīgu izmaiņu rezultātā iegūtās bāzlīnijas informācijas apmaiņu;
- c) ir strukturēts atbilstoši aeronavigācijas datu kataloga subjektiem un rekvizītiem un ir dokumentēts, veicot kartēšanu starp apmaiņas formātu un aeronavigācijas datu katalogu.

AIS.TR.220. Verifikācija

a) Verifikācija nodrošina, ka:

- (1) aeronavigācijas dati ir saņemti bez bojājumiem;
- (2) aeronavigācijas datu process neizraisa bojājumus.

b) Aeronavigācijas datus un aeronavigācijas informāciju, ko ievada manuāli, verificē neatkarīgā kārtā, lai konstatētu jebkādas kļūdas, kas varētu būt ieviešušās.

AIS.TR.225. Metadati

Metadatos, kas jāsavāc, norāda vismaz:

- a) to organizāciju vai struktūru identifikāciju, kuras veic jebkādas aeronavigācijas datu ģenerēšanas, pārraidīšanas vai manipulācijas darbības;

▼ M1

- b) veikto darbību;
- c) darbības veikšanas datumu un laiku.

AIS.TR.235. Kļūdu paziņošana, kļūdu novērtēšana un korektīvas darbības

Kļūdu paziņošanas, kļūdu novērtēšanas un korektīvo darbību mehānismi nodrošina, ka:

- a) tiek reģistrētas problēmas, kas konstatētas ģenerēšanas, sagatavošanas, uzglabāšanas un apstrādes laikā, kā arī rīkojoties ar datiem, vai problēmas, par kurām ziņojuši lietotāji pēc publicēšanas;
- b) visas problēmas, par kurām ziņots aeronavigācijas datu un aeronavigācijas informācijas sakarā, analizē *AIS* sniedzējs un tiek veiktas vajadzīgās korektīvās darbības;
- c) prioritāte tiek piešķirta visu kritiskajos un būtiskajos aeronavigācijas datos konstatēto kļūdu, neatbilstību un anomāliju novēršanai;
- d) attiecīgie lietotāji tiek brīdināti par kļūdām, izmantojot visefektīvākos līdzekļus un ņemot vērā aeronavigācijas datu un aeronavigācijas informācijas integritātes līmeni;
- e) tiek atvieglota un veicināta atgriezeniskā saite attiecībā uz kļūdām.

AIS.TR.240. Datu ierobežojumi

Datus, kas neatbilst *DQR*, identificē ar piezīmi vai skaidri norādot kvalitātes vērtību.

3. SADAĻA. AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PRODUKTI**AIS.TR.300. Vispārīgi noteikumi – Aeronavigācijas informācijas produkti**

- a) Aeronavigācijas informācijas produktos, kas paredzēti izplatīšanai, daļās, kuras formulējamas vienkāršā valodā, iekļauj tekstu angļu valodā, izņemot gadījumus, kad informācijas produktus paredzēts izplatīt tikai vienas dalībvalsts teritorijā.
- b) Vietvārdus raksta atbilstoši to vietējam lietojumam, vajadzības gadījumā pievienojot to transliterāciju atbilstoši Starptautiskās Standartizācijas organizācijas (*ISO*) latīņu pamatalfabētam.
- c) Aeronavigācijas informācijas produktos izmanto Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (*ICAO*) saīsinājumus, kad vien tie ir atbilstoši.

1. nodaļa. Aeronavigācijas informācija standartizētā noformējumā**AIS.TR.305. Aeronavigācijas informācijas publikācija (AIP)**

- a) AIP, AIP grozījumus un AIP papildinājumus nodrošina kā “elektronisku AIP” (eAIP). eAIP nodrošina iespēju parādīt informāciju datora ekrānā un izdrukāt to uz papīra. Turklāt AIP, AIP grozījumus un AIP papildinājumus var nodrošināt arī papīra formātā.
- b) AIP iekļauj:

- (1) tās kompetentās iestādes paziņojumu, kura ir atbildīga par aeronavigācijas aprīkojumu, pakalpojumiem vai procedūrām, uz ko attiecas AIP;

▼ M1

- (2) vispārīgos nosacījumus, saskaņā ar kuriem pakalpojumi vai aprīkojums tiek darīti pieejami izmantošanai;
  - (3) sarakstu, kurā norādītas būtiskās atšķirības starp dalībvalsts noteikumiem un praksi un saistītajiem *ICAO* standartiem un ieteicamo praksi (*SARP*) un procedūrām;
  - (4) dalībvalsts izdarīto izvēli katrā būtiskajā gadījumā, kad *ICAO SARP* un procedūrās ir paredzēts alternatīvs rīcības veids.
- c) AIP ietver informāciju, kas saistīta ar 1. papildinājumā uzskaitītajām subjektu iedaļām un sakārtota minētajās iedaļās.
- d) Skaidri norāda izdevēju dalībvalsti un *AIS* sniedzēju.
- e) Ja divas vai vairākas dalībvalstis kopīgi nodrošina AIP, tās skaidri norāda.
- f) Katra AIP ir atsevišķa un ietver satura rādītāju.
- g) AIP strukturē trīs daļās (*GEN*, *ENR* un *AD*), sadaļās un apakšsadaļās, izņemot tad, ja AIP vai AIP sējums ir paredzēts operatīvās izmantošanas atvieglošanai lidojuma laikā – tādā gadījumā konkrēto formātu un izkārtojumu var atstāt dalībvalsts ziņā, ja vien tiek iekļauts pienācīgs satura rādītājs.
- h) Katru AIP datē.
- i) Datums, kas sastāv no dienas, mēneša (nosaukuma) un gada, ir informācijas publicēšanas datums un/vai spēkā stāšanās datums (*AIRAC*).
- j) Raksturojot aktivitātes periodus, pieejamību vai darbību, norāda attiecīgos datumus un laikus.
- k) Katru AIP, ko izdod kā drukātu sējumu, un katru AIP lapu, ko izdod kā ieliekamo lapu, anotē, lai skaidri norādītu:
- (1) AIP identifikatoru;
  - (2) aptverto teritoriju un tās apakšiedalījumus, ja vajadzīgs;
  - (3) izdevējas dalībvalsts un sagatavotājas organizācijas (iestādes) identifikāciju un
  - (4) lapu numerāciju/karšu nosaukumus.
- l) Jebkādus grozījumus AIP drukātajā sējumā izdara, izmantojot aizstājējlapas.

AIS.TR.310. AIP grozījumi

- a) Jebkuras ekspluatācijai būtiskas AIP izmaiņas saskaņā ar AIS.OR.505. punktu izdod saskaņā ar *AIRAC* un skaidri norāda kā tādas.
- b) Katram AIP grozījumam piešķir secīgu sērijas numuru.

▼ M1

- c) Izdodot AIP grozījumu, tajā iekļauj atsauces uz grozījumā iestrādātā *NOTAM* sērijas numuru.
- d) Pēdējos atjauninājumu ciklus, kas piemērojami AIP grozījumiem, dara publiski pieejamus.
- e) Pēc iespējas mazāk izdara grozījumus/piezīmes ar roku; parastā grozījumu izdarīšanas metode ir atkārtota izdošana vai lapu aizstāšana.
- f) Katrā AIP grozījumā:
  - (1) iekļauj kontrolsarakstu, kurā norāda katras AIP ieliekamās lapas aktuālo datumu un numuru, un
  - (2) iekļauj kopsavilkumu par neiekļautajiem ar roku izdarītajiem grozījumiem.
- g) Jaunu vai pārskatītu informāciju identificē, tai pretī norādot piezīmi lappuses malā.
- h) Katrā AIP grozījuma lapā, tostarp titullapā, norāda publikācijas datumu un, ja piemērojams, spēkā stāšanās datumu.
- i) Regulāros intervālos starp AIP grozījumiem norāda AIP 1. daļā “Vispārīga informācija (*GEN*)”.

AIS.TR.315. AIP papildinājumi

- a) AIP papildinājumus, ko izdod drukātā veidā, sagatavo kā atsevišķas lapas.
- b) Pēdējos atjauninājumu ciklus, kas piemērojami AIP papildinājumiem, dara publiski pieejamus.
- c) Katram AIP papildinājumam piešķir secīgu sērijas numuru, pamatojoties uz kalendāro gadu.
- d) Ikreiz, kad AIP papildinājumu izdod, ar to aizstājot *NOTAM*, iekļauj atsauci uz *NOTAM* sērijas numuru.
- e) Ne retāk kā reizi mēnesī izdod spēkā esošo AIP papildinājumu kontrolsarakstu, kas ir daļa no *NOTAM* kontrolsaraksta un ko arī izplata tāpat kā AIP papildinājumus.
- f) Katrā AIP papildinājuma lapā norāda publicēšanas datumu. Katrā *AIRAC AIP* papildinājuma lapā norāda gan publicēšanas, gan spēkā stāšanās datumu.

AIS.TR.320. Aeronavigācijas informācijas cirkulārs (AIC)

- a) AIC nodrošina kā elektronisku dokumentu.
- b) AIC nodrošina ikreiz, kad ir vēlams izsludināt:
  - (1) prognozes par būtiskām aeronavigācijas procedūru, pakalpojumu un aprīkojuma izmaiņām;
  - (2) prognozes par jaunu navigācijas sistēmu ieviešanu;

▼ M1

- (3) būtisku informāciju, kas iegūta gaisa kuģu nelaimes gadījumu/incidentu izmeklēšanā un ietekmē lidojumu drošumu;
  - (4) informāciju par noteikumiem saistībā ar civilās aviācijas aizsardzību no nelikumīgas iejaukšanās darbībām, kas apdraud civilās aviācijas drošību;
  - (5) ieteikumus par medicīniskiem jautājumiem, kas ir īpaši aktuāli pilotiem;
  - (6) brīdinājumus pilotiem par izvairīšanos no fiziskiem apdraudējumiem;
  - (7) informāciju par konkrētu meteoroloģisko parādību ietekmi uz gaisa kuģu ekspluatāciju;
  - (8) informāciju par jauniem apdraudējumiem, kas ietekmē gaisa kuģu vadības metodes;
  - (9) informāciju par noteikumiem attiecībā uz neatļautu priekšmetu pārvadāšanu ar gaisa transportu;
  - (10) atsauci uz valstu un ES tiesību aktu prasībām un to izmaiņu publikāciju;
  - (11) informāciju par gaisa kuģa apkalpes licencēšanas kārtību;
  - (12) informāciju par aviācijas personāla apmācību;
  - (13) informāciju par valsts un ES tiesību aktu prasību piemērošanu vai atbrīvojumiem no tām;
  - (14) ieteikumus par konkrētu iekārtu tipu lietošanu un tehnisko apkopi;
  - (15) jaunu vai pārskatītu aeronavigācijas karšu izdevumu faktisko vai plānoto pieejamību;
  - (16) informāciju par aprīkošanu ar sakaru iekārtām;
  - (17) skaidrojošu informāciju par trokšņa vājināšanu;
  - (18) atlasītas lidojumderīguma direktīvas;
  - (19) informāciju par izmaiņām *NOTAM* sērijās vai izplatīšanā, jauniem AIP izdevumiem vai būtiskām to satura, aptvēruma vai formāta izmaiņām;
  - (20) iepriekšēju informāciju par sniega plānu un
  - (21) citu tamlīdzīgu informāciju.
- c) AIC neizmanto informācijai, kas ir atbilstoša iekļaušanai AIP vai *NOTAM*.
- d) Sniega plānu, ko izdod saskaņā ar AIP *AD 1.2.2.* punktu, papildina ar sezonālu informāciju, kas jāizdod AIC veidā pietiekami savlaicīgi pirms katras ziemas sākuma, proti, ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms laika, kad parasti iestājas ziemas apstākļi.

▼ M1

- e) Kad AIC sagatavotāja dalībvalsts atlasa AIC izplatīšanai ārpus savas teritorijas, to izplata tāpat kā AIP.
- f) Katram AIC piešķir secīgu sērijas numuru, pamatojoties uz kalendāro gadu.
- g) Ja AIC izdod vairākās sērijās, katru sēriju atsevišķi identificē ar burtu.
- h) Vismaz reizi gadā izdod spēkā esošo AIC kontrolsarakstu, ko izplata tāpat kā AIC.
- i) Ārpus dalībvalsts teritorijas nodrošināto AIC kontrolsarakstu iekļauj *NOTAM* kontrolsarakstā.

AIS.TR.330. NOTAM

- a) *NOTAM* izdod, kad ir jāsniedz šāda informācija:
  - (1) lidlauku vai helikopteru lidlauku, vai skrejceļu izveidošana, slēgšana vai būtiskas izmaiņas to darbībā;
  - (2) aeronavigācijas pakalpojumu ieviešana, atsaukšana un būtiskas izmaiņas to darbībā;
  - (3) radionavigācijas līdzekļu un sakaru “gaiss–zeme” pakalpojumu ieviešana, atsaukšana un būtiskas to darbības spējas izmaiņas;
  - (4) rezerves un sekundāro sistēmu nepieejamība, kas tieši ietekmē ekspluatāciju;
  - (5) vizuālo līdzekļu ieviešana, atsaukšana un būtiskas to izmaiņas;
  - (6) lidlauka apgaismojuma sistēmu galveno sastāvdaļu darbības pārtraukšana vai atsākšana;
  - (7) aeronavigācijas pakalpojumu procedūru ieviešana, atsaukšana vai būtiskas to izmaiņas;
  - (8) būtisku defektu vai traucēkļu rašanās vai novēršana manevrēšanas teritorijā;
  - (9) degvielas, eļļas un skābekļa pieejamības izmaiņas un ierobežojumi;
  - (10) pieejamo meklēšanas un glābšanas (*SAR*) līdzekļu un pakalpojumu būtiskas izmaiņas;
  - (11) par aeronavigācijas šķēršļiem brīdinošu aizsarggaismu ierīkošana, aizvākšana vai ekspluatācijas atsākšana;
  - (12) attiecīgajā(-ās) dalībvalstī(-īs) piemērojamo noteikumu izmaiņas, kuru dēļ vajadzīga tūlītēja rīcība ekspluatācijas sakarā;
  - (13) ekspluatācijas direktīvas, kuru dēļ vajadzīga tūlītēja rīcība, vai to izmaiņas;
  - (14) tādu apdraudējumu esība, kas ietekmē aeronavigāciju;

▼ **M1**

- (15) plānota lāzera gaismu, lāzera displeju un starmešu izmantošana, ja pilotiem varētu būt pasliktināta redzamība naktī;
  - (16) aeronavigācijas šķēršļu novietošana, aizvākšana vai to izmaiņas pacelšanās/augstuma uzņemšanas, otrā riņķa uzsākšanas, pieejas zonās, kā arī lidjoslā;
  - (17) attiecīgā gadījumā aizliegto, ierobežotu lidojumu vai bīstamo zonu noteikšana vai atsaukšana, tostarp aktivizēšana vai deaktivizēšana, vai to statusa izmaiņas;
  - (18) tādu zonu vai maršrutu vai to daļu noteikšana vai atsaukšana, kurās pastāv pārtveršanas iespējamība un kurās jāveic klausīšanās ļoti augstas frekvences (*VHF*) 121,500 MHz avārijas frekvencē;
  - (19) atrašanās vietas indikatoru piešķiršana, atcelšana vai izmaiņas;
  - (20) lidlaukam/helikopteru lidlaukam noteiktās glābšanas un ugunsdzēsības (*RFF*) kategorijas izmaiņas;
  - (21) sniega, šķīdoņa, ledus, radioaktīvu materiālu, toksisku ķīmisku vielu, vulkānisko pelnu sanesu vai ūdens radītu bīstamu apstākļu pastāvēšana, novēršana vai būtiskas šādu apstākļu izmaiņas kustības zonā;
  - (22) epidēmiju uzliesmojumi, kuru dēļ vajadzīgas izmaiņas paziņotajās prasībās attiecībā uz vakcinācijas un karantīnas pasākumiem;
  - (23) saules kosmiskā starojuma prognozes, ja tādas paredzētas;
  - (24) ekspluatācijai svarīgas izmaiņas attiecībā uz vulkānisko aktivitāti, vulkāna izvirdumu atrašanās vietu, datumu un laiku un/vai vulkānisko pelnu mākoņu horizontālo un vertikālo mērogu, tostarp pārvietošanās virzienu, lidojuma līmeņiem un maršrutiem vai maršrutu daļām, kuras tie varētu ietekmēt;
  - (25) radioaktīvu materiālu vai toksisku ķīmisku vielu noplūšana atmosfērā pēc kodolnegadījuma vai ķīmiska negadījuma, negadījuma vieta, datums un laiks, lidojuma līmeņi un maršruti vai maršrutu daļas, kuras varētu tikt skartas, un pārvietošanās virziens;
  - (26) humānās palīdzības misiju operāciju noteikšana, kā arī procedūras un/vai ierobežojumi, kas skar aeronavigāciju;
  - (27) īslaicīgu ārkārtas rīcības pasākumu īstenošana *ATS* un saistīto atbalsta pasākumu pārtraukšanas vai daļējas pārtraukšanas gadījumā;
  - (28) īpašs navigācijas satelītu sistēmu integritātes zudums;
  - (29) skrejceļa nepieejamība skrejceļa marķēšanas darbu dēļ vai gadījumā, ja šādiem darbiem izmantoto aprīkojumu nav iespējams aizvērt, laiks, kas vajadzīgs, lai nodrošinātu skrejceļa pieejamību.”
- b) *NOTAM* neizdod, lai paziņotu šādu informāciju:
- (1) regulārās apkopes darbi uz peroniem un manevrēšanas ceļiem, kas neietekmē gaisa kuģu drošu pārvietošanos;

▼ M1

- (2) pagaidu šķēršļi lidlauku/helikopteru lidlauku apkaimē, kas neietekmē gaisa kuģu drošu ekspluatāciju;
  - (3) lidlauka/helikopteru lidlauka apgaismojuma iekārtu daļēja atteice, ja šāda atteice tieši neietekmē gaisa kuģu ekspluatāciju;
  - (4) sakaru “gaiss–zeme” daļēja īslaicīga atteice, ja ir pieejamas un izmantojamas citas piemērotas frekvences;
  - (5) perona manevrēšanas pakalpojumu trūkums, ceļu satiksmes slēgšana, ierobežojumi un vadība;
  - (6) atrašanās vietas, galamērķa vai citu norādes zīmju neizmantojamība lidlauka kustības zonā;
  - (7) izpletlēcšana, ja tā tiek veikta nekontrolējamā gaisa telpā saskaņā ar vizuālo lidojumu noteikumiem (*VRP*) vai kontrolējamā gaisa telpā iepriekš izziņotās vietās vai bīstamās vai aizliegtās zonās;
  - (8) apmācības pasākumi, ko rīko zemes satiksmes vadības struktūrvienības;
  - (9) rezerves un sekundāro sistēmu nepieejamība, ja tā neietekmē ekspluatāciju;
  - (10) lidostas pakalpojumu vai vispārējo pakalpojumu ierobežojumi, ja tie neietekmē ekspluatāciju;
  - (11) valsts tiesību akti, kas neskar vispārējas nozīmes aviāciju;
  - (12) paziņojumi vai brīdinājumi par iespējamiem/potenciāliem ierobežojumiem, ja tie neietekmē ekspluatāciju;
  - (13) vispārīgi atgādinājumi par jau publicētu informāciju;
  - (14) aprīkojuma pieejamība zemes satiksmes vadības struktūrvienībām, bez informācijas par ekspluatācijas ietekmi uz gaisa telpu un iekārtu lietotājiem;
  - (15) informācija par lāzera gaismām, kas neietekmē ekspluatāciju, un ugunošanu zemāk par minimālo lidošanas augstumu;
  - (16) kustības zonas daļu slēgšanu sakarā ar vietēji koordinētiem plānveida darbiem, kas ilgst mazāk nekā stundu;
  - (17) lidlauka(-u)/helikopteru lidlauka(-u) slēgšana, darbības izmaiņas, nepieejamība ekspluatācijai ārpus tā (to) darbības laika, un
  - (18) cita tamlīdzīga īslaicīga informācija, kas neietekmē ekspluatāciju.
- c) Izņemot AIS.TR.330. punkta f) un g) apakšpunktā paredzēto, katrā *NOTAM* informāciju sniedz tādā secībā, kas atbilst 2. papildinājumā noteiktajam *NOTAM* formātam.
- d) *NOTAM* tekstu veido apzīmējumi/vienota saīsināta frazeoloģija, kas noteikta *ICAO NOTAM* kodam, un to papildina ar *ICAO* saīsinājumiem, rādītājiem, identifikatoriem, apzīmējumiem, izsaukuma signāliem, frekvencēm, skaitļiem un tekstu vienkāršā valodā.

▼ M1

- e) Visus *NOTAM* izdod angļu valodā. Ja *NOTAM* vajadzīgs vietējiem lietotājiem, *NOTAM* papildus var izdot valsts valodā.
- f) Informāciju par sniegu, šķīdoni, ledu, sarmu un stāvošu ūdeni kustības zonā vai ūdeni, kas saistīts ar sniegu, šķīdoni, ledu vai sarmu kustības zonā, paziņo, izmantojot *SNOWTAM*, kurā informāciju sniedz tādā secībā, kas atbilst 3.a papildinājumā noteiktajam *SNOWAM* formātam.
- g) Ja informāciju par ekspluatācijai būtiskām izmaiņām saistībā ar vulkānisko aktivitāti, vulkāna izvirdumu un/vai vulkānisko pelnu mākonī paziņo, izmantojot *ASHTAM*, tad informāciju sniedz tādā secībā, kas atbilst 4. papildinājumā noteiktajam *ASHTAM* formātam.
- h) Ja *NOTAM* ir kļūdas, izdod *NOTAM* ar jaunu numuru, kas aizstāj kļūdaino *NOTAM*, vai kļūdaino *NOTAM* atceļ un izdod jaunu *NOTAM*.
- i) Ja izdod *NOTAM*, ar ko atceļ vai aizstāj iepriekš izdotu *NOTAM*:
- (1) norāda iepriekšējā *NOTAM* sēriju un numuru/gadu;
- (2) abiem *NOTAM* ir vienāda sērija, atrašanās vietas indikators un temats.
- j) Ar *NOTAM* atceļ vai aizstāj tikai vienu *NOTAM*.
- k) Katrs *NOTAM* attiecas tikai uz vienu tematu un tikai vienu temata aspektu.
- l) Katrs *NOTAM* ir iespējami īss un sagatavots tā, lai tā nozīme būtu skaidra bez vajadzības atsaucei izmantot citu dokumentu.
- m) *NOTAM*, kas satur pastāvīgu informāciju vai ilglaicīgu pagaidu informāciju, iekļauj atbilstošas norādes uz AIP vai AIP papildinājumu.
- n) *NOTAM* tekstā iekļautie atrašanās vietas indikatori atbilst tiem, kas norādīti ICAO dokumentā Nr. 7910 "Atrašanās vietas indikatori". Neizmanto šo indikatoru saīsināto formu. Ja attiecīgajai vietai nav piešķirts neviens ICAO atrašanās vietas indikators, tās nosaukumu norāda vienkāršā valodā.
- o) Katram *NOTAM* piešķir sēriju, ko identificē pēc burta un četrpāru skaitļa, kuram seko slīpsvītra un divpāru skaitlis, ar ko apzīmē gadu. Četrpāru skaitlis ir secīgs un balstīts uz kalendāro gadu.
- p) Visus *NOTAM* iedala sērijās atbilstīgi tematam, satiksmei vai atrašanās vietai vai to kombinācijai atkarībā no galalietotāja vajadzībām. *NOTAM* attiecībā uz lidlaukiem, kuros atļauta starptautiskā gaisa satiksme, izdod starptautiskajās *NOTAM* sērijās.
- q) Ja *NOTAM* izdod gan angļu valodā, gan valsts valodā, *NOTAM* sērijas organizē tā, lai sērija valsts valodā būtu tāda pati kā sērija angļu valodā gan satura, gan numerācijas ziņā.
- r) Katras *NOTAM* sērijas saturu un ģeogrāfisko tvērumu sīki norāda AIP GEN 3. punktā.
- s) Regulāri nodrošina derīgo *NOTAM* kontrolsarakstu.

▼ **M1**

- t) Par katru sēriju izdod vienu *NOTAM* kontrolsarakstu.
- u) *NOTAM* kontrolsarakstā arī norāda jaunākos AIP grozījumus, AIP papildinājumus, datu kopas un vismaz izplatītos AIC.
- v) *NOTAM* kontrolsarakstu izplata tāpat kā faktisko ziņojumu sēriju, uz kuru tas attiecas, un skaidri norāda, ka tas ir kontrolsaraksts.
- w) Sēriju piešķiršanu uzrauga un vajadzības gadījumā veic attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka nevienā sērijā maksimālais iespējamais izdoto *NOTAM* skaits netiek sasniegts pirms kalendārā gada beigām.

2. nodaļa. Digitālās datu kopas

AIS.TR.335. Vispārīgi noteikumi – digitālās datu kopas

- a) Par atsauces satvaru izmanto standartu, kas noteikts ģeogrāfiskajai informācijai.
- b) Katras pieejamās datu kopas aprakstu sniedz datu produkta specifikācijas veidā.
- c) Lai nodrošinātu, ka tiek izmantoti aktuālie dati, lietotājiem nodrošina pieejamo datu kopu kontrolsarakstu, kurā norādīti datu kopu spēkā stāšanās un publicēšanas datumi.
- d) Datu kopu kontrolsarakstu dara pieejamu, izmantojot to pašu izplatīšanas mehānismu, ko izmanto datu kopu izplatīšanai.

AIS.TR.340. Prasības attiecībā uz metadatiem

Par katru datu kopu obligāti norāda šādus metadatus:

- a) to organizāciju vai struktūrvienību nosaukums, kuras iesniedz datu kopu;
- b) datu kopas iesniegšanas datums un laiks;
- c) datu kopas spēkā esība un
- d) jebkādi datu kopas izmantošanas ierobežojumi.

AIS.TR.345. AIP datu kopa

- a) AIP datu kopā iekļauj datus par šādiem tematiem, tostarp norādītajiem rekvizītiem, ja piemērojams.

Datu subjekti	Saisītie rekvizīti, kas jānorāda obligāti
<i>ATS</i> gaisa telpa	Tips, nosaukums, sānu robežas, vertikālās robežas, gaisa telpas klase
Īpašām darbībām paredzēta gaisa telpa	Tips, nosaukums, sānu robežas, vertikālās robežas, ierobežojums, aktivizācija
Maršruts	Identifikatora prefikss, lidojuma noteikumi, apzīmējums

▼ M1

Datu subjekti	Saistītie rekvizīti, kas jānorāda obligāti
Maršruta segments	Navigācijas specifikācija, sākuma punkts, beigu punkts, ceļa līnija, distance, augšējā robeža, apakšējā robeža, minimālais lidojuma maršruta absolūtais augstums (<i>MEA</i>), minimālais šķēršļu pārlidošanas augstums (<i>MOCA</i>), kreisēšanas līmeņa virziens, kreisēšanas līmeņa atpakaļvirziens, vajadzīgā navigācijas veikspēja
Maršruta punkts – maršrutā	Ziņošanas prasība, identifikācija, atrašanās vieta, veidojums
Lidlauks/helikopteru lidlauks	Atrašanās vietas indikators, nosaukums, Starptautiskās Gaisa transporta asociācijas (<i>IATA</i>) apzīmējums, apkalpotā pilsēta, sertifikācijas datums, sertifikācijas derīguma beigu datums, ja piemērojams, vadības tips, lauka pacēlums, aplēses temperatūra, magnētiskā deklinācija, lidostas atskaites punkts
Skrejceļš	Apzīmējums, nominālais garums, nominālais platums, virsmas tips, izturība
Skrejceļa virziens	Apzīmējums, patiesais azimuts, sliekšnis, pieejamais pacelšanās ieskrējiena garums (<i>TORA</i>), pieejamā pacelšanās distance (<i>TODA</i>), pieejamā pārtrauktās pacelšanās distance (<i>ASDA</i>), pieejamā nosēšanās distance (<i>LDA</i>), pieejamā pārtrauktas pacelšanās distance (helikopteriem)
Pieejas pēdējā posma un pacelšanās zona (<i>FATO</i>)	Apzīmējums, garums, platums, sliekšņa punkts
Zemskares un atrašanās zona (<i>TLOF</i>)	Apzīmējums, viduspunkts, garums, platums, virsmas tips
Radionavigācijas līdzeklis	Tipa identifikācija, nosaukums, apkalpotais lidlauks, ekspluatācijas laiks, magnētiskā deklinācija, frekvence/kanāls, atrašanās vieta, pacēlums, magnētiskais azimuts, patiesais azimuts, nulles azimuta virziens

- b) Ja kādam no a) apakšpunktā uzskaitītajiem subjektiem rekvizīts nav definēts, AIP datu apakškopā iekļauj skaidru norādi “nav attiecināms”.

AIS.TR.350. Apvidus un šķēršļu dati – vispārīgās prasības

Aptvēruma zonas apvidus un šķēršļu datu kopām norāda šādi:

- a) 1. zona – visa dalībvalsts teritorija;
- b) 2. zona – lidlauka apkaime, kas iedalīta šādi:
  - (1) 2.a zona – taisnstūrveida zona ap skrejceļu, kurā ietverta lidjosla un jebkura šķēršļbrīva josla, ja tāda pastāv;
  - (2) 2.b zona – zona, kas plešas no 2.a zonas galiem izlidošanas virzienā 10 km garumā un 15 % izvērsumā uz katru pusi;

▼ M1

- (3) 2.c zona – zona, kas plešas ārpus 2.a un 2.b zonas attālumā, kurš, mērot no 2.a zonas robežas, nepārsniedz 10 km, un
- (4) 2.d zona – zona ārpus 2.a, 2.b un 2.c zonas, kas plešas ne tālāk kā 45 km no lidlauka atskaites punkta vai līdz pastāvošai lidlauka manevrēšanas teritorijas (*TMA*) robežai, izvēloties mazāko no šiem attālumiem;
- c) 3. zona – zona, kas robežojas ar lidlauka kustības zonu un horizontāli plešas no skrejceļa malas līdz 90 m attālumam no skrejceļa ass līnijas un 50 m attālumam no visu citu lidlauka kustības zonas daļu malas, un
- d) 4. zona – zona, kas plešas 900 m pirms skrejceļa slietņa un 60 m uz katru pusi no skrejceļa ass līnijas pagarinājuma pieejas virzienā uz II vai III kategorijas precīzas pieejas skrejceļa.

AIS.TR.355. Apvidus datu kopas

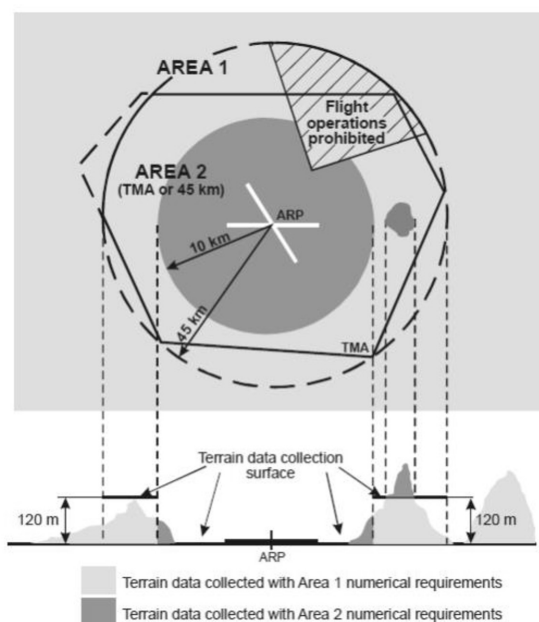
Ja apvidus datu kopas iesniedz saskaņā ar AIS.OR.355. punktu:

- a) apvidus datu kopās digitāli atspoguļo apvidus virsmu, izmantojot nepārtrauktas pacēluma vērtības, kas norādītas visos noteikta tīkla krustpunktos, attiecībā pret kopīgu bāzi;
- b) apvidus tīkls ir leņķveida vai lineārs un regulārā vai neregulārā formā;
- c) apvidus datu kopās ietver Zemes virsmas telpiskos (atrašanās vieta un pacēlums), tematiskos un laika aspektus, ietverot dabiski radušās pazīmes, bet neietverot šķēršļus;
- d) apvidus datu kopā iekļauj tikai vienu pazīmes tipu, t. i., apvidu;
- e) apvidus datu kopā reģistrē šādus apvidus pazīmju raksturotājus:
  - (1) aptvērums zona;
  - (2) datu ģenerētāja identifikācija;
  - (3) datu avota identifikators;
  - (4) iegūšanas metode;
  - (5) attālums starp punktiem;
  - (6) horizontālā atsaucis sistēma;
  - (7) horizontālā izšķirtspēja;
  - (8) horizontālā precizitāte;
  - (9) horizontālā ticamības pakāpe;
  - (10) atrašanās vieta horizontālajā plaknē;
  - (11) pacēlums;
  - (12) pacēluma atsaucis;

▼ **M1**

- (13) vertikālā atsaucēs sistēma;
  - (14) vertikālā izšķirtspēja;
  - (15) vertikālā precizitāte;
  - (16) vertikālā ticamības pakāpe;
  - (17) reģistrētā virsma;
  - (18) integritāte;
  - (19) datuma un laika zīmogs un
  - (20) izmantotā mērvienība;
- f) zonā 10 km rādiusā ap *ARP* apvidus dati atbilst 2. zonas skaitliskajām prasībām;
- g) zonā, kas atrodas starp 10 km un *TMA* robežu vai 45 km rādiusā (atkarībā no tā, kura teritorija ir mazāka), dati par apvidu, kas iesniedzas horizontālajā plaknē 120 m virs zemākā skrejceļa pacēluma, atbilst 2. zonas skaitliskajām prasībām;
- h) zonā, kas atrodas starp 10 km un *TMA* robežu vai 45 km rādiusā (atkarībā no tā, kura teritorija ir mazāka), dati par apvidu, kas neiesniedzas horizontālajā plaknē 120 m virs zemākā skrejceļa pacēluma, atbilst 1. zonas skaitliskajām prasībām, un
- i) 2. zonas daļās, kurās lidojumi ir aizliegti ļoti augsta reljefa vai citu vietējo ierobežojumu un/vai noteikumu dēļ, apvidus dati atbilst 1. zonas skaitliskajām prasībām.

Apvidus datu vākšanas virsmas – 1. un 2. zona

▼ M1**AIS.TR.360. Šķēršļu datu kopas**

Ja šķēršļu datu kopas iesniedz saskaņā ar AIS.OR.360. punktu:

- a) šķēršļu datu elementi ir pazīmes, ko datu kopās atspoguļo, izmantojot punktus, līnijas vai daudzstūrus;
- b) norāda visus noteiktos šķēršļu pazīmju tipus un katru no tiem apraksta atbilstoši šādam raksturotāju sarakstam:

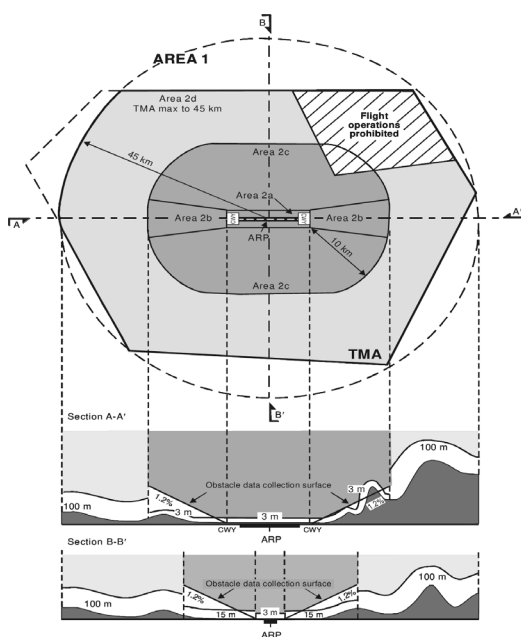
- (1) aptvēruma zona;
- (2) datu ģenerētāja identifikācija;
- (3) datu avota identifikators;
- (4) šķēršļa identifikators;
- (5) horizontālā precizitāte;
- (6) horizontālā ticamības pakāpe;
- (7) atrašanās vieta horizontālajā plaknē;
- (8) horizontālā izšķirtspēja;
- (9) horizontālais apmērs;
- (10) horizontālā atsauces sistēma;
- (11) pacēlums;
- (12) vertikālā precizitāte;
- (13) vertikālā ticamības pakāpe;
- (14) vertikālā izšķirtspēja;
- (15) vertikālā atsauces sistēma;
- (16) šķēršļa tips;
- (17) ģeometrijas tips;
- (18) integritāte;
- (19) datuma un laika zīmogs;
- (20) izmantotā mērvienība;
- (21) apgaismojums un
- (22) marķējums;

- c) šķēršļu datus par 2. un 3. zonu vāc atbilstīgi šādām šķēršļu datu vākšanas virsmām:

- (1) 2.a zonas šķēršļu datu vākšanas virsmas augstums ir 3 m virs tuvākā skrejceļa pacēluma, mērot pa skrejceļa ass līniju, un – attiecībā uz tām daļām, kas saistītas ar šķēršļbrīvo joslu, ja tāda ir nodrošināta – augstumā, kas atbilst tuvākā skrejceļa gala pacēlumam;

▼ **M1**

- (2) 2.b zonas šķēršļu datu vākšanas virsmas slīpums ir 1,2 %, un tā plešas izlidošanas virzienā no 2.a zonas galiem skrejceļa gala pacēlumā, 10 km garumā un 15 % izvērsumā uz katru pusi; nav jāvāc dati par šķēršļiem, kas atrodas zemāk nekā 3 m augstumā virs zemes;
- (3) 2.c zonas šķēršļu datu vākšanas virsmas slīpums ir 1,2 %, un tā plešas ārpus 2.a un 2.b zonas attālumā, kas nepārsniedz 10 km no 2.a zonas robežas; 2.c zonas sākotnējais pacēlums ir pacēlums 2.a zonas punktā, kurā tā sākas; nav jāvāc dati par šķēršļiem, kas atrodas zemāk nekā 15 m augstumā virs zemes;
- (4) 2.d zonas šķēršļu datu vākšanas virsmas augstums ir 100 m virs zemes, un
- (5) 3. zonas šķēršļu datu vākšanas virsma plešas 0,5 m augstumā virs horizontālās plaknes, kas šķērso tuvāko lidlauka kustības zonas punktu;
- d) 2. zonas daļās, kurās lidojumi ir aizliegti ļoti augsta reljefa vai citu vietējo ierobežojumu un/vai noteikumu dēļ, šķēršļu datus savāc un reģistrē saskaņā ar 1. zonas skaitliskajām prasībām;
- e) šķēršļu datu produkta specifikācijā, kas papildināta ar katra datu kopā iekļautā lidlauka ģeogrāfiskajām koordinātām, apraksta šādas zonas:
- (1) 2.a, 2.b, 2.c un 2.d zona;
  - (2) pacelšanās trajektorijas zona un
  - (3) šķēršļu ierobežošanas virsmas;
- f) šķēršļu datu kopās ietver šķēršļa vertikālā un horizontālā apmēra digitālo attēlojumu, un
- g) šķēršļu datus neiekļauj apvidus datu kopās.

Šķēršļu datu vākšanas virsmas – 1. un 2. zona

▼ M1**AIS.TR.365. Lidlauka kartogrāfisko datu kopas**

- a) Lidlauka kartogrāfisko datu kopās iekļauj lidlauka pazīmju digitālo attēlojumu.
- b) Par atsauces satvaru izmanto *ISO* standartus, kas noteikti ģeogrāfiskajai informācijai.
- c) Lidlauka kartogrāfisko datu produktus raksturo, ievērojot attiecīgo datu produkta specifikācijas standartu.
- d) Lidlauka kartogrāfisko datu kopu saturu un struktūru nosaka, pamatojoties uz lietojuma shēmu un pazīmju katalogu.

AIS.TR.370. Instrumentālo lidojumu procedūru datu kopas

- a) Instrumentālo lidojumu procedūru datu kopās iekļauj instrumentālo lidojumu procedūru digitālo attēlojumu.
- b) Instrumentālo lidojumu procedūru datu kopās iekļauj datus par šādiem subjektiem un visiem to rekvizītiem:

- (1) procedūra;
- (2) procedūras segments;
- (3) pieejas pēdējā posma segments;
- (4) procedūras kontrolpunkts;
- (5) gaidīšanas procedūra;
- (6) helikoptera procedūras specifika.

4. SADAĻA. IZPLATĪŠANAS UN PIRMSLIDOJUMA INFORMĀCIJAS
PAKALPOJUMI

AIS.TR.400. Izplatīšanas pakalpojumi

- a) Kad vien iespējams, izmanto iepriekš noteiktu izplatīšanas sistēmu, kas noteikta *NOTAM*, kurus pārraida, izmantojot *AFS*.
- b) Tādu *NOTAM* sēriju izplatīšanu, kuras netiek izplatītas starptautiski, veic pēc pieprasījuma.
- c) *NOTAM* sagatavo atbilstoši *ICAO* sakaru procedūrām, kas noteiktas *ICAO* 10. pielikumā, II sējumā.
- d) Katru *NOTAM* pārraida kā atsevišķu telesakaru ziņojumu.
- e) *ASHTAM* (ārpus dalībvalsts teritorijas) un *NOTAM* (ja dalībvalsts izmanto *NOTAM* informācijas izplatīšanai par vulkānisko aktivitāti) apmaiņā iesaistās vulkānisko pelnu konsultatīvie centri un globāla mēroga prognozēšanas centri, un šādā apmaiņā ņem vērā prasības attiecībā uz liela attāluma operācijām.

AIS.TR.405. Pirmslidojuma informācijas pakalpojumi

- a) Automatizētas pirmslidojuma informācijas sistēmas izmanto, lai aeronavigācijas datus un aeronavigācijas informāciju darītu pieejamu lidojumu nodrošināšanas personālam, tostarp lidojuma apkalpes locekļiem, pašinstruktāžas, lidojumu plānošanas un lidojuma informācijas pakalpojumu sniegšanas nolūkos.

▼ **M1**

- b) Pirmslidojuma informācijas pakalpojumu iekārtu cilvēka–mašīnas saskarne nodrošina vienkāršu un vadītu piekļuvi visai būtiskajai informācijai/datiem.
- c) Automatizētas pirmslidojuma informācijas sistēmas pašinstruktāžas iekārtas vajadzības gadījumā nodrošina iespēju sazināties ar aeronavigācijas informācijas dienestu, izmantojot tālruni vai citus piemērotus telesakaru līdzekļus.
- d) Aeronavigācijas datu un aeronavigācijas informācijas sniegšanai paredzētās automatizētās pirmslidojuma informācijas sistēmas pašinstruktāžas, lidojumu plānošanas un lidojumu informācijas pakalpojumu sniegšanas nolūkos:
- (1) nodrošina pastāvīgu un savlaicīgu sistēmas datubāzes atjaunināšanu un uzglabāto aeronavigācijas datu derīguma un kvalitātes uzraudzību;
  - (2) ļauj lidojumu nodrošināšanas personālam, tostarp lidojuma apkalpes locekļiem, attiecīgajam aeronavigācijas personālam un citiem aeronavigācijas lietotājiem, piekļūt sistēmai, izmantojot piemērotus telesakaru līdzekļus;
  - (3) pēc pieprasījuma nodrošina pieejamo aeronavigācijas datu un aeronavigācijas informācijas sniegšanu papīra formātā;
  - (4) izmanto piekļuves un vaicājuma procedūras, kas balstītas uz saīsinātu tekstu vienkāršā valodā un attiecīgā gadījumā uz *ICAO* atrašanās vietas indikatoriem, kuri noteikti *ICAO* dokumentā Nr. 7910, vai kas balstītas uz izvēlīgvadāmu lietotāja saskarni vai citu atbilstošu mehānismu;
  - (5) sniedz ātru atbildi uz lietotāja iesniegtu informācijas pieprasījumu.
- e) Visus *NOTAM* automātiski dara pieejamus instruktāžas vajadzībām, un to saturu var samazināt pēc lietotāja ieskatiem.

5. SADAĻA. AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PRODUKTU ATJAUNINĀJUMI

AIS.TR.500. Vispārīgi noteikumi – aeronavigācijas informācijas produktu atjauninājumi

Lai nodrošinātu vairākos aeronavigācijas informācijas produktos iekļautu datu elementu konsekvenču, AIP grozījumiem, AIP papildinājumiem, AIP datu kopai un instrumentālo lidojumu procedūru datu kopām piemēro vienu un to pašu *AIRAC* cikla atjauninājumu.

AIS.TR.505. *AIRAC*

- a) Saskaņā ar *AIRAC* sistēmu izplata informāciju par šādiem apstākļiem:
- (1) horizontālās un vertikālās robežas, noteikumi un procedūras, kas piemērojamas:
    - i) lidojumu informācijas reģioniem (*FIR*);
    - ii) gaisa satiksmes vadības rajoniem (*CTA*);
    - iii) vadības zonām;

▼ M1

- iv) konsultatīvajām zonām;
  - v) *ATS* maršrutiem;
  - vi) pastāvīgām bīstamajām, aizliegtajām un ierobežotu lidojumu zonām (tostarp darbības tipam un periodiem, ja tie ir zināmi) un pretgaisa aizsardzības identifikācijas zonām (*ADIZ*);
  - vii) pastāvīgām zonām vai maršrutiem vai to daļām, kur pastāv pārtveršanas iespējamība;
  - viii) *RMZ* un/vai *TMZ*;
- (2) radionavigācijas līdzekļu un sakaru un novērošanas līdzekļu atrašanās vietas, frekvences, izsaukuma signāli, identifikatori, zināmās kļūdas un tehniskās apkopes periodi;
  - (3) gaidīšanas un pieejas procedūras, ielidošanas un izlidošanas procedūras, trokšņa vājināšanas procedūras un jebkuras citas attiecīgās *ATS* procedūras;
  - (4) pārejas līmeņi, pārejas absolūtie augstumi un sektora minimālie absolūtie augstumi;
  - (5) meteoroloģiskās iekārtas (tostarp apraide) un procedūras;
  - (6) skrejceļi un skrejceļa gala bremsēšanas joslas;
  - (7) manevrēšanas ceļi un peroni;
  - (8) lidlauka zemes ekspluatācijas procedūras (tostarp ierobežotas redzamības procedūras);
  - (9) pieejas un skrejceļa apgaismojums; un
  - (10) lidlauka ekspluatācijas minimumi, ja dalībvalsts tos publicējusi.
- b) Veic īpašus pasākumus ikreiz, kad ir plānotas būtiskas izmaiņas un kad ir vēlams un iespējams sniegt iepriekšēju brīdinājumu.
  - c) Ja līdz *AIRAC* datumam informācija nav iesniegta, ar *NOTAM* vai citiem piemērotiem līdzekļiem ne vēlāk kā vienu ciklu pirms attiecīgā *AIRAC* spēkā stāšanās datuma izplata *NIL* paziņojumu.

AIS.TR.510. NOTAM

- a) *NOTAM* publicē savlaicīgi, lai skartajām pusēm būtu pietiekams laiks vajadzīgo pasākumu veikšanai, izņemot neizmantojamības, vulkāniskās aktivitātes, radioaktīvu materiālu vai toksisku ķīmisku vielu noplūšanas un citu neparedzamu notikumu gadījumā.
- b) *NOTAM*, kuros informē par aeronavigācijas līdzekļu, iekārtu vai sakaru pakalpojumu neizmantojamību, norāda prognozēto neizmantojamības periodu vai laiku, kad ir gaidāma izmantojamības atjaunošana.

▼ M1

- c) Trīs mēnešu laikā no pastāvīga *NOTAM* izdošanas *NOTAM* ietvertu informāciju iekļauj attiecīgajos aeronavigācijas informācijas produktos.
- d) Trīs mēnešu laikā no ilglaicīga pagaidu *NOTAM* izdošanas *NOTAM* ietvertu informāciju iekļauj AIP papildinājumā.
- e) Ja *NOTAM* ir prognozēts derīguma termiņš un šis termiņš negaidīti pārsniedz trīs mēnešus, izdod aizstājēju *NOTAM*, ja vien nav paredzams, ka konkrētais stāvoklis turpināsies ilgāk nekā vēl trīs mēnešus – šādā gadījumā izdod AIP papildinājumu.
- f) *TRIGGER NOTAM* īsi raksturo grozījuma vai papildinājuma saturu, spēkā stāšanās datumu un laiku, kā arī atsauces numuru.
- g) *TRIGGER NOTAM* stājas spēkā tajā pašā datumā un laikā, kad stājas spēkā AIP grozījums vai papildinājums.
- h) AIP grozījuma gadījumā *TRIGGER NOTAM* ir derīgs 14 dienas.
- i) Tāda AIP papildinājuma gadījumā, kas ir derīgs mazāk nekā 14 dienas, *TRIGGER NOTAM* ir derīgs visu AIP papildinājuma derīguma termiņu.
- j) Tāda AIP papildinājuma gadījumā, kas ir derīgs 14 vai vairāk dienas, *TRIGGER NOTAM* ir derīgs vismaz 14 dienas.

AIS.TR.515. Datu kopu atjauninājumi

- a) AIP datu kopas un instrumentālo lidojumu procedūru datu kopu atjaunināšanas intervālu nosaka datu produkta specifikācijā.
- b) Datu kopas, kas darītas pieejamas iepriekš, saskaņā ar *AIRAC* ciklu atjaunina ar izmaiņām, kas nav *AIRAC* izmaiņas un ir notikušas laikposmā starp publicēšanas datumu un spēkā stāšanās datumu.

▼ M1*1. papildinājums***AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PUBLIKĀCIJAS (AIP) SATURS****1. DAĻA. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA (GEN)**

Ja AIP tiek sagatavota vienā sējumā, priekšvārdu, AIP grozījumu reģistru, AIP papildinājumu reģistru, AIP lapu kontrolsarakstu un kārtējo ar roku izdarīto grozījumu sarakstu iekļauj tikai 1. daļā “GEN”, bet 2. un 3. daļā attiecībā uz katru no šīm apakšsadaļām norāda “nav attiecināms”.

Ja AIP tiek sagatavota un izdota vairākos sējumos un katram sējumam ir atsevišķa grozījumu un papildinājumu apkalpošana, katrā sējumā iekļauj atsevišķu priekšvārdu, AIP grozījumu reģistru, AIP papildinājumu reģistru, AIP lapu kontrolsarakstu un kārtējo ar roku izdarīto grozījumu sarakstu.

GEN 0.1. Priekšvārds

Īss AIP apraksts, kurā norāda:

- 1) izdevējorganizācijas nosaukumu;
- 2) piemērojamās *ICAO* dokumentus;
- 3) publikācijas veidu (proti, iespiesta publikācija, publikācija tiešsaistē vai citā elektroniskā datu nesējā);
- 4) AIP struktūru un noteikto regulāro grozījumu intervālu;
- 5) autortiesību politiku, ja tāda ir piemērojama;
- 6) dienestu, ar ko var sazināties, ja tiek atklātas AIP kļūdas vai izlaidumi.

GEN 0.2. AIP grozījumu reģistrs

AIP grozījumu un *AIRAC* AIP grozījumu (ko publicē saskaņā ar *AIRAC* sistēmu) reģistrs, kurā norāda:

- 1) grozījuma numuru;
- 2) publicēšanas datumu;
- 3) ieviešanas datumu (*AIRAC* AIP grozījumiem – spēkā stāšanās datumu);
- 4) tās amatpersonas iniciāļus, kura ievietoja grozījumu.

GEN 0.3. AIP papildinājumu reģistrs

Izdoto AIP papildinājumu reģistrs, kurā norāda:

- 1) papildinājuma numuru;
- 2) papildinājuma tematu;
- 3) AIP punktu(-us), uz kuru(-iem) attiecas papildinājums;
- 4) derīguma termiņu;
- 5) atcelšanas ierakstu.

▼ M1**GEN 0.4. AIP lapu kontrolosaraksts**

AIP lapu kontrolosaraksts, kurā norāda:

- 1) lapas numuru/kartes nosaukumu;
- 2) aeronavigācijas informācijas publicēšanas vai spēkā stāšanās datumu (dienu, mēnesi (vārdiem) un gadu).

GEN 0.5. Ar roku izdarīto AIP grozījumu saraksts

Kārtējo ar roku izdarīto AIP grozījumu saraksts, kurā norāda:

- 1) grozīto(-ās) AIP lapu(-as);
- 2) grozījuma tekstu un
- 3) AIP grozījuma numuru, ar kuru ieviests grozījums, kas izdarīts ar roku.

GEN 0.6. 1. daļas satura rādītājs

1. daļas "Vispārīga informācija (GEN)" sadaļu un apakšsadaļu saraksts.

GEN 1. VALSTS NOTEIKUMI UN PRASĪBAS**GEN 1.1. Izraudzītās iestādes**

Ar starptautiskās aeronavigācijas veicināšanu saistīto izraudzīto iestāžu (civilās aviācijas, meteoroloģijas, muitas, imigrācijas, medicīniskās aprūpes, maršruta un lidlauka/helikoptera lidlauka maksājumu, lauksaimniecības karantīnas un aviācijas negadījumu izmeklēšanas iestāžu) adreses, par katru iestādi norādot šādu informāciju:

- 1) izraudzītā iestāde;
- 2) iestādes nosaukums;
- 3) pasta adrese;
- 4) tālruņa numurs;
- 5) telefaksa numurs;
- 6) e-pasta adrese;
- 7) aeronavigācijas fiksētā dienesta (AFS) adrese un
- 8) tīmekļa vietnes adrese, ja tā ir pieejama.

GEN 1.2. Gaisa kuģu ielidošana, tranzīts un izlidošana

Noteikumi un prasības, kas attiecas uz iepriekšēju paziņošanu un pieteikumiem, lai gaisa kuģi, kas veic starptautiskus lidojumus, saņemtu ielidošanas, tranzīta un izlidošanas atļaujas.

GEN 1.3. Pasažieru un apkalpes ielidošana, tranzīts un izlidošana

Noteikumi (tostarp muitas, imigrācijas un karantīnas noteikumi un prasības veikt iepriekšēju paziņošanu un iesniegt pieteikumus atļaujas saņemšanai), kas attiecas uz neimigrējošu pasažieru un apkalpes ielidošanu, tranzītu un izlidošanu.

▼ M1**GEN 1.4. Kravas ievēšana, tranzīts un izvešana**

Noteikumi (tostarp muitas noteikumi un prasības veikt iepriekšēju paziņošanu un iesniegt pieteikumus atļaujas saņemšanai), kas attiecas uz kravas ievēšanu, tranzītu un izvešanu.

GEN 1.5. Gaisa kuģa instrumenti, iekārtas un lidojuma dokumenti

Īss gaisa kuģa instrumentu, iekārtu un lidojuma dokumentu apraksts, tostarp:

- 1) instrumenti, iekārtas (tostarp gaisa kuģa sakaru, navigācijas un novērošanas iekārtas) un lidojuma dokumenti, kam jābūt gaisa kuģī, tostarp visas īpašās prasības papildus Regulas (ES) Nr. 965/2012 IV pielikuma (Part-CAT) D apakšdaļā paredzētajiem noteikumiem, un
- 2) avārijas vietas noteicējraidītājs (*ELT*), signalizācijas ierīces un dzīvības glābšanas aprīkojums, kas norādīti Regulas (ES) Nr. 965/2012 IV pielikuma (Part-CAT) CAT.IDE.A.280. punktā un VI pielikuma (Part-NCC) NCC.IDE.A.215. punktā un paredzēti lidojumiem virs noteiktām zemes teritorijām, ja tā noteikts reģionālajās aeronavigācijas sanāksmēs.

GEN 1.6. Valsts noteikumu un starptautisko nolīgumu/konvenciju kopsavilkums

Aeronavigāciju ietekmējošo valsts noteikumu nosaukumu un atsauču saraksts un attiecīgā gadījumā arī to kopsavilkumi kopā ar dalībvalsts ratificēto starptautisko nolīgumu/konvenciju sarakstu.

GEN 1.7. Atšķirības no ICAO standartiem, ieteicamās prakses un procedūrām

Saraksts, kurā norādītas būtiskās atšķirības starp dalībvalsts noteikumiem un praksi saistītajiem ICAO noteikumiem, tostarp:

- 1) konkrētais noteikums (pielikums un izdevuma numurs, punkts) un
- 2) pilns atšķirīgais teksts.

Šajā apakšsadaļā uzskaita visas būtiskās atšķirības. Visus pielikumus uzskaita pēc kārtas numuriem pat tad, ja nav atšķirību no ICAO pielikuma – tādā gadījumā iesniedz *NIL* paziņojumu. Valsts noteikumu atšķirības vai reģionālo papildprocedūru (*SUPP*) nepiemērošanas pakāpi norāda tūlīt pēc pielikuma, uz kuru attiecas papildprocedūra.

GEN 2. TABULAS UN KODI**GEN 2.1. Mērīšanas sistēma, gaisa kuģu marķējumi, svētku dienas****GEN 2.1.1. Mērvienības**

Izmantoto mērvienību apraksts, iekļaujot mērvienību tabulu.

GEN 2.1.2. Laika atskaites sistēma

Izmantotās laika atskaites sistēmas (kalendārās un laika sistēmas) apraksts, norādot arī, vai tiek izmantots vasaras laiks un kā laika atskaites sistēma tiek izklāstīta AIP.

▼ M1**GEN.2.1.3. Horizontālā atskaites sistēma**

Īss izmantotās horizontālās (ģeodēziskās) atskaites sistēmas apraksts, tostarp:

- 1) atskaites sistēmas nosaukums/apzīmējums;
- 2) projekcijas identifikācija un parametri;
- 3) izmantotā elipsoīda identifikācija;
- 4) izmantotā atskaites sākumpunkta identifikācija;
- 5) piemērošanas joma(-as) un
- 6) attiecīgā gadījumā – tās zvaigznītes skaidrojums, kas izmantota, lai norādītu koordinātas, kuras neatbilst *ICAO* 11. un 14. pielikumā noteiktajām precizitātes prasībām.

GEN.2.1.4. Vertikālā atskaites sistēma

Īss izmantotās vertikālās atskaites sistēmas apraksts, tostarp:

- 1) atskaites sistēmas nosaukums/apzīmējums;
- 2) izmantotā ģeoīda modeļa apraksts, tostarp parametri, kas vajadzīgi augstuma pārvēršanai starp izmantoto modeli un EGM-96;
- 3) attiecīgā gadījumā – tās zvaigznītes skaidrojums, kas izmantota, lai norādītu pacēlumus/ģeoīda viļņus, kuri neatbilst *ICAO* 14. pielikumā noteiktajām precizitātes prasībām.

GEN 2.1.5. Gaisa kuģu valstspiederība un reģistrācijas zīmes

Dalībvalsts pieņemtās gaisa kuģu valstspiederības un reģistrācijas zīmes.

GEN 2.1.6. Valsts svētku dienas

Valsts svētku dienu saraksts, norādot, kurus pakalpojumus tās ietekmē.

GEN 2.2. AIS publikācijās izmantotie saīsinājumi

Saīsinājumi, ko dalībvalsts izmanto savās AIP un izplatītajos aeronavigācijas datos un aeronavigācijas informācijā, un to nozīmju saraksts alfabētiskā secībā, attiecīgi atzīmējot tos dalībvalsts izmantotos saīsinājumus, kas atšķiras no *ICAO* dokumentā Nr. 8400 "Procedūras aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem. *ICAO* Saīsinājumi un kodi (*PANS-ABC*) (*Procedures for Air Navigation Services – ICAO Abbreviations and Codes (PANS-ABC)*) ietvertajiem.

GEN 2.3. Karšu apzīmējumi

Karšu apzīmējumu saraksts, kas sakārtots atbilstoši karšu sērijai, kurā apzīmējumi lietoti.

GEN 2.4. Atrašanās vietu indikatori

Saraksts, kurā alfabētiskā secībā sakārtoti *ICAO* atrašanās vietu indikatori, kas piešķirti aeronavigācijas fiksētajām stacijām un izmantojami kodēšanas un dekodēšanas vajadzībām. Norāda atrašanās vietas, kas nav savienotas ar aeronavigācijas fiksēto dienestu (*AFS*).

▼ M1**GEN 2.5. Radionavigācijas līdzekļu saraksts**

Alfabētiskā secībā sakārtots radionavigācijas līdzekļu saraksts, kurā norādīts:

- 1) identifikators;
- 2) stacijas nosaukums;
- 3) iekārtas/līdzekļa tips;
- 4) tas, vai līdzekli izmanto maršrutā (*E*), lidlaukā (*A*) vai abos (*AE*).

GEN 2.6. Mērvienību pārrēķināšana

Pārrēķināšanas tabulas vai pārrēķināšanas formulas:

- 1) no jūras jūdzēm kilometros un otrādi;
- 2) no pēdām metros un otrādi;
- 3) no loka decimālminūtēm loka sekundēs un otrādi;
- 4) citi pārrēķini pēc vajadzības.

GEN 2.7. Saullēkts/saulriets

Informācija par saullēkta un saulrieta laiku, tostarp īss to kritēriju apraksts, kurus izmanto, lai noteiktu norādīto laiku, un vienkārša formula vai tabula, ko var izmantot, lai attiecībā uz jebkuru vietu tās atbildības teritorijā/zonā aprēķinātu saullēkta/saulrieta laiku, vai arī to atrašanās vietu alfabētisks saraksts, kurām šie laiki norādīti tabulā, ar norādi uz attiecīgo lappusi tabulā, un saullēkta/saulrieta tabulas izvēlētajām stacijām/atrasšanās vietām, tostarp:

- 1) stacijas nosaukums;
- 2) *ICAO* atrašanās vietas indikators;
- 3) ģeogrāfiskās koordinātas grādos un minūtēs;
- 4) datums(-i), par kuru(-iem) ir norādīti laiki;
- 5) laiks, kad sākas civilā rītausma;
- 6) saullēkta laiks;
- 7) saulrieta laiks un
- 8) laiks, kad beidzas vakara civilā krēsla.

GEN 3. PAKALPOJUMI**GEN 3.1. Aeronavigācijas informācijas pakalpojumi****GEN. 3.1.1. Atbildīgais dienests**

Dienesta sniegto aeronavigācijas informācijas pakalpojumu (*AIS*) un tā galveno komponentu apraksts, tostarp:

- 1) dienesta/struktūrvienības nosaukums;
- 2) pasta adrese;

▼ M1

- 3) tālruņa numurs;
- 4) telefaksa numurs;
- 5) e-pasta adrese;
- 6) *AFS* adrese;
- 7) tīmekļa vietnes adrese, ja tā ir pieejama;
- 8) paziņojums par noteikumiem, kas ir pakalpojumu pamatā, un norāde uz tās AIP atrašanās vietu, kurā ir uzskaitītas atšķirības, ja tādas pastāv.

GEN 3.1.2. Atbildības rajons

AIS atbildības rajons.

GEN 3.1.3. Aeronavigācijas publikācijas

Aeronavigācijas informācijas produktu elementu apraksts, tostarp:

- 1) AIP un ar to saistīto grozījumu apkalpošana;
- 2) AIP papildinājumi;
- 3) AIC;
- 4) *NOTAM* un pirmslidojuma informācijas biļeteni (PIB);
- 5) derīgo *NOTAM* kontrolsaraksti un saraksti;
- 6) informācija par to, kā tos var iegūt.

Ja AIC izmanto, lai izsludinātu publikācijas cenas, to norāda šajā AIP punktā.

GEN 3.1.4. *AIRAC* sistēma

Īss nodrošinātās *AIRAC* sistēmas apraksts, iekļaujot tabulu ar pašreizējiem un tuvākajiem *AIRAC* datumiem.

GEN 3.1.5. Pirmslidojuma informācijas pakalpojumi lidlaukos/helikopteru lidlaukos

To lidlauku/helikopteru lidlauku saraksts, kuros parasti ir pieejama pirmslidojuma informācija, tostarp norāde par attiecīgajiem:

- 1) rīcībā esošo aeronavigācijas informācijas produktu elementiem;
- 2) rīcībā esošajām kartēm;
- 3) šādu datu vispārējo aptvēruma zonu.

GEN 3.1.6. Digitālo datu kopas

1) Pieejamo datu kopu apraksts, tostarp:

- a) datu kopas virsraksts;
- b) īss apraksts;
- c) iekļautie datu subjekti;

▼ M1

- d) ģeogrāfiskais tvērums;
  - e) ar tās izmantošanu saistītie ierobežojumi, ja tādi ir;
- 2) kontaktinformācija datu kopu iegūšanai, norādot:
- a) atbildīgās personas vārdu, uzvārdu vai atbildīgā dienesta vai organizācijas nosaukumu;
  - b) atbildīgās personas, dienesta vai organizācijas pasta adresi un e-pasta adresi;
  - c) atbildīgās personas, dienesta vai organizācijas telefaksa numuru;
  - d) atbildīgās personas, dienesta vai organizācijas kontakttālruna numuru;
  - e) darbības laiku (laika periodu, tostarp laika zonu, kad var sazināties);
  - f) tiešsaistes informāciju, ko var izmantot, lai sazinātos ar atbildīgo personu, dienestu vai organizāciju, un
  - g) papildinformāciju, ja vajadzīgs, par to, kā un kad sazināties ar atbildīgo personu, dienestu vai organizāciju.

GEN 3.2. Aeronavigācijas kartes**GEN 3.2.1. Atbildīgais(-ie) dienests(-i)**

Par aeronavigācijas karšu sagatavošanu atbildīgā(-o) dienesta(-u) apraksts, tostarp:

- 1) dienesta nosaukums;
- 2) pasta adrese;
- 3) tālruna numurs;
- 4) telefaksa numurs;
- 5) e-pasta adrese;
- 6) AFS adrese;
- 7) tīmekļa vietnes adrese, ja tā ir pieejama; un
- 8) paziņojums par noteikumiem, kas ir pakalpojumu pamatā, un norāde uz tās AIP atrašanās vietu, kurā ir uzskaitītas atšķirības no *ICAO*, ja tādas pastāv.

GEN 3.2.2. Karšu uzturēšana

Īss apraksts par to, kā aeronavigācijas kartes tiek pārskatītas un grozītas.

GEN 3.2.3. Iegādes kārtība

Sīka informācija par to, kā var iegādāties kartes, tostarp:

- 1) apkalpošanas/pārdošanas aģentūra(-as);
- 2) pasta adrese;

▼ M1

- 3) tālruņa numurs;
- 4) telefaksa numurs;
- 5) e-pasta adrese;
- 6) *AFS* adrese;
- 7) tīmekļa vietnes adrese, ja tā ir pieejama.

GEN 3.2.4. Pieejamās aeronavigācijas karšu sērijas

Saraksts ar pieejamajām aeronavigācijas karšu sērijām, kam seko katras sērijas vispārīgs apraksts un norāde par paredzēto lietojumu.

GEN 3.2.5. Pieejamo aeronavigācijas karšu saraksts

Pieejamo aeronavigācijas karšu saraksts, tostarp:

- 1) sērijas nosaukums;
- 2) sērijas mērogs;
- 3) katras sērijā iekļautās kartes vai lapas nosaukums un/vai numurs;
- 4) cena par lapu;
- 5) pēdējās pārskatīšanas datums.

GEN 3.2.6. Indekss ICAO pasaules aeronavigācijas kartei (WAC) ar mērogu 1:1 000 000

Indeksu tabula, kas parāda dalībvalsts sagatavotās *WAC* kartes tvērumu un lapu izkārtojumu, ar mērogu 1:1 000 000. Ja *WAC* kartes ar mērogu 1:1 000 000 vietā tiek sagatavota *ICAO* aeronavigācijas karte ar mērogu 1:500 000, tad, lai norādītu aptvērums un lapu izkārtojumu *ICAO* aeronavigācijas kartei ar mērogu 1:500 000, izmanto indeksu tabulas.

GEN 3.2.7. Topogrāfiskās kartes

Sīka informācija par to, kā var iegūt topogrāfiskās kartes, tostarp:

- 1) dienesta/aģentūras(-u) nosaukums;
- 2) pasta adrese;
- 3) tālruņa numurs;
- 4) telefaksa numurs;
- 5) e-pasta adrese;
- 6) *AFS* adrese;
- 7) tīmekļa vietnes adrese, ja tā ir pieejama.

GEN 3.2.8. Labojumi kartēs, kas nav ietverti AIP

Saraksts, kurā norādīti aeronavigācijas kartēs veiktie labojumi, kas nav ietverti AIP, vai norāde, kur šādu informāciju var iegūt.

▼ M1**GEN 3.3. Gaisa satiksmes pakalpojumi (ATS)***GEN 3.3.1. Atbildīgais dienests*

Gaisa satiksmes dienesta un tā galveno komponentu apraksts, tostarp:

- 1) dienesta nosaukums;
- 2) pasta adrese;
- 3) tālruņa numurs;
- 4) telefaksa numurs;
- 5) e-pasta adrese;
- 6) *AFS* adrese;
- 7) tīmekļa vietnes adrese, ja tā ir pieejama;
- 8) paziņojums par noteikumiem, kas ir pakalpojumu pamatā, un norāde uz tās AIP atrašanās vietu, kurā ir uzskaitītas atšķirības no *ICAO*, ja tādas pastāv;
- 9) norāde, ja pakalpojums nav pieejams 24 stundas diennaktī un septiņas dienas nedēļā.

GEN 3.3.2. Atbildības rajons

Īss tā atbildības rajona apraksts, par kuru tiek sniegti *ATS*.

GEN 3.3.3. Pakalpojumu veidi

Īss sniegto gaisa satiksmes pakalpojumu galveno veidu apraksts.

GEN 3.3.4. Koordinācija starp ekspluatantu un ATS

Vispārējie nosacījumi, saskaņā ar kuriem tiek īstenota koordinācija starp ekspluatantu un gaisa satiksmes dienestiem.

GEN 3.3.5. Minimālais lidojuma absolūtais augstums

Kritēriji, kas izmantoti, lai noteiktu minimālos lidojuma absolūtos augstumus.

GEN 3.3.6. ATS struktūrvienību adrešu saraksts

ATS struktūrvienību un to adrešu saraksts alfabētiskā secībā, tostarp:

- 1) struktūrvienības nosaukums;
- 2) pasta adrese;
- 3) tālruņa numurs;
- 4) telefaksa numurs;
- 5) e-pasta adrese;

▼ M1

- 6) *AFS* adrese;
- 7) tīmekļa vietnes adrese, ja tā ir pieejama.

▼ C2**GEN 3.4. Sakaru un navigācijas pakalpojumi****▼ M1****GEN 3.4.1. Atbildīgais dienests**

Par telesakaru un navigācijas iekārtu nodrošināšanu atbildīgā dienesta apraksts, tostarp:

- 1) dienesta nosaukums;
- 2) pasta adrese;
- 3) tālruņa numurs;
- 4) telefaksa numurs;
- 5) e-pasta adrese;
- 6) *AFS* adrese;
- 7) tīmekļa vietnes adrese, ja tā ir pieejama;
- 8) paziņojums par noteikumiem, kas ir pakalpojumu pamatā, un norāde uz tās AIP atrašanās vietu, kurā ir uzskaitītas atšķirības no *ICAO*, ja tādas pastāv;
- 9) norāde, ja pakalpojums nav pieejams 24 stundas diennaktī un septiņas dienas nedēļā.

GEN 3.4.2. Atbildības rajons

Īss tā atbildības rajona apraksts, par kuru tiek sniegti telesakaru pakalpojumi.

GEN 3.4.3. Pakalpojumu veidi

Nodrošināto pakalpojumu un iekārtu galveno veidu īss apraksts, tostarp:

- 1) radionavigācijas pakalpojumi;
- 2) balss un/vai datu pārraides posma pakalpojumi;
- 3) apraides pakalpojumi;
- 4) izmantotā(-ās) valoda(-as) un
- 5) norāde, kur var iegūt sīkāku informāciju.

GEN 3.4.4. Prasības un nosacījumi

Īss to prasību un nosacījumu izklāsts, saskaņā ar kuriem ir pieejami sakaru pakalpojumi.

GEN 3.4.5. Dažādi

Jebkāda papildinformācija (piemēram, izraudzītās radioapraides stacijas, telesakaru diagramma).

▼ M1**GEN 3.5. Meteoroloģiskie pakalpojumi***GEN 3.5.1. Atbildīgais dienests*

Par meteoroloģiskās informācijas sniegšanu atbildīgā meteoroloģiskā dienesta īss apraksts, tostarp:

- 1) dienesta nosaukums;
- 2) pasta adrese;
- 3) tālruņa numurs;
- 4) telefaksa numurs;
- 5) e-pasta adrese;
- 6) *AFS* adrese;
- 7) fīmekļa vietnes adrese, ja tā ir pieejama;
- 8) paziņojums par noteikumiem, kas ir pakalpojumu pamatā, un norāde uz tās AIP atrašanās vietu, kurā ir uzskaitītas atšķirības, ja tādas pastāv.
- 9) norāde, ja pakalpojums nav pieejams 24 stundas diennaktī un septiņas dienas nedēļā.

GEN 3.5.2. Atbildības rajons

Īss tā rajona un/vai gaisa maršrutu apraksts, par ko tiek sniegti meteoroloģiskie pakalpojumi.

GEN 3.5.3. Meteoroloģiskie novērojumi un ziņojumi

Starptautiskajai aeronavigācijai sniegto meteoroloģisko novērojumu un ziņojumu sīks apraksts, tostarp:

- 1) stacijas nosaukums un *ICAO* atrašanās vietas indikators;
- 2) novērojumu veids un biežums, kā arī norāde par automātiskajām novērošanas iekārtām;
- 3) meteoroloģisko ziņojumu veidi un *TREND* prognozes pieejamība;
- 4) īpašs novērošanas sistēmas tips un novērojumu vietu skaits, ko izmanto, lai novērotu un ziņotu par piezemes vēju, redzamību, redzamību uz skrejceļa, mākoņu apakšējo robežu, temperatūru un – attiecīgā gadījumā – vēja novirzi (piemēram, anemometru skrejceļu krustojšanās vietās, transmisometri blakus zemskares zonai u. c.);
- 5) ekspluatācijas laiks;
- 6) norāde par pieejamo aeronavigācijas klimatoloģisko informāciju.

GEN 3.5.4. Pakalpojumu veidi

Īss sniegto pakalpojumu galveno veidu apraksts, tostarp informācija par instruktažu, konsultācijām, meteoroloģiskās informācijas attēlošanu, ekspluatantiem un lidojuma apkalpes locekļiem pieejamo lidojuma dokumentāciju, kā arī metodēm un līdzekļiem, ko izmanto meteoroloģiskās informācijas sniegšanai.

▼ M1*GEN 3.5.5. Ekspluatantu iesniedzamie paziņojumi*

Minimālais iepriekšēja paziņojuma apjoms, ko meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs prasa no ekspluatantiem attiecībā uz instruktāžu, konsultēšanu un lidojuma dokumentāciju un citu meteoroloģisko informāciju, kuru tie pieprasa vai kurā tie veic izmaiņas.

GEN 3.5.6. Gaisa kuģa ziņojumi

Vajadzības gadījumā – meteoroloģisko pakalpojumu sniedzēja prasības attiecībā uz gaisa kuģa ziņojumu sagatavošanu un pārraidīšanu.

GEN 3.5.7. VOLMET pakalpojumi

VOLMET un/vai *D-VOLMET* pakalpojumu apraksts, tostarp:

- 1) pārraidošās stacijas nosaukums;
- 2) izsaukuma signāls vai identifikācija un abreviatūra radiosakariem;
- 3) apraidei izmantotā frekvence vai frekvences;
- 4) apraides periods;
- 5) darbības laiks;
- 6) to lidlauku/helikopteru lidlauku saraksts, par kuriem ir iekļauti ziņojumi un/vai prognozes, un
- 7) iekļautie ziņojumi, prognozes un *SIGMET* informācija un piezīmes.

GEN 3.5.8. SIGMET un AIRMET pakalpojumi

Apraksts par to, kā tiek veikta meteoroloģiskā novērošana lidojumu informācijas reģionos vai gaisa satiksmes vadības rajonos, kuriem tiek nodrošināti gaisa satiksmes pakalpojumi, tostarp meteoroloģiskās novērošanas dienestu saraksts, norādot:

- 1) meteoroloģiskās novērošanas dienesta nosaukumu, *ICAO* atrašanās vietas indikatoru;
- 2) darbības laiku;
- 3) apkalpoto(-os) lidojumu informācijas reģionu(-us) vai gaisa satiksmes vadības rajonu(-us);
- 4) *SIGMET* derīguma termiņus;
- 5) īpašās procedūras, kas tiek piemērotas *SIGMET* informācijai (piemēram, attiecībā uz vulkāniskajiem pelniem vai tropiskajiem cikloniem);
- 6) procedūras, kas tiek piemērotas *AIRMET* informācijai (saskaņā ar attiecīgajiem reģionālajiem aeronavigācijas nolīgumiem);
- 7) *ATS* struktūrvienību(-as), kam tiek nodrošināta *SIGMET* un *AIRMET* informācija;
- 8) papildinformāciju, piemēram, pakalpojumu ierobežojumus u. tml.

▼ M1**GEN 3.5.9. Citi automatizēti meteoroloģiskie pakalpojumi**

Apraksts par pieejamajiem meteoroloģiskās informācijas sniegšanai paredzētajiem automatizētajiem pakalpojumiem (piemēram, automatizēto pirmslidojuma informācijas pakalpojumu, kas pieejams ar tālruņa un/vai datora modema starpniecību), tostarp:

- 1) dienesta nosaukums;
- 2) pieejamā informācija;
- 3) aptvertie rajoni, maršruti un lidlauki;
- 4) tālruņa un faksa numurs(-i), e-pasta adrese un tīmekļa vietnes adrese, ja tā ir pieejama.

GEN 3.6. Meklēšana un glābšana (SAR)**GEN 3.6.1. Atbildīgais(-ie) dienests(-i)**

Par meklēšanas un glābšanas (SAR) nodrošināšanu atbildīgā(-o) dienesta(-u) īss apraksts, tostarp:

- 1) dienesta/struktūrvienības nosaukums;
- 2) pasta adrese;
- 3) tālruņa numurs;
- 4) telefaksa numurs;
- 5) e-pasta adrese;
- 6) AFS adrese;
- 7) tīmekļa vietnes adrese, ja tā ir pieejama; un
- 8) paziņojums par noteikumiem, kas ir pakalpojumu pamatā, un norāde uz tās AIP atrašanās vietu, kurā ir uzskaitītas atšķirības no ICAO, ja tādas pastāv.

GEN 3.6.2. Atbildības rajons

Īss tā atbildības rajona apraksts, kurā tiek sniegti SAR pakalpojumi.

GEN 3.6.3. Pakalpojumu veidi

Nodrošināto pakalpojumu veidu un iekārtu tipa īss apraksts un – attiecīgā gadījumā – ģeogrāfisks attēlojums, iekļaujot norādes, ja SAR gaisa darbības zona ir atkarīga no apjomīgas gaisa kuģu izmantošanas.

GEN 3.6.4. SAR nolīgumi

Īss spēkā esošo SAR nolīgumu apraksts, tostarp noteikumi citu dalībvalstu gaisa kuģu ielidošanas un izlidošanas atvieglošanai, lai veiktu meklēšanu, glābšanu, remontu vai aizvākšanu saistībā ar pazudušu vai bojātu gaisa kuģi, ja ziņots vai nu tikai no gaisa kuģa, vai pēc lidojuma plāna.

▼ **M1****GEN 3.6.5. Pieejamības nosacījumi**

Īss *SAR* noteikumu apraksts, tostarp vispārīgie nosacījumi, atbilstoši kuriem pakalpojumi un iekārtas ir pieejamas starptautiskai izmantošanai, ietverot norādi par to, vai *SAR* pieejamā iekārta ir īpaši paredzēta *SAR* metodēm un funkcijām, vai arī tā īpaši tiek izmantota citiem nolūkiem, bet ir pielāgota *SAR* vajadzībām ar apmācības un aprīkojuma palīdzību, vai arī tā ir pieejama tikai laiku pa laikam un nav vajadzīga īpaša apmācība vai sagatavošana, lai ar to strādātu *SAR* operācijās.

GEN 3.6.6. Izmantotās procedūras un signāli

Īss glābšanas gaisa kuģa izmantoto procedūru un signālu apraksts un tabula, kurā norādīti signāli, kas jāizmanto izdzīvojušajiem.

GEN 4. MAKSA PAR LIDLĀUKU/HELIKOPTERU LIDLĀUKU UN AERONAVIGĀCIJAS PAKALPOJUMIEM (ANS)

Var sniegt norādi par to, kur pieejama sīkāka informācija par faktisko maksu, ja tā netiek uzskaitīta šajā nodaļā.

GEN 4.1. Lidlauka/helikopteru lidlauka maksas

Īss to maksu apraksts, kādas var tikt piemērotas lidlaukos/helikopteru lidlaukos, kas pieejami starptautiskai izmantošanai, tostarp par:

- 1) gaisa kuģa nosēšanos;
- 2) gaisa kuģa novietošanu stāvēšanai, novietošanu angārā un ilgstošu glabāšanu;
- 3) pasažieru apkalpošanu;
- 4) drošību;
- 5) ar troksni saistītiem jautājumiem;
- 6) citiem jautājumiem (muita, medicīniskā aprūpe, imigrācija t. tml.);
- 7) atbrīvojumiem/samazinājumiem un
- 8) norēķinu veidiem.

GEN 4.2. Maksa par aeronavigācijas pakalpojumiem

Īss to maksu apraksts, kādas var tikt piemērotas par *ANS*, ko nodrošina starptautiskai izmantošanai, tostarp par:

- 1) pieejas kontroli;
- 2) *ANS* maršrutu;
- 3) *ANS* izmaksu bāzi un atbrīvojumiem/samazinājumiem;
- 4) norēķinu veidiem.

2. DAĻA. MARŠRUTS (ENR)

Ja AIP tiek sagatavota un izdota vairākos sējumos un katram sējumam ir atsevišķa grozījumu un papildinājumu apkalpošana, katrā sējumā iekļauj atsevišķu priekšvārdu, AIP grozījumu reģistru, AIP papildinājumu reģistru, AIP lapu kontrolsarakstu un kārtējo ar roku izdarīto grozījumu sarakstu. Ja AIP tiek publicēta vienā sējumā, tad attiecībā uz katru no iepriekšminētajām apakšsadaļām norāda atzīmi "nav attiecināms".

▼ M1**ENR 0.6. 2. daļas satura rādītājs**

2. daļas “Maršruts” sadaļu un apakšsadaļu saraksts.

ENR 1. VISPĀRĪGI NOTEIKUMI UN PROCEDŪRAS**ENR 1.1. Vispārīgi noteikumi**

Publicē dalībvalstī piemērojamos vispārīgos noteikumus.

ENR 1.2. Vizuālo lidojumu noteikumi

Publicē dalībvalstī piemērojamos vizuālo lidojumu noteikumus.

ENR 1.3. Instrumentālo lidojumu noteikumi

Publicē dalībvalstī piemērojamos instrumentālo lidojumu noteikumus.

ENR 1.3.1. Noteikumi, kas piemērojami visiem *IFR* lidojumiem

ENR 1.3.2. Noteikumi, kas piemērojami *IFR* lidojumiem kontrolējamā gaisa telpā

ENR 1.3.3. Noteikumi, kas piemērojami *IFR* lidojumiem ārpus kontrolējamās gaisa telpas

ENR 1.3.4. Vispārīgas procedūras, kas attiecas uz brīvā maršruta gaisa telpu (*FRA*)

Procedūras, kas attiecas uz brīvā maršruta gaisa telpu, tostarp izmantoto ar *FRA* saistīto punktu skaidrojums un definīcijas. Ja *FRA* īsteno pārrobežu mērogā, attiecīgos *FIR/UIR* vai *CTA/UTA* norāda ENR 1.3. punktā.

ENR 1.4. *ATS* gaisa telpas klasifikācija un apraksts

ENR 1.4.1. *ATS* gaisa telpas klasifikācija

ATS gaisa telpas klašu apraksts tādā formā, kā norādīts *ATS* gaisa telpas klasifikācijas tabulā Īstenošanas regulas (ES) Nr. 923/2012 4. papildinājumā, ar atbilstošām piezīmēm, norādot tās gaisa telpas klases, kuras dalībvalsts neizmanto.

ENR 1.4.2. *ATS* gaisa telpas apraksts

Citi *ATS* gaisa telpas apraksti pēc vajadzības, iekļaujot arī vispārīgus tekstuālus aprakstus.

ENR 1.5. Gaidīšanas, pieejas un izlidošanas procedūras

ENR 1.5.1. Vispārīgi

Norāda kritērijus, ko piemēro, nosakot gaidīšanas, pieejas un izlidošanas procedūras.

ENR 1.5.2. Ielidojošie reisi

Norāda procedūras (parastās vai zonālās navigācijas procedūras, vai abas), kas attiecas uz ielidojošajiem reisiem un kas ir kopīgas ielidošanai vai lidojumiem viena un tā paša tipa gaisa telpā. Ja lidlauka rajona gaisa telpā piemēro atšķirīgas procedūras, iekļauj attiecīgu piezīmi, kā arī norādi par to, kur ir pieejama informācija par konkrētajām procedūrām.

▼ M1**ENR 1.5.3. Izlidojošie reisi**

Norāda procedūras (parastās vai zonālās navigācijas procedūras, vai abas), kas attiecas uz izlidojošajiem reisiem un kas ir kopīgas lidojumiem no jebkura lidlauka/helikopteru lidlauka.

ENR 1.5.4. Cita būtiska informācija un procedūras

Īss papildinformācijas izklāsts, piemēram, ielidošanas procedūras, pieejas pēdējā posma izlīdzināšana, gaidīšanas procedūras un shēmas.

ENR 1.6. ATS novērošanas pakalpojumi un procedūras**ENR 1.6.1. Primārais radars**

Primārā radara pakalpojumu un procedūru apraksts, tostarp:

- 1) papildu pakalpojumi;
- 2) radara vadības pakalpojumu izmantošana;
- 3) procedūras radara un sakaru “gaiss–zeme” atteices gadījumā;
- 4) atrašanās vietas paziņošanas prasības balss un dispečera–pilota datu pārraides posma sakariem (CPDLC) un
- 5) radara pārklājuma zonas grafisks attēlojums.

ENR 1.6.2. Sekundārais novērošanas radars (SSR)

Sekundārā novērošanas radara (SSR) ekspluatācijas procedūru apraksts, tostarp:

- 1) ārkārtas procedūras;
- 2) procedūras sakaru “gaiss–zeme” atteices un nelikumīgu traucējumu gadījumā;
- 3) SSR kodu piešķiršanas sistēma;
- 4) balss un CPDLC atrašanās vietas paziņošanas prasības un
- 5) SSR pārklājuma zonas grafisks attēlojums.

ENR 1.6.3. Automātiskā atkarīgā novērošana apraides režīmā (ADS-B)

Automātiskās atkarīgās novērošanas apraides režīmā (ADS-B) ekspluatācijas procedūru apraksts, tostarp:

- 1) ārkārtas procedūras;
- 2) procedūras sakaru “gaiss–zeme” atteices un nelikumīgu traucējumu gadījumā;
- 3) gaisa kuģu identifikācijas prasības;
- 4) balss un CPDLC atrašanās vietas paziņošanas prasības un
- 5) ADS-B pārklājuma zonas grafisks attēlojums.

ENR 1.6.4. Cita būtiska informācija un procedūras

Papildu informācijas un procedūru, piemēram, radara atteices un retranšlatora atteices gadījumā izmantojamo procedūru, īss apraksts.

▼ M1**ENR 1.7. Altimetra iestatīšanas procedūras**

Norāde uz izmantotajām altimetra iestatīšanas procedūrām, tajā ietverot:

- 1) īsu ievadu ar paziņojumu par *ICAO* dokumentiem, uz kuriem ir balsfītas procedūras, kā arī atšķirības no *ICAO* noteikumiem, ja tādas ir;
- 2) galvenās altimetra iestatīšanas procedūras;
- 3) altimetra iestatīšanas reģiona(-u) aprakstu;
- 4) procedūras, kas piemērojamas ekspluatantiem (tostarp pilotiem), un
- 5) kreisēšanas līmeņu tabulu.

ENR 1.8. ICAO reģionālās papildprocedūras

Izklāsta reģionālās papildprocedūras (*SUPP*), kas skar visu atbildības rajonu.

ENR 1.9. Gaisa satiksmes plūsmas pārvaldība (*ATFM*) un gaisa telpas pārvaldība

ATFM sistēmas un gaisa telpas pārvaldības īss apraksts, tostarp:

- 1) *ATFM* struktūra, apkalpošanas rajons, sniegtie pakalpojumi, struktūrvienības(-u) atrašanās vieta un darbības laiks;
- 2) plūsmas ziņojumu tipi un formātu apraksti; un
- 3) izlidojošajiem reisiem piemērojamās procedūras, tostarp:
  - a) dienests, kas ir atbildīgs par informācijas sniegšanu attiecībā uz veiktajiem *ATFM* pasākumiem;
  - b) lidojuma plāna prasības un
  - c) laika nišu piešķirumi;
- 4) informācija par vispārējo atbildību gaisa telpas pārvaldības jomā *FIR* robežās, sāka informācija par civilās/militārās gaisa telpas piešķiršanu un pārvaldības koordināciju, pārvaldāmās gaisa telpas struktūru (piešķirums un piešķiruma izmaiņas) un vispārējās darbības procedūrām.

ENR 1.10. Lidojuma plānošana

Norāda visus ierobežojumus vai konsultatīvo informāciju saistībā ar lidojuma plānošanas posmu, kas lietotājam var palīdzēt izklāstīt paredzēto lidojumu, ietverot:

- 1) lidojuma plāna iesniegšanas procedūras;
- 2) daudzkārtēja lidojumu plāna sistēmu un
- 3) izmaiņu izdarīšanu iesniegtajā lidojuma plānā.

▼ M1**ENR 1.11. Lidojuma plāna ziņojumu adresēšana**

Tabulas veidā norāda lidojuma plāniem piešķirtās adreses, ietverot:

- 1) lidojuma kategoriju (*IFR*, *VFR* vai abas);
- 2) maršrutu (ielidojot vai šķērsojot *FIR* un/vai *TMA*) un
- 3) ziņojuma adresi.

ENR 1.12. Civilās aviācijas gaisa kuģa pārtveršana

Pilnīgs izklāsts par visām izmantojamām pārtveršanas procedūrām un vizuālajiem signāliem, skaidri norādot, vai tiek piemēroti *ICAO* noteikumi, un, ja tie netiek piemēroti, norādot, ka pastāv atšķirības.

ENR 1.13. Nelikumīga iejaukšanās

Izklāsta attiecīgās procedūras, kas izmantojamas nelikumīgas iejaukšanās gadījumā.

ENR 1.14. Gaisa satiksmes incidenti

Gaisa satiksmes incidentu ziņošanas sistēmas apraksts, tostarp:

- 1) gaisa satiksmes incidentu definīcija;
- 2) gaisa satiksmes incidentu ziņošanas veidlapas izmantošana;
- 3) ziņošanas procedūras (tostarp procedūras ziņošanai lidojuma laikā) un
- 4) ziņošanas nolūks un veidlapas apstrāde.

ENR 2. GAISA SATIKSMES PAKALPOJUMU GAISA TELPA**ENR 2.1. *FIR*, *UIR*, *TMA* un *CTA***

Sīks lidojumu informācijas reģionu (*FIR*), augšējo lidojumu informācijas reģionu (*UIR*) un gaisa satiksmes vadības rajonu (*CTA*) (tostarp specifisko *CTA*, piemēram, *TMA*) apraksts, tostarp:

- 1) nosaukums, *FIR/UIR* sānu robežu ģeogrāfiskās koordinātas grādos un minūtēs un *CTA* sānu robežu ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs un sekundēs, vertikālās robežas un gaisa telpas klase;
- 2) pakalpojumus sniedzošās struktūrvienības identifikācija;
- 3) aeronavigācijas stacijas, kura apkalpo struktūrvienību, izsaukuma signāls un izmantotā(-ās) valoda(-as), norādot rajonu un nosacījumus, kad un kur tie attiecīgā gadījumā izmantojami;
- 4) frekvences un – attiecīgā gadījumā – piemērojamais *SATVOICE* numurs, kā arī norādes īpašiem nolūkiem, un
- 5) piezīmes.

Šajā apakšsadaļā iekļauj gaisa satiksmes vadības zonas ap militārajām gaisa spēku bāzēm, kas AIP nav citādi raksturotas. Ja Īstenošanas regulas (ES) Nr. 923/2012 prasības attiecībā uz lidojuma plāniem, divpusējiem sakariem un atrašanās vietas paziņošanu attiecas uz visiem lidojumiem, lai novērstu vai samazinātu pārtveršanas vajadzību, un/vai ja pastāv pārtveršanas iespējamība un ir jāveic balss sakaru klausīšanās *VHF* avārijas frekvencē 121,500 MHz, šajā sakarā izdara ierakstu par attiecīgo(-ajiem) rajonu(-iem) vai tā (to) daļu(-ām).

▼ M1

To noteikto rajonu apraksts, pāri kuriem lidojot, gaisa kuģi obligāti jābūt avārijas vietas noteicējraidītājam (*ELT*) un nepārtraukti jāklausa *VHF* avārijas frekvence 121,500 MHz, izņemot laika posmus, kad gaisa kuģis uztur sakarus citos *VHF* kanālos vai kad gaisa kuģa aprīkojuma ierobežojumi vai pilotu kabīnē veicamie pienākumi neļauj vienlaikus klausīties divus kanālus.

ENR 2.2. Citas regulējamās gaisa telpas

Obligāto radiozonu (*RMZ*) un retranslatora obligātas izmantošanas zonu (*TMZ*) sīks apraksts, tostarp:

- 1) nosaukums, *RMZ/TMZ* sānu robežu ģeogrāfiskās koordinātas grādos un minūtēs;
- 2) lidojuma līmeņu vertikālās robežas vai pēdas;
- 3) darbības laiks un
- 4) piezīmes.

Sīks citu regulējamās gaisa telpas tipu un gaisa telpu klasifikācijas apraksts, ja šādas gaisa telpas ir noteiktas.

▼ M5**ENR 3. ATS MARŠRUTI****ENR 3.1. Parastie navigācijas maršruti**

Parasto navigācijas maršrutu sīks apraksts, tostarp:

1. maršruta apzīmējums, noteiktajam(-iem) segmentam(-iem) piemērojamās(-mo) vajadzīgās sakaru veikspējas (*RCP*) specifiskācijas(-ju), vajadzīgās novērošanas veikspējas (*RSP*) specifiskācijas(-ju) apzīmējums, visu nozīmīgo punktu, kas nosaka maršrutu, tostarp arī "obligāto" vai "pēc pieprasījuma" ziņošanas punktu, nosaukumi, kodētie apzīmējumi vai kodētie nosaukumi un ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs un sekundēs;
2. ceļa līnijas vai *VOR* radiāli ar precizitāti līdz tuvākajam grādam, ģeodēziskais attālums ar precizitāti līdz tuvākajai kilometra vai jūras jūdzes desmitdaļai starp katru no secīgajiem apzīmētajiem nozīmīgajiem punktiem un – *VOR* radiālu gadījumā – starp pārslēgšanās punktiem;
3. augšējās un apakšējās robežas vai lidojuma maršruta minimālie absolūtie augstumi ar precizitāti līdz tuvākajiem 50 m vai 100 ft uz augšu un gaisa telpas klasifikācija;
4. sānu robežas un minimālie šķēršļu pārlidošanas absolūtie augstumi;
5. kreisēšanas līmeņu virziens;
6. piezīmes, tostarp norāde uz kontroles struktūrvienību, tās darbības kanālu un attiecīgā gadījumā arī tās pieteikšanās adresi, *SATVOICE* numuru un jebkuriem navigācijas, *RCP* un *RSP* specifiskācijas(-u) ierobežojumiem.

▼ **M5****ENR 3.2. Zonālās navigācijas maršruti**

PBN (RNAV un RNP) maršrutu sīks apraksts, tostarp:

1. maršruta apzīmējums, noteiktajam(-iem) segmentam(-iem) piemērojamās(-mo) vajadzīgās sakaru veikspējas (*RCP*) specififikācijas(-ju), navigācijas specififikācijas(-ju) un/vai vajadzīgās novērošanas veikspējas (*RSP*) specififikācijas(-ju) apzīmējums, visu nozīmīgo punktu, kas nosaka maršrutu, tostarp arī "oblīgāto" vai "pēc pieprasījuma" ziņošanas punktu, nosaukumi, kodētie apzīmējumi vai kodētie nosaukumi un ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs un sekundēs;
2. attiecībā uz maršruta punktiem, kas nosaka zonālās navigācijas maršrutu, attiecīgā gadījumā papildus norāda šādu informāciju:
  - a) atskaites *VOR/DME* stacijas identifikācija;
  - b) peilējums ar precizitāti līdz tuvākajam grādam un attālums no atskaites *VOR/DME*, ja maršruta punkts nav ar to apvienots, ar precizitāti līdz tuvākajai kilometra vai jūras jūdzes desmitdaļai,
  - c) *DME* raidošās antenas pacēlums ar precizitāti līdz tuvākajiem 30 m (100 ft);
3. magnētiskais atskaites peilējums ar precizitāti līdz tuvākajam grādam, ģeodēziskais attālums ar precizitāti līdz tuvākajai kilometra vai jūras jūdzes desmitdaļai starp noteiktiem beigu punktiem un attālums starp katru no secīgajiem apzīmētajiem nozīmīgajiem punktiem;
4. augšējās un apakšējās robežas un gaisa telpas klasifikācija;
5. kreisēšanas līmeņu virziens;
6. navigācijas precizitātes prasība katram *PBN (RNAV vai RNP)* maršruta segmentam
7. piezīmes, tostarp norāde uz kontroles struktūrvienību, tās darbības kanālu un attiecīgā gadījumā arī tās pieteikšanās adresi, *SATVOICE* numuru un jebkuriem navigācijas, *RCP* un *RSP* specififikācijas(-u) ierobežojumiem.

ENR 3.3. Citi veidi

Raksturo citus īpaši noteiktus maršrutus, kas ir obligāti noteiktajā(-ās) zonā(-ās).

Apraksts par brīvā maršruta gaisa telpu (*FRA*), kas noteikta kā gaisa telpa, kurā lietotāji var brīvi plānot tiešos maršrutus starp noteiktu ieejas punktu un noteiktu izejas punktu, tostarp informācija par tiešo maršrutēšanu, ierobežojumiem attiecībā uz maršruta punktu izmantošanu tiešajai maršrutēšanai un norādi lidojuma plānā (15. pozīcija). Raksturo priekšnoteikumus *ATC* atļauju izdošanai.

ENR 3.4. Gaidīšana maršrutā

Sīki raksturo procedūras, kas attiecas uz gaidīšanu maršrutā, ietverot šādu informāciju:

1. identifikācija gaidīšanas zonā (ja tāda ir) un gaidīšanas punkts (aeronavigācijas līdzeklis) vai maršruta punkts, norādot ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs un sekundēs;
2. ienākošais maršruts;
3. procedūras pagrieziena virziens;
4. maksimālais norādītais gaisa ātrums;

▼ M5

5. zemākais un augstākais gaidīšanas līmenis;
6. izlidošanas laiks/distance
7. norāde uz kontroles struktūrvienību un tās darba frekvenci.

▼ M1**ENR 4. RADIONAVIGĀCIJAS LĪDZEKĻI/SISTĒMAS****ENR 4.1. Radionavigācijas līdzekļi maršrutā**

Saraksts, kurā alfabētiskā secībā pēc nosaukuma uzskaitītas stacijas, kas nodrošina radionavigācijas pakalpojumus izmantošanai maršrutā, tostarp:

- 1) stacijas nosaukums un magnētiskā deklinācija ar precizitāti līdz tuvākajam grādam un – attiecībā uz *VOR* – līdzekļa tehniskajai sakārtošanai izmantotā stacijas deklinācija ar precizitāti līdz tuvākajam grādam;
- 2) identifikācija;
- 3) frekvence/kanāls katram elementam;
- 4) ekspluatācijas laiks;
- 5) raidošās antenas atrašanās vietas ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs un sekundēs;
- 6) *DME* raidošās antenas pacēlums ar precizitāti līdz tuvākajiem 30 m (100 ft);
un
- 7) piezīmes.

Ja iekārtu ekspluatē cita iestāde, nevis izraudzītā iestāde, piezīmju ailē norāda ekspluatētājiestādes nosaukumu. Piezīmju ailē norāda iekārtas pārklājuma zonu.

ENR 4.2. Īpašas navigācijas sistēmas

Ar īpašām navigācijas sistēmām saistīto staciju apraksts, tostarp:

- 1) stacijas vai staciju ķēdes nosaukums;
- 2) pieejamā pakalpojuma veids (vadības signāls, pakļautais signāls, krāsa);
- 3) frekvence (kanāla numurs, pamatimpulsa frekvence, atkārtojumu frekvence, ja piemērojams);
- 4) ekspluatācijas laiks;
- 5) raidošās stacijas atrašanās vietas ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs un sekundēs un
- 6) piezīmes.

Ja iekārtu ekspluatē cita iestāde, nevis izraudzītā iestāde, piezīmju ailē norāda ekspluatētājiestādes nosaukumu. Piezīmju ailē norāda iekārtas pārklājuma zonu.

ENR 4.3. Globālā navigācijas satelītu sistēma (GNSS)

Globālās navigācijas satelītu sistēmas (GNSS), kas nodrošina navigācijas pakalpojumus izmantošanai maršrutā, elementu uzskaitījums alfabētiskā secībā pēc elementa nosaukuma un apraksts, tostarp:

▼ M1

- 1) GNSS elementa nosaukums (*GPS, GLONASS, EGNOS, MSAS, WAAS* utt.);
- 2) attiecīgā gadījumā – frekvence(-es);
- 3) nominālās apkalpošanas zonas un pārklājuma zonas ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs un sekundēs un
- 4) piezīmes.

Ja iekārtu ekspluatē cita iestāde, nevis izraudzītā iestāde, piezīmju ailē norāda ekspluatētājiestādes nosaukumu.

ENR 4.4. Kodētie nozīmīgo punktu nosaukumi

Saraksts, kurā alfabētiskā secībā sakārtoti kodētie nosaukumi (izrunājami kodēti piecburtu nosaukumi), kas noteikti nozīmīgajiem punktiem atrašanās vietās, kuras nav atzīmētas kā vietas, kur atrodas radionavigācijas līdzekļi, tostarp:

- 1) kodētais nosaukums;
- 2) atrašanās vietas ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs un sekundēs;
- 3) atsauce uz *ATS* vai citiem maršrutiem, kuros atrodas punkts, un
- 4) piezīmes, tostarp atrašanās vietu papildu definīcija vajadzības gadījumā.

ENR 4.5. Zemes aeronavigācijas ugunis maršrutā

Saraksts, kurā uzskaitītas zemes aeronavigācijas ugunis un citas gaismas bākas, kas apzīmē ģeogrāfiskās atrašanās vietas, kuras daļībvalsts ir noteikusi par būtiskām, tostarp:

- 1) pilsētas nosaukums vai cita bākas identifikācija;
- 2) bākas tips un gaismas intensitāte, kas izteikta tūkstošos kandelu;
- 3) signāla raksturojumi;
- 4) ekspluatācijas laiks un
- 5) piezīmes.

ENR 5. NAVIGĀCIJAS BRĪDINĀJUMI**ENR 5.1. Aizliegtās, ierobežotu lidojumu un bīstamās zonas**

Aizliegto, ierobežotu lidojumu un bīstamo zonu apraksts, kas attiecīgā gadījumā papildināts ar grafisku attēlojumu, kā arī informācija par to izveidošanu un aktivizēšanu, tostarp:

- 1) sānu robežu identifikācija, nosaukums un ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs un sekundēs, ja tās atrodas gaisa satiksmes vadības rajona/zonas robežās, un grādos un minūtēs, ja tās atrodas ārpus gaisa satiksmes vadības rajona/zonas robežām;
- 2) augšējās un apakšējās robežas un
- 3) piezīmes, tostarp darbības laiks.

Piezīmju ailē norāda ierobežojuma tipu vai apdraudējuma veidu un pārtveršanas risku, ja notiek ielidošana šajās zonās.

▼ **M1****ENR 5.2. Militāro mācību zonas un pretgaisa aizsardzības identifikācijas zona (ADIZ)**

Noteikto militāro mācību zonu un regulāro militāro mācību un noteiktās pretgaisa aizsardzības identifikācijas zonas (ADIZ) apraksts, kas attiecīgā gadījumā papildināts ar grafisku attēlojumu, tostarp:

- 1) sānu robežu ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs un sekundēs, ja tās atrodas gaisa satiksmes vadības rajona/zonas robežās, un grādos un minūtēs, ja tās atrodas ārpus gaisa satiksmes vadības rajona/zonas robežām;
- 2) augšējās un apakšējās robežas, kā arī sistēma un līdzekļi aktivizācijas paziņojumu sniegšanai kopā ar informāciju, kas attiecas uz civilās aviācijas lidojumiem un piemērojamām ADIZ procedūrām, un
- 3) piezīmes, tostarp darbības laiks un pārtveršanas risks gadījumā, ja notiek ielidošana ADIZ.

ENR 5.3. Citas bīstamas darbības un citi iespējami apdraudējumi**ENR 5.3.1. Citas bīstamas darbības**

Tādu darbību apraksts (attiecīgā gadījumā papildināts ar kartēm), kuras rada konkrētu vai acīmredzamu gaisa kuģa ekspluatācijas apdraudējumu un varētu ietekmēt lidojumus, tostarp:

- 1) zonas centra ģeogrāfiskās koordinātas grādos un minūtēs un ietekmes attālumš;
- 2) vertikālās robežas;
- 3) konsultatīvi pasākumi;
- 4) par informācijas sniegšanu atbildīgā iestāde un
- 5) piezīmes, tostarp darbības laiks.

ENR 5.3.2. Citi iespējami apdraudējumi

Citu iespējamo apdraudējumu, kas varētu ietekmēt lidojumus (piemēram, aktīvi vulkāni, kodolelektrostacijas u. c.), apraksts, kas attiecīgā gadījumā papildināts ar kartēm, tostarp:

- 1) iespējamā apdraudējuma atrašanās vietas ģeogrāfiskās koordinātas grādos un minūtēs;
- 2) vertikālās robežas;
- 3) konsultatīvi pasākumi;
- 4) par informācijas sniegšanu atbildīgā iestāde un
- 5) piezīmes.

ENR 5.4. Aeronavigācijas šķēršļi

To šķēršļu saraksts, kuri ietekmē aeronavigāciju 1. rajonā (visā dalībvalsts teritorijā), tostarp:

- 1) šķēršļa identifikācija vai apzīmējums;
- 2) šķēršļa tips;

▼ M1

- 3) šķēršļa atrašanās vietas ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs un sekundēs;
- 4) šķēršļa pacēlums un augstums ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai;
- 5) šķēršļa apgaismojuma (ja tāds ir) tips un krāsa un
- 6) attiecīgā gadījumā – norāde, ka šķēršļu saraksts ir pieejams elektroniski, un atsauce uz *GEN* 3.1.6. punktu.

ENR 5.5. Sporta un atpūtas pasākumi gaisā

Intensīvu gaisā notiekošu sporta un atpūtas pasākumu īss apraksts, kas attiecīgā gadījumā papildināts ar grafisku attēlojumu, kā arī to īstenošanas nosacījumi, tostarp:

- 1) apzīmējums un sānu robežu ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs un sekundēs, ja tās atrodas gaisa satiksmes vadības rajona/zonas robežās, un grādos un minūtēs, ja tās atrodas ārpus gaisa satiksmes vadības rajona/zonas robežām;
- 2) vertikālās robežas;
- 3) ekspluatanta/lietotāja tālruņa numurs un
- 4) piezīmes, tostarp darbības laiks.

ENR 5.6. Putnu migrācija un rajoni ar jutīgu faunu

Ar migrāciju saistītās putnu pārvietošanās apraksts, kas, ja iespējams, papildināts ar kartēm, tostarp migrācijas maršruti un pastāvīgās atpūtas vietas un rajoni ar jutīgu faunu.

ENR 6. MARŠRUTA KARTES

Šajā sadaļā iekļauj *ICAO* maršruta kartes un indeksu tabulas.

3. DAĻA. LIDLAIKI (AD)

Ja AIP tiek sagatavota un izdota vairākos sējumos un katram sējumam ir atsevišķa grozījumu un papildinājumu apkalpošana, katrā sējumā iekļauj atsevišķu priekšvārdu, AIP grozījumu reģistru, AIP papildinājumu reģistru, AIP lapu kontrolsarakstu un kārtējo ar roku izdarīto grozījumu sarakstu. Ja AIP tiek publicēta vienā sējumā, tad attiecībā uz katru no iepriekšminētajām apakšsadaļām norāda atzīmi “nav attiecināms”.

AD 0.6. 3. daļas satura rādītājs

3. daļas “Lidlauki (AD)” sadaļu un apakšsadaļu saraksts.

▼ M5**AD 1. LIDLAIKI/ HELIKOPTERU LIDLAIKI – IEVADS****AD 1.1. Lidlauku/helikopteru lidlauku pieejamība un izmantošanas nosacījumi****AD 1.1.1 Vispārējie nosacījumi**

Īss tās kompetentās iestādes apraksts, kas ir atbildīga par lidlaukiem un helikopteru lidlaukiem, tostarp:

1. vispārīgie nosacījumi, saskaņā ar kuriem lidlauki/ helikopteru lidlauki ir pieejami izmantošanai, un

▼ **M5**

2. paziņojums attiecībā uz noteikumiem, kas ir pakalpojumu pamatā, un norāde uz tās AIP atrašanās vietu, kurā ir uzskaitītas atšķirības no *ICAO*, ja tādas pastāv.

AD 1.1.2. Militāro gaisa spēku bāzu izmantošana

Noteikumi un procedūras, ja tādi pastāv, attiecībā uz militāro gaisa spēku bāzu izmantošanu civiliem mērķiem.

AD 1.1.3. Ierobežotas redzamības procedūras (*LVP*)

Vispārīgie nosacījumi, saskaņā ar kuriem tiek izmantotas *LVP*, kuras piemērojamas ierobežotas redzamības operācijām lidlaukos, ja šādas procedūras pastāv.

AD 1.1.4. Lidlauka ekspluatācijas minimumi

Informācija par dalībvalsts piemērotajiem lidlauka ekspluatācijas minimumiem.

AD 1.1.5. Cita informācija

Cita tamlīdzīga informācija, ja piemērojams.

AD 1.2. Glābšanas un ugunsdzēsības pakalpojumi (*RFFS*), skrejceļa virsmas stāvokļa novērtēšana un ziņošana un sniega plāns

AD 1.2.1. Glābšanas un ugunsdzēsības pakalpojumi

Īss to noteikumu izklāsts, kas reglamentē *RFFS* izveidošanu publiskai izmantošanai pieejamos lidlaukos/ helikopteru lidlaukos, norādot arī dalībvalsts noteiktās glābšanas un ugunsdzēsības kategorijas.

AD 1.2.2. Skrejceļa virsmas stāvokļa novērtēšana un ziņošana un sniega plāns

Skrejceļa virsmas stāvokļa novērtējuma apraksts un ziņošana; īss apraksts par vispārējiem ar sniega plānu saistītiem apsvērumiem publiskai izmantošanai pieejamos lidlaukos/helikopteru lidlaukos, kuros parasti uzsnieg sniegs, tostarp:

1. skrejceļa virsmas stāvokļa ziņošanas un ziemas pakalpojumu organizēšana;
2. kustības zonu uzraudzība;
3. izmantotās virsmas stāvokļa novērtēšanas metodes; operācijas ar īpaši sagatavotiem ziemas skrejceļiem;
4. pasākumi, kas veikti, lai saglabātu kustības zonu izmantojamību;
5. ziņošanas sistēma un līdzekļi;
6. skrejceļu slēgšanas gadījumi
7. informācijas par sniega apstākļiem izplatīšana.

AD 1.3. Lidlauku un helikopteru lidlauku rādītājs

Dalībvalsts lidlauku/ helikopteru lidlauku saraksts, kas papildināts ar grafisku attēlojumu, tostarp:

1. lidlauka/ helikopteru lidlauka nosaukums un *ICAO* atrašanās vietas indikators;
2. lidlaukā/ helikopteru lidlaukā atļautās satiksmes veids (starptautiskie/valsts, *IFR/VFR*, regulārie/neregulārie, vispārējās nozīmes aviācijas, militārie un citi lidojumi)

▼ M5

- atsauce uz AIP 3. daļas apakšsadaļu, kurā ir norādīta sīkāka informācija par lidlauku/ helikopteru lidlauku.

AD 1.4. Lidlauku/helikopteru lidlauku grupēšana

Īss to kritēriju izklāsts, kurus dalībvalsts piemēro, lai sagrupētu lidlaukus/ helikopteru lidlaukus informācijas sagatavošanas/izplatīšanas/sniegšanas nolūkos.

AD 1.5. Lidlauku sertifikācijas statuss

Dalībvalsts lidlauku saraksts, kurā norādīts sertifikācijas statuss, tostarp:

- lidlauka nosaukums un *ICAO* atrašanās vietas indikators;
- sertifikācijas datums un – attiecīgā gadījumā – sertifikāta derīguma termiņš
- piezīmes, ja tādas ir.

▼ M1**AD 2. LIDLĀUKI**

Piezīme. “****” vietā jāieraksta attiecīgais *ICAO* atrašanās vietas indikators.

**** AD 2.1. Lidlauka atrašanās vietas indikators un nosaukums

Norāda lidlaukam piešķirto *ICAO* atrašanās vietas indikatoru un lidlauka nosaukumu. *ICAO* atrašanās vietas indikators ir visām AD 2. sadaļas apakšsadaļām piemērojamās norāžu sistēmas neatņemama sastāvdaļa.

**** AD 2.2. Lidlauka ģeogrāfiskie un administratīvie dati

Norāda lidlauka ģeogrāfiskos un administratīvos datus, tostarp:

- lidlauka atskaites punktu (ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs un sekundēs) un tā atrašanās vietu;
- lidlauka atskaites punkta virzienu un attālumu no tās pilsētas centra, kuru lidlauks apkalpo;
- lidlauka pacēlumu ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai un atskaites temperatūru;
- attiecīgā gadījumā – ģeoīda vilni lidlauka pacēluma vietā ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai;
- magnētisko deklināciju ar precizitāti līdz tuvākajam grādam, informācijas datumu un ikgadējās izmaiņas;
- lidlauka ekspluatanta nosaukumu, adresi, tālruna un faksa numurus, e-pasta adresi, *AFS* adresi un, ja tāda ir, tīmekļa vietnes adresi;
- lidlaukā atļautās satiksmes veidus (*IFR/VFR* lidojumi) un
- piezīmes.

▼ M1****** AD 2.3. Darba laiks**

Sīka informācija par turpmāk norādīto lidlauka dienestu darba laiku:

- 1) lidlauka ekspluatants;
- 2) muitas un imigrācijas dienests;
- 3) veselības aizsardzības un sanitārais dienests;
- 4) *AIS* informācijas birojs;
- 5) *ATS* ziņojumu savākšanas punkts (*ARO*);
- 6) *MET* informācijas birojs;
- 7) *ATS*;
- 8) degvielas uzpildes dienests;
- 9) dienests, kas veic apkalpošanu uz zemes;
- 10) drošības dienests;
- 11) atledošanas pakalpojumu dienests, un
- 12) piezīmes.

**** AD 2.4. Apkalpošana uz zemes – pakalpojumi un iekārtas

Sīks to pakalpojumu un iekārtu apraksts, kas lidlaukā pieejamas, lai veiktu apkalpošanu uz zemes, tostarp:

- 1) kravu apstrādes iekārtas;
- 2) degvielas un eļļas tipi;
- 3) degvielas uzpildes iekārtas un ietilpība;
- 4) atledošanas iekārtas;
- 5) vieta angāros viesu gaisa kuģiem;
- 6) remonta iekārtas viesu gaisa kuģiem;
- 7) piezīmes.

**** AD 2.5. Pasažieriem pieejamās ērtības

Pasažieriem lidlaukā pieejamo ērtību īss apraksts vai atsauce uz citiem informācijas avotiem, piemēram, tīmekļa vietni, tostarp:

- 1) viesnīca(-as) lidlaukā vai tā tuvumā;
- 2) restorāns(-i) lidlaukā vai tā tuvumā;
- 3) transporta iespējas;
- 4) medicīniskās aprūpes iespējas;
- 5) banka un pasts lidlaukā vai tā tuvumā;

▼ M1

- 6) tūrisma birojs;
- 7) piezīmes.

**** AD 2.6. Glābšanas un ugunsdzēsības pakalpojumi

Sīks lidlaukā pieejamo *RFFS* un aprīkojuma apraksts, tostarp:

- 1) lidlauka kategorija attiecībā uz ugunsdzēsību;
- 2) glābšanas aprīkojums;
- 3) patstāvīgi pārvietoties nespējīgu gaisa kuģu evakuācijas iespējas un
- 4) piezīmes.

▼ M5****** AD 2.7. Skrejceļa virsmas stāvokļa novērtēšana un ziņošana un sniega plāns**

Skrejceļa virsmas stāvokļa novērtējuma informācija un ziņošana;

Lidlauka kustības zonu tīrīšanas aprīkojuma un noteikto prioritāšu sīks izklāsts, tostarp:

1. nokrišņu tīrīšanas aprīkojuma tips(-i);
2. nokrišņu tīrīšanas prioritātes;
3. materiāla izmantošana kustības zonas virsmas apstrādei;
4. īpaši sagatavots ziemas skrejceļš;
5. piezīmes.

▼ M1****** AD 2.8. Dati par peroniem, manevrēšanas ceļiem un kontrolpunktu atrašanās vietām**

Informācija par peronu, manevrēšanas ceļu un noteikto kontrolpunktu atrašanās vietu fiziskajiem raksturlielumiem, tostarp:

- 1) peronu apzīmējums, virsma un izturība;
- 2) manevrēšanas ceļu apzīmējums, platums, virsma un izturība;
- 3) altimetra kontrolpunktu atrašanās vieta un pacēlums ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai;
- 4) *VOR* kontrolpunktu atrašanās vieta;
- 5) *INS* kontrolpunktu atrašanās vieta grādos, minūtēs, sekundēs un sekundes simtdaļās un
- 6) piezīmes.

Ja kontrolpunktu atrašanās vietas ir attēlotas lidlauka kartē, šajā apakšsadaļā izdara attiecīgu atzīmi.

**** AD 2.9. Zemes kustības vadības un kontroles sistēma un marķējumi

Zemes kustības vadības un kontroles sistēmas un skrejceļa un manevrēšanas ceļu marķējumu īss apraksts, tostarp:

- 1) gaisa kuģu stāvvietu identifikācijas zīmju, manevrēšanas ceļu norādošo līniju un vizuālās savienošanas/novietošanas vadības sistēmas izmantošana;

▼ M1

- 2) skrejceļu un manevrēšanas ceļu marķējumi un ugunis;
- 3) stopugunis (ja tādas ir);
- 4) piezīmes.

**** AD 2.10. Lidlauka šķēršļi

Šķēršļu sīks apraksts, tostarp:

- 1) šķēršļi 2. rajonā:
  - a) šķēršļa identifikācija vai apzīmējums;
  - b) šķēršļa tips;
  - c) šķēršļa atrašanās vietas ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs, sekundēs un sekundes desmitdaļās;
  - d) šķēršļa pacēlums un augstums ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai;
  - e) šķēršļa marķējums un šķēršļa apgaismojuma (ja tāds ir) tips un krāsa;
  - f) attiecīgā gadījumā – norāde, ka šķēršļu saraksts ir pieejams elektroniski, un atsauce uz *GEN* 3.1.6. punktu, un
  - g) attiecīgā gadījumā – norāde “*NIL*”;
- 2) ja nav 2. rajona datu kopas attiecībā uz lidlauku, tas ir skaidri jānorāda un ir jāsniedz šķēršļu dati par:
  - a) šķēršļiem, kas iesniedzas šķēršļu ierobežošanas virsmās;
  - b) šķēršļiem, kas iesniedzas pacelšanās trajektorijas zonas šķēršļu identifikācijas virsmā, un
  - c) citiem šķēršļiem, kas novērtēti kā bīstami aeronavigācijai;
- 3) norāde par to, ka nav sniegta informācija par šķēršļiem 3. rajonā, vai šāda informācija, ja informācija par šķēršļiem 3. rajonā ir sniegta:
  - a) šķēršļa identifikācija vai apzīmējums;
  - b) šķēršļa tips;
  - c) šķēršļa atrašanās vietas ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs, sekundēs un sekundes desmitdaļās;
  - d) šķēršļa pacēlums un augstums ar precizitāti līdz tuvākajai metra vai pēdas desmitdaļai;
  - e) šķēršļa marķējums un šķēršļa apgaismojuma (ja tāds ir) tips un krāsa;
  - f) attiecīgā gadījumā – norāde, ka šķēršļu saraksts ir pieejams elektroniski, un atsauce uz *GEN* 3.1.6. punktu, un
  - g) attiecīgā gadījumā – norāde “*NIL*”;

▼ M1****** AD 2.11. Sniegtā meteoroloģiskā informācija**

Sīks lidlaukā sniegtās meteoroloģiskās informācijas apraksts un norāde, kurš meteoroloģiskais birojs ir atbildīgs par norādīto pakalpojumu, tostarp:

- 1) attiecīgā meteoroloģiskā biroja nosaukums;
- 2) darba laiks un attiecīgā gadījumā noteiktais meteoroloģiskais birojs, kas atbildīgs ārpus šī laika;
- 3) birojs, kas atbildīgs par *TAF* sagatavošanu, un prognožu derīguma termiņš un izdošanas intervāls;
- 4) *TREND* prognožu pieejamība par lidlauku un izdošanas intervāls;
- 5) informācija par instruktažas un/vai konsultāciju sniegšanas kārtību;
- 6) sniegtās lidojuma dokumentācijas tipi un lidojuma dokumentācijā lietotā(-ās) valoda(-as);
- 7) kartes un cita informācija, kas attēlota vai pieejama instruktažai vai konsultācijām;
- 8) papildu aprīkojums, kas pieejams, lai sniegtu informāciju par meteoroloģiskajiem apstākļiem, piemēram, meteoroloģiskais radars un satelītu uzņemumu uztvērējs;
- 9) *ATS* struktūrvienība(-as), kam tiek nodrošināta meteoroloģiskā informācija;
- 10) papildinformācija, piemēram, pakalpojumu ierobežojumi

**** AD 2.12. Skrejceļa fiziskie raksturlielumi

Sīks katra skrejceļa fizisko raksturlielumu apraksts, tostarp:

- 1) apzīmējumi;
- 2) patiesie azimuti ar precizitāti līdz grāda simtdaļai;
- 3) skrejceļu izmēri ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai;
- 4) skrejceļa seguma izturība (seguma klasifikācijas skaitlis (*PCN*) un saistītie dati) un katra skrejceļa un saistīto skrejceļa gala bremsēšanas joslu virsma;
- 5) ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs, sekundēs un sekundes simtdaļās attiecībā uz katru sliekšni un skrejceļa galu un – attiecīgā gadījumā – ģeoīda vilnis:
  - neprecīzas pieejas skrejceļa sliekšņiem ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai un
  - precīzas pieejas skrejceļa sliekšņiem ar precizitāti līdz tuvākajai metra vai pēdas desmitdaļai;

▼ M1

- 6) pacēlums:
  - neprecīzas pieejas skrejceļa sliekšņiem ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai un
  - precīzas pieejas skrejceļa zemskares zonas sliekšņiem un augstākajam pacēlumam ar precizitāti līdz tuvākajai metra vai pēdas desmitdaļai;
- 7) katra skrejceļa un saistīto skrejceļa gala bremzēšanas joslu slīpums;
- 8) skrejceļa gala bremzēšanas joslas (ja tāda ir) izmēri ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai;
- 9) šķēršļbrīvās joslas (ja tāda ir) izmēri ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai;
- 10) lidjoslu izmēri;
- 11) skrejceļa gala drošības zonu izmēri;
- 12) apturēšanas sistēmas (ja tāda ir) atrašanās vieta (kurā skrejceļa galā) un apraksts;
- 13) šķēršļbrīvas zonas esība un
- 14) piezīmes.

**** AD 2.13. Deklarētās distances

Sīks deklarēto distanču apraksts ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai katram skrejceļa virzienam, tostarp:

- 1) skrejceļa apzīmējums;
- 2) pieejamais pacelšanās ieskrējiena garums;
- 3) pieejamā pacelšanās distance un – attiecīgā gadījumā – alternatīvas saīsinātas deklarētās distances;
- 4) pieejamā pārtrauktās pacelšanās distance;
- 5) pieejamā nosēšanās distance un
- 6) piezīmes, tostarp skrejceļa ieejas vai sākuma punkts, ja ir deklarētas alternatīvas saīsinātas deklarētās distances.

Ja skrejceļa virzienu nevar izmantot pacelšanās un/vai nosēšanās vajadzībām, jo tas ir operacionāli aizliegts, to norāda un ieraksta vārdus “nav izmantojams” vai abreviatūru “NU”.

**** AD 2.14. Pieejas un skrejceļa apgaismojums

Sīks pieejas un skrejceļa apgaismojuma apraksts, tostarp:

- 1) skrejceļa apzīmējums;
- 2) pieejas apgaismojuma sistēmas tips, garums un intensitāte;
- 3) skrejceļa sliekšņa ugunis, krāsa un flanga horizonti;

▼ M1

- 4) glisādes vizuālas indikācijas sistēmas tips;
- 5) skrejceļa zemskares zonas uguņu garums;
- 6) skrejceļa ass līnijas uguņu garums, atstatums, krāsa un intensitāte;
- 7) skrejceļa malu uguņu garums, atstatums, krāsa un intensitāte;
- 8) skrejceļa gala uguņu un flanga horizontu krāsa;
- 9) skrejceļa gala bremzēšanas joslas uguņu garums un krāsa un
- 10) piezīmes.

**** AD 2.15. Cits apgaismojums, sekundārais barošanas avots

Cita apgaismojuma un sekundārā barošanas avota apraksts, tostarp:

- 1) lidlauka bākas/identifikācijas bākas (ja tāda ir) atrašanās vieta, raksturlielumi un darbības laiks;
- 2) anemometra/nosēšanās virziena rādītāja atrašanās vieta un apgaismojums (ja tāds ir);
- 3) manevrēšanas ceļa malu un manevrēšanas ceļa ass līnijas ugunis;
- 4) sekundārais barošanas avots, tostarp pārslēgšanās laiks, un
- 5) piezīmes.

**** AD 2.16. Helikopteru nosēšanās zona

Sīks lidlaukā ierīkotās helikopteru nosēšanās zonas apraksts, tostarp:

- 1) zemskares un atrašanās (*TLOF*) zonas ģeometriskā centra vai katra pieejas pēdējā posma un pacelšanās (*FATO*) zonas sliekšņa ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs, sekundēs un sekundes simtdaļās un – attiecīgā gadījumā – ģeoīda vilnis:
  - neprecīzas pieejas manevriem ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai un
  - precīzas pieejas manevriem ar precizitāti līdz tuvākajai metra vai pēdas desmitdaļai;
- 2) *TLOF* un/vai *FATO* zonas pacēlums:
  - neprecīzas pieejas manevriem ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai un
  - precīzas pieejas manevriem ar precizitāti līdz tuvākajai metra vai pēdas desmitdaļai;
- 3) *TLOF* un *FATO* zonas izmēri ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai, seguma tips, stīpība un marķējums;
- 4) *FATO* patiesie azimuti ar precizitāti līdz grāda simtdaļai;
- 5) pieejamās deklarētās distances ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai;
- 6) pieejas un *FATO* apgaismojums un
- 7) piezīmes.

▼ M1****** AD 2.17. Gaisa satiksmes pakalpojumu gaisa telpa**

Sīks lidlaukā organizētās *ATS* gaisa telpas apraksts, tostarp:

- 1) gaisa telpas apzīmējums un sānu robežu ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs un sekundēs;
- 2) vertikālās robežas;
- 3) gaisa telpas klasifikācija;
- 4) *ATS* struktūrvienības, kas nodrošina pakalpojumus, izsaukuma signāls un valoda(-as);
- 5) pārejas absolūtais augstums;
- 6) izmantojamības stundas un
- 7) piezīmes.

**** AD 2.18. Gaisa satiksmes dienestu sakaru līdzekļi

Sīks lidlaukā izveidoto *ATS* sakaru līdzekļu apraksts, tostarp:

- 1) dienesta apzīmējums;
- 2) izsaukuma signāls;
- 3) kanāls(-i);
- 4) *SATVOICE* numurs(-i), ja pieejams(-i);
- 5) attiecīgā gadījumā – pieteikšanās adrese;
- 6) ekspluatācijas laiks un
- 7) piezīmes.

▼ M5******AD 2.19. Radionavigācijas un nosēšanās līdzekļi**

Sīks ar instrumentālo pieeju un lidlauka rajona procedūrām saistīto lidlauka radionavigācijas un nosēšanās līdzekļu apraksts, tostarp:

1. a) līdzekļu veids;
  - b) attiecīgā gadījumā – magnētiskā deklinācija ar precizitāti līdz tuvākajam grādam;
  - c) atbalstīto darbību veids attiecībā uz *ILS/MLS/GLS*, pamata *GNSS* un *SBAS*;
  - d) *ILS* klasifikācija;
  - e) iekārtu klasifikācija un nolaišanās iekārtu apzīmējums(-i) saistībā ar *GBAS*;
  - f) attiecībā uz *VOR/ILS/MLS* arī stacijas deklinācija ar precizitāti līdz tuvākajam grādam līdzekļa tehniskajai sakārtošanai;
2. vajadzības gadījumā – identifikācija;
3. frekvence(-es), kanāla numurs(-i), pakalpojuma sniedzējs un – attiecīgā gadījumā – atskaites trajektorijas identifikators(-i) (*RPI*);
4. attiecīgā gadījumā – ekspluatācijas laiks;
5. attiecīgā gadījumā – raidošās antenas atrašanās vietas ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs, sekundēs un sekundes desmitdaļās;

▼ M5

6. *DME* raidošās antenas pacēlums ar precizitāti līdz tuvākajiem 30 m (100 ft) un attāluma (precīzas) mērīšanas iekārtas (*DME/P*) pacēlums ar precizitāti līdz tuvākajiem 3 m (10 ft), *GBAS* atskaites punkta pacēlums ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai un punkta elipsoidālais augstums ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai; attiecībā uz *SBAS* – nosēšanās sliekšņa punkta (*LTP*) vai iedomātā skrejceļa sliekšņa (*FTP*) elipsoidālais augstums ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai;
7. apkalpošanas rajona rādiuss no *GBAS* atskaites punkta ar precizitāti līdz tuvākajam kilometram vai jūras jūdzei;
8. piezīmes.

Ja viens un tas pats līdzeklis tiek izmantots gan vajadzībām maršrutā, gan lidlaukā, tad aprakstu sniedz arī ENR 4. sadaļā. Ja zemes funkcionālā papildinājuma sistēma (*GBAS*) apkalpo vairākus lidlaukus, līdzekļa aprakstu sniedz par katru lidlauku. Ja iekārtu ekspluatē cita iestāde, nevis izraudzītā iestāde, piezīmju ailē norāda ekspluatētājiestādes nosaukumu. Piezīmju ailē norāda iekārtas pārklājuma zonu.

▼ M1****** AD 2.20. Vietējie lidlauka noteikumi**

Sīks lidlauka izmantošanas noteikumu apraksts, tostarp treniņa lidojumu, ar radiosakariem neaprikotu lidaparātu, sīksvara lidaparātu un tamlīdzīgu lidaparātu pieļaujamība, un zemes manevrēšanas un stāvvietu izmantošanas noteikumi, izņemot lidojuma procedūras.

**** AD 2.21. Trokšņa vājināšanas procedūras

Sīks lidlaukā noteikto trokšņa vājināšanas procedūru apraksts.

▼ M5****** AD 2.22. Lidojumu procedūras**

Nosacījumu un lidojuma procedūru, tostarp radara procedūru un/vai ADS-B procedūru, kas noteiktas, pamatojoties uz gaisa telpas organizāciju lidlaukā, sīks apraksts. Lidlauka ierobežotas redzamības procedūru (*LVP*) sīks apraksts, ja šādas procedūras ir noteiktas, tostarp:

1. skrejceļš(-i) un ar to saistītais aprīkojums, ko atļauts izmantot, ja *LVP* ir spēkā, tostarp ekspluatācijai ar ekspluatācijas kredītpunktiem ar *RVR*, kas mazāks par 550 m, ja piemērojams;
2. noteikti meteoroloģiski apstākļi, kad tiek uzsāktas, izmantotas un izbeigtas *LVP*;
3. *LVP* izmantojamo zemes marķējumu/apgaismojuma apraksts;
4. piezīmes.

▼ M1****** AD 2.23. Papildu informācija**

Papildu informācija lidlaukā, piemēram, norāde uz putnu koncentrāciju lidlaukā, kā arī norāde uz ievērojamiem putnu pārlidojumiem katru dienu starp atpūtas un barošanās vietām, ciktāl šādas informācijas sniegšana ir praktiski iespējama.

Īpaša papildu informācija par attālinātiem lidlauka *ATS*:

- 1) norāde par to, ka tiek sniegti attālināti lidlauka *ATS*;

▼ **M1**

- 2) signālu starmeša atrašanās vieta, piemēram, frāze “signālu starmetis novietots [ģeogrāfiskais kontrolpunkts]”, kā arī skaidra norāde par signālu starmeša atrašanās vietu lidlauka kartē par katru attiecīgo lidlauku;
- 3) apraksts par jebkādam īpašām saziņas metodēm, ko uzskata par vajadzīgām vairākrežīmu ekspluatācijas gadījumā, piemēram, lidostu nosaukumu/*ATS* struktūrvienības izsaukuma signāla iekļaušanu visu veidu pārraidēm (ne tikai pirmajai saziņai) starp pilotiem un *ATCO*/lidlauku lidojumu informācijas pakalpojumu dienestiem (*AFISO*);
- 4) visu to attiecīgo darbību apraksts, kuras gaisa telpas lietotāji pieprasa pēc ārkārtas/neparastas situācijas, un to iespējamo ārkārtas rīcības pasākumu apraksts, kurus *ATS* sniedzējs var veikt pārtraukumu gadījumā, ja piemērojams (*AD2.22.* punktā “Lidojuma procedūras”), un
- 5) pakalpojumu pieejamības savstarpējo atkarību apraksts vai norāde par lidlaukiem, kas nav piemēroti satiksmes novirzīšanai no lidlauka (gaisa telpas lietotāji neieplāno lidlauku kā rezerves lidlauku, ja to apkalpo tas pats distances vadības torņa centrs), ja to uzskata par attiecināmu.

**** **AD 2.24. Ar lidlauku saistītās aeronavigācijas kartes**

Ar lidlauku saistītās aeronavigācijas kartes iekļauj šādā secībā:

- 1) lidlauka/helikopteru lidlauka karte (*ICAO*);
- 2) gaisa kuģu stāvvietu/izvietojanas karte (*ICAO*);
- 3) lidlauka zemes manevru karte (*ICAO*);
- 4) lidlauka šķēršļu karte (*ICAO*, A tips) (katram skrejceļam);
- 5) lidlauka apvidus un šķēršļu karte (*ICAO*) (elektroniskā);
- 6) precīzas pieejas apvidus karte (*ICAO*) (precīzas pieejas II un III kategorijas skrejceļiem);
- 7) rajona karte (*ICAO*) (izlidošanas un tranzīta maršruti);
- 8) standartizlidošanas karte – instrumentālā procedūra (*ICAO*);
- 9) rajona karte (*ICAO*) (ielidošanas un tranzīta maršruti);
- 10) standartielidošanas karte – instrumentālā procedūra (*ICAO*);
- 11) *ATC* novērošanas minimālā absolūtā augstuma karte (*ICAO*);
- 12) instrumentālās pieejas karte (*ICAO*) (katram skrejceļam un procedūru tipam);
- 13) vizuālās pieejas karte (*ICAO*) un
- 14) putnu koncentrācija lidlauka tuvumā.

Ja dažas no šīm aeronavigācijas kartēm netiek sagatavotas, to norāda *GEN 3.2.* sadaļā “Aeronavigācijas kartes”.

▼ **M5****** **AD 2.25. Vizuālā segmenta virsmas (*VSS*) paaugstinājums**

Vizuālā segmenta virsmas (*VSS*) paaugstinājums, tostarp ietekmētās procedūras un procedūras minimumi.

▼ **M1****AD 3. HELIKOPTERU LIDLAIKI**

Ja helikopteru nosēšanās zona ir ierīkota lidlaukā, saistītos datus norāda tikai **** AD 2.16. punktā.

Piezīme. “****” vietā jāieraksta attiecīgais ICAO atrašanās vietas indikators.

**** AD 3.1. Helikopteru lidlauka atrašanās vietas indikators un nosaukums

Helikopteru lidlaukam un helikopteru lidlauka nosaukumiem piešķirto ICAO atrašanās vietas indikatoru norāda AIP. ICAO atrašanās vietas indikators ir visām AD 3. sadaļas apakšsadaļām piemērojamās norāžu sistēmas neatņemama sastāvdaļa.

**** AD 3.2. Helikopteru lidlauka ģeogrāfiskie un administratīvie dati

Norāda helikopteru lidlauka ģeogrāfiskos un administratīvos datus, tostarp:

- 1) helikopteru lidlauka atskaites punktu (ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs un sekundēs) un tā atrašanās vietu;
- 2) helikopteru lidlauka atskaites punkta virzienu un attālumu no tās pilsētas centra, kuru apkalpo helikopteru lidlauks;
- 3) helikopteru lidlauka pacēlumu ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai un atskaites temperatūru;
- 4) attiecīgā gadījumā – ģeoīda vilni helikopteru lidlauka pacēluma vietā ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai;
- 5) magnētisko deklināciju ar precizitāti līdz tuvākajam grādam, informācijas datumu un ikgadējās izmaiņas;
- 6) helikopteru lidlauka ekspluatanta nosaukumu, adresi, tālruni un faksu numurus, e-pasta adresi, AFS adresi un, ja tāda ir, ūmekļa vietnes adresi;
- 7) helikopteru lidlaukā atļautās satiksmes veidus (*IFR/VFR* lidojumi) un
- 8) piezīmes.

**** AD 3.3. Darba laiks

Sīka informācija par turpmāk norādīto helikopteru lidlauka dienestu darba laiku:

- 1) helikopteru lidlauka ekspluatants;
- 2) muitas un imigrācijas dienests;
- 3) veselības aizsardzības un sanitārais dienests;
- 4) AIS informācijas birojs;
- 5) ATS ziņojumu savākšanas punkts (*ARO*);
- 6) MET informācijas birojs;
- 7) ATS;

▼ M1

- 8) degvielas uzpildes dienests;
- 9) dienests, kas veic apkalpošanu uz zemes;
- 10) drošības dienests;
- 11) atledošanas pakalpojumu dienests, un
- 12) piezīmes.

**** AD 3.4. Apkalpošana uz zemes – pakalpojumi un iekārtas

Sīks to pakalpojumu un iekārtu apraksts, kas helikopteru lidlaukā pieejamas, lai veiktu apkalpošanu uz zemes, tostarp:

- 1) kravu apstrādes iekārtas;
- 2) degvielas un eļļas tipi;
- 3) degvielas uzpildes iekārtas un ietilpība;
- 4) atledošanas iekārtas;
- 5) vieta angāros viesu helikopteriem;
- 6) remonta iekārtas viesu helikopteriem un
- 7) piezīmes.

**** AD 3.5. Pasažieriem pieejamās ērtības

Pasažieriem helikopteru lidlaukā pieejamo ērtību īss apraksts vai atsauce uz citiem informācijas avotiem, piemēram, tūmekļa vietni, tostarp:

- 1) viesnīca(-as) helikopteru lidlaukā vai tā tuvumā;
- 2) restorāns(-i) helikopteru lidlaukā vai tā tuvumā;
- 3) transporta iespējas;
- 4) medicīniskās aprūpes iespējas;
- 5) banka un pasts helikopteru lidlaukā vai tā tuvumā;
- 6) tūrisma birojs; un
- 7) piezīmes.

**** AD 3.6. Glābšanas un ugunsdzēsības pakalpojumi

Sīks helikopteru lidlaukā pieejamo *RFFS* un aprīkojuma apraksts, tostarp:

- 1) helikopteru lidlauka kategorija attiecībā uz ugunsdzēsību;
- 2) glābšanas aprīkojums;
- 3) patstāvīgi pārvietoties nespējīgu helikopteru evakuācijas iespējas un
- 4) piezīmes.

▼ **M1******** AD 3.7. Sezonas nokrišņu tīrīšanas iespējas**

Helikopteru lidlauka kustības zonu tīrīšanas aprīkojuma un noteikto prioritāšu sīks izklāsts, tostarp:

- 1) nokrišņu tīrīšanas aprīkojuma tips(-i);
- 2) nokrišņu tīrīšanas prioritātes; un
- 3) piezīmes.

**** AD 3.8. Dati par peroniem, manevrēšanas ceļiem un kontrolpunktu atrašanās vietām

Informācija par peronu, manevrēšanas ceļu un noteikto kontrolpunktu atrašanās vietu fiziskajiem raksturlielumiem, tostarp:

- 1) peronu, helikopteru stāvvietu apzīmējums, virsma un izturība;
- 2) helikopteru zemes manevrēšanas ceļu apzīmējums, platums un virsmas tips;
- 3) helikopteru gaisa manevrēšanas ceļa un gaisa manevrēšanas maršruta platums un apzīmējums;
- 4) altimetra kontrolpunktu atrašanās vieta un pacēlums ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai;
- 5) *VOR* kontrolpunktu atrašanās vieta;
- 6) *INS* kontrolpunktu atrašanās vieta grādos, minūtēs, sekundēs un sekundes simtdaļās un
- 7) piezīmes.

Ja kontrolpunktu atrašanās vietas ir attēlotas helikopteru lidlauka kartē, šajā apakšsadaļā izdara attiecīgu atzīmi.

**** AD 3.9. Marķējumi un marķieri

Īss pieejas pēdējā posma un pacelšanās zonas un manevrēšanas ceļu marķējumu un marķieru apraksts, tostarp:

- 1) pieejas pēdējā posma un pacelšanās marķējumi;
- 2) manevrēšanas ceļu marķējumi, gaisa manevrēšanas ceļu marķieri un gaisa manevrēšanas maršrutu marķieri, un
- 3) piezīmes.

**** AD 3.10. Helikopteru lidlauka šķēršļi

Šķēršļu sīks apraksts, tostarp:

- 1) šķēršļa identifikācija vai apzīmējums;
- 2) šķēršļa tips;
- 3) šķēršļa atrašanās vietas ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs, sekundēs un sekundes desmitdaļās;

▼ M1

- 4) šķēršļa pacēlums un augstums ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai;
- 5) šķēršļa marķējums un šķēršļa apgaismojuma (ja tāds ir) tips un krāsa;
- 6) attiecīgā gadījumā – norāde, ka šķēršļu saraksts ir pieejams elektroniski, un atsauce uz *GEN* 3.1.6. punktu, un
- 7) attiecīgā gadījumā – norāde “*NIL*”;

**** AD 3.11. Sniegtā meteoroloģiskā informācija

Sīks helikopteru lidlaukā sniegtās meteoroloģiskās informācijas apraksts un norāde, kurš meteoroloģiskais birojs ir atbildīgs par norādīto pakalpojumu, tostarp:

- 1) attiecīgā meteoroloģiskā biroja nosaukums;
- 2) darba laiks un attiecīgā gadījumā noteiktais meteoroloģiskais birojs, kas atbildīgs ārpus šī laika;
- 3) birojs, kas atbildīgs par *TAF* sagatavošanu, un prognožu derīguma termiņš;
- 4) *TREND* prognožu pieejamība par helikopteru lidlauku un izdošanas intervāls;
- 5) informācija par instruktažas un/vai konsultāciju sniegšanas kārtību;
- 6) sniegtās lidojuma dokumentācijas tips un lidojuma dokumentācijā lietotā(-ās) valoda(-as);
- 7) kartes un cita informācija, kas attēlota vai pieejama instruktažai vai konsultācijām;
- 8) papildu aprīkojums, kas pieejams, lai sniegtu informāciju par meteoroloģiskajiem apstākļiem, piemēram, meteoroloģiskais radars un satelītu zņēmumu uztvērējs;
- 9) *ATS* struktūrvienība(-as), kam tiek nodrošināta meteoroloģiskā informācija; un
- 10) papildinformācija, piemēram, pakalpojumu ierobežojumi u. tml.

**** AD 3.12. Helikopteru lidlauka dati

Sīks helikopteru lidlauka izmēru apraksts un saistītā informācija, tostarp:

- 1) helikopteru lidlauka tips – virsmas līmenī, paaugstināts vai helikopteru klājs;
- 2) zemskares un atrašanās (*TLOF*) zonas izmēri ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai;
- 3) pieejas pēdējā posma un pacelšanās (*FATO*) zonas patiesie azimuti ar precizitāti līdz grāda simtdaļai;
- 4) *FATO* izmēri ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai un virsmas tips;
- 5) *TLOF* virsma un celbspēja tonnās (1000 kg);

▼ M1

- 6) *TLOF* ģeometriskā centra vai katra *FATO* sliekšņa ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs, sekundēs un sekundes simtdaļās un – attiecīgā gadījumā – geoida vilnis:
- neprecīzas pieejas manevriem ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai un
  - precīzas pieejas manevriem ar precizitāti līdz tuvākajai metra vai pēdas desmitdaļai;
- 7) *TLOF* un/vai *FATO* slīpums un pacēlums:
- neprecīzas pieejas manevriem ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai un
  - precīzas pieejas manevriem ar precizitāti līdz tuvākajai metra vai pēdas desmitdaļai;
- 8) drošības zonas izmēri;
- 9) helikopteru šķēršļbrīvās joslas izmēri ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai;
- 10) šķēršļbrīva sektora esība un
- 11) piezīmes.

**** AD 3.13. Deklarētās distances

Sīks deklarēto distanču apraksts ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai, ja attiecināms uz helikopteru lidlauku, tostarp:

- 1) pieejamā pacelšanās distance – un attiecīgā gadījumā – alternatīvas saīsinātas deklarētās distances;
- 2) pieejamā pārtrauktas pacelšanās distance;
- 3) pieejamā nosēšanās distance un
- 4) piezīmes, tostarp ieejas vai sākuma punkts, ja ir deklarētas alternatīvas saīsinātas deklarētās distances.

**** AD 3.14. Pieejas un *FATO* apgaismojums

Sīks pieejas un *FATO* apgaismojuma apraksts, tostarp:

- 1) pieejas apgaismojuma sistēmas tips, garums un intensitāte;
- 2) glisādes vizuālas indikācijas sistēmas tips;
- 3) *FATO* zonas uguņu raksturlielumi un izvietojums;
- 4) mērķējumpunkta uguņu raksturlielumi un izvietojums;
- 5) *TLOF* apgaismojuma sistēmas raksturlielumi un izvietojums un
- 6) piezīmes.

▼ M1****** AD 3.15. Cits apgaismojums, sekundārais barošanas avots**

Cita apgaismojuma un sekundārā barošanas avota apraksts, tostarp:

- 1) helikopteru lidlauka bākas atrašanās vieta, raksturlielumi un darbības laiks;
- 2) vēja virziena rādītāja (*WDI*) atrašanās vieta un apgaismojums;
- 3) manevrēšanas ceļa malu un manevrēšanas ceļa ass līnijas ugunis;
- 4) sekundārais barošanas avots, tostarp pārslēgšanās laiks, un
- 5) piezīmes.

**** AD 3.16. Gaisa satiksmes pakalpojumu gaisa telpa

Sīks helikopteru lidlaukā organizētās *ATS* gaisa telpas apraksts, tostarp:

- 1) gaisa telpas apzīmējums un sānu robežu ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs un sekundēs;
- 2) vertikālās robežas;
- 3) gaisa telpas klasifikācija;
- 4) *ATS* struktūrvienības, kas nodrošina pakalpojumus, izsaukuma signāls un valoda(-as);
- 5) pārejas absolūtais augstums;
- 6) izmantojamības stundas un
- 7) piezīmes.

**** AD 3.17. Gaisa satiksmes dienestu sakaru līdzekļi

Sīks helikopteru lidlaukā izveidoto *ATS* sakaru līdzekļu apraksts, tostarp:

- 1) dienesta apzīmējums;
- 2) izsaukuma signāls;
- 3) frekvence(-es);
- 4) ekspluatācijas laiks un
- 5) piezīmes.

▼ M5****** AD 3.18. Radionavigācijas un nosēšanās līdzekļi**

Sīks ar instrumentālo pieeju un lidlauka rajona procedūrām saistīto helikopteru lidlauka radionavigācijas un nosēšanās līdzekļu apraksts, tostarp:

1. a) līdzekļu veids;
- b) attiecīgā gadījumā – magnētiskā deklinācija ar precizitāti līdz tuvākajam grādam;
- c) atbalstīto darbību veids attiecībā uz *ILS/MLS/GLS*, pamata *GNSS* un *SBAS*;
- d) *ILS* klasifikācija;
- e) iekārtu klasifikācija un nolaišanās iekārtu apzīmējums(-i) saistībā ar *GBAS*;
- f) attiecībā uz *VOR/ILS/MLS* arī stacijas deklinācija ar precizitāti līdz tuvākajam grādam līdzekļa tehniskajai sakārtošanai;

▼ M5

2. vajadzības gadījumā – identifikācija;
3. frekvence(-es), kanāla numurs(-i), pakalpojuma sniedzējs un – attiecīgā gadījumā – atskaites trajektorijas identifikators(-i) (*RPI*);
4. attiecīgā gadījumā – ekspluatācijas laiks;
5. attiecīgā gadījumā – raidošās antenas atrašanās vietas ģeogrāfiskās koordinātas grādos, minūtēs, sekundēs un sekundes desmitdaļās;
6. DME raidošās antenas pacēlums ar precizitāti līdz tuvākajiem 30 m (100 ft) un attāluma (precīzas) mērīšanas iekārtas (*DME/P*) pacēlums ar precizitāti līdz tuvākajiem 3 m (10 ft), *GBAS* atskaites punkta pacēlums ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai un punkta elipsoidālais augstums ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai; attiecībā uz *SBAS* – nosēšanās sliekšņa punkta (*LTP*) vai iedomātā skrejceļa sliekšņa (*FTP*) elipsoidālais augstums ar precizitāti līdz tuvākajam metram vai pēdai;
7. apkalpošanas rajona rādiuss no *GBAS* atskaites punkta ar precizitāti līdz tuvākajam kilometram vai jūras jūdzei;
8. piezīmes.

Ja viens un tas pats līdzeklis tiek izmantots gan vajadzībām maršrutā, gan helikopteru lidlaukā, tad aprakstu sniedz arī ENR 4. sadaļā. Ja *GBAS* apkalpo vairākus helikopteru lidlaukus, līdzekļa aprakstu sniedz par katru helikopteru lidlauku. Ja iekārtu ekspluatē cita iestāde, nevis izraudzītā iestāde, piezīmju ailē norāda ekspluatētājiestādes nosaukumu. Piezīmju ailē norāda iekārtas pārklājuma zonu.

▼ M1****** AD 3.19. Vietējie helikopteru lidlauka noteikumi**

Sīks helikopteru lidlauka izmantošanas noteikumu apraksts, tostarp treniņa lidojumu, ar radiosakariem neaprīkotu lidaparātu, sīksvara lidaparātu un tamlīdzīgu lidaparātu pieļaujamība, un zemes manevrēšanas un stāvvietu izmantošanas noteikumi, izņemot lidojuma procedūras.

**** AD 3.20. Trokšņa vājināšanas procedūras

Sīks helikopteru lidlaukā noteikto trokšņa vājināšanas procedūru apraksts.

**** AD 3.21. Lidojuma procedūras

Nosacījumu un lidojuma procedūru, tostarp radara procedūru un/vai *ADS-B* procedūru, kas noteiktas, pamatojoties uz gaisa telpas organizāciju helikopteru lidlaukā, sīks apraksts. Helikopteru lidlauka ierobežotas redzamības procedūru sīks apraksts, ja šādas procedūras ir noteiktas, tostarp:

- 1) zemskares un atrašanās (*TLOF*) zona(-as) un saistītais aprīkojums, ko atļauts izmantot ierobežotas redzamības procedūrās;
- 2) noteikti meteoroloģiski apstākļi, kad tiek uzsāktas, izmantotas un izbeigtas ierobežotas redzamības procedūras;
- 3) ierobežotas redzamības procedūrās izmantojamo zemes marķējumu/apgaismojuma apraksts un
- 4) piezīmes.

▼ M1****** AD 3.22. Papildu informācija**

Papildu informācija par helikopteru lidlauku, piemēram, norāde uz putnu koncentrāciju helikopteru lidlaukā, kā arī norāde uz ievērojamiem putnu pārlidojumiem katru dienu starp atpūtas un barošanās vietām, ciktāl šādas informācijas sniegšana ir praktiski iespējama.

**** AD 3.23. Ar helikopteru lidlauku saistītās kartes

Ar helikopteru lidlauku saistītās aeronavigācijas kartes iekļauj šādā secībā:

- 1) lidlauka/helikopteru lidlauka karte (*ICAO*);
- 2) rajona karte (*ICAO*) (izlidošanas un tranzīta maršruti);
- 3) standartizlidošanas karte – instrumentālā procedūra (*ICAO*);
- 4) rajona karte (*ICAO*) (ielidošanas un tranzīta maršruti);
- 5) standartielidošanas karte – instrumentālā procedūra (*ICAO*);
- 6) *ATC* novērošanas minimālā absolūtā augstuma karte (*ICAO*);
- 7) instrumentālās pieejas karte (*ICAO*) (katram procedūru tipam);
- 8) vizuālās pieejas karte (*ICAO*) un
- 9) putnu koncentrācija helikopteru lidlauka tuvumā.

Ja dažas no šīm aeronavigācijas kartēm netiek sagatavotas, to norāda *GEN 3.2.* sadaļā “Aeronavigācijas kartes”.

2. papildinājums

NOTAM FORMĀTS

Prioritātes atzīme												→	
Adrese													
													≡
Iesniegšanas datums un laiks												→	
Ģenerētāja indikators													≡(
Ziņojuma sērija, numurs un identifikators													
NOTAM, kas satur jaunu informāciju	..... NOTAMN (sērija un numurs/gads)												
NOTAM, kas aizstāj iepriekšēju NOTAM	..... NOTAMR..... (sērija un numurs/gads) (aizstājamā NOTAM sērija un numurs/gads)												
NOTAM, kas atceļ iepriekšēju NOTAM	..... NOTAMC..... (sērija un numurs/gads) (atceļamā NOTAM sērija un numurs/gads)											≡	
Kvalifikatori													
	FIR	NOTAM kods	Satiksmē	Merķis	Piemērošanas joma	Apakšējā robeža	Augšējā robeža	Koordinātas, rādiuss					
Q)		Q										≡	
ICAO atrašanās vietas indikators attiecīgās iekārtas, gaisa telpas vai paziņoto apstākļu atrašanās vietai							A)						→
Derīguma termiņš													
No (datuma-laika grupa)	B)											→	
Līdz (PERM vai datuma-laika grupa)	C)											EST* PERM* ≡	
Laika grafiks (ja piemērojams)	D)											→	
												≡	
NOTAM teksts; ieraksts vienkāršā valodā (izmantojot ICAO saīsinājumus)													
E)													≡
Apakšējā robeža	F)												→
Augšējā robeža	G)												) ≡
Paraksts													

*Lieto svītrot

▼ **M1****NOTAM FORMĀTA AIZPILDĪŠANAS NORĀDĪJUMI****1. Vispārīgi**

Nosūta kvalifikatoru rindu (Q aile) un visus identifikatorus (A)–(G) aile (ieskaitot) ar noslēdzošo iekavu aiz katra, kā redzams formātā, izņemot gadījumu, ja par kādu noteiktu identifikatoru nav informācijas.

2. NOTAM numerācija

Katram *NOTAM* piešķir sērijas numuru, ko identificē pēc burta un četrpārpu skaitļa, kuram seko slīpsvītra un divpārpu skaitlis, ar ko apzīmē gadu (piemēram, A0023/03). Katra sērija sākas 1. janvārī ar numuru "0001".

3. Kvalifikatori (Q aile)

Q aile ir sadalīta astoņos laukos, kuri ir savstarpēji atdalīti ar slīpsvītru. Ierakstu veic katrā laukā. Piemērs lauku aizpildīšanai ir sniegts "Aeronavigācijas informācijas pakalpojumu rokasgrāmatā" (*Aeronautical Information Services Manual*) (*ICAO* dokuments Nr. 8126). Lauka definīcija ir šāda.

1) **FIR**

- a) Ja informācijas objekts ģeogrāfiski atrodas vienā *FIR*, *ICAO* atrašanās vietas indikators ir attiecīgā *FIR* atrašanās vietas indikators. Ja lidlauks atrodas citas dalībvalsts pārklājošajā *FIR*, Q ailes pirmajā datu laukā norāda pārklājošā *FIR* kodu (piemēram, Q) LFRR/...A EGJJ),

vai

ja informācijas objekts ģeogrāfiski atrodas vairākos *FIR*, *FIR* laukā norāda tās dalībvalsts *ICAO* valstspiederības burtus, kas ģenerējusi attiecīgo *NOTAM*, un burtus "XX". Pārklājošā *UIR* atrašanās vietas indikatoru neizmanto. Tādā gadījumā A ailē norāda attiecīgo *FIR* *ICAO* atrašanās vietas indikatorus vai tās dalībvalsts vai deleģētās struktūrvienības indikatoru, kura ir atbildīga par navigācijas pakalpojumu sniegšanu vairākās dalībvalstīs.

- b) Ja viena dalībvalsts izdod *NOTAM*, kas skar *FIR* vairāku dalībvalstu grupā, iekļauj pirmos divus izdevējas dalībvalsts *ICAO* atrašanās vietas indikatora burtus, kam pievieno "XX". Tādā gadījumā A ailē norāda attiecīgo *FIR* atrašanās vietas indikatorus vai tās dalībvalsts vai deleģētās struktūrvienības indikatoru, kura ir atbildīga par navigācijas pakalpojumu sniegšanu vairākās dalībvalstīs.

2) **NOTAM KODS**

Katru *NOTAM* koda grupu veido pieci burti, un pirmais burts vienmēr ir "Q". Otrais un trešais burts norāda informācijas objektu, bet ceturtais un piektais burts norāda informācijas objekta statusu vai stāvokli. No diviem burtiem veidoti kodi, kas paredzēti objektu un stāvokļu norādīšanai, ir noteikti *ICAO* dokumentā Nr. 8400 "Aeronavigācijas dienestu procedūras – *ICAO* saīsinājumi un kodi (*PANS-ABC*)" (*Procedures for Air Navigation Services – ICAO Abbreviations and Codes*) (*PANS-ABC*). Attiecībā uz otrā un trešā burta kombināciju un ceturto un piekto burta kombināciju skata *NOTAM* izvēles kritērijus, kas noteikti *ICAO* dokumentā Nr. 8126, vai norāda vienu no šādām kombinācijām atbilstīgi konkrētajam gadījumam:

- a) ja objekts nav norādīts *NOTAM* kodā (*ICAO* dokuments Nr. 8400) vai *NOTAM* izvēles kritērijos (*ICAO* dokuments Nr. 8126), otrā un trešā burta vietā ieraksta "XX" (piemēram, QXXAK); ja objekts ir "XX", arī stāvoklim izmanto "XX" (piemēram, QXXXXX);

▼ **M1**

- b) ja objekta stāvoklis nav norādīts *NOTAM* kodā (*ICAO* dokuments Nr. 8400) vai *NOTAM* izvēles kritērijos (*ICAO* dokuments Nr. 8126), ceturtā un piektā burta vietā ieraksta "XX" (piemēram, QFAXX);
- c) ja tiek izdots *NOTAM*, kas satur ekspluatācijai būtisku informāciju, un ja to izmanto, lai paziņotu par *AIRAC* AIP grozījumiem vai papildinājumiem, tad *NOTAM* koda ceturtā un piektā burta vietā ieraksta "TT";
- d) ja tiek izdots *NOTAM*, kas ietver spēkā esošo *NOTAM* kontrolsarakstu, tad otrā, trešā, ceturtā un piektā burta vietā ieraksta "KKKK", un
- e) atceļot *NOTAM*, izmanto šādas *NOTAM* koda ceturtā un piektā burta kombinācijas:

AK =	ATJAUNOTA NORMĀLA DARBĪBA
AL =	DARBOJAS (VAI ATKAL DARBOJAS) ATBILSTĪGI IEPRIEKŠ PUBLICĒTAJIEM IEROBEŽOJUMIEM/NOSACĪJUMIEM
AO =	GATAVS EKSPLUATĀCIJAI
CC =	PABEIGTS
KN =	ATCELTS
HV =	DARBS PABEIGTS
XX =	VIENKĀRŠA VALODA

"Q - - AO = Gatavs ekspluatācijai" izmanto NOTAM atcelšanai; savukārt tādām NOTAM, ar kuru izsludina jaunu aprīkojumu vai pakalpojumus, izmanto šādu ceturto un piekto burtu: "Q - - CS = Uzstādīts".

"Q - - CN = ATCELTS" izmanto, lai atceltu plānotas darbības, piemēram, navigācijas brīdinājumus; "

Q - - HV = DARBS PABEIGTS" izmanto, lai atceltu nepabeigtu darbu.

3) SATIKSME

I =	IFR
V =	VFR
K =	<i>NOTAM</i> ir kontrolsaraksts

Atkarībā no NOTAM temata un satura kvalifikatora lauks "SATIKSME" var ietvert apvienotus kvalifikatorus.

4) MĒRĶIS

N =	<i>NOTAM</i> izvēlēts, lai nekavējoties pievērstu lidojuma apkalpes locekļu uzmanību
B =	ekspluatācijai būtisks <i>NOTAM</i> , izvēlēts iekļaušanai <i>PIB</i>

▼ **M1**

- O = NOTAM, kas attiecas uz lidojumiem
- M = dažādi NOTAM; par tiem nav jāsniedz kopsavilkums, bet tie ir pieejami pēc pieprasījuma
- K = NOTAM ir kontrolsaraksts

Atkarībā no NOTAM temata un satura kvalifikatora lauks "MĒRĶIS" var ietvert apvienotus kvalifikatorus "BO" vai "NBO".

5) PIEMĒROŠANAS JOMA

- A = lidlauks
- E = maršrutā
- W = NAV brīdinājums
- K = NOTAM ir kontrolsaraksts

Atkarībā no NOTAM temata un satura kvalifikatora lauks "PIEMĒROŠANAS JOMA" var ietvert apvienotus kvalifikatorus.

6) un 7) APAKŠĒJĀ ROBEŽA/AUGŠĒJĀ ROBEŽA

Laukus "APAKŠĒJĀ ROBEŽA" un "AUGŠĒJĀ ROBEŽA" norāda tikai kā lidojuma līmeņus (FL), un tie izsaka ietekmes teritorijas faktiskās vertikālās robežas bez buferjoslu pievienošanas. Navigācijas brīdinājumu un gaisa telpas ierobežojumu gadījumā norādītajām vērtībām jāatbilst F un G ailē norādītajām vērtībām.

Ja objekts neietver konkrētu informāciju par relatīvo augstumu, tad kā noklusējuma vērtību APAKŠĒJĀI ROBEŽAI norāda "000", bet AUGŠĒJĀI ROBEŽAI – "999".

8) KOORDINĀTAS, RĀDIUSS

Ģeogrāfisko platumu un garumu norāda ar precizitāti līdz vienai minūtei, kā arī norāda trīsciparu skaitli, kas atbilst ietekmes rādiusam jūras jūdzēs (NM) (piemēram, 4700N01140E043). Koordinātas parāda aptuveno centru aplī, kura rādiuss aptver visu ietekmes teritoriju, un, ja NOTAM attiecas uz visu FIR/UIR vai uz vairākiem FIR/UIR, rādiusam norāda noklusējuma vērtību "999".

4. A aile

Ieraksta ICAO dokumentā Nr. 7910 norādīto ICAO atrašanās vietas indikatoru lidlaukam vai FIR, kurā atrodas attiecīgā iekārta, gaisa telpa vai paziņotais stāvoklis. Vajadzības gadījumā var norādīt vairāk nekā vienu FIR/UIR. Ja nav pieejams ICAO atrašanās vietas indikators, izmanto ICAO valstspiederības burtu saskaņā ar ICAO dokumenta Nr. 7910 2. daļu, tam pievienojot "XX", un E ailē norāda nosaukumu vienkāršā valodā.

Ja informācija attiecas uz GNSS, ieraksta atbilstošo ICAO atrašanās vietas indikatoru, kas piešķirts GNSS elementam, vai kopējo atrašanās vietas indikatoru, kas piešķirts visiem GNSS elementiem (izņemot GBAS).

GNSS gadījumā atrašanās vietas indikatoru var izmantot, norādot uz GNSS elementa darbības pārtraukumu (piemēram, "KNMH" norāda uz GPS satelīta darbības pārtraukumu).

▼ M1**5. B aile**

Datuma-laika grupai izmanto desmit ciparu grupu, norādot gadu, mēnesi, dienu, stundas un minūtes (*UTC*). Šis ieraksts norāda uz datumu un laiku, kad *NOTAMN* stājas spēkā. *NOTAMR* un *NOTAMC* gadījumā datuma-laika grupa ir faktiskais datums un laiks, kad ģenerēts *NOTAM*. Dienas sākumu norāda, izmantojot "0000".

6. C aile

Izņemot *NOTAMC*, izmanto datuma-laika grupu (desmit ciparu grupu, kas norāda gadu, mēnesi, dienu, stundas un minūtes (*UTC*)), norādot informācijas derīguma termiņu, ja vien informācija nav pastāvīga – tādā gadījumā tā vietā norāda saīsinājumu "*PERM*". Dienas beigās norāda, izmantojot "2359"; neizmanto "2400". Ja informācija par laiku nav zināma, norāda aptuveno ilgumu, izmantojot datuma-laika grupu, pēc kuras ieraksta saīsinājumu "*EST*". Ikvienu *NOTAM*, kam ir saīsinājums "*EST*", atceļ vai aizstāj pirms C ailē noteiktā datuma un laika.

7. D aile

Ja apdraudējums, ekspluatācijas stāvoklis vai iekārtu stāvoklis, par ko tiek ziņots, pastāvēs atbilstoši noteiktam laika un datuma grafikam laikposmā starp B un C ailē norādītajiem datumiem un laikiem, tad šādu informāciju iekļauj D ailē. Ja D ailē norādītā informācija pārsniedz 200 rakstzīmes, apsver šādas informācijas sniegšanu atsevišķā, secīgā *NOTAM*.

8. E aile

Izmanto dekodētu *NOTAM* kodu, kas vajadzības gadījumā papildināts ar *ICAO* saīsinājumiem, indikatoriem, identifikatoriem, apzīmējumiem, izsaukuma signāliem, frekvencēm, skaitļiem un tekstu vienkāršā valodā. Ja *NOTAM* tiek izvēlēts starptautiskai izplatīšanai, daļās, kurās iekļaujams teksts vienkāršā valodā, iekļauj tekstu angļu valodā. Šim ierakstam jābūt skaidram un īsam, lai nodrošinātu atbilstošu *PIB* ierakstu. *NOTAMC* gadījumā iekļauj norādi uz objektu un statusa ziņojumu, lai būtu iespējams veikt precīzas ticamības pārbaudes.

9. F un G aile

Šīs ailes parasti attiecas uz navigācijas brīdinājumiem vai gaisa telpas ierobežojumiem un parasti ir daļa no *PIB* ieraksta. Norāda gan apakšējās, gan augšējās augstuma robežas darbībām vai ierobežojumiem, skaidri norādot tikai vienu atskaites punktu un mērvienību. Saīsinājumus "*GND*" vai "*SFC*" F ailē izmanto, lai norādītu attiecīgi zemi un virsmu. Saīsinājumu "*UNL*" G ailē izmanto, lai norādītu "neierobežots".

▼ **M5***SNOWTAM FORMĀTA AIZPILDĪŠANAS NORĀDĪJUMI***1. Vispārīgi**

- a) Ziņojot par vairākiem skrejceļiem, atkārtoti aizpilda B–H aili (lidmašīnas veikspējas aprēķina sadaļa).
- b) Burti, kas izmantoti aiļu apzīmēšanai, ir norādīti tikai zināšanai, un tos neiekļauj ziņojumā. Ar burtiem “M” (“obligāti”), “C” (“ar nosacījumu”) un “O” (“pēc izvēles”) apzīmē lietojumu un informāciju, un tos iekļauj, kā paskaidrots turpmāk.
- c) Izmanto metriskās mērvienības, un mērvienības nav jānorāda.
- d) *SNOWTAM* maksimālais derīguma termiņš ir 8 stundas. Jaunu *SNOWTAM* izdod ikreiz, kad tiek saņemts jauns ziņojums par skrejceļa stāvokli.
- e) Ar *SNOWTAM* atceļ iepriekšējo *SNOWTAM*.
- f) Lai atvieglotu *SNOWTAM* ziņojumu automātisko apstrādi datorizētās datu bankās, iekļauj saīsināto nosaukumu “TTAAiiii CCCC MMYGGgg (BBB)”. Šiem apzīmējumiem ir šāda nozīme:

TT = datu apzīmējums *SNOWTAM* = SW;

AA = dalībvalstu ģeogrāfiskais apzīmējums, piemēram, LF = FRANCIJA;

iiii = *SNOWTAM* četrciparu sērijas numurs;

CCCC = četru burtu atrašanās vietas indikators lidlaukam, uz kuru attiecas *SNOWTAM*;

MMYGGgg = novērojuma/mērījuma datums/laiks, kur:

MM = mēnesis, piemēram, janvāris = 01, decembris = 12;

YY = mēneša diena;

GGgg = laiks stundās (GG) un minūtēs (gg) pēc UTC;

(BBB) = grupa, kas norādāma pēc izvēles, lai:

kļūdas gadījumā labotu *SNOWTAM* ziņojumu, kas iepriekš izplatīts ar tādu pašu sērijas numuru = COR. *Iekavas attiecībā uz (BBB) grupu lietotas, lai norādītu, ka šī grupa nav obligāta. Ja ziņojumu sniedz par vairākiem skrejceļiem un atsevišķi novērojuma/mērījuma veikšanas datumi/laiki ir norādīti, atkārtotot B aili, tad saīsinātajā nosaukumā (MMYGGgg) norāda jaunāko novērojuma/mērījuma datumu/laiku.*

- g) *SNOWTAM* formātā vārdu “*SNOWTAM*” un *SNOWTAM* četrciparu sērijas numura grupu atdala ar atstarpi, piemēram, *SNOWTAM* 0124.
- h) *SNOWTAM* ziņojuma lasāmības atvieglšanai pēc *SNOWTAM* sērijas numura, pēc A ailes un pēc lidmašīnas veikspējas aprēķina sadaļas iekļauj rindpadevi.

▼ **M5**

- i) Ja ziņojumu sniedz par vairākiem skrejceļiem, informāciju, kas lidmašīnas veiktspējas aprēķina sadaļā norādīta no ailes “Novērtējuma datums un laiks”, atkārtoti norāda par katru skrejceļu pirms informācijas situācijas apzināšanas sadaļā.
- j) Obligātā informācija ir šāda:
- 1) LIDLAIKA ATRAŠANĀS VIETAS INDIKATORS;
  - 2) NOVĒRTĒJUMA DATUMS UN LAIKS;
  - 3) MAZĀKAIS SKREJCEĻA APZĪMĒJUMA NUMURS;
  - 4) SKREJCEĻA STĀVOKĻA KODS KATRAI SKREJCEĻA TREŠDAĻAI un
  - 5) STĀVOKĻA APRAKSTS PAR KATRU SKREJCEĻA TREŠDAĻU (ja tiek norādīts skrejceļa stāvokļa kods (RWYCC) 0–6)

2. Lidmašīnas veiktspējas aprēķina sadaļa

A aile. Lidlauka atrašanās vietas indikators (četrus burtus atrašanās vietas indikators).

B aile. Novērtējuma datums un laiks (astoņu ciparu datumu/laiku apzīmējoša grupa, kas norāda novērojuma izdarīšanas mēnesi, dienu, stundu un minūtes (*UTC*)).

C aile. Mazākais skrejceļa apzīmējuma numurs (nn[L] vai nn[C], vai nn[R]).

Par katru skrejceļu vienmēr norāda tikai vienu skrejceļa apzīmējumu, un tam vienmēr jābūt mazākajam numuram.

D aile. Skrejceļa stāvokļa kods katrai skrejceļa trešdaļai. Par katru skrejceļa trešdaļu norāda tikai vienu ciparu (0, 1, 2, 3, 4, 5 vai 6), un ciparus atdala ar slīpsvītru (n/n/n). E aile.

E aile. Pārklājums procentos katrai skrejceļa trešdaļai. Ja to norāda, tad ieraksta 25, 50, 75 vai 100 par katru skrejceļa trešdaļu, un ciparus atdala ar slīpsvītru ([n]nn/[n]nn/[n]nn).

Šo informāciju sniedz tikai tad, ja ir stāvokļa apraksts par katru skrejceļa trešdaļu (G aile), par kuru ziņots, izņemot “DRY”.

DRY (SAUSS) (ziņo tikai tad, ja piesārņojuma nav) Ja stāvokļus nepaziņo, to norāda, ierakstot “NR” attiecībā uz konkrēto(-ajām) skrejceļa trešdaļu(-ām).

F aile. Nesablietēta piesārņojuma dziļums katrā skrejceļa trešdaļā. Ja to norāda, tad ieraksta dziļumu milimetros par katru skrejceļa trešdaļu un ciparus atdala ar slīpsvītru (nn/nn/nn vai nnn/nnn/nnn).

Šo informāciju sniedz tikai par šādiem piesārņojuma veidiem:

— stāvošs ūdens, paziņojamā vērtība “04”, tad – novērtētā vērtība. Būtiskas izmaiņas 3 mm,

— šķīdonis, paziņojamā vērtība “03”, tad – novērtētā vērtība. Būtiskas izmaiņas 3 mm,

— slapjš sniegs, paziņojamā vērtība “03”, tad – novērtētā vērtība. Būtiskas izmaiņas 5 mm, un

▼ **M5**

— *sauss sniegš, paziņojamā vērtība “03”, tad – novērtētā vērtība. Būtiskas izmaiņas 20 mm.*

Ja stāvokļus nepaziņo, to norāda, ierakstot “NR” attiecībā uz konkrēto(-ajām) skrejceļa trešdaļu(-ām).

- G aile. Stāvokļa apraksts par katru skrejceļa trešdaļu. Iekļauj kādu no turpmāk norādītajiem stāvokļa aprakstiem par katru skrejceļa trešdaļu, tos atdalot ar slīpsvītru.

COMPACTED SNOW (SABLIETĒTS SNIEGS)

DRY SNOW (SAUSS SNIEGS)

DRY SNOW ON TOP OF COMPACTED SNOW (SAUSS SNIEGS UZ SABLIETĒTA SNIEGA)

DRY SNOW ON TOP OF ICE (SAUSS SNIEGS UZ LEDUS)

FROST (SARMA)

ICE (LEDUS)

SLIPPERY WET (SLIDENI SLAPJŠ)

SLUSH (ŠĶĪDONIS)

SPECIALLY PREPARED WINTER RUNWAY (ĪPAŠI SAGATAVOTS ZIEMAS SKREJCEĻŠ)

STANDING WATER (STĀVOŠS ŪDENS)

WATER ON TOP OF COMPACTED SNOW (ŪDENS UZ SABLIETĒTA SNIEGA)

WET (SLAPJŠ)

WET ICE (SLAPJŠ LEDUS)

WET SNOW (SLAPJŠ SNIEGS)

WET SNOW ON TOP OF COMPACTED SNOW (SLAPJŠ SNIEGS UZ SABLIETĒTA SNIEGA)

WET SNOW ON TOP OF ICE (SLAPJŠ SNIEGS UZ LEDUS)

DRY (SAUSS) (ziņo tikai tad, ja piesārņojuma nav)

Ja stāvokļus nepaziņo, to norāda, ierakstot “NR” attiecībā uz konkrēto(-ajām) skrejceļa trešdaļu(-ām).

- H aile. Skrejceļa platums, uz kuru attiecas skrejceļa stāvokļa kodi. Norāda platumu metros, ja tas ir mazāks nekā publicētais skrejceļa platums.

3. Situācijas apzināšanas sadaļa

Situācijas apzināšanas sadaļā aiz norādītajiem elementiem liek punktu.

Elementus, par kuriem informācijas nav vai attiecībā uz kuriem nav izpildīti nosacījumi to publicēšanai, situācijas apzināšanas sadaļā izlaiž. I aile.

- I aile. Samazināts skrejceļa garums. Ieraksta piemērojamo skrejceļa apzīmējumu un pieejamo garumu metros (piemēram, RWY nn [L] vai nn [C], vai nn [R] REDUCED TO [n]nnn).

▼ **M5**

Šī informācija norādāma ar nosacījumu, ja ir publicēts NOTAM ar jaunu deklarēto distanču kopumu.

- J aile. Sniegvilksnis uz skrejceļa. Ja tiek ziņots par sniegvilksni, norāda “DRIFTING SNOW”, atdalot ar atstarpi (RWY nn vai RWY nn[L], vai nn[C], vai nn[R] DRIFTING SNOW). K aile.
- K aile. Izbārstītas smiltis uz skrejceļa. Ja tiek ziņots par izbārstītām smiltīm uz skrejceļa, norāda mazāko skrejceļa apzīmējumu, atstarpi, “LOOSE SAND” (RWY nn vai RWY nn[L], vai nn[C], vai nn[R] LOOSE SAND).
- L aile. Ķīmiska apstrāde uz skrejceļa. Ja tiek ziņots, ka ir veikta ķīmiska apstrāde, norāda mazāko skrejceļa apzīmējumu, atstarpi, “CHEMICALLY TREATED” (RWY nn vai RWY nn[L], vai nn[C], vai nn[R] CHEMICALLY TREATED). M aile.
- M aile. Sniega sanesas uz skrejceļa. Ja tiek ziņots par sniega sanesām uz skrejceļa, norāda mazāko skrejceļa apzīmējumu, atstarpi, “SNOW-BANK”, atstarpi, kreiso pusi “L” vai labo pusi “R”, vai abas puses “LR”, un pēc tam norāda attālumu metros no ass līnijas, atdalot ar atstarpi “FM CL” (RWY nn vai RWY nn[L], vai nn[C], vai nn[R] SNOWBANK Lnn vai Rnn, vai LRnn FM CL).
- N aile. Sniega sanesas uz manevrēšanas ceļa. Ja uz manevrēšanas ceļa(-iem) ir sniega sanesas, norāda manevrēšanas ceļa(-u) apzīmējumu(-us), atstarpi, “SNOWBANKS” (TWY [nn]n vai TWYS [nn]n/[nn]n/[nn]n..., vai ALL TWYS SNOWBANKS).
- O aile. Sniega sanesas blakus skrejceļam. Ja tiek ziņots par sniega sanesām, kas iesniedzas lidlauka sniega plānā norādītajā relatīvā augstuma profilā, ieraksta mazāko skrejceļa apzīmējumu un “ADJ SNOW-BANKS” (RWY nn vai RWY nn[L], vai nn[C], vai nn[R] ADJ SNOWBANKS).
- P aile. Manevrēšanas ceļa stāvoklis. Ja tiek ziņots, ka manevrēšanas ceļš ir slidens vai neapmierinošā stāvoklī, ieraksta manevrēšanas ceļa apzīmējumu, atstarpi, “POOR” (TWY [n vai nn] POOR vai TWYS [n vai nn]/[n vai nn]/[n vai nn] POOR..., vai ALL TWYS POOR).
- R aile. Perona stāvoklis. Ja tiek ziņots, ka perons ir slidens vai neapmierinošā stāvoklī, ieraksta perona apzīmējumu, atstarpi, “POOR” (APRON [nnnn] POOR vai APRONS [nnnn]/[nnnn]/[nnnn] POOR, vai ALL APRONS POOR).
- S aile. (NR) Netiek ziņots.
- T aile. Piezīmes vienkāršā valodā.

4. papildinājums

ASHTAM FORMĀTS

(COM virsraksts)	(PRIORITĀTES INDIKATORS)	(ADRESĀTA INDIKATORS(-D)) ¹					
	(IENIEGŠANAS DATUMS UN LAIKS)		(GENERĒTĀJA INDIKATORS)				
(Saīsināts virsraksts)	(VA* ² SĒRIJAS NUMURS)				(ATRAŠANĀS VIETAS INDIKATORS)	IZDOŠANAS DATUMS/LAIKS	(PĒC IZVĒLES)
	V	A	*2	*2			

ASHTAM	(SĒRIJAS NUMURS)
(SKARTAIS LIDOJUMU INFORMĀCIJAS REĢIONS)	A)
(IZVIRDUMA DATUMS/LAIKS (UTC))	B)
(VULKĀNA NOSAUKUMS UN NUMURS)	C)
(VULKĀNA ĢEOGRĀFISKAIS PLATUMS/GARUMS VAI VULKĀNA RADIĀLS UN ATTĀLUMS NO NAVIGĀCIJAS LĪDZEKĻA)	D)
(VULKĀNA TRAUKSME LĪMEŅA KRĀSU KODS, TOSTARP VISI IEPRIEKŠĒJIE TRAUKSME LĪMEŅA KRĀSU KODI) ⁵	E)
(VULKĀNISKO PELNU MĀKONIS UN TĀ HORIZONTĀLAIS/VERTIKĀLAIS APMĒRS) ⁴	F)
(PELNU MĀKOŅA PĀRVIETOŠANĀS VIRZIENS) ⁴	G)
(SKARTIE LIDOJUMA MARŠRUTI VAI LIDOJUMA MARŠRUTU DAĻAS UN LIDOJUMA LĪMEŅI)	H)
(GAISA TĒLPAS UN/VAI LIDOJUMA MARŠRUTU VAI LIDOJUMA MARŠRUTU DAĻU SLĒGŠANA UN PIEEJAMIE ALTERNATĪVIE LIDOJUMA MARŠRUTI)	I)
(INFORMĀCIJAS AVOTS)	J)
(PIEZĪMES VIENKĀRŠĀ VALODĀ)	K)
PIEZĪMES. 1. Sk. arī AIS.TR.400. punktu attiecībā uz adresātu indikatoriem, kas tiek izmantoti iepriekšnoteiktās izplatīšanas sistēmās. 2. * Norāda ICAO valstspiederības burtu, kas norādīts ICAO dokumenta Nr. 7910 2. daļā. 3. Sk. 3.5. punktu turpmāk. 4. Konsultatīvo informāciju par vulkānisko pelnu mākonī, tā apmēru un pārvietošanos (G un H aile) var saņemt vulkānisko pelnu konsultatīvajā(-os) centrā(-os), kas atbild par attiecīgo FIR. 5. Nosaukumi, kas rakstīti iekavās, nav jāpārtraida.	

GENERĒTĀJA PARAKSTS (nav paredzēts pārraidei)

▼ **M1****ASHTAM FORMĀTA AIZPILDĪŠANAS NORĀDĪJUMI****1. Vispārīgi noteikumi**

- 1.1. ASHTAM sniedz informāciju par vulkāna aktivitātes statusu, kad tā aktivitātes izmaiņas ir būtiskas ekspluatācijai vai var tādās būt. Šo informāciju sniedz, izmantojot vulkāna trauksmes līmeņa krāsu kodu, kas norādīts turpmāk 3.5. punktā.
- 1.2. Tāda vulkāna izvirduma gadījumā, kas rada ekspluatācijai būtisku pelnu mākonī, ASHTAM sniedz informāciju arī par pelnu mākoņa atrašanās vietu, apmēru un pārvietošanos un par skartajiem lidojumu maršrutiem un lidojumu līmeņiem.
- 1.3. ASHTAM izdošana, sniedzot informāciju par vulkāna izvirdumu saskaņā ar 3. sadaļu, **nav** jānovilcina līdz brīdim, kad ir pieejama visa A–K ailē prasītā informācija, bet to izdod nekavējoties, tiklīdz ir saņemts ziņojums par to, ka ir noticis vai gaidāms izvirdums vai ka ir notikušas vai gaidāmas vulkāna aktivitātes statusa izmaiņas, kas ir būtiskas ekspluatācijai, vai ir ziņots par pelnu mākonī. Ja ir gaidāms izvirdums, bet vēl nav redzams tā radīts pelnu mākonis, tad aizpilda A–E aili, bet F–I ailē izdara atzīmi “nav attiecināms”. Līdzīgi, ja ir ziņots par vulkānisko pelnu mākonī, piemēram, īpašajā ziņojumā no gaisa kuģa, bet vēl nav zināms, kurš vulkāns to ir radījis, līdz turpmākas informācijas saņemšanai ASHTAM sākotnēji izdod, ailēs A–E atzīmējot “nav zināms”, bet ailes F–K aizpildot pēc vajadzības, pamatojoties uz īpašo ziņojumu no gaisa kuģa. Citos apstākļos, ja nav pieejama informācija kādai ailei no A līdz K, izdara atzīmi “NIL”.
- 1.4. *ASHTAM* maksimālais derīguma termiņš ir 24 stundas diennaktī. Jaunu *ASHTAM* izdod ikreiz, kad ir mainījies trauksmes līmenis.

2. Saīsināts virsraksts

- 2.1. Pēc parastā Aviācijas fiksētā telesakaru tīkla (AFTN) ziņojumu virsraksta iekļauj saīsinātu virsrakstu “TT AAiiii CCCC MMYGGg (BBB)”, lai atvieglotu *ASHTAM* ziņojumu automātisko apstrādi datorizētās datu bankās. Šiem apzīmējumiem ir šāda nozīme:

TT =	datu apzīmējums <i>ASHTAM</i> = VA;
AA =	valsts ģeogrāfiskais apzīmējums, piemēram, NZ = Jaunzēlande;
iiii =	<i>ASHTAM</i> četrparu sērijas numurs;
CCCC =	attiecīgā lidojumu informācijas reģiona četru burtu atrašanās vietas indikators;
MMYYGGg =	ziņojuma datums/laiks, kur:
MM =	mēnesis, piemēram, janvāris = 01, decembris = 12;
YY =	mēneša diena;
GGg =	laiks stundās (GG) un minūtēs (gg) UTC;
(BBB) =	izvēles grupa, lai labotu <i>ASHTAM</i> ziņojumu, kas iepriekš izplatīts ar tādu pašu sērijas numuru = COR.

Iekavas attiecībā uz (BBB) grupu lietotas, lai norādītu, ka šī grupa nav obligāta.

▼ **M1****3. ASHTAM saturs**

- 3.1. *A aile* – skartais lidojumu informācijas reģions, vienkāršā valodā noformulēts ekvivalents atrašanās vietas indikatoram, kas norādīts saīsinātajā nosaukumā, šajā piemērā: “Auckland Oceanic FIR”.
- 3.2. *B aile* – pirmā izvirduma datums un laiks (*UTC*).
- 3.3. *C aile* – vulkāna nosaukums un numurs atbilstoši tam, kas norādīts *ICAO* dokumenta Nr. 9691 “Rokasgrāmata par vulkānisko pelnu, radioaktīvo materiālu un toksisku ķīmisku vielu mākoņiem” (*Manual on Volcanic Ash, Radioactive Material and Toxic Chemical Clouds*) H papildinājumā iekļautajā sarakstā un pasaules vulkānu un galveno aeronavigācijas iezīmju kartē.
- 3.4. *D aile* – vulkāna ģeogrāfiskais platums/garums noapaļotos grādos vai vulkāna radiāls un attālums no navigācijas līdzekļa atbilstoši tam, kas norādīts *ICAO* dokumenta Nr. 9691 “Rokasgrāmata par vulkānisko pelnu, radioaktīvo materiālu un toksisku ķīmisku vielu mākoņiem” H papildinājumā iekļautajā sarakstā un pasaules vulkānu un galveno aeronavigācijas iezīmju kartē.
- 3.5. *E aile* – krāsu kods, ar ko apzīmē trauksmes līmeni, kas norāda uz vulkānisko aktivitāti, tostarp visi iepriekšējie trauksmes līmeņa krāsu kodi atbilstoši tam, kā norādīts turpmāk.

Trauksmes līmeņa krāsu kods	Vulkāna aktivitātes statuss
ZALŠ TRAUKSMES LĪMENIS	Vulkāns ir parastā stāvoklī, izvirduma nav. <i>Vai pēc augstāka trauksmes līmeņa atcelšanas:</i> Tiek uzskatīts, ka vulkāna aktivitāte ir beigusies un ir atjaunojies tā parastais stāvoklis, izvirduma nav.
DZELTENS TRAUKSMES LĪMENIS	Novērojamas pazīmes, kas liecina par pieaugošu vulkāna aktivitāti virs zināmā līmeņa. <i>Vai pēc augstāka trauksmes līmeņa atcelšanas:</i> Vulkāna aktivitāte ir ievērojami samazinājusies, taču tiek cieši uzraudzīts, vai nenotiek tās atkārtota palielināšanās.
ORANŽS TRAUKSMES LĪMENIS	Novērojama paaugstināta vulkāna aktivitāte ar paaugstinātu izvirduma iespējamību. <i>Vai</i> Notiek vulkāna izvirdums bez pelnu emisijas vai ar nelielu pelnu emisiju (<i>ja iespējams, norāda pelnu strūkļas relatīvo augstumu</i>).
SARKANS TRAUKSMES LĪMENIS	Tiek prognozēts nenovēršams izvirdums ar ievērojamu pelnu emisiju atmosfērā. <i>Vai</i> Notiek izvirdums ar ievērojamu pelnu emisiju atmosfērā (<i>ja iespējams, norāda pelnu strūkļas relatīvo augstumu</i>).

Atbildīgajai vulkanoloģijas aģentūrai attiecīgajā dalībvalstī jāinformē lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centrs par dažādiem trauksmes līmeņa krāsu kodiem, kas norāda uz vulkāna aktivitātes statusu un jebkādam izmaiņām salīdzinājumā ar iepriekšējo aktivitātes statusu, piemēram, “SARKANS TRAUKSMES LĪMENIS PĒC DZELTENĀ” VAI “ZALŠ TRAUKSMES LĪMENIS PĒC ORANŽĀ”.

▼ M1

- 3.6. *F aile* – ja tiek ziņots par vulkānisko pelnu mākonī, kas ir būtisks ekspluatācijai, norāda katra pelnu mākoņa horizontālo apmēru un apakšējo/augšējo robežu, izmantojot ģeogrāfisko platumu/garumu noapaļotos grādos un absolūto augstumu metru (pēdu) tūkstošos un/vai radiālu un attālumu no vulkāna, kurš radījis pelnu mākonī. Informācija sākotnēji var tikt sniegta, pamatojoties tikai uz īpašo ziņojumu no gaisa kuģa, bet papildu informācija var būt sīkāka un sniegta, pamatojoties uz atbildīgā meteoroloģiskās novērošanas dienesta un/vai vulkānisko pelnu konsultatīvā centra konsultatīvo informāciju.
- 3.7. *G aile* – norāda pelnu mākoņa prognozēto pārvietošanās virzienu izvēlētajos līmeņos, pamatojoties uz atbildīgā meteoroloģiskās novērošanas dienesta un/vai vulkānisko pelnu konsultatīvā centra konsultatīvo informāciju.
- 3.8. *H aile* – norāda lidojumu maršrutus, lidojumu maršrutu daļas un lidojumu līmeņus, kas ir skarti vai, visticamāk, tiks skarti.
- 3.9. *I aile* – norāda slēgto gaisa telpu, slēgtos lidojumu maršrutus vai lidojumu maršrutu daļas un alternatīvu maršrutu pieejamību.
- 3.10. *J aile* – informācijas avots, piemēram, “īpašais ziņojums no gaisa kuģa” vai “vulkanoloģijas aģentūra” u. c. Informācijas avotu norāda vienmēr neatkarīgi no tā, vai izvirdums ir faktiski noticis un vai ir ziņots par pelnu mākonī.
- 3.11. *K aile* – papildus iepriekšminētajam vienkāršā valodā norāda visu informāciju, kas ir būtiska ekspluatācijai.;

VII PIELIKUMS

ĪPAŠĀS PRASĪBAS DATU PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM

(Part-DAT)

A APAKŠIEDAĻA. PAPILDU ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS DATU PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (DAT.OR)

I. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

DAT.OR.100. Aeronavigācijas dati un informācija

- a) DAT sniedzējs saņem, asamblē, pārveido, atlasa, formatē, izplata un/vai integrē aeronavigācijas datus un informāciju, ko sniedz autoritatīvs avots, izmantošanai aeronavigācijas datu bāzēs sertificētām gaisa kuģa lietotnēm/iekārtām.

Īpašos gadījumos, ja aeronavigācijas dati nav sniegti aeronavigācijas informatīvajā izdevumā (*AIP*) vai nav saņemti no autoritatīva avota, vai neatbilst piemērojamajām datu kvalitātes prasībām (*DQR*), aeronavigācijas datus var ģenerēt pats *DAT* sniedzējs un/vai citi *DAT* sniedzēji. Šajā kontekstā tādus aeronavigācijas datus validē *DAT* sniedzējs, kas tos ir ģenerējis.

- b) Ja to pieprasa klienti, *DAT* sniedzējs var apstrādāt pielāgotus datus, kurus sniedzis gaisa kuģa ekspluatants vai ko ģenerējuši citi *DAT* sniedzēji, lai tos izmantotu minētais gaisa kuģa ekspluatants. Gaisa kuģa ekspluatants saglabā atbildību par šiem datiem un to turpmākajiem atjauninājumiem.

DAT.OR.105. Tehniskā un ekspluatācijas kompetence un spējas

- a) Papildus ATM/ANS.OR.B.001. punktā norādītajam *DAT* sniedzējs veic turpmāk minēto:

- 1) saņem, asamblē, pārveido, atlasa, formatē, izplata un/vai integrē aeronavigācijas datus un informāciju, ko nodrošina aeronavigācijas datu avota nodrošinātājs(-i), izmantošanai aeronavigācijas datu bāzēs sertificētām gaisa kuģa lietotnēm/iekārtām saskaņā ar piemērojamajām prasībām. 2. tipa *DAT* sniedzējs nodrošina, lai *DQR* atbilstu sertificēto gaisa kuģa lietotņu/iekārtu paredzētajam izmantojumam, par to atbilstīgi vienojoties ar konkrētā iekārtas projekta apstiprinājuma turētāju vai minētā konkrētā projekta apstiprinājuma pieteikuma iesniedzēju;

- 2) izdod atbilstības apliecinājumu par to, ka tā sagatavotās aeronavigācijas datu bāzes tiek veidotas saskaņā ar šo regulu un nozarē piemērojamajiem standartiem, un

- 3) sniedz palīdzību iekārtas projekta apstiprinājuma turētājam tādu lidojumderīguma uzturēšanas darbību veikšanā, kas saistītas ar izveidotajām aeronavigācijas datu bāzēm.

- b) Lai veiktu datu bāzu izlasišanu, atbildīgais vadītājs izraugās apliecinātos darbiniekus, kas norādīti DAT.TR.100. punkta b) apakšpunktā, un neatkarīgi sadala viņiem pienākumus, izmantojot atbilstības apliecinājumu, apstiprināt, ka dati atbilst *DQR* un procedūras ir ievērotas. Galvenā atbildība par datu bāzu izlasišanas apliecinājumiem, kurus parakstījuši apliecināšie darbinieki, ir *DAT* sniedzēja atbildīgajam vadītājam.

▼ B**DAT.OR.110. Pārvaldības sistēma**

Papildus ATM/ANS.OR.B.005. punktam *DAT* sniedzējs atbilstoši *DAT* sniegšanas tipam izveido un uztur pārvaldības sistēmu, kas ietver kontroles procedūras attiecībā uz:

- a) dokumenta izdošanu, apstiprināšanu vai grozīšanu;
- b) *DQR* izmaiņām;
- c) verifikāciju, ka ienākošie dati ir izveidoti saskaņā ar piemērojamajiem standartiem;
- d) izmantojamo datu laicīgu atjaunināšanu;
- e) identifikāciju un izsekojamību;
- f) procesiem datu saņemšanai, asamblešanai, pārveidošanai, atlasei, formatēšanai, izplatīšanai un/vai integrēšanai vispārīgā datu bāzē vai datu bāzē, kas ir saderīga ar konkrētu gaisa kuģa lietotni/iekārtu;
- g) datu verifikācijas un validācijas metodēm;
- h) rīku identifikāciju, tostarp pēc nepieciešamības konfigurācijas pārvaldību un rīku kvalifikāciju;
- i) kļūdu/nepilnību labošanu;
- j) koordināciju ar aeronavigācijas datu avota nodrošinātāju(-iem) un/vai *DAT* sniedzēju(-iem) un ar iekārtas projekta apstiprinājuma turētāju vai minētā konkrētā projekta apstiprinājuma pieteikuma iesniedzēju, ja tiek sniegti 2. tipa *DAT* pakalpojumi;
- k) atbilstības apliecinājuma izsniegšanu;
- l) datu bāzu kontrolētu izplatīšanu lietotājiem.

DAT OR.115. Uzskaitē

Papildus ATM/ANS.OR.B.030. punktam *DAT* sniedzējs uzskaites sistēmā iekļauj elementus, kas norādīti DAT.OR.110. punktā.

2. SADAĻA. ĪPAŠĀS PRASĪBAS**DAT.OR.200. Prasības par ziņošanu**

- a) *DAT* sniedzējs veic turpmāk minēto:
  - 1) ziņo klientam un, attiecīgā gadījumā, iekārtas projekta apstiprinājuma turētājam par visiem gadījumiem, kad *DAT* sniedzējs ir izlaidis aeronavigācijas datu bāzes un pēc tam tajās ir konstatētas nepilnības un/vai kļūdas, un tādējādi tās neatbilst piemērojamajām datu prasībām;
  - 2) ziņo kompetentajai iestādei par nepilnībām un/vai kļūdām, kas konstatētas saskaņā ar 1. punktu un kas varētu radīt nedrošu stāvokli. Šādus ziņojumus iesniedz tādā formā un veidā, kas pieņemams kompetentajai iestādei;

▼B

- 3) tad, kad sertificēts *DAT* sniedzējs ir piegādājis citam *DAT* sniedzējam, ziņo arī minētajai citai organizācijai par visiem gadījumiem, kad tas organizācijai ir izdevis aeronavigācijas datu bāzes un pēc tam tajās ir konstatētas kļūdas;
  - 4) ziņo aeronavigācijas datu avota nodrošinātājam par gadījumiem, kad aeronavigācijas avotā ir kļūdaini, nekoncekventi vai trūkstoši dati.
- b) *DAT* sniedzējs drošības interesēs izveido un uztur iekšējo ziņošanas sistēmu, lai varētu apkopot un novērtēt ziņojumus, lai identificētu negatīvas tendences vai novērstu trūkumus, kā arī lai konstatētu gadījumus un rīcību, par ko nepieciešams ziņot.

Šo iekšējo ziņošanas sistēmu var integrēt pārvaldības sistēmā, kā prasīts ATM/ANS.OR.B.005. punktā

B APAKŠIEDAĻA. TEHNISKĀS PRASĪBAS DATU PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (DAT.TR)

I. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

DAT.TR.100. Darba metodes un darbības procedūras

DAT sniedzējs veic turpmāk minēto:

- a) attiecībā uz visiem nepieciešamajiem aeronavigācijas datiem:
  - 1) izveido *DQR*, par ko vienojas ar citu *DAT* sniedzēju un 2. tipa *DAT* sniedzēja gadījumā – ar iekārtas projekta apstiprinājuma turētāju vai minētā konkrētā projekta apstiprinājuma pieteikuma iesniedzēju, lai noteiktu šo *DQR* atbilstību paredzētajam izmantojumam;
  - 2) izmanto autoritatīva(-u) avota(-u) datus un, ja nepieciešams, citus aeronavigācijas datus, kurus verificē un validē pats *DAT* sniedzējs un/vai cits(-i) *DAT* sniedzējs(-i);
  - 3) izveido procedūru, ar kuru nodrošina, ka dati tiek pareizi apstrādāti;
  - 4) izstrādā un ievieš procesus, ar kuriem nodrošina, lai gaisa kuģa ekspluatanta vai cita *DAT* sniedzēja sniegtie vai pieprasītie pielāgotie dati tiktu izplatīti tikai pašam pieprasītājam; un
- b) attiecībā uz apliecinājumiem darbiniekiem, kas paraksta atbilstības apliecinājumus, kuri izsniegti saskaņā ar DAT.OR.105. punkta b) apakšpunktu, nodrošina, ka:
  - 1) apliecinājošo darbinieku zināšanas, kvalifikācija (ietverot citas funkcijas organizācijā) un pieredze ir atbilstoša tiem uzticēto pienākumu pildīšanai;
  - 2) saglabā ierakstus par visiem apliecinājumiem darbiniekiem, ietverot detalizētu informāciju par pilnvarojuma apjomu;
  - 3) apliecināšie darbinieki ir informēti par sava pilnvarojuma apjomu.

▼B

DAT.TR.105. Nepieciešamā sadarbība

DAT sniedzējs nodrošina nepieciešamo oficiālo sadarbību ar:

- a) aeronavigācijas datu avotu(-iem) un/vai citiem *DAT* sniedzējiem;
- b) iekārtas projekta apstiprinājuma turētāju 2. tipa *DAT* sniegšanai vai minētā konkrētā projekta apstiprinājuma pieteikuma iesniedzēju;
- c) gaisa kuģu ekspluatantiem, pēc nepieciešamības.

▼ B*VIII PIELIKUMS***ĪPAŠĀS PRASĪBAS SAKARU, NAVIGĀCIJAS VAI NOVĒROŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM****(Part-CNS)**

A APAKŠIEDAĻA. PAPILDU ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS SAKARU, NAVIGĀCIJAS VAI NOVĒROŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (CNS.OR)

I. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS**CNS.OR.100. Tehniskā un ekspluatācijas kompetence un spējas**

- a) Sakaru, navigācijas vai novērošanas pakalpojumu sniedzējs nodrošina sniegto pakalpojumu pieejamību, nepārtrauktību, precizitāti un integritāti.
- b) Sakaru, navigācijas vai novērošanas pakalpojumu sniedzējs apstiprina savu sniegto pakalpojumu kvalitātes līmeni un pierāda, ka to aprīkojumam tiek veiktas regulāras apkopes un nepieciešamības gadījumā kalibrēšana.

B APAKŠIEDAĻA. TEHNISKĀS PRASĪBAS SAKARU, NAVIGĀCIJAS VAI NOVĒROŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (CNS.TR)

I. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS**CNS.TR.100. Sakaru, navigācijas vai novērošanas pakalpojumu sniedzēju darba metodes un darbības procedūras**

Sakaru, navigācijas vai novērošanas pakalpojumu sniedzējam jāspēj pierādīt, ka tā darba metodes un darbības procedūras atbilst Čikāgas konvencijas 10. pielikumā par aeronavigācijas telesakariem noteiktajiem standartiem turpmāk minētajos izdevumos, ciktāl tie attiecas uz sakaru, navigācijas vai novērošanas pakalpojumu sniegšanu attiecīgajā gaisa telpā:

- a) I sējums par radionavigācijas līdzekļiem, 6. izdevums, 2006. gada jūlijs, ar visiem grozījumiem līdz Nr. 89 ieskaitot;
- b) II sējums par sakaru procedūrām, ieskaitot tās procedūras, kurām ir *PANS* statuss, 6. izdevums, 2001. gada oktobris, ar visiem grozījumiem līdz Nr. 89 ieskaitot;
- c) III sējums par sakaru sistēmām, 2. izdevums, 2007. gada jūlijs, ar visiem grozījumiem līdz Nr. 89 ieskaitot;
- d) IV sējums par novērošanas radara un sadursmju novēršanas sistēmām, 4. izdevums, 2007. gada jūlijs, ar visiem grozījumiem līdz Nr. 89 ieskaitot;
- e) V sējums par aeronavigācijas radiofrekvenču spektra izmantošanu, 3. izdevums, 2013. gada jūlijs, ar visiem grozījumiem līdz Nr. 89 ieskaitot.

▼ M7**2. SADAĻA. — TEHNISKĀS PRASĪBAS NOVĒROŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM****CNS.TR.205. S režīma pieprasītāja kodu piešķiršana un izmantošana**

- a) Novērošanas pakalpojumu sniedzējs drīkst ekspluatēt tikai atbilstīgu S režīma pieprasītāju, kas izmanto kādu atbilstīgu pieprasītāja kodu (*IC*), ja tas ir saņēmis no attiecīgās dalībvalsts šim nolūkam piešķirtu pieprasītāja kodu.

▼ M7

b) Novērošanas pakalpojumu sniedzējs, kurš vēlas ekspluatēt vai ekspluatē kādu atbilstīgu S režīma pieprasītāju, kuram vēl nav piešķirts pieprasītāja kods, iesniedz attiecīgajai dalībvalstij pieprasītāja koda pieteikumu, kurā iekļauti vismaz šādi galvenie elementi:

- (1) pieteikuma vienreizēja atsauce no attiecīgās dalībvalsts;
- (2) pilnīga tā dalībvalsts pārstāvja kontaktinformācija, kurš ir atbildīgs par S režīma pieprasītāja koda piešķiršanas koordināciju;
- (3) pilnīga tās S režīma operatora atbildīgās personas kontaktinformācija, kura ir kompetenta S režīma pieprasītāja koda piešķiršanas jautājumos;
- (4) S režīma pieprasītāja nosaukums;
- (5) S režīma pieprasītāja izmantošana (ekspluatācijas vai testa režīmā);
- (6) S režīma pieprasītāja atrašanās vieta;
- (7) S režīma pieprasītāja plānotais pirmās S režīma datu pārraides datums;
- (8) pieprasītā S režīma pārklājuma zona;
- (9) konkrētas ekspluatācijas prasības;
- (10) SI koda iespējas;
- (11) "II/SI koda darbības" iespējas;
- (12) pārklājuma zonas kartes iespējas.

c) Novērošanas pakalpojumu sniedzējs ievēro pieprasījuma koda piešķiruma galvenos elementus, ko tas saņēmis, citstarp vismaz šādus elementus:

- (1) pieteikuma atbilstīgā atsauce no attiecīgās dalībvalsts;
- (2) piešķiruma vienreizēja atsauce no pieprasītāja kodu piešķiršanas pakalpojuma;
- (3) vajadzības gadījumā atceltās piešķiruma atsauces;
- (4) piešķirtais pieprasītāja kods;
- (5) novērošanas un bloķēšanas pārklājuma zonas ierobežojumi sektoros sadalīta darbības attāluma vai S režīma pārklājuma zonas kartes veidā;
- (6) ieviešanas periods, kura laikā piešķirums ir jāreģistrē pieteikumā norādītajā S režīma pieprasītājā;
- (7) ieviešanas secība, kas jāievēro;

▼ **M7**

- (8) pēc izvēles un saistībā ar citām alternatīvām: kopas ieteikums;
- (9) vajadzības gadījumā konkrēti ekspluatācijas ierobežojumi.
- d) Novērošanas pakalpojumu sniedzējs vismaz reizi sešos mēnešos informē attiecīgo dalībvalsti par visām izmaiņām atbilstīgo S režīma pieprasītāju instalācijas plānojumā vai ekspluatācijas gatavības stāvoklī attiecībā uz visiem pieprasījuma koda piešķiruma galvenajiem elementiem, kas uzskaitīti c) punktā.
- e) Novērošanas pakalpojumu sniedzējs nodrošina, lai visi tā S režīma pieprasītāji izmantotu vienīgi tiem piešķirtos pieprasītāja kodus.

▼ B

IX PIELIKUMS

**ĪPAŠĀS PRASĪBAS GAISA SATIKSMES PLŪSMAS PĀRVALDĪBAS
PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM**

(Part-ATFM)

TEHNISKĀS PRASĪBAS GAISA SATIKSMES PLŪSMAS PĀRVALDĪBAS
PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (ATFM.TR)

I. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

▼ M7

**ATFM.TR.100. Gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēju
darba metodes un darbības procedūras**

Gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzējam ir jāspēj pierādīt,
ka tā darba metodes un darbības procedūras atbilst Komisijas Regulā (ES)
Nr. 255/2010 ⁽¹⁾ un (ES) 2019/123 noteiktajam.

⁽¹⁾ Komisijas Regula (ES) Nr. 255/2010 (2010. gada 25. marts), ar ko nosaka kopējus gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības noteikumus (OV L 80, 26.3.2010., 10. lpp.).

▼ B

X PIELIKUMS

**ĪPAŠĀS PRASĪBAS GAISA TELPAS PĀRVALDĪBAS PAKALPOJUMU
SNIEDZĒJIEM**

(Part-ASM)

TEHNISKĀS PRASĪBAS GAISA TELPAS PĀRVALDĪBAS PAKALPOJUMU
SNIEDZĒJIEM (ASM.TR)

I. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

▼ M7

**ASM.TR.100. Gaisa telpas pārvaldības pakalpojumu sniedzēju darba
metodes un darbības procedūras**

Gaisa telpas pārvaldības pakalpojumu sniedzējam ir jāspēj pierādīt, ka tā darba
metodes un darbības procedūras atbilst Komisijas Regulā (EK) Nr. 2150/2005 ⁽¹⁾
un (ES) 2019/123 noteiktajam.

⁽¹⁾ Komisijas Regula (EK) Nr. 2150/2005 (2005. gada 23. decembris), ar ko nosaka kopīgus
noteikumus gaisa telpas elastīgai izmantošanai (OV L 342, 24.12.2005., 20. lpp.).

▼ **M1***XI PIELIKUMS***ĪPAŠĀS PRASĪBAS LIDOJUMA PROCEDŪRU IZSTRĀDES
PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM****(Part-FPD)****A APAKŠDAĻA. PAPILDU ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS LIDOJUMA
PROCEDŪRU IZSTRĀDES PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (FPD.OR)***I. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS***FPD.OR.100. Lidojuma procedūru izstrādes (FPD) pakalpojumi**

- a) Lidojuma procedūru izstrādes pakalpojumu sniedzējs izstrādā, dokumentē un validē lidojuma procedūru(-as), ko vajadzības gadījumā pirms izvēšanas un izmantošanas apstiprina kompetentā iestāde.

Šajā saistībā aeronavigācijas dati un aeronavigācijas informācija, ko izmanto FPD pakalpojumu sniedzējs, atbilst attiecīgajām precizitātes, izšķirtspējas un integritātes prasībām, kuras noteiktas aeronavigācijas datu katalogā saskaņā ar III pielikuma (Part-ATM/ANS.OR) 1. papildinājumu.

- b) Ja aeronavigācijas datus lidojuma procedūru izstrādei nesniedz autoritatīvs avots vai tie neatbilst piemērojamām datu kvalitātes prasībām (DQR), FPD pakalpojumu sniedzējs šādus aeronavigācijas datus var iegūt no citiem avotiem. Šajā kontekstā šādus aeronavigācijas datus validē FPD pakalpojumu sniedzējs, kas plāno tos izmantot.

FPD.OR.105. Pārvaldības sistēma

Papildus III pielikuma ATM/ANS.OR.B.005. punktā noteiktajam FPD pakalpojumu sniedzējs izveido un uztur pārvaldības sistēmu, kas ietver kontroles procedūras attiecībā uz:

- a) datu ieguvi;
- b) lidojuma procedūru izstrādi saskaņā ar izstrādes kritērijiem, kas noteikti FPD.TR.100. punktā;
- c) lidojuma procedūru izstrādes dokumentēšanu;
- d) apspriešanos ar ieinteresētajām personām;
- e) lidojuma procedūras validēšanu uz zemes un – attiecīgā gadījumā – lidojumā;
- f) rīku identifikāciju, tostarp pēc vajadzības konfigurācijas pārvaldību un rīku kvalifikāciju, un
- g) lidojuma procedūras(-u) uzturēšanu un periodisku pārskatīšanu, ja piemērojams.

FPD.OR.110. Uzskaitē

Papildus III pielikuma ATM/ANS.OR.B.030. punktā noteiktajam FPD pakalpojumu sniedzējs savā uzskaites sistēmā iekļauj elementus, kas norādīti šā pielikuma FPD.OR.105. punktā.

FPD.OR.115. Tehniskā un ekspluatācijas kompetence un spējas

- a) Papildus III pielikuma ATM/ANS.OR.B.005. punkta a) apakšpunkta 6. punktā noteiktajam FPD pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka tā lidojuma procedūru izstrādātāji:

▼ M1

- (1) ir sekmīgi pabeiguši apmācības kursu, kas nodrošina kompetenci lidojuma procedūru izstrādē;
  - (2) ir ieguvuši atbilstošu pieredzi, lai sekmīgi izmantotu teorētiskās zināšanas, un
  - (3) sekmīgi pabeidz tālākapmācību.
- b) Ja tiek uzskatīts par vajadzīgu veikt validāciju lidojumā, FPD pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka to veic kompetents pilots.
- c) Papildus III pielikuma ATM/ANS.OR.B.030. punktā noteiktajam FPD pakalpojumu sniedzējs veic uzskaiti par visu apmācību, kā arī par ikvienu izstrādes darbību, ko pabeiguši nolīgtie lidojuma procedūru izstrādātāji, un pēc pieprasījuma šādu uzskaiti dara pieejamu:
- (1) attiecīgajiem lidojuma procedūru izstrādātājiem un
  - (2) pēc vienošanās ar lidojuma procedūru izstrādātājiem – jaunajam darba devējam, kad lidojuma procedūru izstrādātāju nolīgst darbā jauna struktūrvienība.

FPD.OR.120. Vajadzīgā sadarbība

- a) Iegūstot aeronavigācijas datus un aeronavigācijas informāciju saskaņā ar FPD.OR.100. punktu, FPD pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka vajadzības gadījumā ir noslēgtas vajadzīgās oficiālās vienošanās ar:
- (1) aeronavigācijas datu avotiem;
  - (2) citiem pakalpojumu sniedzējiem;
  - (3) lidlauku ekspluatantiem un
  - (4) gaisa kuģu ekspluatantiem.
- b) Lai nodrošinātu, ka lidojuma procedūru izstrādes pieprasījumi ir skaidri definēti un tiek pārskatīti, FPD pakalpojumu sniedzējs noslēdz vajadzīgo oficiālo vienošanos ar nākamo paredzamo lietotāju.

B APAKŠDAĻA. TEHNISKĀS PRASĪBAS LIDOJUMA PROCEDŪRU IZSTRĀDES PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (FPD.TR)*I. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS***FPD.TR.100. Prasības attiecībā uz lidojuma procedūru izstrādi**

Lidojuma procedūras izstrādā lidojuma procedūru izstrādes pakalpojumu sniedzējs saskaņā ar 1. papildinājumā noteiktajām prasībām un kompetentās iestādes noteiktajiem izstrādes kritērijiem, lai nodrošinātu gaisa kuģu operāciju drošumu. Izstrādes kritēriji ļauj vajadzības gadījumā noteikt atbilstošu šķēršļu pārlidošanas augstumu lidojuma procedūrām.

FPD.TR.105. Koordinātas un aeronavigācijas dati

- a) Papildus III pielikuma ATM/ANS.OR.A.090. punktam nosaka un aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzējam(-iem) (*AIS* sniedzējam(-iem)) paziņo ģeogrāfiskās koordinātas, norādot ģeogrāfisko platumu un garumu, atbilstoši pasaules 1984. gada ģeodēziskās sistēmas (*WGS-84*) ģeodēzisko koordināšu sistēmai vai līdzvērtīgai sistēmai.
- b) Praktiskā darba un uz tā pamata noteikto vērtību un veikto aprēķinu precizitātes pakāpe ir tāda, ka rezultātā iegūtie ekspluatācijai izmantojamie navigācijas dati lidojumu posmiem ir maksimālo noviržu robežās, vērtējot attiecībā pret atbilstošu atsauces diapazonu, kā norādīts III pielikuma (Part-ATM/ANS.OR) 1. papildinājumā.

▼ **M1***1. papildinājums***PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ GAISA TELPAS STRUKTŪRĀM UN TAJĀS
IETVERTAJĀM LIDOJUMA PROCEDŪRĀM***I SADAĻA***Specifikācijas attiecībā uz lidojumu informācijas reģioniem, gaisa satiksmes
vadības rajoniem, gaisa satiksmes vadības zonām un lidojumu informācijas
zonām****a) LIDOJUMU INFORMĀCIJAS REĢIONI**

Lidojumu informācijas reģioni, kas definēti Regulas (EK) Nr. 549/2004 2. panta 23. punktā:

- (1) aptver visu gaisa maršrutu struktūru, kas jāapkalpo šādiem reģioniem, un
- (2) ietver visu gaisa telpu, kas ir to horizontālajās robežās, izņemot, ja to ierobežo augšējais lidojumu informācijas reģions.

Dalībvalstis saglabā savu atbildību pret *ICAO* to lidojumu informācijas reģionu ģeogrāfiskajās robežās, kurus *ICAO* nodevusi to atbildībā šīs regulas spēkā stāšanās dienā.

b) GAISA SATIKSMES VADĪBAS RAJONI

- (1) Gaisa satiksmes vadības rajonu robežas nosaka tā, lai tie aptvertu pietiekamu gaisa telpu, kas ietver lidojumu trajektorijas tajos instrumentālo lidojumu noteikumu (*IFR*) lidojumos vai to daļās, kuriem tiek nodrošinātas piemērojamās gaisa satiksmes vadības (*ATC*) pakalpojumu daļas, ņemot vērā attiecīgajā rajonā parasti izmantoto aeronavigācijas līdzekļu spējas.
- (2) Gaisa satiksmes vadības rajona apakšējo robežu nosaka augstumā, kas nav mazāks par 200 m (700 ft) virs zemes vai ūdens, ja kompetentā iestāde nav noteikusi citādi.
- (3) Gaisa satiksmes vadības rajona augšējo robežu nosaka, ja:
  - i) *ATC* pakalpojumi netiks sniegti augstāk par šādu augšējo robežu, vai
  - ii) gaisa satiksmes vadības rajons atrodas zem augšējā gaisa satiksmes vadības rajona – šādā gadījumā augšējai robežai jāsakrīt ar augšējā gaisa satiksmes vadības rajona apakšējo robežu.

c) GAISA SATIKSMES VADĪBAS ZONAS

- (1) Gaisa satiksmes vadības zonas horizontālās robežas aptver vismaz tās gaisa telpas daļas, kuras neatrodas gaisa satiksmes vadības rajonos, kas ietver to *IFR* lidojumu trajektorijas, kurus veic gaisa kuģi, kas ielido lidlaukos un izlido no lidlaukiem, kuri izmantojami instrumentālos meteoroloģiskajos apstākļos (*IMC*).
- (2) Ja gaisa satiksmes vadības zona atrodas gaisa satiksmes vadības rajona horizontālajās robežās, tā stiepjas augšup no zemes virsmas vismaz līdz gaisa satiksmes vadības rajona apakšējai robežai.

d) LIDOJUMU INFORMĀCIJAS ZONAS

- (1) Lidojumu informācijas zonas horizontālās robežas ietver vismaz tās gaisa telpas daļas, kuras neatrodas ne gaisa satiksmes vadības rajonos, ne gaisa satiksmes vadības zonā, kas ietver to *IFR* un/vai *VFR* lidojumu trajektorijas, ko veic gaisa kuģi, kuri ielido lidlaukos un izlido no lidlaukiem.

▼ M1

- (2) Ja lidojumu informācijas zona atrodas gaisa satiksmes vadības rajona horizontālajās robežās, tā stiepjas augšup no zemes virsmas vismaz līdz gaisa satiksmes vadības rajona apakšējai robežai.

*II SADAĻA***Tādu ATS maršrutu identifikācija, kas nav standartizlidošanas un standartielidošanas maršruti**

- a) Ja tiek noteikti ATS maršruti, izveido aizsargātu gaisa telpu gar katru ATS maršrutu un drošu atstatumu starp blakusesošiem ATS maršrutiem.
- b) ATS maršrutus identificē, izmantojot apzīmējumus.
- c) Identificējot ATS maršrutus, kas nav standartizlidošanas un standartielidošanas maršruti, izmantotā apzīmējumu sistēma:
  - (1) ļauj vienkārši un unikāli identificēt jebkuru ATS maršrutu;
  - (2) novērš redundanci;
  - (3) ir izmantojama gan zemes, gan gaisa automatizācijas sistēmās;
  - (4) nodrošina maksimālu īsumu izmantošanā ekspluatācijas vajadzībām un
  - (5) paredz pietiekamu paplašināšanas iespēju, lai ņemtu vērā jebkādas turpmākas prasības bez vajadzības ieviest būtiskas izmaiņas.
- d) ATS maršrutu pamatapzīmējumus piešķir saskaņā ar šādiem principiem:
  - (1) galvenajam maģistrālajam maršrutam piešķir vienu un to pašu pamatapzīmējumu visā tā garumā neatkarīgi no lidlauka gaisa satiksmes vadības rajoniem, šķērsotajām valstīm vai reģioniem;
  - (2) ja diviem vai vairākiem maģistrālajiem maršrutiem ir kopīgs segments, attiecīgajam segmentam piešķir katru no attiecīgo maršrutu apzīmējumiem, izņemot gadījumu, kad tas radītu grūtības gaisa satiksmes pakalpojumu (ATS) sniegšanā – tādā gadījumā pēc kopējas vienošanās piešķir tikai vienu apzīmējumu, un
  - (3) pamatapzīmējumu, kas piešķirts vienam maršrutam, nepiešķir nevienam citam maršrutam.

*III SADAĻA***Standartizlidošanas un standartielidošanas maršrutu un saistīto procedūru identifikācija**

- a) Identificējot standartizlidošanas un standartielidošanas maršrutus un saistītās procedūras, nodrošina, ka:
  - (1) apzīmējumu sistēma ļauj vienkārši un nepārprotami identificēt katru maršrutu;
  - (2) katram maršrutam tiek piešķirts apzīmējums vienkāršā valodā un atbilstošs kodēts apzīmējums, un
  - (3) balss sakaros apzīmējumi ir viegli atpazīstami kā tādi, kas attiecas uz standartizlidošanas vai standartielidošanas maršrutu, un nerada izrunāšanas grūtības pilotiem un ATS personālam.
- b) Veidojot apzīmējumus standartizlidošanas un standartielidošanas maršrutiem un saistītajām procedūrām, izmanto:
  - (1) apzīmējumu vienkāršā valodā;

▼ M1

- (2) pamatrādītāju;
  - (3) derīguma rādītāju, kas ir cipars no 1 līdz 9;
  - (4) maršruta rādītāju, kas ir viens alfabēta burts; burtus "P" un "O" neizmanto, un
  - (5) kodētu standartizlidošanas vai standartielidošanas maršruta apzīmējumu instrumentālajai vai vizuālajai procedūrai.
- c) Apzīmējumu piešķiršana
- (1) Katram maršrutam piešķir atsevišķu apzīmējumu.
  - (2) Lai atšķirtu divus vai vairākus maršrutus, kas attiecas uz vienu un to pašu nozīmīgo punktu (un kam tādējādi ir piešķirts viens pamatrādītājs), katram maršrutam piešķir atsevišķu maršruta rādītāju, kā izklāstīts b) apakšpunkta 4. punktā.
- d) Derīguma rādītāju piešķiršana
- (1) Katram maršrutam piešķir derīguma rādītāju, lai identificētu maršrutu, kurš attiecīgajā brīdī ir spēkā.
  - (2) Pirmais derīguma rādītājs, kas jāpiešķir, ir cipars "1".
  - (3) Ikreiz, kad maršruts tiek mainīts, piešķir jaunu derīguma rādītāju, kas ir nākamais lielākais cipars. Ciparam "9" seko cipars "1".

*IV SADAĻA***Nozīmīgo punktu noteikšana un identifikācija**

- a) Nozīmīgos punktus nosaka, lai definētu *ATS* maršrutu vai lidojuma procedūru un/vai saistībā ar *ATS* prasībām informēt par gaisa kuģu kustību lidojumā.
- b) Nozīmīgos punktus identificē pēc apzīmējumiem.

*V SADAĻA***Minimālie lidojuma absolūtie augstumi**

Minimālos lidojuma absolūtos augstumus nosaka katram *ATS* maršrutam un gaisa satiksmes vadības rajonam un tos iesniedz izsludināšanai. Šādi minimālie lidojuma absolūtie augstumi nodrošina minimālo šķēršļu pārlidošanas augstumu attiecīgajos rajonos.

*VI SADAĻA***Aizliegtu zonu, ierobežotu lidojumu un bīstamo zonu identifikācija un robežu noteikšana**

Pirmo reizi nosakot aizliegtās zonas, ierobežotu lidojumu un bīstamās zonas, tām piešķir identifikāciju un nodrošina pilnīgu informāciju izsludināšanai.

▼B*XII PIELIKUMS***ĪPAŠĀS PRASĪBAS TĪKLA PĀRVALDNIĒKAM****(Part-NM)**

TEHNISKĀS PRASĪBAS TĪKLA PĀRVALDNIĒKAM (NM.TR)

I. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS**▼M7****NM.TR.100. Tīkla pārvaldnieka darba metodes un darbības procedūras**

Tīkla pārvaldniekam ir jāspēj pierādīt, ka tā darba metodes un darbības procedūras atbilst Komisijas Regulā (ES) Nr. 255/2010 un (ES) 2019/123 noteiktajam.

2. SADAĻA. — TEHNISKĀS PRASĪBAS GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBAS TĪKLA FUNKCIJU IZPILDEI (TĪKLA FUNKCIJAS)**NM.TR.105. S režīma pieprasītāja kodu piešķiršana un izmantošana**

a) Tīkla pārvaldnieks ievieš procedūru, kas nodrošina, ka pieprasītāja kodu piešķiršanas sistēma:

1) pārbauda pieprasītāja kodu pieteikumu atbilstību piemērojamiem formāta un datu nosacījumiem;

2) pārbauda pieprasītāja kodu pieteikumu pilnīgumu, precizitāti un savlaicīgumu;

3) ne vēlāk kā sešos kalendārajos mēnešos pēc pieteikuma iesniegšanas dienas:

i) veic pieprasītāja kodu piešķiršanas plāna atjaunināšanas imitācijas, balstoties uz iesniegtajiem pieteikumiem;

ii) sagatavo pieprasītāja kodu piešķiršanas plāna atjaunināšanas priekšlikumu, kuru iesniedz šā priekšlikuma skartajām dalībvalstīm apstiprināšanai;

iii) nodrošina, lai pieprasītāja kodu piešķiršanas plāna atjaunināšanas priekšlikums pēc iespējas lielākā mērā atbilstu tām pieprasītāja kodu pieteikuma ekspluatācijas prasībām, kas norādītas CNS.TR.205. punkta b) apakšpunkta galvenajos elementos Nr. 7, 8 un 9;

iv) atjaunina un paziņo dalībvalstīm pieprasītāja kodu piešķiršanas plānu tūlīt pēc tā apstiprināšanas, neskarot valstu procedūras informācijas paziņošanai par militāro struktūru ekspluatētiem S režīma pieprasītājiem.

b) Tīkla pārvaldnieks veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka militārās struktūrvienības, kas ekspluatē atbilstīgus S režīma pieprasītājus, izmantojot pieprasītāja kodus, kas nav II 0. kods un pārējie militārajai pārvaldībai rezervētie kodi, ievēro prasības par S režīma pieprasītāja kodu piešķiršanu un izmantošanu.

c) Tīkla pārvaldnieks veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka militārās struktūrvienības, kas ekspluatē S režīma pieprasītājus, izmantojot II 0. kodu vai pārējos militārajai pārvaldībai rezervētos kodus, kontrolē šo pieprasītāju kodu ekskluzīvu izmantošanu, lai nepieļautu jebkura atbilstīga pieprasītāja koda nekoordinētu izmantošanu.

▼ M7

- d) Tīkla pārvaldnieks veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka pieprasītāja kodu piešķiršana militārajām struktūrvienībām un šo kodu izmantošana nelabvēlīgi neiespaido vispārējās gaisa satiksmes drošību.

NM.TR.110. Individuālai identifikācijai atbilstošu lidojumu atzīmēšana, izmantojot gaisa kuģa identifikācijas funkciju

- a) Tīkla pārvaldnieks, pamatojoties uz gaisa telpas daļu, kas deklarēta saskaņā ar šīs regulas ATS.OR.446. punkta b) apakšpunkta 1. papildinājumu, un lidojuma plāniem, kas iesniegti saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) Nr. 923/2012 SERA.4013. punktu, novērtē, vai lidojumam var piešķirt saskaņoto noteikto SSR kodu A1000.
- b) Tīkla pārvaldnieks paziņo visām skartajām gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām par tiem lidojumiem, kas drīkst izmantot saskaņoto noteikto SSR kodu A1000.

XIII PIELIKUMS

**PRASĪBAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM ATTIECĪBĀ UZ
PERSONĀLA APMĀCĪBU UN KOMPETENCES NOVĒRTĒŠANU**

(Part-PERS)

**A APAKŠIEDAĻA. PAR GAISA SATIKSMES DROŠĪBAS ELEKTRONIKU
ATBILDĪGAIS PERSONĀLS**

1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

ATSEP.OR.100. Joma

- a) Šajā apakšiedaļā noteiktas prasības, kas pakalpojumu sniedzējam jāievēro attiecībā uz personāla, kurš atbildīgs par gaisa satiksmes drošības elektroniku (*ATSEP*), apmācību un kompetences novērtēšanu.
- b) Piesakoties ierobežota sertifikāta saņemšanai saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.010. punkta a) un b) apakšpunktu un/vai deklarējot savu darbību saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.015. punktu, obligātās prasības, kas jāievēro attiecībā uz *ATSEP* apmācību un kompetences novērtēšanu, pakalpojumu sniedzējiem var noteikt kompetentā iestāde. Šo obligāto prasību pamatā ir kvalifikācija, pieredze un nesena pieredze nolūkā apkalpot noteiktas iekārtas vai iekārtu veidus un nodrošināt līdzvērtīgu drošības līmeni.

ATSEP.OR.105. Apmācības un kompetences novērtēšanas programma

Saskaņā ar ATM/ANS.OR.B.005. punkta a) apakšpunkta 6. punktu pakalpojumu sniedzējs, kas nodarbina *ATSEP*, izstrādā apmācības un kompetences novērtēšanas programmu, kas aptver *ATSEP* veikto darba pienākumu un atbildības jomu.

Ja *ATSEP* nodarbina nolīgta organizācija, pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka šie *ATSEP* ir saņēmuši šajā apakšiedaļā paredzēto piemēroto apmācību un tiem ir nepieciešamā kompetence.

ATSEP.OR.110. Uzskaitē

Papildus ATM/ANS.OR.B.030. punkta prasībām pakalpojumu sniedzējs, kas nodarbina *ATSEP*, veic uzskaiti par visu *ATSEP* pabeigto apmācību, kā arī *ATSEP* kompetences novērtējumu un nodrošina šādas uzskaites pieejamību:

- a) attiecīgajam *ATSEP* pēc pieprasījuma;
- b) jaunajam darba devējam, ja *ATSEP* pieņem darbā jauns uzņēmums, pēc pieprasījuma un vienojoties ar *ATSEP*.

ATSEP.OR.115. Valodas prasmes

Pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka *ATSEP* labi prot to valodu (tās valodas), kas nepieciešama(-as) darba pienākumu izpildei.

2. SADAĻA. APMĀCĪBAS PRASĪBAS

ATSEP.OR.200. Apmācības prasības – vispārīgi

Pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka *ATSEP*:

- a) ir sekmīgi pabeidzis:

▼B

- 1) pamatapmācību atbilstīgi ATSEP.OR.205. punktā izklāstītajam;
  - 2) kvalifikācijas apmācību atbilstīgi ATSEP.OR.210. punktā izklāstītajam;
  - 3) sistēmu/iekārtu kvalifikācijas apmācību atbilstīgi ATSEP.OR.215. punktā izklāstītajam;
- b) ir pabeidzis turpmāku apmācību saskaņā ar ATSEP.OR.220. punktu.

ATSEP.OR.205. Pamatapmācība

a) *ATSEP* pamatapmācība ietver:

- 1) šā pielikuma 1. papildinājumā (Pamatapmācība – kopīgi) ietvertos jautājumus, tēmas un apakštēmas;
  - 2) atbilstoši pakalpojumu sniedzēja darbības jomai 2. papildinājumā (Pamatapmācība pa jomām) ietvertos jautājumus.
- b) Pakalpojumu sniedzējs var noteikt *ATSEP* kandidātam vispiemērotākās izglītības prasības un attiecīgos gadījumos attiecīgi pielāgot a) apakšpunktā minēto jautājumu, tēmu vai apakštēmu skaitu un/vai līmeni.

ATSEP.OR.210. Kvalifikācijas apmācība

ATSEP kvalifikācijas apmācība ietver:

- a) šā pielikuma 3. papildinājumā (Kvalifikācijas apmācība – kopīgi) ietvertos jautājumus, tēmas un apakštēmas;
- b) atbilstoši pakalpojumu sniedzēja darbības jomai vismaz vienu no 4. papildinājumā (Kvalifikācijas apmācība pa jomām) ietvertajām kvalifikācijas jomām.

ATSEP.OR.215. Sistēmu un iekārtu kvalifikācijas apmācība

a) *ATSEP* sistēmu un iekārtu kvalifikācijas apmācību piemēro atbilstoši darbinieka veiktajiem darba pienākumiem, un tā ietver vienu vai vairākus šādus kursus:

- 1) teorētiskie kursi;
  - 2) praktiskie kursi;
  - 3) apmācība darbavietā.
- b) Sistēmu un iekārtu kvalifikācijas apmācību nodrošina, lai *ATSEP* kandidāts apgūtu zināšanas un prasmes, kas attiecas uz:
- 1) sistēmas un iekārtas funkcionalitāti;
  - 2) *ATSEP* darbību faktisko un iespējamo ietekmi uz sistēmu un iekārtu;
  - 3) sistēmas un iekārtu ietekmi uz darbības vidi.

▼ B**ATSEP.OR.220. Turpmāka apmācība**

ATSEP turpmāka apmācība ietver kvalifikācijas celšanu, iekārtu/sistēmu modernizāciju un modifikācijas un/vai mācības attiecībā uz ārkārtas situācijām.

3. SADAĻA. KOMPETENCES NOVĒRTĒŠANAS PRASĪBAS**ATSEP.OR.300. Kompetences novērtēšana – vispārīgi**

Pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka *ATSEP*:

- a) pirms darba pienākumu pildīšanas uzsākšanas ir novērtēts kā kompetents;
- b) saņem pastāvīgās kompetences novērtējumu saskaņā ar *ATSEP.OR.305.* punktu.

ATSEP.OR.305. Sākotnējās un pastāvīgās kompetences novērtēšana

Pakalpojumu sniedzējs, kas nodarbina *ATSEP*, veic turpmāk minēto:

- a) izveido, īsteno un dokumentē procesus:
  - 1) *ATSEP* sākotnējās un pastāvīgās kompetences novērtēšanai;
  - 2) rīcībai *ATSEP* kompetences trūkuma vai tās samazināšanās gadījumā, tostarp pārsūdzības procesu,
  - 3) to darbinieku uzraudzības nodrošināšanai, kas nav novērtēti kā kompetenti,
- b) nosaka turpmāk minētos kritērijus, pēc kuriem tiek vērtēta sākotnējā un pastāvīgā kompetence:
  - 1) tehniskās prasmes;
  - 2) uzvedības prasmes;
  - 3) zināšanas.

4. SADAĻA. PRASĪBAS INSTRUKTORIEM UN VĒRTĒTĀJIEM**ATSEP.OR.400. *ATSEP* apmācības instruktori**

Pakalpojumu sniedzējs, kas nodarbina *ATSEP*, nodrošina turpmāk minēto:

- a) *ATSEP* apmācības instruktoriem ir pienācīga pieredze jomā, kurā viņi sniedz apmācību;
- b) instruktori, kuri veic apmācību darbavietā, ir sekmīgi pabeiguši kursu, kas viņiem dod tiesības veikt apmācību darbavietā, un viņiem ir prasmes atrisināt gadījumus, kad mācību laikā var tikt apdraudēta drošība.

ATSEP.OR.405. Tehnisko prasmju vērtētāji

Pakalpojumu sniedzējs, kas nodarbina *ATSEP*, nodrošina, ka tehnisko prasmju vērtētāji ir sekmīgi pabeiguši vērtētāja kursu un viņiem ir pienācīga pieredze, lai novērtētu *ATSEP.OR.305.* punkta b) apakšpunktā noteiktos kritērijus.

▼B*1. papildinājums***Pamatapmācība – kopīgi****1. jautājums. IEVADAPMĀCĪBA**

---

1. TĒMA *BASIND* – Ievadapmācība

- 1.1. apakštēma – Apmācības un novērtēšanas pārskats
- 1.2. apakštēma – Valsts organizācija
- 1.3. apakštēma – Darba vieta
- 1.4. apakštēma – *ATSEP* uzdevumi
- 1.5. apakštēma – Eiropas/pasaules mērogs
- 1.6. apakštēma – Starptautiskie standarti un ieteicamā prakse
- 1.7. apakštēma – Datu drošība
- 1.8. apakštēma – Kvalitātes vadība
- 1.9. apakštēma – Drošības pārvaldības sistēma
- 1.10. apakštēma – Veselība un drošība

2. jautājums. IEPAZĪSTINĀŠANA AR GAISA SATIKSMI

---

1. TĒMA *BASATF* – Iepazīstinašana ar gaisa satiksmi

- 1.1. apakštēma – Gaisa satiksmes pārvaldība
- 1.2. apakštēma – Gaisa satiksmes vadība
- 1.3. apakštēma – Uz zemes esoši drošības tīkli
- 1.4. apakštēma – Gaisa satiksmes vadības rīki un uzraudzības palīgīdzekļi
- 1.5. apakštēma – Iepazīšanas apmācība

▼ B

2. papildinājums

Pamatapmācība pa jomām

- 3. jautājums. AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMI**
- 4. jautājums. METEOROLOĢIJA**
- 5. jautājums. SAKARI**
- 6. jautājums. NAVIGĀCIJA**
- 7. jautājums. NOVĒROŠANA**
- 8. jautājums. DATU APSTRĀDE**
- 9. jautājums. SISTĒMAS UZRAUDZĪBA UN SISTĒMAS KONTROLE**
- 10. jautājums. TEHNISKĀS APKOPES PROCEDŪRAS**

▼B*3. papildinājums***Kvalifikācijas apmācība – kopīgi****1. jautājums. DROŠĪBA**

---

1. TĒMA – Drošības pārvaldība

- 1.1. apakštēma – Politika un principi
- 1.2. apakštēma – Riska jēdziens un riska novērtēšanas principi
- 1.3. apakštēma – Drošības novērtēšanas process
- 1.4. apakštēma – Aeronavigācijas sistēmas risku klasifikācijas shēma
- 1.5. apakštēma – Drošības regulējums

2. jautājums. VESELĪBA UN DROŠĪBA

---

1. TĒMA – Apdraudējuma apzināšanās un tiesību normas

- 1.1. apakštēma – Apdraudējuma apzināšanās
- 1.2. apakštēma – Noteikumi un procedūras
- 1.3. apakštēma – Bīstamo materiālu apstrāde

3. jautājums. CILVĒKA FAKTORI

---

1. TĒMA – Ievads par cilvēka faktoriem

- 1.1. apakštēma – Ievads
-

2. TĒMA – Praktiskās zināšanas un prasmes

- 2.1. apakštēma – *ATSEP* zināšanas, prasmes un kompetence
-

3. TĒMA – Psiholoģiskie faktori

- 3.1. apakštēma – Apziņa
-

4. TĒMA 4 – Medicīniskie faktori

- 4.1. apakštēma – Nogurums
- 4.2. apakštēma – Fiziskā sagatavotība
- 4.3. apakštēma – Darba vide

▼B

---

5. TĒMA – Organizācijas un sociālie faktori

- 5.1. apakštēma – Cilvēku pamatvajadzības darbā
  - 5.2. apakštēma – Komandas resursu pārvaldība
  - 5.3. apakštēma – Komandas darbs un grupas uzdevumi
-

6. TĒMA – Saziņa

- 6.1. apakštēma – Rakstveida ziņojums
  - 6.2. apakštēma – Verbālā un neverbālā saziņa
-

7. TĒMA – Spriedze

- 7.1. apakštēma – Spriedze
  - 7.2. apakštēma – Spriedzes pārvaldība
-

8. TĒMA – Cilvēka kļūdas

- 8.1. apakštēma – Cilvēka kļūdas

▼ B*4. papildinājums***Kvalifikācijas apmācība pa jomām****1. SAKARI – BALSS****1. jautājums. BALSS**

---

1. TĒMA – “Gaiss–zeme”

- 1.1. apakštēma – Pārraide/uztveršana
  - 1.2. apakštēma – Radioantenu sistēmas
  - 1.3. apakštēma – Balss slēdzis
  - 1.4. apakštēma – Dispečera darba vieta
  - 1.5. apakštēma – Radiosaskarnes
-

2. TĒMA – COMVCE – “Zeme–zeme”

- 2.1. apakštēma – Saskarnes
- 2.2. apakštēma – Protokoli
- 2.3. apakštēma – Slēdzis
- 2.4. apakštēma – Saziņas ķēde
- 2.5. apakštēma – Dispečera darba vieta

2. jautājums. PĀRRAIDES TRASE

---

1. TĒMA – Raidlīnijas

- 1.1. apakštēma – Raidlīniju teorija
  - 1.2. apakštēma – Digitālā pārraide
  - 1.3. apakštēma – Raidlīniju tipi
-

2. TĒMA – Īpašās saites

- 2.1. apakštēma – Mikroviļņu līnija
- 2.2. apakštēma – Satelīts

3. jautājums. REĢISTRĒTĀJI

---

1. TĒMA – Likumiski reģistrētāji

- 1.1. apakštēma – Noteikumi

▼ B

1.2. apakštēma – Principi

4. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

---

1. TĒMA – Attieksme pret drošību

1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

---

2. TĒMA – Funkcionālā drošība

2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

2. SAKARI – DATI**1. jautājums. DATI**

---

1. TĒMA – Iepazīstināšana ar tīkliem

1.1. apakštēma – Veidi

1.2. apakštēma – Tīkli

1.3. apakštēma – Ārējo tīklu pakalpojumi

1.4. apakštēma – Mērierīces

1.5. apakštēma – Traucējummeklēšana

---

2. TĒMA – Protokoli

2.1. apakštēma – Teorijas pamati

2.2. apakštēma – Vispārīgi protokoli

2.3. apakštēma – Speciālie protokoli

---

3. TĒMA – Valstu tīkli

3.1. apakštēma – Valstu tīkli

---

4. TĒMA – Eiropas tīkli

4.1. apakštēma – Tīklu tehnoloģijas

---

5. TĒMA – Globālie tīkli

5.1. apakštēma – Tīkli un standarti

5.2. apakštēma – Apraksts

5.3. apakštēma – Globālā arhitektūra

5.4. apakštēma – “Gaiss–zeme” apakštīkli

▼ B

5.5. apakštēma – “Zeme–zeme” apakštīkli

5.6. apakštēma – Tīkli gaisa kuģos

5.7. apakštēma – “Gaiss–zeme” lietotnes

2. jautājums. PĀRRAIDES TRASE

---

1. TĒMA – Raidlīnijas

1.1. apakštēma – Raidlīniju teorija

1.2. apakštēma – Digitālā pārraide

1.3. apakštēma – Raidlīniju tipi

---

2. TĒMA – Īpašās saites

2.1. apakštēma – Mikroviļņu līnija

2.2. apakštēma – Satelīts

3. jautājums. REĢISTRĒTĀJI

---

1. TĒMA – Likumiski reģistrētāji

1.1. apakštēma – Noteikumi

1.2. apakštēma – Principi

4. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

---

1. TĒMA – Attieksme pret drošību

1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

---

2. TĒMA – Funkcionālā drošība

2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

3. NAVIGĀCIJA – NEVĒRSTAS DARBĪBAS RADIOBĀKA (NDB)**1. jautājums. VEIKTSPĒJAS NAVIGĀCIJA**

---

1. TĒMA – Navigācijas jēdzieni

1.1. apakštēma – Eksploatācijas prasības

1.2. apakštēma – Veiktspējas navigācija

1.3. apakštēma – Zonālās navigācijas jēdziens (RNAV)

▼ B

1.4. apakštēma – *NOTAM*

2. jautājums. UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – NDB

---

1. TĒMA – NDB/lokators

1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana

1.2. apakštēma – Zemes staciju arhitektūra

1.3. apakštēma – Raidītāju apakšsistēma

1.4. apakštēma – Antenu apakšsistēma

1.5. apakštēma – Uzraudzības un vadības apakšsistēmas

1.6. apakštēma – Borta iekārtas

1.7. apakštēma – Sistēmas pārbaude un apkope

3. jautājums. GLOBĀLĀ NAVIGĀCIJAS SATELĪTU SISTĒMA

---

1. TĒMA – GNSS

1.1. apakštēma – Vispārīgs apskats

4. jautājums. BORTA IEKĀRTAS

---

1. TĒMA – Borta sistēmas

1.1. apakštēma – Borta sistēmas

2. TĒMA – Autonomā navigācija

2.1. apakštēma – Inerciālā navigācija

3. TĒMA – Vertikālā navigācija

3.1. apakštēma – Vertikālā navigācija

5. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

---

1. TĒMA – Attieksme pret drošību

1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

2. TĒMA – Funkcionālā drošība

2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

▼ B**4. NAVIGĀCIJA – VIRZIENA NOTEIKŠANA (DF)****1. jautājums. VEIKTSPĒJAS NAVIGĀCIJA**

---

1. TĒMA – Navigācijas jēdzieni

- 1.1. apakštēma – Eksploatācijas prasības
- 1.2. apakštēma – Veiktspējas navigācija
- 1.3. apakštēma – Zonālās navigācijas jēdziens (*RNAV*)
- 1.4. apakštēma – *NOTAM*

2. jautājums. UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – DF

---

1. TĒMA – DF

- 1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana
- 1.2. apakštēma – *VDF/DDF* iekārtu arhitektūra
- 1.3. apakštēma – Uztvērēju apakšsistēma
- 1.4. apakštēma – Antenu apakšsistēma
- 1.5. apakštēma – Uzraudzības un vadības apakšsistēmas
- 1.6. apakštēma – Sistēmas pārbaude un apkope

3. jautājums. GLOBĀLĀ NAVIGĀCIJAS SATELĪTU SISTĒMA

---

1. TĒMA – GNSS

- 1.1. apakštēma – Vispārīgs apskats

4. jautājums. BORTA IEKĀRTAS

---

1. TĒMA – Borta sistēmas

- 1.1. apakštēma – Borta sistēmas

2. TĒMA – Autonomā navigācija

- 2.1. apakštēma – Inerciālā navigācija

3. TĒMA – Vertikālā navigācija

- 3.1. apakštēma – Vertikālā navigācija

▼ B**5. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA**

---

1. TĒMA – Attieksme pret drošību

1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

---

2. TĒMA – Funkcionālā drošība

2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

5. NAVIGĀCIJA – VHF ROTĒJOŠĀ RADIOBĀKA (VOR)**1. jautājums. VEIKTSPĒJAS NAVIGĀCIJA**

---

1. TĒMA – Navigācijas jēdzieni

1.1. apakštēma – Eksploatācijas prasības

1.2. apakštēma – Veiktspējas navigācija

1.3. apakštēma – Zonālās navigācijas jēdziens (RNAV)

1.4. apakštēma – NOTAM

2. jautājums. UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – VOR

---

1. TĒMA – VOR

1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana

1.2. apakštēma – CVOR un/vai DVOR pamati

1.3. apakštēma – Zemes staciju arhitektūra

1.4. apakštēma – Raidītāju apakšsistēma

1.5. apakštēma – Antenu apakšsistēma

1.6. apakštēma – Uzraudzības un vadības apakšsistēma

1.7. apakštēma – Borta iekārtas

1.8. apakštēma – Sistēmas pārbaude un apkope

3. jautājums. GLOBĀLĀ NAVIGĀCIJAS SATELĪTU SISTĒMA

---

1. TĒMA – GNSS

1.1. apakštēma – Vispārīgs apskats

4. jautājums. BORTA IEKĀRTAS

---

1. TĒMA – Borta sistēmas

1.1. apakštēma – Borta sistēmas

▼ B

---

2. TĒMA – Autonomā navigācija

2.1. apakštēma – Inerciālā navigācija

---

3. TĒMA – Vertikālā navigācija

3.1. apakštēma – Vertikālā navigācija

---

5. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

---

1. TĒMA – Attieksme pret drošību

1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

---

2. TĒMA – Funkcionālā drošība

2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

---

6. NAVIGĀCIJA – ATTĀLUMA MĒRĪŠANAS APRĪKOJUMS (DME)**1. jautājums. VEIKTSPĒJAS NAVIGĀCIJA**

---

1. TĒMA – Navigācijas jēdzieni

1.1. apakštēma – Eksploatācijas prasības

1.2. apakštēma – Veiktspējas navigācija

1.3. apakštēma – Zonālās navigācijas jēdziens (*RNAV*)

1.4. apakštēma – *NOTAM*

---

2. jautājums. UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – DME

---

1. TĒMA – DME

1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana

1.2. apakštēma – *DME* pamati

1.3. apakštēma – Zemes staciju arhitektūra

1.4. apakštēma – Uztvērēju apakšsistēma

1.5. apakštēma – Signāla apstrāde

1.6. apakštēma – Raidītāju apakšsistēma

1.7. apakštēma – Antenu apakšsistēma

1.8. apakštēma – Uzraudzības un vadības apakšsistēma

1.9. apakštēma – Borta iekārtas

1.10. apakštēma – Sistēmas pārbaude un apkope

▼ B**3. jautājums. GLOBĀLĀ NAVIGĀCIJAS SATELĪTU SISTĒMA**

---

1. TĒMA – GNSS

1.1. apakštēma – Vispārīgs apskats

4. jautājums. BORTA IEKĀRTAS

---

1. TĒMA – Borta sistēmas

1.1. apakštēma – Borta sistēmas

2. TĒMA – Autonomā navigācija

2.1. apakštēma – Inerciālā navigācija

3. TĒMA – Vertikālā navigācija

3.1. apakštēma – Vertikālā navigācija

5. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

---

1. TĒMA – Attieksme pret drošību

1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

2. TĒMA – Funkcionālā drošība

2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

7. NAVIGĀCIJA – INSTRUMENTĀLĀS NOSĒŠANĀS SISTĒMA (ILS)**1. jautājums. VEIKTSPĒJAS NAVIGĀCIJA**

---

1. TĒMA – Navigācijas jēdzieni

1.1. apakštēma – Eksploatācijas prasības

1.2. apakštēma – Veiktspējas navigācija

1.3. apakštēma – Zonālās navigācijas jēdziens (*RNAV*)

1.4. apakštēma – *NOTAM*

2. jautājums. UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – ILS

---

1. TĒMA – ILS

1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana

▼ B

- 1.2. apakštēma – *ILS* pamati
- 1.3. apakštēma – 2F sistēmas
- 1.4. apakštēma – Zemes staciju arhitektūra
- 1.5. apakštēma – Raidītāju apakšsistēma
- 1.6. apakštēma – Antenu apakšsistēma
- 1.7. apakštēma – Uzraudzības un vadības apakšsistēma
- 1.8. apakštēma – Borta iekārtas
- 1.9. apakštēma – Sistēmas pārbaude un apkope

3. jautājums. GLOBĀLĀ NAVIGĀCIJAS SATELĪTU SISTĒMA

---

1. TĒMA – GNSS

- 1.1. apakštēma – Vispārīgs apskats

4. jautājums. BORTA IEKĀRTAS

---

1. TĒMA – Borta sistēmas

- 1.1. apakštēma – Borta sistēmas

2. TĒMA – Autonomā navigācija

- 2.1. apakštēma – Inerciālā navigācija

3. TĒMA – Vertikālā navigācija

- 3.1. apakštēma – Vertikālā navigācija

5. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

---

1. TĒMA – Attieksme pret drošību

- 1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

2. TĒMA – Funkcionālā drošība

- 2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

**8. NAVIGĀCIJA – NOSĒŠANĀS VADĪBAS MIKROVIĻŅU SISTĒMA
(MLS)****1. jautājums. VEIKTSPĒJAS NAVIGĀCIJA**

---

1. TĒMA – Navigācijas jēdzieni

▼ B

- 1.1. apakštēma – Eksploatācijas prasības
- 1.2. apakštēma – Veiktspējas navigācija
- 1.3. apakštēma – Zonālās navigācijas jēdziens (*RNAV*)
- 1.4. apakštēma – *NOTAM*

2. jautājums. UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – MLS

---

1. TĒMA – MLS

- 1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana
- 1.2. apakštēma – *MLS* pamati
- 1.3. apakštēma – Zemes staciju arhitektūra
- 1.4. apakštēma – Raidītāju apakšsistēma
- 1.5. apakštēma – Antenu apakšsistēma
- 1.6. apakštēma – Uzraudzības un vadības apakšsistēma
- 1.7. apakštēma – Borta iekārtas
- 1.8. apakštēma – Sistēmas pārbaude un apkope

3. jautājums. GLOBĀLĀ NAVIGĀCIJAS SATELĪTU SISTĒMA

---

1. TĒMA – GNSS

- 1.1. apakštēma – Vispārīgs apskats

4. jautājums. BORTA IEKĀRTAS

---

1. TĒMA – Borta sistēmas

- 1.1. apakštēma – Borta sistēmas
-

2. TĒMA – Autonomā navigācija

- 2.1. apakštēma – Inerciālā navigācija
-

3. TĒMA – Vertikālā navigācija

- 3.1. apakštēma – Vertikālā navigācija

5. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

---

1. TĒMA – Attieksme pret drošību

▼ B

1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

---

2. TĒMA – Funkcionālā drošība

2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

9. NOVĒROŠANA – PRIMĀRAIS NOVĒROŠANAS RADIOLOKATORS**1. jautājums. PRIMĀRAIS NOVĒROŠANAS RADIOLOKATORS (PSR)**

---

1. TĒMA – ATC novērošana

1.1. apakštēma – PSR izmantošana gaisa satiksmes pakalpojumos

1.2. apakštēma – Antena (PSR)

1.3. apakštēma – Raidītāji

1.4. apakštēma – Primāro mērķu raksturojums

1.5. apakštēma – Uztvērēji

1.6. apakštēma – Signālu apstrāde un informācijas par mērķi ieguve

1.7. apakštēma – Mērķu apvienošana

1.8. apakštēma – Primārā radiolokatora raksturojums

---

2. TĒMA – SURPSR – Kustības uz zemes radiolokators (SMR)

2.1. apakštēma – SMR izmantošana gaisa satiksmes pakalpojumos

2.2. apakštēma – Radiolokatora devējs

---

3. TĒMA – SURPSR – Testēšana un mērījumi

3.1. apakštēma – Testēšana un mērījumi

2. jautājums. CILVĒKA UN MAŠĪNAS SASKARNE (HMI)

---

1. TĒMA – SURPSR – HMI

1.1. apakštēma – ATCO HMI

1.2. apakštēma – ATSEP HMI

1.3. apakštēma – Pilota HMI

1.4. apakštēma – Displeji

▼ B**3. jautājums. NOVĒROŠANAS DATU PĀRRAIDE**

---

1. TĒMA – SDT

1.1. apakštēma – Tehnoloģijas un protokoli

1.2. apakštēma – Verifikācijas metodes

4. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

---

1. TĒMA – SURPSR – Attieksme pret drošību

1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

2. TĒMA – SURPSR – Funkcionālā drošība

2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

5. jautājums. DATU APSTRĀDES SISTĒMAS

---

1. TĒMA – Sistēmas elementi

1.1. apakštēma – Novērošanas datu apstrādes sistēmas

10. NOVĒROŠANA – SEKUNDĀRAIS NOVĒROŠANAS RADILOKATORS**1. jautājums. SEKUNDĀRAIS NOVĒROŠANAS RADILOKATORS (SSR)**

---

1. TĒMA – SSR un viena impulsa SSR

1.1. apakštēma – SSR izmantošana gaisa satiksmes pakalpojumos

1.2. apakštēma – Antena (SSR)

1.3. apakštēma – Pieprasītājs

1.4. apakštēma – Retranslators

1.5. apakštēma – Uztvērēji

1.6. apakštēma – Signālu apstrāde un informācijas par mērķi ieguve

1.7. apakštēma – Mērķu apvienošana

1.8. apakštēma – Testēšana un mērījumi

2. TĒMA – Režīms “S”

2.1. apakštēma – Iepazīstināšana ar režīmu “S”

▼ B

2.2. apakštēma – Režīma “S” sistēma

---

3. TĒMA – Multilaterācija

3.1. apakštēma – *MLAT* lietošanā

3.2. apakštēma – *MLAT* principi

---

4. TĒMA – *SURSSR* – Vide

4.1. apakštēma – *SSR* vide

2. jautājums. CILVĒKA UN MAŠĪNAS SASKARNE (*HMI*)

---

1. TĒMA – *HMI*

1.1. apakštēma – *ATCO HMI*

1.2. apakštēma – *ATSEP HMI*

1.3. apakštēma – Pilota *HMI*

1.4. apakštēma – Displeji

3. jautājums. NOVĒROŠANAS DATU PĀRRAIDE

---

1. TĒMA – *SDT*

1.1. apakštēma – Tehnoloģijas un protokoli

1.2. apakštēma – Verifikācijas metodes

4. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

---

1. TĒMA – Attieksme pret drošību

1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

---

2. TĒMA – Funkcionālā drošība

2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

5. jautājums. DATU APSTRĀDES SISTĒMAS

---

1. TĒMA – Sistēmas elementi

1.1. apakštēma – Novērošanas datu apstrādes sistēmas

▼ B**11. NOVĒROŠANA – AUTOMĀTISKĀ ATKARĪGĀ NOVĒROŠANA****1. jautājums. AUTOMĀTISKĀ ATKARĪGĀ NOVĒROŠANA (ADS)**

---

1. TĒMA – Vispārīgs ADS apskats

1.1. apakštēma – ADS definīcija

---

2. TĒMA – SURADS – ADS-B

2.1. apakštēma – Iepazīstināšana ar ADS-B

2.2. apakštēma – ADS-B metodes

2.3. apakštēma – VDL režīms 4 (STDMA)

2.4. apakštēma – Režīma “S” paplašinātā pašģenerējamā pārraide

2.5. apakštēma – UAT

2.6. apakštēma – ASTERIX

---

3. TĒMA – ADS-C

3.1. apakštēma – Iepazīstināšana ar ADS-C

3.2. apakštēma – ADS-C metodes

2. jautājums. CILVĒKA UN MAŠĪNAS SASKARNE (HMI)

---

1. TĒMA – HMI

1.1. apakštēma – ATCO HMI

1.2. apakštēma – ATSEP HMI

1.3. apakštēma – Pilota HMI

1.4. apakštēma – Displeji

3. jautājums. NOVĒROŠANAS DATU PĀRRAIDE

---

1. TĒMA – SDT

1.1. apakštēma – Tehnoloģijas un protokoli

1.2. apakštēma – Verifikācijas metodes

4. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

---

1. TĒMA – Attieksme pret drošību

▼ B

1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

---

2. TĒMA – SURADS – Funkcionālā drošība

2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

5. jautājums. DATU APSTRĀDES SISTĒMAS**1. TĒMA – Sistēmas elementi**

1.1. apakštēma – Novērošanas datu apstrādes sistēmas

12. DATI – DATU APSTRĀDE**1. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA****1. TĒMA – Funkcionālā drošība**

1.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

1.2. apakštēma – Programmatūras integritāte un drošība

---

2. TĒMA – Attieksme pret drošību

2.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

2. jautājums. DATU APSTRĀDES SISTĒMAS**1. TĒMA – Prasības lietotājiem**

1.1. apakštēma – Prasības dispečeriem

1.2. apakštēma – Trajektorijas, prognozes un aprēķini

1.3. apakštēma – Uz zemes esoši drošības tīkli

1.4. apakštēma – Lēmumatbalsts

---

2. TĒMA – Sistēmas elementu dati

2.1. apakštēma – Datu apstrādes sistēmas

2.2. apakštēma – Lidojumu datu apstrādes sistēmas

2.3. apakštēma – Novērošanas datu apstrādes sistēmas

3. jautājums. DATU PROCESS**1. TĒMA – Programmatūras process**

1.1. apakštēma – Starpprogrammatūra

1.2. apakštēma – Operētājsistēmas

▼ B

1.3. apakštēma – Konfigurācijas kontrole

1.4. apakštēma – Programmatūras izstrādes process

---

2. TĒMA – Aparatūras platforma

2.1. apakštēma – Iekārtu atjaunināšana

2.2. apakštēma – *COTS*

2.3. apakštēma – Mijatkarība

2.4. apakštēma – Uzturamība

---

3. TĒMA – Testēšana

3.1. apakštēma – Testēšana

---

4. jautājums. DATI

---

1. TĒMA – Datu pamatiezīmes

1.1. apakštēma – Datu nozīmīgums

1.2. apakštēma – Datu konfigurācijas kontrole

1.3. apakštēma – Datu standarti

---

2. TĒMA – ATM dati – Detalizēta struktūra

2.1. apakštēma – Sistēmas darbības apgabals

2.2. apakštēma – Raksturīgie punkti

2.3. apakštēma – Gaisa kuģa veiktspējas parametri

2.4. apakštēma – Ekrāna pārvaldnieks

2.5. apakštēma – Autokoordinācijas ziņojumi

2.6. apakštēma – Konfigurācijas kontroles dati

2.7. apakštēma – Fiziskās konfigurācijas dati

2.8. apakštēma – Attiecīgie meteoroloģiskie dati

2.9. apakštēma – Brīdinājumi un kļūdu ziņojumi *ATSEP*

2.10. apakštēma – Brīdinājumi un kļūdu ziņojumi *ATCO*

---

5. jautājums. SAKARU DATI

---

1. TĒMA – Iepazīstināšana ar tīkliem

1.1. apakštēma – Veidi

▼ B

- 1.2. apakštēma – Tīkli
- 1.3. apakštēma – Ārējo tīklu pakalpojumi
- 1.4. apakštēma – Mērierīces
- 1.5. apakštēma – Traucējummeklēšana

---

2. TĒMA – Protokoli

- 2.1. apakštēma – Teorijas pamati
- 2.2. apakštēma – Vispārīgi protokoli
- 2.3. apakštēma – Speciālie protokoli

---

3. TĒMA – DATDP – valstu tīkli

- 3.1. apakštēma – Valstu tīkli

---

6. jautājums. PRIMĀRĀ NOVĒROŠANA

---

1. TĒMA – ATC novērošana

- 1.1. apakštēma – PSR izmantošana gaisa satiksmes pakalpojumos

---

7. jautājums. SEKUNDĀRĀ NOVĒROŠANA

---

1. TĒMA – SSR UN MSSR

- 1.1. apakštēma – SSR izmantošana gaisa satiksmes pakalpojumos

---

2. TĒMA – Režīms “S”

- 2.1. apakštēma – Iepazīstināšana ar režīmu “S”

---

3. TĒMA – Multilaterācija

- 3.1. apakštēma – MLAT principi

---

8. jautājums. NOVĒROŠANA – HMI

---

1. TĒMA – HMI

- 1.1. apakštēma – ATCO HMI

---

9. jautājums. NOVĒROŠANAS DATU PĀRRAIDE

---

1. TĒMA – Novērošanas datu pārraide

- 1.1. apakštēma – Tehnoloģijas un protokoli

▼B**13. SISTĒMAS UZRAUDZĪBA UN KONTROLE – SAKARI****1. jautājums. ANS STRUKTŪRA**

---

1. TĒMA – ANSP organizācija un darbība

1.1. apakštēma – *SMCCOM* – ANSP organizācija un darbība

---

2. TĒMA – ANSP tehniskās apkopes programma

2.1. apakštēma – Politika

---

3. TĒMA – ATM konteksts

3.1. apakštēma – ATM konteksts

---

4. TĒMA – ANSP administratīvā prakse

4.1. apakštēma – Administrēšana

---

2. jautājums. ANS SISTĒMA/IEKĀRTAS

---

1. TĒMA – Ietekme uz darbību

1.1. apakštēma – Sistēmas/iekārtu pakalpojumu degradācija vai zudums

---

2. TĒMA – SMCCOM – Lietotāja darba vietas funkcionalitāte un darbība

---

2.1. apakštēma – Lietotāja darba vieta

2.2. apakštēma – SMC darba vieta

---

3. jautājums. RĪKI, PROCESI UN PROCEDŪRAS

---

1. TĒMA – Prasības

1.1. apakštēma – SMS

1.2. apakštēma – QMS

1.3. apakštēma – SMS izmantošana darba vidē

---

2. TĒMA – Tehniskās apkopes līgumi ar ārējām aģentūrām

2.1. apakštēma – Līgumu principi

▼ B

---

3. TĒMA – SMC vispārīgie procesi

3.1. apakštēma – Uzdevumi un pienākumi

---

4. TĒMA – Tehniskās apkopes vadības sistēmas

4.1. apakštēma – Ziņošana

---

4. jautājums. TEHNOLOĢIJA

---

1. TĒMA – Tehnoloģijas un principi

1.1. apakštēma – Vispārīgi

1.2. apakštēma – Sakari

1.3. apakštēma – Ierīces

5. jautājums. SAKARI – BALSS

---

1. TĒMA – “Gaiss–zeme”

1.1. apakštēma – Dispečera darba vieta

---

2. TĒMA – “Zeme–zeme”

2.1. apakštēma – Saskarnes

2.2. apakštēma – Slēdzis

2.3. apakštēma – Dispečera darba vieta

6. jautājums. SAKARI – DATI

---

1. TĒMA – Eiropas tīkli

1.1. apakštēma – Tīklu tehnoloģijas

---

2. TĒMA – Globālie tīkli

2.1. apakštēma – Tīkli un standarti

2.2. apakštēma – Apraksts

2.3. apakštēma – Globālā arhitektūra

2.4. apakštēma – “Gaiss–zeme” apakštīkli

2.5. apakštēma – “Zeme–zeme” apakštīkli

2.6. apakštēma – “Gaiss–zeme” lietotnes

▼ B**7. jautājums. SAKARI – REĢISTRĒTĀJI**

---

1. TĒMA – Likumiski reģistrētāji

1.1. apakštēma – Noteikumi

1.2. apakštēma – Principi

8. jautājums. NAVIGĀCIJA – PBN

---

1. TĒMA – Navigācijas jēdzieni

1.1. apakštēma – *NOTAM*

14. SISTĒMAS UZRAUDZĪBA UN KONTROLE – NAVIGĀCIJA**1. jautājums. ANS STRUKTŪRA**

---

1. TĒMA – ANSP organizācija un darbība

1.1. apakštēma – ANSP organizācija un darbība

2. TĒMA – ANSP tehniskās apkopes programma

2.1. apakštēma – Politika

3. TĒMA – ATM konteksts

3.1. apakštēma – ATM konteksts

4. TĒMA – ANSP administratīvā prakse

4.1. apakštēma – Administrēšana

2. jautājums. ANS SISTĒMA/IEKĀRTAS

---

1. TĒMA – Ietekme uz darbību

1.1. apakštēma – *SMCNAV* – Sistēmas/iekārtu pakalpojumu degradācija vai zudums

2. TĒMA – Lietotāja darba vietas funkcionalitāte un darbība

2.1. apakštēma – Lietotāja darba vieta

2.2. apakštēma – *SMC* darba vieta

3. jautājums. RĪKI, PROCESI UN PROCEDŪRAS

---

1. TĒMA – *SMCNAV* – Prasības

▼ B

- 1.1. apakštēma – *SMS*
- 1.2. apakštēma – *QMS*
- 1.3. apakštēma – *SMS* izmantošana darba vidē

---

2. TĒMA – Tehniskās apkopes līgumi ar ārējām aģentūrām

- 2.1. apakštēma – Līgumu principi

---

3. TĒMA – *SMC* vispārīgie procesi

- 3.1. apakštēma – Uzdevumi un pienākumi

---

4. TĒMA – *SMCNAV* – Tehniskās apkopes vadības sistēmas

- 4.1. apakštēma – Ziņošana

---

4. jautājums. TEHNOLOĢIJA

---

1. TĒMA – *SMCNAV* – Tehnoloģijas un principi

- 1.1. apakštēma – Vispārīgi
- 1.2. apakštēma – Sakari
- 1.3. apakštēma – Ierīces

---

5. jautājums. SAKARI – DATI

---

1. TĒMA – *SMCNAV* – Eiropas tīkli

- 1.1. apakštēma – Tīklu tehnoloģijas

---

2. TĒMA – Globālie tīkli

- 2.1. apakštēma – Tīkli un standarti
- 2.2. apakštēma – Apraksts
- 2.3. apakštēma – Globālā arhitektūra
- 2.4. apakštēma – “Gaišs–zeme” apakštīkli
- 2.5. apakštēma – “Zeme–zeme” apakštīkli
- 2.6. apakštēma – “Gaišs–zeme” lietotnes

---

6. jautājums. SAKARI – REĢISTRĒTĀJI

---

1. TĒMA – Likumiski reģistrētāji

▼B

1.1. apakštēma – Noteikumi

1.2. apakštēma – Principi

7. jautājums. NAVIGĀCIJA – PBN

---

1. TĒMA – Navigācijas jēdzieni

1.1. apakštēma – *NOTAM*

8. jautājums. NAVIGĀCIJA – UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – NDB

---

1. TĒMA – NDB/lokators

1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana

9. jautājums. NAVIGĀCIJA – UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – DFI

---

1. TĒMA – SMCNAV – DF

1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana

10. jautājums. NAVIGĀCIJA – UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – VOR

---

1. TĒMA – VOR

1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana

11. jautājums. NAVIGĀCIJA – UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – DME

---

1. TĒMA – DME

1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana

12. jautājums. NAVIGĀCIJA – UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – ILS

---

1. TĒMA – ILS

1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana

15. SISTĒMAS UZRAUDZĪBA UN KONTROLE – NOVĒROŠANA**1. jautājums. ANS STRUKTŪRA**

---

1. TĒMA – ANSP organizācija un darbība

1.1. apakštēma – ANSP organizācija un darbība

2. TĒMA – ANSP tehniskās apkopes programma

2.1. apakštēma – Politika

▼ B

---

3. TĒMA – ATM konteksts

3.1. apakštēma – ATM konteksts

---

4. TĒMA – ANSP administratīvā prakse

4.1. apakštēma – Administrēšana

---

2. jautājums. ANS SISTĒMA/IEKĀRTAS

---

1. TĒMA – Ietekme uz darbību

1.1. apakštēma – SMCSUR – Sistēmas/iekārtu pakalpojumu degradācija vai zudums

---

2. TĒMA – Lietotāja darba vietas funkcionalitāte un darbība

2.1. apakštēma – Lietotāja darba vieta

2.2. apakštēma – SMC darba vieta

---

3. jautājums. RĪKI, PROCESI UN PROCEDŪRAS

---

1. TĒMA – Prasības

1.1. apakštēma – SMS

1.2. apakštēma – QMS

1.3. apakštēma – SMS izmantošana darba vidē

---

2. TĒMA – Tehniskās apkopes līgumi ar ārējām aģentūrām

2.1. apakštēma – Līgumu principi

---

3. TĒMA – SMC vispārīgie procesi

3.1. apakštēma – Uzdevumi un pienākumi

---

4. TĒMA – Tehniskās apkopes vadības sistēmas

4.1. apakštēma – Ziņošana

---

4. jautājums. TEHNOLOĢIJA

---

1. TĒMA – Tehnoloģijas un principi

1.1. apakštēma – Vispārīgi

▼B

1.2. apakštēma – Sakari

1.3. apakštēma – Ierīces

5. jautājums. SAKARI – DATI

---

1. TĒMA – Eiropas tīkli

1.1. apakštēma – Tīklu tehnoloģijas

---

2. TĒMA – Globālie tīkli

2.1. apakštēma – Tīkli un standarti

2.2. apakštēma – Apraksts

2.3. apakštēma – Globālā arhitektūra

2.4. apakštēma – “Gaiss–zeme” apakštīkli

2.5. apakštēma – “Zeme–zeme” apakštīkli

2.6. apakštēma – “Gaiss–zeme” lietotnes

6. jautājums. SAKARI – REĢISTRĒTĀJI

---

1. TĒMA – Likumiski reģistrētāji

1.1. apakštēma – Noteikumi

1.2. apakštēma – Principi

7. jautājums. NAVIGĀCIJA – PBN

---

1. TĒMA – Navigācijas jēdzieni

1.1. apakštēma – *NOTAM*

8. jautājums. PRIMĀRĀ NOVĒROŠANA

---

1. TĒMA – ATC novērošana

1.1. apakštēma – *PSR* izmantošana gaisa satiksmes pakalpojumos

9. jautājums. SEKUNDĀRĀ NOVĒROŠANA

---

1. TĒMA – SSR UN MSSR

1.1. apakštēma – *SSR* izmantošana gaisa satiksmes pakalpojumos

---

2. TĒMA – Režīms “S”

2.1. apakštēma – Iepazīstināšana ar režīmu “S”

▼ B

---

3. TĒMA – Multilaterācija

3.1. apakštēma – *MLAT* principi

---

10. jautājums. NOVĒROŠANA – HMI

---

1. TĒMA – HMI

1.1. apakštēma – *ATCO HMI*

---

11. jautājums. NOVĒROŠANA – DATU PĀRRAIDE

---

1. TĒMA – Novērošanas datu pārraide

1.1. apakštēma – Tehnoloģijas un protokoli

---

16. SISTĒMAS UZRAUDZĪBA UN KONTROLE – DATI**1. jautājums. ANS STRUKTŪRA**

---

1. TĒMA – ANSP organizācija un darbība

1.1. apakštēma – ANSP organizācija un darbība

---

2. TĒMA – ANSP tehniskās apkopes programma

2.1. apakštēma – Politika

---

3. TĒMA – ATM konteksts

3.1. apakštēma – ATM konteksts

---

4. TĒMA – ANSP ADMINISTRATĪVĀ PRAKSE

4.1. apakštēma – Administrēšana

---

2. jautājums. ANS SISTĒMA/IEKĀRTAS

---

1. TĒMA – Ietekme uz darbību

1.1. apakštēma – Sistēmas/iekārtu pakalpojumu degradācija vai zudums

---

2. TĒMA – Lietotāja darba vietas funkcionalitāte un darbība

2.1. apakštēma – Lietotāja darba vieta

2.2. apakštēma – *SMC* darba vieta

▼B**3. jautājums. RĪKI, PROCESI UN PROCEDŪRAS**

---

1. TĒMA – *SMCDAT* – Prasības

- 1.1. apakštēma – *SMS*
  - 1.2. apakštēma – *QMS*
  - 1.3. apakštēma – *SMS* izmantošana darba vidē
-

2. TĒMA – Tehniskās apkopes līgumi ar ārējām aģentūrām

- 2.1. apakštēma – Līgumu principi
-

3. TĒMA – *SMC* vispārīgie procesi

- 3.1. apakštēma – Uzdevumi un pienākumi
-

4. TĒMA – Tehniskās apkopes vadības sistēmas

- 4.1. apakštēma – Ziņošana
-

4. jautājums. TEHNOLOĢIJA

---

1. TĒMA – Tehnoloģijas un principi

- 1.1. apakštēma – Vispārīgi
  - 1.2. apakštēma – Sakari
  - 1.3. apakštēma – Ierīces
-

5. jautājums. SAKARI – DATI

---

1. TĒMA – Eiropas tīkli

- 1.1. apakštēma – Tīklu tehnoloģijas
-

2. TĒMA – Globālie tīkli

- 2.1. apakštēma – Tīkli un standarti
- 2.2. apakštēma – Apraksts
- 2.3. apakštēma – Globālā arhitektūra
- 2.4. apakštēma – “Gaiss–zeme” apakštīkli
- 2.5. apakštēma – “Zeme–zeme” apakštīkli
- 2.6. apakštēma – “Gaiss–zeme” lietotnes

▼ B**6. jautājums. SAKARI – REĢISTRĒTĀJI**

---

1. TĒMA – Likumiski reģistrētāji

1.1. apakštēma – Noteikumi

1.2. apakštēma – Principi

7. jautājums. NAVIGĀCIJA – PBN

---

1. TĒMA – SMCDAT – Navigācijas jēdzieni

1.1. apakštēma – NOTAM

8. jautājums. PRIMĀRĀ NOVĒROŠANA

---

1. TĒMA – ATC novērošana

1.1. apakštēma – PSR izmantošana gaisa satiksmes pakalpojumos

9. jautājums. SEKUNDĀRĀ NOVĒROŠANA

---

1. TĒMA – SSR UN MSSR

1.1. apakštēma – SSR izmantošana gaisa satiksmes pakalpojumos

2. TĒMA – Režīms “S”

2.1. apakštēma – Iepazīstināšana ar režīmu “S”

3. TĒMA – Multilaterācija

3.1. apakštēma – MLAT principi

10. jautājums. NOVĒROŠANA – HMI

---

1. TĒMA – HMI

1.1. apakštēma – ATCO HMI

11. jautājums. NOVĒROŠANA – DATU PĀRRAIDE

---

1. TĒMA – Novērošanas datu pārraide

1.1. apakštēma – Tehnoloģijas un protokoli

12. jautājums. NOVĒROŠANA – DATU APSTRĀDES SISTĒMAS

---

1. TĒMA – Prasības lietotājiem

1.1. apakštēma – Prasības dispečeriem

▼ B

1.2. apakštēma – Trajektorijas, prognozes un aprēķini

1.3. apakštēma – Uz zemes esoši drošības tīkli

1.4. apakštēma – Lēmumatbalsts

13. jautājums. NOVĒROŠANA – DATU PROCESS

---

1. TĒMA – Aparatūras platforma

1.1. apakštēma – Iekārtu atjaunināšana

1.2. apakštēma – *COTS*

1.3. apakštēma – Mijatkarība

14. jautājums. NOVĒROŠANA – DATI

---

1. TĒMA – Datu pamatiezīmes

1.1. apakštēma – Datu nozīmīgums

1.2. apakštēma – Datu konfigurācijas kontrole

1.2. apakštēma – Datu standarti